

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ρ΄

Τρίτη 17 Σεπτεμβρίου 2024

#### ΘΕΜΑΤΑ

##### A. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 20940
2. Άδεια απουσίας του Βουλευτή κ. Α. Χατζηβασιλείου , σελ. 20881
3. Ανακοινώνεται ότι τη συνεδρίαση παρακολουθεί η Ομάδα Ανάπτυξης και Υλοποίησης του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Βουλής των Ελλήνων και της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας και μαθητές από το Ελληνορθόδοξο Δίγλωσσο Κολέγιο Alphington Grammar School από τη Μελβούρνη της Αυστραλίας. , σελ. 20854, 20863
4. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ. 20833, 20837, 20839, 20845, 20848, 20854, 20856, 20857, 20858, 20876, 20878, 20879, 20881, 20883, 20893, 20901, 20903, 20906, 20907, 20909, 20910, 20911, 20913, 20915, 20918, 20919, 20920, 20940
5. Επί προσωπικού θέματος, σελ. 20854

##### B. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:  
Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την Έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ιαπωνίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και την αποτροπή της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής και του Πρωτοκόλλου αυτής». , σελ. 20833
2. Κατάθεση σχεδίου νόμου:  
Οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Δικαιοσύνης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Επικρατείας καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατέθεσαν στις 16.9.2024 σχέδιο νόμου: «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις». , σελ. 20833
3. Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Ελληνική Λύση - Κυριάκος Βελόπουλος» και οι Βουλευτές του κόμματός του κατέθεσαν σήμερα, 17.9.2024, πρόταση νόμου: «Απονομή σύνταξης στους γονείς τέκνων με αναπηρία 67% και άνω. Τροποποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του ν. 3996/2011, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4336/2015». , σελ. 20846
4. Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, των τροπολογιών και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιοτύπων Προϊόντων». , σελ. 20833 - 20923

##### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΝΤΕΣ

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 20890 - 20913  
ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 20868 - 20890

ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 20833 - 20849  
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 20913 - 20940  
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ Ι. , σελ. 20849 - 20868

##### ΟΜΙΛΗΤΕΣ

###### A. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 20848, 20854  
ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ Β. , σελ. 20893, 20901, 20903, 20906, 20907, 20909, 20910, 20911, 20913  
ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ Γ. , σελ. 20876, 20878, 20879, 20881, 20883  
ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ Γ. , σελ. 20833, 20837, 20839, 20845, 20848  
ΜΠΟΥΡΑΣ Α. , σελ. 20915, 20918, 20919, 20920, 20940  
ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Θ. , σελ. 20883  
ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ Ι. , σελ. 20854, 20856, 20857, 20858, 20863

###### B. Επί προσωπικού θέματος:

ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 20854  
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 20854  
ΧΗΤΑΣ Κ. , σελ. 20854

###### Γ. Επί του σχεδίου νόμου:

ΑΚΤΥΠΗΣ Δ. , σελ. 20880  
ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ Χ. , σελ. 20870  
ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ Ι. , σελ. 20873  
ΑΝΤΩΝΙΟΥ Μ. , σελ. 20905  
ΒΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ Δ. , σελ. 20882  
ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Κ. , σελ. 20849, 20850, 20851, 20852, 20853  
ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ Σ. , σελ. 20858  
ΒΡΕΤΤΟΣ Ν. , σελ. 20844, 20914  
ΔΑΒΑΚΗΣ Α. , σελ. 20897  
ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ Κ. , σελ. 20896  
ΔΕΛΗΚΑΡΗ Α. , σελ. 20905  
ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Π. , σελ. 20847, 20913  
ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ Ι. , σελ. 20864  
ΖΕΪΜΠΕΚ Χ. , σελ. 20843, 20914  
ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ Α. , σελ. 20848, 20879  
ΚΑΖΑΜΙΑΣ Α. , σελ. 20857  
ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ Σ. , σελ. 20904  
ΚΑΠΠΑΤΟΣ Π. , σελ. 20909  
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ Ν. , σελ. 20876, 20877, 20878  
ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ Γ. , σελ. 20906, 20907  
ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ Κ. , σελ. 20902  
ΚΕΛΛΑΣ Χ. , σελ. 20919  
ΚΕΦΑΛΑ Γ. , σελ. 20846, 20914  
ΚΟΚΚΑΛΗΣ Β. , σελ. 20835, 20836, 20837, 20866, 20917, 20918  
ΚΟΝΤΗΣ Ι. , σελ. 20874  
ΚΟΝΤΟΤΟΛΗ Μ. , σελ. 20887  
ΚΟΤΙΔΗΣ Β. , σελ. 20863  
ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ Π. , σελ. 20856, 20869, 20899  
ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ Δ. , σελ. 20903

|                      |                                                                                                                                                      |
|----------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ΛΙΑΚΟΥΛΗ Ε. ,        | σελ. 20908, 20909                                                                                                                                    |
| ΛΙΟΥΤΑΣ Α. ,         | σελ. 20890                                                                                                                                           |
| ΛΟΒΕΡΔΟΣ Ι. ,        | σελ. 20881                                                                                                                                           |
| ΜΑΝΟΥΣΟΣ Γ. ,        | σελ. 20878, 20879                                                                                                                                    |
| ΜΑΝΤΑΣ Π. ,          | σελ. 20907                                                                                                                                           |
| ΜΕΤΑΞΑΣ Κ. ,         | σελ. 20839, 20916                                                                                                                                    |
| ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ Π. ,       | σελ. 20859                                                                                                                                           |
| ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ Σ. ,      | σελ. 20860                                                                                                                                           |
| ΜΠΟΥΜΠΑΣ Κ. ,        | σελ. 20840, 20842, 20915                                                                                                                             |
| ΝΑΤΣΙΟΣ Δ. ,         | σελ. 20861                                                                                                                                           |
| ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Θ. ,       | σελ. 20884                                                                                                                                           |
| ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ Ι. ,       | σελ. 20890                                                                                                                                           |
| ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ Α. , | σελ. 20901                                                                                                                                           |
| ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ Π. ,       | σελ. 20875, 20876                                                                                                                                    |
| ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ Γ. ,       | σελ. 20859                                                                                                                                           |
| ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ Α. ,     | σελ. 20869                                                                                                                                           |
| ΠΟΥΛΑΣ Α. ,          | σελ. 20883                                                                                                                                           |
| ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ Ι. ,      | σελ. 20857, 20867, 20888                                                                                                                             |
| ΣΚΟΝΔΡΑ Α. ,         | σελ. 20872                                                                                                                                           |
| ΣΠΑΝΙΑΣ Α. ,         | σελ. 20871                                                                                                                                           |
| ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ Α. ,       | σελ. 20898                                                                                                                                           |
| ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ Δ. ,      | σελ. 20837, 20842, 20879, 20885                                                                                                                      |
| ΣΤΑΡΑΚΑ Χ. ,         | σελ. 20837, 20838, 20867, 20916                                                                                                                      |
| ΣΤΙΓΚΑΣ Β. ,         | σελ. 20854                                                                                                                                           |
| ΣΤΥΛΙΟΣ Γ. ,         | σελ. 20833, 20879, 20918, 20919                                                                                                                      |
| ΤΖΑΚΡΗ Θ. ,          | σελ. 20910                                                                                                                                           |
| ΤΣΙΑΡΑΣ Κ. ,         | σελ. 20836, 20837, 20842, 20850,<br>20852, 20852, 20856, 20865,<br>20866, 20867, 20869, 20874,<br>20875, 20893, 20897, 20899,<br>20904, 20909, 20911 |
| ΦΛΩΡΟΣ Κ. ,          | σελ. 20892                                                                                                                                           |
| ΦΡΑΓΚΟΓΙΑΝΝΗΣ Κ.,    | σελ. 20856, 20857                                                                                                                                    |
| ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Μ. ,    | σελ. 20882                                                                                                                                           |
| ΧΗΤΑΣ Κ. ,           | σελ. 20904, 20905                                                                                                                                    |
| ΧΝΑΡΗΣ Ε. ,          | σελ. 20886                                                                                                                                           |

# ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

## Κ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

### ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

#### ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

#### ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ Ρ΄

Τρίτη 17 Σεπτεμβρίου 2024

Αθήνα, σήμερα στις 17 Σεπτεμβρίου 2024, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.06', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του ΣΤ' Αντιπροέδρου αυτής κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΛΑΜΠΡΟΥΛΗΣ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Πριν εισέλθουμε στην ημερήσια διάταξη του νομοθετικού έργου, επιτρέψτε μου δύο ανακοινώσεις.

Η Διαρκής Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ιαπωνίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και την αποτροπή της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής και του Πρωτοκόλλου αυτής».

Οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εξωτερικών, Εσωτερικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Υποδομών και Μεταφορών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Δικαιοσύνης, Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Ψηφιακής Διακυβέρνησης, Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, Επικρατείας, καθώς και ο Αναπληρωτής Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών κατέθεσαν στις 16-9-2024 σχέδιο νόμου: «Νέο Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και συμπληρωματικές διατάξεις».

Παραπέμπονται στην αρμόδια Διαρκή Επιτροπή.

Εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

#### ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων».

Η Διάσκεψη των Προέδρων αποφάσισε στη συνεδρίαση στις 11 Σεπτεμβρίου 2024 τη συζήτηση του νομοσχεδίου σε μία συνεδρίαση, συνολικά, επί της αρχής, επί των άρθρων και των τροπολογιών.

Η εγγραφή των ομιλητών θα γίνει ηλεκτρονικά και μέχρι το τέλος της ομιλίας του δεύτερου εισηγητή.

Συμφωνεί το Σώμα;

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Το Σώμα συνεφώνησε.

Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Γεώργιος Στύλιος για δεκαπέντε λεπτά.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής εγγραφής των ομιλητών.

Κύριε Στύλιο, έχετε τον λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Το νομοσχέδιο έχει τίτλο: «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης», τα γνωστά ΠΟΠ, «Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις», τα γνωστά ΠΓΕ, «και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων».

Σε τι αποσκοπεί το συγκεκριμένο νομοσχέδιο;

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η προστασία και η ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα. Πρόκειται για προϊόντα που συνδέονται άμεσα με την ταυτότητα της χώρας μας, την ιστορία, την παράδοση, τη γαστρονομία μας και αφορούν εκατοντάδες, χιλιάδες αγρότες και παραγωγούς σε όλη τη χώρα.

Ένα εμβληματικό ΠΟΠ προϊόν είναι η γνωστή φέτα, που είναι και διαφήμιση για τη χώρα μας. Το νομοσχέδιο αποσκοπεί επιπλέον στον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση του θεσμικού πλαισίου για τα προϊόντα με ενδείξεις -τα είπα πιο πριν-, ευθυγραμμίζοντας την εθνική νομοθεσία με τις νέες απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα με τον κανονισμό 1143/2024. Επιπλέον, διασφαλίζει την ποιότητα και την ανθεκτικότητα των ελληνικών γεωργικών προϊόντων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αναφερθώ πολύ σύντομα στα ζητήματα που θεραπεύει το νομοσχέδιο. Το σχέδιο νόμου αντιμετωπίζει σημαντικά θέματα στον τομέα της παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων με ενδείξεις, ειδικότερα: Τον ανεπαρκή έλεγχο. Η προηγούμενη νομοθεσία δεν ανταποκρινόταν στις σύγχρονες απαιτήσεις. Υπήρχαν κενά που επέτρεπαν αθέμιτες πρακτικές, όπως η μη εξουσιοδοτημένη χρήση των ενδείξεων.

Δεύτερον, τις χρονοβόρες διαδικασίες επιβολής προστίμων και κυρώσεων. Η επιβολή κυρώσεων για παραβάσεις ήταν αργή και αναποτελεσματική. Οι παραβάτες εκμεταλλεύονταν την καθυστέρηση απονομής ποινών, υπονομεύοντας συνολικά την αξιοπιστία του συστήματος αλλά και του κράτους μας.

Τρίτον, τα κενά στη νομοθεσία στην αναγνώρισή τους. Υπήρχε ασάφεια στη νομοθεσία, σχετικά με την αναγνώριση των ενδεί-

ξεων, κάτι που δυσκόλευε τις υπηρεσίες αλλά και όλη τη λειτουργία της αγοράς. Τα κενά αυτά εκμεταλλεύονταν οι δικηγόροι των παραβατών, είτε για να καθυστερήσουν την έκδοση αποφάσεων από τα δικαστήρια είτε εκμεταλλεύονταν για να πετύχουν πολύ μικρές ποινές ή στο τέλος να καταλήξουν με προσφυγές σε δεύτερο βαθμό σε οριστική απαλλαγή.

Επιπλέον, τι άλλο θεραπεύει; Την ανεπαρκή προστασία των προϊόντων με ενδείξεις, με αποτέλεσμα να κυκλοφορούν στην αγορά προϊόντα που δεν πληρούν τα απαραίτητα κριτήρια.

Ας δούμε, όμως, το νομοσχέδιο θεραπεύει τα παραπάνω προβλήματα που ανέφερα. Παρέχει λύσεις μέσα από έναν συνδυασμό πιο συστηματικών και πιο αυστηρών ελέγχων. Αναμορφώνει τις διαδικασίες επιβολής κυρώσεων και συντονίζει καλύτερα τις αρμόδιες αρχές.

Ειδικότερα προβλέπει τη βελτίωση της λειτουργίας του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ενισχύοντας τις αρμοδιότητές του και καθιστώντας τις διαδικασίες πιο αποτελεσματικές, ταχύτερες και διαφανείς. Οι έλεγχοι θα γίνονται πιο συχνά και στοχευμένα, με σαφείς οδηγίες για την αντιμετώπιση των παραβάσεων.

Επιπρόσθετα αποποιείται η διαδικασία επιβολής κυρώσεων, με την εισαγωγή αντικειμενικών και μετρήσιμων κριτηρίων για τον υπολογισμό των προστίμων. Με αυτόν τον τρόπο, το πλαίσιο γίνεται πιο αποτελεσματικό και πιο αυστηρό, λειτουργώντας αποτρεπτικά για τους παραβάτες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το σχέδιο νόμου χωρίζεται σε πέντε μέρη και περιλαμβάνει συνολικά είκοσι πέντε άρθρα κι ένα παράρτημα.

Στο Μέρος Α' περιλαμβάνει τα άρθρα 1 έως 3, τα οποία αναφέρονται στον σκοπό, το αντικείμενο και το πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου. Προβλέπει τον ρόλο του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ως αρμόδιας αρχής, ορίζει τις αρμοδιότητές του στους ελέγχους της παραγωγής, της ποιότητας και της διακίνησης των αγροτικών προϊόντων, διασφαλίζοντας διαφάνεια, δικαιοσύνη και αμεροληψία. Παράλληλα ορίζει τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως αρμόδια αρχή. Επιπρόσθετα ορίζεται η συγκεκριμένη διεύθυνση ως σημείο επαφής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα θέματα αυτά.

Στο Μέρος Β' του νομοσχεδίου είναι τα άρθρα από το 4 έως το 15. Αφορά τον μηχανισμό ελέγχου, εξειδικεύει τις αρμοδιότητες των αρχών, προβλέπει εισήγηση από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για το εύρος των προστίμων.

Θέλω να σταθώ ιδιαίτερα στο άρθρο 15 του νομοσχεδίου. Προβλέπει μία ενιαία επιτροπή για όλες τις παραβάσεις, η οποία είναι υπεύθυνη για την εκτίμηση και επιβολή των προστίμων. Η επιτροπή αποτελείται από εκπροσώπους από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους και των υπηρεσιών του Υπουργείου, διασφαλίζοντας με αυτόν τον τρόπο την αμεροληψία, την ακεραιότητα και την αντικειμενικότητα, και κάνει εισήγηση στον αρμόδιο Υπουργό. Αν θέλετε, μπορείτε να σας πω και συγκεκριμένα ποιες άλλες υπηρεσίες. Στις συνεδριάσεις της επιτροπής παρίσταται εκπρόσωπος του ΕΛΓΟ, ο οποίος είναι εισηγητής, χωρίς όμως να έχει δικαίωμα ψήφου.

Τι άλλο κάνει το συγκεκριμένο άρθρο; Περιγράφει αναλυτικά τη διαδικασία εκτίμησης των προστίμων και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής κάθε σταδίου. Η επιτροπή ακολουθεί συγκεκριμένη σειρά ενεργειών και αποφασίζει αν θα επιβληθεί πρόστιμο ή όχι. Οι επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα ειδικής διοικητικής προσφυγής κατά των αποφάσεων της επιτροπής. Τα πρόστιμα καταχωρίζονται ως έσοδα του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων και την πορεία αποπληρωμής των προστίμων.

Το Μέρος Γ' του νομοσχεδίου αποτελείται από τα άρθρα 16 έως 18. Αναφέρεται σε ομάδες παραγωγών προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, σύμφωνα με τον κανονισμό 2024/1143, η οποία γίνεται πιο οργανωμένη και πιο σαφής. Με αυτόν τον τρόπο ενθαρρύνεται η συλλογικότητα και η συνεργασιμότητα των παραγωγών μας. Όταν οι γεωργοί και οι κτηνοτρόφοι μας είναι πιο πολλοί, είναι και πιο δυνατοί, κύριε Υπουργέ.

Ρυθμίζει ζητήματα που αφορούν τρόφιμα στα οποία χρησιμο-

ποιούνται ως συστατικά τα προϊόντα με ενδείξεις και καθορίζονται διοικητικά μέτρα και πρόστιμα για τις παραβάσεις των επιχειρήσεων που τα παράγουν, για να σταματήσουν κάποια στιγμή τα κόλπα και η παραπλάνηση στην αγορά. Τα πρόστιμα είναι στο ίδιο ύψος με αυτούς οι οποίοι παράγουν αποκλειστικά προϊόντα ΠΟΠ.

Το Μέρος Δ' του νομοσχεδίου περιλαμβάνει τα άρθρα 19 έως 20 και αφορά τις λοιπές διατάξεις. Ειδικότερα, δημιουργείται ένα νομικό πλαίσιο σύμφωνα με τον κανονισμό 2017/625. Θα εξηγήσω παρακάτω τι αφορά το συγκεκριμένο νομικό πλαίσιο.

Ρυθμίζει μισθολογικά θέματα για τα στελέχη της υπηρεσίας του Ταμείου Ανάκαμψης του ΥΠΑΑΤ και ορίζονται νέα όρια αμοιβών για τις νομοθετικές επιτροπές και ομάδες ελέγχου της παραπάνω υπηρεσίας. Γνωρίζετε όλοι ότι το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας και στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπως και σε όλη τη χώρα, έχει συγκεκριμένο και σφιχτό χρονοδιάγραμμα και υλοποίηση και είναι πάρα πολύ μεγάλα τα ποσά που δίνονται στις επιχειρήσεις και τους Έλληνες παραγωγούς και αγρότες.

Θα ήθελα, όμως, να σταθώ στο άρθρο 19, το οποίο, στο πλαίσιο του κανονισμού 2017/625 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβλέπει για τους τομείς αρμοδιότητας του ΥΠΑΑΤ και ρυθμίζει περιπτώσεις που η αρχή που διενεργεί τον έλεγχο διαπιστώσει μη συμμόρφωση σε τομέα αρμοδιότητας άλλης ελεγχόμενης αρχής. Συγκεκριμένα, αν η ελέγχουσα αρχή διαπιστώσει μη συμμορφώσεις σε προϊόντα της ελεγχόμενης επιχείρησης, δικαιούται να τα δεσμεύσει προσωρινά, συντάσσοντας πρακτικό δέσμευσης, το οποίο διαβιβάζει στην αρμόδια αρχή, προκειμένου η τελευταία να προβεί στις απαραίτητες ενέργειες. Άρα δημιουργείται η βάση, το νομικό πλαίσιο, για τη συνεργασία του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και του ΕΦΕΤ και διασφαλίζει τη διεξαγωγή ενιαίων ελέγχων.

Το Μέρος Ε' περιλαμβάνει εξουσιοδοτικές διατάξεις που επιτρέπουν την εξειδίκευση και τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ του Υπουργείου και του οργανισμού ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Επιπλέον, περιλαμβάνει μεταβατικές διατάξεις για την ομαλή εφαρμογή του νόμου και καταργούμενες διατάξεις που συγκρούονται με το νέο πλαίσιο. Τέλος, περιέχει παράρτημα με αναλυτικό πίνακα διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων.

Σας προτρέπω, όλους τους συναδέλφους, να δείτε το παράρτημα, όπου περιγράφονται πολύ συγκεκριμένα τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και το εύρος του προστίμου ανά παράβαση. Προκαλώ όλους τους εισηγητές που έχουν επιφύλαξη να διαβάσουν το σύνολο του πίνακα αυτού και να μας σχολιάσουν το σύνολο του πίνακα, όχι ένα μέρος του, για να καταλάβουμε όλοι και να αντιληφθούμε ότι η απόφαση έχει ληφθεί, να υπάρξει μια οργάνωση στην αγορά και οι παραβάτες να τιμωρηθούν, πραγματικά και στην κυριολεξία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα και τη διαφάνεια στους ελέγχους, θωρακίζει την ποιότητα και την αξιοπιστία των ελληνικών προϊόντων, στηρίζει έμπρακτα τους παραγωγούς μας, συμβάλλει στην προστασία των καταναλωτών και ενισχύει την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών γεωργικών προϊόντων. Θωρακίζει την εθνική οικονομία με προοπτική και δυναμική.

Η Νέα Δημοκρατία και η Κοινοβουλευτική μας Ομάδα και η Κυβέρνησή μας στέκεται πάντα δίπλα στους Έλληνες παραγωγούς, παρέχοντάς τους τη στήριξη που χρειάζονται, για να διατηρήσουν και να αναδείξουν την υψηλή ποιότητα των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, τόσο στην εγχώρια όσο και στην ευρωπαϊκή αγορά.

Τα χαρακτηριστικά αυτών των προϊόντων αποτελούν πολύτιμο εργαλείο μάρκετινγκ, που ενισχύει τη θέση τους στην αγορά και συμβάλλει στην καλύτερη τοποθέτησή τους. Ένα προϊόν που είναι πιστοποιημένο με προδιαγραφές της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναγνωρισμένο στην ευρωπαϊκή αγορά, διαθέτει και αυξημένες δυνατότητες διείσδυσης και στις άλλες διεθνείς αγορές. Η πιστοποίηση και αναγνώριση ενισχύουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών και προσδίδουν προστιθέμενη αξία στα προϊόντα μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζετε ότι από το 2019 μέχρι

τώρα σταθήκαμε και στεκόμαστε πάντοτε δίπλα στους αγρότες μας. Θέλω να θυμίσω πολύ συγκεκριμένα κάποιες ενέργειες που έχουν γίνει:

Πρώτα απ' όλα, το 2020 η αυστηροποίηση των ελέγχων για τις παράνομες ελληνοποιήσεις προϊόντων του πρωτογενή τομέα. Αυτοί οι έλεγχοι οδήγησαν σε σημαντικές βελτιώσεις των τιμών για τους παραγωγούς, προστατεύοντας ταυτόχρονα τους καταναλωτές από παραπλανητικές πρακτικές. Το λέει και ο τελευταίος κτηνοτρόφος σε όλη τη χώρα ότι η αυστηροποίηση των ποινών οδήγησε σε τριπλασιασμό των τιμών στο γάλα, στη φέτα. Εκεί, σας προσκαλούμε όλους, να κάνουμε μια σύγκριση.

Τα στοχευμένα μέτρα στήριξης των αγροτών μας, λόγω των ιδιαίτερων συνθηκών, που δεν τις δημιουργήσαμε εμείς αυτές τις συνθήκες, μας ήρθαν. Αναφέρομαι στην πανδημία COVID-19, καθώς και στον πόλεμο για την Ουκρανία. Να μη θυμίσω τώρα τα ποσά που έχουν δοθεί και τα προσωρινά πλαίσια που δημιουργήθηκαν.

Τη στήριξη που παρείχε η Κυβέρνησή μας στους αγρότες που επλήγησαν από φυσικές καταστροφές. Πάντοτε ήμασταν δίπλα στους αγρότες και με το παρόν.

Τα μέτρα, τέλος, για τη μείωση των φόρων των αγροτών, κάτι που ήταν προεκλογική μας δέσμευση το 2019. Το είπαμε, το κάναμε. Το γνωρίζουν οι αγρότες. Δεν τα αναφέρω ένα-ένα, για την οικονομία του χρόνου.

Θέλω, όμως, να επιστημάνω και τις πρόσφατες ανακοινώσεις που έγιναν από τον Πρωθυπουργό στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Ανακοινώθηκε η κατάργηση του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο, ένα μέτρο που αναμένεται να μειώσει σημαντικά το κόστος παραγωγής. Ένα μέτρο που επιβλήθηκε από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ το 2016 και ίσχυσε από το 2017 μέχρι και πρόσφατα. Ήταν η Νέα Δημοκρατία αυτή που ερχόταν κάθε χρόνο και έδινε κάτι εκατομμύρια για να στηρίξει τους παραγωγούς και τους αγρότες στο αγροτικό πετρέλαιο.

Παράλληλα, εξήγγειλε την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος και τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1%. Επιπλέον, ανακοινώθηκε η μείωση κατά 50% του τεκμαρτού εισοδήματος για τους κατοίκους των χωριών με πληθυσμό έως χίλιους πεντακόσιους κατοίκους, ενισχύοντας την τοπική οικονομία και δίνοντας κίνητρα για την παραμονή των ανθρώπων στην ελληνική ύπαιθρο και στην ελληνική επικράτεια. Γνωρίζετε όλοι ότι τα μέτρα αυτά είναι μια πραγματικότητα και δεν χωρούν καμμία αμφισβήτηση.

Το σημερινό νομοσχέδιο που συζητάμε είναι ένα μέρος του συνολικού σχεδίου της Νέας Δημοκρατίας, ενός στρατηγικού σχεδίου για τη στήριξη των παραγωγών, ενός στρατηγικού σχεδίου για τη δημιουργία ενός ανταγωνιστικού, βιώσιμου και ανθεκτικού πρωτογενή τομέα στη χώρα μας, ψηφιακού, καινοτόμου, που θα μπορεί στην κυριολεξία να διασφαλίζει το εισόδημα των αγροτών, να συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα της χώρας και στο να έχουμε καλά ποιοτικά προϊόντα σε προσιτές τιμές για τους Έλληνες παραγωγούς και τους Έλληνες αγρότες.

Γι' αυτούς τους λόγους, λοιπόν, και όντας μέρος αυτού του σχεδίου, σας καλώ να ψηφίσετε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Τον λόγο έχει τώρα ο εισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Βασίλειος Κόκκαλης.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, συζητείται σήμερα ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης που στόχο έχει την προστασία των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ. Καλό, όμως, είναι πρώτα να αναφερθούμε στη συνολική εικόνα, στη συνολική κατάσταση στον πρωτογενή τομέα.

Κύριε Υπουργέ, είστε ο πέμπτος Υπουργός σε αυτά τα πέντε χρόνια διακυβέρνησης. Λίαν επιεικώς, η κατάσταση δεν είναι καθόλου καλή.

Πρώτον, Κοινή Αγροτική Πολιτική. Η υλοποίηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής μέχρι σήμερα χαρακτηρίζεται από τη δυσκολία την προφανή υλοποίησης του εθνικού στρατηγικού σχεδίου, εξαιτίας του γεγονότος ότι το ίδιο το στρατηγικό σχέδιο δεν είχε κουμπώσει στις ανάγκες των παραγωγών, δεν είχε κουμ-

πώσει στην παραγωγική δραστηριότητα. Παράδειγμα-απόδειξη η αδυναμία υλοποίησης των οικολογικών προγραμμάτων. Από τη στιγμή που δεν έχει λυθεί το θέμα με τα βοσκοτόπια, πώς είναι δυνατόν να προχωρήσουν; Τουλάχιστον τα προγράμματα τα οικολογικά, που αφορούν και έχουν σχέση με την κατάσταση των βοσκοτόπων.

Δεύτερον, αδυναμία, δυσκολία εφαρμογής της αειεσμότητας και της καλής περιβαλλοντικής πρακτικής, αν και με τις τελευταίες τροποποιήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν θεραπευτεί αρκετά πράγματα.

Τρίτον, οι άδικες, αδιαφανείς πληρωμές από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, με αποτέλεσμα την επιτήρηση από τη Γενική Διεύθυνση Αγροτικής Ανάπτυξης τη γνωστή DG-AGRI, την πρόταση επιβολής προστίμου -την πρόταση, επαναλαμβάνω- και εν συνεχεία την «επιτήρηση» -ούτως ή άλλως είναι σε εποπτεία ο ΟΠΕΚΕΠΕ- από τον ίδιο τον Υπουργό. Αλήθεια, την πολιτική ευθύνη για όσα έχουν συμβεί με τις πληρωμές στον ΟΠΕΚΕΠΕ ποιος θα την αναλάβει; Την πολιτική ευθύνη για το εθνικό στρατηγικό σχέδιο ποιος θα την αναλάβει;

Τέταρτη παρατήρηση, η κατάρρευση του συστήματος υποβολής ΟΣΔΕ. Νομίζω, κύριε Υπουργέ, ότι αυτά τα τέσσερα που ανέφερα δεν μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι είναι τοξική αντιπολίτευση. Μπορεί κανείς να πει ότι το ΟΣΔΕ λειτούργησε σωστά; Όλο είστε από αγροτικές περιοχές. Μπορεί κάποιος να πει ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ το 2023 πλήρωσε δίκαια; Μπορεί κάποιος να πει ότι εξηγήθηκαν στους αγρότες και τους κτηνοτρόφους ποιες είναι οι μεταρρυθμίσεις της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής; Όχι. Εν τούτοις, κανείς δεν ανέλαβε την πολιτική ευθύνη γι' αυτό το φιάσκο με τις πληρωμές.

Είδαμε, ακούσαμε, τον Πρωθυπουργό να προβαίνει σε κάποιες συγκεκριμένες εξαγγελίες. Αγροτικό πετρέλαιο, κόκκινα δάνεια, θερμοκήπια και δημόσιες γαίες. Θέλω να είμαι ξεκάθαρος. Δεν μηδενίζουμε. Ένα και ένα κάνουν δύο. Το αγροτικό πετρέλαιο είναι θετικό, ήταν πάγιο αίτημα. Εμείς προτείνουμε τη μόνιμη κάρτα πετρελαίου για τον αγρότη. Λύθηκε, όμως, το πρόβλημά τους; Όχι. Και δεν έχει λυθεί, διότι δεν προκύπτει ένα συγκεκριμένο σχέδιο, μοντέλο, ποιον ακριβώς θέλετε να στηρίξετε στον πρωτογενή τομέα. Θα προσπαθήσω να αποδείξω ότι δεν έχετε σχέδιο για το ποιον θέλετε να στηρίξετε -ή μάλλον έχετε- από τα θερμοκήπια.

Στη δεύτερη εξαγγελία του Πρωθυπουργού: Κόκκινα αγροτικά δάνεια. Προχτές που το ανέφερα μου λέει ένας κυβερνητικός Βουλευτής: Ε, αυτό που είχατε κάνει το 2018 ήταν πρόταση, θεωρία. Αυτό εδώ, το 2018, έχει την υπογραφή Γιάννη Στουρνάρα και προέβλεπε, κύριε Υπουργέ, διαγραφή όλων των τόκων, δυνατότητα διαγραφής έως 60% του κεφαλαίου και -το πιο σημαντικό- υπολογισμό των παντοκίων. Όσοι είστε από αγροτικές περιοχές ξέρετε ότι η Αγροτική Τράπεζα τα έχει πάρει όχι δύο και τρεις φορές, αλλά δέκα φορές αυτά τα δάνεια. Ο πήχης, σε αυτό που ετοιμάζετε να κάνετε, είναι αυτός. Κάντε ακόμα καλύτερες ρυθμίσεις, να σας πούμε και μπράβο. Γιατί διαβάζω κάτι για αναδιρθρώσεις δανείων και επαναχρηματοδοτήσεις των δανείων με συνεταιρισμούς, να δούμε συγκεκριμένα πράγματα. Αυτό το πρόγραμμα, επαναλαμβάνω, ήταν το 2018, ίσχυσε μόνο για λίγους μήνες, ωφελήθηκαν λίγοι, δεν έγινε γνωστό. Λίγοι ωφελήθηκαν, αλλά ο πήχης για εσάς θα είναι αυτός.

Το καταθέτω στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κόκκαλης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Τρίτη εξαγγελία: Θερμοκήπια. Τα θερμοκήπια δεν είναι για χόρταση, ένα στρέμμα θερμοκήπιο, καλό θερμοκήπιο, κοστίζει 100.000 ευρώ. Δέκα στρέμματα, 1 εκατομμύριο ευρώ. Για αναρωτηθείτε ποιος αγρότης μπορεί σήμερα να κάνει θερμοκήπιο; Ναι, να γίνουν επενδύσεις, να γίνουν. Ποιος αγρότης μπορεί σήμερα να κάνει θερμοκήπιο; Γιατί θερμοκήπιο σημαίνει υδροπονική καλλιέργεια. Όταν το φτιάξεις, πρέπει σε δύο μέρες να το πας στο σουπερμάρκετ. Είναι τα προϊόντα τέτοια. Συνεπώς η επιχείρηση είναι εργοστάσιο. Προφανώς, κάποιοι λίγοι ωφελούνται από αυτό.

Και, τέταρτον, δημόσιες γαίες. Ειλικρινά από την εξαγγελία του Πρωθυπουργού κατάλαβα ότι για θερμοκήπια θα είναι οι δημόσιες γαίες, αυτές οι ανεκμετάλλευτες. Εδώ υπάρχει νομικό πλαίσιο, ο ν.4061/2012.

Η αλήθεια είναι ότι και στη δική μας διακυβέρνηση δεν μπορέσαμε να δώσουμε μια λύση ξεκάθαρη και δίκαιη.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Πείτε τα και αυτά, όμως.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Όχι πείτε τα, εμείς τα λέμε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Πείτε τα. Ξέρω ότι έγινε η προσπάθεια, αλλά δεν τελεσφόρησε. Γι' αυτό σας το λέω, όχι για άλλον λόγο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Έτσι, όλα τα λέμε. Τουλάχιστον να τα λέμε όλοι όλα. Κριτήρια υπάρχουν στον ν.4161/2012 για νέους, για επαγγελματίες. Τι θα αλλάξετε σε αυτά τα κριτήρια; Θα τα κάνετε καλύτερα για επενδύσεις, για θερμοκήπια; Ναι, να γίνει μια κουβέντα τα κριτήρια να είναι πιο ευέλικτα, αλλά για κοινωνικούς σκοπούς. Άκουσα για αυτές τις δημόσιες γαίες. Και πόσες είναι ανεκμετάλλευτες, ειλικρινά; Αυτή δεν είναι παραπειστική ερώτηση. Εγώ γνωρίζω ότι στη Θεσσαλία οι δημόσιες εκτάσεις είναι η Κάρλα. Στην Ηλεία είναι η λίμνη Αιολινίτσα. Υπάρχουν και ένα εκατομμύριο επιπλέον εκτάσεις παραγωγικές; Θα το δούμε.

Το πρόβλημα σίγουρα δεν λύθηκε με το αγροτικό πετρέλαιο. Το πρόβλημα επιτείνεται, διότι δεν υπάρχει συγκεκριμένο μοντέλο, συγκεκριμένο σχέδιο, μια σοβαρή εθνική αγροτική πολιτική, κύριε Υπουργέ. Και από εμάς θα ακούτε μόνο προτάσεις.

Πριν λίγους μήνες καταθέσαμε μια πρόταση νόμου για τον συνεταιρισμό. Σκοπίμως δεν αναφέρω τη λέξη «συνεταιρισμό». Ήταν για τον «συνεργατισμό». Θεωρούμε ότι μπορεί να υπάρξει ένα μοντέλο διαφορετικό, αρκεί, όμως, να στηριχτεί αυτό το μοντέλο. Αυτή τη στιγμή υπάρχει το φορολογικό κίνητρο 50% όταν κάποιος συναλλαχθεί με τον συνεταιρισμό. Ωραία, πανηγυρίζαν, γιατί τώρα το πήραν χαμπάρι. Ταυτόχρονα, υπάρχει 50% φορολογικό κίνητρο για όποιον κάνει συμβολαϊκή γεωργία, με τον έμπορο. Ποιο προνόμιο θα επιλέξει ο αγρότης; Οι περισσότεροι τη συμβολαϊκή γεωργία. Συνεπώς το κίνητρο-προνόμιο για τον συνεταιρισμό μένει ανενεργό.

Στην πρόταση νόμου τη δικιά μας, την οποία θα καταθέσουμε, εμπεριέχονται στοιχεία, όπως για αξιοποίηση όλων των περιουσιακών στοιχείων των συνεταιρισμών, υπέρ των γειτονικών υγιών συνεργατικών σχημάτων. Προβλέπεται και λύση για τα κόκκινα αγροτικά δάνεια των συνεταιρισμών.

Δυστυχώς, δεν έχουμε δει ακόμη σχέδιο, γιατί δεν υπάρχει σχέδιο για την προστασία του αγροτικού εισοδήματος, κύριε Υπουργέ. Εγώ θα περίμενα κάτι από τον Πρωθυπουργό. Σήμερα -ας μη γελοιάστε- το φαινόμενο των ελληνοποιήσεων, το οποίο δυστυχώς δεν έχει λυθεί, και το φαινόμενο της εισαγωγής προϊόντων από τρίτες χώρες καταστρέφει το εισόδημα του αγρότη. Το καταστρέφει. Η Ευρωπαϊκή Ένωση πυροβολεί τα πόδια της. Απαιτεί από τον Ευρωπαίο αγρότη περιβαλλοντικά πρότυπα συγκεκριμένα -και καλά κάνει- και την ίδια ώρα έρχονται στη μισή τιμή προϊόντα. Εκεί τι κάνεις; Είναι ρητορική η ερώτηση. Απαγορεύεις τις εισαγωγές; Όχι. Μήπως υπάρχουν άλλα μέτρα για να τονώσεις την ντόπια αγορά, να προτιμούνται τα αμύγδαλα τα ελληνικά πρώτα, οι ξηροί καρποί; Να είναι ελκυστική για τον έμπορο η αγορά ξηρών καρπών πρώτα από την Ελλάδα;

Δεν υπάρχει, συνεπώς, ένα συγκεκριμένο σχέδιο, μια συγκεκριμένη εθνική αγροτική πολιτική σε βάθος εικοσαετίας, κύριε Υπουργέ, αν θέλουμε να γίνει κάτι καλό στον πρωτογενή τομέα.

Προστασία της αγροτικής γης. Στη Θεσσαλία -είστε από την Καρδίτσα- η αδειοδότηση σε φωτοβολταϊκά σε παραγωγική γη έφτασε στις τριακόσιες σαράντα εννιά χιλιάδες στρέμματα. Σε ερώτηση προς τον κ. Σκυλακάκη την πρώτη εβδομάδα τον ικέτευα να μου το διαφενέσει ή να μου το επιβεβαιώσει. Και θα ζητήσω συγγνώμη εάν δεν είναι σε τριακόσιες σαράντα χιλιάδες στρέμματα παραγωγικής γης. Δεν το έκανε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τι θα γίνει στο τέλος; Θα εξαφανιστεί η παραγωγική δραστηριότητα. Είπαμε καλές οι ΑΠΕ, αλλά με σχέδιο, χωροταξικό σχέ-

διο. Όλος ο κάμπος θα γεμίσει φωτοβολταϊκά. Αυτό είναι το μέλλον για τη γεωργία; Αυτό είναι το μέλλον; Αυτό έχετε να πείτε στους αγρότες; Αυτό είναι το συγκεκριμένο σχέδιο; Όχι.

Να πω τώρα δυο λόγια για την πανώλη και μετά θα αναφερθώ στο νομοσχέδιο, για το οποίο έχω να πω ότι δεν σας αξίζει.

Πανώλη: Συγχαρητήρια, πάντα, στους κτηνιάτρους, οι οποίοι απαιτούν και το ανθυγιεινό. Αναφέρομαι στους κτηνιάτρους του δημοσίου. Στις 11 Ιουλίου ξεκινάει η πανώλη. Προσπαθώ να είμαι όσο γίνεται πιο προσεκτικός, για να μην κατηγορηθώ για τοξική αντιπολίτευση. Όλοι θέλουμε να τελειώσει, αν είναι δυνατόν, αύριο. Αύριο μπορεί να τελειώσει; Να τελειώσει. Αυτό το χαρτί είναι από τον Παγκόσμιο Οργανισμό για τις ασθένειες των ζώων και τα κρούσματα.

Όταν είπατε, κύριε Υπουργέ, στις 30 Αυγούστου ότι «τέλη Σεπτεμβρίου θα έχουμε τελειώσει με την πανώλη», τότε τα κρούσματα ήταν εξήντα δύο και θα το προσκομίσω στα Πρακτικά. Σήμερα είναι εβδομήντα ένα και δεν έχουν συνυπολογιστεί τα δύο τα προχθεσινά στο Πουρνάρι της Λάρισας. Και είδαμε τον Υφυπουργό, τον κ. Κέλλα, σε ερώτησή μου και πανηγυρίζει. «Τελειώσαμε με την πανώλη». Και λέω αυτός ο πανηγυρισμός με τον έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής -και αυτό θα το προσκομίσω στα Πρακτικά- εκτελεστική απόφαση της Επιτροπής στις 29 Αυγούστου, η οποία λέει «στην παρούσα επιδημιολογική κατάσταση, υπάρχει υψηλός κίνδυνος περαιτέρω εξάπλωσης». Στο μυαλό σας φέρετε αυτό που λέει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «υψηλός κίνδυνος» και αυτό που είπε ο Υφυπουργός, «τελειώσαμε, συγχαρητήρια». Και στον πίνακα με τα κρούσματα βλέπουμε ότι υπάρχει μια μικρή, αλλά σταδιακή αύξηση των κρουσμάτων.

Και τώρα, κύριε Υπουργέ, ακούστε, επειδή οι κτηνοτρόφοι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ζωοτροφές -γι' αυτό και το προτείναμε από τότε που κάναμε την επίκαιρη, δώστε τους κάτι έναντι- κάποιος δεν υπακούει και τα βγάζουν έξω τα πρόβατα να βοσκήσουν. Δώστε έναντι στους κτηνοτρόφους και αργότερα η εκκαθάριση, μη γίνει πάλι όπως το βατερλό με το μέτρο 5.2 για την αντικατάσταση του ζωικού κεφαλαίου από τον κ. Αυγενάκη. Τα προσκομίζω στα Πρακτικά και μαζί την απόφαση την εκτελεστική της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και τον πίνακα με τα κρούσματα από τον Οργανισμό Ασθένειας των Ζώων.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Βασίλειος Κόκκαλης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και έρχομαι τώρα στο νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κύριε Κόκκαλη, παρακαλώ, ολοκληρώστε.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Ναι, κύριε Πρόεδρε, τελειώνω. Δώστε μου ένα λεπτό, παρακαλώ.

Εγώ πρώτη φορά χθες και προχθές είπα, όποιος συγκρίνει τον νόμο του 2020 -μοίρασα και στους εισηγητές πίνακα- με τον νόμο που ψηφίζεται τώρα -απλά πράγματα- θα διαπιστώσει ότι απουσιάζουν οι ποινικές κυρώσεις, απουσιάζει η υποχρέωση δημοσιοποίησης του παραβάτη. Απουσιάζει η ευθύνη των μετοχών των εταιρειών και απουσιάζουν και τα υψηλά πρόστιμα.

Να έρθει ο Υπουργός και ο Υφυπουργός και να πει: «Κύριε Κόκκαλη, αυτό που λέτε δεν είναι σωστό». Περιμένουμε να το πείτε. Καταργείται; Δεν ισχύουν οι ποινικές κυρώσεις;

Ο ελεγκτής του ΕΛΓΟ -ακούστε- αύριο, όταν θα πάει και θα διαπιστώσει μια παράβαση, θα έχει δύο νόμους. Ο τελευταίος ο νόμος δεν θα έχει υποχρέωση να δημοσιοποιήσει το όνομα του παραβάτη. Έχει ο προηγούμενος. Ακόμη και να ισχύει, είναι κάκιση νομοθέτηση. Να δεχτώ ότι ισχύει ο προηγούμενος νόμος; Ασάφεια νόμου. Βγείτε, επιτέλους, και πείτε το. Είτε έχετε υπεροψία, αλαζονεία, είτε δεν γνωρίζετε. Ένα από τα δύο. Συγγνώμη. Βγείτε και πείτε ότι ο νόμος Βορίδη αφορούσε τα ΠΟΠ. Ναι ή όχι; Ο τίτλος, ορίστε: «...μη συμμορφώσεις ως προς τη σήμανση της χώρας καταγωγής και χρήση ενδείξεων ΠΟΠ - ΠΓΕ,...», ποινικές κυρώσεις, μέτρα του 2020.

Το νομοσχέδιο που ψηφίζεται σήμερα τι τίτλο έχει, κύριε Στύλιο; Δεν έχει για τα ΠΟΠ;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κύριε Κόκκαλη, παρακαλώ, ολοκληρώστε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Αυτό που λέτε αφορά σε άλλα θέματα.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Συγγνώμη! Λέτε, κύριε Υπουργέ, ότι αφορά σε άλλα θέματα.

Δώστε μου δέκα δευτερόλεπτα, κύριε Πρόεδρε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ο νόμος του 2020 αφορούσε τη χώρα προέλευσης. Δεν είναι το ίδιο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Παρακαλώ, μην κάνετε διάλογο.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Ο νόμος του 2020: «Όποιος παράγει, εισάγει, εξάγει, διακινεί, διαθέτει στην κατανάλωση τρόφιμα από τα οποία προέρχονται ή τα οποία εμφανίζονται ως προϊόντα ΠΟΠ τιμωρείται με δύο χρόνια φυλακή». Αυτό δεν είναι εδώ.

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Καταργείται;

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Πάρτε το μικρόφωνο και πείτε το.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Δεν θα γίνει διάλογος.

Κύριε Κόκκαλη, ολοκληρώστε.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Πάρτε το μικρόφωνο και πείτε «δεν καταργείται ο νόμος του 2020», γιατί όμως, να μας πείτε και το γιατί δεν καταργείται. Μην ξεφυσάτε!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κύριε Κόκκαλη, τρίτη φορά που σας το ζητώ, παρακαλώ, ολοκληρώστε.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Ολοκλήρωσα, κύριε Πρόεδρε. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Τον λόγο τώρα θα πάρει η ειδική αγορήτρια του ΠΑΣΟΚ, η κ. Χριστίνα Σταρακά.

Και παρακαλώ να κλείσει το σύστημα ηλεκτρονικής εγγραφής των Βουλευτών.

Κυρία Σταρακά, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΑΡΑΚΑ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, αγαπητοί συνάδελφοι, καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο για την προστασία των προϊόντων με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων. Όμως, και εγώ με τη σειρά μου νομίζω ότι πρέπει να δούμε πρώτα, πριν μπούμε στο νομοσχέδιο, και τη μεγάλη εικόνα που επικρατεί στον πρωτογενή τομέα.

Η τρομακτική αύξηση του κόστους παραγωγής -τιμές λιπασμάτων, ζωοτροφών, ενεργειακό κόστος, εισφορές- αλλά και η κερδοσκοπία από τους μεσάζοντες στην κυριολεξία έχουν μειώσει το εισόδημα των αγροτών τα τελευταία δέκα χρόνια, ενώ μην ξεχνάμε πόσο έχει αυξηθεί ο αριθμός των αγροτών που εγκαταλείπουν την παραγωγή. Τι να το πρωτοαναφέρουμε; Τις φυσικές καταστροφές τύπου «Ντάνιελ», που έχουν οδηγήσει στην ολέθρια καταστροφή τον πρωτογενή τομέα, ενώ οι αποζημιώσεις ακόμη αναζητούνται. Να αναφερθούμε στον εκσυγχρονισμό του ΕΛΓΑ, που έχει αργήσει σκανδαλωδώς; Το ΠΑΣΟΚ χρόνια τώρα λέει -και έχει και τις προτάσεις του- για την αναθεώρηση του καταστατικού του ΕΛΓΑ και για το πόσο επιτακτική και άμεση ανάγκη είναι. Να πούμε για την εφαρμογή της ΚΑΠ στη χώρα μας; Με τις καθυστερήσεις; Με τις πετσοκομμένες πληρωμές, όπως πέρυσι, που αποδείχτηκε η χειρότερη χρονιά που έχει γίνει ποτέ σε πληρωμές από την εφαρμογή της ΚΑΠ στη χώρα μας;

Και όλα αυτά, λοιπόν, έχουν οδηγήσει τον αγροτικό μας κόσμο στο χείλος του γκρεμού. Για τα παραπάνω δεν έχουμε ακούσει τίποτα. Ακούσαμε μόνο κάτι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ, με πολύ φτωχές -θα τις χαρακτηρίσουμε εμείς- εξαγγελίες και έπειτα από πέντε χρόνια. Και επειδή ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας είπε ότι από το 2019 με την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας άλλαξε η ζωή των αγροτών, θα ήθελα να έρθει μαζί μου και να πάμε την επίσκεψη που πήγα εγώ την προηγούμενη εβδομάδα στην Αιτωλοακαρνανία, στους ανθρώπους που έχουν πληγεί από την πανώλη. Ειλικρινά οι σταβλικές τους εγκαταστά-

σεις είναι νεκροταφεία. Οι καταστροφικές επιπτώσεις στο ζωικό τους κεφάλαιο τεράστιες. Αυτός, λοιπόν, ο κόσμος είδε την παρουσία του, είδε το βιος τους σε μια στιγμή να το σκοτώνουν, να το δολοφονούν.

Ξέρετε τι μου είπε ένας κτηνοτρόφος με δάκρυα στα μάτια όταν επισκεφτήκαμε αυτές τις σταβλικές εγκαταστάσεις; Μου είπε: «Αυτή τη στιγμή νιώθω ότι μου σκότωσαν τα παιδιά μου». Αυτός ο κόσμος τόσο έχει δεθεί με το ζωικό κεφάλαιο. Και μου είπε: «Αυτή τη στιγμή δεν με έχει πάρει κανείς ένα τηλέφωνο. Οι υποχρεώσεις μου τρέχουν και δεν έχω λάβει ούτε 1 ευρώ από την Κυβέρνηση». Συμφωνώ, λοιπόν, ότι όντως αλλάξατε τη ζωή αυτών των ανθρώπων, αλλά προς το χειρότερο, προς την εξαθλίωση, προς τον αφανισμό τους.

Και να ρωτήσω κάτι σε αυτό το σημείο σχετικά με αυτό το θέμα από αυτό εδώ το Βήμα. Ποιος ευθύνεται για την πανώλη; Ποιοι είναι αυτοί οι έμποροι; Δεν ξέρουμε τα ονόματα. Δεν ξέρουμε ποιοι είναι αυτοί που έφεραν αυτά τα ζώα στη χώρα. Αν τους γνωρίζετε, να μας το πείτε. Και από πού ήρθε η πανώλη τελικά; Ποιοι είναι οι έλεγχοι που γίνονται στα σύνορα; Τι είναι τελικά η χώρα; Ξέφραγο αμπέλι; Και γιατί δεν γίνεται έρευνα από το Υπουργείο σας, κύριε Υπουργέ, σε συνδυασμό με τις δικαστικές αρχές, για να βρούμε και να τιμωρήσουμε τους υπεύθυνους; Τα λέω αυτά διότι αυτή τη στιγμή οι κατεστραμμένοι κτηνοτρόφοι πραγματικά εκπέμπουν κραυγή αγωνίας.

Σας το είπα και στην επιτροπή, θα το επαναλάβω και στην Ολομέλεια. Αποζημιώσεις. Πρέπει να δεσμευτείτε για δύο πράγματα. Πρώτον, πρέπει να δεσμευτείτε για μια άμεση ενίσχυση αυτών των ανθρώπων -δεν θα το πω εγώ «έναντι»-, για έκτακτο επίδομα ενίσχυσης σε αυτούς τους ανθρώπους, που αυτή τη στιγμή ξεκίνησαν τα παιδιά τους σχολείο και δεν έχουν πραγματικά 1 ευρώ εισόδημα και παράλληλα οι υποχρεώσεις τρέχουν. Όπως επίσης θα δεσμευτείτε και για γενναίες αποζημιώσεις, γιατί ένα ζώο δεν στοιχίζει, σύμφωνα με τον κανονισμό των τιμών που έχει ανακοινώσει ο ΕΛΓΑ και το Υπουργείο. Να υπολογίζετε και όλο το κόστος που έχει το ζώο και ξεπερνάει τα 1.000 ευρώ. Παρ' όλα αυτά πρέπει να είναι γενναίες οι αποζημιώσεις σας. Εμείς γενικότερα έχουμε προτείνει ένα εθνικό σχέδιο διάσωσης της κτηνοτροφίας, γιατί σε αυτή την περίπτωση θέλει εθνικό σχέδιο και όχι περιστασιακά και αποσπασματικά να πετάμε προτάσεις.

Να συνεχίσουμε λίγο στην κατάσταση του πρωτογενή τομέα και να πάμε και σε αυτό το φιάσκο με τις δηλώσεις του ΟΣΔΕ; Δεν έχουν εφαρμοστεί ακόμα τα ψίχουλα του κ. Μητσotάκης και ήδη η διαδικασία υποβολής αιτήσεων του ΟΣΔΕ του '24 θα είχε καταρρεύσει, καθώς διακόσιες χιλιάδες αιτήσεις έμειναν στον αέρα. Και η παράταση που δόθηκε δεν λύνει το πρόβλημα, γιατί για πρώτη φορά ξέρετε πολύ καλύτερα πότε ξεκίνησαν οι δηλώσεις του ΟΣΔΕ. Και φυσικό επακόλουθο είναι να υπάρχει μια βροχή από διαμαρτυρίες και καταγγελίες από φορείς εκπροσώπησης των αγροτών.

Πάμε σε ένα πολύ μεγάλο αγκάθι με το όνομα ΟΠΕΚΕΠΕ. Κύριε Υπουργέ, παραδεχθήκατε προχθές στην πρώτη επιτροπή ότι πήρατε τη γενναία απόφαση και βάλατε τον ΟΠΕΚΕΠΕ υπό την επιτήρησή σας και πραγματικά παραξενευτήκαμε, λες και η Κυβέρνηση είναι άμοιρη των ευθυνών για όσα ντροπιαστικά συμβαίνουν εκεί. Πραγματικά μας δίνετε την εντύπωση ότι λειτουργείτε σαν ένα σωσίβιο σωτηρίας ενός πλοίου που βουλιάζει στα σκάνδαλα και στην ανυποληψία, ενός οργανισμού τον οποίο έχειβάλει στο στόχαστρο η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, με σκοπό να ερευνήσει παράνομες χρηματοδοτήσεις και τη διασπάθιση των κοινοτικών κονδυλίων.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, κύριε Υπουργέ, είναι από τον νόμο υπό την εποπτεία σας και το γνωρίζετε πάρα πολύ καλά. Και να πω και κάτι άλλο. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ εκτελεί δικές σας πολιτικές, δικές σας εντολές. Πέντε πρόεδρους έχετε αλλάξει. Τι ψάχνουμε τώρα με τον ΟΠΕΚΕΠΕ; Να βρούμε έναν αποδιοπομπαίο τράγο, για να καλύψουμε την ανεπάρκεια όλων των πολιτικών της πενταετίας αυτής; Και πάμε και σε ένα τρομακτικό νούμερο, το πρόστιμο των 280 εκατομμυρίων, που δεν πρέπει να το πετάμε στην άκρη.

Τι γίνεται με αυτό και ποιος θα το πληρώσει τελικά αυτό; Ο Έλληνας φορολογούμενος πολίτης; Οι αγρότες μήπως, από πετσόκομα επιδοτήσεων; Δεν το ξέρουμε.

Σε όλη αυτή, λοιπόν, τη συγκυρία, για να μπορούμε και στο νομοσχέδιο, φέρνεται το παρόν νομοσχέδιο για τους ελέγχους των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ και, μάλιστα, μετά από τρεις μήνες αφού έχει τελειώσει η δημόσια διαβούλευση.

Στην ουσία αυτό το νομοσχέδιο συμπεριλαμβάνει συμπληρωματικά μέτρα της υφιστάμενης νομοθεσίας του ευρωπαϊκού κανονισμού 1143/2024 με πεδίο εφαρμογής τις γεωγραφικές ενδείξεις για τα αλκοολούχα ποτά, τον οίνο, τα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και τις προαιρετικές ενδείξεις ποιότητας για τα γεωργικά προϊόντα.

Ξεκινώντας την κριτική μας, παρατηρούμε πρώτα το εξής: Από το νομοσχέδιο αυτό εξαιρούνται τα αλκοολούχα ποτά και ο οίνος, παρόλο που ο κανονισμός αναφέρεται εκτεταμένα σε αυτά. Η συμπερίληψη αποκλειστικά και μόνο του ξυδιού στο πεδίο εφαρμογής του νομοσχεδίου είναι αδικαιολόγητη, καθώς και αυτό πρόκειται για κατηγορία αμπελοοινικού προϊόντος. Δεν εξηγείται επομένως η απόσπαση του κρασιού από τις εθνικές ρυθμίσεις για τον οίνο. Και πραγματικά έχω μια απορία: Τι σας εμπόδιζε να κάνετε κάτι που ισχύει σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση;

Στη συνέχεια, για να εξειδικεύομαστε και λίγο περισσότερο και να καταλαβαίνομαστε όλοι, έχουμε δομήσει τις παρατηρήσεις μας πάνω στο νομοσχέδιο σε τέσσερις πυλώνες, τους οποίους θέσαμε στις επιτροπές και παντελώς αγνοήσατε.

Πυλώνας πρώτος: Ενιαία αρχή ελέγχου και κυρώσεων.

Κοινό συμπέρασμα, κύριε Υπουργέ, της συνολικής κριτικής συνδυαστικά με τις απόψεις και των φορέων είναι πως πρέπει να υπάρχει μια ενιαία αρχή που θα ελέγχει και θα επιβάλλει τις ποινές και τα πρόστιμα για τους παραβάτες.

Δεν μπορεί, αγαπητοί συνάδελφοι, να ελέγχει ο ΕΛΓΟ, να επιβάλλει το πρόστιμο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ενώ ελέγχους να κάνει παράλληλα και ο ΕΦΕΤ. Είναι ένα χάος και το αποτέλεσμα αυτού είναι ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων να δημιουργεί γραφειοκρατία, ανασφάλεια δικαίου και πάνω απ' όλα ατιμωρησία.

Δεύτερος πυλώνας σημαντικός: Έλεγχοι. Χρειαζόμαστε ολοκληρωμένους ελέγχους στα προϊόντα και στα τρόφιμα σε όλη την αλυσίδα και όχι στιγμιαίους, δειγματοληπτικούς, όπως είναι σήμερα. Αυτό που εκλείπει από την αγορά είναι η ιχνηλασιμότητα. Για παράδειγμα, στην ελιά η ιχνηλασιμότητα μπορεί να παίξει καθοριστικό ρόλο, καθώς μιλάμε για παραγωγούς, ποικιλίες κ.λπ.. Άρα η ηλεκτρονική καταχώριση των στοιχείων βοηθά σίγουρα στην πρόληψη. Θέλουμε στοχευμένους ελέγχους παντού, από το χωράφι στο ράφι, ώστε να εξυγιαίνεται όλη η αλυσίδα. Είναι σημαντικό, επίσης, να γίνει μία εξειδίκευση των μέτρων για τα ΠΟΠ προϊόντα, διαφορετική για τα ζωικής προέλευσης και διαφορετική για τα φυτικής προέλευσης. Αλλιώς ελέγχονται οι ελιές και αλλιώς το γάλα.

Έχουμε, επίσης, την απαίτηση, κύριε Υπουργέ, να γνωρίζουμε από πριν το κόστος των ελέγχων, πώς προσδιορίζονται, από ποιον και πώς θα καταλογίζονται στον ελεγχόμενο. Πρέπει να ξέρουμε πώς θα επιλέγονται οι ελεγκτές, με ποια κριτήρια, τι ειδικότητα θα έχουν και ποιες κυρώσεις θα έχουν οι ελεγκτές που τυχόν μεροληπτούν υπέρ των επιχειρήσεων.

Βλέπετε ότι είναι πάρα πολλά τα αναπάντητα ερωτήματα και δυστυχώς το νομοσχέδιο μπάζει από παντού.

Πυλώνας τρίτος, που είναι σοβαρό θέμα: Η υποστελέχωση του ΕΛΓΟ. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Προέδρου των Εργαζομένων του ΕΛΓΟ, υπάρχουν είκοσι ελεγκτές, για να ελεγχθούν δύο χιλιάδες επιχειρήσεις. Το παραδέχτηκε εξάλλου και ο Αντιπρόεδρος του οργανισμού στην επιτροπή. Δεν γίνεται να γίνουν όλοι αυτοί οι έλεγχοι που μπορούν να αυξηθούν με την ισχύ του παρόντος νομοσχεδίου με είκοσι μόνο άτομα. Πρέπει να κάνετε άμεσα προσλήψεις με εξειδικευμένο προσωπικό και να υπάρχει σωστή οργάνωση από τον ΕΛΓΟ για καλύτερα αποτελέσματα. Πώς θα γίνουν οι άμεσες προσλήψεις; Βρείτε τη λύση, που κυβερνάτε. Υπάρχει τρόπος, αλλά αυτό πρέπει να γίνει άμεσα.

Πυλώνας τέσσερα: Πρόστιμα. Είπατε στην επιτροπή ότι το παρόν νομοσχέδιο αποτελεί συνέχεια του 4691/2020 για τις ελληνοποιήσεις. Και εμείς, λοιπόν, εδώ έχουμε τέσσερις συγκριτικές παρατηρήσεις.

Πρώτον, στο παρόν νομοσχέδιο δεν υπάρχει πρόβλεψη ποινικών κυρώσεων για τους παραβάτες, παρ' ότι στο προηγούμενο προβλεπόταν μέχρι και φυλάκιση, ενώ μπορούσε να επιτραπεί η δημοσίευση των στοιχείων των κατηγορουμένων ή των καταδικασθέντων, που για μας καθιστά τον νόμο πιο αποτρεπτικό. Άρα η δημοσίευση των στοιχείων των παραβατών ήταν κάτι που το θέλαμε και συμφωνούσαμε. Σας το ζητήσαμε επανειλημμένα στην επιτροπή, σας το ζήτησαν και οι φορείς. Δεν το πράξατε. Αντιθέτως, ελαφρύνετε αδικαιολόγητα και άλλο τις ποινικές κυρώσεις. Άρα τι κάνουμε με αυτό, το παρόν νομοσχέδιο; Αφήνουμε ένα τεράστιο ζωτικό χώρο στους παραβάτες.

Δεύτερον, δεν υπάρχει πρόβλεψη πλέον για αλληλέγγυα ευθύνη των φυσικών προσώπων και των νομικών προσώπων που εκπροσωπούν, ενώ στο προηγούμενο νομοσχέδιο οι υπεύθυνοι ευθύνονταν ακόμα και με την προσωπική τους παρουσία και εις ολόκληρον μαζί με το οικείο νομικό πρόσωπο. Είναι άλλη μια διευκόλυνση για τους παραβάτες.

Τρίτον, το ύψος των προστίμων μέχρι 300.000 ευρώ προβλέπεται εδώ μόνο σε μία περίπτωση, ενώ εκεί προβλεπόταν, στον προηγούμενο νόμο, στο σύνολο των παραβάσεων. Δεν πρέπει, θεωρείτε, να γνωρίζουμε ποιι συντελεστές καθορίζουν το ύψος των προστίμων και ποιος ο τρόπος υπολογισμού τους; Στα κριτήρια επιβολής μέτρων σε αυτό το νομοσχέδιο δεν έχουμε προοδευτικό συντελεστή ανάλογα με τον τζίρο των επιχειρήσεων, ενώ στο προηγούμενο είχαμε.

Και πάμε να δούμε λίγο και τις προθεσμίες. Το νομοσχέδιο προβλέπει ότι ο ΕΛΓΟ έχει προθεσμία εξήντα μέρες για να βγάλει το πόρισμα και άλλες εξήντα μέρες προθεσμία έχει η επιτροπή του Υπουργείου, για να γνωμοδοτήσει υπέρ της επιβολής ή μη του προστίμου. Φτάνουμε, λοιπόν, στους τέσσερις μήνες για να συνταχθεί η σχετική ποινή συν το δικαίωμα της προσφυγής που έχει μετά ο ενδιαφερόμενος στον Υπουργό για την επιβολή κύρωσης και, από την άλλη, ο Υπουργός δεν έχει καμμία προθεσμία για να το εκδώσει. Άρα κανένας δεν γνωρίζει πότε και αν τελικά θα επιβληθούν τα πρόστιμα.

Συμπεραίνουμε, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, ότι με το παρόν νομοσχέδιο και σε σύγκριση με το προηγούμενο ενθαρρύνετε την ατιμωρησία, μόνο και μόνο για να μη συγκρουστείτε με τα συμφέροντα ή -και να κάνω κι εγώ και μια ακόμα σκέψη- ίσως για να μεγαλώσετε τον ψηφοθηρικό σας στρατό, εις βάρος πάντα των Ελλήνων πολιτών.

Στις παρατηρήσεις μας θέλω να σταθώ σε δύο σημεία: Πρώτον, στις εξουσιοδοτικές διατάξεις. Έχουμε εννιά για τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης. Πραγματικά δεν καταλαβαίνω γιατί τόσες πολλές υπουργικές αποφάσεις για είκοσι πέντε άρθρα, που ουσιαστικά καθιστούν ανεφάρμοστο το νομοσχέδιο, αφού δεν περιλαμβάνει καμμία προθεσμία. Επίσης, είναι αρνητικό το γεγονός ότι σε αυτό το νομοσχέδιο δεν γίνεται καμμία αναφορά στους αγροτικούς συνεταιρισμούς που διαθέτουν ευρεία γκάμα ΠΟΠ προϊόντα που δεν καλύπτονται.

Συμπερασματικά, το νομοσχέδιο, παρ' ότι μιλάει για την προστασία των προϊόντων ΠΟΠ, προσεγγίζει το θέμα πάρα πολύ επιφανειακά και είναι ελλιπές και ήθελα να ρωτήσω αν έτσι πραγματικά θα λυθεί το πρόβλημα των ανύπαρκτων ελέγχων για τις ελληνοποιήσεις, τις υποθέσεις νοθείας που βρίσκονται στα συρτάρια του Υπουργείου τόσα χρόνια, καθώς και τα ανείσπρακτα πρόστιμα; Με έναν αποσπασματικό νόμο-ευχολόγιο, που υποφορώνει έναν υποστελεχωμένο ΕΛΓΟ;

Οι ελληνοποιήσεις αγροτικών προϊόντων τινάζουν στην κυριολεξία στον αέρα τον αγροτικό κόσμο και δεν έχουν τελειωμό τα φαινόμενα, όπως είναι με τη φέτα, το μέλι, το γάλα, εις βάρος πάντα των νόμιμων παραγωγών,...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Ελάτε, κυρία Σταρακά, παρακαλώ, ολοκληρώστε.

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΑΡΑΚΑ:** ...με αποτέλεσμα -κλείνω, κύριε Πρόεδρε- να θησαυρίζουν οι ελληνοποιητές-νονοί, αυτοί δηλαδή που βαφτίζουν ελληνικά τα προϊόντα, και να πλήττονται οι γνήσιοι και πραγματικοί παραγωγοί.

Και θέλω να πω, κύριε Υπουργέ, και κλείνω, κύριε Πρόεδρε, ότι είχατε την ευκαιρία να καθιερώσετε ένα νέο, ξεκάθαρο πλαίσιο προστασίας για τα ξεχωριστά προϊόντα της πατρίδας μας,

με αυστηρούς ελέγχους, γενναία πρόστιμα, για να μπορέσουν να προστατευτούν οι παραγωγοί μας. Δυστυχώς, δεν το πράξετε.

Εμείς σας καταθέσαμε τις προτάσεις μας για να βελτιώσετε τα αδύναμα σημεία, αλλά τα αγνοήσατε. Γι' αυτόν τον λόγο, λοιπόν, καταψηφίζουμε το παρόν νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Συνεχίζουμε. Τον λόγο έχει τώρα ο ειδικός αγορητής από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, ο Βασίλης Μεταξάς.

Και θα έλεγα και στους υπόλοιπους ειδικούς αγορητές μια αυτοσυγκράτηση στον χρόνο, όσο γίνεται. Μια ανοχή υπάρχει από το Προεδρείο, αλλά ήδη στον κατάλογο που βγήκε -δεν ξέρω αν τον έχετε στα χέρια σας- οι εγγραφές είναι τριάντα οκτώ. Άρα σίγουρα θα περάσουμε τα μεσάνυχτα στη σημερινή συνεδρίαση. Οπότε το λέω από τώρα γενικά για όλους και για τους ομιλητές, σε ό,τι αφορά τον χρόνο.

Κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι, το καθεστώς των ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ προϊόντων που αφορά το προς ψήφιση νομοσχέδιο θεσπίστηκε στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αποτελεί μια προσαρμογή της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο της διεθνοποιημένης καπιταλιστικής αγοράς. Δεν είναι άλλωστε τυχαίο ότι θεσμοθετήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση με τις τροποποιήσεις της ΚΑΠ στα μέσα της δεκαετίας του '90 ως αντιστάθμισμα στις αλλαγές που επέφερε η αποδοχή από την Ευρωπαϊκή Ένωση των κανόνων του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για την απελευθέρωση του εμπορίου των αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων, με την κατάργηση των εξαγωγικών επιδοτήσεων και τη σταδιακή μείωση των εισαγωγικών δασμών.

Μπορεί η Κυβέρνηση και τα υπόλοιπα κόμματα να προβάλουν τα ΠΟΠ προϊόντα σαν διέξοδο για την επιβίωση του αγρότη και του κτηνοτρόφου, όμως ουσιαστικά αυτή η πολιτική εξυπηρετεί και προστατεύει τα μονοπώλια της εμπορίας και της μεταποίησης αγροτικών προϊόντων, τα οποία λυμαίνονται τον μόχθο των βιοπαλαιστών της υπαίθρου.

Για παράδειγμα, η προστασία της ονομασίας της φέτας, που είναι το πιο εμβληματικό ΠΟΠ προϊόν της Ελλάδας, συνέβαλε στην αυξημένη κερδοφορία και εξωστρέφεια των γαλακτοβιομηχανών αλλά και στον οξυμένο ανταγωνισμό τους με τα μονοπώλια της βόρειας Ευρώπης και τα ομοειδή τυροκομικά προϊόντα τους, όπως το λευκό τυρί άλμης, από αγελαδινό όμως γάλα, το οποίο παράγεται με πολύ ευνοϊκότερους όρους παραγωγικότητας της εργασίας στις καπιταλιστικές φάρμες της βόρειας Ευρώπης. Αυτή είναι η ουσία.

Τα περί ποιότητας και τα περί ελέγχων γίνονται ίσωμα από την ίδια την καπιταλιστική αγορά, όπως και η πρόβλεψη για γάλα από αυτόχρονες φυλές στη φέτα, με ορισμένους να κάνουν ότι πέφτουν από τα σύννεφα από τις αθρόες εισαγωγές προβάτων από τη Ρουμανία που βγήκαν στην επιφάνεια, με αφορμή και τα κρούσματα πανώλης, ένα νόσημα που μπήκε και εξαπλώθηκε στην Ελλάδα με τη βούλα των ενωσιακών κανονισμών, που απαγορεύουν τον έλεγχο του κτηνοτροφικού κεφαλαίου κατά την εισαγωγή του από άλλη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ας μην αναφερθούμε στην ελιά Καλαμών, όπου η Ευρωπαϊκή Ένωση ουσιαστικά έχει αποδεχθεί την αξιοποίηση του ονόματος «Καλαμών» από μια σειρά χώρες, ομολογώντας την κοροϊδία της νομοθεσίας των ΠΟΠ προϊόντων, που είναι κομμένη και ραμμένη στην ανταγωνιστικότητα των μονοπωλίων. Έτσι, μια χαρά οι βιομήχανοι και οι μεγαλοσκευαστές πωλούν ελιές Αιγύπτου με την ονομασία «Καλαμών».

Ποια είναι, λοιπόν, τα σπουδαία οφέλη που κέρδισαν όλα αυτά τα χρόνια οι βιοπαλαιστές αγρότες, οι κτηνοτρόφοι της Ελλάδας από το καθεστώς των ΠΟΠ στο πλαίσιο της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής; Ο αριθμός των εκμεταλλεύσεων συνεχώς συρρικνώνεται, εγκαταλείπονται γη και εκτροφές ζώων και η παραγωγή συγκεντρώνεται σε μικρότερο αριθμό εκμεταλλεύσεων.

Για του λόγου το αληθές, αν μείνουμε στη φέτα και παρακολουθήσουμε την εξέλιξη της προβατοτροφίας -που παράγει το βασικό συστατικό στοιχείο της-, θα διαπιστώσουμε ότι οι εκμεταλλεύσεις από το 2012 μέχρι το 2022 μειώθηκαν κατά 37,5%, από 88.000 σε 51.000, ενώ ο αριθμός των προβάτων μειώθηκε κατά 20%, από 9,2 εκατομμύρια στα 7,3 εκατομμύρια. Την ίδια στιγμή, έχει επιταχυνθεί η συγκέντρωση της παραγωγής, με αύξηση των μεγάλων, εντατικών εκμεταλλεύσεων.

Όμως και σε ό,τι αφορά τη λαϊκή κατανάλωση, μπορεί να κλίνετε σε όλες τις πτώσεις τη λέξη «ποιότητα», όμως η πολιτική σας έχει καταστήσει τα ποιοτικά προϊόντα, τα ποιοτικά τρόφιμα, απλησίαστα για τη λαϊκή οικογένεια. Είναι χαρακτηριστικό ότι κάθε χρόνο ο όγκος των εγχώριων πωλήσεων της φέτας μειώνεται. Μόνο το 2022 η μείωση έφτασε σε 9,5%, ενώ αντίστοιχα αυξάνεται ο όγκος των πωλήσεων των φτηνότερων και χαμηλότερης ποιότητας λευκών τυριών που την υποκαθιστούν -αυτά το 2022 είχαν αύξηση 15%- και μάλιστα παράγονται χάρη στις αθρόες εισαγωγές φτηνού αγελαδινού γάλακτος, που η Κοινή Αγροτική Πολιτική εξασφαλίζει μια χαρά στους βιομήχανους.

Αντίστοιχη είναι η κατάσταση και με το ελαιόλαδο και τα υπόλοιπα προϊόντα. Την ίδια ώρα, μια χούφτα εξαγωγικές επιχειρήσεις θησαυρίζουν. Είναι ενδεικτικό ότι από το 2017 ο τζίρος από τις εξαγωγές φέτας έχει εφταπλασιαστεί φτάνοντας το 1 δισεκατομμύριο ευρώ, πάνω όμως στα βάσανα των κτηνοτρόφων και πάνω στην απλησίαστη φέτα για τα λαϊκά νοικοκυριά.

Αποδεικνύεται, λοιπόν, στην πράξη ότι η πολιτική σας και οι νόμοι που ψηφίζετε αυτό που εξυπηρετούν είναι η κερδοφορία των επιχειρηματικών ομίλων. Τα υπόλοιπα -έλεγχος και ιδίως ότι θα ελέγξετε τα μονοπώλια- μόνο ως ανέκδοτο μπορούν να ακουστούν. Άλλωστε η ίδια η νομοθεσία σας προβλέπει τη δυνατότητα να αμφισβητηθούν τα πάντα και τώρα και σε αυτό το νομοσχέδιο στην ίδια λογική κινείστε.

Για παράδειγμα, η διαδικασία του άρθρου 15, με τις εξηγήσεις της επιχείρησης, την ειδική προσφυγή και τη δυνατότητα προβολής των κυρώσεων, επιβεβαιώνει τη λογική σας, που είναι το πρόστιμο να μην αμφισβητεί την κερδοφορία των μεγάλων ομίλων.

Σε ό,τι δε αφορά στο μέτρο των εγγραφών συστάσεων σε περιπτώσεις ακόμα και σοβαρών παραβάσεων -στο άρθρο 24 αναφέρεται-, πραγματικά είναι αχαρκτήριστο, κύριε Υπουργέ. Επιχείρηση μπορεί να γλιτώσει με γραπτή σύσταση, αν δεν έχει κανένα αρχείο εισροών-εκροών, παραγωγής, αποθεμάτων, τεκμηρίωσης προέλευσης των προϊόντων ΠΟΠ-ΠΓΕ-ΕΠΙΠ κ.λπ.. Με γραπτή σύσταση μπορεί να τη βγάλει καθαρή όμιλος που παράγει με σοβαρούς κινδύνους για τη δημόσια υγεία, όπως ωρίμανση σε δοχεία-χώρους εκτός προδιαγραφής, πρώτη ύλη εκτός προδιαγραφής, πλήρωση δοχείων με συστατικά εκτός προδιαγραφής, ιδίως -το βάζει έτσι μέσα το νομοσχέδιο- ελαιόλαδο, ξύδι σε βάζα ελιάς, ακατάλληλο γάλα, υπέρβαση χρόνου από άμελη εξής εξς τυροκόμηση.

Όλα αυτά μπορεί να τα γλιτώσει κάποιος με μια γραπτή σύσταση και περιγράφονται αναλυτικά στο άρθρο 24. Και μιλάτε για ελέγχους! Κοροϊδεύετε τον κόσμο. Το λιγότερο που θα έπρεπε να κάνετε είναι η ανάκληση της πιστοποίησης -χώρια όλα τα υπόλοιπα μέτρα, λέω το λιγότερο- και όχι γραπτή σύσταση που βάζετε.

Όμως, τελικά, είναι αυτό που είπαν και οι φορείς στην ακρόαση «να γίνεται παζάρι», που φυσικά αφορά τους μεγάλους ομίλους. Έτσι τελικά μόνο τη μαριδά θα κυνηγάτε και πού και πού θα βάζετε και κανένα μεγάλο πρόστιμο, έτσι για τα μάτια του κόσμου, από αυτά τα πρόστιμα που δεν καταβάλλονται ποτέ.

Δεν είναι, λοιπόν, καθόλου τυχαίο ότι η όλη εφαρμογή του προς ψήφιση νόμου ανατίθεται στις υπουργικές αποφάσεις του άρθρου 21 ούτε το γεγονός ότι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί είναι υποστελεχωμένοι και γονατισμένοι και τους διατηρείται έτσι υποστελεχωμένους και γονατισμένους και με το παρόν νομοσχέδιο.

Και αυτό το ζήτημα δεν αφορά μόνο τους ελέγχους των ΠΟΠ προϊόντων αυτών, αφορά και όλα τα υπόλοιπα ζητήματα. Το είδαμε και με την πανώλη και τις ζωονόσους και αλλού. Και, αλήθεια, πέρασαν δύο μήνες από την πανώλη. Έχει ληφθεί κάποιο ουσιαστικό μέτρο για την επαρκή στελέχωση των υπηρεσιών,

όπως η ΔΑΟΚ, τα κτηνιατρικά εργαστήρια, ο ΕΦΕΤ και φυσικά ο ΕΛΓΟ, με μόνιμο προσωπικό; Ή πάλι θα τους έχετε να μετακινούνται σε όλη την Ελλάδα, λες και έχουμε επιστράτευση, για να πηγαίνουν να βλέπουν τι γίνεται εδώ, τι γίνεται εκεί; Και δεν το λύσατε το πρόβλημα με την πανώλη -τα είπαμε και στην επιτροπή-, έναν μήνα καραντίνα καινούργια, με νέο κρούσμα, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, αλλά οι ελεγκτικοί μηχανισμοί γονατισμένοι, υποστελεχωμένοι.

Τα είπαν και οι φορείς, δύο χιλιάδες επιχειρήσεις, είκοσι χιλιάδες επιχειρήσεις, 2.000 κατά μέσο όρο -πόσο βγαίνει;- τρελά νούμερα. Μιλάμε για υπηρεσίες με ποσοστά στελέχωσης ακόμη και κάτω του 30% των προβλεπόμενων στα οργανογράμμάτα τους.

Και εδώ, εντάξει, δεν θα σας δώσουμε εσάς όλη την πίτα, έχουν και άλλοι κομμάτι της πίτας, τη μοιράζετε, και τις ευθύνες και τα υπόλοιπα κομμάτια έχουν σοβαρές ευθύνες, όσοι κυβέρνησαν, ΣΥΡΙΖΑ, ΠΑΣΟΚ. Έχουν συμβάλει στη σημερινή διαλυτική κατάσταση των υπηρεσιών και φωνάζουν ότι δεν γίνονται έλεγχοι, έχουμε ελληνοποιήσεις. Ναι, αλλά έχετε ευθύνη και εσείς.

Δεν θα ξεχάσουμε πως ο ΣΥΡΙΖΑ ήταν αυτός που ως κυβέρνηση διαφήμιζε ότι θα λύσει τα προβλήματα των ελέγχων των ζωνοδόων όχι με προσλήψεις μόνιμων κτηνιάτρων, αλλά με τον θεσμό του ιδιώτη κτηνιάτρου εκτροφής, προωθώντας το φόρτωμα του κόστους για τα προγράμματα ελέγχου των ζωνοδόων, όπως ο μελιστιάς και η φυματίωση, αλλά και η ευλογιά, στις πλάτες των κτηνοτρόφων.

Και ασφαλώς είναι και τα ζητήματα των αμοιβών των εργαζομένων στους ελεγκτικούς μηχανισμούς. Μιλάμε για εξειδικευμένο προσωπικό, με προχωρημένες σπουδές, τεράστια πρακτική εμπειρία και τους έχετε να ζουν στα όρια της επιβίωσης. Τους κοροϊδεύετε και με τα 100 ευρώ που ανακοίνωσε χωρίς ντροπή αύξηση -μεγάλη αύξηση!- ο κ. Μητσοτάκης μέχρι το 2027 από τη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Και συνεχίζετε στην ίδια λογική και με τις αμοιβές με το άρθρο 20, όπως έκαναν και οι προηγούμενοι, οι προηγούμενες κυβερνήσεις, να δίνετε επιλεκτικά επιδόματα σε ελάχιστους υπαλλήλους.

Επαναφέρουμε ξανά -το είπαμε και στις επιτροπές και από αυτό το Βήμα- το αίτημα των γενναίων αυξήσεων 20% στους μισθούς των υπαλλήλων, το αίτημα της επαναφοράς του δέκατου τρίτου και δέκατου τέταρτου μισθού. Και ασφαλώς σταματήστε να χύνετε κροκοδείλια δάκρυα για τους κτηνιάτρους! Να τους δώσετε σήμερα κιόλας το ανθυγιεινό επίδομα, που το έπαιρναν επί δεκαετίες οι κτηνίατροι σε όλες τις κρατικές υπηρεσίες και οι άλλες κατηγορίες των εργαζομένων.

Συνοψίζοντας, αφετηριακό σημείο της τοποθέτησης του ΚΚΕ επί του νομοσχεδίου είναι η αρχή ότι ο λαός πρέπει να τρώει τρόφιμα ποιοτικά και φθηνά. Το καθεστώς των πιστοποιήσεων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ δεν του το έχει εξασφαλίσει αυτό μέχρι σήμερα και θεωρούμε ότι ούτε πρόκειται να το εξασφαλίσει. Μάλιστα, τέτοια πιστοποιημένα προϊόντα, όπως η φέτα και το ελαιόλαδο, έχουν γίνει απλησίαστα για τη λαϊκή κατανάλωση, γιατί το κυνήγι του μονοπωλιακού κέρδους που προωθεί και η νομοθεσία των ΠΟΠ είναι αυτό το οποίο ενισχύει την ακρίβεια και τις ανατιμήσεις. Την ίδια στιγμή, μια χούφτα μονοπωλιακοί όμιλοι της εμπορίας και της μεταποίησης στην κυριολεξία θησαυρίζουν. Είναι ψέμα ότι από αυτή τη διαδικασία έχουν κερδίσει οι βιοπαλαιστές παραγωγοί. Τα στοιχεία το αποδεικνύουν. Δεν είναι τυχαίο ότι οι δράσεις για τα ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ προϊόντα εντάσσονται στη στρατηγική της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής.

Το ΚΚΕ, λοιπόν, διαχρονικά καταψηφίζει όχι μόνο αντίστοιχα νομοσχέδια, όχι μόνο την Κοινή Αγροτική Πολιτική, αλλά και αποκαλύπτει και πολεμά τις συνέπειές τους. Είναι μια πολιτική που όλα τα υπόλοιπα κομμάτια όχι μόνο υποστηρίζουν, αλλά και συνδιαμορφώνουν, όταν βρεθούν στην κυβέρνηση, καλλιεργούν και αυταπάτες στους αγρότες, ότι μέσω αυτής και των διάφορων κανονισμών της, όπως είναι και αυτός για τα ΠΟΠ προϊόντα, θα βελτιωθεί η θέση τους.

Βέβαια, οι φετινές κινητοποιήσεις και ο πανευρωπαϊκός αγροτικός ξεσηκωμός «έβαλαν τον κάθε κατεργάρη στον πάγκο του». Οι αγρότες έχουν τεράστια εμπειρία, για αυτό και ξεσηκώθηκαν

πανευρωπαϊκά ενάντια στην Κοινή Αγροτική Πολιτική το προηγούμενο διάστημα, μια πολιτική που, με κριτήριο τον μονοπωλιακό ανταγωνισμό, από τη μια τούς επιβάλλει όλο και πιο ασφυκτικές προδιαγραφές παραγωγής και από την άλλη δίνει τη δυνατότητα για αθρόες εισαγωγές κάθε λογής πρώτων υλών, ώστε τα μεταποιητικά μονοπώλια να εξασφαλίζουν πάμφθηνες πρώτες ύλες.

Εμείς λέμε ότι, ναι, θα μπορούσε να σχεδιάζεται από το κράτος η παραγωγή, με βάση τις ανάγκες του λαού, να σχεδιάζεται η πρόληψη των φυσικών καταστροφών, η συλλογική καλλιέργεια, να εξασφαλίζονται φθηνές βιομηχανικές εισροές, να μπορεί ο αγρότης και ο κτηνοτρόφος να έχουν ελεύθερο χρόνο, διακοπές, να υπάρχουν στην ύπαιθρο υποδομές υγείας, παιδείας, ψυχαγωγίας, με βάση τις δυνατότητες της εποχής, και όχι να χρειάζεται ένα παιδί από ένα χωριό μία και δύο ώρες την ημέρα μαζί με τους γονείς να πηγαίνει είτε στο σχολείο είτε στις διάφορες δραστηριότητες.

Αυτή η πολιτική πρόταση του ΚΚΕ για τους αγρότες προϋποθέτει άλλη οργάνωση της παραγωγής από την εργατική κρατική εξουσία, που με κοινωνικοποίηση των μονοπωλίων και της γης, με κεντρικό σχεδιασμό και ενταγμένο σε αυτόν τον παραγωγικό συνεταιρισμό των μικρομεσαίων αγροτών θα μπορεί να αναπτύξει την παραγωγή με κριτήριο την ικανοποίηση των κοινωνικών αναγκών. Μόνο έτσι θα μπορούν να αξιοποιούνται τα επιτεύγματα της επιστήμης και της τεχνολογίας, αλλά και να τους δοθεί μια τεράστια ώθηση για την παραπέρα ανάπτυξή τους.

Λύσεις, λοιπόν, προς όφελος των αναγκών της πλειοψηφίας της κοινωνίας, των παραγωγών του πλούτου, των εργαζομένων, των επαγγελματιών, των αγροτών εσείς δεν μπορείτε να δώσετε, το αντίθετο, η στήριξη των μονοπωλιακών ομίλων απαιτεί το τσάκισμα δικαιωμάτων, νέα βάσανα, καταστροφή των λαϊκών οικογενειών.

Το ΚΚΕ έχει την πρόταση, απευθύνει σταθερά και σταθερό κάλεσμα αγωνιστικής συμπίεσης στους βιοπαλαιστές αγρότες. Επαναλαμβάνουμε ότι έχουν εμπειρία οι αγρότες, την πλουτίζουν στον δρόμο του αγώνα καθημερινά. Εκεί βρίσκεται και η πιο αποτελεσματική αντιπολίτευση στην πολιτική της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και τη στρατηγική του κεφαλαίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Τον λόγο έχει τώρα, λοιπόν, ο κ. Κωνσταντίνος Μπούμπας, ειδικός αγορητής από την Ελληνική Λύση.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ερχόμαστε πάλι στον πρωτογενή τομέα, στον αγροτικό τομέα, με όλα αυτά τα οποία συμβαίνουν το τελευταίο χρονικό διάστημα -τα ξέρει το Υπουργείο-, για να προστατεύσουμε την ονομασία προέλευσης αγροτικών προϊόντων, τη γεωγραφική ένδειξη και, πάνω από όλα, να προστατεύσουμε τους καταναλωτές.

Αυτό που έχουμε να πούμε για αυτό το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης είναι ότι είναι ένα μεγάλο «υπουργείο της αμαρτίας», το πιο αμαρτωλό Υπουργείο όλων των εποχών. Και κάθε μέρα που περνάει εγώ δίνω τα εύσημα στον Υπουργό, διότι οι οικονομικές ατασθαλίες, όλη αυτή η κατάσταση-μπάχαλο με τον ΟΠΕΚΕΠΕ καλά κρατεί και είναι πολλά τα λεφτά, κύριοι, στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Και για αυτό εμείς καταθέτουμε και μια επίκαιρη ερώτηση, για να δούμε, γιατί μπορεί μεν, κύριε Τσιάρα, κύριε Υπουργέ, να βάλατε υπό επιτήρηση τον ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά είναι τόσο βαθύ το ζήτημα αυτό και τόσο μεγάλες οι τρύπες του ΟΠΕΚΕΠΕ, που μακάρι να βρείτε κάποια άκρη εκεί μέσα και εσείς και ο κ. Σταμενίτης και ο κ. Κέλλας. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ έπρεπε να ξεκινήσει τις δηλώσεις τον Μάρτιο -προσέξτε!- και ξεκινά, λοιπόν, τις δηλώσεις στις 17 Ιουλίου, χωρίς να υπάρχουν χάρτες. Ανύπαρκτοι οι χάρτες, δεν υπάρχουν!

Πήρε τους πεπαλαιωμένους χάρτες και έρχεται τώρα να προλάβει μέχρι τέλη του μήνα που έδωσε παράταση ο Υπουργός για την υποβολή δηλώσεων ΟΣΔΕ, για να πληρωθούν και τις μεταβιβάσεις που πρέπει να πληρωθούν οι αγρότες τον Οκτώβριο και

αυτό είναι φύσει αδύνατο να γίνει.

Και δίνει ο ΟΠΕΚΕΠΕ πριν από λίγους μήνες 14 εκατομμύρια ευρώ για βιολογική κτηνοτροφία σε ανύπαρκτα αγροκτήματα, κύριε Βιλιάρδο, κύριε Χήτα και υπόλοιποι κύριοι. Σε ανύπαρκτα αγροκτήματα, δεν υπάρχουν αγροκτήματα!

Δηλαδή, πείτε μου τώρα πώς θα δικαιωθούν οι αγρότες που είναι σωστοί και νόμιμοι, όταν ο ΟΠΕΚΕΠΕ χρωστάει λεφτά, κύριε Υπουργέ μου -και το ξέρετε-, από το 2014. Όσοι είχαν, δηλαδή, την ατυχία να μπουν σε έναν δειγματοληπτικό έλεγχο και είναι καθ' όλα νόμιμοι, αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν πληρωθεί ακόμη και καλείται τώρα ένας ΟΠΕΚΕΠΕ να πληρώσει 552 εκατομμύρια ευρώ περίπου για προκαταβολή, 40 εκατομμύρια ευρώ για θεομηνίες και αποζημιώσεις, 82 εκατομμύρια ευρώ τα παλιά, συν και κάτι άλλα υπόλοιπα 27 εκατομμύρια ευρώ.

Και το λέω αυτό ενδεικτικά, διότι στον αγροτοκτηνοτροφικό τομέα γίνεται το έλα να δεις και είναι ένας ΟΠΕΚΕΠΕ -προσέξτε!- που δεν είναι ψηφιοποιημένος, είναι χειροκίνητος.

Ακόμη και για την πανώλη οι κτηνοτρόφοι στη Θεσσαλία φωνάζουν -Θεσσαλός είστε, κύριε Υπουργέ, τα ξέρετε- ότι ευθύνεται και ο ΟΠΕΚΕΠΕ, με το χειροκίνητο σύστημα εισαγωγής ζώων, γιατί -προσέξτε!- ο ΟΠΕΚΕΠΕ δεν συνδέεται ούτε με το gov.gr ούτε με την ΑΑΔΕ ούτε με το Εθνικό Κτηματολόγιο, είναι κράτος εν κράτει από μόνος του. Ένα κράτος μόνος του! Τρέχει ο Υπουργός, είναι καλή η προσπάθεια, να δούμε τι θα γίνει και άλλα πολλά.

Αν δεν έρθει ξανά ο έλεγχος στις διευθύνσεις γεωργίας, με προσλήψεις γεωπόνων και κτηνιάτρων, δεν θα βρούμε καμμία άκρη αυτή τη στιγμή με τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Και τι έκαναν στον ΟΠΕΚΕΠΕ; Έδωσαν 20 εκατομμύρια ευρώ από το 2003 σε δύο εταιρείες, που στην ουσία είναι μία και δεν έχει εκσυγχρονιστεί. Στράφι και τα λεφτά! Τότε τι τα δίνουμε; Τι τα πληρώνει ο φορολογούμενος Έλληνας; Συν 700.000 ευρώ που δώσαμε σε μια ιδιωτική εταιρεία, για να μελετήσει, λέει, τη νέα ΚΑΠ.

Πάμε στο σημερινό. Θέλετε να κάνετε ελέγχους για να προστατέψουμε τα αγροτοκτηνοτροφικά μας προϊόντα, την ονομασία προέλευσης, την αξία του προϊόντος, τη γεωγραφική ένδειξη, για να ξέρουμε από ποια περιοχή το προϊόν έχει τα γεωλογικά και τα κλιματολογικά χαρακτηριστικά και την παραδοσιακή τέχνη. Όλα αυτά είναι καλά. Έτσι προστατεύουμε πάνω απ' όλα τον παραγωγό και συνάμα και τον καταναλωτή. Ποιος θα τα κάνει αυτά; Ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Είναι υποστελεχωμένος ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ»; Είναι! Εδώ υπάρχουν καιρό τώρα υποθέσεις παραβάσεων σε ό,τι αφορά τη διακίνηση και ταυτοποίηση αγροτοκτηνοτροφικών προϊόντων στον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και δεν μπορούν να διεκπεραιωθούν, αφού δεν υπάρχει προσωπικό.

Στη δε εκλογική μου περιφέρεια, στις Σέρρες -άκουσον, άκουσον!- στα κτήρια του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», κύριοι συνάδελφοι, μένουν λαθρομετανάστες. Καταλαβαίνετε τι έκαναν; Είχαν κτήρια του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», τον έχουν υποβαθμίσει, τον έχουν υποστελεχώσει, τον έχουν αφήσει σε αχαιογράφητα νερά και έχουν βάλει και λαθρομετανάστες μέσα, γιατί έκαναν κτηριακή υποδομή σε συνεργασία με την περιφέρεια. Καταργήσαμε και τους σταθμούς γεωργικής έρευνας όλα αυτά τα χρόνια σε ό,τι αφορά τα αμνοερίφια, τις φυλές και ούτω καθεξής και πάμε τώρα με έναν ανύπαρκτο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» να κάνουμε ελέγχους. Πρώτα τον στελεχώνεις, τον οργανώνεις και δίνεις τον υλικοτεχνικό εξοπλισμό, για να μπορεί να κάνει τη δουλειά του.

Πέρυσι είχαμε μείωση παραγωγής μήλων. Δεν υπήρχε καμμία σχέση σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονιά, που οι εξαγωγές μας στα μήλα ήταν αρκετές. Από τις δεκατέσσερις χιλιάδες τόνους, αν θυμάμαι καλά, πέσαμε στις τέσσερις χιλιάδες τόνους. Και προσέξτε τώρα! Στα σουπερμάρκετ τα μήλα ως διά μαγείας είναι όλα ελληνικά. Πώς γίνεται, ρε παιδιά, αυτό; Πείτε μου πώς γίνεται, όταν έχουμε έλλειψη μήλων λόγω θεομηνίας, λόγω κλιματολογικών συνθηκών, στα σουπερμάρκετ να μην υπάρχει έλλειμμα; Άρα κάποιοι τα βαφτίζουν ελληνικά.

Όσο για τη φέτα, μέχρι φέτα Χιλής και Ισλανδίας είχαμε. Ευτυχώς την προστατέψαμε, όταν η φέτα -η οποία έχει πάρει το όνομά της και από τον τεμαχισμό του τυριού- είναι κατοχυρωμένη ως ελληνικό όνομα από τον 17° αιώνα. Και τρέχουμε να αποδείξουμε ότι τα του οίκου μας είναι δικά μας. Και μιλάμε για τη

φέτα, η οποία έχει το 40% της εξαγωγής όλων των τυριών και γενικότερα τα τυριά μας ως θετικό πρόσχημα εξαγωγίμο καταλαμβάνουν το 10% της συνολικής εξαγωγής.

Ας πάμε και στο μέλι. Εδώ ήμασταν ως Ελληνική Λύση. Ξέρει και ο κ. Στύλιος, οι προκάτοχοι του κ. Τσιάρα, ότι υπήρχε το μέτρο 11. Τι έλεγε, λοιπόν, το μέτρο 11, κύριοι, που αφορούσε το μέλι; Ότι το δικαίωμα επιδότσης και ελέγχου θα το υποστεί το έντομο και όχι ο μελισσοκόμος. Δηλαδή ο μελισσοκόμος δεν δικαιούνταν να πάρει επιδότση. Δικαιούνταν, όμως, το έντομο. Μπορεί να ακούγεται τρελό, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα. Με προτροπή δικιά μας -άλλωστε και ο Ευρωβουλευτής μας Μανώλης Φράγκος έκανε μεγάλους αγώνες στην Κομισιόν- αποκαταστάθηκε αυτή η αδικία, γιατί χάνονταν αρκετά δισεκατομμύρια ευρώ για τους μελισσοκόμους.

Και μιας και συζητάμε σήμερα γι' αυτό εδώ, πάμε να δούμε τα εξής. Όταν στα εκατό κιλά μέλι βάλεις ένα κιλό ελληνικό μέλι, αλλάζει -προσέξτε!- άρδην όλη η ταυτοποίηση, το brand name, δηλαδή, του προϊόντος. Τι κάνουν μετά; Παίρνουν τη συσκευασία και γράφουν «μέλι ελληνικό» και, για να είναι σύννομοι, αναγράφονται όλες οι υπόλοιπες χώρες με ψιλά γράμματα, όπως Κίνα, Τανζανία και οτιδήποτε άλλο, και οι γλυκαντικές ουσίες. Άρα αυτό αποτελεί παραπλάνηση του καταναλωτή; Βεβαιότητα! Ποιος θίγεται; Ο Έλληνας μελισσοκόμος, που τρέχει να κάνει επικοινωνία από δέντρο σε δέντρο.

Ας πάμε τώρα και σε πολλά άλλα προϊόντα. Υπάρχει το σύστημα «ΕΠΑΡΕΛ». Το ξέρει κανείς; Είναι οι ψεκασμοί στους οποίους υπόκεινται τα φρούτα και τα λαχανικά. Για παράδειγμα, το πορτοκάλι επιδέχεται τέσσερις ψεκασμούς και το μήλο πάνω από είκοσι. Βάλατε ποτέ αυτό που σας λέμε ως Ελληνική Λύση; Προτίθεστε να το κάνετε, κύριοι του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, κύριε Τσιάρα και κύριε Σταμενίτη, να πατήσετε, δηλαδή, επιτέλους πόδι και να βάλετε φόρο στο διοξειδίο του άνθρακα, κάτι που επιτρέπει η Ευρωπαϊκή Ένωση; Διότι εκεί μπορείτε να πατήσετε πόδι από τη στιγμή που έχουμε υπογράψει τη Συνθήκη GAP, που είναι εγκληματική για τον αγροτοκτηνοτροφικό τομέα.

Ας δούμε τι λέει η Συνθήκη GAP. Μπορούμε να εισάγουμε a priori και να κάνουμε αθρόες εισαγωγές από τρίτες χώρες. Βρήκες, δηλαδή, πατάτες Τουρκίας, βρήκες πατάτες Αιγύπτου, φέρ' τες. Δεν μας ενδιαφέρει η εγχώρια παραγωγή. Είναι υπογεγραμμένη. Όμως, αν έμπαινε τουλάχιστον ένας αυστηρός έλεγχος στις εκπομπές αερίων και ρυπογόνων ουσιών, που έχουμε το δικαίωμα να το κάνουμε αυτό ως Ελλάδα, θα μπλοκάρουμε κάποιες αθρόες εισαγωγές με κάποια περιέργα προϊόντα που έρχονται, τα οποία είναι η ταφόπλακα για τα ελληνικά.

Ενθυμούμαι αυτό που καταθέσαμε σε επίκαιρη ερώτηση ως Ελληνική Λύση πριν από τρία χρόνια για πατάτες που υπήρχαν αδιάθετες στις αποθήκες στο Νευροκόπι και στην Άνω Βροντού, στη Δράμα και στις Σέρρες. Τότε, λοιπόν, υποσχθήκατε ότι ένα μέρος της εγχώριας παραγωγής θα το έπαιρναν τα νοσοκομεία και ο ελληνικός Στρατός, για να αποφυγούμε την εισαγωγή πατάτας Τουρκίας και Αιγύπτου. Κάναμε κάτι; Δηλαδή, το κάναμε μία χρονιά. Θα παρακαλάμε κάθε χρόνο να υπάρχει διάθεση των ελληνικών προϊόντων απέναντι σε παράνομες ελληνοποιήσεις που γίνονται από μεγάλο κύκλωμα, όπως αυτό αποδεικνύεται; Μα, δεν υπάρχει υπηρεσία! Ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», όπως καλά λέτε εσείς, αλλά με τι στελέχη να κάνει τους ελέγχους;

Και πάμε τώρα στα άρθρα και συγκεκριμένα στο άρθρο 23. Όπου αναφέρει τις προτεινόμενες καταργούμενες διατάξεις, ο νομοθέτης καταργεί το δικαίωμα της δημιουργίας των ομάδων παραγωγών που προβλέπονται στα άρθρα 37 και 38 του ν.4384/2016. Ας δούμε τώρα ποιο είναι το οξύμωρο. Κατ' αρχάς, να πούμε ότι αυτές οι ομάδες είναι νόμιμες, είναι συνεταιριστικές και είναι ομάδες υπέρ των αγροτών και των κτηνοτρόφων. Τι γίνεται, όμως, τώρα; Ο νομοθέτης, αυτό που πάμε να ψηφίσουμε δηλαδή σήμερα, αναφέρει στο άρθρο 38 ότι καταργεί το άρθρο 38, που αφορά ουσιαστικά στις αρμοδιότητες των ομάδων, αλλά δεν καταργεί το άρθρο 37, που επιτρέπει τη δημιουργία αυτών των ομάδων, όπως αναφέρει ο ευρωπαϊκός κανονισμός. Το άρθρο 37, δηλαδή, με το άρθρο 38 είναι σε μια αντίφαση, είναι οξύμωρο αυτό. Από τη μία, δηλαδή, καταργείς τις ομάδες παραγωγών, που είναι προς όφελος του αγροτοκτηνοτροφικού τομέα,

και, από την άλλη, τους επιτρέπει να δημιουργηθούν. Δεν θα υπερδευτεί κάποιος τώρα μελετώντας αυτό το νομοσχέδιο;

Υπάρχουν, όμως, κι άλλα. Το άρθρο 24 αποτελείται από παράρτημα που περιγράφει την παράβαση, τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και τα πρόστιμα που επιβάλλονται, καθώς και το ύψος των προστίμων. Οι κυρώσεις αυτές επιβάλλονται όταν διαπιστώνεται μη συμμόρφωση με τον κανονισμό από τον οργανισμό που είπαμε πριν, από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Ο νομοθέτης προτείνει μία σειρά από διοικητικά μέτρα.

Πάμε, όμως, τώρα στα εξής. Κατ' αρχάς, σε ό,τι αφορά την επιβολή των προστίμων, αναφέρεται στο άρθρο 15 ότι αυτά θα καθορίζονται από την επιτροπή επιβολής κυρώσεων που θα υπάρχει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η επιτροπή θα είναι τριμελής, τα μέλη θα καθορίζονται από τον Υπουργό και θα μπορεί να συμμετέχει ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Όμως, προσέξτε τώρα. Κατ' αρχάς, όσον αφορά στα μέλη, θέλουμε διευκρινίσεις, κύριε Υπουργέ, για το ποια θα είναι τα κριτήρια με τα οποία θα επιλέγονται αυτά τα μέλη, για να απαρτίζουν και να συνθέτουν την τριμελή επιτροπή. Με ποια κριτήρια θα επιλέγονται; Ωστόσο, ο ΕΛΓΟ-προσέξτε το αυτό!- δεν θα έχει δικαίωμα ψήφου. Ωραία, ρε παιδιά! Δηλαδή, ο ΕΛΓΟ θα ασκεί τον έλεγχο, ο ΕΛΓΟ θα εισηγείται -προσέξτε!- στην επιτροπή για επιβολή προστίμων, αλλά το καθ' όλα αρμόδιο όργανο που θα ασκεί τον ελεγκτικό μηχανισμό δεν θα έχει δικαίωμα ψήφου. Άρα θα είναι δώρον άδωρον!

Και ρωτάω το εξής: Βλέποντας αυτά τα στοιχεία, πώς θέλετε εμείς να ψηφίσουμε αυτό το νομοσχέδιο, το οποίο θέλουμε να ψηφίσουμε, για να προστατεύσουμε, κύριοι, τον παραγωγό και τον καταναλωτή; Είναι στο πρόγραμμά μας, είναι στο πρόγραμμα της Ελληνικής Λύσης, είναι ακρογωνιαίος λίθος για μας ο πρωτογενής τομέας. Όμως, με όλη αυτή τη δομημένη περί των άρθρων αναντιστοιχία και ανακολουθία, από τη μία καταργώ τις ομάδες, από την άλλη τις επιτρέπω, από την άλλη θέλω τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» να ασκεί τον έλεγχο για την ονομασία προέλευσης, τη γεωγραφική ένδειξη και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, αλλά από την άλλη δεν θα έχει δικαίωμα ψήφου, δεν ακούγεται τρελό, δεν ακούγεται περίεργο, δεν ακούγεται οξύμωρο;

Μπαίνουμε, λοιπόν, σε σκέψεις. Θέλουμε να ψηφίσουμε την κατοχύρωση των αγροκτηνοτροφικών προϊόντων και δεν μπορούμε να το πράξουμε με βάση αυτά τα οποία βλέπουμε, μελετούμε, ερευνούμε και ψάχνουμε, τόσο εγώ όσο και όλοι οι συνάδελφοί μου ομοϊδεάτες και ο Πρόεδρός μας Κυριάκος Βελόπουλος. Διότι θέλουμε σήμερα να επενδύσουμε σε νέες καλλιέργειες, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, χάρη στις πολύ καλές κλιματολογικές μας συνθήκες, όπως σε αρώνια, μύρτιλα, ιπποφαές, κρίνα, ρίγανη, λουλούδι του Δαρβίνου, που το πήρε ο κ. Καχριμάνης, γιατί άκουγε τον Κυριάκο Βελόπουλο, και δίνει στρεμματική απόδοση μέχρι και 5.000 ευρώ το στρέμμα! Αυτά είναι καλά για να ανακουφιστούμε από τις παραδοσιακές καλλιέργειες και στη λογική των πονηρών κοινοτικών επιδοτήσεων. Αυτή τη στιγμή ξεκληριστήκαμε σε πάρα πολλά ζητήματα και απεντάξαμε πάρα πολλές παραδοσιακές καλλιέργειες.

Βάλε τώρα που γεμίζουμε την Ελλάδα και με «φουρφούρια» και φωτοβολταϊκά και θα σας πω εγώ για το πόσο θα μειωθεί, κύριοι, η καλλιεργήσιμη γη στην Ελλάδα, γιατί τα συμφέροντα των πολυεθνικών και των μονοπωλίων καλά κρατούν. Σε λίγο καιρό στις Σέρρες θα έχουμε το μεγαλύτερο φωτοβολταϊκό πάρκο στην Ελλάδα, με τετρακόσιες εξήντα έξι χιλιάδες πάνελ στο Μενοίκιο Όρος, που καιγόταν. Ενενήντα κτηνοτροφικές μονάδες -μαντριά, που λέμε και στην καθομιλουμένη- εμφανίζονται. Και λέμε μετά ότι υπάρχει ένα «action plan», ένα «business plan», για να χρησιμοποιήσω αγγλοσαξονικούς όρους, δηλαδή στρατηγικός σχεδιασμός για τον πρωτογενή τομέα; Ο πρωτογενής τομέας είναι ο βασικός πυλώνας αυτή τη στιγμή, αν θέλουμε αυτή η χώρα να ορθοποδήσει και να δώσουμε εχέγγυα και κίνητρα σε νέους αγρότες να μείνουν στην ύπαιθρο.

Εγώ δεν βλέπω να έχει έρθει ένα νομοσχέδιο για να στηρίξει επί της ουσίας τους νέους αγρότες. Ο νόμος λέει για νέους αγρότες, δηλαδή νέος αγρότης θεωρείται αυτός που είναι ηλικίας μέχρι τριάντα εννέα ετών.

Κύριε Παπαδάκη, δεν σε πιάνει για λίγο!

Σε λίγο θα έρθει και ο Υπουργός -τώρα μιλάει- και θα φέρει νομοσχέδιο για τον ΕΛΓΑ.

Κύριε Υπουργέ, θα φέρετε για τον ΕΛΓΑ νομοσχέδιο;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Σας το έχω προαναγγείλει.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Ωραία. Το έχετε προαναγγείλει, αλλά να το καθορίσουμε και χρονικά.

Βγαίνει ο Υπουργός πριν από λίγες μέρες και λέει ότι ο ΕΛΓΑ λέει για 800.000 ευρώ, αλλά οι αποζημιώσεις φτάνουν τα διπλάσια. Είναι έτσι;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Τα διπλάσια, ναι.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Τα διπλάσια.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Είναι 550 εκατομμύρια ευρώ...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Μπράβο! Έχει ο ΕΛΓΑ τρύπα! Να, μια τρύπα μεγάλη ο ΕΛΓΑ! Γιατί; Θα μου πουν ότι δεν πλήρωναν οι αγρότες; Όχι, οι αγρότες, για να υποβάλουν δήλωση, θα πρέπει να έχουν πληρώσει τα ασφαλιστρα. Και ξέρετε το τι αδικίες γίνονται στον ΕΛΓΑ...

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Δεν ισχύει αυτό που λέτε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Δεν ισχύει; Κύριε Σταμενίτη, χωρίς να έχουν πληρωμές, μπορούν να κάνουν δήλωση;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Ελάτε, ελάτε. Δεν θα γίνεται διάλογος, κύριε Μπούμπα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Κύριε Υπουργέ, ξέρετε ότι, αν ανοίξουμε το αγροτικό, μέχρι αύριο θα μιλάμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Έχετε ξεπεράσει τα δεκαπέντε λεπτά. Υπάρχει μία ανοχή, αλλά...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Θα αλλάξει ο κανονισμός του ΕΛΓΑ. Εγώ πολύ φοβούμαι, κοιτώντας τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους στα μάτια, να μην αυξηθούν οι ασφαλιστικές εισφορές. Αυτοί δεν μπορούν να πληρώσουν τώρα. Κανείς δεν μιλάει για την αγρότισσα η οποία είναι στο χωράφι μέχρι τα βαθιά γεράματα.

Είναι πάρα πολλά τα ζητήματα στον αγροκτηνοτροφικό τομέα. Με αφορμή, εν κατακλείδι, το σημερινό νομοσχέδιο, θέλουμε την προστασία των αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων. Θέλουμε την προστασία πάνω από όλα του παραγωγού. Θέλουμε μικρούς και ευέλικτους συνεταιρισμούς, κατά τα ισπανικά, ιταλικά και γαλλικά πρότυπα. Σας τα έχουμε προτείνει, εξάλλου, ως Ελληνική Λύση. Δεν θέλουμε τις ατασθαλίες και τις αμαρτίες του παρελθόντος μέσα στο συνεταιριστικό κίνημα, αλλά, κύριοι, ακούστε, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους, εάν δεν ενισχύσουμε το συνεταιρίζεσθαι, δηλαδή τη φιλοσοφία του πνεύματος «η ισχύς εν τη ενώσει», θα είμαστε βορά του κάθε επιτήδειου, είτε Έλληνα είτε ξενόφερτου, τυχάρπαστου, ο οποίος θα βαφτίζει τα προϊόντα ελληνικά και ούτω καθεξής.

Φανταστείτε ότι αυτή η Κυβέρνηση έχει δώσει το δικαίωμα σε ιδιώτη να συμμετέχει σε διοικητικό συμβούλιο ενός συνεταιρισμού! Και άντε, πείτε μου εσείς! Δεν ξέρω αν ήταν ο κ. Φίλης τότε Υπουργός.

Ο ιδιώτης, κύριε Φωτόπουλε, που έχει γεωργικά προϊόντα δικά του, έχει το δικαίωμα να είναι σε διοικητικό συμβούλιο ενός συνεταιρισμού! Και τώρα πείτε μου εσείς τι θα υποστηρίξει ο άνθρωπος, το επιχειρείν το δικό του ή τον συνεταιρισμό; Γίνονται αυτά; Δεν γίνονται!

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Σαν στρατηγικός επενδυτής.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Όχι, όχι, δεν θα γίνει διάλογος, παρακαλώ!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Έχετε δικίο.

Όλα αυτά -αυτές είναι οι υποψίες μας, δεν είμαστε καθόλου καχύποπτοι- είναι στοιχεία αδιάσειστα. Υπάρχουν μεγάλα προβλήματα στον αγροκτηνοτροφικό τομέα και είναι μεγάλη η αμαρτία του ΟΠΕΚΕΠΕ. Μιλάμε για τεράστια αμαρτία, τεράστιο σκάνδαλο. Αφήστε το, γιατί αν το ανοίξουμε, δεν θα τελειώσουμε. Θα το φέρουμε και σε επίκαιρες, θα σας ενοχλούμε με αυτό.

Ο Υπουργός κάνει μια προσπάθεια. Μπορεί να είναι φιλότιμη.

Εγώ δεν αντιλέγω για τις προθέσεις του Υπουργείου. Το θέμα είναι ότι άφησαν έναν ΟΠΕΚΕΠΕ ανεξέλεγκτο και κάνει ό,τι θέλει, ό,τι γουστάρει όπως λέει και ο λαός. Ποιος την πληρώνει τη νύφη; Εξακόσιες πενήντα χιλιάδες αγρότες κινδυνεύουν, διακόσιες χιλιάδες αγρότες μπαίνουν στο στόχαστρο ελέγχου για 60 εκατομμύρια ευρώ και έρχεται μια Ευρωπαϊά Ελβετίδα πριν από δύο μήνες, η Λάουρα και επιβάλλει πρόστιμο 283 εκατομμύρια ευρώ στον ΟΠΕΚΕΠΕ έτσι από την πρώτη ματιά και θα ακολουθήσουν κι άλλοι έλεγχοι. Ποιος θα τα πληρώσει όλα αυτά; Ο Έλληνας μεροκαματιάρας φορολογούμενος αγρότης και δη Έλληνας πολίτης. Γι' αυτό λέμε ότι ο αγροκτηνοτροφικός τομέας, δυστυχώς, κατάντησε να είναι μία μεγάλη αμαρτία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Επόμενος καλεσμένος είναι ο ειδικός αγορητής της Νέας Αριστεράς κ. Ζεϊμπέκ Χουσεϊν. Ορίστε, έχετε τον λόγο.

**ΧΟΥΣΕΪΝ ΖΕΪΜΠΕΚ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, «Να τελειώνουμε τον αγροτικό κόσμο», λές και οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι, οι μελισσοκόμοι, οι λοιποί παραγωγοί και οι καλλιεργητές δεν υπάρχουν! Αυτοί θα μπορούσαν να ήταν οι τίτλοι, αν θέλαμε να περιγράψουμε τις αγροτικές πολιτικές που ακολουθεί η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας στον πρωτογενή τομέα τα τελευταία πέντε χρόνια.

Τα ίδια συμπεράσματα θα έβγαιναν, αν άκουγε κανείς τον Πρωθυπουργό λίγες ημέρες πριν, στη ΔΕΘ, όπου και πάλι, με εξαίρεση μια ελάχιστη αναφορά στην επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο κίνησης, ο αγροτικός κόσμος ήταν ο μεγάλος χαμένος από τις χωρίς θετικό κοινωνικό αντίκτυπο εξαγγελίες του κ. Μητσοτάκη. Όμως, ακόμη κι αν ερχόταν κάποιος ή κάποια σήμερα για πρώτη φορά στη χώρα και διαπίστωνε ότι έναν χρόνο μετά την αδιανόητη καταστροφή στον Έβρο, εκεί όπου κήληκαν διακόσιες χιλιάδες ελαιόδεντρα που παρήγαγαν μάλιστα προϊόντα ΠΟΠ, οι ελαιοπαραγωγοί παραμένουν ακόμα απλήρωτοι και συνάμα διαπίστωνε ότι έναν χρόνο μετά τον «Ντάνιελ» το ίδιο συμβαίνει και με την αντιπλημμυρική θωράκιση στη Θεσσαλία, όπου οι αποζημιώσεις αλλά και το απαραίτητο σχέδιο ανασυγκρότησης της περιοχής αγνοούνται μέχρι σήμερα, εύλογα θα κατέληγε στο συμπέρασμα πως για τη Νέα Δημοκρατία ο αγροτικός κόσμος αποτελεί τον τελευταίο τροχό της αμάξης.

Αν στα παραπάνω συνυπολογίσουμε και τις ζωνοδόσους, την πανώλη και την ευλογία που έπληξαν την ελληνική κτηνοτροφία και τα χιλιάδες ζώα που ως εκ τούτου θανατώθηκαν, τότε καταλαβαίνουμε σε πόσο οριακό σημείο βρίσκεται σήμερα η εγχώρια γεωργία και η κτηνοτροφία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα χρόνια και διαχρονικά προβλήματα του αγροτικού τομέα ήρθαν να προστεθούν τα τελευταία χρόνια οι αρνητικές επιπτώσεις αλληπάλληλων κρίσεων. Μιλάμε για κρίση υγειονομική, κρίση κλιματική, κρίση γεωπολιτική, με μεγάλες ανατροπές και αναδιατάξεις στον αγροδιατροφικό τομέα. Τα εγχώρια δίκτυα παραγωγής και η διακίνηση προϊόντων δοκιμάστηκαν, ενώ η αύξηση των δαπανών στην ενέργεια και στα γεωργικά εφόδια διέλυσαν στην κυριολεξία τους παραγωγούς.

Παρ' ό,τι γνωστά τα παραπάνω δεδομένα και οι δυσκολίες, η αγροτική πολιτική που επέλεξε η Κυβέρνηση όχι μόνο δεν πρόσφερε καμμία απάντηση, καμμία λύση, αλλά επιδείνωσε περαιτέρω την κατάσταση με τον κακό και χωρίς πολιτικό στόχευση σχεδιασμό του στρατηγικού σχεδίου της ΚΑΠ, με την απουσία αποτελεσματικών μέτρων ενάντια στην ακρίβεια και στην αισχροκέρδεια, με την αδυναμία της Κυβέρνησης να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις που δημιουργήσαν οι πλημμύρες και οι πυρκαγιές, με τη διαχειριστική της ανεπάρκεια και την πελατειακή διαχείριση της καταβολής των αγροτικών ενισχύσεων, με την έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού για ένα νέο παραγωγικό μοντέλο που θα εγγυάται το αγροτικό εισόδημα για την επισιτιστική ασφάλεια της χώρας, με την αποδυνάμωση έως και κατάρρευση των δημόσιων πολιτικών στον αγροτικό τομέα και με την προώθηση ιδιωτικοποιήσεων μέσω ΣΔΙΤ.

Σε αυτό το πλαίσιο της κυβερνητικής πολιτικής εντάσσεται και το παρόν νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης με τίτλο: «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων».

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που έρχεται με μεγάλη καθυστέρηση και είναι ελλιπές σε βασικά του σημεία. Αποτελεί στην πραγματικότητα συμπλήρωμα παλαιότερων νόμων και κανονισμών. Το παραδέχτηκε και ο ίδιος ο Υπουργός, ο οποίος δήλωσε πως προβληματίστηκε αν θα έπρεπε να καταβάσει ξεχωριστό νόμο ή να αρκεστεί σε κάποιες υπουργικές αποφάσεις.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλοι αναγνωρίζουμε πως τα προϊόντα ΠΟΠ και τα προϊόντα γεωγραφικής ένδειξης μπορούν να αποτελέσουν συγκριτικό πλεονέκτημα για τον τόπο μας και ιδιαίτερα για τις κατά τόπους οικονομίες. Είναι δεκάδες τα προϊόντα υψηλής ποιότητας –πολλά εξ αυτών αναγνωρισμένα ήδη με ετικέτες- που μπορούν να κατακτήσουν τις εγχώριες, αλλά και τις διεθνείς αγορές, όπως η ελιά, το μέλι, η φέτα, το λάδι, τα μήλα, η σταφίδα, ο κρόκος, η μαστίχα και τόσα ακόμα.

Επιτρέψτε μου να εστιάσω λίγο στον καπνό, μιας και δεν γνωρίζετε πως στη Θράκη ευδοκμεί η ποικιλία καπνού, ο μυρωδικός Μπασμάς, που θεωρείται από τις καλύτερες παγκοσμίως, αν όχι η καλύτερη, και που τείνει προς εξαφάνιση λόγω μη στήριξης των καπνοπαραγωγών από την Κυβέρνηση και το αυξημένο κόστος παραγωγής, με συνέπεια να μην παράγεται αυτός ο ποιοτικότερος καπνός και να αδειάζει η ύπαιθρος. Και σας ρωτώ: Επιτρέπεται η ελληνική πολιτεία διαχρονικά να μην αξιοποιεί, να μην εκμεταλλεύεται, να μην επενδύει στα συγκριτικά πλεονεκτήματα που έχουν και μπορούν να παράξουν οι τοπικές κοινωνίες μας, όπως, εν προκειμένω, η ποικιλία Μπασμάς στα μέρη μου; Για να προωθηθούν, λοιπόν, τα προϊόντα ΠΟΠ, χρειαζόμαστε την ανάδειξη της ίδιας της ονομασίας των προϊόντων, ώστε να αναβαθμιστούν τα μερίδιά τους. Και βεβαίως, να υιοθετηθεί μια φιλόδοξη στρατηγική μάρκετινγκ.

Προϋπόθεση για τα παραπάνω -θα συμφωνήσετε, νομίζω, όλοι σε αυτό- είναι να διαφυλαχθεί η υστεροφημία, δηλαδή η ποιότητα αυτών των προϊόντων. Τι κάνει το παρόν νομοσχέδιο; Κάνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση; Προστατεύει τα προϊόντα από αθέμιτες και κακόβουλες πρακτικές; Δίνει στους παραγωγούς τα κατάλληλα εργαλεία; Οι ίδιες οι τοποθετήσεις των φορέων στις επιτροπές απάντησαν στα παραπάνω ερωτήματα: Πολυνομία, αποσπασματικότητα, επικαλύψεις αρμοδιοτήτων, διοικητική γραφειοκρατία. Και βεβαίως, εκκωφαντική σιωπή για το σημαντικότερο: Την ενίσχυση, αναβάθμιση και αναδιοργάνωση του υποστελεχωμένου ελεγκτικού μηχανισμού.

Σας ρώτησα και κατά τη συζήτηση στις επιτροπές τον αριθμό των υπαλλήλων που υπηρετούν στη διεύθυνση ΠΟΠ του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και στη Διεύθυνση Ποιότητας και Βιολογικών του Υπουργείου. Τα νούμερα είναι πραγματικά απογοητευτικά, αν συνυπολογίσουμε πως τα μέρη ελέγχου που παράγουν προϊόντα ΠΟΠ και γεωργικής προέλευσης στη χώρα είναι χίλια εκατόν σαράντα επτά και οι οργανικές θέσεις είναι περίπου είκοσι. Οπότε, με τον αριθμό των ελάχιστων υπαλλήλων τα νούμερα αυτά δεν βγαίνουν. Τι θα κάνετε; Θα κάνετε κάτι γι' αυτό; Θα ενισχύσετε τις υπηρεσίες, τον ελεγκτικό μηχανισμό, με προσλήψεις; Τι ακριβώς περιμένετε;

Ένα άλλο σημείο που σας επισήμανα και κατά τη συζήτηση στις επιτροπές, το ανέφεραν και οι φορείς: Αδυναμία διοικητικών μέτρων. Σε περίπτωση σημαντικών παραβάσεων και μη τήρησης των προδιαγραφών, προβλέπεται απλά μια έγγραφη σύσταση, τη στιγμή που σήμερα με το ισχύον πλαίσιο ζητείται αποχαρκτηρισμός των ποσοτήτων ή ακόμα και ανάκτησης πιστοποίησης. Σας το επισήμανα και οι φορείς. Τα διοικητικά μέτρα και τα διοικητικά πρόστιμα που προστίθενται με τον τρόπο που κλιμακώνονται δεν είναι ικανά να συμβάλλουν στη συμμόρφωση των επιχειρήσεων. Πιο ξεκάθαρα δε γίνεται.

Σε ό,τι αφορά την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών, δεν αναλύονται οι διαδικασίες, παρά μόνο αυτό που αναφέρει το νομοσχέδιο ότι προβλέπεται βασικός κοινοτικός κανονισμός. Παράλληλα, δεν υπάρχει στο νομοσχέδιο καμμία αναφορά στους

συνεταιρισμούς, παρά το ότι υπάρχουν σήμερα πολλοί συνεταιρισμοί που παράγουν ΠΟΠ προϊόντα.

Τέλος, προκαλεί αλγεινή εντύπωση το γεγονός ότι δεν ζητήσατε, αλλά ούτε και αξιοποιήσατε σε ένα τέτοιο νομοσχέδιο, την τεράστια εμπειρία των εργαζομένων στον ΕΛΓΟ. Δηλαδή, των καθ' ύλην αρμόδιων στα ζητήματα ελέγχων της προστασίας και της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η ανυποληψία και η απαξίωση στην οποία έχει περιέλθει σήμερα συνολικά το χαρτοφυλάκιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι πραγματικά πρωτόγνωρη. Οι ευθύνες της Κυβέρνησης τεράστιες. Δεν έχει κανείς παρά να δει τα όσα συμβαίνουν στον ΟΠΕΚΕΠΕ με τα πρόστιμα των εκατοντάδων εκατομμυρίων που επιβλήθηκαν στον οργανισμό για αδιαφάνεια στις πληρωμές, αλλά και συνολικά την επιτροπεία στην οποία τέθηκε ο οργανισμός από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αδιανόητες καταστάσεις από μια Κυβέρνηση, που κατά τα άλλα, πουλάει επιτελικό κράτος.

Αν στα παραπάνω προσθέσουμε και τις καταγγελίες του παραιτηθέντα πρώην προέδρου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για εικονικούς ή ελλιπείς ελέγχους, για ελληνοποιήσεις, ακόμα και για πιέσεις σε απευθείας αναθέσεις, τότε καταλαβαίνουμε γιατί ο σημερινός Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης αναγκάστηκε εμμέσως να παραδεχθεί στις επιτροπές πως παρέλαβε καμένη γη. Ξέχασε, όμως, να διευκρινίσει πως την παρέλαβε από την Κυβέρνησή του. Επιτρέψτε μου, όμως, να ξαναπώ πως το παρόν και το μέλλον του αγροτικού κόσμου της χώρας είναι πολύ πιο κρίσιμο από τα μαγειρέματα κάποιων Υπουργών της Κυβέρνησης Μητσοτάκη.

Αν ο Πρωθυπουργός αδιαφορεί για τον πρωτογενή τομέα, εμείς λέμε πως ο πρωτογενής τομέας μπορεί να εξελιχθεί σε βασική ατμομηχανή μηχανή της χώρας. Πως η μείωση του αγροτικού εισοδήματος, η συνεχής υποβάθμιση και ερήμωση της υπαίθρου και εγκατάλειψη των μικρών και μεσαίων εκμεταλλεύσεων, δεν είναι νομοτέλεια, αλλά πολιτική επιλογή της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας. Οφείλετε απαντήσεις. Απαντήσεις στους αγρότες και τους κτηνοτρόφους μας.

Εξηγήστε γιατί δεν εφαρμόζεται το σύστημα «ΑΡΤΕΜΙΣ 2» για την καταπολέμηση της νοθείας στο γάλα και σε άλλα προϊόντα. Γιατί δεν εφαρμόζονται εργαλεία που είναι έτοιμα και μπορούν να μας προστατέψουν από τη μάστιγα των ελληνοποιήσεων; Προφανώς, γιατί υπηρετείτε συγκεκριμένα συμφέροντα. Γιατί δεν έχει πληρωθεί ακόμα το μέτρο «ΑΜΑΛΘΕΙΑ», ύψους 12 εκατομμυρίων για την ενίσχυση των κτηνοτρόφων μας; Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης; Θα καταδικάσετε τη χώρα λόγω της δικής σας ανεπάρκειας σε νέα πρόστιμα.

Πείτε μας και εξηγήστε μας, πώς είναι δυνατόν τέσσερις στους δέκα Λαρισαίους αγρότες να παραμένουν και σήμερα απλήρωτοι από τις ζημιές που προκάλεσε ο «Ντάνιελ»;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως Νέα Αριστερά σας έχουμε καταθέσει συγκεκριμένα μέτρα για στήριξη του αγροτικού εισοδήματος: Μείωση του κόστους παραγωγής και προστασία των τιμών παραγωγού από αθέμιτες εμπορικές πρακτικές. Νομοθέτηση της προστασίας της πρώτης κατοικίας και των σταβλικών εγκαταστάσεων των αγροτοκτηνοτρόφων. Ενίσχυση των συλλογικών σχημάτων, ενίσχυση και διεύρυνση της πιστοποίησης, με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και τις ιδιαιτερότητες του αγροτικού τομέα στη χώρα για την παραγωγή προϊόντων με ποιότητα και ταυτότητα. Μηδενικό ΦΠΑ σε βασικά είδη διατροφής. Ενεργοποίηση της Επιτροπής Καταπολέμησης Αθέμιτων Εμπορικών Πρακτικών και πολλά ακόμη.

Το προτεινόμενο νομοσχέδιο δεν πρόκειται να αλλάξει την κατάσταση που επικρατεί σήμερα στις διαδικασίες ελέγχου των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων. Αποτυγχάνει να θωρακίσει για τους λόγους που προανέφερα τα προϊόντα ΠΟΠ ή τα προϊόντα γεωγραφικής ένδειξης. Υπολείπεται εκείνων των τολμηρών μέτρων που απαιτούνται και γι' αυτό και καταψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Ευχαριστούμε τον κ. Ζεϊμπέκ Χουσεϊν και για την τήρηση του χρόνου.

Καλούμε τώρα τον ειδικό αγορητή από την Κοινοβουλευτική Ομάδα Νίκη κ. Νικόλαο Βρεττό.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όντως εμείς δεν θα καταθέσουμε προτάσεις, αυτές που αναφέραμε στην επιτροπή, γιατί ακριβώς δεν τις έχετε λάβει υπ' όψιν -όχι μόνο εμάς, αλλά και τους φορείς- και αυτή είναι μια πάγια τακτική να νομοθετείτε πριν έρθει καν στις επιτροπές με έναν τρόπο, ο οποίος είναι ενάντια στα συμφέροντα των Ελλήνων πολιτών και μιας και συζητούμε για τον πρωτογενή τομέα, ενάντια στους αγρότες και στην προστασία του καταναλωτή.

Επομένως, σε αυτό το νομοσχέδιο που αφορά διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης ΠΟΠ, προστατευόμενες γραφικές ενδείξεις ΠΓΕ και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων, τα ΕΠΙΠ.

Εμείς στη Νίκη ξέρουμε ότι αυτό το σχέδιο νόμου θα έπρεπε να είναι τόσο σημαντικό και αποτελεί φυσικά τον πυρήνα της στόχευσής μας. Ο πρωτογενής τομέας για εμάς είναι εξόχως σημαντικός, αφού η αυτάρκεια είναι εκείνη που θα καταστήσει την Ελλάδα, την πατρίδα μας, ανεξάρτητη χώρα.

Βλέπουμε όλοι τις εστίες γεωπολιτικών εντάσεων μεγάλων παγκόσμιων χωρών - παικτών που δημιουργούνται αυτή τη στιγμή σε όλο τον κόσμο με ευθύνη αυτών των συμμάχων ή αφεντών -η Κυβέρνηση θα μας εξηγήσει πώς τους βλέπει- μεγάλων παικτών. Κανείς μας δεν μπορεί να φανταστεί τι θα γίνει σε αυτή την παγκόσμια σκακιέρα εάν συνεχιστεί η ίδια πολιτική και μετά τις αμερικανικές εκλογές.

Χθες μάλιστα πρέπει να σημειώσουμε ότι ο αντιπολεμοχαρής πρόεδρος -της ειρήνης, της δημοκρατίας, δεν μας αφορά, αλλά σίγουρα αντιπολεμοχαρής- Ντόναλντ Τραμπ δέχθηκε δεύτερη δολοφονική απόπειρα εναντίον της ζωής του. Δεν γνωρίζω εάν αυτό είναι το τίμημα της ειρήνης. Αυτό που είναι δεδομένο, είναι ένα: πως το γεωπολιτικό κλίμα αν παραμείνει ασταθές μετά τις αμερικανικές εκλογές του Νοεμβρίου η φράση «επισιτιστική κρίση» θα αντικαταστήσει τη φράση «κλιματική κρίση» που είναι της μόδας και που αποτελεί παράλληλα για την Κυβέρνηση και παγκοσμίως μια τεράστια μπίζνα. Το ίδιο είχε συμβεί και προηγουμένως με την λεγόμενη «υγειονομική κρίση» πραγματικής πανδημίας ή υπερτιμημένης. Δεν θέλει κανείς μας επίσης να φανταστεί τι θα συμβεί εάν οι εστίες ανάφλεξης στη Μέση Ανατολή επεκταθούν και κλείσουν τα Στενά του Σουέζ. Πείνα, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, είναι προ των πυλών!

Σαφώς συμφωνούμε με τις παρατηρήσεις που στις επιτροπές ήδη έχουν γίνει -τις έχουμε κάνει εμείς- και τη θεματολογία ότι πραγματικά στον πρωτογενή τομέα η ποιότητα είναι εκείνη που διασφαλίζει το συγκριτικό μας πλεονέκτημα στον διεθνή στίβο. Από την άλλη, όμως, αυτή την ποιότητα οι Έλληνες πρέπει να τη βρίσκουν σε χαμηλή τιμή σε οποιοδήποτε εγχώριο ράφι και όχι να είναι έδωσα για τους πλουσίους διεθνείς και ξένους παράγοντες.

Φυσικά είμαστε υπέρ των εξαγωγών. Έτσι κι αλλιώς το δημοσιονομικό έλλειμμα δυστυχώς είναι υπέρ των εισαγωγών και σε βάρος των εξαγωγών. Το όραμά μας όμως για εμάς είναι η γερασμένη εξαιτίας των πολιτικών έχετε εφαρμόσει πατρίδα μας, να γίνει διπλάσια τουλάχιστον πληθυσμιακά, ώστε ο παραγωγός και ο έμπορος να μην έχουν ως μόνο στόχο τις εξαγωγές, αλλά να κερδίζουν από την εγχώρια κατανάλωση, εφόσον υπάρχουν εγχώριοι καταναλωτές. Για μας πρώτα η Ελλάδα, πρώτα οι Έλληνες. Για σας οι ξένοι φίλοι.

Φυσικά δεν μας προξένησε καμμία ιδιαίτερη εντύπωση το γεγονός ότι για το προτεινόμενο νομοσχέδιο που αφορά τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις περί των προϊόντων ΠΟΠ και ΕΠΙΠ δεν εισηγήθηκαν οι προτάσεις των εργαζομένων του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Πρωτοφανές; Όχι. Συστηματικό; Ναι. Αλήθεια, τίποτα δεν είχατε να μάθετε από αυτούς; Τόσο σοφοί και παντογνώστες είστε;

Συνεχίζοντας τη σκέψη μου, να πω ότι για να επιτευχθεί αυτή η αυτάρκεια την οποία χρειαζόμαστε όσο ποτέ ως κράτος, αλλά πολύ περισσότερο ως έθνος, θα πρέπει να ελέγχουμε τις εισαγωγές σαν κέρβεροι. Όλοι γνωρίζουμε, για παράδειγμα, το μέ-

γεθος εισαγωγών οπωροκηπευτικών από την Τουρκία. Μήπως, πλην του Ατζούν και της σχέσης του με τον «ΣΚΑΪ», θέλουμε να επεκτείνουμε έτι περαιτέρω τη συμφωνία φιλίας των Αθηνών; Αν αυτή η συμφωνία είναι υπέρ των Ελλήνων, τότε τι να πουν όλοι οι υπόλοιποι; Δεν αντιλαμβανόμαστε επομένως ότι απέναντί μας έχουμε ένα πλήρως αναθεωρητικό κράτος που επιδιώκει την εξαφάνιση με οποιονδήποτε τρόπο. Δεν σας ενδιαφέρει; Δεν σας ανησυχεί; Το καταλαβαίνουμε από τον τρόπο που κινείστε διπλωματικά, γιατί μπορεί να σας αρέσει να συνομιλείτε και να κάνετε συμφωνίες με τον αιμοσταγή για εμάς Τούρκο πρόεδρο και μπορεί να μην σας αρέσουν άλλοι πατριώτες δημοκράτες ηγέτες, όπως της Ουγγαρίας, ο Βίκτορ Όρμπαν, αλλά τουλάχιστον εκείνος, όπως και ο Ερντογάν, υπερασπίζονται αντίστοιχα τη δική τους συγγική και τουρκική παραγωγή.

Εσείς γιατί δεν υπερασπίζετε την ελληνική παραγωγή; Γιατί δεν εφαρμόζετε πολιτικές τέτοιες που να είναι υπέρ των Ελλήνων, υπέρ της οικογένειας, υπέρ της αύξησης του εισοδήματός τους; Τι κάνετε; Δεν κάνετε ούτε το απλό στο παρόν νομοσχέδιο, δεν ενισχύετε ούτε τους ελέγχους σε προϊόντα προέλευσης τρίτων χωρών, όπως είναι η Τουρκία ή η Αλβανία, χώρες από τις οποίες έχουμε δεχτεί και συνεχίζουμε να δεχόμαστε ιστορικές ήττες.

Φυσικά και γνωρίζετε πολύ καλά ότι με το κύκλωμα των παράνομων ελληνοποιήσεων εσείς δίνετε τη δυνατότητα να κερδίζουν οι χώρες, όπως η Τουρκία, που τα προϊόντα τους δεν πληρούν τις περισσότερες φορές τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές, όπως, για παράδειγμα, όσον αφορά τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων που αυτά περιέχουν.

Πού είναι οι έλεγχοι που λέτε; Και μάλιστα πού είναι οι αυστηροί έλεγχοι που απαιτούνται, ώστε να ωφεληθεί σε τελική ανάλυση ο Έλληνας παραγωγός; Εδώ δεν μπορέσατε να προστατεύσετε τους κτηνοτρόφους από την εισαγόμενη πανώλη της Ρουμανίας, τους καταστρέψατε γιατί δεν τους επιτρέψατε να πουλήσουν στο Πάσχα του καλοκαιριού, βάζοντάς τους μάλιστα γενικές απαγορευτικές διατάξεις σφαγής των αιγοπροβάτων, καταστρέφοντας και αυτούς που δεν είχαν καμμία σχέση με τα εισαγόμενα ζώα από τη Ρουμανία. Αντ' αυτού, όμως, είστε η χαρά των μεσαζόντων και των εμπόρων. Μας φέρατε εσφαλμένα από τη Ρουμανία. Ε, βέβαια πώς θα προστατεύσουμε την ελληνική παραγωγή, αφού είναι αντίθετη η ελληνική παραγωγή και οι Έλληνες παραγωγοί στα συμφέροντα των μεσαζόντων. Ξέρετε τι θέλετε να κάνετε. Θέλετε υπηρετώντας με τα νομοσχέδιά σας ξένες πολυεθνικές αγροτικές εταιρείες να παράγεται το φθηνό αγροτικό προϊόν στην Τουρκία, όπου οι ποιοτικοί έλεγχοι είναι αστείοι -εκτός αν πιστεύετε ότι είναι σοβαροί- και να το εκμεταλλεύεται εδώ το εγχώριο κύκλωμα των ελληνοποιήσεων πωλώντας το προϊόν πανάκριβα.

Εμείς σας τα λέμε; Όχι. Εσείς τα ξέρετε. Καταπληκτικό! «Δύο σε ένα», όπως τα προϊόντα που πουλάνε στο σουπερμάρκετ και πλουτίζουν οι άλλοι έμποροι! «Δύο σε ένα»: Εξυπηρετείτε και τις ξένες πολυεθνικές, εξυπηρετείτε και τους ολιγάρχες. Σε αυτό είστε καταπληκτικοί! Αλλιώς αν θέλατε, θα είχατε ήδη έναν ενιαίο ελεγκτικό μηχανισμό που θα επέβαλε εξοντωτικά πρόστιμα, που θα απέτρεπαν τις ελληνοποιήσεις και τα οποία πρόστιμα θα ήταν άμεσα εκτελεστά.

Εσείς, η ελληνική κυβέρνηση, είστε γνωστοί: οι «ναι σε όλα». Στην Ευρωπαϊκή Ένωση και παντού θα έπρεπε να έχετε ήδη απαιτήσει αν θέλατε πραγματικά να υπηρετηθεί η προστασία του καταναλωτή και θα έπρεπε η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση, που σας γνωρίζει πολύ καλά, να απαιτήσει οι παραγωγές στις τρίτες χώρες να συμμορφώνονται με τους εσωτερικούς κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να μην παρουσιάζεται αυτή η αντίφαση και η υποκρισία στην πολιτική δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης μεταξύ της εμπορικής πολιτικής και της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, της λεγόμενης ΚΑΠ, που και αυτή έγινε ερήμην των αγροτών. Είναι ένας αθέμιτος ανταγωνισμός που υποσκάπτει τη βιωσιμότητα χιλιάδων αγροκτημάτων στη χώρα μας και την Ευρώπη.

Εμείς θέλουμε να καταστήσουμε σαφές ότι είναι επιτακτικό τα φρούτα και τα λαχανικά που προέρχονται από αυτές τις τρίτες χώρες να πληρούν τις ίδιες ποιοτικές προδιαγραφές που απαι-

τούνται από τους παραγωγούς μας, τους γεωργοκτηνοτρόφους μας, με ίσες συνθήκες εργασίας και ίδια χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, καθώς και να επιδιωχθεί οι ελληνικές ελεγκτικές αρχές να διενεργούν αυστηρούς ελέγχους για τήρηση των εμπορικών προδιαγραφών ποιότητας και μη ύπαρξης υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων στα εισαγόμενα προϊόντα στην ελληνική αγορά, με παράλληλη διασφάλιση της μη ελληνοποίησής τους. Αλλά, είπαμε: να εξασφαλίσουμε τις ευρωπαϊκές πολυεθνικές που ήδη αγοράζουν από τρίτες χώρες την παραγωγή, γιατί εκεί έχουν φθηνά εργατικά χέρια και ελέγχους Ζιμπάμπουε και να κλείσουμε εμείς και το μάτι στους ντόπιους εδώ, τους εγχώριους ολιγάρχες, που τους συμφέρουν οι παράνομες ελληνοποιήσεις!

Κατά τα λοιπά, λοιπόν, είναι αδήριτη ανάγκη να υπάρξουν έλεγχοι ιχνηλασιμότητας στην αγορά, ενώ η ηλεκτρονική καταχώριση των στοιχείων βοηθά επίσης σημαντικά στην πρόληψη. Αλλά με το παρόν νομοσχέδιο ποιείτε ουδέν στον σημαντικό αυτό τομέα για την προστασία του καταναλωτή, για τη διασφάλιση της ποιότητας, για την πάταξη της κερδοσκοπίας και για την αξιοπρεπή βιωσιμότητα των αγροτοκτηνοτρόφων μας, πλην των προστίμων, που τα διαφημίζετε πάρα πολύ, τα οποία για να είναι αποτελεσματικά θα έπρεπε να είναι συγκεκριμένα, αλλά και να αποδίδονται τάχιστα. Διότι επί του παρόντος προβλέπεται η διαδικασία επιβολής των ποινών αλλά όχι η προθεσμία για την καταβολή αυτών των προστίμων από όσους παρανομούν και θα πρέπει να υφίστανται και ποινές ποινικού χαρακτήρα στους παρανομούντες, που εσείς δεν τις εγκρίνετε. Επομένως, και στον τομέα των προστίμων έχετε την ασάφεια και την αοριστία ως το όπλο ακριβώς όλων αυτών που θέλετε υποτιθέεται να προστατεύσετε.

Παρατηρούμε επίσης ότι στο νέο υπό διαμόρφωση, υπό κατάθεση, υπό συζήτηση στην Ολομέλεια σήμερα νομοσχέδιο αυτές οι ποινικές κυρώσεις είναι -το ξαναλέω, γιατί είναι σημαντικό- και ασαφείς όσον αφορά το ποινικό κομμάτι. Θα υπάρχει μόνιμη αφαίρεση σήματος ΠΟΠ για τις σοβαρές παραβάσεις επί παραδείγματι; Αυτό θα έπρεπε να γίνεται σε μια χώρα που νομοθετεί υπέρ των πολιτών της. Θα συνεχίσουν να έχουν ευθύνη πλην των νομικών προσώπων και οι μέτοχοι; Με το παρόν όχι. Σε μια σοβαρή χώρα θα έπρεπε να. Δεν το συζητάμε βέβαια ότι είναι επιτακτικό να δημοσιοποιούνται οι ποινές, διότι αυτό λειτουργεί αποτρεπτικά. Σιγά μη δημοσιοποιήσουμε τους παραβάτες, είναι καλά παιδιά!

Εσείς δεν νομοθετείτε επομένως το παρόν νομοσχέδιο με προδιαγραφές έτσι ώστε να καταστεί αποτρεπτικό στους εμπόρους της κερδοσκοπίας, αποτρεπτικό στους εμπόρους της νοθείας και αποτρεπτικό στους αδίστακτους αυτούς που σε βάρος της υγείας πουλάνε αλλοιωμένα προϊόντα και αγαθά.

Για τη γραφειοκρατία δεν θα σας πούμε. Τη νομοθετείτε, για να είναι απαραίτητος ο κάθε Υπουργός, με τον κατακερματισμό των αρμοδιοτήτων. Φυσικά και τα γνωρίζετε. Παρ' ότι όμως τα γνωρίζετε βέβαια, δεν κάνετε κάτι για αυτό, κάνοντας κάποιον να πιστέψει ότι αυτό το πολυδαίδαλο σύστημα και η ασάφεια οδηγεί στη μη αποτελεσματικότητα, στοχευμένα.

Σε τελική ανάλυση, αυτό που διαπιστώνουμε είναι ότι η λογική που ακολουθείται από την Κυβέρνηση τη δική σας είναι συστηματικά η ίδια: Ανάληψιμοι στους μικρούς διότι οι μικροί παραγωγοί δεν θα αναλάβουν και δεν θα λάβουν τους απαραίτητους πόρους για να συμμορφωθούν στις νέες απαιτήσεις, επίμονοι στη γραφειοκρατία ως γνήσια σημετικά τέκνα ενός κράτους που κανείς δεν ξέρει σε ποιον τελικά να αποταθεί και ποιος διαθέτει την ευθύνη, δουλικοί και ανεπαρκείς στον ξένο ανταγωνισμό, βελούδινοι στους ολιγάρχες -η χαρά τους!

Εμείς ως Νίκη θα δώσουμε τα πάντα ώστε οι Έλληνες να ξαναγίνουν ιδιοκτήτες στον τόπο τους και για να ξαναγίνουν ιδιοκτήτες πρέπει ο πρωτογενής τομέας να ανήκει στους Έλληνες, στους πολλούς και όχι στους λίγους, στους τίμιους και όχι στους διεφθαρμένους.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νίκης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Ευχαριστούμε τον κ. Βρεττό και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Πριν περάσουμε στον επόμενο ειδικό αγορητή, επιτρέψτε μου

να κάνω μία ανακοίνωση προς το Σώμα.

Ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Ελληνική Λύση» Κυριάκος Βελόπουλος και οι Βουλευτές του κόμματός του κατέθεσαν σήμερα, 17 Σεπτεμβρίου 2024, πρόταση νόμου: «Απονομή σύνταξης στους γονείς τέκνων με αναπηρία 67% και άνω. Τροποποίηση της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του ν.3996/2011, όπως τροποποιήθηκε με τον ν.4336/2015».

Καλούμε στο Βήμα την ειδική αγορήτρια της Πλεύσης Ελευθερίας κ. Κεφαλά Γεωργία.

**ΓΕΩΡΓΙΑ (ΤΖΩΡΤΖΙΑ) ΚΕΦΑΛΑ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Το νομοσχέδιο που μας έφερε η Κυβέρνηση να διαβάσουμε και να ψηφίσουμε είναι ένας κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κανονισμός 2024/1143, ο οποίος έρχεται στη Βουλή με κάποιες συμπληρωματικές διατάξεις και κάποιες καταργούμενες. Προσπαθεί να φέρει κάποια συμπληρωματικά μέτρα, με στόχο τον συντονισμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής του συστήματος ελέγχου στον τομέα των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών και την επαφή με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με το πλαίσιο της Πράξης της Γενεύης της Συμφωνίας της Λισσαβόνας για την τήρηση των παραπάνω.

Ξέρουμε όλοι πόσο σημαντική είναι για την οικονομία της χώρας μας αλλά και για τη σωστή ενημέρωση του καταναλωτή και την υγεία του μια σωστή ρύθμιση σε αυτό το θέμα. Από τη μία οι ελληνοποιήσεις του βόειου και του χοίρειου κρέατος, του γάλακτος, του μελιού και πλήθους άλλων προϊόντων, νοθεύσεις, απαράδεκτες συνθήκες εισαγωγής ζώων και προϊόντα που «βαφτίζονται» ΠΟΠ χωρίς να είναι, πλημμελείς έλεγχοι, φάκελοι παραβιάσεων που παραμένουν στα συρτάρια για χρόνια και περιμένουμε να έρθει κάτι που θα μας πείσει ότι θα βγούμε από αυτή την κατάσταση.

Όμως ωραίος ο κανονισμός, αλλά η ελληνική πραγματικότητα είναι άλλη. Η ελληνική πραγματικότητα είναι: γραφειοκρατία, υποστελέχωση και απόλυτη απόσταση από την ψηφιακή τεχνολογία και τα βοηθήματά της και βέβαια μια διαχρονική από όλες τις κυβερνήσεις εγκατάλειψη των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ. Δεν είχαμε ποτέ στήριξη στα προϊόντα μας, όπως στην περίπτωση της Συμφωνίας των Πρεσπών και των μακεδονικών προϊόντων που αφέθηκαν στην τύχη τους.

Το νομοσχέδιο το υπογράφει και το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ο κ. Δημήτρης Παπαστεργίου. Το Υπουργείο όμως αυτό είναι απόν εντελώς από το νομοσχέδιο. Για ποιο λόγο έχειβάλει την υπογραφή του δεν έχουμε καταλάβει. Οι φορείς ζητούν ιχνηλασιμότητα της προέλευσης των πρώτων υλών, της παρασκευής των προϊόντων, της τυποποίησης, της σήμανσης, της διανομής και μας λένε πως εύκολα αυτό θα μπορούσε να γίνει με μία ηλεκτρονική βάση καταγραφής δεδομένων. Δεν χρειάζεται να το εφεύρουμε αυτό. Υπάρχει και τηρείται σε άλλες χώρες. Πρέπει να το εφαρμόσουμε. Όχι μόνο δεν το εφαρμόζουμε, αλλά και ένα πιλοτικό σύστημα που είχε εφαρμοστεί με ηλεκτρονικό τοιπάρισμα, ώστε να γνωρίζουμε από ποιον παραγωγό έφυγε το γάλα αλλά και όλη την πορεία του μέχρι τον παραλήπτη, δεν εγκρίθηκε η συνέχειά του. Δεν ξέρουμε τον λόγο. Πάντως δεν συνεχίστηκε.

Είναι δυνατόν το 2024 να περιοριζόμαστε στους δειγματολογικούς ελέγχους; Πόσοι υπάλληλοι θα ήταν αρκετοί για κάτι τέτοιο σε όλη την Ελλάδα; Σίγουρα όχι οι είκοσι υπάλληλοι που διαθέτει ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Η μόνη συμμετοχή του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι κάτι που ετοιμάζουν για το μέλλον -έτσι μας είπαν-, οπότε και εξ οράματος η υπογραφή.

Ωστόσο ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» με τα σοβαρά προβλήματα λειτουργίας του αδυνατεί με τις παρούσες συνθήκες να αντεπεξέλθει και όλοι εμείς μαζί με τους εργαζόμενους φοβόμαστε πως δεν θα καταφέρουμε για άλλη μια φορά να είμαστε αποτελεσματικοί χωρίς ηλεκτρονική υποστήριξη, χωρίς προσλήψεις προσωπικού και παρ' όλα αυτά με περισσότερες αρμοδιότητες που θα οδηγήσουν τον οργανισμό προφανώς σε κάποιον «στραγγαλισμό».

Τα μόνα χρήματα που επενδύονται σε αυτό το πόνημα είναι η συνολική δαπάνη των 373.000 ευρώ που θα δοθεί σε υπαλλήλους της Υπηρεσίας Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης του

Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως αποζημίωση από πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δαπάνη δημοσιονομικά ουδέτερη. Δεν θα μπορούσαμε να επενδύσουμε κάτι ακόμα στην ιχνηλασιμότητα, ώστε να αποκτήσουμε την ηλεκτρονική βάση δεδομένων που θα μπορεί να είναι απόλυτα χρήσιμη σε όλους, ακόμη και στον καταναλωτή βέβαια, ή έστω πρόσληψη υπαλλήλων στον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ώστε να είναι εφικτοί και οι δειγματολογικοί έλεγχοι;

Αντί αυτού, βλέπουμε διατάξεις που απλά δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην παρούσα φάση, όπως το άρθρο 17, όπου η ελεγχουσα αρχή θα ενημερώνει την αρμόδια αρχή για την υποψία παράβασης, η οποία θα αίρεται αυτοδίκαια εάν η αρμόδια αρχή δεν καταφέρει να ελέγξει την πιθανή παράβαση μέσα σε δεκαπέντε με είκοσι μέρες. Όλοι ξέρουμε εδώ ότι είναι αδύνατο να ελεγχθεί με αυτόν τον τρόπο τον προϊόν. Τίποτα δεν έχει αλλάξει αρκετά ώστε να μας κάνει να πιστέψουμε πως αυτοί οι δειγματολογικοί έλεγχοι θα διεξάγονται στην ώρα τους.

Η Κυβέρνηση υποστηρίζει πως δεν γίνονται ίδιοι έλεγχοι από διαφορετικές υπηρεσίες. Εμείς, όμως, βλέπουμε πως έλεγχοι ποιότητας γίνονται και από τους δύο φορείς από τον ΕΦΕΤ και από τον ΕΛΓΟ, ίδιοι έλεγχοι αλλά άλλα πρόστιμα, τα οποία επιβάλλει όχι η ελεγκτική αρχή, αλλά το Υπουργείο.

Οι αρμόδιοι πιστεύουν πως θα έπρεπε να υπάρχει μια ενιαία αρμόδια αρχή με ξεκάθαρες αρμοδιότητες, με αυστηρές ποινές που θα αποτρεπουν τους παραβάτες. Αφωνούν με τη σύσταση για συμμόρφωση που είναι και η πρώτη «ποινή», ενώ έχει εντοπιστεί παράβαση προϊόντος και θέλουν δημοσιοποίηση της παραβατικής επιχείρησης -όταν αυτή είναι σε μεγάλη έκταση τουλάχιστον- και των προϊόντων της.

Το νομοσχέδιο ακόμα δεν έχει προβλέψει τι γίνεται με τους συνεταιρισμούς και τις συνεργασίες ομάδων παραγωγών, όπως είναι ο Συνεταιρισμός Κροκοπαραγωγών Κοζάνης, για παράδειγμα.

Επί τη ευκαιρία, να σημειώσουμε εδώ ότι η παραγωγή τους έχει μειωθεί στο ένα τρίτο και πολλές είναι οι αιτίες βέβαια που αυτό συμβαίνει. Μία από αυτές που θα ήθελα να αναφερθώ σήμερα είναι το ότι υπάρχει τρομακτική έλλειψη νερού σε όλη την Ελλάδα και σε όλον τον κόσμο. Τα μισά από τα ΠΟΠ προϊόντα βρίσκονται στη νησιωτική περιοχή της Ελλάδας, σε περιοχές όπως η Κρήτη, η Νάξος, η Μήλος, η Λέρος που βρέθηκαν σε κατάσταση έντονης λειψυδρίας, έκτακτης ανάγκης δηλαδή, το καλοκαίρι που πέρασε.

Περιμένουμε μια συνεργασία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του Υπουργείου Ψηφιακής Ανάπτυξης που θα αναθέσουν σε κάποιο πανεπιστήμιο να κάνει μια σοβαρή μελέτη για τη διαχείριση του νερού και για τη σωτηρία και της πρωτογενούς παραγωγής.

Έχετε αργήσει πάρα πολύ. Σε λίγο δεν θα έχουμε πρωτογενή παραγωγή. Θα έχουμε ερημοποίηση της ελληνικής υπαίθρου. Γίνονται συζητήσεις ανάμεσα σε πολίτες, πανεπιστημιακούς, τεράστιες συναυλίες διαμαρτυρίας και εμείς είμαστε σε άλλον κόσμο κυριολεκτικά. Το master plan της Κυβέρνησης είναι να αυξήσει τα τιμολόγια του νερού, να κουβαλάμε νερό με τα πλοία του Λιμενικού ή μήπως το ουσιαστικό σχέδιο είναι να βάλετε το νερό υπό την εποπτεία της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, η οποία απέτυχε στον έλεγχο της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας και να ενοποιήσετε τις ΔΕΥΑΗ για να μπορούν να ασχοληθούν και οι ίδιοι με το νερό;

Τέτοια αδιαφορία σε αυτό το φλέγον ζήτημα πραγματικά είναι εντυπωσιακή και δεν εξηγείται αλλιώς, αντί να γίνει ποσοτικοποίηση, καταγραφή του υδάτινου δυναμικού της χώρας, καταγραφή των πηγών, τι φτάνει στις δεξαμενές από το βρόχινο νερό, διαχείριση των χειμάρρων, μικρά φράγματα, όπως έχει γίνει και στην Απείρανθο της Νάξου με πρωτοβουλία του αείμνηστου Μανώλη Γλέζου, αλλά και με την υπάρχουσα μελέτη των δεκατριών μικροφραγμάτων στον Νομό Ροδόπης, τα οποία όμως δεν μπαίνουν σε λειτουργία, ώστε να μένει το βρόχινο νερό περισσότερο στην επιφάνεια. Υπάρχουν λύσεις για αγροτική άρδευση, όπως υπάρχει στο Ιορράη, όπου όλο το νερό των πόλεων γίνεται αρδευτικό με τριτοβάθμια επεξεργασία από βιολογικούς καθαρι-

σμούς. Υπάρχουν λύσεις. Περιορισμός διαρροών. Το 50% του νερού χάνεται από το παλαιωμένο δίκτυο και από βλάβες. Σύγχρονες τεχνολογίες στον αγροτικό τομέα για εξοικονόμηση νερού. Μικροάρδευση, μικρός οικουρισμός. Ένα πεντάστερο έχει διπλάσια, τριπλάσια κατανάλωση νερού ανά κλίμα απ' ό,τι ένα τετράστερο και βέβαια όσο κατεβαίνουμε σε κλίμακα η κατανάλωση νερού μικραίνει. «Έξυπνη» γεωργία, περιορισμός κατανάλωσης, ένα καινούργιο παραγωγικό μοντέλο δηλαδή, που έτσι κι αλλιώς θα κάνει γύρω στα πέντε με δέκα χρόνια να αποδώσει, δηλαδή δεν θα είναι άμεσο το αποτέλεσμα. Παρ' όλα αυτά, κάτι μπορεί να γίνει πριν να είναι πολύ αργά.

Η αφαλάτωση που είναι εξαιρετικά ενεργοβόρα και στην οποία έχετε επενδύσει σε διάφορα νησιά των Κυκλάδων, απελευθερώνει ελεύθερες ρίζες χλωρίου στη θάλασσα και περισσότερο νάτριο. Δεν είναι καλή περιβαλλοντική λύση. Απαγορεύστε τις κολυμβητικές δεξαμενές, τις λεγόμενες πισίνες, ελέγξτε τις γεωτρήσεις. Σεβαστείτε εν τέλει το Συμβούλιο της Επικρατείας και τις αποφάσεις του για τον δημόσιο χαρακτήρα του νερού. Μην ευνοείτε τους «μεγαλοβαρόνους» της εμφιάλωσης που χρωστώνε στους δήμους και τα χρέη τους διαγράφονται μαγικά. Ενοχλήστε τα μεγάλα συμφέροντα τουλάχιστον στο θέμα του νερού, γιατί θα σας ενοχλήσουν οι πολίτες κάποια στιγμή, που αυτήν τη φορά είναι αποφασισμένοι.

Δεν παίζουμε με το νερό, ενώ αντιθέτως μπορείτε να παίζετε με τους αγρότες, με την επιστροφή του φόρου κατανάλωσης στο πετρέλαιο. Τους λέτε «θα τον πληρώνετε» και θα τους τον επιστρέψετε, ενώ παλιότερα και με χαμηλότερη τιμή πετρελαίου οι κυβερνήσεις απέδιδαν μεγαλύτερη επιστροφή. Άλλα λέτε, άλλα ενισχύετε στην πραγματικότητα. Οι μικρομεσαίοι αγρότες θα συνεχίσουν να υποφέρουν και οι νέοι αγρότες θα εξακολουθήσουν να μην ενισχύονται και ενώ μαστίζονται από τα κόκκινα δάνεια μετά το ξεπούλημα της Αγροτικής Τράπεζας, οι κυβερνήσεις υπόσχονται και εξαπατούν, όλες οι κυβερνήσεις διαχρονικά και σ' αυτό. Δώστε τους αφορολόγητο πετρέλαιο, μείωση του κόστους παραγωγής, μείωση της κλοβατώρας στη ΔΕΗ, αντιπλημμυρικά έργα που ακόμα περιμένουν, άμεση εξόφληση των αγροτών στο φυτικό κεφάλαιο από τον ΕΛΓΑ. Έναν χρόνο μετά συζητάμε τι πρέπει να γίνει μετά την καταστροφή που έχουν υποστεί από τον «Ντάνιελ». Και βέβαια νομικά κάποια στιγμή να απαγορευθούν οι εγκαταστάσεις των φωτοβολταϊκών σε «φιλέτα» αγροτικής καλλιέργειας, μια καταστροφή που βλέπουμε με την έγκρισή σας να συνεχίζεται διαρκώς.

Αυτά προς το παρόν. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Πλεύσης Ελευθερίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Ευχαριστούμε την κ. Κεφαλά και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Πέτρος Δημητριάδης, ειδικός αγορητής των Σπαρτιατών.

**ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, πριν ξεκινήσω την εισήγησή μου για το υπό ψήφιση νομοσχέδιο, θα ήθελα να αναφερθώ σε μια σημαντική απώλεια για τον επιστημονικό κόσμο της χώρας, στον θάνατο του καθηγητή Αντωνίου Φώσκολου. Επρόκειτο για έναν άνθρωπο ο οποίος υπήρξε πρωτοπόρος στην ανάδειξη του θέματος των ελληνικών υδρογονανθράκων και κυρίως ήταν ένας επιστήμονας ο οποίος αφιέρωσε τη ζωή του στο να αναδείξει τη σημασία των ενεργειακών αποθεμάτων της χώρας. Εάν ο πολιτικός κόσμος της χώρας, το πολιτικό σύστημα είχε ακολουθήσει τις διδαχές του, σήμερα η Ελλάδα πιθανώς θα είχε ενεργειακή αυτάρκεια και δεν θα χρειαζόταν να εξαρτάται από το εξωτερικό. Δυστυχώς, όμως, μέχρι σήμερα ουδείς έλαβε σοβαρά υπ' όψιν τις διδαχές του.

Εμείς θεωρούμε πως θα πρέπει να υπάρξει κάποτε μια εθνική κυβέρνηση, η οποία να αξιοποιήσει τα πορίσματα του καθηγητή και κυρίως να φροντίσουμε να έχουμε ενεργειακή αυτάρκεια ως χώρα. Αυτά ήθελα να πω. Δυστυχώς, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, άκουσα ελάχιστες αναφορές από μέσα μαζικής ενημέρωσης. Θεωρώ πως όταν πεθαίνει μια προσωπικότητα του βεληνεκούς του καθηγητού, θα έπρεπε να υπάρχουν αφιερώματα. Δυστυχώς δεν έγινε αυτό. Το καταθέτω ως διαμαρτυρία και ως παράπονο.

Επί του νομοσχεδίου τώρα. Το παρόν νομοσχέδιο ουσιαστικά αφορά τις διαδικασίες ελέγχου, τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με ονομασία ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ. Ουσιαστικά ως σκοπό έχει τον εκσυγχρονισμό και την αναμόρφωση του συστήματος ελέγχου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», την ενίσχυση και την επιτάχυνση του συστήματος επιβολής διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων που θα επιβάλλονται από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και κυρίως την εν γένει αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν την παρακολούθηση της εφαρμογής του εθνικού και του ενωσιακού πλαισίου στον τομέα των προϊόντων με ΠΟΠ, ΠΓΕ ή ΕΠΙΠ. Ουσιαστικά το νομοσχέδιο έρχεται να εφαρμόσει τον κανονισμό 2024/1143.

Ποια είναι τώρα τα προβλήματα; Κατ' αρχάς να πω ότι η προστασία των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ είναι μειζονος σημασίας, διότι σχετίζεται με την προστασία των καταναλωτών, την προστασία των Ελλήνων παραγωγών, διότι γι' αυτά τα προϊόντα έχουμε ιδιαίτερες κλιματολογικές και περιβαλλοντικές συνθήκες και θα πρέπει να τα προστατεύουμε ως κόρην οφθαλμού και κυρίως και με το φαινόμενο των παράνομων ελληνοποιήσεων που πλήττουν την πρωτογενή μας παραγωγή και τους Έλληνες παραγωγούς.

Δυστυχώς όμως, στην πράξη αυτό έως τώρα δεν γίνεται διότι έχουμε πολλά φαινόμενα παράνομων ελληνοποιήσεων κι αυτό κυρίως προκαλείται από τους ελλείψεις ελέγχους. Είχαμε μάλιστα πρόσφατο παράδειγμα την επιδημία πανώλης στη Θεσσαλία, η οποία συνεχίζεται ακόμα και σήμερα. Ακόμα και τώρα έχουμε για ένα μήνα καραντίνα, έχουμε νέα κρούσματα. Αυτό για μας είναι πάρα πολύ σημαντικό. Και δράττομαι της ευκαιρίας να σημειώσω ότι αυτήν την στιγμή που μιλάμε, η πρωτογενής παραγωγή της Ελλάδας συρρικνώνεται δραματικά και αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι όλοι οι αγρότες έχουν να αντιμετωπίσουν ένα ιδιαίτερα υψηλό κόστος παραγωγής, ιδιαίτερα υψηλό ενεργειακό κόστος, αλλά κυρίως, πάρα πολλοί από αυτούς έχουν να αντιμετωπίσουν και τα κόκκινα δάνεια, τα οποία, όπως γνωρίζουμε όλοι, τα διαχειριζόταν αρχικά η Αγροτική Τράπεζα και στη συνέχεια πέρασαν στην Τράπεζα Πειραιώς αλλά και σε funds.

Δυστυχώς, όλοι αυτοί οι παράγοντες δημιουργούν ένα τοξικό μείγμα, με αποτέλεσμα πάρα πολλοί αγρότες σήμερα να μην μπορούν να επιβιώσουν και να σκέφτονται να παρατήσουν το επάγγελμα. Κι εμείς, οι Σπαρτιάτες, είχαμε πει ότι για εμάς η πρωτογενής παραγωγή αποτελεί πρώτιστο μέλημα και πυλώνα του οικονομικού μοντέλου της χώρας. Άνευ πρωτογενούς παραγωγής δεν θα έχουμε ποτέ αυτάρκεια σε προϊόντα, δεν θα μπορούμε να κάνουμε εξαγωγές αγροτικών προϊόντων και κυρίως, θα έχουμε μονίμως ελλειμματικό ισοζύγιο, όπως έχουμε και σήμερα.

Σε ένα περιβάλλον γεωπολιτικής αστάθειας, όπως είναι το σημερινό, επιβάλλεται να είμαστε αυτάρκεις τόσο ενεργειακά όσο και σε θέματα τροφίμων. Δεν θα πρέπει να βασιζόμαστε σε εισαγωγές. Αυτό, κατά την άποψή μας, είναι πάρα πολύ σοβαρό και θεωρώ πως θα πρέπει να είναι μέγιστο, μείζον ζήτημα για κάθε ελληνική κυβέρνηση.

Επίσης, δράττομαι της ευκαιρίας να πω, για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ότι αυτή τη στιγμή το Υπουργείο έχει να αντιμετωπίσει το σοβαρό σκάνδαλο του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ακούσαμε και από άλλους συναδέλφους, επεβλήθη πρόστιμο πρόσφατα από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία 283.000.000 ευρώ στον ΟΠΕΚΕΠΕ και κυρίως, με πολύ μεγάλη καθυστέρηση ξεκίνησε η κατάθεση των αιτήσεων ΟΣΔΕ, με αποτέλεσμα σήμερα που μιλάμε, περίπου διακόσιες χιλιάδες αιτήσεις να κινδυνεύουν να μείνουν στον αέρα, χιλιάδες αγρότες κινδυνεύουν να μείνουν εκτός επιδοτήσεων. Είναι πάρα πολύ σοβαρό ζήτημα και το επισημαίνουμε, διότι αφορά μεγάλο τμήμα του αγροτικού κόσμου της χώρας. Και δεν μπορούμε να λέμε ότι στηρίζουμε την πρωτογενή παραγωγή και τον αγροτικό κόσμο της χώρας και να έχουμε τόσο μεγάλες καθυστερήσεις σε αυτό το ζήτημα.

Λοιπόν, τώρα εδώ θέλω να πω, το νομοσχέδιο ουσιαστικά έρχεται να μας πει ότι προσπαθεί να εκσυγχρονίσει, όπως είπα και πριν, τον τρόπο ελέγχου για τα ΠΟΠ και κυρίως και τον τρόπο επιβολής διοικητικών προστίμων. Ο οργανισμός ο οποίος επι-

φορτίζεται όλα τα παραπάνω είναι ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος, εάν διαβάσει κάποιος το άρθρο 4 επιφορτίζεται με πάρα πολλές αρμοδιότητες. Για παράδειγμα αξιολογεί και εγκρίνει αιτήσεις ένταξης στο σύστημα ελέγχου, χορηγεί πιστοποιητικά καταχώρησης στο μητρώο εγκεκριμένων επιχειρήσεων και ειδικών χρήσεων των ενδείξεων ΠΟΠ ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, καταρτίζει ή και δημοσιοποιεί το μητρώο, ουσιαστικά διεξάγει ελέγχους επιτόπιους στη λιανική, χονδρική, επιβάλλει μέτρα συμμόρφωσης και ένα σωρό άλλα θέματα, τα οποία θα τα επιφορτιστεί ένας οργανισμός, ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» που, όπως ακούσαμε και στην ακρόαση των φορέων, είναι ελλιπώς στελεχωμένος.

Και θέλουμε να ρωτήσουμε πώς θα μπορέσει ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» να τα κάνει όλα αυτά, όλες αυτές τις πολλές αρμοδιότητες που του δίνετε όταν δεν έχει επαρκές προσωπικό. Πώς θα γίνει αυτό στην πράξη; Δεν είναι μόνο να επιφορτίζουμε με αρμοδιότητες έναν οργανισμό, θα πρέπει αυτός ο οργανισμός να μπορεί να έχει το απαραίτητο δυναμικό, ώστε να καταρτίζει αποτελεσματικότερους ελέγχους. Δυστυχώς αυτό και σήμερα δεν γίνεται. Κι όσο δεν υπάρχουν μόνιμες προσλήψεις, θα έχουμε μόνιμως πρόβλημα, θα έχουμε μόνιμως ελλιπούς ελέγχους, με αποτέλεσμα να έχουμε επιδημίες πανώλης, με αποτέλεσμα οι Έλληνες παραγωγοί που παράγουν προϊόντα ΠΟΠ να είναι απροστάτευτοι και κυρίως, να έχουμε συνεχώς παράνομες ελληνοποιήσεις. Αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Θα περιμέναμε πως κάποια στιγμή θα πρέπει να γίνουν άμεσες προσλήψεις στον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ώστε ουσιαστικά αυτός ο οργανισμός να μπορέσει να λειτουργήσει αποτελεσματικά και να μπορέσει να διεξάγει τους ελέγχους που πρέπει κι όχι να υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις και ελλείψεις.

Ένα άλλο δε πρόβλημα που υπάρχει είναι ότι ναι μεν ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» θα διεξάγει επιτόπιους ελέγχους, όπως λέει το άρθρο 8, όμως εμείς είχαμε ρωτήσει τους φορείς και πήραμε απαντήσεις γιατί δεν γίνονται προληπτικοί έλεγχοι. Οι φορείς επεσήμαναν στην ακρόαση των φορέων πως θα πρέπει αντί για δειγματοληπτικούς ελέγχους να κάνουμε προληπτικούς ελέγχους. Όταν λοιπόν, ερωτήθηκαν οι φορείς, απάντησαν ότι ναι μεν υπάρχει ένα πρόγραμμα προληπτικών ελέγχων, όμως, δυστυχώς, αυτό το πρόγραμμα δεν έχει εφαρμοστεί έως και σήμερα στην Ελλάδα. Και μάλιστα άκουσα από φορέα να λέει πως οι κυβερνήσεις προτιμάνε να ανακατεύουν την τράπουλα -βαριά έκφραση- αντί δηλαδή να κάνουν προληπτικούς ελέγχους. Εάν δεν υπάρξουν προληπτικοί έλεγχοι, κατά την άποψή μας, το πρόβλημα θα συνεχίζεται διαρκώς. Είναι πάρα πολύ σημαντικό.

Ένα άλλο σημαντικό πρόβλημα και μια σημαντική έλλειψη του νομοσχεδίου, είναι ότι δεν καθορίζει επαρκώς τις αρμοδιότητες των ελεγκτικών φορέων. Έχουμε συναρμοδιότητες του ΕΦΕΤ, των ΔΑΟΚ μαζί με τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και μάλιστα υπάρχει μια μεγάλη ασάφεια για το ποιος θα διεξάγει τους ελέγχους σε ορισμένους τομείς, με αποτέλεσμα η ασάφεια αυτή πολλές φορές να αποβαίνει προς όφελος των παραβατών. Αυτό είναι κάτι το οποίο δεν το αποσαφηνίζει το νομοσχέδιο.

Άλλη μια σημαντική παράλειψη είναι στο άρθρο 15 που μιλάει για τη διαδικασία επιβολής προστίμων. Εκεί, λοιπόν, η επιβολή προστίμων θα γίνεται από μια τριμελή επιτροπή, η οποία θα διορίζεται από τον Υπουργό. Όμως -και αυτό είναι το παράδοξο του νομοσχεδίου- ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος θα κάνει τον έλεγχο και θα εισηγείται τα πρόστιμα, δεν θα έχει δικαίωμα ψήφου σε αυτή την επιτροπή.

Και θέλω να ρωτήσω, για ποιο λόγο ο ελεγκτικός οργανισμός δεν θα έχει δικαίωμα ψήφου στην επιβολή των προστίμων; Είναι μια σημαντική παράλειψη, είναι ένα παράδοξο, το οποίο δεν μπορούμε να καταλάβουμε για ποιο λόγο γίνεται.

Ένα άλλο πάρα πολύ σημαντικό κι αυτό θέλω να το πούμε, είναι το άρθρο 21, οι εξουσιοδοτικές διατάξεις, όπου ουσιαστικά τα περισσότερα θέματα τα οποία προβλέπονται στο νομοσχέδιο, θα καθορίζονται, θα προαποφασίζονται, με βάση υπουργικές αποφάσεις. Έχουμε μια υπερσυγκέντρωση, ένα -να το πω έτσι- υπουργοκεντρικό μοντέλο, όπου τα πάντα, τα όσα προβλέπονται στο νομοσχέδιο, θα ρυθμίζονται με βάση αποφάσεις του εκάστοτε Υπουργού. Και θέλω να ρωτήσω, για ποιο λόγο γίνεται αυτό εδώ;

Εμείς αντιθέτως θέλουμε να προτείνουμε τα εξής: Θα θέλαμε πρώτα από όλα να υπάρξει μια επαρκής στελέχωση των ελεγκτικών μηχανισμών. Δεύτερον, να υπάρξει ένας ενιαίος φορέας ελέγχου κι όχι να υπάρχει ένας κατακερματισμός αρμοδιοτήτων σε διάφορους φορείς, να υπάρχει αλληλοεπικάλυψη και ουσιαστικά στο τέλος να υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα ελλειψών ελέγχων. Το πιο σημαντικό είναι να δημιουργηθούν μικροί και ευέλικτοι συνεταιρισμοί, οι οποίοι θα προστατεύουν και τα προϊόντα ΠΟΠ και όχι να περιμένουν από φορείς, οι οποίοι αλληλοεπικαλύπτονται και πολλές φορές είναι υποστελεχωμένοι να διαπιστώνουν τις παραβάσεις στα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ.

Κατά την άποψή μας, λοιπόν, το νομοσχέδιο παρά το γεγονός ότι θέλει και ευαγγελίζεται ουσιαστικά τον εκσυγχρονισμό του συστήματος ελέγχου, στην πραγματικότητα, στην πράξη, πολύ φοβόμαστε πως θα υπάρξει θέμα στην εφαρμογή του. Επίσης, ένα άλλο σημείο που έπρεπε να θίξουμε είναι ότι ενώ ο κανονισμός 2024/1143 στο πεδίο εφαρμογής του έχει και τα αλκοολούχα ποτά και τον οίνο, στο συγκεκριμένο νομοσχέδιο εκφεύγουν του πεδίου εφαρμογής τα αλκοολούχα ποτά και ο οίνος -για ποιόν λόγο γίνεται αυτό- και υπάρχει μόνο το ξύδι. Δεν κατάλαβα γιατί έγινε αυτή η εξαίρεση.

Εν κατακλείδι, το νομοσχέδιο προσεγγίζει το θέμα των ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ εντελώς επιφανειακά και επιδερμικά. Ουσιαστικά δεν λύνει σοβαρότατα προβλήματα που αφορούν τις αρμοδιότητες των ελεγκτικών μηχανισμών. Υπάρχει ακόμα και σήμερα μια σύγχυση στις αρμοδιότητες των ελεγκτικών μηχανισμών. Και το πιο σημαντικό είναι ότι ουσιαστικά επιφορτίζει τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» με πάρα πολλές αρμοδιότητες, χωρίς όμως να προβλέπει την επαρκή στελέχωση του οργανισμού και φοβόμαστε ότι στην πράξη δεν θα μπορέσει να εφαρμοστεί το νομοσχέδιο, γιατί δεν θα μπορέσουν να γίνουν οι επαρκείς έλεγχοι.

Για αυτούς, λοιπόν, τους λόγους εμείς δεν θα υπερψηφίσουμε το νομοσχέδιο. Θα καταψηφίσουμε το νομοσχέδιο, διότι θεωρούμε ότι ναι μεν, έχει κάποια θετική διάθεση, όμως στην πράξη με τις διατάξεις που ακυρώνεται η θετική διάθεση που μπορεί να υπάρχει από τον νομοθέτη.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ τον λόγο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κύριε Πρόεδρε, σας είδα. Προτάσσετε, ούτως ή άλλως, αλλά επειδή είχε ζητήσει πριν αρκετή ώρα και ο κ. Ηλιόπουλος τον λόγο ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος για μία μικρή παρέμβαση...

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Κύριε Πρόεδρε, μισό λεπτό...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Να συνηγορήσουμε. Δεν δίνω τον λόγο στον κ. Ηλιόπουλο. Εάν κι εσείς συμφωνείτε να προταχθεί, καλώς. Ειδάλλως, έχετε τον λόγο.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Πόσες φορές το έχουμε κάνει εμείς αυτό για να το κάνουν και οι άλλοι; Εντάξει, ας μιλήσει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κοιτάξτε, αυτό είναι παράκληση του Προεδρείου. Εάν δεν συμφωνείτε, κανένα απολύτως πρόβλημα. Με βάση τον Κανονισμό, έχετε το δικαίωμα και βεβαίως θα δώσουμε τον λόγο σε εσάς ευθύς αμέσως. Δεν υπάρχει ζήτημα.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Εντάξει, κύριε Πρόεδρε να μιλήσει ο κ. Ηλιόπουλος.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Λαμπρούλης):** Κύριε Ηλιόπουλε, να είστε αυστηρά στον χρόνο που προβλέπεται.

Παρακαλώ, έχετε τον λόγο.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι της Κυβέρνησης από χθες είστε διπλά εκθειμένοι. Δεν ξέρω αν είδατε τα νέα, νομίζω τα είδατε. Ο τίτλος είναι «κυρώσεις των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, στον Φέλιξ Μπίτζιο», αν σας θυμίζει κάτι το όνομα. κυρώσεις στον Φέλιξ Μπίτζιο και σε άλλους τέσσερις για την εμπλοκή τους με την «INTELLEXA» και το «Predator».

Μιλάμε για την εμπλοκή τους με την «INTELLEXA» και το «Predator». Μιλάμε για δήμευση περιουσιών. Δήμευση περιουσιών

στις ΗΠΑ, πλημμελήματα στην Ελλάδα. Όταν μιλάμε για τον Φέλιξ Μπίτζιο, μιλάμε για έναν άνθρωπο που, όπως έχει γραφτεί από πάρα πολλά site και ανθρώπους που ασχολούνται με την δημοσιογραφική έρευνα, που έχει στενές σχέσεις και συνεργασία και με τον κ. Δημητριάδη -υποθέτω τον θυμάστε τον κ. Δημητριάδη- και με τον κ. Λαβράνο.

Κοιτάξτε τώρα ένα παράξενο της τύχης. Οι εφοριακοί και ο οικονομικός εισαγγελέας, που ελέγχουν τον κ. Λαβράνο, ήταν και αυτοί υπό παρακολούθηση. Εντελώς τυχαία! Πολλές συμπτώσεις στη χώρα που έχουμε είκοσι επτά κοινούς στόχους ανάμεσα σε ΕΥΠ και «Predator». Και εσείς λέτε ότι δεν τρέχει τίποτα.

Τι λέει, επίσης, το αρμόδιο γραφείο του Υπουργείου Οικονομικών των ΗΠΑ; Ότι πελάτες του «Predator» είναι κρατικοί φορείς και κυβερνήσεις. Κρατικοί φορείς και κυβερνήσεις! Άρα έχουμε άλλη μία τεκμηρίωση ότι προφανώς και ήσανταν πελάτες του «Predator» -δεν ξέρουμε εάν είστε ακόμα- και ότι προφανώς μιλάμε για ένα ενιαίο εγκληματικό κέντρο, ΕΥΠ και «Predator», με κεντρική ευθύνη του ίδιου του Κυριάκου Μητσοτάκη.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ**)

Μία φράση, για να κλείσω, για την ποιότητα της έρευνας που έγινε από την ελληνική δικαιοσύνη, που δεν μπορεί να φέρει στη συγκεκριμένη υπόθεση τον τίτλο «δικαιοσύνη». Γιατί, ναι, και οι δικαστές κρίνονται σε μια δημοκρατία. Η έρευνα του Αρείου Πάγου κάλεσε μόνο έναν υπάλληλο της «INTELLEXA». Ο συγκεκριμένος υπάλληλος υπέδειξε ως επικεφαλής και τον άνθρωπο που έκανε για το εδώ γραφείο τις προσλήψεις τον Μερόμ Χαράτζ. Ο Μερόμ Χαράτζ είναι στους πέντε που έχουν κυρώσεις τώρα στις ΗΠΑ. Ο αντεισαγγελέας Αχιλλέας Ζήσης ούτε καν τον κάλεσε να καταθέσει. Ούτε καν κάλεσε να καταθέσει τον άνθρωπο που ήταν υπεύθυνος για το εδώ γραφείο της «INTELLEXA» και που έκανε τις προσλήψεις.

Άρα, ναι και από τη χθεσινή εξέλιξη φαίνεται ότι ούτε η δικαιοσύνη έκανε τη δουλειά της και εσείς κάνετε τα πάντα για να θάψετε αυτό το σκάνδαλο. Γιατί κάνετε τα πάντα; Γιατί εσείς είστε υπεύθυνοι και εσείς στήσατε αυτόν τον παρακρατικό μηχανισμό.

Να ξέρετε πολύ καλά, όμως, ότι δεν θα ξεμπερδέψετε. Και πρώτα απ' όλους δεν θα ξεμπερδέψει ο Κυριάκος Μητσοτάκης, που νομίζει ότι αυτή η ιστορία έκλεισε. Δεν έχει κλείσει. Η δημοκρατία δεν είναι πολυτέλεια. Όποιος παίζει με τη δημοκρατία, θα τιμωρηθεί από τον ελληνικό λαό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Ηλιόπουλο.

Τον λόγο έχει ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να πω στον κύριο Ηλιόπουλο: Αγαπητέ συνάδελφε, αν θέλετε να πέσει ο Μητσοτάκης, όπως πολύ εύστοχα είπε και ο Λαζόπουλος χθες, θα έπρεπε τον γάμο ομοφυλοφίλων να μην τον ψηφίσετε και να πέσει η Κυβέρνηση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Δεν το λέμε εμείς. Εμείς τα είχαμε πει από τότε. Ο Λαζόπουλος χθες τα αποκάλυψε και είπε ότι είναι ένα εγκλημα που έκανε η Αριστερά, η όποια Αριστερά εν πάση περιπτώσει.

Σκοπός δεν είναι να πέσει ο Μητσοτάκης. Όχι, σκοπός είναι να τον ρίξουμε επιτέλους τον Μητσοτάκη, για να απαλλαγεί η χώρα από το βάρος. Δεν θα πέσει μόνο του ο Μητσοτάκης. Αφήστε που καμιά φορά πέφτει και μόνος του, δεν χρειάζεται σπρωξιμο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πάμε τώρα σε κάτι σοβαρό. Η Ελληνική Λύση έχει μια ιδιαίτερη ευαισθησία για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ειδικές ιδιαιτερότητες και ικανότητες. Έχουμε κάνει έναν αγώνα ως κόμμα και η κ. Αθανασίου και η κ. Ασημακοπούλου. Έχουμε και στην Κοινοβουλευτική μας Ομάδα άτομα με παρόμοιες ικανότητες, στο ευρύτερο περιβάλλον της οικογένειάς μας.

Υπάρχει ένας νόμος από το 2011, ο ν.3996/2011, που προβλέπει σύνταξη γονέων με τέκνα ανάπηρα. Είναι έτσι φτιαγμένος ο νόμος, ώστε να μην παίρνει ο γονέας αυτή τη σύνταξη. Έρχεται, λοιπόν, η Ελληνική Λύση και πετάει όλες τις προϋποθέσεις τρι-

κλοποδιά που έβαλε ο νομοθέτης εκείνη την περίοδο, ώστε να μην παίρνουν αυτοί οι άνθρωποι, που κάνουν αγώνα -η ηρωίδα μάνα, ο Έλληνας πατέρας με ένα τέτοιο παιδί- ένα πενιχρό εισόδημα ως σύνταξη. Τα πετάμε όλα έξω και απαιτούμε από όλα τα κόμματα, ζητούμε, εκλιπαρούμε να συνυπογράψουν την πρόταση νόμου. Την καταθέτουμε για τα Πρακτικά. Είναι αυτή εδώ: Πρόταση νόμου απονομής σύνταξης γονέων τέκνων με αναπηρία 67% και άνω. Είναι η τροποποίηση του προηγούμενου νόμου, ώστε η ηρωίδα μάνα, ο ήρωας πατέρας που ανεβαίνουν Γολγοθά, να βοηθηθούν από το ελληνικό Κοινοβούλιο για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, ειδικές ικανότητες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα πρόταση, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Εκτός από τους γονείς αυτούς κάποια στιγμή αυτό το έρμιο κράτος, κύριοι Υπουργοί, θα πρέπει να δει και την ελληνική οικογένεια. Πρέπει να υποστηριχθεί η Ελληνίδα μάνα, όπως έκαναν οι Ούγγροι, όπως κάνουν πλέον και οι Γερμανοί. Πρέπει να δίδεται κάθε μήνα ένα ειδικό βοήθημα στην ηρωίδα μάνα, στη μάνα μας, στην αδελφή μας που γεννάει Ελληνόπουλα. Από τη στιγμή, λοιπόν, που πρέπει να πάρουμε αποφάσεις για το δημογραφικό, αυτή είναι μία άλλη πρόταση, η οποία κατατέθηκε πριν τρία χρόνια πάλι από την Ελληνική Λύση, αλλά δεν την υπέγραψε κανένας.

Από τη στιγμή, λοιπόν, που πρέπει να πάρουμε αποφάσεις για το δημογραφικό, αυτή είναι μια άλλη πρόταση, η οποία κατατέθηκε πριν τρία χρόνια πάλι από την Ελληνική Λύση και δεν την υπέγραψε κανένας. Να δω με τα άτομα με ειδικές ανάγκες και ικανότητες, αν θα υπογράψει κανένα άλλο κόμμα. Και μην μου πείτε πάλι τα ίδια. Η πρόταση νόμου για τα παιδιά αυτά, για τους γονείς αυτούς, πρέπει να υπογραφεί από όλους όσους έχουν ανθρωπίνη ευαισθησία και ανθρωπίνια συναισθήματα.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πρέπει, λοιπόν, να στηρίζουμε την κάθε μάνα. Μέσα στο πρόγραμμά μας έχουμε μια ειδική διάταξη ότι κάθε μάνα που γεννάει Ελληνόπουλο, θα παίρνει έναν ολόκληρο μισθό για να μπορούν να γεννηθούν και άλλα Ελληνόπουλα. Μόνο έτσι διασφαλίζεις το γένος και το έθνος των Ελλήνων.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πάμε στα αρνητικά τώρα. Από πού να ξεκινήσω; Και οι δύο είστε άνθρωποι από την επαρχία, ο κ. Σταμενίτης μάλιστα είναι και συντοπίτης μου, από τα Γιαννιτσά. Ξέρετε, τουλάχιστον γνωρίζετε και δια ζώσης. Δεν είστε σαν τον κ. Μητσοτάκη, τον κ. Γεωργιάδη και τους υπόλοιπους που δεν ξέρουν τι σημαίνει ροδάκινο, τι σημαίνει σιτάρι, τι σημαίνει κριθάρι. Αυτοί τα βλέπουν μόνο στις ταινίες.

Η πρωτογενής παραγωγή εδώ και πάρα πολλά χρόνια δεν είχε προτεραιότητα από κανένα κόμμα. Η μοναδική κατατεθειμένη πρόταση, στο πρόγραμμα της και όχι αφηρημένα, είναι η πρόταση της ανασυγκρότησης του πρωτογενούς τομέα της Ελληνικής Λύσης! Είναι κατατεθειμένη σε πρόγραμμα. Υπάρχει στο διαδίκτυο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Για εμάς ο πρωτογενής τομέας είναι το άλφα και το ωμέγα μιας οικονομίας από την αρχαιότητα μέχρι και τώρα. Γιατί, πλέον, δεν είναι πρωτογενής τομέας, όπως νομίζουμε εμείς. Είναι και η υπεραξία που δίνεται σε κάθε προϊόν όταν τυποποιείται. Είναι οι περιφερειακές εργασίες που δημιουργούνται γύρω από τον πρωτογενή τομέα.

Δυστυχώς, όμως, τα ολιγοπώλια εκμεταλλεύονται τους αγρότες. Τα αγροτικά προϊόντα τυποποιούνται από άλλες εταιρείες, όχι από τους αγρότες. Τα παίρνουν χύμα, τα τυποποιούν και κερδίζουν οι κερδοσκόποι, οι μεσάζοντες, οι νταβατζήδες. Έτσι φτωχαίνει ο αγρότης και πλουτίζει ο ολιγάρχης ή ο μεσάζοντας.

Οι αγρότες δεν μπορούν να βγάλουν τα έξοδά τους. Οι καλλιέργειες πιέζονται και ήρθε και η λύση πλέον από τον κ. Μητσοτάκη: Τετρακόσιες χιλιάδες στρέμματα εύφορης γης στη Θεσσαλία θα γίνουν φωτοβολταϊκά, σίδερα, σκουριές και όλα αυτά τα ανόητα που επιχειρεί η Νέα Δημοκρατία να επιβάλει στη μάνα ελληνική γη!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Δυστυχώς, 2019 ήμουν εδώ, μετά τις εκλογές. Ήταν εκεί ο Πρωθυπουργός, κύριε Τσιάρα, τον προκάλεσα και του είπα, όλοι οι αρχηγοί κομμάτων να συσχεφθούμε για τον πρωτογενή τομέα και να καταθέσει ο καθένας συγκεκριμένες προτάσεις, γιατί έρχεται πείνα. Το 2019 είπα ότι έρχεται πείνα και η πείνα ήρθε. Γιατί δεν ήταν ικανός ούτε ο Πρωθυπουργός ούτε οι άλλοι πολιτικοί Αρχηγοί να αναλάβουν την ευθύνη, το μεγάλο βάρος ή αν θέλετε το άγχος να γίνουν αγχοφόροι της λύσεως. Τώρα; Ναι, ακόμα και τώρα μπορούμε να κάνουμε κάτι.

Φυτεύετε φωτοβολταϊκά. Γιατί δεν κάνετε το παράδειγμα της Ισπανίας; Τι έκανε Ισπανία, κύριε Τσιάρα; Στην Ισπανία μια έκταση ίση με τη Σκύρο, μόνο με θερμοκήπια, με επιδότηση από το κράτος, όχι τα 200 εκατομμύρια.

Κύριε Τσιάρα, γελάτε. Διακόσια εκατομμύρια θερμοκήπια δεν μπορείς να κάνεις στα τετρακόσια, πεντακόσια στρέμματα.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** ... (Δεν ακούστηκε)

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Πόσο είναι; Ένα δισεκατομμύριο; Πού να γεμίσετε την Ελλάδα με δισεκατομμύρια; Τα πετάτε από τα παράθυρα τα δισεκατομμύρια. Πού είναι το 1 δισεκατομμύριο; Σοβαρολογείτε; Μιλάμε για την Ισπανία. Η ημερήσια παραγωγή λαχανικών καλύπτει το ήμισυ της κατανάλωσης της Ευρώπης μόνο από μία περιοχή της Ισπανίας! Σας λέω συγκεκριμένη περιοχή και εσείς κυνηγάτε αγρότες και κτηνοτρόφους.

Πάμε στην Τουρκία. Η Τουρκία είναι μέσα στις δέκα μεγαλύτερες αγροτικές χώρες παγκοσμίως. Στις δέκα μεγαλύτερες η Τουρκία, που κοροϊδεύατε «θα καταρρεύσει», «θα πεθάνει», «πεινάνε», «η λίρα πεθαίνει». Είναι στις δέκα μεγαλύτερες.

Το 2002, ακούστε, η αγροτική παραγωγή της Τουρκίας ήταν 24 δισεκατομμύρια. Το 2022 είναι 56 δισεκατομμύρια. Το 2030 θα είναι 113 δισεκατομμύρια η αγροτική παραγωγή.

Οι εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της Τουρκίας το 2022 ήταν 34 δισεκατομμύρια ευρώ, τρόφιμα, λαχανικά, οπωροκηπευτικά. Πώς; Θα σας πω εγώ. Με την υποστήριξη του κράτους. Με την υποστήριξη του Ερντογάν. Την περίοδο 2020 - 2022 δόθηκαν επιχορηγήσεις πάνω από 80 δισεκατομμύρια ευρώ στους αγρότες, όχι στα λαμόγια των κομμάτων, όχι με πλαστά ΑΦΜ και βοσκοτόπια που δεν υπάρχουν, αλλά συγκεκριμένα, με σχέδιο. Γι' αυτό και η Τουρκία είναι στις δέκα αγροτικές χώρες αυτήν τη στιγμή. Υπάρχουν παραδείγματα. Να σας πω για την Τυνησία. Στην Τυνησία οι Τυνησιοί ήδη φυτεύουν χιλιάδες στρέμματα με ελιές.

Να σας πω, επίσης, τι κάνει η Τουρκία ακόμα; Να σας πω εγώ. Η Τουρκία, δυστυχώς, στην παραγωγή της χρησιμοποιεί φυτοφάρμακα που απαγορεύονται στην υπόλοιπη Ευρώπη. Το λέει και το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλειας Τροφίμων, η RASFF, έβγαλε ανακοίνωση. Την έχω μπροστά μου. Τα στοιχεία ξέρετε τι δείχνουν; Ότι το 35% των αγροτικών προϊόντων της Τουρκίας είναι επικίνδυνα προς βρώση ή κατανάλωση. Δεν τα λέω εγώ.

Αντί να κλείσετε, λοιπόν, τα σύνορα στους Κήπους να μην περνάει ούτε ένα λαχανικό, για να τονώσουμε την εγχώρια παραγωγή, εσείς φέρνετε προϊόντα από εκεί, τα βαφτίζουν ελληνικά εδώ οι νταβατζήδες και πεθαίνει στην πείνα ο αγρότης.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Θα δώσω παραδείγματα τώρα, για να καταλάβετε από το 2019 τι εγκλήματα κάνατε και δεν φταίει ο Τσιάρας. Καινούργιος είναι. Για να είμαστε και σοβαροί, ο Υπουργός είναι καινούργιος, δεν είναι ο προηγούμενος.

Αυτά με τον ΟΠΕΚΕΠΕ, κύριε Τσιάρα, είναι τα κατώματα του Αυγενάκη. Κάποιους κρατάει ο Αυγενάκης με αυτήν την ιστορία. Ποιους; Βρείτε τα μεταξύ σας. Γι' αυτό και δεν τον ακουμπάει κανένας. Έφυγε από την Κοινοβουλευτική Ομάδα και είναι όλη μέρα εδώ μέσα. Κοροϊδεύουν τον κόσμο.

Ακούστε, λοιπόν: Μείωση εκτρεφόμενων αιγών. Για όσους δεν ξέρουν τι σημαίνει αίγα, είναι η κατσίκια. Επτακόσια τρεις χιλιάδες εκατό ζώα μειώθηκαν. Μείωση προβάτων: Ένα εκατομμύριο εκατόν εβδομήντα έξι χιλιάδες μειώθηκαν. Μείωση βοοειδών, πενήντα επτά χιλιάδες ζώα μειώθηκαν. Η απώλεια σε χρήματα, σύμφωνα με την «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» -το καταθέτω στα Πρακτικά της Βουλής- είναι 2 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Για πότε μιλάμε;

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Τα τελευταία δέκα χρόνια, σας λέω.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Γιατί αν μιλάμε για πέρυσι που είχαμε τον «Ντάνιελ», να το καταλάβω, αλλά η συνολική απόδοση δεν είναι έτσι.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Είναι καλύτερη;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Βεβαίως.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Άρα πολλαπλασιάζονται τα αιγοπρόβατα.

Τι λέτε, κύριε Τσιάρα;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Θα σας τα εξηγήσω...

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Σαν τη λογιστική αριθμητική του κ. Μητσotάκη: Ένα και ένα κάνουν τρία, αρκεί να το λέει ο Πρωθυπουργός.

Δεν είναι έτσι, κύριε Τσιάρα. Ρωτήστε κτηνοτρόφους, ρωτήστε παραγωγούς. Δεν είναι έτσι. Λυπάμαι που το λέω. Και αυτό το λέει η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», δεν το λέω εγώ. Εγώ μπορεί να λέω ό,τι θέλω. Εσείς μπορεί να λέτε ό,τι θέλετε, γιατί τα νούμερα τα δικά σας -όχι προσωπικά τα δικά σας, αλλά της Κυβέρνησής σας- είναι σαν την «βζιυν» ανάπτυξη του Άδωνι Γεωργιάδη. Η ταχύτατη αυτή ανάπτυξη! Τέτοια «βζιυν» κάνατε όλοι σας. Αλλά το «βζιυν» είναι προς τα πίσω. Πάει πίσω η Ελλάδα. Απόδειξη είναι το χρέος που έχει πάει 410 δισεκατομμύρια ευρώ και πάει συνεχώς παραπάνω.

Ακούστε, λοιπόν, τι λέει η «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ». Πώς θα αναπληρωθούν τα 2 δισεκατομμύρια που χάθηκαν, κύριε Τσιάρα; Να σας πω εγώ: Από εισαγωγές. Τι σημαίνει αυτό; Εκροή συναλλάγματος. Σημαίνει διπλή χασούρα, 2 δισεκατομμύρια έλλειμμα συν δύο δισεκατομμύρια εισαγωγές, 4 δισεκατομμύρια. Και το λέει ένας άνθρωπος που ασχολείται με αυτά, κύριε Τσιάρα. Εγώ δεν είμαι σαν τον κ. Μητσotάκη. Εγώ έχω καθημερινή ενασχόληση με την οικονομία, την πραγματική οικονομία, όχι τη θεωρία.

Και επειδή υπάρχουν κράτη που στηρίζουν τους αγρότες, κύριε Τσιάρα -και επειδή με διακόψατε- να σας πω ότι το μέσο αγρόκτημα στη Γερμανία πλήρους απασχόλησης παίρνει κάθε χρόνο 3.000 ευρώ γεωργική αποζημίωση σε ντίτζελ. Και ή όχι, κύριε Βιλιάρδο; 3.000 ευρώ ντίτζελ αποζημίωση, ενώ οι εκμεταλλεύσεις αυτής της κατηγορίας πήραν συνολικά 480.000 ευρώ επιχορηγήσεις το 2022-2023, με κέρδη 115.000 ευρώ ο καθένας.

Τι να συγκρίνουμε, κύριε Τσιάρα, τον αγρότη που βγάζει 150 ευρώ ανά στρέμμα; Τι να συγκρίνουμε; 200 ευρώ κέρδος θα έχει. Να, ο κ. Σταμενίτης δίπλα σας είναι. Τα ροδάκινα βγάζουν 200 - 300 ευρώ το στρέμμα. Δεν βγάζει παραπάνω. Βάλατε και κυρώσεις στη Ρωσία -είστε με τη σωστή πλευρά της ιστορίας- πάνε τα ροδάκινα, τελειώσανε. Τι να συζητάμε; Τα αυτονόητα να συζητήσουμε; Και ρωτάω εσάς: Ποιος θα πληρώσει από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, κύριε Τσιάρα; Πείτε μας. Από τη Βουλγαρία; Από πού θα πληρωθούν; Είναι σε επιτροπεία, ναι ή όχι; Θα μας πείτε γιατί είναι σε επιτροπεία ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ναι ή όχι, στη Νέα Δημοκρατία; Γιατί κρύβεστε;...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Θα το είχατε ακούσει, αν ακούγατε τότε που μιλούσαμε στην επιτροπή.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Τι; Ποια επιτροπή; Σας λέω, υπήρχαν πλαστά ΑΦΜ, ναι ή όχι;

Υπήρχαν, κύριε Τσιάρα; Πλαστά ΑΦΜ έξι χιλιάδες, υπήρχαν; Πλαστά βοσκοτόπια υπήρχαν; Ψάξατε να βρείτε ποιοι πήραν τα λεφτά. Ψάξατε ή απλά τα είπαμε στην επιτροπή;

Να πάνε φυλακή οι κλέφτες των αγροτών και κτηνοτρόφων με τα πλαστά ΑΦΜ.

Εκεί σε θέλω, κύριε Τσιάρα. Εκεί σε θέλω.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και τώρα; Τι γίνεται τώρα, κύριε Τσιάρα; Θα τους βάλετε φυλακή; Γιατί μου λέει ο Ηλιόπουλος προηγουμένως –έφυγε τώρα για την ιστορία με το «Predator» δημεύτηκαν, λέει, οι περιουσίες στην Αμερική αυτών των κ. Λαβράνου ή πώς λέγονται και Μπίτζιου και Μίτζιου και Φίτζιου. Όπως έγινε με τη «NOVARTIS». Κουκουλώθηκε η ιστορία στην Αμερική, πήραν τα λεφτά οι μάρτυρες και ο δικηγόρος, στην Ελλάδα αθώοι όλοι. Έτσι θα γίνει και με αυτό, να ξέρετε. Αλλά κάποιους κρατάνε οι Αμερικανοί έτσι. Το ποιους, βάλετε λίγο το μυαλό να δουλέψει. Και αυτούς που πήραν λεφτά και αυτούς που πήραν μίζες, όλο το πολιτικό σύστημα.

Πάμε και σε ένα μείζον θέμα, κύριε Τσιάρα. Ο κ. Σταμενίτης μεγάλωσε στα χωράφια, όπως και εγώ, με τα ροδάκινα. Είναι δυνατόν να έχουμε ακόμα νερά αρδευτικά από τη χούντα, με τσιμέντα ανοιχτά κανάλια; Τα ξέρει ο κ. Σταμενίτης. Πηγαίναμε στα χωράφια στα ροδάκινα, ανοιχτά κανάλια. Ανοιχτά, κανονικά. Πρέπει να κάνουμε ένα σχέδιο για το νερό. Και για αυτά περί καθηγητών κ.λπ.. Να σας πω κάτι πολύ απλά; Δεν χρειάζονται καθηγητές.

Επισκέφτηκα το Άγιον Όρος την προηγούμενη εβδομάδα. Πήγα στη Μονή Βατοπεδίου. Το τι έκανε αυτή η μονή εκεί, πραγματικά, με το νερό, έμεινα έκθαμβος. Πέρα από την αυτάρκεια και επάρκεια αγαθών που έχουν, γιατί δουλεύουν νυχθημερόν, είχαν ταμειυτήρες παντού. Κλειστοί αρκετοί από αυτούς, όχι ανοιχτοί. Ταμειυτήρες! Και εμείς έχουμε τα ποτάμια να ξεχύνονται στις θάλασσες, τα κανάλια ανοιχτά, μη λελογισμένη χρήση του νερού, πετάμε ακόμη με το μπεκ στο καλαμπόκι. Τα ξέρω, βλέπετε. Το μπεκ ξέρετε τί είναι; Γιατί δεν ξέρετε, επειδή είστε από την Αθήνα οι περισσότεροι, φαντάζομαι. Είναι ένα μηχανήμα που πετάει το νερό προς τα πάνω. Το πετάει είκοσι μέτρα ψηλά και με 40 βαθμούς θερμοκρασία, τα 3/5 του νερού εξαφανίζονται. Έτσι ποτίζουν οι Έλληνες, όταν οι άλλοι έχουν υδροπονικές. Τι να συζητάμε τώρα; Πόσα χρόνια θα χρειαστεί, κύριε Τσιάρα, να κυβερνήσετε δέκα, είκοσι, τριάντα, σαράντα, πενήντα, μια χιλιετία; Πόσα χρόνια για να διορθώσουμε τα απλά πράγματα, εν πάση περιπτώσει; Αυτά λέει η Ελληνική Λύση.

Τώρα, να σας πω. Τι θα γίνει με τον ποταμό εκεί στον Έβρο, τον Άρδα; Τι θα γίνει, κύριε Τσιάρα; Γελάτε. Τα νερά αυτά χρειάζονται για τον Έβρο, για να ποτίζουν οι κάτοικοι στον Έβρο. Τελειώνει η συμφωνία. Έληξε και πρέπει να υπάρχει μία απάντηση μέχρι τον Σεπτέμβριο. Και καλά που ήταν ο Πρωθυπουργός, για να τα λέμε όλα. Πήρε τηλέφωνο ο Πρωθυπουργός και έδωσε μια παράταση μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου. Η συμφωνία έληγε το '64 και έληξε τώρα. Και εγώ ρωτώ εμένα, μόνος μου αναρωτιέμαι, ξέρω ότι μια συμφωνία τελειώνει τώρα. Περιμένω στο παρά ένα;

Είναι η συμφωνία -μισό λεπτό να σας πω εγώ, την έχω μπροστά μου- του 1964 και παρατάθηκε μέχρι το τέλος της καλλιεργητικής περιόδου του Σεπτεμβρίου. Η εφημερίδα του '63 είναι; Εντάξει χάσαμε ένα χρόνο, δεν είναι του '64, είναι του '63.

Να μας πείτε, λοιπόν, τι θα κάνουμε με τον Άρδα, μας τηλεφωνούν από τον Έβρο. Να μας πείτε.

Και αν θέλετε να πάμε μαζί στο Βατοπέδι και με τον κ. Σταμενίτη, για να δείτε πως γίνεται με τα νερά. Και σας μιλάω σοβαρά, τώρα δεν κάνω πλάκα. Ένας ηγούμενος και εκατό μοναχοί και έχουν νερό άπειρο. Και εργαστήκανε, μοχθήσατε, παλέψανε και το φτιάξανε. Εσείς τί κάνετε στο Μέγαρο Μαξίμου και στα Υπουργεία σας -να καταλάβω κι εγώ- πέρα από ρουσφετάκια, πέρα από εξυπηρητήσεις με τα πλαστά ΑΦΜ; Δεν λέω για τον κ. Τσιάρα, οι προηγούμενοι ξέρουν τι λέω. Ας ελπίσουμε ότι θα τα λύσει ο κ. Τσιάρας. Χλωμό το βλέπω, γιατί από έναν δεν ξεκινάει ποτέ η λύση. Γιατί εδώ το πρόβλημα δεν είναι ο Τσιάρας, είναι η φιλοσοφία, είναι η νοοτροπία, είναι η αντίληψη που έχει ο Πρωθυπουργός για τα πράγματα. Δεν έχει ενσυναίσθηση του τι περνάει ο ελληνικός λαός. Είναι βαθιά νυχτωμένος ο Έλληνας Πρωθυπουργός.

Πάμε σε ένα θέμα που προέκυψε τις τελευταίες μέρες, γιατί έχω να πω και άλλα στην πορεία. Λαθρομετανάστες. Σας λέγαμε για τους λαθρομετανάστες, κύριε Τσιάρα μου, Υπουργέ μου: «Προσέξτε, κλείστε τα σύνορα». Μας λέγατε ισλαμοφοβικούς, υπακούοντας στην ψευτοαριστερά και στα κελεύσματα της. Σας

λέγαμε, κλείστε, βρε, τα σύνορα, μπαινοβγαίνουν, έρχονται χιλιάδες. Λέγατε είστε ακραίοι. Έβγαине εδώ ο Πρωθυπουργός και έλεγε οι ακραίοι που ζητάνε αυτό και εγώ είμαι περήφανος πουμπολιάζεται η ελληνική κοινωνία με τους μετανάστες πρόσφυγες.

Τώρα που κάνει ο Σόλτς αυτό που λέγαμε εμείς, και είναι και σοσιαλιστής; Τώρα τι γίνεται, κύριε Τσιάρα μου; Έλα μου ντε! Θέλετε τώρα να κάνετε ό,τι λέμε; Ούτε ο Αντιπρόεδρος του Εδεσσαϊκού δεν τα κάνει αυτά. Θα σας δω να τα εφαρμόζετε. Κλείστε τα σύνορα τώρα. Κλείστε τα σύνορα τώρα! Μην δεχτείτε κανέναν πίσω από τη Γερμανία, για όσα λεφτά και αν σας δώσουν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Πάμε και στην ακρίβεια. Η ακρίβεια μαστίζει τους Έλληνες. Είναι γεγονός αναμφισβήτητο. Μόνο ο Πρωθυπουργός δεν το βλέπει και ο Βορίδης. Ο Βορίδης λέει τα δικά του. Είναι γνωστό ότι ο Βορίδης έχει έναν δοκησιοφισμό περίεργο. Έχει αυτή τη λεξιπλασία. Φτιάχνει λέξεις. Το πάει από εδώ, το πάει από εκεί, εντάξει, είναι και καλός ρήτορας, τα βολεύει στο μυαλό του όπως θέλει και ο κόσμος τον ακούει. Οι Έλληνες, όμως, στενάζουν.

Εσείς παρακολουθείτε απαθής, κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνησή σας, τον αργό θάνατο των Ελλήνων και της Ελλάδος. Στο μόνο που είστε ακριβείς ως Κυβέρνηση είναι ότι δεν κάνετε τίποτα για την ακρίβεια, για τα καρτέλ, για τους ολιγάρχες και πεθαίνει στην πείνα ο Έλληνας. Τώρα θα σας αποδείξω γιατί καταστρέφετε την Ελλάδα, και το κάνατε και εκούσια, όχι μόνο εκούσια, κύριε Υπουργέ.

Είστε Κυβέρνηση «ντιλαδόρων», κύριε Υπουργέ; Κάνετε deals; Θα σας το αποδείξω τώρα. Είστε υπηρέτες των ολιγαρχών, κύριε Υπουργέ; Εσείς όχι. Όχι εσείς. Η Κυβέρνησή σας είναι και θα σας το αποδείξω με στοιχεία τώρα. Μην βιάζεστε, κύριε Τσιάρα. Είστε η Κυβέρνηση της ανομίας και των υπογειών διαδρομών. Είστε η Κυβέρνηση της διαφθοράς. Θέλετε απόδειξη; Ωραία. Πόσα χρόνια κυβερνάει η Νέα Δημοκρατία; Κυβερνάει είκοσι; Τριάντα; Σαράντα;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):...** (Δεν ακούστηκε)

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Πόσο είπατε; Γιατί πριν δεν ήταν η Νέα Δημοκρατία; Έχετε δίκιο. Έχει δίκιο ο κ. Τσιάρας είναι Μητσοτάκης - Νέα Δημοκρατία. Είναι ο Μητσοτακισμός, και όχι του Καραμανλή του Κωνσταντίνου η Νέα Δημοκρατία, των πλατιών λαϊκών παραδόσεων, της κοινωνίας των Ελλήνων, του έθνους και του γένους. Έχετε δίκιο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Εν πάση περιπτώσει, κυβερνάτε σαράντα χρόνια. Ξέρετε, κύριε Τσιάρα, ότι πωλούνται ποινικά μητρώα έναντι 10.000 ευρώ; Το γράφει σήμερα ο Τύπος, το έγραφε και χθες. Υπάρχει μια φάμπρικα εξυπηρέτησης Βουλευτών, Υπουργών, Γενικών Γραμματέων, διοικητών, μελών ΔΕΠ και τα λοιπά, των λαθρεμπόρων, για να εξασφαλίσουν ένα ποινικό μητρώο. Δεν βγήκε καμμία διάψευση. Ψάχνει η Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου, προς τιμήν της. Αλλά σαράντα και πενήντα χρόνια δεν το εντοπίσατε; Έπρεπε να βγει το «DOCUMENT» του Βαξεβάνη για να κινηθεί η Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου; Ανθρωποι λαθρέμποροι και βιαστές να παίρνουν ποινικά μητρώα;

Πάμε στο δεύτερο. Ξέρετε γιατί σας είπα «ντιλαδόρους»; Θα σας πω εγώ. Είναι δυνατόν Πρωθυπουργός της χώρας να καλεί ολιγάρχη στο Μαξίμου για να του πει να μην πάρει τράπεζα; Είναι δυνατόν να καλείται ολιγάρχη από τον Πρωθυπουργό της χώρας στο Μέγαρο Μαξίμου επειδή ο άνθρωπος θέλει να κάνει στην ελεύθερη οικονομία μια εξαγορά της Attica Bank –δεν ξέρω τι θέλει να κάνει, δεν με ενδιαφέρει καν- και να τον καλεί ο Πρωθυπουργός, να κάνει τα «ντιλαρίσματα» και να τον αποτρέπει; Είναι δυνατόν να αποτρέπει ο Πρωθυπουργός εξαγορές τηλεοπτικών σταθμών; Τι είστε; «Νταλαβερτζήδες» είστε; «Ντιλαδόροι» είστε; Μιζαδόροι; Μητσοτάκης; Τι είστε; Πραγματικά απορώ με αυτά που συμβαίνουν στην Κυβέρνηση. Σε καμμία χώρα του κόσμου δεν θα καλούσε Πρωθυπουργός ολιγάρχη -και ξέρετε πολύ καλά τι εννοώ, είπα Attica Bank, και δεν με ενδιαφέρει αν θα την εξαγοράσει, δεν πάει να κάνει ό,τι θέλει- ή θα έλεγε στον άλλον «μην παίρνεις το κανάλι». Πού βρισκόμαστε; Τι Μπανάνια φτιά-

ξατε; Αυτό είναι κράτος; Πραγματικά απορώ. Πού το έχετε δει αυτό στην ελεύθερη οικονομία;

Πάμε στο γεγονός ότι όλα τα πολιτικά κόμματα κατάντησαν την Ελλάδα φαιδρά πορτοκαλέα. Θα σας το αποδείξω τώρα. Ντιμπέιτ πολιτικών αρχηγών δεν κάναμε. Δεν ήθελε ο Πρωθυπουργός. Την πάτησε την πρώτη φορά. Δεν ήθελε και δεύτερη να την πατήσει. Το αντιλαμβάνομαι. Είναι ανασφαλής. Είναι ευθυνόφορος. Φοβάται την αντιπαράθεση με την Ελληνική Λύση και το τσαλαπάτημα των έωλων επιχειρημάτων του. Το αντιλαμβάνομαι. Αλλά θα κάνει -λέει- η κρατική ΕΡΤ -και ζητώ συγγνώμη από τους συντρόφους στο ΠΑΣΟΚ εκεί πέρα, τους συντρόφους σας- ντιμπέιτ των αρχηγών του ΠΑΣΟΚ. Δεν είστε σοβαρό κράτος. Ντιμπέιτ πολιτικών αρχηγών δεν γίνεται γιατί αρνείται ο Πρωθυπουργός. Και η κρατική τηλεόραση που πληρώνουν οι Έλληνες, θα κάνει ντιμπέιτ -λέει- του ΠΑΣΟΚ για την αρχηγία. Ας κάνει και ο ΣΥΡΙΖΑ, ας κάνουν και όλα τα υπόλοιπα κόμματα, να το κάνουμε «μαγαζάκι»-λάφυρο την ΕΡΤ. Δεν είναι λογικές αυτές.

Πάμε τώρα και στο άλλο θέμα για να σας αποδείξω ότι είναι κράτος διαφθοράς το ελληνικό κράτος. Κύκλωμα με τις ψευδείς συνταγογραφίες. Θέση στο δημόσιο τριάμισι εκατομμύρια. Ακούστε λίγο. Κύριε Υπουργέ, ακούστε με λίγο γιατί αυτό είναι πιο σοβαρό. Πώς γινόταν η πλαστή συνταγογράφηση; Ξέρετε, κύριοι συνάδελφοι; Γινόταν από δομές. Δηλαδή τα ονόματα, τα ΑΦΜ ήταν από δομές, από μετανάστες, από λαθρομετανάστες, από φυλακή.

**ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ ΦΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:**... (Δεν ακούστηκε)

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Δεν με ενδιαφέρει πώς λέγεται.

Είχαν εξαφανιστεί αυτοί. Πού τα βρήκαν τα στοιχεία; Ποιος έδωσε τα ΑΜΚΑ; Ποιος έδωσε τα ΑΜΚΑ των ανθρώπων που είναι στις δομές; Ποιος, κύριε Υπουργέ, έδωσε τα ΑΜΚΑ των φυλακισμένων; Το Υπουργείο ή μήπως οι μπίζνες, καλά οργανωμένες, οι ΜΚΟ και φάγανε 3,5 εκατομμύρια ευρώ με γιατρούς μαζί; Για πείτε μου; Δεν υπάρχει άλλη πηγή για να ξέρω το ΑΜΚΑ; Ή Υπουργείο ή ΜΚΟ. Αυτά είναι που πρέπει να απαντηθούν, τριάμισι δισεκατομμύρια βγαίνουν από την ελληνική υγεία, από τη δημόσια υγεία, κύριε Υπουργέ.

Και επειδή είστε και οικογενειάρχης άνθρωπος. Γνωρίζομαστε και χρόνια με τον κύριο Υπουργό, να ξέρετε. Πολιτική είναι η αντιπαράθεση. Και τον σέβομαι και τον εκτιμώ, και το ξέρει προσωπικά. Αλλά, δυστυχώς, υπηρετεί μια Κυβέρνηση του αφελληνισμού, πραγματικά Κυβέρνηση του αφελληνισμού. Και μάλιστα ο αφελληνισμός, Υπουργέ μου, προχωρά απρόσκοπτα. Δεν τα ξέρετε εσείς αυτά. Δεν είστε υποχρεωμένος. Σας δείχνω λοιπόν το βιβλίο Ιστορίας της ΣΤ' δημοτικού του '12. Αυτό εδώ. Θυμάστε; Τώρα είναι το καινούργιο. Εδώ λοιπόν τι έχει; Έχει μια εκκλησία. Τώρα τι εκκλησία είναι αυτή χωρίς σταυρό, δεν το καταλαβαίνω εγώ αυτό. Θα το καταθέσω στα Πρακτικά της Βουλής και αυτό. Όταν επιχειρείται με αυτόν τον τρόπο ο ανθελληνισμός, η απορροδοποίηση, υπάρχει πρόβλημα, κύριε Υπουργέ. Είστε και ορθόδοξος χριστιανός.

Πάμε στο άλλο τώρα. Το μάθατε; Έχετε εικόνα, κύριε Υπουργέ; Γιατί εγώ έχω μία κόρη και κάποια στιγμή θα έχω και εγγόνι. Πού να φανταζόμουν εγώ ότι θα ερχόταν η Νέα Δημοκρατία για να μάθει στο παιδί μου σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Είναι αυτό εδώ το εγχειρίδιο του δασκάλου τους. Θα το δώσω εδώ στα Πρακτικά. Να χαίρεστε τον κ. Μητσοτάκη και την παρέα του. Λέει το εγχειρίδιο: «Τι κόσμο θέλουμε για τα παιδιά μας; Θέλουμε έναν κόσμο που να μας χωράει όλες, όλους και όλα». Όταν λέτε «όλα» τι εννοείται, κύριε Τσιάρτα; Σχολικό εγχειρίδιο. Το καταθέτω στα Πρακτικά της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Όλες, όλους, όλα! Το «όλα» τι είναι; Τι θέλει να πει ο Μητσοτάκης εδώ; Τι σημαίνει όλα; «Λο» και «λα», Λόλα. Τι σημαίνει «όλα»; Τα όλα; Το όλον; Το «όλον» ΠΑΣΟΚ που λέγανε για το παρθένον; Ο Βενιζέλος το έλεγε αυτό. Το «όλον» ΠΑΣΟΚ. Είχε μια θεωρητολογία Βοριδική. Θεωρίες. Το όλον, τα όλα!

Πραγματικά είστε περήφανοι γι' αυτή την Κυβέρνηση; Ξέρω

ότι δεν είστε και οι δύο σας. Ξέω ότι δεν μπορεί να είστε περήφανοι. Το γνωρίζω. Το αντιλαμβάνομαι. Όπως και πολλοί συνάδελφοι στη Νέα Δημοκρατία. Αφού, λοιπόν, δεν είστε υπερήφανοι, ρίξτε τον Μητσοτάκη για να τελειώνει και να απαλλαγεί η χώρα από αυτόν τον άνθρωπο που βιάζει κάθε έννοια συντηρητικής λογικής, κάθε έννοια προόδου, κάθε έννοια δημοκρατίας.

Απευθύνομαι, λοιπόν, στους γονείς. Έχουν το δικαίωμα, με βάση τον νόμο, το μάθημα αυτό να ζητήσουν να εξαιρεθεί και να μην πηγαίνουν τα παιδιά στο μάθημα αυτό. Κάνω έκκληση σε όλους τους γονείς που αγαπούν το παιδί τους, μην του μπλέξουν την ψυχούλα με τα «όλα», το «όλο» από πέντε, έξι, επτά και οκτώ χρονών. Έκκληση. Παράκληση.

Και να σας πω, λοιπόν, και σε τι κοινωνία οδηγεί η Νέα Δημοκρατία, κύριε Υπουργέ μου. Ρεπορτάζ του «ΣΚΑΐ», του καναλιού της Νέας Δημοκρατίας. Ακούστε το ρεπορτάζ για μία κυρία που τα έφτιαξε με αεροπλάνο. Σε δελτίο ειδήσεων παρακαλώ αυτό. Μην γελάτε, κύριοι. Δεν ντρέπεστε λίγο γι' αυτό που κάνετε, είναι ρατσιστικό αυτό που κάνετε. Δικαίωμα είναι, τα έφτιαξε με αεροπλάνο. Αυτό λέει το ρεπορτάζ του «ΣΚΑΐ». Και τι λέει; Λέει ότι χώρισαν από κοινού μετά από εννέα χρόνια. Ρεπορτάζ δημοσιογράφου στο δελτίο ειδήσεων, σε εκπομπή. Η κυρία δηλώνει «αντικειμενοφιλή», είναι φίλη με τα αντικείμενα, δηλαδή με το μικρόφωνο, με το ποτήρι, με το αεροπλάνο. Και είναι δικαίωμά της, λέει ο δημοσιογράφος. Ο άλλος λέει «και καλά κάνει». Ο τρίτος δημοσιογράφος λέει: «Αυτό εξηγείται επιστημονικά;». Δημοσιογράφος λέει: «Βέβαια, το εξηγούν οι επιστήμονες». Αντικειμενοφιλή! Κοιτάξτε τι ανακαλύψαμε με την Κυβέρνηση Μητσοτάκη, τους αντικειμενοφίλους, το όλο, τα όλα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Τώρα τι σχέση έχει το ρεπορτάζ;

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Έχει μια ιδιαίτερη σχέση. Να σας πω ποια είναι;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ποια είναι;

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Δικό σας μαγαζί είναι, εγώ απέξω δεν περνάω. Ό,τι ώρα και να ανοίξεις, Πρωθυπουργός, Πορτοσάλτε, τα καλά παιδιά της Νέας Δημοκρατίας. Άντε και κανένας πασόκος περνάει απέξω και κανένας συριζαίος πού και πού για να τους βρίζουν και αυτούς και να πουν τα δικά τους. Όλο Νέα Δημοκρατία είναι εκεί το μαγαζί.

Ο Άδωνις εδώ, κύριε Τσιάρτα, ξέρετε τι μου είπε; Μου είπε: «Να πάρω τον Αλαφούζο ένα τηλέφωνο να σε βγάλει αν θέλεις». Εδώ ήταν. Και μου λέτε τι σχέση έχει η Κυβέρνηση με τον «ΣΚΑΐ»;

Δικό σας μαγαζί είναι. Τηλέφωνο εσείς παίρνετε. Δεν παίρνουμε εμείς να βγουν ή να μη βγουν οι αντίπαλοί σας. Εγώ τα λέω;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και επειδή τελειώνει και ο χρόνος, θα ήθελα να πω στον κύριο Υπουργό ότι σήμερα ένας Τούρκος ακατανόμαστος Υπουργός - δεν ξέρω τι είναι- επιτέθηκε στον κ. Δένδια, στον κ. Δένδια της μειωμένης επήρειας, στον κ. Δένδια της παραχώρησης της εθνικής κυριαρχίας, στον κ. Δένδια που χάρισε το Στεφανοβίκειο στους Αμερικανούς χωρίς να ενημερώσει κανέναν, στον κ. Δένδια που ψήφισε όλα τα αντιλαϊκά μέτρα της Νέας Δημοκρατίας του Μητσοτάκη. Όμως, επειδή είναι Υπουργός της ελληνικής κυβέρνησης, εμείς θα πούμε ότι εκπροσωπεί την Ελλάδα, στεκόμαστε δίπλα και του ζητάμε να πει κάτι, αν μπορεί, γιατί ο Τούρκος Υπουργός μίλησε για «γαλάζια πατρίδα». Να του απαντήσει ο Δένδιας: «Ναι, υπάρχει μια γαλάζια πατρίδα και είναι ελληνική και περιλαμβάνει όλα όσα δικαιούμαστε γεωπολιτισμικά».

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Μπορεί να το πει ο κ. Δένδιας; Εδώ τον θέλω τον κ. Δένδια. Εμείς στεκόμαστε δίπλα στη δήλωση αυτή, να την πει όλη μαζί ενωμένη: γεωπολιτισμικά. Είναι πολύ σημαντικό στη διεθνή εξωτερική πολιτική ο όρος «γεωπολιτισμός», κάτι που αποφεύγει να χρησιμοποιήσει η ελληνική Κυβέρνηση εδώ και δεκαετίες.

Πάμε και στην ενέργεια και ακούστε τώρα την παράνοιά σας, κύριε Υπουργέ. Είστε στη σωστή πλευρά της ιστορίας. Επιβάλλετε κυρώσεις στη Ρωσία και δεν μπορούν να πουλήσουν οι αγρότες τα μαρούλια, τις τομάτες και τα ροδάκινα. Όμως, για το

πεντάμηνο Απρίλιος-Αύγουστος του 2024 η Ελλάδα όχι μόνο δεν μείωσε την κατανάλωση φυσικού αερίου από τη Ρωσία –ακούστε-, αλλά την αύξησε κιόλας. Καταγράφηκαν οι δεύτερες υψηλότερες εισαγωγές ρωσικού αερίου στη χώρα μας τον Αύγουστο. Δηλαδή, να μην πουλήσει ο αγρότης το ροδάκινο, να μην πουλήσει ο κτηνοτρόφος το γάλα, να μην πουλήσουμε το μαρούλι μας, αλλά μπορεί η Ρωσία να στέλνει μέσω Τουρκίας φυσικό αέριο και να το αγοράζει ο κ. Μητσοτάκης. Μπορούν οι εφοπλιστές να φέρνουν πετρέλαιο και φυσικό αέριο και να το παίρνουν στον Λακωνικό Κόλπο οι Έλληνες by bus.

Αυτό δεν είναι η σωστή πλευρά της ιστορίας. Όχι, αυτή είναι η σωστή πλευρά της λαθρομπίζνας. Είναι λαθρομπίζνα να ταΐζω την Τουρκία με by bus, το φυσικό αέριο να το παίρνω από την Τουρκία με τον TurkStream.

Και να σας πω γιατί λέω ότι δουλεύετε για την Τουρκία; Διότι δίνετε άδειες για φωτοβολταϊκά -σας ενδιαφέρει και τους δούλους στη Θεσσαλία. Ακούστε πώς δίνονται οι άδειες στη Γερμανία, παραδείγματος χάριν, που ξέρω καλά. Ακούστε. Στις σοβαρές χώρες, λοιπόν, όπως η Γερμανία, οι άδειες για φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα παραχωρούνται με ανοικτούς ανταγωνιστικούς διαγωνισμούς. Τις κερδίζουν αυτοί που δίνουν το μεγαλύτερο εφάπαξ στην αγορά άδειας, χαμηλότερη τιμή κιλοβατώρας. Στις μπανανιές της Ελλάδας του κ. Μητσοτάκη η ΡΑΕ και η Κυβέρνηση παραχωρεί δωρεάν τις άδειες στους κομματικούς φίλους ολιγάρχες, στα καρτέλ της ενέργειας για ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκά. Ιδού η διαφορά και είναι ουσιαστική. Είναι ουσιαστική, επαναλαμβάνω.

Και επειδή μας τάισε πολλά παραμύθια, σας διαβάζω ρεπορτάζ αγγλικών καναλιών σημερινό. Το καταθέτω τα Πρακτικά.

Δυστυχώς, κύριε Τσιάρα, είναι αυτό εδώ το ρεπορτάζ, που και στο BBC μεταδόθηκε. Ο τίτλος είναι: «Στη Σκωτία χρησιμοποιούσαν ντιζελοκινητήρες για να εμποδίσουν τις ανεμογεννήτριες να παγώνουν».

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης κ. Κυριάκος Βελόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το ακούσατε, κύριε Τσιάρα; Τον χειμώνα που είχε κρύο στη Σκωτία και πάγωναν οι ανεμογεννήτριες, έβαζαν ντιζελοκινητήρες να θερμαίνουν τις ανεμογεννήτριες για να μην παγώνουν. Το καταλαβαίνετε αυτό; Πράσινα παραμύθια, πράσινα άλογα πλάττετε. «Πράσινα» άλογα πλάττετε.

Σας το λέω να το ξέρετε. Κοροϊδεύετε τον ελληνικό λαό για να οικονομάει ο Μυτιληναίος. Καλός άνθρωπος. Α, είπα Μυτιληναίος. Ακούστε και κάτι τελευταίο. Ο κ. Μητσοτάκης στη ΔΕΘ ξέχασε να μας πει για τις εξορύξεις πάλι.

Γιατί, κύριε Τσιάρα; Άχνα για τις εξορύξεις, κουβέντα για τις εξορύξεις. Για το φυσικό αέριο, για το πετρέλαιο, για τα υδροηλεκτρικά. Δεν μας είπε τίποτε για τις εξορύξεις. Τίποτα. Όταν λέω τίποτα, εννοώ τίποτα. Είναι σημαντικό.

Μιας και μιλάω για τον Ευάγγελο, ο εκλεκτός φίλος του ΣΥΡΙΖΑ και της Νέας Δημοκρατίας, μην ξεχνάμε ότι ο ΣΥΡΙΖΑ, ενώ γινόταν το δικαστήριο, μια μικρή τροπολογία έγινε για εκείνη την περίπτωση και έτυχε ο κ. Μυτιληναίος να ευνοηθεί από την τροπολογία κατά το παρελθόν. Δεν ήταν σκόπιμο. Φαντάζομαι ότι ο ΣΥΡΙΖΑ δεν κάνει τέτοια πράγματα, αλλά ευνοήθηκε ο κ. Μυτιληναίος.

Εδώ είναι ο κ. Μητσοτάκης, η σύζυγός του, και ο κ. Μυτιληναίος δίπλα-δίπλα. Πάρα πολύ ωραία. Ξεκινάει στο Σούνιο ο Πρωθυπουργός εδώ στη φωτογραφία να ομιλεί: «Αξιότιμε Πρόεδρε της Βουλής, αξιότιμε Υπουργέ, αγαπητέ Βαγγέλη...». Ο Βαγγέλης δεν είναι ο Βαγγέλης με την πόρτα που έκλεινε ο Ξαρχάκος, είναι ο Μυτιληναίος. Φώναζε ο Ξαρχάκος «Βαγγέλη» και έκλεινε η πόρτα. «Αξιότιμε Βαγγέλη». Έτσι προσφωνείς. Το ότι υπήρχαν άλλοι χίλιοι από κάτω δεν ήταν αξιότιμοι. Ο Βαγγέλης ήταν αξιότιμος. Πώς να μην ήταν αξιότιμος; Βέβαια.

Να σας πω γιατί είναι αξιότιμος. Το κατήγγειλε ο Πρόεδρος της Κοινότητας Αχλάδας στη Φλώρινα. Τι είπε; Η πώληση του λιγνίτη στα Σκόπια. Ποιος μεταφέρει και παίρνει τον λιγνίτη; Ο αξιότιμος Βαγγέλης. Στις 13 Σεπτεμβρίου του 2022 στην Αθήνα συναντά ο Πρωθυπουργός των Σκοπίων Κοβατσέφσκι τον Μη-

τσοτάκη και συμφωνούν για ενεργειακή συνεργασία. Στις 13 Σεπτεμβρίου του 2022 επαναλαμβάνω. Τέλος του 2022 ο αξιότιμος Βαγγέλης μπαίνει ως στρατηγικός επενδυτής, δηλαδή με δέκα ημέρες διαφορά. Συμπτωματικά παίρνει περίπου οκτακόσιους χιλιάδες τόνους λιγνίτη από την Αχλάδα, τον μεταφέρει στα Σκόπια και παίρνει μόνο 30 εκατομμύρια ευρώ για τη δουλειά αυτή για μερικούς μήνες ο αξιότιμος Βαγγέλης. Δεν λέω ότι κλέβει ο άνθρωπος. Είναι αξιότιμος άνθρωπος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του Προέδρου της Ελληνικής Λύσης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ να ολοκληρώσετε.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Κλείνω, κλείνω.

Δεν μας ενοχλούν οι ολιγάρχες, ο Βαγγέλης. Ο Βαγγέλης σας ενόχλησε; Αποκλείεται. Τι καλός Βαγγέλης, όμως. Έτσι; Βρε τον Βαγγέλη. Ο Βαγγέλης είναι διαφήμιση σε όλα τα κανάλια: «PRO-TERGIA». Όπου ανοίγετε και κλείνετε την τηλεόραση, είναι ο Βαγγέλης.

Για το χατίρι του κυρ Βαγγέλη, λοιπόν –όχι του αξιότιμου, του κυρ Βαγγέλη- γκρεμίστηκε και την εκκλησία στο χωριό Αχλάδα. Εδώ ήταν υποχρεωμένος ο κυρ Βαγγέλης και οι υπόλοιποι εργολάβοι εκεί να αφήσουν την εκκλησία αλώβητη στην Αχλάδα Φλώρινας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, επειδή θέλω να κλείσω και πιέζει και ο Πρόεδρος, οι ολιγάρχες είναι βέβαιο για ένα πράγμα, ότι δεν υπηρετούν τον ελληνικό λαό ούτε τα συμφέροντά του. Δυστυχώς, ταυτίζεται και η Κυβέρνηση σε αυτό. Οι επιλογές της όλες είναι αντιλαϊκές, είναι φιλοολιγαρχικές. Όλες οι επιλογές αυτής της Κυβέρνησης κατατείνουν σε ένα συμπέρασμα: Κάνουν μπίζνες οι ολιγάρχες, κάνει πάρτι το Μαξίμου. Αυτή είναι η αλήθεια.

Τώρα, όμως, τι κάνουν οι ολιγάρχες; Σας έκαναν όλους γης μαδιάμ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Στο ΠΑΣΟΚ γίνεται χαμός, επτά αρχηγοί, οκτώ αρχηγοί, άλλοι δεκαπέντε σε εσάς. Έχουν και οι άλλοι κάτι προβληματάκια μαθαίνω. Όλοι έχετε προβλήματα. Το πέτυχε ο Μητσοτάκης στα μέσα ενημέρωσης. Τι κάνει, όμως; Βλέπουν να ανεβαίνει η Ελληνική Λύση. Έχουν τρομάζει στη Νέα Δημοκρατία και βλέπουν ότι δεν τραβούν και τα υποκομματίδια που κάνουν. Αναγκαστικά είναι η απελπισία μεγάλη του κ. Μητσοτάκη.

Όμως, προκαλεί κατάπληξη ένα άλλο θέμα. Δεν είναι δυνατόν δήθεν πατριωτικά κόμματα ή πατριωτικά κόμματα ή όπως αυτοπροσδιορίζονται να βάλουν εναντίον της Ελληνικής Λύσης, που είναι η μόνη Αντιπολίτευση με επιχειρήματα. Δημιουργείτε συνειρμούς λάθος έτσι και ο κόσμος πιστεύει ότι είστε δεκανίκια του κ. Μητσοτάκη. Εγώ δεν θα το πιστέψω αυτό. Αποκλείεται. Δεν μπορεί. Δεν γίνεται.

Όταν, λοιπόν, η Ελληνική Λύση κάνει κριτική εποικοδομητική με επιχειρήματα, με αποδείξεις, δεν μπορούν να βγαίνουν οι άλλοι και να συνδράμουν διά της παρουσίας ή διά του λόγου τον κ. Μητσοτάκη. Κάνουν πόλεμο εναντίον μας με συκοφαντίες, με ψευδή. Τέτοια απελπισία!

Το κυριότερο είναι ότι επιχειρούν και εμπλοκή ημών μέσω τρίτων ψευτικών στοιχείων μόνο και μόνο για να εκθέσουν την Ελληνική Λύση. Εμείς, όμως, ό,τι λέμε το λέμε και το εννοούμε. Μιλάμε μόνο πολιτικά. Δεν συκοφαντούμε, δεν απειλούμε, δεν δημιουργούμε ρήγματα στον πατριωτικό χώρο, γιατί είμαστε εμείς ο πατριωτικός χώρος, εμείς είμαστε ο πόλος, εμείς είμαστε η έκφραση, εμείς μιλάμε για εθνική ανεξαρτησία και λαϊκή κυριαρχία. Αυτή είναι η διαφορά.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και να πω και κάτι; Εχθρός μας είναι τα προβλήματα του ελληνικού λαού και η Νέα Δημοκρατία και ουδείς άλλος. Όλοι οι άλλοι απέναντί μας, ας είναι απέναντί μας. Εμείς με τη Νέα Δημοκρατία έχουμε να κάνουμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Και κλείνοντας θα πω ποια είναι η διαφορά μας. Δυστυχώς, η Νέα Δημοκρατία καίει τη χώρα. Την καίει, θα αφήσει αποκαϊδία. Εμείς θέλουμε να σώσουμε τη χώρα. Για την καρέκλα ο Πρωθυπουργός. Και φαίνεται ότι είναι απελπισμένος από τις δημοσκο-

πήσεις που παίρνει ο ίδιος. Εγώ ποτέ δεν τις σχολίασα. Είναι απελπισμένος ο Πρωθυπουργός. Πανικός στο Μαξίμου. Θέλει πίσω του να αφήσει στάχτες. Δυστυχώς, το λέω με πόνο ψυχής γιατί είναι για την Ελλάδα μας, για την πατρίδα μας. Και όπως λέει ο Κινέζος φιλόσοφος, ο Σουν Τσου, «ένας κακός άνθρωπος θα κάψει το ίδιο του το έθνος στο έδαφος για να κυβερνήσει πάνω στις στάχτες».

Δεν θα τον αφήσουμε. Θα τον ρίξουμε. Θα του κάνουμε κριτική. Θα φύγει γρήγορα. Θα πάει σε εκλογές. Καταρρέει.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

Όταν εσείς, λοιπόν, θα ψάχνετε για Αρχηγό, εμείς θα φωνάζουμε στον ελληνικό λαό ότι είμαστε εδώ, δίπλα σου για την Ελλάδα και τους Έλληνες.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Ορθητοί οι Βουλευτές της Ελληνικής Λύσης χειροκροτούν ζωηρά και παρατεταμένα)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε, κύριε Πρόεδρε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο για ένα λεπτό επί προσωπικού;

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Για το ΠΑΣΟΚ τα είπα, όχι για εσένα!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Για ένα λεπτό, παρακαλώ, γιατί πρέπει να προχωρήσουμε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, πραγματικά για ένα λεπτό.

Ακούσαμε μια ομιλία τριάντα έξι λεπτών. Σε αυτά τα τριάντα έξι λεπτά δεν ακούστηκε μόνο μία λέξη: «υποκλοπές».

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Το είπα! Δεν ήσουν εδώ, στην αρχή το είπα!

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Μπορεί κάποιος να αναρωτιέται γι' αυτή την τοποθέτηση του Κυριάκου Βελόπουλου. Μπορεί κάποιος εξωτερικά να λέει γιατί τόσο μεγάλη ευκολία από τη στιγμή που το Υπουργείο Οικονομικών των ΗΠΑ,...

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Πρόεδρε, το είπα! Γιατί δεν το λες;

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** ...το Υπουργείο Οικονομικών εκθέτει ανεπανόρθωτα και την Κυβέρνηση και τη δικαιοσύνη.

Όποιος, όμως, γνωρίζει καλύτερα, καταλαβαίνει τη στάση του κ. Βελόπουλου και της Ελληνικής Λύσης για έναν πολύ απλό λόγο.

**ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος της Ελληνικής Λύσης):** Εγώ φταίω που σε άφησα να μιλήσεις.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Ο κ. Βελόπουλος ήταν αυτός ο οποίος έβαλε πλάτη στην Κυβέρνηση όταν άλλαξε τη σύνθεση της ΑΔΑΕ και του ΕΣΡ. Πότε άλλαξε η Κυβέρνηση τη σύνθεση της ΑΔΑΕ; Τη στιγμή που συνεδρίαζε και συζητούσε για επιβολή προστίμου 100 χιλιάδικα στην ΕΥΠ.

Όταν, λοιπόν, έχεις βάλει πλάτη με αυτόν τον τρόπο στο καθεστώς Μητσοτάκη σε ένα τόσο κρίσιμο ζήτημα, όταν έχεις παρακολουθήσεις στρατιωτικών και, μάλιστα, των στελεχών που ευθύνονται για τα εξοπλιστικά προγράμματα, με ό,τι αυτό σημαίνει για το οικονομικό σκέλος του σκανδάλου των υποκλοπών, το να λες σε άλλες πολιτικές δυνάμεις επειδή υπερασπίζονται τη δημοκρατία και τα δικαιώματα ότι βάζουν πλάτη, είναι τουλάχιστον υποκριτικό.

Με αυτή τη στάση του κ. Βελόπουλου για άλλη μια φορά αποδεικνύεται ότι θα είναι ένας χρήσιμος σύμμαχος στα δύσκολα για τον Κυριάκο Μητσοτάκη. Καλή επιτυχία!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω τον λόγο;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Για ένα λεπτό. Δεν θα ανοίξουμε άλλο θέμα όμως, γιατί μετά θα δώσω τον λόγο στον κ. Στίγκα.

Παρακαλώ, κύριε Χήτα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Ούτε ένα λεπτό γιατί δεν αξίζει να ασχοληθείς πραγματικά περισσότερο με το παραλήρημα του συναδέλφου από τη Νέα Αριστερά.

Δεν ξέρω, μπορεί να είχατε πάει για κάποια σόδα, ένα καφε-

δάκι, ένα τσιγάρο –δεν ξέρω άμα καπνίζετε κιόλας, κύριε Ηλιόπουλε-, αλλά αναφέρθηκε σε όλα αυτά που είπατε!

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Εγώ δεν σας πρόσβαλα. Μίλησα πολιτικά.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Αναφέρθηκε, αλλά δεν ήσασταν εδώ. Δεν φταίμε εμείς, αν εσείς δεν είστε εδώ. Τι να κάνουμε τώρα, κύριε Ηλιόπουλε; Τα είπα. Ήρθατε εδώ πέρα, πήρατε τώρα τον λόγο. Δεν φτάνει που σας έδωσε τη θέση του ο άνθρωπος και μιλήσατε –σας παραχώρησε νομίζω τρία λεπτά- και το «ευχαριστώ» είναι να βγείτε να πείτε ψέματα και να κατηγορείτε έναν Πρόεδρο κόμματος και μία ολόκληρη παράταξη για τα δικά σας μυθεύματα και παραμύθια!

Θα έπρεπε, τουλάχιστον, πολιτικά να ντρέπεστε! Πολιτικά να ντρέπεστε! Και αφού σας κόππει τόσο πολύ η πτώση του κ. Μητσοτάκη και της Κυβέρνησης, είχατε –όπως σας είπα και πριν ο Πρόεδρος- τη μοναδική ευκαιρία να ρίξετε την Κυβέρνηση αυτή, αλλά πήγατε χέρι-χέρι και με τους παράνομους μετανάστες -τη νομιμοποίησε- και με τον γάμο των ομοφυλόφιλων. Καθίστε τώρα εκεί κι απολαύστε τα!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε πολύ.

Πριν δώσω τον λόγο στον Πρόεδρο των Σπαρτιατών, τον κ. Στίγκα, σας κάνω γνωστό ότι τη συνεδρίαση παρακολουθεί η Ομάδα Ανάπτυξης και Υλοποίησης του Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ της Βουλής των Ελλήνων και της Βουλής των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας με επικεφαλής τη Γενική Διευθύντρια των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, την κ. Τασούλα Ιερωνυμίδου, στο πλαίσιο της επίσκεψής τους στην Αθήνα, 16 με 18 Σεπτεμβρίου 2024.

Η Βουλή των Ελλήνων σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα)

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον Πρόεδρο των Σπαρτιατών, τον κ. Βασίλειο Στίγκα.

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΙΓΚΑΣ (Πρόεδρος των Σπαρτιατών):** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολλές φορές από αυτό εδώ το Βήμα αλλά και έξω από εδώ, σε δημόσιες ομιλίες μου, καταγγέλλω συνεχώς την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και ειδικά τον κ. Μητσοτάκη ως τον πλέον ανίκανο Πρωθυπουργό που κοροϊδεύει ασύστολα τους Έλληνες πολίτες πουλώντας τους φύκια για μεταξωτές κορδέλες. Μοιράζει συνεχώς «θα» και ψεύτικες υποσχέσεις που ξέρει πάρα πολύ καλά ότι δεν πρόκειται ποτέ να τις πραγματοποιήσει.

Παρά τα λεγόμενα της Κυβέρνησης ότι όλα πάνε καλά, το νέο χαστούκι μόλις πρόσφατα ήρθε από τη «MOODY'S», που δεν αναβάθμισε το αξιόχρεο της χώρας και παρέμεινε εκτός επενδυτικής βαθμίδας. Αυτό, βεβαίως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν το είδαμε από κανένα ΜΜΕ φιλικό προσκείμενο προς την Κυβέρνηση.

Στην έκθεσή της η «MOODY'S» αναφέρει ότι ένα από τα δυσμενή στοιχεία της χώρας μας είναι το δημογραφικό και οι μεταρρυθμίσεις που δεν έγιναν για την αύξηση της παραγωγικότητας –αυτό που φωνάζουμε τόσο καιρό εμείς οι Σπαρτιάτες, είναι μια άσχημη εξέλιξη για τα οικονομικά της χώρας- και ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ θα παραμείνει υψηλός για πάρα πολλά χρόνια. Θα αρχίσει να πέφτει, λέει, στο 120% τη δεκαετία του '30, αν και εφόσον πάνε καλά τα πράγματα. Όμως και το 120% παγκοσμίως είναι ένα από τα μεγαλύτερα ποσοστά ακόμα και για δυνατές χώρες, πόσω μάλλον δε όταν πρόκειται για μια φτωχή και διαλυμένη χώρα όπως είναι η δική μας.

Έχω πει πάρα πολλές φορές –και θα επιμείνω για μια φορά ακόμα- ότι η χώρα μας χρωστάει πάρα πολλά. Τα 650 δισεκατομμύρια που χρωστάει το κράτος και οι ιδιώτες είναι πάρα πολλά χρήματα και δεν πρόκειται ποτέ να τα ξεφλήσουμε.

Θα μπορούσε η Κυβέρνηση με τη βοήθεια των κομμάτων της Βουλής να κρατήσει μια σθεναρή στάση προς το ιερατείο των Βρυξελλών και να κάνουμε μια στάση πληρωμών για κάποια χρόνια, να γίνει μία συμφωνία, η οποία θα δώσει πολλές ανάσες στη χώρα μας, θα κρατήσει εδώ το εργατικό δυναμικό της χώρας μας και δεν θα καταστραφούμε.

Πώς γίνεται με το χρέος να έχει φτάσει 400 δισεκατομμύρια

και να μιλάει η Κυβέρνηση για ανάπτυξη, για πρωτοβουλίες, για τα πάντα; Αυτό το χρέος, κυρίες και κύριοι, δεν βγαίνει. Η χώρα μας συρρικνώνεται πληθυσμιακά με εξωπραγματικούς ρυθμούς και εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να έχει κανένα οικονομικό αλλά και εθνικό μέλλον. Μείναμε χώρα γερόντων. Δεν μπορούν οι γέροι, οι μεγαλύτεροι ηλικίας ή αυτοί που θα βγουν στη σύνταξη ή αυτοί που έχουν βγει στη σύνταξη να προσφέρουν πολλά στην εθνική μας οικονομία. Οι νέοι που μπορούν, που είναι ο παραγωγικός ιστός της χώρας μας, έχουν φύγει στο εξωτερικό. Διότι όταν έχεις δημογραφικό μαρασμό, την πτώση της παραγωγικής διαδικασίας, την ανεξέλεγκτη φυγή –όπως είπαμε- των νέων, τότε βλέπεις τον θάνατο του έθνους να έρχεται κατά πάνω σου, χωρίς να μπορείς να κάνεις κάτι.

Εδώ έχω παρατηρήσει ότι ο Έλον Μασκ, ο μεγάλος αυτός επιχειρηματίας, ασχολείται πάρα πολύ με τη χώρα μας. Είναι ο μοναδικός σχεδόν που βγαίνει και λέει ότι έχει δημογραφικό πρόβλημα η Ελλάδα, ότι η Ελλάδα μαραζώνει, ότι η Ελλάδα πεθαίνει. Το ξέρουν οι ξένοι και δεν το ξέρουμε εμείς!

Επομένως, τα ψίχουλα που είπε ο κ. Μητσοτάκης στην Έκθεση Θεσσαλονίκης ότι θα δώσει και ένα επιπλέον επίδομα τώρα τα Χριστούγεννα, είναι δυνατόν; Ποιον κοροϊδεύει; Ποιον κοροϊδεύει;

Γι' αυτό είπα στην αρχή ότι δεν πρόκειται ποτέ αυτός ο άνθρωπος να κρατήσει αυτές τις υποσχέσεις. Ακόμα και με το εργαλείο που είχαμε στα χέρια μας, το Ταμείο Ανάκαμψης, κατάφερε ο κ. Μητσοτάκης να κάνει το ακατόρθωτο, να έχει η χώρα μας χαμηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης, οπότε κυρίες και κύριοι, φανταστείτε το 2025 που τελειώνει το τι έχει να γίνει.

Βεβαίως για μια φορά ακόμα αναφέρω το τι έχει πει η EUROSTAT, ότι είμαστε η δεύτερη πιο φτωχή χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Σε λίγο να ξέρετε θα μας ξεπεράσει και η Αλβανία που δεν είναι στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το έχω πει πάρα πολλές φορές και κάνουν εδώ πέρα ότι δεν ακούν. Καμάρωνε ο κ. Μητσοτάκης στην Έκθεση λέγοντας ότι 830 ευρώ είναι ο βασικός μισθός μεικτά. Πώς να ζήσει κάποιος με 830 ευρώ;

Να θυμίσω στον κ. Μητσοτάκη ότι το '81, όταν μπήκαμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ήμασταν το δέκατο μέλος. Είχαμε όλα εκείνα τα εφόδια για να βοηθήσουμε τη χώρα μας να πάει μπροστά. Τα έχω ξαναπεί, αλλά θα τα ξαναπεί και άλλες φορές, ότι τα φάγανε όλα, δεν άφησαν τίποτα όρθιο.

Γι' αυτό η ανίκανη Κυβέρνηση Μητσοτάκη θα μείνει στην ιστορία ως η πιο αντιλαϊκή, νεοταξική, αντιχριστιανική και δουλική Κυβέρνηση όλων των εποχών. Είναι δουλική και φιλήκολη προς τα συμφέροντα των ξένων και καταστροφική προς τα συμφέροντα των Ελλήνων. Όταν πεινάει ο ελληνικός λαός, δεν έχει χρήματα ο μέσος Έλληνας για να δώσει στο παιδί του, να σπουδάσει το παιδί του, να περάσει αξιοπρεπώς η οικογένειά του, για κάτι άλλο υπάρχουν χρήματα.

Και αναφέρομαι, κυρίες και κύριοι, στο περίφημο Γενί Τζαμί στην Έδεσσα. Αυτό το απίθανο Υπουργείο με την απίθανη Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού κάνει εργασίες αποκατάστασης στο Γενί Τζαμί.

Να θυμίσουμε τι έγινε πριν από λίγα χρόνια, όταν ο Ερντογάν έκανε τζαμί την Αγιά Σοφιά, όταν έκανε τζαμί τη Μονή της Χώρας, όταν δεν μας αφήνει να πάμε στην Παναγία Σουμελά να ανάψουμε ένα κερί και να λειτουργήσουμε αυτή την εκκλησία που είναι πολύ σημαντική για τον Ελληνισμό και για τον Πόντο και εμείς ανακαινίζουμε τα τζαμιά του Ερντογάν και των μωαμεθανών.

Να θυμίσω στην κυρία Υπουργό τη Μονή Οσίου Λουκά στο Δίστομο που αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μνημεία βυζαντινής και αρχιτεκτονικής τέχνης. Σε αυτή τη μονή πέρυσι τον Αύγουστο στις πυρκαγιές πήγα και έκανα αυτοψία την επόμενη ημέρα. Ακόμα ήταν ζεστό το χώμα και ακόμα έκαιγαν εκεί τα κουφάρια. Και μου λέει ο ηγούμενος «δεν μας άφησε το Υπουργείο Πολιτισμού να κόψουμε τα ξερόχορτα και ένα μέρος της μονής κάηκε». Και όταν έκανα εδώ ερώτηση στην κ. Μενδώνη, ξέρετε τι μου είπε; «Εμείς τα είχαμε κόψει τα χορτάρια». Και της λέω «ή ο ηγούμενος λέει ψέματα ή εσείς, κυρία Υπουργέ». Της είπα «δεν μπορούσε να έχει μια τέτοια μονή σημαντικής αξίας πυρόσβεση δική της;». Και τι μου απάντησε; Μου λέει «2,5 εκατομμύρια είναι,

αλλά κάποια στιγμή θα τα δώσουμε». Κυβερνά τέσσερα χρόνια αυτή η Κυβέρνηση, κυβερνά από το 2019 και ακόμη δεν βρήκε χρήματα να δώσει για τη Μονή Οσίου Λουκά, αλλά για το τζαμί έχει.

Και όπως, βεβαίως, κυρίες και κύριοι, γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά τα τεράστια ποσά που έχει δώσει αυτή η Κυβέρνηση αλλά και οι προηγούμενες για να στηθεί τζαμί στον Βοτανικό, να υμνούμε τον Αλλάχ. Περιπτώ να σας θυμίσω ότι ο χώρος του Ναυτικού, που έδωσε απλόχερα η Κυβέρνηση για να στηθεί αυτό το τζαμί, ήταν μιας αξίας το λιγότερο 20 εκατομμυρίων ευρώ. Τα χαρίσαμε!

Συνεχίζει η Υπουργός Πολιτισμού κ. Μενδώνη και δηλώνει χωρίς ντροπή και αιδώ, ακούστε: «Η αποκατάσταση και η ανάδειξη του οθωμανικού τεμένους Γενί Τζαμί με σκοπό» –λέει- «την επανάχρησή του...», δηλαδή θα το φτιάξει και θα το λειτουργήσουν κανονικά, να έρχονται οι λαθροεισβολείς από όλη τη χώρα να προσκυνούν και αυτό το τζαμί, γιατί έχουμε και άλλα πολλά. Και συνεχίζει: «...η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου του εντάσσεται στις επεμβάσεις του Υπουργείου, με επίκεντρο την προστασία και την ανάδειξη ως μνημείου της πόλης που συνδέεται με την οθωμανική περίοδο». Δηλαδή, όλα τα έχει η Ελλάδα, τα έχουμε λύσει τα προβλήματά μας και θα πρέπει συνεχώς να συνδεόμαστε με τα τετρακόσια χρόνια οθωμανικής κατοχής, να μην το ξεχάσουμε, γιατί οι τουρκολάγνοι μάς το θυμίζουν συνεχώς. Συνεχίζει, λέγοντας «οι αρμόδιες Υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού συνεργάζονται στενά με τους τοπικούς φορείς για την ολοκλήρωση του έργου, ώστε να ενταχθεί λειτουργικά» –αυτό που είπαμε- «στην πολιτιστική ζωή της πόλης, ενισχύοντας συγχρόνως τον μνημειακό της πλούτο». Δηλαδή, ένα τζαμί είναι ο μνημειακός πλούτος της χώρας μας; Έχουμε τρελαθεί τελείως; Χάσαμε τελείως το μυαλό μας; Όλα για τον Ερντογάν; Τόση δουλικότητα; Πώς γίνεται αυτό; Δεν έχουμε μνημεία δικά μας;

Να θυμίσω στην κ. Μενδώνη και στην Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη ότι το σπίτι του Παύλου Μελά, του εθνομάρτυρα του Μακεδονικού Αγώνα, είναι ερειπίο, να μας πει το Υπουργείο Πολιτισμού πόσα πούλμαν πηγαίνουν κάθε χρόνο να το επισκεφθούν, να μάθουν την ιστορία του Παύλου Μελά, γιατί έκανε αυτό τον αγώνα, πώς τον έκανε, πώς έχασε τη ζωή του, πώς έσπειρε το δέντρο της ελευθερίας ο Παύλος Μελάς. Αν ρωτήσετε ένα παιδάκι του σχολείου, του δημοτικού, του γυμνασίου, ενδεχομένως και του λυκείου, δεν ξέρουν ποιος είναι ο Παύλος Μελάς.

Το σπίτι του Νικηταρά, του μεγάλου αγωνιστή της Επανάστασης, στη Νέδουσα Μεσσηνίας μέχρι πριν από λίγα χρόνια ήταν ένα ερειπίο, ένας σωρός από πέτρες. Και ποιος το έφτιαξε αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι; Πολιτιστικοί σύλλογοι και ιδιώτες, απόν το Υπουργείο Πολιτισμού. Αν αυτό δεν αποτελεί ντροπή για τη χώρα μας, τότε τι αποτελεί;

Θέλετε να σας πάω και λίγο πιο κοντά; Εδώ στους Στύλους του Ολυμπίου Διός απέναντι είναι το σπίτι του Κωστή Παλαμά στην οδό Περιάνδρου. Το σπίτι του μεγάλου μας ποιητή από το 1943 που έφυγε από τη ζωή εν μέσω κατοχής είναι ακόμη ερείπιο. Κανένας δεν γνωρίζει ότι εκεί ήταν το σπίτι του Παλαμά, αλλά το σπίτι του Μπελογιάννη το έχουν κάνει μουσείο, έτσι για να μην ξεχάσουμε.

Το Υπουργείο Πολιτισμού –λέει- και Αθλητισμού συνεχίζει το θεάρεστο έργο του. Έβγαλε μια ανακοίνωση και ένα σημάκι, μία μασκότ. Αυτό αποτελεί ντροπή για όλους εμάς που λεγόμαστε Έλληνες. Αυτή η μασκότ, αυτό το κακάσχημο πράγμα, κρατάει μία ασπίδα που λέει πάνω «Λεωνίδα». Το όνομα της μασκότ είναι «Λεωνίδα». Αυτό το τέρας πραγματικά έχει και μία άλλη ασπίδα, η οποία ασπίδα είναι μία ρόδα. Το καταθέτω στα Πρακτικά, έτσι για να υπάρχει εδώ να κοσμεί το Κοινοβούλιο.

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος των Σπαρτιατών κ. Βασιλείος Στίγκας καταθέτει για τα Πρακτικά την προαναφερθείσα φωτογραφία, η οποία βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και λέει το Υπουργείο Πολιτισμού: «Για πρώτη φορά στην ιστορία του Ράλι Ακρόπολις ο εθνικός μας αγώνας έχει μασκότ». Η μασκότ, όπως είπαμε, λέγεται Λεωνίδα. Ο λόγος για τον Λεωνίδα, ο οποίος είναι εμπνευσμένος από τον αρχαίο Έλληνα, αυτό

το πράγμα εδώ είναι εμπνευσμένο από τον Λεωνίδα, τον αρχαίο Έλληνα που διετέλεσε βασιλιάς της Σπάρτης και εν έτει 2024 βρίσκεται στη Λαμία, όπου βρίσκεται η έδρα για το «Ράλι των Θεών». Όλα τα έχω ακούσει σε αυτή τη ζωή, «Ράλι των Θεών» τι είναι αυτό; Και συνεχίζει, βέβαια: «Στόχος του Λεωνίδα δεν είναι να δείχνει πολεμοχαρές, αλλά να εκφράσει τη μαχητικότητα των κορυφαίων οδηγών του κόσμου». Καταλάβετε τι γίνεται; Σε ξένους, σε πολλούς ξένους σε πάρα πολλές χώρες είναι γνωστό το έπος των Θερμοπύλων, είναι γνωστός ο Λεωνίδας για την αυταπάρνησή του με τους συντρόφους του. Είναι γνωστή η Ναυμαχία της Σαλαμίνας, η Μάχη του Μαραθώνα και χίλιες δύο άλλες μάχες και εμείς αυτόν τον βασιλιά που κράτησε τους Πέρσες τον προσβάλλουμε έτσι, τόσο βάνουσα.

Βεβαίως, τα σχολικά βιβλία δεν αναφέρουν τέτοια πράγματα. Όλοι γνωρίζουμε ότι σε βιβλίο του δημοτικού υπάρχει μία σελίδα η οποία έχει τρεις φωτογραφίες. Η μία είναι η Κοκκινοσκουφίτσα. Στη δεύτερη φωτογραφία είναι ο λαϊκός ήρωας Καραγκιόζης του θεάτρου σκιών και στην τρίτη φωτογραφία είναι ο Μέγας Αλέξανδρος. Είναι σχολικά βιβλία αυτά να διδάξουμε τα παιδιά μας; Και γράφει από κάτω «πείτε μας ποια σχέση έχουν αυτοί οι τρεις ήρωες». Ντροπή!

Κυρίες και κύριοι, είναι ντροπή αυτό που γίνεται, προσβάλλουμε την ιστορία μας, προσβάλλουμε τον πολιτισμό μας. Τι άλλο να πω;

Στα σχολεία δεν διδάσκουν, για παράδειγμα, τη Γενοκτονία των Ποντίων. Εδώ υπήρχαν κάποιοι από την αριστερή πλευρά που έλεγαν ότι δεν έγινε η Γενοκτονία των Ποντίων. Βγήκαν κάποιοι άλλοι από την αριστερή πλευρά και έλεγαν ότι υπήρξε συνωστισμός στη Σμύρνη.

Στα τουρκικά σχολεία, όμως, διδάσκουν τη «γαλάζια πατρίδα». Μαθαίνει τα παιδιά στα τουρκικά σχολεία ο Ερντογάν τι σημαίνει «γαλάζια πατρίδα» και πώς πρέπει να αρπάξουν εδάφη από τους Έλληνες, κυρίως από τους Έλληνες.

Εδώ έχουμε «ροζ ιστορίες», «drag queen» στα νηπιαγωγεία, έχουμε την Πρόεδρο της Δημοκρατίας να λέει στα παιδιά του νηπιαγωγείου τι σημαίνει «Γουίνι το αρκουδάκι», το οποίο δεν έχει φύλο και βεβαίως, στα σχολεία ακόμη μαθαίνουν ότι την περίοδο 1945-1949 έγινε Εμφύλιος.

Κλείνοντας με αυτό, θα ήθελα να πω ότι την περασμένη Κυριακή έγινε μνημόσυνο για τα θύματα της Αριστερής θηριωδίας που έγινε πριν από ογδόντα χρόνια στον μαρτυρικό Μετλιγαλά. Πρέπει, κυρίες και κύριοι, να θυμόμαστε κάποια γεγονότα και να μην τα ξεχνάμε, γιατί λαός που ξεχνά είναι σίγουρο ότι θα τα ξαναζήσει.

Η ξενόφερτη ανταρσία, πλήρως καθοδηγούμενη από εσωτερικά και εξωθεσμικά κέντρα αριστερής ιδεολογίας, ήθελε να πάρει την εξουσία στην Ελλάδα με κάθε τρόπο και με οποιοδήποτε μέσο αδιαφορώντας για τις ανθρώπινες ζωές. Αυτή η ακόρεστη δίψα για εξουσία και επιβολή δικτατορίας σοβιετικού τύπου έσπειρε τον όλεθρο και την καταστροφή επί μία πενταετία στερώντας πολύτιμο ανθρώπινο δυναμικό από τη χώρα μας. Οι περισσότεροι από αυτά τα θύματα δεν πέθαναν έτσι απλά, όπως θα φανταζόταν κάποιος, αλλά βασανίστηκαν αγρίως ακόμα και μετά θάνατον και είναι αμέτρητα ανά την Ελλάδα τα θυσιαστήρια και οι τόποι μαρτυριών. Να θυμηθούμε λίγα από αυτά τα μνημεία ντροπής: Είναι ο Μετλιγαλάς το Κιλκίς, ο Φενεός, η Τρύπα Τατάρνας, η Στιμάγκα, το Αγιονόρι, η Ούλεν κ.ά..

Εμείς οι Έλληνες δεν θα λησμονήσουμε ποτέ τα εγκλήματα κατά της πατρίδας και κατά του λαού μας. Δεν θα γίνουμε ποτέ συνένοχοι αυτής της μεγάλης προδοσίας, όπως όλοι οι θιασώτες της λήθης, θα αγωνιζόμαστε εναντίον κάθε επιβουλής και πάντα θα τιμούμε με τον ανάλογο σεβασμό τους μάρτυρες της φυλής μας.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των Σπαρτιατών)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιδάκης):** Εμείς ευχαριστούμε τον κύριο Πρόεδρο.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε να πάρω τον λόγο;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιδάκης):** Ορίστε, κύριε Κουκουλόπουλε, έχετε τον λόγο.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Πρόεδρε, επιτρέψτε μου αυτή τη δίλεπτη παρέμβαση που θα βοηθήσει όλους τους Βουλευτές.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιδάκης):** Παρακαλώ, κύριε Κουκουλόπουλε, έχετε τον λόγο.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Κύριε Υπουργέ, υπάρχει ένα θέμα. Στη διαβούλευση, στην ακρόαση φορέων και στα υπομνήματα που πήραν όλα τα κόμματα, όλοι οι Βουλευτές στην επιτροπή και κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην επιτροπή τέθηκε με έμφαση το εάν η προσαρμογή στην οποία προχωράμε σήμερα στον κανονισμό αλλάζει κάτι στο πλαίσιο σε ό,τι αφορά τις ποινές. Διότι υπάρχει ένα υφιστάμενο πλαίσιο, αυτό του 2020 και μπαίνουν και εδώ κυρώσεις στους παραβάτες σε σχέση με τα ΠΟΠ, ΠΓΕ και όλη αυτή η κατηγορία των προστατευόμενων προϊόντων. Ενώ, λοιπόν, τέθηκε με έμφαση το ζήτημα από τους εισηγητές όλων των κομμάτων, είναι εντυπωσιακό ότι δεν υπήρξε κανένα ξεκαθάρισμα από την πλευρά σας, από την πλευρά της πολιτικής ηγεσίας για το εν λόγω θέμα. Ήταν, δηλαδή, εκτός κανονισμού κάποιες από τις ποινές ποινικού χαρακτήρα κυρίως του 2020 και αλλόζων; Το μόνο που έγινε ήταν ότι όταν έθεσε ξανά το ζήτημα στο Βήμα ο εισηγητής από την πλευρά του ΣΥΡΙΖΑ, υπήρξε ένα «δεν καταργείται», «δεν καταργήθηκε» μία συγκεκριμένη ποινή. Νομίζω ότι πριν ξεκινήσει ο κατάλογος ομιλητών, θα πρέπει να ενημερώσετε τι ακριβώς ισχύει.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Θα το πω σε λίγο, κύριε Κουκουλόπουλε.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Νομίζω ότι θα είναι χρήσιμο για όλους μας, κύριε Υπουργέ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ο κ. Σταμενίτης το έχει απαντήσει στην επιτροπή, αλλά θα το πούμε σε λίγο ξανά.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Δεν νομίζω να έχει απαντηθεί. Από τα Πρακτικά τα οποία είδα ως όφειλα, αφού σήμερα έχω καθήκοντα Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου, δεν μου ήταν καθαρό αυτό.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Διευκρινίστηκε και εχθές και την Παρασκευή, αλλά θα το πούμε ξανά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιδάκης):** Νομίζω ότι θα το διευκρινίσει και πάλι ο κύριος Υπουργός στην ομιλία του.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Να ξεκαθαριστεί λιγάκι τι ισχύει για να γνωρίζουν όλοι. Νομίζω ότι αυτό είναι χρήσιμο για όλους μας, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιδάκης):** Ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τώρα για πέντε λεπτά ο Υφυπουργός Εξωτερικών για την παρουσίαση του άρθρου 6 της υπουργικής τροπολογίας.

Ορίστε, κύριε Υφυπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΡΑΓΚΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα αναφερθώ για δύο λεπτά μόνο στο άρθρο 6 της τροπολογίας με γενικό αριθμό 232 και ειδικό 10. Σύμφωνα με το άρθρο 5 ιδ του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης 833/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, απαγορεύεται η παροχή ορισμένων υπηρεσιών, όπως λογιστικών, επιχειρηματικών συμβουλών, αρχιτεκτονικών, νομικών συμβουλών, λογισμικού διαχείρισης επιχειρήσεων και υποστηρικτικών αυτών υπηρεσιών σε εταιρείες οι οποίες έχουν έδρα τη Ρωσία, όπως αναλυτικά περιγράφονται στις παραγράφους 1, 2, 2 α) και 3 α) του άρθρου στο οποίο αναφέρθηκαν προηγουμένως, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου του εν λόγω κανονισμού για την πώληση, προμήθεια, μεταφορά, εξαγωγή ή παροχή υπηρεσιών που προορίζονται για την αποκλειστική χρήση νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων με έδρα τη Ρωσία που, όμως, ανήκουν ή ελέγχονται αποκλειστικά ή από κοινού από νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει ιδρυθεί ή συσταθεί, σύμφωνα με το Δίκαιο κρατών-μέλους, χώρας-μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου της Ελβετίας ή της χώρας εταίρου, όπως αυτές απαριθμούνται στο παράρτημα VIII, η απαγόρευση εκκινεί από την 30<sup>η</sup> Σεπτεμβρίου 2024 μετά από

την τελευταία τροποποίηση που έγινε.

Μετά από την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος η, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να επιτρέπουν την πώληση, προμήθεια, μεταφορά, εξαγωγή ή παροχή των υπηρεσιών σε ελεγχόμενες επιχειρήσεις με έδρα τη Ρωσία μόνο με τη χορήγηση σχετικής άδειας. Είναι, επομένως, απαραίτητη η υιοθέτηση της εν λόγω ρύθμισης με βάση την αρχή της χρηστής διοίκησης και δη της καλής πίστης, προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου κατά την δραστηριοποίηση των διοικούμενων στους σχετικούς τομείς παροχής υπηρεσιών, δεδομένου ότι από 30-6-2024 θα δημιουργηθεί νομοθετικό κενό.

Βασικός στόχος είναι να αποφευχθεί η έξοδος εκτός ελληνικής επικράτειας τομέων δραστηριοτήτων σημαντικών και αξιοπιστών εγχώριων, αλλά, κυρίως, αλλοδαπών και πολυεθνικών εταιρειών, οι οποίοι θα φέρουν συνακόλουθη μείωση θέσεων εργασίας.

Σας ευχαριστώ πολύ. Είμαι στη διάθεσή σας για να απαντήσω όποια ερώτηση έχετε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε τον κ. Φραγκογιάννη.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ:** Κύριε Πρόεδρε, μου επιτρέπετε να πάρω τον λόγο;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ορίστε, κύριε Καζαμίας, έχετε τον λόγο για μία παρέμβαση.

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΖΑΜΙΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να σας διευκρινίσει ο κύριος Υφυπουργός, ο οποίος μας παρουσίασε το άρθρο 6 της τροπολογίας που, δυστυχώς, κατέθεσε για άλλη μία φορά πάρα πολύ αργά εχθές το βράδυ η Κυβέρνηση, ορισμένα πράγματα. Η γλώσσα που χρησιμοποίησε για να παρουσιάσει αυτό το άρθρο ήταν μια γλώσσα ιδιαίτερα τεχνοκρατική και αμφιβάλλω πραγματικά αν οι πολίτες που μας ακούν κατάλαβαν οτιδήποτε από αυτά που κάνει το άρθρο.

Αυτό το άρθρο ενσωματώνει έναν κανονισμό ο οποίος χαλαρώνει το καθεστώς των κυρώσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και συνεπώς της χώρας μας απέναντι στη Ρωσία. Ξέρετε τι κάνει; Το άρθρο αυτό επιτρέπει σε εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αυτή τη στιγμή δραστηριοποιούνται στη Ρωσία, να μην υπόκεινται στο εμπάργκο. Ενθαρρύνει, δηλαδή, την Ευρωπαϊκή Ένωση να αυξήσει την επιχειρηματική της δραστηριότητα στη Ρωσία. Είναι για να γίνονται περισσότερες μπίζνες εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία και ταυτόχρονα και η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και η Κυβέρνηση που ακολουθεί πιστά την υποκριτική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του NATO απέναντι στη Ρωσία, παριστάνει ότι δήθεν υπερασπίζεται κυρώσεις. Δεν υπερασπίζεστε κυρώσεις. Οι κυρώσεις είναι διάτρητες και είναι ένα καθεστώς μόνο για τα μάτια. Και ξέρετε γιατί; Διότι έχουν αποτύχει παντελώς να αλλάξουν οτιδήποτε στην πορεία του πολέμου στην Ουκρανία που μαίνεται εδώ και δύομισι χρόνια.

Θα περιμέναμε, κύριε Υφυπουργέ, να μας εξηγήσετε ποια είναι η πολιτική της Κυβέρνησης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέναντι στη Ρωσία και σε σχέση με τις κυρώσεις αντί να μας διαβάζετε τεχνικά ποιες επιχειρήσεις εξαιρούνται και για ποιον λόγο κ.λπ. και να το παρουσιάζετε ως δήθεν μέριμνα της Κυβέρνησης μόνο για τους εργαζόμενους. Δεν είναι για τους εργαζόμενους. Είναι για τα κεφάλαια που επενδύονται εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Ρωσία του Πούτιν. Πείτε το ξεκάθαρα, για να καταλαβαίνει ο λαός τι κάνετε, πως το κάνετε και γιατί. Με άλλα λόγια, πείτε μας τι ακριβώς εξυπηρετεί αυτή η αλλαγή πέρα από αυτό που είπατε προσχηματικά, ότι δήθεν είναι για να εξασφαλιστεί θέσεις εργαζομένων.

Επίσης, διαδικαστικά θέλω να σας πω πρώτον, ότι η τροπολογία αυτή έρχεται πάλι πολύ αργά, δηλαδή εχθές το βράδυ και ότι αυτός δεν είναι τρόπος νομοθέτησης.

Επίσης, εντάσσεται αυτή η παράγραφος ζ και σε ένα άρθρο νόμου του 2021, το οποίο ασχολείται με πολύ γενικά ζητήματα. Δίνει εξουσιοδότηση στο Υπουργείο Εσωτερικών να ασχολείται με ζητήματα της εξωτερικής εμπορικής μας πολιτικής, δηλαδή της εκπροσώπησης της Ελλάδας σε ζητήματα της ενιαίας εμπορικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο εξωτερικό, εκπροσώπηση στην ΕΛΤΑΤ, κ.λπ.. Και μπαίνει ξεκάρρωτο αυτό το άρθρο 6 και αναφέρεται σε κάτι πάρα πολύ εξειδικευμένο. Το

Υπουργείο Εξωτερικών έχει τη συνολική ευθύνη για την επιβολή και εφαρμογή των κυρώσεων απέναντι στη Ρωσία και των κυρώσεων εν γένει; Γιατί μπαίνει μία υπεξαίρεση των κυρώσεων μόνο ως παράγραφος στο άρθρο αυτό και δεν υπάρχει μια γενικότερη ανάλυση για τις δικαιοδοσίες του Υπουργείου Εξωτερικών, όσον αφορά στην πολιτική των κυρώσεων;

Μπορείτε να μας εξηγήσετε; Κυρίως, όμως, δώστε, σας παρακαλώ, έμφαση στο θέμα του τι ακριβώς είναι αυτή η πολιτική πλέον που ασκείται στο θέμα των κυρώσεων απέναντι στη Ρωσία και γιατί δεν την ξεκαθαρίσατε όταν παρουσιάσατε το άρθρο 6 της τροπολογίας.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Κύριε Υπουργέ, πριν απαντήσετε συνολικά, θα δώσω τον λόγο στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ κ. Σαρακιώτη και στη συνέχεια, εφόσον το επιθυμείτε, θα πάρετε τον λόγο.

Παρακαλώ, κύριε Σαρακιώτη, έχετε τον λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Δύο χρόνια ακούμε από την Κυβέρνηση διαρκώς ότι βρίσκεται στη σωστή πλευρά της ιστορίας. Κι εμείς ως ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία που από την πρώτη στιγμή μιλήσαμε για ανθρωπιστική βοήθεια και όχι για ουσιαστική εμπλοκή στον πόλεμο της Ρωσίας με την Ουκρανία, κατηγορηθήκαμε ως «φιλορώσοι», ως «φιλοουτινικοί» και ένα σωρό άλλα, ενώ αυτό που ζητούσαμε ήταν η διατήρηση της πάγιας γραμμής επί χρόνια της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, η οποία είχε καταστήσει τη χώρα μας πυλώνα σταθερότητας και απέφευγε την εμπλοκή σε εμπόλεμες ζώνες και καταστάσεις.

Και ενώ ακούμε τα χίλια όσα και αποστέλλουμε πολεμικό υλικό, βλέπουμε ότι φέρνεται μια τροπολογία τώρα και δίνετε τη δυνατότητα σε κάποιους -που δεν ξέρουμε σε ποιους, περιμένουμε να μας διευκρινίσετε σε ποιους- να μένουν εκτός των κυρώσεων.

Είναι ξεκάθαρο ότι θέλετε να εξυπηρετήσετε συγκεκριμένους ανθρώπους, συγκεκριμένα συμφέροντα, κύριε Υπουργέ. Μάλλον εξοκείλετε από τη σωστή πλευρά της ιστορίας, γιατί υπάρχουν και κάποια οικονομικά συμφέροντα τα οποία δεν βλέπουν πλευρές της ιστορίας και τα οποία σήμερα, με αυτή την τροπολογία, εξυπηρετείτε. Και σας ρωτάμε ποιους θέλετε να εξυπηρετήσετε με αυτή τη νυχτερινή τροπολογία. Χάθηκε η σωστή πλευρά; Πήγατε σε κάποια άλλη πλευρά τώρα; Πείτε μας και αν συνάδει με τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Δικαίου αυτή η τροπολογία που φέρατε εχθές το βράδυ.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΡΑΓΚΟΓΙΑΝΝΗΣ (Υφυπουργός Εξωτερικών):** Κύριοι συνάδελφοι, αναφέρατε τρία-τέσσερα πράγματα όλα μαζί σε μία απλή τροπολογία, τα οποία έχουν σχέση με την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων, με τη θέση της χώρας μας στο σοβαρό θέμα που υπάρχει ανάμεσα στην Ουκρανία και τη Ρωσία -στην πραγματικότητα, στη ρωσική επεκτατική στάση και εμπόλεμη κατάσταση στην οποία έχει οδηγήσει την περιοχή μέσω της επίθεσης στην Ουκρανία- και επίσης αναφερθήκατε και στον διευκόλυνση κάποιων οικονομικών στόχων που υπάρχουν γι' αυτόν τον σκοπό.

Στην πραγματικότητα, το πράγμα είναι πιο απλό και αυτό που καταθέσαμε το έχουν ακολουθήσει και άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον ίδιο ακριβώς σκοπό. Θα σας το πω μέσα από ένα παράδειγμα. Έχουμε μία μεγάλη εταιρεία -ελληνική ή ξένη, δεν έχει σημασία- η οποία είναι εγκατεστημένη στη χώρα μας και η οποία έχει μεταξύ άλλων επενδύσεων σε πολλές χώρες και μία επένδυση στη Ρωσία χρόνια τώρα. Αυτή η επένδυση υποστηρίζεται από ένα data center το οποίο υπάρχει στην Ελλάδα. Και στην Ελλάδα αυτό το κέντρο πληροφοριακής υποστήριξης υποστηρίζει την επένδυσή τους στην Ιταλία, στην Ισπανία, στη Νορβηγία, στην Ινδία, στη Σαουδική Αραβία και στη Ρωσία. Αυτό το οποίο ζητάνε είναι η δυνατότητα να μπορούν να συνεχίσουν να υποστηρίζουν τη ρωσική τους επένδυση, η οποία δεν αφορά σε προϊόντα τα οποία εμπίπτουν στις κυρώσεις, αλλά μπορεί να είναι μπισκότα ή φάρμακα.

Άρα, λοιπόν, δεν παίρνουμε μία στάση μέσα από αυτή την τροπολογία σε σχέση με τη γενικότερη πολιτική στάση μας σε σχέση με τη Ρωσία ή την Ουκρανία και, βεβαίως, δεν κρίνουμε την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων. Η αποτελεσματικότητα των κυρώσεων είναι ένα μεγάλο θέμα, ένα μεγάλο κεφάλαιο που, ευχαρίστως, μπορούμε να το κουβεντιάσουμε κάποια άλλη στιγμή, αλλά δεν αφορά στην τροπολογία. Η τροπολογία αφορά στη δυνατότητα να μπορούμε να εξαιρέσουμε από έναν κανονισμό την ελληνική ή ξένη επιχείρηση που απασχολεί χιλιάδες ανθρώπους στη χώρα μας, προκειμένου να συνεχίσει να υποστηρίζει πληροφοριακά την επένδυσή της στη Ρωσία. Και ο φόβος μην τυχόν αυτή η επένδυση σηκωθεί και φύγει είναι ορατός και είναι πραγματικός. Και τότε θα μας κατηγορούσατε για πλημμελή εποπτεία αυτής της κατάστασης, διότι θα μας έφευγαν χίλιοι άνθρωποι από μία πάρα πολύ καλή εργατική σχέση την οποία έχουν με τη συγκεκριμένη εταιρεία. Αυτός είναι ο μόνος στόχος και ο μόνος σκοπός.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Περνάμε τώρα στον κατάλογο των ομιλητών και θα δώσω τον λόγο στην κ. Σέβη Βολουδάκη από τη Νέα Δημοκρατία.

Ορίστε, έχετε τον λόγο.

**ΣΕΒΑΣΤΗ (ΣΕΒΗ) ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν κοιτάσουμε γύρω μας τόσο στην Ελλάδα όσο και στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, βλέπουμε ότι η κλιματική κρίση ορίζει κάθε πτυχή της καθημερινότητάς μας. Μια πλημμύρα είναι ικανή να καταστρέψει καλλιέργειες, να ανεβάσει τις τιμές ενός προϊόντος, να καταστρέψει τον μόχθο όλων αυτών των συμπολιτών μας που ασχολούνται με τον πρωτογενή τομέα, να βάλει φωτιά στο τραπέζι μας, να μας αλλάξει τις συνήθειες και να εκτινάξει τον οικονομικό προϋπολογισμό. Ο πρωτογενής τομέας, λοιπόν, είναι εξόχως σημαντικός, αλλά και συνάμα ευαίσθητος και εκτεθειμένος σε κινδύνους που δεν ελέγχουμε, αλλά και σε αυτούς που μπορούμε να ελέγξουμε.

Από τον τόπο μου, τα Χανιά, οι παλιοί λένε ότι είμαστε ό,τι μας δίνει ο τόπος μας, ότι καλλιεργούμε στον τόπο μας. Αυτά τα προϊόντα που βγαίνουν από τη γη μας, αυτά που παράγονται στον τόπο μας είναι ένα σημαντικό κομμάτι από το συλλογικό μας DNA. Είναι παράγοντας προόδου, ελπίδας και ευημερίας. Γι' αυτό πιστεύω ότι ως πολιτεία οφείλουμε να κάνουμε ό,τι περνάει από το χέρι μας για να προστατέψουμε τον πρωτογενή τομέα όσο μπορούμε, γιατί με αυτόν τον τρόπο προστατεύουμε και την εθνική μας οικονομία.

Πιστεύω –και το πιστεύω βαθιά– ότι ισχυρή εθνική οικονομία χωρίς πρωτογενή τομέα και αγροτική παραγωγή δεν μπορεί να υπάρξει. Γι' αυτό πιστεύω ακράδαντα ότι τα αγροτικά μας προϊόντα και η ορθή διαχείρισή τους μπορούν να εγγυηθούν την περαιτέρω ανάπτυξη και μια δυνατή οικονομία. Και αυτό οφείλουμε να το αναδείξουμε ως βασικό εθνικό στόχο.

Όμως, οι στόχοι δεν επιτυγχάνονται με ευχολόγια. Απαιτείται όραμα, στρατηγική και συγκεκριμένες προτάσεις που θα γίνουν δράσεις και εφαρμόσιμα μέτρα. Μιλάμε για δράσεις που θα απαντούν στα χρονίζοντα προβλήματα, με βασικότερο το εκρηκτικό πρόβλημα του κόστους παραγωγής. Μιλάμε για μέτρα όπως αυτά που ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός πρόσφατα στη ΔΕΘ για τη μονιμοποίηση της επιστροφής του ειδικού φόρου στο πετρέλαιο που ήδη ενσωματώθηκε νομοθετικά καθώς το ψηφίσαμε την προηγούμενη εβδομάδα, την έκπτωση στο ηλεκτρικό ρεύμα και τη ρύθμιση χρεών.

Μιλάμε, επίσης, για δράσεις όπως αυτές που περιλαμβάνει το υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Ειδικότερα, με το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου ισχυροποιείται το νομικό πλαίσιο για τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, τα προϊόντα προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, ενώ βελτιώνεται και ο ελεγκτικός μηχανισμός με στόχο την προστασία των καταναλωτών, τη διαφάνεια, τη λειτουργία της αγοράς σε πλαίσιο υγιούς ανταγωνισμού και την αντιμετώπιση του φαινομένου των ελληνοποιήσεων σε συμφωνία και προς τη βέλτιστη εφαρμογή του κανονισμού 1143/2024.

Θα ήθελα να σταθώ ειδικότερα στις διατάξεις που αναμορφώνουν και εκσυγχρονίζουν το σύστημα ελέγχου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για τα συγκεκριμένα προϊόντα, ώστε να μπει επιτέλους ένα τέλος σε ορισμένα φαινόμενα αυθαιρεσίας. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο επιβολής και επιμέτρησης των σχετικών ποινών, ενώ θεσπίζεται σύστημα αναγνώρισης ομάδων παραγωγών προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ή προϊόντων προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης.

Ιδιαίτερα καινοτόμα είναι η ρύθμιση η οποία απηχεί την κουλτούρα οικειοθελούς συμμόρφωσης, συνεργασίας και εσωτερικού ελέγχου της ομάδας παραγωγών, καθώς και εκείνη που προβλέπει τη συνεργασία των αρμοδίων οργάνων των κρατών-μελών για τον εντοπισμό και την προσωρινή δέσμευση των προϊόντων που δεν πληρούν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της κατηγορίας, ώστε να μπορέσουμε να εξαλείψουμε το φαινόμενο των ελληνοποιήσεων και της νοθείας των ελληνικών προϊόντων με τη συνεργασία και των ελεγκτικών αρχών των υπόλοιπων χωρών.

Είμαστε όλοι μας υπεύθυνοι να διαφυλάξουμε τη μοναδικότητα των ελληνικών προϊόντων.

Όπως ανέφεραν στις συζητήσεις της επιτροπής οι αρμόδιοι φορείς, οι ρυθμίσεις δεν έρχονται να θεραπεύσουν ένα πρόβλημα που αφορά μόνο στα ονομασίες προέλευσης ή γεωγραφικής ένδειξης προϊόντα, αλλά επιχειρεί ευρύτερα να αντιμετωπίσει ζητήματα αθέμιτου ανταγωνισμού, ελέγχων της αγοράς, ελληνοποιήσεων και κακών πρακτικών. Πρακτικές που ζημιώνουν τον καταναλωτή, καθώς τροφοδοτούν τον πληθωρισμό της απληστίας, ενώ βλάπτουν τους παραγωγούς οι οποίοι με σκληρή δουλειά καλλιεργούν, ενισχύοντας τις τοπικές μας κοινωνίες και την οικονομία.

Και θα μου επιτρέψετε εδώ να αναφερθώ ειδικότερα σε συγκεκριμένες περιοχές του Νομού Χανίων, όπως τον Αποκόρωνα, το Κολυμπάρι, το Σέλινο, περιοχές προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης στις οποίες παράγονται υψηλής ποιότητας προϊόντα, αλλά και όλα τα προϊόντα ΠΟΠ των Χανίων, όπως το ελαιόλαδο, τα πορτοκάλια, η σταφίδα σουλτανίνα, η γραβιέρα, η ξυνομυζήθρα, το πηχτόγαλο, τα κρητικά παξιμάδια, το πευκοθυμαρόμελο, τα οποία χρήζουν αποτελεσματικής προστασίας από το κράτος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προφανώς, οφείλουμε να εντείνουμε τις προσπάθειες και να σχεδιάσουμε περισσότερες παρεμβάσεις, που θα δίνουν ελπίδα και προοπτική στους αγρότες για να παραμείνουν στα χωράφια τους. Να αλλάξουμε το συλλογικό όραμα ευημερίας, που για πολλές δεκαετίες έβλεπε τον πρωτογενή τομέα και την αγροδιατροφή ως κάτι λιγότερο σημαντικό.

Είναι τιμή να είσαι αγρότης και θέλει πολλή δουλειά, γνώση και αγάπη για τη γη και την ιστορία της. Οι αγρότες μας χρειάζονται πρωτοβουλίες που θα τους δίνουν κατεύθυνση, τεχνολογία, εγγυήσεις και χρηματοδοτικά εργαλεία για νέες πιο προσοδοφόρες καλλιέργειες, με σύγχρονα συστήματα παραγωγής.

Οφείλουμε, όμως, να εντείνουμε την πίεση και προς την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πράσινη μετάβαση που προβλέπει η ΚΑΠ και οι φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές που αυτή προωθεί, δεν έχουν σταθμίσει ορθά το αυξημένο κόστος που προκαλεί στον Ευρωπαίο παραγωγό και συγκεκριμένα στον Έλληνα παραγωγό. Κυρίως, δεν συνεκτιμούν ότι την ίδια στιγμή γίνονται εισαγωγές από τρίτες χώρες που δεν τηρούν καμία προδιαγραφή, δημιουργώντας έναν αθέμιτο ανταγωνισμό και αυτό θα πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Πριν κλείσω, θα μου επιτρέψετε να θυμίσω, ότι καλή η πράσινη μετάβαση, αλλά ακόμα σημαντικότερη είναι η αναζωογόνηση της περιφέρειάς μας, η αυτάρκεια της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αγροδιατροφικά προϊόντα. Για να έχουμε μια Ελλάδα ισχυρή, αυτάρκη και δυναμική στην Ευρώπη.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Και εμείς ευχαριστούμε την κ. Βολουδάκη.

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον κ. Μηταράκη για δύο μόνο λεπτά, για να παρουσιάσει τη βουλευτική τροπολογία που έχει

καταθέσει κι αμέσως μετά θα δώσω τον λόγο στον κ. Παπαηλιού, τον οποίο κι ευχαριστώ για την παραχώρηση.

Ορίστε, κύριε Μηταράκη, έχετε τον λόγο.

**ΝΟΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πολύ θετική η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης για τη στήριξη προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ και επίσης, η δημιουργία των ομάδων παραγωγών στο άρθρο 16.

Κατέθεσα μια τροπολογία με γενικό αριθμό 231 και ειδικό 9. Είναι μια νομοτεχνικού τύπου παρέμβαση που διευκρινίζει ότι στις περιπτώσεις όπου υπάρχουν αναγκαστικοί συνεταιρισμοί - όπως στις περιπτώσεις της Χίου, όπου τη μαστίχα τη διαχειρίζεται η Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου- αυτοί οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί έχουν την ευθύνη για τη διατήρηση και τη στήριξη των ΠΟΠ και των ΠΓΕ.

Επίσης, θα εκμεταλλευτώ την ευκαιρία, κύριε Υπουργέ, να σας ευχαριστήσω για το πολύ έντονο ενδιαφέρον που έχετε ήδη δείξει για τις μεγάλες ζημιές που πάθαμε στη Χίο από την πρόσφατη θεομηνία.

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιώτακης):** Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Παπαηλιού.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΗΛΙΟΥ:** Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισάγεται προς συζήτηση ένα νομοσχέδιο με σκοπό, όπως αναφέρεται στην ανάλυση συνεπειών ρύθμισης, να ενισχυθεί η αναγνώριση και κατοχύρωση των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, μέσω της προσαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας για την εφαρμογή του σχετικού ευρωπαϊκού κανονισμού.

Όμως, κύριοι της Κυβέρνησης, το νομοσχέδιο είναι πρόχειρο, ελλιπές, αποσπασματικό και θα αποδειχθεί στην πράξη αναποτελεσματικό για τη διασφάλιση της ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ. Και βέβαια, δεν αντιμετωπίζει και με αυτό δεν πρόκειται να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά αυτά που αποτελούν πληγή για την αγροτική οικονομία, οι ελληνοποιήσεις, η νοθεία και ο αθέμιτος ανταγωνισμός.

Στο νομοσχέδιο προβληματικό είναι το γεγονός ότι δεν αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες κάθε αρχής ελέγχου, ώστε οι έλεγχοι να καταστούν αποτελεσματικότεροι και αποδοτικότεροι για την αντιμετώπιση τυχόν παρανομιών στη διαδικασία παραγωγής συσκευασίας και εμπορίας προστατευόμενων προϊόντων. Αυτό δεν πραγματοποιείται με δειγματοληπτικούς ελέγχους όπως ισχύει. Ο πρωτογενής τομέας και ο αγροτικός κόσμος, έχουν ανάγκη να υπάρξει επανεξιολόγηση του όλου σημερινού συστήματος ελέγχου τροφίμων και η διαμόρφωση ενός ισχυρού φορέα, ενός ενιαίου φορέα, μιας ενιαίας αρχής ελέγχου των τροφίμων, με στόχο τη στήριξη και την προστασία των παραγωγών και των προϊόντων τους.

Ο υπάρχων πολυκερματισμός των μηχανισμών ελέγχου ενισχύει μία οιοεισ συντεχνιακή αντιμετώπιση της κατάστασης. Αποτέλεσμα είναι η μη επιβολή ουσιαστικών κυρώσεων και η διαμόρφωση ενός τοπίου αυθαιρεσίας και ατιμωρησίας. Εξάλλου, στο νομοσχέδιο οι προβλεπόμενες κυρώσεις κλείνουν το μάτι σε συγκεκριμένα συμφέροντα, ακόμη και απαλλάσσοντάς τα. Τα περισσότερα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ είναι στην πλειονότητά τους τρόφιμα που ελέγχονται ως τρόφιμα εκτός από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και από τον ΕΦΕΤ. Δηλαδή, υπάρχουν δύο ελεγκτικοί μηχανισμοί που προβλέπουν διαφορετικά κυρωτικά συστήματα.

Ο πρόχειρος τρόπος με τον οποίον ως Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ, προσπαθεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των ελέγχων, θα δημιουργήσει κενά και εν τέλει θα ενισχύσει την ήδη υπάρχουσα αδιαφάνεια. Ως ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία θεωρούμε ότι επιβάλλεται μια άλλη προσέγγιση των διαδικασιών ελέγχου των διοικητικών μέτρων και των κυρώσεων στον τομέα των γεωργικών προϊόντων, προσαρμοσμένη στις τρέχουσες συνθήκες και με την εφαρμογή ενός ενιαίου συγκροτημένου και

απλοποιημένου πλαισίου. Αυτό μπορεί να γίνει μόνο με την ενίσχυση σε πόρους και ανθρώπινο δυναμικό των λειτουργούντων σήμερα ελεγκτικών μηχανισμών που είναι διάσπαρτοι υποστελεχωμένοι και πλέον λειτουργούν με πολλές επικαλύψεις μεταξύ των υπηρεσιών, αλλά και θολά σημεία που ευνοούν την ανάπτυξη της παραβατικότητας, αλλά και την έλλειψη πρόληψης, συνεπώς, την εμπέδωση ασφάλειας δικαίου.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της κατάστασης είναι ότι ο οργανισμός ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» μετά την παραίτηση του Προέδρου και των εκ μέρους του εξαιρετικά σοβαρών δημοσίων καταγγελιών για κακοδιαχείριση και οικονομικά σκάνδαλα, παραμένει ακόμα ακέφαλος.

Όσον αφορά στα διοικητικά μέτρα και πρόστιμα, αυτά κλιμακώνονται με τρόπο που να λειτουργούν αναποτελεσματικά και να μη συμβάλλουν στη συμμόρφωση προς τους κανόνες. Και πάντως, ο τρόπος κλιμάκωσης των μέτρων αυτών προκαλεί αθέμιτο ανταγωνισμό και άνιση, μη δίκαιη μεταχείριση, για όσους τηρούν τις προδιαγραφές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μεμονωμένα ο αγροτικός τομέας, της κτηνοτροφίας συμπεριλαμβανομένης, συμβάλλει κατά 5% έως 6% στο ελληνικό ΑΕΠ. Όμως, λόγω των συνεργιών του με τη μεταποίηση, τη βιομηχανία, τις εξαγωγές και τον τουρισμό η συμβολή του υπερβαίνει το 30%.

Η αγροτική πολιτική που εφαρμόζει η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας περιορίζεται στην ανακύκλωση των προερχόμενων από την Ευρωπαϊκή Ένωση επιδοτήσεων, δυστυχώς υπέρ των ημετέρων και δεν αφορά στον αγροτικό πληθυσμό, στον μικρομεσαίο αγρότη και κτηνοτρόφο, αφού εδώ και πέντε χρόνια, από το 2019 που ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας, οι επιδοτήσεις δίδονται εν πολλοίς αδιαφανώς, αυθαίρετα και όχι τακτικά, ακόμα και σε ανθρώπους που δεν έχουν σχέση με την παραγωγή προϊόντων και την εκτροφή ζώων. Και όλα αυτά στο πλαίσιο του κομματισμού, της μικροπολιτικής, της ρουσφετολογίας και βάσει της συγκυρίας για επικοινωνιακούς λόγους.

Τα μείζονα θέματα, η νέα ΚΑΠ, η λειψυδρία, τα φωτοβολταϊκά σε αγροτική γη, ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ο ΕΛΓΑ και άλλα είτε δεν αντιμετωπίζονται είτε αντιμετωπίζονται στρεβλά. Το Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο στο πλαίσιο της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής αποδείχθηκε ανεφάρμοστο. Τροποποιείται, αλλά τα στελέχη, οι υπάλληλοι του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δεν βρίσκουν άκρη με τις διατάξεις για την περίφημη πράσινη πολιτική που ψηφίστηκε.

Η λειψυδρία αποτελεί τεράστιο πρόβλημα για την αγροτική οικονομία και συνδέεται και με την κλιματική κρίση, αλλά και με την ανυπαρξία υποδομών για την ορθολογική διαχείριση των υδάτων.

Το θέμα αυτό, κύριε Υπουργέ, δεν αντιμετωπίζεται και δεν επιλύεται με ασκήσεις επί χάρτου. Χρειάζεται ένα σοβαρό ολοκληρωμένο σχέδιο, που δεν έχετε. Βέβαια εσείς το μόνο που προωθείτε είναι η ιδιωτικοποίηση του νερού. Χρειάζονται έργα υποδομής με τέτοιο τρόπο που να μην επιχειρείται η αντιμετώπιση της λειψυδρίας σε μία περιοχή -εννώ τη Θεσσαλία- με τη μεταφορά της σε γειτονικές.

Για τα αγροτικά φωτοβολταϊκά λέτε ότι δεν υπάρχει χώρος στο δίκτυο. Πού να βρεθεί, αφού έχει καταληφθεί -το δίκτυο- από τις ελάχιστες μεγάλες εταιρείες βιομηχανικών φωτοβολταϊκών που καλύπτουν ακόμα και τη γη υψηλής παραγωγικότητας;

Διαλύσατε τον ΟΠΕΚΕΠΕ, ο ΕΛΓΑ δεν βγαίνει οικονομικά και ακόμη αναμένεται η αναθεώρηση του κανονισμού του όπως έχετε υποσχεθεί, ώστε να ανταποκριθεί στα νέα δεδομένα.

Δυστυχώς, σήμερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν η γεωργία αποτελεί τον ασθενή της ελληνικής οικονομίας, της πρωτογενούς παραγωγής, η κτηνοτροφία αποτελεί τον μεγάλο ασθενή, παρ' ότι είναι σημαντικός παράγοντας για τη διατροφική ασφάλεια. Κι αυτό διότι αντιμετωπίζεται από την πολιτεία ως παρίας.

Η κτηνοτροφία εγκαταλείπεται παντού, διότι το υπέρογκο κόστος εκτροφής των ζώων και η μη λήψη μέτρων για την ανακούφιση των κτηνοτρόφων, τους έχουν φέρει σε απόγνωση. Δεν έχουν ληφθεί μέτρα θεσμικού και οικονομικού χαρακτήρα, ούτως ώστε να βοηθηθεί ο Έλληνας μικρός και μεσαίος κτηνοτρόφος. Επίσης, στο υπέρογκο κόστος παραγωγής προστέθηκε και η πα-

νώλη. Η ανεξέλεγκτη εισαγωγή ζώων από χώρες του εξωτερικού είναι η αιτία αυτής της ζωνόσου. Και ενώ έπρεπε να απαγορευτούν οι σχετικές εισαγωγές, η Κυβέρνηση απαγόρευσε τη μεταφορά ζώων εντός της χώρας!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δισεκατομμύρια ευρώ «έχουν πέσει» και «πέφτουν», οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι τα ακούνε, αλλά βέβαια δεν τα βλέπουν. Έτσι αντί ο αγροτικός τομέας «να πάρει τα πάνω του», οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι είναι σε απόγνωση. Οι θέσεις για την αγροτική παραγωγή πρέπει να ενταχθούν σε ένα ευρύτερο στρατηγικό σχέδιο για τη συνολική ανασυγκρότηση της υπαίθρου που να την καθιστά ζώσα και βιώσιμη. Διαφορετικά ζώσα και βιώσιμη δεν θα είναι ούτε η ελληνική οικονομία ούτε η πατρίδα μας συνολικά.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε τον κ. Παπηνιού.

Τον λόγο έχει τώρα ο κ. Σταύρος Μιχαηλίδης από το ΠΑΣΟΚ και στη συνέχεια ο Πρόεδρος της Νίκης κ. Νατσιός.

Κύριε Μιχαηλίδη, έχετε τον λόγο.

**ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με αφορμή τη δημοσίευση του κανονισμού 1143/2024 σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με αυτό το νομοσχέδιο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης επιχειρεί να δημιουργήσει θεσμικό πλαίσιο για τις διαδικασίες ελέγχου, τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων για προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης. Πρόκειται στην ουσία για παρεμβάσεις στο ήδη υφιστάμενο θεσμικό πλαίσιο για τις διαδικασίες ελέγχου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η περίοδος των τελευταίων ετών που διανύουμε, πραγματικά δοκιμάζει τις αντοχές των ανθρώπων που απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα, όχι μόνο από τις τραγικές συνέπειες που ζούμε λόγω της κλιματικής κρίσης, αλλά και από τις αστοχίες και την έλλειψη ουσιαστικής πολιτικής εκ μέρους της Κυβέρνησης, η οποία τα τελευταία πέντε χρόνια της διακυβέρνησής της έχει καταφέρει ο πρωτογενής τομέας να βρίσκεται κυριολεκτικά σε κατάρρευση.

Οι άνθρωποι οι οποίοι απασχολούνται στη γεωργία, στην κτηνοτροφία, στην αλιεία, αλλά και στους άλλους κλάδους της παραγωγής στους τομείς που αναφερόμαστε, αισθάνονται πραγματικά την απόλυτη μοναξιά, την απόλυτη εγκατάλειψη. Η συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα παρασύρει, βέβαια, σε συρρίκνωση και την ελληνική ύπαιθρο, η οποία ερημώνεται και αποψιλώνεται πληθυσμιακά, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Η απογοητευτική εικόνα της κυβερνητικής αγροτικής πολιτικής και μέριμνας απεικονίζεται στη λειτουργία και εποπτεία του ΟΠΕΚΕΠΕ. Ο οργανισμός, ο οποίος ιδρύθηκε για τη στήριξη της πρωτογενούς παραγωγής, βρίσκεται σήμερα υπό ευρωπαϊκή επιτήρηση και σε εξευτελιστική προοπτική οριστικής άρσης της πιστοποίησης από τις ευρωπαϊκές αρχές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για το νομοσχέδιο έχουν μιλήσει εκτενώς συνάδελφοι από το ΠΑΣΟΚ. Προς αποφυγήν επαναλήψεων θα περιοριστώ σε δύο μόνο από τα πολλά προβληματικά σημεία του νομοσχεδίου:

Το πρώτο αφορά στην πρόκληση σε υπερθετικό βαθμό γραφειοκρατίας, τόσο στις υποστελεχωμένες υπηρεσίες, όσο και στους φορείς που επηρεάζονται από τις πρόνοιες του υπό συζήτηση νόμου.

Το δεύτερο αφορά στη διαδικασία βεβαίωσης και επιβολής κυρώσεων. Είναι να απορεί κάποιος πώς κατέληξε το Υπουργείο σε τέτοια διαδικασία, που ορίζει τη διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας ως αρμόδια αρχή για την προστασία των ελληνικών γεωγραφικών ενδείξεων, ορίζει τον ΕΛΓΟ-«Δήμητρα» ως αρμόδια αρχή για τη λήψη των κατάλληλων διοικητικών και δικαστικών μέτρων και επιπρόσθετα συστήνει τριμελή επιτροπή για την επιβολή των κυρώσεων στην οποία ο εκπρόσωπος του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», της υπηρεσίας που διενήργησε την έρευνα και διαπίστωσε την παράβαση, συμμετέχει στην

εν λόγω επιτροπή δίχως δικαίωμα ψήφου;

Υπ' όψιν ότι η εν λόγω επιτροπή, αν και έχει τον τίτλο «Επιτροπή Επιβολής Κυρώσεων», τελικά δεν επιβάλλει τις κυρώσεις. Η Επιστημονική Υπηρεσία καλεί σε αλλαγή τίτλου και να αναφέρεται πλέον ως «Επιτροπή Προστίμου».

Ο χρόνος που απαιτείται από τη βεβαίωση της παράβασης μέχρι την έκδοση της απόφασης για επιβολή κυρώσεων ή απαλλαγή από άλλο κλιμάκιο, τον προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων, δεν θα είναι μικρότερος των έξι μηνών. Και βεβαίως, δεν τελειώνει εκεί η διαδικασία. Γιατί δεν ολοκληρώνεται; Διότι εμπλέκεται ακόμη και ο ίδιος Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, ο οποίος τελικά αποφασίζει, εφόσον κατατεθεί ειδική διοικητική προσφυγή για την εκδίκαση της οποίας δεν προσδιορίζεται όμως ανατρεπτικός χρόνος. Με άλλα λόγια μπορεί και ποτέ να μην επιβληθούν κυρώσεις. Αυτό, όμως, δεν είναι διαδικασία αποτροπής παραβάσεων.

Αυτά τα απαράδεκτα, προσωπικά, τα έχω ζήσει από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και με την προηγούμενη ιδιότητα που είχα, όσον αφορά τις αλιευτικές παραβάσεις. Οι σοβαρές αλιευτικές παραβάσεις από το Υπουργείο δεν εκδικάζονται ποτέ, με ό,τι αυτό επισύρει.

Κύριε Υπουργέ, το νομοσχέδιο που φέρατε στη Βουλή επιδιώκει την προστασία προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων. Ο τόπος μου, η Χίος, έχει κατοχυρώσει δύο προϊόντα σε αυτές τις κατηγορίες: τη μοναδική στον κόσμο μαστίχα ως ΠΟΠ και το χιώτικο μανταρίνι ως προϊόν προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης.

Η καλλιέργεια της μαστίχας πάει χιλιάδες χρόνια πίσω στον χρόνο και, όπως γνωρίζετε όλοι σε αυτή την Αίθουσα, είναι ένα προϊόν απολύτως μοναδικό στον πλανήτη. Διακινείται αποκλειστικά από την Ένωση Μαστιχοπαραγωγών Χίου που ιδρύθηκε το 1938 ως αναγκαστικός συνεταιρισμός. Καλλιεργείται στα λεγόμενα Μαστιχοχώρια, είκοσι τέσσερα χωριά στη νότια Χίο, και απασχολούνται περίπου οκτακόσιες με εννιακόσιες οικογένειες. Διότι πρέπει να έχετε υπ' όψιν σας ότι η καλλιέργεια της μαστίχας είναι μια πολύ δύσκολη καλλιέργεια η οποία απαιτεί προσωπική εργασία όλο τον χρόνο από όλη την οικογένεια, η οποία δουλίζει για τον καθαρισμό του προϊόντος νύχτα - μέρα.

Τα τελευταία χρόνια λόγω της συνετούς και μεθοδικής διοίκησης του συνεταιρισμού και της διορατικής πρωτοβουλίας ίδρυσης το 2002 της θυγατρικής εταιρείας «MEDITERRA» έχει επιτευχθεί σημαντική αύξηση των απασχολούμενων, ιδιαίτερα των νέων αγροτών, στην καλλιέργεια για την παραγωγή της μαστίχας. Επιπρόσθετα, το μοναδικό αυτό προϊόν αποδείχθηκε επισημονικά ότι έχει και ιδιαίτερες θεραπευτικές ιδιότητες, πέραν των άλλων χρήσεων. Όλα αυτά έχουν συμβάλει στην αύξηση της ζήτησης και ως εκ τούτου και στην αύξηση της ελκυστικότητας νέων καλλιεργητών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα που τα ακριτικά μας νησιά, όπως η Χίος, υποφέρουν από τόσα προβλήματα που προκαλεί και η κρατική αδιαφορία, η καλλιέργεια της μαστίχας αποτελεί πυλώνα της οικονομικής ζωής του νησιού. Το άλλοτε ναυτιλιακό συνάλλαγμα φθίνει λόγω του δημογραφικού, αλλά και εκ του γεγονότος ότι οι νέοι δείχνουν πια απαρέσκεια για το ναυτικό επάγγελμα εξαιτίας της αδιαφορίας κυβερνητικής αρωγής και των δυσκολιών του επαγγέλματος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω.

Ο τουρισμός στο νησί εξαρτάται μόνο από τους απέναντι. Αν εκλείψει και η καλλιέργεια, λόγω των δυσκολιών, των επικείμενων προβλημάτων με την κλιματική αλλαγή, τα υπερβολικά κόστη για την καλλιέργεια, εργατικά λιπάσματα, καύσιμα κ.λπ. η εξέλιξη δε θα είναι καθόλου καλή.

Τα αναφέρω όλα αυτά, κύριοι συνάδελφοι και κύριε Υπουργέ, διότι πριν από λίγες ημέρες, στις 11 Σεπτεμβρίου, η Χίος και ιδιαίτερα τα Μαστιχοχώρια δοκιμάστηκαν πολύ άσχημα από την βεβαίωση και έντονη βροχόπτωση από το καιρικό σύστημα «Ατένα», με αποτέλεσμα να επέλθει ολοκληρωτική καταστροφή της παραγωγής, η οποία θα στερήσει ακόμα και τα προς το ζην σε οκτα-

κόσιες με εννιάκοσιες οικογένειες.

Κύριε Υπουργέ, κατά ευνοϊκή συγκυρία αυτές τις ημέρες βρισκόταν εκεί κλιμάκιο του ΕΛΓΑ και ήδη ανέφερε πραγματικά το μέγεθος της ολοκληρωτικής καταστροφής. Ζητούμε από εσάς την άμεση παρέμβαση για την ταχεία αντίδραση του ΕΛΓΑ για άμεση καταβολή δίκαιων, ρεαλιστικών αποζημιώσεων, ώστε αφ' ενός οι μαστιχοκαλλιεργητές να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει έναντι της προσδοκώμενης παραγωγής, να πληρώσουν εργάτες, λιπάσματα, ασπροχώματα, άρδευση κ.λπ. και αφ' ετέρου η Ένωση Μαστιχοπαγωγών Χίου να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει έναντι εισαγωγέων στο εξωτερικό, φαρμακοβιομηχανιών, εταιρειών ζαχαροπλαστικής κ.λπ..

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χρηστή διοίκηση της διαχείρισης αυτού του προϊόντος από την ένωση και τη «MEDITERRA», η διάδοσή του σε όλον τον κόσμο, όπως ανέφερα προηγουμένως, έχει δημιουργήσει προϋποθέσεις περαιτέρω ανάπτυξης και απασχόλησης, ιδιαίτερα νέων. Αν δεν ανταποκριθεί η πολιτεία έγκαιρα και όπως πρέπει σε τέτοιες περιπτώσεις και δεδομένου ότι κανείς δεν μπορεί πια να εγγυηθεί για τις καιρικές συνθήκες, ενδεχομένως να επικρατήσει απαισιοδοξία και οπισθοδρόμηση σε ό,τι επιτεύχθηκε μέχρι σήμερα στην καλλιέργεια και σε μελλοντικές προσδοκίες γενικότερα για την πορεία και ανάπτυξη του νησιού.

Παρακαλούμε για την άμεση ανταπόκρισή σας, κύριε Υπουργέ.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκοπήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιώτακης):** Κι εμείς ευχαριστούμε τον κ. Μιχαηλίδη.

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας της Νίκης κ. Δημήτρη Νατσιό.

Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΝΑΤΣΙΟΣ (Πρόεδρος του Δημοκρατικού Πατριωτικού Κινήματος - ΝΙΚΗ):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μιλάμε σήμερα για τα προϊόντα και τρόφιμα με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και όλα επεξεργαστούμε το σχετικό νομοσχέδιο, λέτε και κύριοι της Κυβέρνησης, τα προϊόντα αυτά να τα βρίσκει κάποιος στο Amazon και στο Temu. Συνέλθετε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι των αστικών κέντρων!

Τα λεγόμενα ΠΟΠ προϊόντα παράγονται από τους Έλληνες αγρότες στην ελληνική γη, που την έχετε γεμίσει με ανεμογεννήτριες, με τσιμέντο, με φωτοβολταϊκά και που την καίτε κάθε καλοκαίρι. Ρεβίθια Ενιπέα, βοσκοτύρι Λιβαδίου και οίνος από τους πρόποδες των Αγράφων είναι προϊόντα -μεταξύ πολλών άλλων- ΠΟΠ, που θέλουν Έλληνες αγρότες για να τα φροντίσουν και την ιερή ελληνική γη για να μας τα προσφέρει. Είμαστε τυχεροί γιατί το σκανδαλώδες μεγαλείο του ευλογημένου τόπου μας, που μας ανέχεται ακόμη, μας προσφέρει εδώ και αιώνες προϊόντα μοναδικά που σε όλο τον πλανήτη γίνονται προσπάθειες να αντιγραφούν. Και μόνο αυτά τα δώρα που μας δίνει απλόχερα η ελληνική γη αν τα εκμεταλλευόμασταν όπως πρέπει, θα λύναμε πολλά από τα προβλήματά μας.

Η θεσσαλική γη που παρατήσατε και αφήσατε να πνιγεί είναι αυτή που παράγει πολλούς από τους νόστιμους αυτούς θησαυρούς. Το άγγιγμα του Μίδα θα έλεγε κάποιος πως έχει η Ελλάδα μας. Όμως, την ώρα που τα άλλα κράτη καταθέτουν το ένα έγγραφο μετά το άλλο, η χώρα μας παραμένει ουραγός στις διαδικασίες ΠΟΠ. Πρέπει να αλλάξουμε πολλά. Πρέπει να βγούμε μπροστά, να κάνουμε γνωστά τα ελληνικά προϊόντα παντού στον πλανήτη και να σταθούμε επιτέλους στο πλευρό των αγροτών, να μάθουν ξανά τα παιδιά μας να αγαπούν τη γη, να στρέψουμε τους νέους μας ίσως και μέσα από προγράμματα πρωτοποριακά μαθητείας να γνωρίσουν την ελληνική γη και τα απaráμλλα δώρα της.

Και να πω κάτι, πενταπόσταγμα θα έλεγα της προίκας των προγόνων μας, που σχεδόν ντρεπόμαστε να τους μνημονεύουμε. Στον «Οικονομικό» του Ξενοφώντα που μιλάει για την γεωργική

τέχνη ο Σωκράτης λέει κάτι πολύ σοφό. Ας τον αφουγκραστούμε. Πρόκειται για σύντομο, συντομότερο κείμενο. «Καλώς δε κακείνος εἶπεν ὅς ἐφη τὴν γεωργίαν τῶν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφὸν εἶναι. Εὐ μὲν γὰρ φερομένης τῆς γεωργίας ἔρρωνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι ἅπασαι. Ὅπου δ' ἂν ἀναγκασθῇ ἡ γῆ χερσεύειν, ἀποσβέννυνται καὶ αἱ ἄλλαι τέχναι σχεδὸν τι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν». Καὶ σε νεοελληνική ἀπόδοση ὁ λόγος τοῦ Σωκράτη: «Καὶ ωραῖος εἶναι ὁ λόγος ἐκείνου ποὺ εἶπε πὼς ἡ γεωργία εἶναι τῶν ἄλλων τεχνῶν μητέρα καὶ τροφός. Διότι ἂν ἡ γεωργία πάει καλά, καλὰ πηγαίνουν καὶ οἱ ἄλλες τέχνες. Ὅπου, ἀντιθέτως, ἡ γῆ κατ' ἀνάγκη» -ἢ ἀδιαφορώντας, θα ἔλεγα- «μεινὲι χέρσα, ἐκεῖ σχεδὸν σβήνουν ὅλες οἱ ἄλλες τέχνες, στεριανές καὶ θαλασσινές». Σβήνει ἡ γεωργία; Σβήνει σιγὰ σιγὰ καὶ ἡ πατρίδα.

Πάμε τώρα βόλτα σε ἓνα μανάβικο τῆς γειτονιάς. Τι ἀντικρίζεις; Πατάτες Αἰγύπτου, κρεμμύδια καὶ λεμόνια Τουρκίας, εσπεριδοειδῆ Ισπανίας. Γέμισε ὁ τόπος ἀπὸ εἰσαγόμενα φρούτα, ἓνας τόπος ευλογημένος σαν τὸν δικὸ μας, ἡλιοστάλακτος, ἀγκαλιασμένος ἀπὸ θάλασσα -«Θεέ μου, πόσο μπλε ξοδεύεις γιὰ να μὴν σε βλέπουμε...», ὅπως λέει καὶ ὁ ποιητής- εἶναι δυνατόν να εἰσάγει γεωργοκτηνοτροφικὰ προϊόντα; Λιβάδι ἀπέραντο ἡ πατρίδα μας. Ὁ καιρὸς τῆς καλοσυνεύει δύο μῆνες νωρίτερα ἀπὸ τοὺς Ἑυρωπαίους. Εἶναι δυνατόν να μὴν ἔχει ἐπάρκεια σε γεωργικὰ αγαθά; Ἀντὶ να εἴμαστε -θα ἔλεγα- τὸ περιβόλι τῆς Ἑυρώπης ἀφοῦ ἡ γῆ μας εἶναι σχεδὸν ἀμόλυνη λόγω τῆς ἀσθμαίνουσας βιομηχανίας -οὐδὲν κακὸν αἰμιγές καλοῦ-, καταντήσαμε χερσοτόπι. Καταστρέψαμε τὴν γεωργία, τὴν μητέρα τῶν τεχνῶν κατὰ τὸν Σωκράτη καὶ ἐρήμωσαν τὰ χωριά μας.

Τὸ εἶδαμε με πόνου ψυχῆς, κύριε Υπουργέ, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριοι τῆς Κυβέρνησης, κυρίες καὶ κύριοι συνάδελφοι. Εἶδαμε ἄδεια χωριά στὸν Ἑβρο, στὴν Ἡπειρο, στὴ Μακεδονία μας, στὴ Στερεὰ Ἑλλάδα, στὰ νησιά μας. Εἶδαμε στὶς διακοπές μας χωρία ποὺ μέχρι πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια ἐσφύζαν ἀπὸ ζωὴ καὶ παιδικές φωνές, σήμερα να εἶναι ἄδεια, βουβά καὶ μαύρισε ἡ καρδιά μας. Ὅμως, τὰ χωριά αὐτὰ δὲν ἄδειασαν χωρὶς τὴν εὐθύνῃ τῆς Βουλῆς. Ὅλα πηγάζουν ἀπὸ τὸ πρόβλημα τῆς υπογεννητικότητας τῆς χώρας μας, τὴν ἀστυφίλια, τὴν υδροκέφαλη πολιτικὴ ἐνὸς ἀθηνοκεντρικοῦ κράτους ποὺ δὲν τὸ ενδιαφέρει ἡ ὑπαίθρος.

Δὲν εἶναι υπερβολὴ ἐὰν πῶ ὅτι ἀπὸ τὴν ἀρχαιοελληνικὴ πόλη-κράτος φτάσαμε σήμερα στὸ νεοελληνικὸ κράτος-πόλη καὶ μιλάμε σήμερα γιὰ τὰ προϊόντα ΠΟΠ. Προστατευόμενοι πρέπει να εἶναι οἱ Ἕλληνες αγρότες, οἱ Ἑλληνίδες μανάδες, ἡ ελληνικὴ ὑπαίθρος.

«Εἴαν ἀποσυνθέσεις τὴν Ἑλλάδα, σου ἀπομένουν μὴ εἰλιά, ἓνα ἀμπέλι καὶ ἓνα καράβι», ἔλεγε ὁ Ὀδυσσεὺς Εὐλύτης καὶ ἀναφέρεται ὁ ποιητὴς στὴν παράδοσή μας ποὺ εἶναι ἡ ζωντανὴ φωνὴ τῶν κεκοιμημένων καὶ ὄχι ἡ νεκρὴ φωνὴ τῶν ζώντων.

Να χαράξουμε, λοιπόν, τὴν πολιτικὴ τοῦ μέλλοντος, μὴ πολιτικὴ ποὺ θὰ γεμίσει πάλι τὰ χωριά μας με παιδικές φωνές, ποὺ θὰ γεμίσει ξανά τις ἐκκλησίες μας στα χωριά τις Κυριακές, γιατί κατάντησε ὁ λαὸς μας με τὸν μακρότατο ἱστορικὸ τοῦ βίου καὶ τὴν πλουσιότατη καὶ πανέμορφη πολιτιστικὴ τοῦ παράδοσης, ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ποὺ ἔφτασε στὸ θαῦμα τοῦ '21, στοὺς δοξασμένους βαλκανικοὺς πολέμους καὶ στὸν θρόλο τῆς Πίνδου, ὁ λαὸς αὐτὸς να χάσει τὴν αυτοεκτίμησή του, να δυσπιστεῖ πρὸς κάθε τι τὸ ἐλληνικὸ, να ντρέπεται γιὰ τὸ βαρυσήμαντό του ὄνομα, να αἰσθάνεται παρακατιανὸς ποιος; Ὁ Ἕλληνας μπροστὰ σε κάθε τυχάρπαστο Ἑυρωπαῖο καὶ να δέχεται με ευχαρίστηση ὅλα τὰ φτηνὰ καὶ σάπια υποπροϊόντα, τις «νερομπογιές» τοῦ χρεοκοπημένου ἑυρωπαϊκοῦ δῆθεν δυτικοῦ πολιτισμοῦ.

Δόξα τῷ Θεῷ, ὁμως, ἀρκετὰ παιδιά, ἀρκετοὶ νέοι σκέφτονται με περισσότερη ωριμότητα ἀπὸ πολλοὺς, σκέφτονται σοφότερα, ἀνεβαίνουν στοὺς ὤμους τῶν πατέρων γιὰ να δουν μακρύτερα τὸ μέλλον, ἀνακαλύπτουν τὴν παράδοσή μας. Με χαρὰ εἶδαμε τὰ πανηγύρια τῆς πατρίδας μας τὸ καλοκαίρι γεμάτα να εἶναι ἀπὸ νέους, να χορεύουν κυκλικούς χοροὺς πιασμένοι χέρι-χέρι, ὕψι-στο μάθημα δημοκρατικότητας καὶ ἀλληλοπεριχώρησης.

Ξέρετε, οἱ νέοι γνωρίζουν πολλὰ περισσότερα ἀπ' ὅ,τι καὶ ἀπὸ ὅσα θέλουμε να πιστεύουμε. Ἡ Θράκη μας γέμισε με νέους, ἡ Ἡπειρος, ἡ Πελοπόννησος. Ὁ ἀνθὸς τῆς πατρίδας μας διψάει

για το κρυστάλλινο νερό της παράδοσης. Θέλει να ξεδιψάσει σε ένα εκκλησάκι, να ανάψει ένα κερί, να εξομολογηθεί. Δεν ζούμε σε γυάλα. Ξέρουμε τι γίνεται και γι' αυτό ελπίζουμε πως στο τέλος θα κυριαρχήσει το ελληνικό, θα κυριαρχήσει το ρωμαϊκό, θα κυριαρχήσει το χριστιανικό.

Ίσως να σας πληροφορήσαν οι συνεργάτες σας, κύριε Πρωθυπουργέ και κύριοι της Κυβέρνησης –αυτό είναι πολύ σημαντικό- για το χωριό στην Ευρυτανία που μέσω ενεργειών της δασκάλας του χωριού, του παπά, του ιερέα και ενός κατοίκου με μία αγγελία στο Facebook κάλεσαν οικογένειες με παιδιά για να μετακομίσουν στο μικρό χωριό κοντά στο Καρπενήσι. Μάλιστα, οι οικογένειες θα είχαν τη στήριξη όλου του χωριού. Παρέχονταν στις οικογένειες αυτές δωρεάν σπίτι, δουλειά και βοήθεια για τα πρώτα τους έξοδα. Και τι λέτε να έγινε; Γέμισαν οι άνθρωποι του χωριού με δηλώσεις ενδιαφέροντος από διάφορες οικογένειες από την Ελλάδα. Πάνω από εκατό οικογένειες δήλωσαν το ενδιαφέρον τους για να πάνε στο χωριό. «Μακάρι να είχαμε εκατό σπίτια να τους φιλοξενήσουμε όλους», είπαν οι κάτοικοι στην πανέμορφη Φουρνά.

Να σας πω, λοιπόν, κύριε Πρωθυπουργέ, πως τελικά δύο πολύτεκνες οικογένειες θα εγκατασταθούν στο χωριό και δέκα παιδιά θα γεμίσουν πάλι με τις παιδικές φωνές τους την πλατεία του χωριού και το σχολείο. Άρα, ό,τι μπορούν να κάνουν μια δασκάλα, ένας απλός ιερέας και ένας κάτοικος ενός χωριού θέλετε να μας πείτε πως δεν μπορεί να το κάνει μια ολόκληρη Κυβέρνηση σπουδαγμένων με μεταπτυχιακά και διδακτορικά, μια ολόκληρη πολιτεία;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νίκης)

Και το συζητάμε εδώ και χρόνια και λύση δεν βρίσκουμε; Σοβαρά τώρα; Εκτός αν δεν θέλετε να βρεθεί λύση.

Ζωντανέψτε τα χωριά μας. Έτσι θαλυθεί και το δημογραφικό πρόβλημα. Ανακαινίστε σπίτια που ρημάζουν. Δώστε τα πρώτα σε οικογένειες εκπαιδευτικών, να ανοίξουν τα σχολεία, να ακουστεί το κουδούνι, να ξανασημάνουν τα καμπαναριά των εκκλησιών. Αλλά, το ξέχασα. Ζούμε σε μνημονιακή αιχμαλωσία. Προφανώς πρέπει να ρωτήσουμε, όπως θα έλεγε και ο μακαρίτης μεγάλος ηθοποιός Μάνος Κατράκης, τους φίλους μας τους Γερμανούς αν πρέπει να προχωρήσουμε σε τέτοιες εθνοφελείς ενέργειες.

Πάμε, όμως, και σ' ένα άλλο κρίσιμο θέμα. Είδατε πως επιβεβαιωθήκαμε αναφορικά με τους φόβους και τις ανησυχίες που είχαμε εκφράσει εξ αρχής που μπήκαμε στην ελληνική Βουλή χάρη στον λαό μας για την αλλοπρόσκληση ευρωπαϊκή πολιτική στο μεταναστευτικό. Η μία μετά την άλλη ευρωπαϊκή χώρα, η Σουηδία, η Γερμανία, το Βέλγιο, η Ιταλία, η Ισπανία, η Ολλανδία αντιλαμβάνονται εναργώς πως η πολιτική της ενσωμάτωσης των προσφύγων και των λαθρομεταναστών δεν λειτουργεί πια. Όσα λεφτά και να δόθηκαν, οι άνθρωποι αυτοί, τουλάχιστον οι περισσότεροι, ήρθαν στην Ευρώπη για να αλλάξουν την Ευρώπη και όχι για να εργαστούν και να αφομοιωθούν και να σεβαστούν τις ευρωπαϊκές –όπως λέγονται- αξίες. Βλέπουμε παράνομους μετανάστες να έρχονται караβιές στην Ευρώπη και την Ελλάδα κι ας μην τα δείχνουν όλα τα κανάλια της χώρας μας. Κανάλια που εκπέμπουν σε συχνότητες που ανήκουν στον ελληνικό λαό, παρακαλώ, κρύβουν τη ζοφερότατη πραγματικότητα. Γεμίζουν τα ελληνικά νησιά και μετά η ενδοχώρα βέβαια –αυτή είναι η διαδικασία- με μουσουλμάνους μετανάστες, οι οποίοι σκοπό έχουν όχι να δουλέψουν, αλλά να εισπράττουν τα επιδόματα που στερούνται οι Έλληνες εμπερίστατοι πολίτες.

Σας υποβάλλω ένα ερώτημα, κύριε Υπουργέ, κύριε Πρωθυπουργέ, κύριοι της Κυβέρνησης. Ένας μωαμεθανός ξεκινά από το Μπαγκλαντές, το Πακιστάν, το Αφγανιστάν για να έρθει στην Ευρώπη. Γιατί αυτοί οι μουσουλμάνοι δεν πάνε στα πλούσια αραβικά κράτη που έχουν έλλειψη από εργατικά χέρια; Είναι ένα ερώτημα το οποίο απευθύνει όλος ο ελληνικός λαός. Γιατί έρχονται στην Ελλάδα; Βλέπουμε νεαρές μουσουλμάνες να έρχονται «κυνηγημένες» –εντός εισαγωγικών η λέξη- με τη μαντίλα στο κεφάλι για να πάνε στην Ευρώπη. Ερώτημα: Γιατί δεν πάνε στο Κατάρ, το Μπαχρέιν, τη Σαουδική Αραβία και το Ομάν που είναι ομόδοξές τους χώρες;

Βλέπουμε –πάλι εντός εισαγωγικής η φράση- «κυνηγημένους»

πρόσφυγες να πηγαίνουν λίγο καιρό μετά τη «σωτηρία» τους διακοπές στις χώρες απ' όπου έφυγαν για να σωθούν. Μα, για τόσο κοροϊδία μάς περνούν όλοι αυτοί, μην πω καμιά πιο βαριά κουβέντα; Ολόκληρες συνοικίες των Αθηνών, τα «κατεχόμενα» –έτσι τα ονομάζουν οι γηγενείς- είναι στα χέρια λαθρομεταναστών –ουδείς μπορεί να κινηθεί και να περπατήσει το βράδυ- οι οποίοι κατά βάση είναι του μωαμεθανικού θρησκευματος.

Θα το λέω πάντοτε: Ακυρώσατε την επανάσταση του '21. Θα τρίζουν τα κόκκαλα και του Καραϊσκάκη και του Μακρυγιάννη και των άλλων αγωνιστών του '21 που έδωσαν το αίμα τους για να ελευθερωθεί αυτός ο τόπος.

Αντί να χαράξουμε πολιτικές και έναν οδικό χάρτη για να γυρίσουν πίσω οι Έλληνες οικονομικοί μετανάστες στην πατρίδα μας, που τους διώξατε βέβαια με τις ανθελληνικές πολιτικές σας τόσα χρόνια και εσείς της Κυβέρνησης και εσείς της Αξιωματικής Αντιπολιτευσεως, φέρνουμε λαθρομετανάστες για να τους δίνουμε τι; Επιδόματα.

Αυτό –θα χρησιμοποιήσω μία λέξη- είναι κρασιογενές. Και να πω κάτι έχοντας υπ' όψιν μου την είδηση των τελευταίων ημερών για την κατάργηση εμμέσως πλην σαφώς από τη Γερμανία της Συνθήκης του Σένγκεν. Η Γερμανία, αγαπητοί μου, όταν απειλείται και πιέζεται οικονομικά –το γνωρίζουμε από την ιστορία της- αλλάζει το βάδισμά της. Την εμπνέουν οι χήνες. Ήδη ακυρώνει τη Συνθήκη του Σένγκεν, αποδεικνύοντας για πολλοστή φορά –μόνο οι αφελείς δεν το καταλαβαίνουν και δεν μπορούν να το πιστέψουν- το «Deutschland über alles». Η Γερμανία υπεράνω όλων και η Γερμανία απέναντι όλων είναι η κυρίαρχη ιδεολογία της. Τώρα διαφαίνεται πόσο καταστρεπτικές ήταν και οι υπογραφές στο Δουβλίνο III.

Και εξηγώ σύντομα, για να μάθει ο ελληνικός λαός τι υπέγραψαν οι εγκληματικές μνημονιακές κυβερνήσεις. Με βάση, λοιπόν, τις ισχύουσες ρυθμίσεις όταν ένας παράνομος μετανάστης εισέρχεται σε μια χώρα της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και υποβάλλει αίτηση ασύλου ο Κανονισμός Δουβλίνο III ορίζει ότι ένα και μοναδικό κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι υπεύθυνο να εξετάσει την αίτησή του. Το κράτος αυτό είναι κατά κανόνα το κράτος πρώτης εισόδου. Εκτός και αν συντρέχουν ειδικοί λόγοι, οπότε την εξέταση ασύλου μπορεί να την αναλάβει κάποιο άλλο κράτος-μέλος. Με την υποβολή της αίτησης ασύλου λαμβάνονται δακτυλικά αποτυπώματα και γίνεται η καταγραφή του αιτούμενου ασύλου στην ευρωπαϊκή κεντρική βάση. Αν ο εν λόγω μετανάστης δεν λάβει τελικά άσυλο, αρμόδιο γι' αυτό παραμένει το κράτος που εξέτασε το αίτημά του. Έτσι αν ο παράνομος μετανάστης μεταβεί στο άλλο κράτος-μέλος και συλληφθεί εκεί –αυτό θα βιώσουμε δυστυχώς- οι υπηρεσίες αυτού του κράτους θα γνωρίζουν από ποιο κράτος-μέλος ο μετανάστης εισήλθε στην Ευρωπαϊκή Ένωση χάρη στα δακτυλικά αποτυπώματα και θα μπορούν να τον επιστρέψουν σε αυτό το κράτος-μέλος.

Σε αυτό το πλαίσιο διαβάσαμε από ξένες πηγές ότι τον Ιούλιο δύο πτήσεις τσάρτερ μετέφεραν παράνομους μετανάστες από τη Γερμανία στην Ελλάδα και έπεται συνέχεια. Έτσι η Ελλάδα, όπως η κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει εξωτερικά σύνορα, καταλήγει να είναι όχι μόνο η χώρα υποδοχής των παράνομων μεταναστών αλλά και η χώρα πρώτης απέλασης. Με αυτό τον τρόπο οι έξιπνοι, κουτοπόνηροι –θα έλεγα- κεντροευρωπαίοι μεταθέτουν μάλλον διακριτικά μέχρι τώρα –από εδώ και πέρα απροκάλυπτα- το μεταναστευτικό τους πρόβλημα στην περιφέρειά.

Ενίοτε μάλιστα μπορούν και να μας νοουθετούν, λέγοντάς μας ότι πρέπει να κρατάμε τα σύνορά μας ανοιχτά, την ίδια ώρα που εκείνοι μπορούν μέσω του Δουβλίνο να κρατούν τα δικά τους σύνορα κλειστά. Οι ίδιοι δεν χρειάζεται βεβαίως να ανησυχούν ούτε χρειάζεται να λογοδοτήσουν σε κάποιον, αφού το ανθρωπιστικό έργο το έχουν αναθέσει σε άλλους.

Στο λαθρομεταναστευτικό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βλέπουμε να ισχύει απόλυτα η περίφημη ρήση «ο σώζων εαυτόν σωθήτω», αλλά δεν το καταλαβαίνετε γιατί εσείς εξάλλου προωθείτε –το έχει πει ο Πρωθυπουργός- την πολυπολιτισμικότητα, τη διαφορετικότητα και όλες τις παραδοξότητες, που κυκλοφορούν στην οικογένειά.

Κλείνοντας, να ευχαριστήσω από καρδιάς τους ηρωικούς ερ-

γαζόμενους του προαστιακού, τους μηχανοδηγούς, που αποσώβησαν μία ακόμη τραγωδία στον ελληνικό σιδηρόδρομο. Πάλι όμως το ρίξατε στο ανθρώπινο λάθος. Δεν μας είπατε, όμως, ποιες δικλίδες ασφαλείας υπάρχουν για να μη συμβαίνουν αυτά τα ανθρώπινα λάθη. Πάλι κάποιος άλλος φταίει, εκτός από την Κυβέρνηση; Δεν βαρεθήκατε, δεν κουρασθήκατε να μας σερβίρετε συνεχώς την ίδια άνοστη καραμέλα.

Ντρέπομαι προσωπικά να δω τους χαροκαμένους συγγενείς και οικείους των θυμάτων στα Τέμπη. Από του χρόνου -και αν, υπογραμμίζω το «και αν»- θα ξεκινήσει η δίκη για την απόδοση δικαιοσύνης. Από τον Ιούνιο του 2023 που ξεκίνησε η δίκη, δεν έχουν ακόμα καταθέσει όλοι οι υπεύθυνοι. Ο Θεός να δίνει υπομονή και κουράγιο στους ανθρώπους που έχασαν τους αγαπημένους τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Νίκη, το δημοκρατικό και πατριωτικό μας κίνημα με την καθαρότητα και σοβαρότητα των ανθρώπων που την περιβάλλουν και των λόγων της και των προτάσεών της, θα αγωνίζεται με πνεύμα θυσίας και αυταπάτησης, με σθένος για τα δίκαια του λαού μας, για τα νιάτα της πατρίδας μας που τα διακονούσαμε πολλές δεκαετίες, νιάτα που πεινούν και διψούν για αλήθεια και ειλικρίνεια. Εσείς είστε το παλιό, το σάπιο. Έρχεται το νέο, το οποίο έρχεται όμως από μακριά από το ολόδροσο δέντρο της ρωμιοσύνης μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νίκης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε τον κύριο Πρόεδρο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γίνεται γνωστό στο Σώμα ότι από τα άνω δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας τριάντα μαθήτριες και μαθητές και έξι συνοδοί από το ελληνορθόδοξο δίγλωσσο κολέγιο Alphington Grammar School από τη Μελβούρνη της Αυστραλίας.

Η Βουλή σας καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον κ. Βασίλειο Κοτιδίδη από την Ελληνική Λύση.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΤΙΔΗΣ:** Να καλωσορίσουμε τους από πολύ μακριά Έλληνες μαθητές.

Κυρίες Πρόεδρε, κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση αποφάσισε να φέρει ενώπιον μας ακόμα ένα σχέδιο νόμου σχετικά με τον πολύπαθο χώρο της αγροτικής παραγωγής, ένα χώρο που εάν και βασικός πυλώνας της πρωτογενούς παραγωγής οικονομίας μας, η Κυβέρνηση τον έχει χαμηλά στις προτεραιότητές της.

Πρόσφατα είχαμε την ψήφιση της νέας κοινής αγροτικής πολιτικής από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το μέλλον του ευρωπαϊκού αγροτικού κόσμου αποτυπώθηκε στις τελικές αποφάσεις της κοινής αγροτικής πολιτικής με την Ελλάδα για μια ακόμη φορά σε θέση κομπάρσου. Καμμία διεκδίκηση, καμμία πρόταση, απλά αποδοχή των εισηγμένων αποφάσεων.

Οι περικοπές και η μείωση του αγροτικού τομέα είναι δεδομένο ότι θα πλήξουν άμεσα τη χώρα μας. Είναι γνωστή άλλωστε η λατρεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και της ελληνικής Κυβέρνησης στην εισαγωγή φθηνών προϊόντων από τρίτες χώρες εις βάρος της εγχώριας παραγωγής μας. Η χώρα μας μη έχοντας εθνική στρατηγική και όραμα για τον αγροτικό τομέα, αλλά και από το βάρος των δυσμενών συνεπειών της νέας ευρωπαϊκής πολιτικής θα βρεθεί σε πολύ δύσκολη θέση. Αν βάλουμε στη ζυγαριά τις ολοένα και συχνότερες καταστροφές λόγω κακοκαιρίας, καταλαβαίνουμε ότι εάν δεν υπάρξει ένα σοβαρό σχέδιο δράσης για τον πρωτογενή τομέα η κατάσταση θα γίνει δραματική.

Από το 2019 η Ελληνική Λύση και ο Πρόεδρός μας, Κυριάκος Βελόπουλος, σας το λέει. Φυσικά τον αγνοήσατε. Αυτό φαίνεται στο ότι δεν υπάρχει κανένα τέτοιο σχέδιο ως τώρα. Αντί να φροντίσει η χώρα μας δηλαδή για την αύξηση της παραγωγής, βολεύεται με την αθρόα εισαγωγή προϊόντων από κάθε γωνιά του πλανήτη. Ο Έλληνας καταναλώνει λεμόνια Τουρκίας, πατάτες Αιγύπτου, μήλα Αργεντινής, κρέας Ρουμανίας και φυσικά αυτά είναι αμφιβόλου ποιότητας.

Κυρία Υπουργέ, δεν μπορεί να συνεχιστεί αυτό το πράγμα. Δεν

μπορεί να εισάγουμε τα πάντα. Σε μια δύσκολη και μεγάλη οικονομική κρίση όπως προέκυψε από τον πόλεμο με την Ουκρανία, η χώρα μας θα βρεθεί ενώπιον επισιτιστικής κρίσης. Εσείς όμως δεν ασχολείστε με τέτοια πεζά θέματα, αρκεί οι φίλοι σας μεσάζοντες εισαγωγείς να κάνουν τη δουλειά τους. Το δήθεν ενδιαφέρον σας αλλά και ουσιαστικά η πλήρης αδιαφορία και απαξίωσή σας για την αγροτιά φαίνεται στην αντιμετώπιση της καταστροφής του Θεσσαλικού Κάμπου και όχι μόνο.

Πρόσφατα στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, ένα χρόνο μετά, ο Πρωθυπουργός ανακοίνωσε μέτρα ανακούφισης των πληγέντων, τα ίδια μέτρα που εξήγγειλε αμέσως μετά την καταστροφή, δηλαδή, πριν από έναν χρόνο. Αυτό πώς ονομάζεται, ενδιαφέρον ή κοροϊδία; Προέρχομαι από έναν αγροτικό νομό, το Νομό Ημαθίας. Κάποτε ο νομός μου αποτελούσε τη ναυαρχίδα των εξαγωγών γεωργικών προϊόντων όλης της χώρας με κύριους αποδέκτες τα κράτη της ανατολικής Ευρώπης. Δυστυχώς όμως μετά τον εμφύλιο της Γιουγκοσλαβίας, η αγροτική οικονομία του νομού μας ακολουθεί φθίνουσα πορεία και αυτό βέβαια ήρθε να το τελειώσει ο πόλεμος της Ουκρανίας.

Εκτός από τους εξωγενείς παράγοντες και η ίδια η ελληνική πολιτεία δεν βοήθησε την κατάσταση με την έλλειψη του μακροχρόνιου σχεδιασμού προγράμματος. Ταυτόχρονα, υπάρχει αύξηση της αγοράς πρώτων υλών για τα αγροτικά προϊόντα, όπως για παράδειγμα τα φυτοφάρμακα, τα καύσιμα και φυσικά, το εργατικό δυναμικό.

Η συνδρομή της πολιτείας μέσω του ΕΛΓΑ είναι ελλιπής και μειούμενη συνεχώς. Οι τυχόν αποζημιώσεις από φυσικές καταστροφές καταβάλλονται ελλιπείς και με καθυστέρηση. Είχαμε στην περιοχή μας -και εσείς, κύριε Υφυπουργέ γνωρίζετε, γιατί είστε πολύ δίπλα μας- στις 18 και 19 Αυγούστου ισχυρές βροχοπτώσεις με πρόκληση μεγάλης καταστροφής της τοπικής αγροτικής παραγωγής. Ο ΕΛΓΑ δεν αναγνωρίζει δικαίωμα αποζημίωσης λόγω βροχοπτώσεων. Οι πληγέντες αγρότες βρίσκονται στον αέρα.

Κυρία Υπουργέ, δώστε τη λύση τώρα, γιατί είναι θέμα επιβίωσης για τους αγρότες μας.

Φυσικά, λέτε ότι μπορεί να κάνει αίτηση ο αγρότης αν δεν πληρώσει την εισφορά του στον ΕΛΓΑ. Ναι, αλλά δεν μπορεί να πάρει αποζημίωση. Γιατί δεν κάνετε το πολύ απλό; Να δώσετε με τη διαφορά. Κρατήστε από την αποζημίωση την εισφορά και να τελειώνει υπόθεση. Από πού θα βρουν οι άνθρωποι τα χρήματα, εφόσον δεν έχουν πουλήσει την παραγωγή τους;

Όσον αφορά βέβαια το κατατεθέν νομοσχέδιο σχετικά με την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, την προστασία γεωγραφικής ένδειξης και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, ουσιαστικά πρόκειται για επανάληψη του ίδιου θεσμικού πλαισίου με ελάχιστες διαφοροποιήσεις.

Δεν προβλέπεται τίποτα για την ενίσχυση της ευελιξίας του ΕΛΓΑ και του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» που συνεχίζουν να ασκούν έλεγχο στα παραπάνω προϊόντα. Ειδικά ο ΕΛΓΑ, έχει μετατραπεί σε έναν πολυδαίδαλο οργανισμό που τείνει να λειτουργεί όλο και περισσότερο γραφειοκρατικά.

Στο σχέδιο νόμου δεν αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες κάθε αρχής και ελέγχου.

Επίσης, δεν υπάρχει πρόβλεψη για την πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού, όπως γεωπόνων για θερμοκηπιακές καλλιέργειες. Θα σας πω ένα παράδειγμα. Έρχεται ο γεωπόνος για να ελέγξει το χαλάζι που έχει πέσει και παίρνει τα ροδάκινα από κάτω, ξέρετε, από τις ποδιές, από τις ροδακινίες. Το χαλάζι πέφτει, όμως, πέφτει από επάνω. Είναι μια κοινή λογική. Θα βγάλετε από κάτω 25%, 30%, δεν θα πάρει τίποτα ο αγρότης και επάνω έχει 90% ζημιά ο άνθρωπος. Δεν δέχεται και κουβέντα. Του δίνει τη σκάλα ο αγρότης και λέει «Μη με πλησιάζετε». Αυτά γίνονται στους Νομούς Πιερίας, Πέλλας και Ημαθίας.

Και κάτι άλλο. Είπαμε για θερμοκήπια. Να πούμε και ότι δίνετε 600 εκατομμύρια σε μεγάλες εταιρείες θερμοκηπίων. Δηλαδή, οι μικροί, όπως υπάρχουν σε εμάς στον Άγιο Γεώργιο Ημαθίας, οι αγρότες που έχουν ένα, δύο, πέντε, δέκα, δεκαπέντε στρέμματα θερμοκήπια, τι θα κάνουν; Δεν θα επιδοτηθούν; Όχι, φυσικά.

Το νομοσχέδιο δεν λαμβάνει υπ' όψιν του και δεν αναφέρει τίποτα για τη λειψυδρία, που κάθε χρόνο δημιουργεί πρόβλημα

μεγαλύτερο στη χώρα μας. Ακόμα ποτίζουμε από αυτά τα μεγάλα κανάλια με τα χαλασμένα τσιμεντένια πλαϊνά. Στη Βέροια και στην Ημαθία αυτό βλέπουμε. Δεν ξέρω γιατί δεν έχει γίνει ακόμα κάτι σοβαρό για τη λειψυδρία.

Δεν ασχολείστε καθόλου με το ζήτημα των κόκκινων δανείων, που αποτελεί ανοιχτή πληγή για τους Έλληνες παραγωγούς.

Θα έπρεπε να υπάρχει μεγαλύτερη μέριμνα για το ζήτημα των ελληνοποιήσεων, της τυποποίησης των συγκεκριμένων προϊόντων, καθώς και στην πλήρη εφαρμογή του ηλεκτρονικού τιμολογίου. Η χώρα μας διαθέτει ορισμένα βαριά χαρτιά, όπως το μέλι, το λάδι, την κορινθιακή σταφίδα, τις ιχθυοκαλλιέργειες, το τυρί φέτα, την ελιά και τα παράγωγα αυτών. Θα πρέπει πάση θυσία να προστατευθεί η ελληνικότητά τους, καθώς αποτελούν τη βάση της εξαγωγικής δύναμης της πατρίδας μας.

Κλείνοντας, κύριε Υπουργέ, με λύπη πληροφορήθηκα ότι απαξιώσατε τις προτάσεις των επισημών - εμπειρογνομόνων του ΕΛΓΑ σχετικά με το σχέδιο νόμου, αρνούμενος ακόμα και να τους συναντήσετε.

Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, ακόμα ένα νομοσχέδιο αποσπασματικό και πρόχειρο κατατέθηκε για τον αγροτικό τομέα.

Εάν θέλετε προτάσεις, η Ελληνική Λύση είναι έτοιμη να συνεισφέρει. Η επιστροφή στους αγρότες του ειδικού φόρου κατανάλωσης, θέσπιση αφορολόγητου για τα πέντε πρώτα χρόνια άσκησης αγροτικής καλλιέργειας και ειδικά χαμηλοί φορολογικοί συντελεστές είναι μόνο η αρχή. Εάν δεν μπορείτε να το ξεκινήσετε, θα το κάνουμε εμείς. Άλλωστε ξέρετε ότι είμαστε εδώ δυατοί για το καλό του Έλληνα πολίτη.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Ευχαριστούμε τον κ. Κοτίδη.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Ιωάννης Δημητροκάλλης.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Χρόνια πολλά σε όσες γιορτάζουν σήμερα.

Θα ήθελα να ξεκινήσω με την ομιλία του Πρωθυπουργού στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης που μπορεί να περιελάμβανε σαράντα πέντε μέτρα. Όμως, η πραγματικότητα που ζούμε καθημερινά αποδεικνύει ότι η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας αδυνατεί να αντιμετωπίσει τις κρίσεις που η ίδια δημιουργεί με την αντιλαϊκή της πολιτική.

Η ακρίβεια στις τιμές των βασικών αγαθών έχει εκτοξευθεί, αφήνοντας τα ελληνικά νοικοκυριά να παλεύουν για να επιβιώσουν. Ο ενεργειακός τομέας αντί να θωρακιστεί έχει παραδοθεί στα μεγάλα ιδιωτικά συμφέροντα, επιβαρύνοντας τους πολίτες με δυσβάσταχτους λογαριασμούς. Τι να πούμε και για τη στεγαστική κρίση; Η Κυβέρνηση, υπόσχεται λύσεις αλλά οι πολιτικές της οδηγούν μόνο σε αύξηση των ενοικίων και σε αδυναμία των νέων ανθρώπων να βρουν προσιτή κατοικία.

Η Νέα Δημοκρατία, συνεχίζει να στηρίζει τα μεγάλα οικονομικά συμφέροντα, ενώ οι απλοί πολίτες βλέπουν τις ζωές τους να βυθίζονται στην ανασφάλεια. Τα σαράντα πέντε αυτά μέτρα δεν είναι παρά η ασπιρίνη που προσπαθεί να καλύψει τις πληγές που έχει δημιουργήσει η ίδια η Κυβέρνηση. Η πολιτική της Νέας Δημοκρατίας δεν είναι απλώς αποτυχημένη. Είναι επικίνδυνη για το μέλλον της ελληνικής κοινωνίας.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, έχουμε σήμερα την ψήφιση ενός νομοσχεδίου που στοχεύει στην προστασία των προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης από παράνομες ενέργειες, όπως οι ελληνοποιήσεις ξένων προϊόντων και οι νοθείες. Αναγνωρίζω ότι πρόκειται για ένα υπαρκτό πρόβλημα, το οποίο η Κυβέρνηση προσπαθεί να αντιμετωπίσει.

Όμως, ας είμαστε ειλικρινείς. Αυτό το νομοσχέδιο δεν είναι αποτέλεσμα πρωτοβουλίας του Έλληνα νομοθέτη αλλά εκτέλεση εντολών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βλέπουμε πλέον πως οι κυβερνήσεις μας έχουν υποβιβαστεί στον ρόλο του εκτελεστικού βραχίονα των ευρωπαϊκών κανονισμών. Εδώ, κύριοι συνάδελφοι, είναι Ελλάδα, όχι μία επαρχία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ξένοι δεν θα μας επιβάλλουν πως θα καλλιεργούμε τη γη μας και τι προϊόντα θα παράγουμε.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, καλείται να λύσει το πρόβλημα με απο-

σπασματικές διατάξεις, την ώρα που οι φορείς αλλά και η πλειοψηφία της Αντιπολίτευσης ζητούν τη δημιουργία ενός οργανωμένου, ενιαίου διοικητικού οργάνου ελέγχου. Αντ' αυτού, βλέπουμε απλά διπλές αρμοδιότητες, όπως αυτές μεταξύ του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και του ΕΦΕΤ κάτι, που μόνο σύγχυση προκαλεί και διευκολύνει τους παραβάτες να αποφύγουν τις κυρώσεις.

Ακούσαμε πρόσφατα στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης τον Πρωθυπουργό και τα μέλη της Κυβέρνησης να λένε πως έχουν προτεραιότητα τη στήριξη των αγροτών και του πρωτογενούς τομέα, παρουσιάζοντας, μάλιστα, μία σειρά μέτρων. Θέλω να σταθώ σε δύο συγκεκριμένα μέτρα που αποδεικνύουν ότι ο στόχος της Κυβέρνησης είναι να εκχωρήσει γεωργικές εκτάσεις και χρήματα σε μεγάλα funds και πολυεθνικές, εξαθλιώνοντας ακόμα περισσότερο τον μικρομεσαίο αγρότη.

Το πρώτο μέτρο, είναι το πρόγραμμα των 600 εκατομμυρίων ευρώ για την αύξηση της θερμοκηπιακής καλλιέργειας. Το δεύτερο, είναι το σχέδιο ανταλλαγής και αντιπαροχής των αδρανών δημόσιων γαιών που ανήκουν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Ποιος μικρομεσαίος αγρότης έχει τη δυνατότητα να συμμετάσχει σε αυτά τα προγράμματα. Ακόμα και εάν κάποιοι μικροί αγρότες συνεργαστούν για να δημιουργήσουν μία εταιρεία, πώς θα μπορέσουν να ανταγωνιστούν τους επιχειρηματικούς κολοσσούς;

Αυτή η πολιτική, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια στην εξαφάνιση του Έλληνα αγρότη. Πρέπει να αντισταθούμε στην υποδούλωση της ελληνικής γης από τα ξένα funds και μεγαλοεπιχειρηματίες. Η γη ανήκει στους Έλληνες και μόνο στους Έλληνες. Το ελληνικό αγροτικό τοπίο βρίσκεται ήδη σε τραγική κατάσταση. Ο Έλληνας αγρότης βλέπει το κόστος παραγωγής να έχει αυξηθεί κατά 150% τα τελευταία δύο χρόνια ενώ, ταυτόχρονα, βρίσκεται αντιμέτωπος με μονοπώλια και ολιγοπώλια. Από τη μία τα σουπερμάρκετ αυξάνουν τις τιμές στο γάλα και από την άλλη οι γαλακτοβιομηχανίες λένε στους παραγωγούς ότι έχουν πλεονάζοντα αποθέματα και τους πιέζουν να ρίξουν τις τιμές.

Δεν υπάρχει η παραμικρή ισορροπία και φυσικά δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη για τον τέλει ανταγωνισμό που επικαλείται η Κυβέρνηση. Η ελληνική αγορά λειτουργεί σαν κλειστό καρέλ με τον παραγωγό πάντα στη γωνία. Μπορεί η Κυβέρνηση να επικαλείται την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους δημοσιονομικούς περιορισμούς, όμως ας είμαστε σαφείς. Όταν πρόκειται για την προστασία των αγροτών, της αγοράς, των παραγωγών δεν υπάρχει καμμία δικαιολογία για την ανικανότητά της. Το χειρότερο είναι ότι η χώρα μας δεν έχει καν σχέδιο διαχείρισης των υδάτινων πόρων. Ένα κρίσιμο ζήτημα που επηρεάζει άμεσα το κόστος παραγωγής. Ενώ άλλες χώρες επενδύουν σε φράγματα, αφαλάτωση και ανακύκλωση νερού, η εύκολη λύση στην Ελλάδα είναι η αύξηση της τιμής του νερού άρδευσης. Αυτό θα οδηγήσει σε ακόμη μεγαλύτερη αύξηση του κόστους παραγωγής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορούμε να παραβλέψουμε ότι το νερό, η ενέργεια και τα γεωργικά αγαθά θα καταλήξουν σύντομα να διαπραγματεύονται σε χρηματιστήρια, με τις τιμές να εκτοξεύονται, λόγω κερδοσκοπικών πρακτικών. Αυτή η εμπορευματοποίηση βασικών αγαθών, με την πρόφαση της κλιματικής κρίσης, είναι μια απειλή που πρέπει να προλάβουμε. Εδώ ακριβώς βρίσκεται και η αποτυχία της Κυβέρνησης, ενώ υποστηρίζει πως προστατεύει τον πρωτογενή τομέα, στην πραγματικότητα τα μέτρα που προωθεί δεν εξυπηρετούν τους μικρομεσαίους παραγωγούς, αλλά τις μεγάλες επιχειρήσεις και τα ξένα funds. Δεν υπάρχει καμμία στρατηγική για την ενίσχυση του μικρού αγρότη, που είναι η καρδιά της ελληνικής παραγωγής, και φτάνουμε στο νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας.

Και ας μην γελιόμαστε οι διπλές αρμοδιότητες του ΕΛΓΟ και του ΕΦΕΤ δημιουργούν χάος, με αποτέλεσμα οι παραβάτες να εκμεταλλεύονται τα κενά και τις ασάφειες. Η λύση δεν είναι να θεσμοθετούμε επιτροπές χωρίς ουσιαστικές αρμοδιότητες ή να επιβάλλουμε έγγραφες συστάσεις, αντί αυστηρές κυρώσεις. Πρέπει να προχωρήσουμε άμεσα στη δημιουργία ενός ισχυρού εθνικού φορέα ελέγχου που θα έχει την αρμοδιότητα να παρακολουθεί την ελληνική παραγωγή από τη βάση ως την κατανάλωση. Αυτός ο φορέας πρέπει να είναι στελεχωμένος από Έλ-

ληνες ειδικούς που γνωρίζουν την πραγματικότητα της ελληνικής γεωργίας και μπορούν να επιβλέψουν με αυστηρότητα και αμεροληψία.

Η γεωργία μας, η γεωργική μας παραγωγή είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την εθνική μας ταυτότητα και την πολιτιστική μας κληρονομιά. Δεν μπορούμε να επιτρέψουμε την υποβάθμιση της και την εκχώρησή της σε ξένες δυνάμεις. Το σημερινό νομοσχέδιο δεν προσφέρει την προστασία που χρειάζεται ο πρωτογενής τομέας. Οι έλεγχοι πρέπει να γίνονται με αυστηρότητα και τα προϊόντα μας να προστατεύονται με βάση τα εθνικά κριτήρια, όχι με ευρωπαϊκές οδηγίες που δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαιτερότητες της χώρας μας.

Κλείνοντας, θέλω να τονίσω ότι η ελληνική αγροτιά δεν μπορεί να αντέξει άλλο τις συνεχείς επιθέσεις από τα μονοπώλια και την αδιαφορία της Κυβέρνησης και της ευρωπαϊκής πολιτικής. Πρέπει να επανεξετάσουμε τη στρατηγική μας, να δώσουμε κίνητρα στους νέους να ασχοληθούν με τη γεωργία και να προστατεύσουμε τον Έλληνα παραγωγό από τις ξένες επιρροές που απειλούν να εξαφανίσουν τον πρωτογενή μας τομέα. Αν είναι να αναλάβουμε δράση τώρα, ο κίνδυνος να δούμε την αγροτική μας παραγωγή να σβήνει, είναι πιο κοντινός από ποτέ. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλες οι υγιείς πατριωτικές δυνάμεις δεν θα επιτρέψουμε να μετατραπεί η πατρίδα μας σε αποικία των πολυεθνικών και των ξένων συμφερόντων. Οι Έλληνες αγρότες δεν είναι υποτέλειες των Βρυξελλών.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Ιωάννης Πλακιωτάκης):** Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Δημητρώκαλη.

Θα δώσω τώρα τον λόγο στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τον κ. Κωνσταντίνο Τσιάρα.

Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρά τα πολλά χρόνια που βρίσκομαι στον χώρο του ελληνικού Κοινοβουλίου, είναι η πρώτη φορά που παίρνω τον λόγο από αυτό το Βήμα με την ιδιότητα του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Και νομίζω - μιας και η αφορμή δόθηκε σε έναν πολύ μεγάλο βαθμό από όλους τους συναδέλφους που βρεθήκαν πριν από εμένα εδώ στο Βήμα - ότι πρέπει να ξεκαθαρίσουμε ορισμένα θέματα και ζητήματα τα οποία αφορούν συνολικά στον πρωτογενή τομέα. Νομίζω ότι πρέπει να ξεκαθαρίσουμε μια πραγματικότητα η οποία υφίσταται και δεν νομίζω ότι μπορεί να την αμφισβητήσει κανείς. Και βεβαίως πρέπει να κάνω γνωστό σε όλους εσάς - βασικά στο Σώμα, στα πολιτικά κόμματα, στους αξιότιμους συναδέλφους, οι οποίοι εκτιμώ ότι έχουν μεγάλο ενδιαφέρον για την πορεία του πρωτογενούς τομέα, πολλοί από εμάς καταγόμαστε από περιοχές όπου ο πρωτογενής τομέας έχει πραγματικά κυρίαρχο ρόλο και στην τοπική οικονομία - το τι ακριβώς θέλουμε να κάνουμε, ποιες είναι οι στοχεύσεις και ποιες είναι οι κατευθύνσεις οι οποίες έχουμε πρόθεση να ακολουθήσουμε το επόμενο χρονικό διάστημα.

Αν μιλήσουμε, λοιπόν, για τον πρωτογενή τομέα στην Ελλάδα, θα συμφωνήσουμε ότι είναι ουσιαστικά μια παραγωγική διαδικασία η οποία δεν συμβάλλει απλά και μόνο σημαντικά στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, έχει πολύ μεγαλύτερη σημασία για την ίδια τη σύνθεση, την κοινωνική συνοχή της πατρίδας μας. Είναι ο χώρος επαγγελματικής ανασφάλισης που κρατάει τους ανθρώπους, που κρατάει τους Έλληνες πολίτες στην ελληνική περιφέρεια και είναι αυτός ο οποίος δίνει μια πραγματική δυναμική σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της χώρας, ακόμη και σε μικρά, απομακρυσμένα χωριά, σε ξεχασμένες τοπικές κοινωνίες. Δίνει τη δυνατότητα στους ανθρώπους να μένουν στους χώρους των πατρογονικών τους εστιών, στους τόπους που μεγάλωσαν, στους τόπους από τους οποίους είναι συνδεδεμένοι. Αρα, προφανώς έχει τεράστια σημασία η επίδραση και ο ρόλος του στην εθνική οικονομία, άλλο τόσο όμως μεγάλη σημασία έχει η επίδραση και ο ρόλος του στην κοινωνική συνοχή της πατρίδας μας.

Και πρέπει κανείς να βλέπει τον πρωτογενή τομέα, όχι απομονωμένα, κάνοντας κριτική σε επιμέρους ζητήματα, τα οποία δικαιολογημένα μπορεί να είναι προβληματικά -θα είμαι ο πρώτος

που θα το δεχτώ - αλλά βλέποντας πώς επιδρώντας μέσω των όποιων πολιτικών και κυβερνητικών επιλογών, να έχουμε το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα με τις συνθήκες οι οποίες είτε μπορεί να είναι διαμορφωμένες από το παρελθόν, με τα γνωστά προβλήματα ή τις παθογένειες, είτε διαμορφώνονται στον παρόντα χρόνο, ακριβώς γιατί η συγκυρία μάς βοηθάει να διαμορφωθούν.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω κατ' αρχάς ότι ο πρωτογενής τομέας είναι μία από τις μεγάλες προτεραιότητες της σημερινής Κυβέρνησης. Και αυτό θέλω να πιστεύω ότι είναι γνωστό σε όλους σας, όχι απλά και μόνο γιατί είναι συχνές οι αναφορές ή οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού ή γενικότερα της Κυβέρνησης το τελευταίο χρονικό διάστημα, αλλά γιατί υπάρχει μια εστιασμένη κατά κάποιον τρόπο επικέντρωση του πολιτικού ενδιαφέροντος σε αυτό το οποίο πρόκειται να εξελιχθεί -εξελισσεται και πρόκειται να εξελιχθεί- στον πρωτογενή τομέα.

Μάλιστα, ανέφερα και στην ομιλία μου στην επιτροπή ότι υπάρχει και μια ευτυχής συγκυρία, διότι ο πρωτογενής τομέας τα τελευταία χρόνια έχει προτεραιοποιηθεί και στις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και η συγκυρία είναι θετική για μας γιατί, ενώ ήταν μόνιμα ένα μεγάλο ζητούμενο για το πώς θα στηρίξουμε και θα βοηθήσουμε τον πρωτογενή τομέα, πώς θα αναλάβουμε πρωτοβουλίες, πώς θα ασκήσουμε πολιτικές οι οποίες θα δώσουν την πραγματική ανάσα, θα προσδιορίσουν ακόμη περισσότερο το παραγωγικό μοντέλο του πρωτογενούς τομέα και θα τον κάνουν ακόμα πιο σημαντικό στη συμβολή του στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, έρχεται η Ευρωπαϊκή Ένωση τώρα, μέσα από την παραδοχή ή την ανάγκη που αναδεικνύει για διατροφική επάρκεια, για αυτάρκεια των δικών της προϊόντων, να δείξει πόσο σημαντικός είναι ο πρωτογενής τομέας κατ' αρχάς για την ίδια την Ευρώπη, αλλά να βοηθήσει έμμεσα και εμάς, μέσω των πολιτικών που επιλέγουμε, προκειμένου να υποστηρίξουμε τον πρωτογενή τομέα.

Είναι μια τυχαία διαδικασία η οποία απλά έρχεται από το παρελθόν και οι κυβερνήσεις της Μεταπολίτευσης φρόντισαν απλά να τις συντηρήσουν χωρίς να ασκήσουν πολιτικές ή χωρίς να επιχειρήσουν να βελτιώσουν μια κακή πραγματικότητα; Προφανώς και όχι. Ήταν επιτυχημένες όλες οι πολιτικές; Επίσης μάλλον όχι. Θέλω να είμαι ειλικρινής απέναντί σας. Αν θα έπρεπε να ισχυριστώ ότι όλα όσα υπάρχουν αυτή τη στιγμή στον πρωτογενή τομέα, στους μηχανισμούς που τον υποστηρίζουν ή σε μια γενικότερη πρακτική η οποία έχει ακολουθηθεί από το παρελθόν είναι όλα καλά, δεν θα ήμουν ειλικρινής απέναντί σας και δεν θα μιλούσαμε ειλικρινά.

Αν όμως και εσείς από την άλλη πλευρά, οι οποίοι βρεθήκατε στο Βήμα, που μιλήσατε και εκφράσατε την άποψή σας, έχετε ειλικρινή πρόθεση να στηρίξουμε τον πρωτογενή τομέα, θα πρέπει να μιλήσουμε διαφορετικά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όχι με ατάκες, όχι απλά και μόνο με εκφράσεις οι οποίες μπορεί να δημιουργούν ένα ενδιαφέρον για τον υποτιθέμενο τηλεθεατή, αν υπάρχουν τηλεθεατές σε αυτή τη διαδικασία της συζήτησης που υπάρχει σε επίπεδο Ολομέλειας του ελληνικού Κοινοβουλίου. Όμως, θα πρέπει να μιλήσουμε μέσα από μια σοβαρή συζήτηση και μέσα από προτάσεις, οι οποίες αφορούν στην ίδια τη συνέχεια, στην ίδια την ανάπτυξη, στην ίδια την επιβίωση του πρωτογενούς τομέα. Λυπάμαι που θα σας το πω, αλλά τουλάχιστον από τη δική σας πλευρά εγώ προσωπικά δεν είδα και δεν κατέγραψα καμμία τέτοια προσέγγιση.

Πάμε να δούμε, λοιπόν, τι συμβαίνει για να βάλουμε όλα αυτά τα πράγματα σε μια σειρά; Υπάρχουν πλεονεκτήματα σε σχέση με τον πρωτογενή τομέα της χώρας μας και τις δυνατότητες που έχει προκειμένου να αναπτυχθεί ακόμη περισσότερο; Προφανώς και υπάρχουν. Από πού αποδεικνύεται αυτό; Μα, αν δει κανείς το τι παράγουμε, ποια είναι η βασική εξαγωγική μας δυνατότητα και πού ενδεχομένως πρέπει να εστιάσουμε για να αυξήσουμε ακριβώς αυτό το αποτέλεσμα -θα μπορούσα να σας μιλήσω με νούμερα πολλή ώρα, αλλά δεν έχουν καμμία απολύτως αξία- είναι εύκολο να διαπιστώσει κανείς ότι το μεγάλο θετικό ισοζύγιο, το οποίο διαπιστώνεται τα τέσσερα χρόνια στις ελληνικές εξαγωγές είναι στα οπωροκηπευτικά προϊόντα και εκεί πρέπει κυρίως να εστιάσει κανείς την προσοχή του, αν θέλει να υπάρχει

μεγάλη προστιθέμενη αξία στην ελληνική οικονομία μέσω της διάθεσης των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα. Εκεί έχουμε μια αύξηση η οποία είναι περίπου 60% τα τελευταία τέσσερα χρόνια. Υπάρχει και μια μικρή αύξηση των εισαγόμενων προϊόντων με κυρίαρχο το κρέας, αλλά είναι πολύ μικρή σε σχέση με την αύξηση που παρατηρείται στις εξαγωγές για τα οπωροκηπευτικά προϊόντα. Και, βεβαίως, πρέπει κανείς να δει ολιστικά πώς μπορεί να διαχειριστεί αυτή την πραγματικότητα και να φέρει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα, αν όντως θέλουμε να πετύχουμε κάτι.

Τι επιχειρεί, λοιπόν, η Κυβέρνηση αυτή τη στιγμή; Και τουλάχιστον σε ό,τι με αφορά είναι τα πρώτα βήματα. Δεν θέλω να σας πω ή ενδεχομένως να εξαγγείλω «μαξιμαλιστικές» προτάσεις ή ζητήματα τα οποία ξέρουμε πολύ καλά ότι είναι πολύ δύσκολο να φτάσουν μέχρι τον στόχο τους. Ψάχνουμε να βρούμε συγκεκριμένα πράγματα. Τι μπορεί να είναι συγκεκριμένο; Θα μειώσουμε το κόστος παραγωγής, καταργούμε τον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

Η απαλλαγή από τον ειδικό φόρο κατανάλωσης είχε σταματήσει το 2016, κύριοι συνάδελφοι της Αξιοματικής Αντιπολίτευσης. Επαναφέραμε ουσιαστικά τη συγκεκριμένη ρύθμιση. Έχουν δοθεί περισσότερα από 240 εκατομμύρια ευρώ τα τελευταία τρία χρόνια και πλέον με ένα σταθερό μηχανισμό επιστρέφεται ο ειδικός φόρος κατανάλωσης. Για ποιο λόγο; Για να μειώσουμε το κόστος παραγωγής. Είναι το μόνο που πρέπει να κάνουμε; Όχι, δεν είναι το μόνο που πρέπει να κάνουμε, είναι ένα βήμα.

Πάμε παρακάτω. Δεν πρέπει να δούμε τις παθογένειες που έρχονται από το παρελθόν;

Ποια ήταν μια μεγάλη παθογένεια, κύριε Κόκκαλη; Το είπατε και πολύ σωστά το αναφέρατε νωρίτερα. Δεν ήταν τα θέματα και τα ζητήματα των κόκκινων αγροτικών δανείων που ήταν μια θηλιά στον λαιμό όχι μόνο είκοσι - τριάντα χιλιάδων αγροτών φυσικών προσώπων, αλλά και περισσότερων από επτακοσίων αγροτικών συνεταιρισμών;

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Γι' αυτό.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ναι, αναλάβετε μια πρωτοβουλία το 2018.

Γιατί, κύριε Κόκκαλη, αυτή η πρωτοβουλία -και είναι προς τιμήν σας- δεν προχώρησε; Δεν είναι γιατί δεν έγινε γνωστό και το ξέρετε πάρα πολύ καλά. Η πραγματικότητα είναι κάπου αλλού.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Πού;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Εμείς ερχόμαστε, λοιπόν, εδώ σήμερα και λέμε ότι με μια όσο γίνεται πιο γενναία ρύθμιση θα δώσουμε ένα τέλος και στην ομηρία ανθρώπων που έτυχε να μπλεχθούν σε έναν αγροτικό συνεταιρισμό και η περιουσία τους είναι ακόμη δεσμευμένη εδώ και δέκα χρόνια, αλλά και σε απλούς ανθρώπους αγρότες οι οποίοι είδαν για μια δυο χρονιές να μην πηγαίνει καλά όλη η παραγωγική διαδικασία ή έτυχε να βρεθούν σε μια δυσκολία της ζωής και βρίσκονται υπό τον βρόγχο ενός κόκκινου δανείου.

Και έχουμε προαναγγείλει ότι θα γίνει σημαντική μείωση των κεφαλαίων, έχουμε προαναγγείλει ότι θα υπάρξει αναχρηματοδότηση των δανείων. Θέλουμε με κάθε τρόπο να δώσουμε ανάσα στον αγροτικό κόσμο να απαλλαγεί από βάρη και παθογένειες του παρελθόντος.

Η τρίτη επιλογή αφορά στο γεγονός ότι αν θέλουμε να αυξήσουμε όντως την εξαγωγική δυνατότητα της χώρας, πού πρέπει να επενδύσουμε; Στη θερμοκηπιακή καλλιέργεια.

Το είπα νωρίτερα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι εδώ υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό και αυτό αποδεικνύεται από την ίδια τη ζήτηση της αγοράς, από την εξαγωγική δυνατότητα της χώρας, από το γεγονός ότι αυτή η εξαγωγική δυνατότητα τα τελευταία τέσσερα χρόνια μας έχει δώσει θετικό ισοζύγιο στον αγροτικό τομέα που ήταν αρνητικό το 2019 και το γεγονός ότι βγαίνει μονίμως αυξανόμενη. Αυτό δεν είναι στοιχεία τα οποία πρέπει να προσμετρήσει κανείς;

Γι' αυτόν τον λόγο όντως μέσω του ΠΑΑ -γνωρίζετε ποιο είναι το ΠΑΑ και τι είναι και πώς ενισχύει ουσιαστικά την αγροτική και την κτηνοτροφική δραστηριότητα, τον πρωτογενή τομέα γενικότερα- θα δοθούν 150 συν 150 εκατομμύρια. Το 35% θα είναι με τραπεζικό δανεισμό και η ίδια συμμετοχή των αγροτών θα είναι το 15%.

Αλήθεια, για να μιλήσουμε με αριθμούς, ένα hi tech θερμοκήπιο δέκα στρεμμάτων, με βάση τουλάχιστον τις μελέτες, κοστίζει 380.000 ευρώ. Το υδροπονικό κοστίζει ένα εκατομμύριο που λέγαμε, γιατί πρέπει κάποια στιγμή όταν είμαστε στο βήμα του ελληνικού Κοινοβουλίου και απευθυνόμαστε στους Έλληνες πολίτες, τουλάχιστον οι αριθμοί τους οποίους αναφέρουμε να έχουν σχέση με την πραγματικότητα. Δεν είναι κάτι που το γνωρίζω και εγώ -θέλω να σας είμαι ειλικρινής- αλλά αναγκάστηκα να το αναζητήσω, αναγκάστηκα να ψάξω, αναγκαστικά να δω ποια είναι τα ποσά τα οποία χρειάζονται προκειμένου είτε να κατασκευάσει κανείς ένα συμβατικό θερμοκήπιο, που και εκεί υπάρχουν διαφορετικές κατηγορίες -απλό, μεσαίο, υψηλής τεχνολογίας- ή ένα υδροπονικό θερμοκήπιο. Δεν είναι τόσο εύκολο το να λέει κανείς όποιο νούμερο μπορεί να σκεφθεί για οτιδήποτε.

Άρα, τα νούμερα για τα οποία μιλάμε και συμβατά είναι, όταν μάλιστα ξέρουμε ότι υπάρχει ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα. Η παραγωγή της τομάτας, όταν μιλάμε για μια κλασική καλλιέργεια -υπαίθρια καλλιέργεια-, είναι τρεις τόνοι το στρέμμα. Όταν μιλάμε για θερμοκηπιακή καλλιέργεια, είναι δεκατριεπίμισι τόνοι το στρέμμα. Αντιλαμβάνεστε ότι μιλάμε για τεσσαρεισήμισι φορές παραπάνω παραγωγή.

Καταλαβαίνετε, λοιπόν, πόσο μεγαλώνουν τα μεγέθη και ποια μπορεί να είναι η προσδοκία στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν όντως θέλουμε να μεγεθύνουμε και το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν, αλλά και την εξαγωγική δυνατότητα της χώρας, πρωτίστως, όμως, αν θέλουμε να στηρίξουμε τους ανθρώπους του πρωτογενούς τομέα, γιατί η συζήτηση γίνεται για αυτούς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ούτε και τα μεγάλα συμφέροντα που κάποιοι έχετε ανακαλύψει και συνηθίζετε να επαναλαμβάνετε ούτε πολύ περισσότερο για μια αδιαφανή διαδικασία, η οποία βρίσκεται κάπου αλλού.

Και το λέω αυτό γιατί πραγματικά θα μπορούσα να αντικρούσω πολλά από αυτά τα οποία ανέφεραν νωρίτερα οι κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διότι υπάρχουν κάποια πράγματα τα οποία τουλάχιστον νομίζω ότι είναι απαντήσιμα από μόνα τους. Δεν χρειάζεται να πω κάτι παραπάνω. Αν υπάρχουν θέματα ή ζητήματα, ξέρουμε πάρα πολύ καλά πού βρίσκονται, πού πρέπει να σταθούμε, τι πρέπει να αντιμετωπίσουμε σήμερα και πώς πρέπει να κάνουμε τα επόμενα βήματα. Ακόμη και το γεγονός ότι υπάρχουν οι ανεκμετάλλετες γαίες, οι οποίες ανήκουν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και υπάρχει η πρόθεση να διατεθούν, είναι ακριβώς για να δώσουμε τη δυνατότητα σε αγρότες ή σε συνεταιριστικά σχήματα, τα οποία έχουν την πρόθεση να κάνουν το επόμενο βήμα και κυρίως να κατευθυνθούν σε μια εξαγωγική παραγωγική διαδικασία, να έχουν την απαραίτητη γη, προκειμένου να την καλλιεργήσουν.

Εκεί είναι ακριβώς όλη η υπόθεση. Δηλαδή, τα τέσσερα βήματα, οι τέσσερις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού από το Βήμα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης, που χθες ουσιαστικά τα επικαιροποιήσαμε και τα κάναμε περισσότερο συγκεκριμένα, είχαν να κάνουν με το γεγονός ότι υπηρετούμε ένα συνολικό σχέδιο. Αυτή τη στιγμή δεν υπάρχουν διατάξεις, δεν υπάρχουν εξαγγελίες, δεν υπάρχουν προθέσεις οι οποίες είναι ξεκομμένες η μία από την άλλη. Αντίθετα, όλες υπηρετούν ένα συγκεκριμένο στόχο, πώς θα μεγαλώσουμε την παραγωγή, πώς θα απαλλαγούμε από τις παθογένειες του παρελθόντος, πώς θα μπορέσουμε με ένα πολύ συγκεκριμένο τρόπο να μειώσουμε το κόστος παραγωγής, αν και εδώ η συζήτηση είναι τεράστια. Είναι σαν να μην ξέρουμε μεταξύ μας ότι το μεγάλο πρόβλημα που έχει ο ελληνικός πρωτογενής τομέας είναι οι μικρές σε έκταση αγροτικές εκμεταλλεύσεις ή οι μικρές κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Άρα, δεν μπορεί να είναι εύκολα ανταγωνιστικός.

Όλα αυτά τα γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλά το θέμα είναι με αυτή την παραδοχή κάνουμε αυτά που πρέπει να κάνουμε προκειμένου να αλλάξει αυτή η πραγματικότητα και να βοηθήσουμε τον κόσμο ο οποίος είναι ενεργός στον πρωτογενή τομέα; Αυτό είναι το μεγάλο ερώτημα το οποίο πρέπει να απαντήσουμε κάθε φορά.

Όμως, αν θέλουμε απλά και μόνο αυτή η συζήτηση να είναι το γνωστό επαναλαμβανόμενο πεδίο της μικροκομματικής αντιπαράθεσης, να είστε βέβαιοι ότι αυτό δεν θα βοηθήσει κανέναν. Δεν

θα βοηθήσει κυρίως τους ανθρώπους στους οποίους απευθυνόμαστε όλοι μας, τους ανθρώπους της ελληνικής περιφέρειας, τους ανθρώπους που μοχθούν, που αγωνίζονται, που προσπαθούν και που εύλογα περιμένουν από την ελληνική πολιτεία να κάνει κι αυτή τις δικές της επιλογές και τα δικά της βήματα.

Όμως, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι όλα αυτά που όντως μπορεί να συνιστούν προβλήματα δεν τελούν ούτε εν αγνοία μας ούτε πολύ περισσότερο δεν είναι ουσιαστικά στο πεδίο των πολιτικών μας επιλογών που θέλουμε να κάνουμε τα βήματα το επόμενο χρονικό διάστημα.

Όσον αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ, μάλιστα, έχετε άποψη, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, από πότε είναι τα προβλήματα του ΟΠΕΚΕΠΕ; Ξέρετε; Ξέρετε από πότε είναι; Ξέρετε από πότε μπαίνουν τα πρόστιμα στον ΟΠΕΚΕΠΕ;

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ:** Για ποια περίοδο ερευνάτε;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Για να μη θεωρήσουμε, δηλαδή, ότι αυτά είναι όλα ζητήματα παρθενογένεσης ή είναι ζητήματα τα οποία προέκυψε χθες. Πρέπει να ξέρουμε πού βρισκόμαστε.

Πάμε, λοιπόν, να δούμε. Σας εξήγγειλα, όταν μίλησα στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή την προηγούμενη Τετάρτη, ότι αναγκάστηκα να πάρω μία πολύ σκληρή απόφαση και να βάλω τον ΟΠΕΚΕΠΕ στην επιτήρηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Γιατί; Διότι με βάση τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έπρεπε να κάνουμε κάποια συγκεκριμένα βήματα.

Ξέρετε τι είναι ο ΟΠΕΚΕΠΕ, πώς λειτουργεί ο ΟΠΕΚΕΠΕ; Η ερώτηση είναι ρητορική, μην το πάρετε με αρνητικό τρόπο.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι ο διαπιστευμένος οργανισμός μέσω του οποίου γίνεται απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η διάθεση και βεβαίωση, η διανομή των ευρωπαϊκών πόρων. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ κανονικά δεν θα έπρεπε να έχει καμμία λειτουργική σχέση με κανένα Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Επειδή υπάρχουν παθογένειες από το παρελθόν συμβαίνει αυτό, επειδή υπάρχουν ζητήματα τα οποία δεν έχουν εξελιχθεί και με την ψηφιοποίηση και με τον εκσυγχρονισμό και με το ανθρώπινο δυναμικό που χρειάζεται και με όλα αυτά τα προβλήματα που κάποιοι ανέφεραν ότι έρχονται από το παρελθόν. Βεβαίως και υπάρχουν. Είπε κανείς ότι δεν υπάρχουν; Όμως, πώς θα λυθούν; Ξέρετε κανένα μαγικό ραβδί ή κανένα κουμπί που το πατάμε και αλλάζουν όλα; Αν ξέρετε, πείτε μου να το ξέρω και εγώ και να το κάνουμε.

Βλέπετε, όμως, ότι γίνεται μια πολύ σοβαρή προσπάθεια σε έναν χώρο ο οποίος για διαφορετικούς λόγους παρουσίασε πολλά προβλήματα που έρχονται από το παρελθόν και τουλάχιστον η δική μου πρόθεση και η πρόθεση της Κυβέρνησης είναι ένα ζήτημα το οποίο πραγματικά έκαιγε να το πιάσουμε και να το λύσουμε και αυτό θα επιχειρήσουμε τον επόμενο χρόνο να κάνουμε.

Και είμαι διατεθειμένος οποιαδήποτε στιγμή να έρθω και στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και να σας ενημερώσω και για τα βήματα τα οποία γίνονται. Όμως, αν θέλετε να κάνουμε τέτοια φθνή και μικροπολιτική αντιπαράθεση, δεν θα βοηθήσουμε κανέναν, σας διαβεβαιώ για αυτό. Και καθένas από εμάς μπορεί να έχει τα επιχειρήματά του, αλλά δεν είναι πάλι εκεί η ουσία του θέματος.

Σε ό,τι αφορά τα πρόστιμα, θέλω λίγο να το ξεκαθαρίσουμε. Είναι άλλος ο νόμος του 2020 ο οποίος ήρθε να συμπληρώσει - αν θυμάμαι καλά- τον νόμο του 2014 και είναι εντελώς διαφορετικός ο νόμος που έρχεται τώρα. Ο ΕΛΓΟ είναι αυτός ο οποίος στην πραγματικότητα βάζει διοικητικά πρόστιμα. Όταν υπάρχουν ζητήματα, παραπέμπει τις υποθέσεις στον εισαγγελέα. Άρα, λοιπόν, δεν υπάρχει σύγκρουση μεταξύ του ενός και του άλλου. Θέλω να το ξεκαθαρίσω -τα είπε ο κ. Σταμενίτης την Παρασκευή, αν θυμάμαι καλά, στην επιτροπή και νομίζω ότι τα επανέλαβε και χθες- ότι ο ΕΦΕΤ ξέρετε πολύ καλά ότι επιβάλλει πρόστιμα μόνο εάν την διεξαγωγή των ελέγχων του διαπιστώσει παραβάσεις που αφορούν στα ΠΟΠ και αφορούν κυρίως -για να ξέρουμε τι γίνεται- στην υγιεινή και την ασφάλεια των τροφίμων. Ο ΕΛΓΟ έρχεται να διαπιστώσει αν η διαδικασία που έχει ακολουθηθεί είναι η διαδικασία ΠΟΠ. Γιατί ο ΕΦΕΤ βάζει πρόστιμα απευθείας -χρηματικά, διοικητικά- ενώ ο ΕΦΕΤ δεν το κάνει και το παραπέμπει στο Υπουργείο; Διότι ο μ.ν. ΕΦΕΤ είναι νομικό πρόσωπο

δημοσίου δικαίου, ο δε ΕΛΓΟ είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου. Είναι γνωστό -κάποιος συνάδελφος το ανέφερε, δεν το θυμάμαι- το ποια είναι τα μέλη της επιτροπής του Υπουργείου; Μα, περιγράφονται στο νομοσχέδιο! Τα μέλη της επιτροπής του Υπουργείου όπου έρχεται το οποίο θέμα παραπέμπει ο ΕΛΓΟ περιγράφονται στο νομοσχέδιο, από πού ορίζονται και με ποιο τρόπο ορίζονται.

Άρα, λοιπόν, δεν υπάρχει τέτοιου είδους θέμα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Νομίζω εσείς, κυρίες Μπούμπα, το είχατε πει, τώρα το θυμάμαι, εσείς το ρωτήσατε. Δεν τίθεται, λοιπόν, τέτοιο θέμα.

Κοιτάξτε, θα μπορούσα πραγματικά να απαντήσω σε πολλά, παραδείγματος χάριν, αν απέτυχαν ή όχι τα οικολογικά σχήματα, κυρίες Κόκκαλη. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι από το αιτούμενο ποσό για την καταβολή των 859 εκατομμυρίων δώσαμε 431 εκατομμύρια ευρώ, τα μισά, δηλαδή τα οικολογικά σχήματα ήταν μια πολύ μεγάλη αναζήτηση όλων των ανθρώπων του πρωτογενούς τομέα.

Επίσης, κυρία Σταρακά, θέλω να σας παρακαλέσω να αποσύρετε από τα Πρακτικά τη φράση «δολοφονία των ζώων». Δεν γίνονται δολοφονίες των ζώων και το ξέρετε πολύ καλά, είναι θανατώσεις, δεν γίνονται δολοφονίες.

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΑΡΑΚΑ:** Σας είπα πώς αισθάνθηκε ο κόσμος.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Η δολοφονία των ζώων παραπέμπει σε κάτι διαφορετικό. Εδώ υπάρχει κάτι το οποίο ξέρουμε πολύ καλά ότι περιγράφεται από τον ευρωπαϊκό κανονισμό και με βάση την ορολογία που χρησιμοποιείται αντιλαμβάνεστε ότι είναι ένα θέμα για το οποίο πρέπει να δείξουμε και εμείς και την απαραίτητη ευαισθησία, αλλά και να το δούμε όπως πρέπει.

Ανέφερε ο αξιότιμος Πρόεδρος -μεταξύ πολλών πραγματικά- της Ελληνικής Λύσης και μας είπε ότι στην Τουρκία είναι ευτυχημένοι οι αγρότες. Δεν παρακολουθείτε την πραγματικότητα; Δεν την παρακολουθείτε; Δεν βλέπετε τι προβλήματα έχουν οι αγρότες στην Τουρκία; Εκτός αν αυτό είχε τη λογική των συστάσεων που είχαμε δεχθεί πριν από καιρό κατά τη διαχείριση της πανώλης -και θα φτάσω και εκεί- όπου μας έλεγαν κάποιοι να ακολουθήσουμε το μοντέλο της Τουρκίας και της Ινδίας, σαν να μην ξέρουν ότι στην Τουρκία η πανώλη είναι από το 1996, στην Ινδία από το 1984 και ακόμη δεν την έχουν εκριζώσει.

Δηλαδή κάποια στιγμή πρέπει να ξέρουμε τι θέλουμε και τι ζητάμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί από εκεί και πέρα αυτό που εκπέμπουμε και στους Έλληνες πολίτες δεν είναι απλά διχαστικό, είναι ένα λάθος μήνυμα. Είναι ένα λάθος μήνυμα και αν θέλετε, μπορώ και εγώ να διαβιβάσω στα Πρακτικά όλα τα δημοσιεύματα πολύ μεγάλων πραγματικά ειδησεογραφικών πρακτορείων που λένε ότι βυθίζονται στα χρέη οι αγρότες της Τουρκίας και τα καταθέτω στα Πρακτικά, για να γίνει γνωστό.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κωνσταντίνος Τσιάρας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεν είμαι αυτής της άποψης ότι πρέπει κάθε φορά να δίνω στα Πρακτικά κάτι το οποίο επιβεβαιώνει κάτι λάθος από πριν, αλλά αναγκάζομαι κάποιες φορές.

Για να μπορούμε, όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -επαναλαμβάνω- να κάνουμε μια συλλογική πολιτική, φτάνουν οι διαπιστώσεις, χρειάζονται οι πολιτικές. Ναι, έχουμε προβλήματα με τους περισσότερους κρίσιμους οργανισμούς του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ποιο είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα; Η υποστελέχωση. Έχουμε προβλήματα με την επικάλυψη των ελέγχων; Βεβαίως και έχουμε, είναι ένα θέμα το οποίο θα το δω. Έχουμε προβλήματα με θέματα ή ζητήματα τα οποία έρχονται ως παθογένειες από το παρελθόν; Αν θα το αρνούμεθα, θα σας έλεγα και εγώ ότι δεν υπάρχει τίποτα και είναι όλα καλά, αλλά λύνονται όλα αυτά με ένα μαγικό ραβδί; Αν το έχετε υπ' όψιν σας, πείτε μου να το ξέρω.

Προσωπικά βρίσκομαι ενώπιόν σας και σας διαβεβαιώνω ότι αυτό το οποίο έχει εξαγγελθεί από τον Πρωθυπουργό στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και το οποίο εξειδικεύσαμε μόλις χθες

αφορά σε ένα μέρος ενός ολιστικού σχεδίου που υπάρχει αυτή τη στιγμή για τον πρωτογενή τομέα. Και η διαβεβαίωση είναι πως θα κινηθούμε με κάθε δυνατότητα και εγώ προσωπικά και οι κύριοι Υπουργοί και οι γενικοί γραμματείς και όλοι οι συνεργάτες του Υπουργείου, προκειμένου να δώσουμε μια εντελώς διαφορετική κατεύθυνση και μια εντελώς διαφορετική προοπτική στον πρωτογενή τομέα. Θα μου πείτε ότι αυτά τα ξανακούσατε, θα το δεχθώ. Το ζήτημα, όμως, είναι ότι αυτή είναι μια πραγματικότητα που πρέπει κανείς να τη διαπιστώσει στην ολότητά της, αλλά βεβαίως και από εκεί και πέρα να χαράξει άξονες στρατηγικής και άξονες πολιτικής. Και αυτή είναι η πρόθεσή μας αυτή τη στιγμή, από τη στιγμή που πρέπει κάποια πράγματα να τα βάλουμε σε μια εντελώς διαφορετική λογική.

Είναι δύο ζητήματα στα οποία θέλω να σταθώ, κύριε Πρόεδρε, αν μπορεί να έχω και τον χρόνο της δευτερολογίας για να ολοκληρώσω.

Το ένα αφορά στα αρδευτικά και στη διαχείριση του αρδευτικού νερού, διότι άκουσα κάποιους από τους συναδέλφους εδώ να κάνουν μια κριτική η οποία δεν ξέρω πραγματικά αν είχε λογική και μάλιστα νομίζω ότι ήταν και από πολιτικούς Αρχηγούς.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όσο και αν η συζήτηση για το αρδευτικό νερό είναι μια συζήτηση η οποία έχει την ουρά της πίσω δεκαετίες στο παρελθόν -δεν σας το κρύβω ότι και εγώ συμμετείχα σε μια τέτοια δημόσια συζήτηση το 1998- φαντάζομαι ότι σας είναι γνωστό ότι η πρώτη φορά που αναλαμβάνονται κυβερνητικές πρωτοβουλίες για να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε την επάρκεια του αρδευτικού νερού είναι μόλις από αυτή την Κυβέρνηση. Δεν νομίζω ότι υπήρχε άλλη κυβέρνηση η οποία με ένα ολιστικό σχέδιο μπορούσε να βλέπει μέσα από μελέτες, μέσα από καταγραφές, μέσα από τον σχεδιασμό έργων, μέσα από έργα τα οποία υλοποιούνται από την Περιφέρεια, μέσα από έργα Συμπράξεων Δημοσίου, Ιδιωτικού Τομέα, έργα τα οποία αφορούν στην επάρκεια και τη διαχείριση του αρδευτικού νερού.

Διότι εδώ πλέον που βρισκόμαστε δεν είναι ότι απλά βρισκόμαστε στο μη περαιτέρω. Είναι ότι όντως είναι η πρώτη φορά που υπάρχει ένας σοβαρός σχεδιασμός υλοποίησης έργων που αφορούν στην επάρκεια και τη διαχείριση αρδευτικού νερού. Μπορεί να ξεκίνησε περίπου στις αρχές της δεκαετίας -του 1920 εννοώ- γιατί τότε περίπου παρουσιάστηκε το πρόγραμμα «Ελλάδα - Ύδωρ 2.0», αλλά βεβαίως επικαιροποιήθηκε, έγινε πιο συγκεκριμένη όλη αυτή η πολιτική προσέγγιση μετά τον «Ντάνιελ» στη Θεσσαλία, όπου η ανάγκη για την κατασκευή των αντιπλημμυρικών έργων συνδυάστηκε με την ανάγκη για τη διαχείριση έργων που αφορούν στην επάρκεια του αρδευτικού νερού.

Γι' αυτό και βλέπετε ότι έχει συσταθεί ΟΔΥΘ στη Θεσσαλία, γι' αυτό κάνουμε την ίδια αντίστοιχη μελέτη στην Κρήτη, γι' αυτό προτεροποιούνται ουσιαστικά αντίστοιχες μελέτες σε διαφορετικές περιφέρειες της Ελλάδας που ξέρουμε ότι έχουν το ίδιο πρόβλημα, γιατί υπάρχει μια σταθερή πολιτική βούληση και μια σταθερή πολιτική επιλογή από την Κυβέρνηση να δει, να διαχειριστεί αυτά τα ζητήματα και βεβαίως, να οδηγηθεί σε λύσεις μέσω της κατασκευής πολύ μεγάλων, πολύ σημαντικών έργων. Προφανώς τα έχετε διαβάσει, τα ξέρετε όλα αυτά, αλλά αυτά δεν είναι τυχαία έργα, δεν είναι έργα που καθένας μπορεί να τα δει μέσα από μία στόχευση μικροκομματική, μικροπολιτική, μικροπολιτικών συμφερόντων. Είναι έργα τα οποία αφορούν σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της Ελλάδος, είναι έργα τα οποία αφορούν σε περιοχές όπου ξέρουμε ότι υπάρχει μεγάλο πρόβλημα στη διαχείριση του αρδευτικού νερού και είναι έργα τα οποία θα αλλάξουν τη μοίρα του πρωτογενούς τομέα τα επόμενα χρόνια.

Διότι αν μιλάμε για μείωση του κόστους παραγωγής, δεν είναι μόνο ο ειδικός φόρος κατανάλωσης στο πετρέλαιο. Είναι η διαχείριση της ενέργειας, η μείωση του κόστους ενέργειας, είναι η διαχείριση των υδάτινων πόρων, όλα αυτά συνδυάζονται μαζί. Δεν είναι το καθένα από μόνο του μια ξεχωριστή οντότητα. Όλα αυτά στην πραγματικότητα υπηρετούν έναν βασικό στόχο που έχει να κάνει με την πραγματική μείωση του κόστους παραγωγής, αλλά βεβαίως και όλα αυτά είναι έργα, τα οποία δεν τα βλέπει κανείς από τη μια στιγμή στην άλλη να υλοποιούνται. Όταν γνωρίζει κανείς ποιος είναι ο απαραίτητος χρόνος για τις μελέτες, ο απαραίτητος χρόνος για την περιβαλλοντική αδειοδότηση

και ο απαραίτητος χρόνος για τις κατασκευές στην Ελλάδα, τα οποία αφορούν σε μια διαδικασία νομιμότητας, κατανοεί ότι όλα αυτά δεν γίνονται από τη μια στιγμή στην άλλη. Αυτή είναι η πραγματικότητα και το ξέρουμε πάρα πολύ καλά.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ**)

Τέλος, θέλω να σας μιλήσω για την πανώλη για άλλη μια φορά. Ναι, όντως είχα πει ότι η πανώλη, αν όλα είναι καλά, μέχρι το τέλος του Σεπτεμβρίου θα μπει σε έναν έλεγχο. Αυτή τη στιγμή φαντάζομαι να ξέρετε ότι οι περισσότερες περιοχές οι οποίες ήταν υπό μέτρα περιορισμού μετακίνησης κ.λπ., έχουν απελευθερωθεί. Στην πραγματικότητα μιλάμε για δύο περιφέρειες. Έχουμε μόνο τέσσερις εστίες πανώλης το τελευταίο χρονικό διάστημα, οι οποίες εμπίπτουν στην καταγραφή, στο σχεδιασμό και στη δική μας ιχνηλάτηση, την ιχνηλάτηση του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ξέραμε ότι είναι οι «ουρές» αυτού του μεγάλου προβλήματος. Τα κρούσματα που στη Λάρισα, στην Κόρινθο, στην Αιτωλοακαρνανία και στην Ηλεία ήξεραν ότι είναι «ουρές» του προβλήματος. Δεν είναι κάτι το οποίο είναι άγνωστο σε εμάς.

Όμως -ξαναλέω για άλλη μια φορά- όταν χώρες με αντίστοιχο ζωικό κεφάλαιο έχουν οδηγηθεί σε θανάτωση υπερδεκαπλάσιου αριθμού ζώων, αντιλαμβάνεστε από τι κίνδυνο ουσιαστικά -θέλω να πιστεύω, πρώτα ο Θεός- έχουμε ξεφύγει. Γιατί αν το πιο σημαντικό για μας δεν ήταν η διατήρηση του ζωικού κεφαλαίου στη χώρα μας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Γιατί ο καθένας που μπορεί να έχει σχέση με την κτηνοτροφία μπορεί να καταλάβει πόσο σημαντικό είναι και σε ποια περίοδο ουσιαστικά εντοπίστηκε το πρόβλημα και πού θέλαμε να καταλήξουμε χρονικά για να υπάρχει μικρότερη δυνατή επιρροή.

Το είχα πει και στην επιτροπή, τα ζώα είναι παραγωγικά μετά τα μέσα Οκτωβρίου, μας ενδιαφέρει η φέτα περισσότερο από οτιδήποτε άλλο. Πρέπει να ξέρουμε ποιες είναι οι στοχεύσεις της κτηνοτροφικής ουσιαστικά ενασχόλησης και ποιο είναι το προϊόν το οποίο μας ενδιαφέρει περισσότερο από όλα. Άρα λοιπόν, αυτά τα οποία κάναμε είχαν ένα συγκεκριμένο στόχο, δεν έγιναν τυχαία.

Αυτή είναι η πραγματικότητα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Και γι' αυτό το λόγο είχαμε και το θετικό -θέλω να πιστεύω- αποτέλεσμα, αν και εφόσον αρχές Οκτωβρίου με βάση και το γεγονός ότι απ' ό,τι φαίνεται ο χρόνος επώασης της συγκεκριμένης νόσου, που είχε προσδιοριστεί αρχικά επιστημονικά στις είκοσι μία μέρες, αποδεικνύεται ότι είναι πολύ μεγαλύτερος στην πράξη. Άρα λοιπόν αυτό το οποίο προσδοκούσαμε, βγαίνει ενδεχομένως χρονικά λίγο πιο πίσω, αλλά πάντα μέσα στο πλαίσιο αυτό που είχαμε προσδιορίσει από την πρώτη στιγμή και μέσα από την αναμονή -προσδοκία που είχαμε για τις ουρές των κρουσμάτων που μπορεί να αντιμετωπίσαμε μέχρι την τελευταία στιγμή.

Το θέμα είναι ότι εδώ που βρισκόμαστε ουσιαστικά θέλω να πιστεύω ότι είμαστε κοντά στο κλείσιμο του κύκλου. Είναι η σειρά να μπει στο τραπέζι της συζήτησης και να ολοκληρωθεί το θέμα των αποζημιώσεων. Σωστά το θέτετε. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Ουσιαστικά έχουμε κάνει τα απαραίτητα βήματα, είμαστε σε συνεννόηση με το Υπουργείο Οικονομικών, για να κάνουμε τις κινήσεις που προβλέπονται -κι εσείς σωστά το λέτε, κύριε Κόκκαλη, αυτή είναι η αλήθεια- για να μπορέσει να υπάρξει μια οικονομική ανακούφιση σε όλους τους κτηνοτρόφους, οι οποίοι είδαν τη δραστηριότητά τους να υποστέλλεται, τα έξοδά τους να αυξάνονται και γενικότερα να υπάρχει ένα μεγάλο πρόβλημα αυτή τη χρονική περίοδο.

Σημασία έχει όμως ότι σώσαμε το μεγάλο μέρος του ζωικού κεφαλαίου της χώρας μας. Αυτό είναι το πιο σημαντικό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Κλείνω με την τροπολογία και θα πω στο τέλος και δυο λόγια για το νομοσχέδιο, πολύ σύντομα, όμως, κύριε Πρόεδρε.

Ξέρετε πολύ καλά ότι τα άρθρα τα οποία αφορούν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης από την κατατιθέμενη τροπολογία, στο μεν πρώτο υπάρχει μια τροποποίηση κοινής υπουργικής απόφασης που αφορά στην παραγωγή επαρκών ποσοτήτων κρασιού γιατί εμποδιζόταν η εμπορική ανάπτυξη των τοπικών επιχει-

ρήσεων και με την αλλαγή αυτή που κάνουμε, οι παραγωγοί μπορούν ειδικά στην περιοχή της Μακεδονίας να παίρνουν σταφύλια και από άλλες περιοχές, άρα το ζητούμενο είναι να αυξήσουν το παραγόμενο τους προϊόν.

Στο άρθρο 2 κάνουμε κάποιες αλλαγές στον Αλιευτικό Κώδικα που αφορά σε μισθώσεις μέσω δημοπρασίας που δεν μπορούν να επιμηνυθούν ούτε επιτρέπεται να γίνει αναμίσθωση, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να γίνει χρήση των χρηματοδοτικών εργαλείων που παρέχονται μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων λόγω αδυναμίας εξυπηρέτησης των σχετικών δεσμευτικών όρων των επενδυτικών προγραμμάτων εντός του ισχύοντος χρόνου της μίσθωσης.

Και γι' αυτό το λόγο προβλέπουμε γι' αυτές τις περιπτώσεις την αναμίσθωση έως δέκα χρόνια για να μπορούν να εξυπηρετούνται οι μισθωτές ιχθυοτροφικών υδάτων και να μπορούν με αυτόν τον τρόπο να καλύπτουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την ένταξη στο συγχρηματοδοτούμενο επενδυτικό πρόγραμμα δίνοντας επιπλέον κίνητρα για επενδύσεις στον τομέα της αλιείας.

Με το άρθρο 3 ανανεώνουμε τις προθεσμίες για κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις και παραχωρήσεις σε νέους αγρότες και ανέργους. Το έχετε ζητήσει πάρα πολλοί συνάδελφοι όλων των κομμάτων. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται συζήτηση. Είναι μια απολύτως αυτονόητη ρύθμιση για την οποία σταθήκαμε θετικά από την πρώτη στιγμή. Και είναι και λόγος για να προχωρήσει και το 5.2 και πολλά άλλα ζητήματα τα οποία είχαν προκύψει.

Με το άρθρο 4, στην πραγματικότητα, κάνουμε πράξη αυτό για το οποίο είχαμε δεσμευτεί στη Λάρισα, όταν στη συνάντηση με τον Πρωθυπουργό ετέθη ένα ζήτημα τι θα γίνει τελικά σε ό,τι αφορά τις αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ για τα ζώα που είναι ηλικίας έξι ετών και άνω, τη στιγμή που οι κτηνοτρόφοι πλήρωναν στον ΕΛΓΑ ασφάλεια γι' αυτά. Όπως βλέπετε, αυξάνουμε τα όρια ηλικίας για να μπορούν να υπάρξουν και οι αποζημιώσεις δίνοντας τέλος και σε αυτή την υπόθεση που ουσιαστικά δικαιολογημένα ταλαιπώρησε ένα πολύ μεγάλο μέρος του κτηνοτροφικού κόσμου.

Τέλος, για την τροπολογία που κατέθεσε ο συνάδελφος ο κ. Μητράκης, νομίζω ότι δεν υπάρχει καμία αντίρρηση. Στην πραγματικότητα αποδεχόμαστε την ουσία της. Θα την ενσωματώσουμε με νομοτεχνική βελτίωση εντός του νομοσχεδίου. Δεν τίθεται κανένα θέμα, διότι μιλάμε για αναγκαστικούς συνεταιρισμούς. Άρα δεν τίθεται ζήτημα. Το ξέρετε, κύριε Κουκουλόπουλε, το ξέρετε πολύ καλά το θέμα κι εσείς, αφορά και στον κρόκο.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Συμφωνούμε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Άρα λοιπόν ξέρετε πολύ καλά ότι όχι μόνο δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα, αλλά οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί το θέλουν και δεν τίθεται κανένα θέμα ούτε νομιμότητας ούτε κάτι άλλο.

Σε ό,τι αφορά το νομοσχέδιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι – δυο λόγια και κλείνω, κυρίες Πρόεδρε, και ευχαριστώ για την ανοχή σας-, το νομοσχέδιο στην πραγματικότητα είναι η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη του κανονισμού 1143/2024.

Σωστά είχατε επισημάνει ότι θα μπορούσε απλά και μόνο να υιοθετήσουμε τον κανονισμό και με υπουργικές αποφάσεις στην πραγματικότητα να δημιουργήσουμε το πλαίσιο, μέσα από το οποίο θα τηρούνταν όλοι οι όροι του κανονισμού. Εμείς θέλαμε να δώσουμε μεγαλύτερη θεσμική οντότητα στον ίδιο τον κανονισμό κάνοντάς τον νόμο του κράτους και αφαιρώντας ενδεχομένως οποιαδήποτε αμφισβήτηση που μπορεί να κρυβόταν πίσω από την έκδοση οποιασδήποτε υπουργικής απόφασης.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αν τίθεται πραγματικά θέμα συζήτησης μεταξύ μας για το πώς θα αυστηροποιήσουμε το πλαίσιο, πώς θα προστατεύσουμε περισσότερο, πώς θα δημιουργήσουμε μεγαλύτερη διαφάνεια για τα προϊόντα, τα οποία έχουν προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, έχουν προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη ή είναι εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, ε, δεν μιλάμε την ίδια γλώσσα, σας το λέω ειλικρινά. Αν απλώς είναι η αφορμή για να πείτε ότι αντιπολιτεύεστε την Κυβέρνηση, θα το καταλάβω. Είναι η ίδια λογική με την

οποία οι πολιτικοί Αρχηγοί έρχονται και μιλούν επί παντός επιστητού –θεμιτό, κοινοβουλευτικά αποδεκτό- σε οποιοδήποτε νομοσχέδιο. Αν όμως μου λέτε ότι αυτό είναι ένα ζήτημα το οποίο το αμφισβητείτε γιατί απλούστατα φέρνουμε στην ελληνική έννομη τάξη έναν ευρωπαϊκό κανονισμό μέσα από νομοθετική διαδικασία που αφορά σε προϊόντα τα οποία αναδεικνύουν την προστιθέμενη αξία στην ελληνική παραγωγική διαδικασία, κρατάνε τους ανθρώπους τις μικρές τοπικές κοινωνίες και τους δίνουν ένα λόγο πραγματικά για να επιβιώσουν, δεν μιλάμε ίδια γλώσσα. Σας το λέω ειλικρινά. Ωστόσο όλοι μας κρινόμαστε και από αυτά που κάνουμε, αλλά και από αυτά που δεν κάνουμε.

Με αυτές τις σκέψεις θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες, εισηγητές, ειδικούς αγορητές. Νομίζω ότι ένα νομοσχέδιο το οποίο στην πραγματικότητα ήταν ένα κατά κάποιο τρόπο διεκπεραιωτικό νομοσχέδιο κατέληξε να είναι ένα ουσιαστικό νομοσχέδιο, σε ό,τι αφορά τη συζήτηση για τον πρωτογενή τομέα, για την πραγματικότητα που τον αφορά, αλλά και για τις κατευθύνσεις που έχουμε πρόθεση να ακολουθήσουμε και γι' αυτό θέλω να σας ευχαριστήσω όλους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Περνάμε στον κατάλογο των ομιλητών.

Τον λόγο έχει ο κ. Αθανάσιος Παπαθανάσης από τη Νέα Δημοκρατία.

Παρακαλώ κύριε συνάδελφε.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗΣ:** Κύριε Πρόεδρε, κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Υπουργός πολύ γλαφυρά και περιεκτικά παρουσίασε τις κεντρικές γραμμές της Κυβέρνησης και την πολιτική, όσον αφορά τον αγροτικό τομέα, τον κτηνοτροφικό, τους παραγωγούς μας.

Σήμερα έχουμε ενώπιον μας ένα σημαντικό νομοσχέδιο που στην πραγματικότητα ενσωματώνει τον κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά δίνει και μεγαλύτερη θεσμική νομιμοποίηση. Είναι ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο αφορά τις διαδικασίες ελέγχου, τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα.

Το σχέδιο νόμου του Υπουργείου με τίτλο ««Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων» είναι μια αναγκαία και επίκαιρη παρέμβαση που φιλοδοξεί να ενισχύσει την προστασία των ελληνικών προϊόντων και να δυναμώσει την εμπιστοσύνη του καταναλωτή.

Αυτό το νομοσχέδιο δεν είναι απλώς μια συλλογή διατάξεων. Αντιθέτως, αποτελεί μια κρίσιμη απάντηση στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας της χώρας μας. Η ανάγκη για έναν σύγχρονο και αυστηρότερο έλεγχο των προϊόντων που κυκλοφορούν στην αγορά ήταν και είναι επιτακτική, καθώς η ποιότητα και η αυθεντικότητά τους είναι κομβικής σημασίας για την προστασία των καταναλωτών κυρίως εντός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το νομοσχέδιο επιδιώκει τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του ελέγχου των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ μέσω ενός ανανεωμένου συστήματος που θα εντείνει την αποτελεσματικότητα των επιτροπών ελέγχου και θα διευκολύνει τη διαδικασία επιβολής διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης.

Η δυσκολία και η χρονοβόρα διαδικασία των μέχρι σήμερα κυρώσεων θα λάβει τέλος, καθώς θα στηρίζεται σε ένα πιο ευέλικτο και διαφανές πλαίσιο. Πρώτον, αποσκοπούμε στην αντιμετώπιση της ανεπαρκούς επιτήρησης που υπήρχε στο παρελθόν. Μέσω της θέσπισης ενός σαφούς νομικού πλαισίου παρέχουμε τη δυνατότητα για έγκαιρες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις, ώστε να αποτρέψουμε την αθέμιτη χρήση των ενδείξεων ΠΟΠ και ΠΓΕ που υπονομεύουν την αξιοπιστία των ελληνικών προϊόντων.

Δεύτερον, η δημιουργία ενός επαρκούς συστήματος ελέγχου ενισχύει τη λειτουργία του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» κάνοντάς το πιο

διαφανές και αποτελεσματικό. Ο ενισχυμένος έλεγχος θα συμβάλει στη διαφύλαξη των συμφερόντων των παραγωγών και θα προστατεύσει τους καταναλωτές από αθέμιτες πρακτικές. Με την προτεινόμενη ρύθμιση ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» αναλαμβάνει πλέον σημαντικές αρμοδιότητες, όπως είναι η εισήγηση για την υποβολή προστίμων, γεγονός που θα οδηγήσει σε πιο γρήγορες και αποφασιστικές αναγνωρίσεις περιπτώσεων μη συμμόρφωσης. Μέσω μιας μόλις τριμελούς επιτροπής επιβολής κυρώσεων θα προκύψει μια καλύτερη αξιολόγηση των περιπτώσεων και πιο αντικειμενικά κριτήρια για την επιβολή των κυρώσεων.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο προσφέρει τη δυνατότητα υποβολής ειδικής διοικητικής προσφυγής για τις επιχειρήσεις εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι έχουν τη δυνατότητα εάν θεωρούν ότι αδικούνται, να αξιοποιήσουν τα νόμιμα εργαλεία που τους δίνει ο νόμος.

Τρίτον, μέσω αναγνώρισης ομάδων ΠΟΠ και ΠΓΕ επιδιώκουμε να δώσουμε μια δυναμική ώθηση στους Έλληνες αγρότες προωθώντας τη συνεργασία τους και αναγνωρίζοντας την αξία των παραδοσιακών προϊόντων μας καθιστώντας τα ανταγωνιστικά στην εσωτερική και διεθνή αγορά.

Μέσω αυτής της νομοθετικής ρύθμισης, κυρίες και κύριοι, αποδεικνύουμε τη δέσμευσή μας για τη στήριξη του ελληνικού προϊόντος και την προώθηση των τοπικών μας παραδόσεων επενδύοντας στην ποιότητα και την αναγνώριση των ελληνικών ονομασιών προέλευσης. Επιτυγχάνουμε, δηλαδή, για πρώτη φορά την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου, γεγονός που θα οδηγήσει σε μια πιο ανταγωνιστική και βιώσιμη γεωργία, επιφέροντας έτσι κέρδη τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους καταναλωτές, καθώς η αύξηση της αξιοπιστίας ελέγχου ποιότητας προσδίδει αξία μεγαλύτερη στο ελληνικό προϊόν στην ευρωπαϊκή και τη διεθνή αγορά.

Η Αιτωλοακαρνανία, ο τόπος μου, όντας ένας από τους ισχυρότερους αγροτοκτηνοτροφικούς νομούς της χώρας με τεράστια πλουτοπαραγωγικά αποθέματα διαθέτει τεράστιες δυνατότητες ανάπτυξης στον τομέα των γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, ιδίως καθώς σχεδιάζεται η προώθηση και η αναγνώριση προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης ΠΟΠ. Η στρατηγική αυτή στοχεύει στην ενίσχυση της ποιότητας και της αυθεντικότητας των προϊόντων του νομού, προκειμένου να μπορούν να ανταγωνίζονται επαρκώς τόσο στην εσωτερική αγορά όσο και διεθνώς.

Η συνεργασία μεταξύ των παραγωγών μέσω της δημιουργίας ομάδων θα ενισχύει την τοπική οικονομία επιτρέποντας τη διατήρηση παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής και παράλληλα, τη βελτίωση των ελέγχων και της διαφάνειας στην αγορά. Αυτή η προσέγγιση όχι μόνο θα ενδυναμώνει την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στα τοπικά προϊόντα, αλλά θα συμβάλει και στη βιωσιμότητα της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στην περιοχή, ιδίως για προϊόντα που γνωρίζουν την άνθιση στον νομό μας, όπως είναι οι ελιές Καλαμών, το λάδι, το μέλι, προϊόντα γάλακτος, αλιείας, κτηνοτροφίας, αλλά και ο τοπικός οίνος.

Το νομοσχέδιο αυτό συνολικά είναι ένα βήμα προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της ελληνικής αγροτικής παραγωγής και της προάσπισης των εθνικών μας προϊόντων. Είναι μια ευκαιρία να προστατεύσουμε τα προϊόντα μας και να διασφαλίσουμε ότι η ποιότητα θα παραμείνει στο επίκεντρο της εθνικής μας πολιτικής. Όλοι μαζί, ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων, πρέπει να στηρίξουμε μια πρωτοβουλία που υπηρετεί το κοινό συμφέρον, τον πρωτογενή τομέα και την εθνική μας οικονομία.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Κύριε συνάδελφε, σας ευχαριστούμε και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Χριστίνα Αλεξοπούλου από τη Νέα Δημοκρατία.

Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα για ένα νομοσχέδιο με εξαιρετική σημασία για την αγροτική οικονομία και για την προστασία της μοναδικότητας των προϊόντων μας. Η δέσμη μέτρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης

και Τροφίμων εντάσσεται στο πλαίσιο της ειδικής στρατηγικής που υλοποιείται από την Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη για την περαιτέρω ενδυνάμωση του αγροτικού τομέα και έρχεται να καλύψει πολύ κρίσιμα ζητήματα που αφορούν στη στήριξη, στην ανάδειξη και στην ενίσχυση των γεωργικών μας προϊόντων, τα οποία βέβαια διακρίνονται για την ειδική τους ποιότητα και τη σύνδεση με την παραγωγική μας κληρονομιά.

Ως Βουλευτής του Νομού Αχαΐας και ως εκπρόσωπος μιας περιοχής με πολύ μεγάλη αγροτική δραστηριότητα και με σημαντικά παραδοσιακά προϊόντα, όπως είναι μεταξύ άλλων η κορινθιακή σταφίδα, τα κρασιά της Αιγιάλειας, της Πάτρας, της δυτικής Αχαΐας, η τεντούρα και τα τυροκομικά προϊόντα της ορεινής Αχαΐας στα Καλάβρυτα, αντιλαμβάνομαι πλήρως τη σημασία της διασφάλισης των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης, των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων και βέβαια, των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων, καθώς υπάρχει άμεση σύνδεση με την ταυτότητα της χώρας μας. Άλλωστε, ο αγροτικός τομέας της Ελλάδας δεν βασίζεται μόνο στην ποσότητα, αλλά κυρίως στην ποιότητα όσων παράγουμε, στις εξαιρετικές παραδοσιακές ποικιλίες και τεχνικές που έχουν κληροδοτηθεί από γενιά σε γενιά και που αναγνωρίζονται παγκοσμίως.

Το προτεινόμενο νομοσχέδιο στοχεύει να θέσει ένα πιο αυστηρό και συνεκτικό πλαίσιο ελέγχου και κυρώσεων για την προστασία αυτών ακριβώς των προϊόντων, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει επιπρόσθετα ως εργαλείο εξαγωγικότητας και μάλιστα προστιθέμενης αξίας στις διεθνείς αγορές. Μάλιστα, έρχεται σε μια πολύ κρίσιμη στιγμή, την ώρα δηλαδή που ο ανταγωνισμός στην παγκόσμια αγορά εντείνεται και η ανάγκη για την προστασία της ποιότητάς μας γίνεται ακόμα πιο επιτακτική.

Έχουμε γίνει πολλές φορές μάρτυρες απόπειρας παραπλάνησης των καταναλωτών από περιέργες ονομασίες και συσκευασίες. Με τα προωθούμενα μέτρα επιχειρείται να μπει ένα τέλος σε αυτή την ασυδοσία και να διασφαλιστεί ότι τα προϊόντα που φέρουν τις συγκεκριμένες ονομασίες θα είναι γνήσια και θα σέβονται τις αυστηρές προδιαγραφές που έχουν τεθεί. Σαφώς η ύπαρξη ισχυρών και αποτρεπτικών κυρώσεων αποτελεί κλειδί για την επιτυχία του νομοσχεδίου. Ειδικότερα, μέσα από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος είναι και ο φορέας που θα αναλάβει το κύριο βάρος της εποπτείας, ενισχύεται το πλαίσιο για την αποτελεσματική παρακολούθηση και τον έλεγχο της συμμόρφωσης όσων παράγουν, μεταποιοούν και εμπορεύονται προϊόντα με τις παραπάνω ενδείξεις.

Η διαμόρφωση ενός πίνακα διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων, καθώς και η θεσμοθέτηση κριτηρίων επιμέτρησης για παραβάσεις με βάση πάντα την αποτελεσματικότητα, την αποτρεπτικότητα και την αναλογικότητα, θα ενισχύσουν αυτήν ακριβώς τη διαφάνεια και τη δικαιοσύνη στις διαδικασίες ελέγχου. Ως εκ τούτου -και δικαίως- οι παραγωγοί που συμμορφώνονται με τους κανόνες θα επωφεληθούν, ενώ εκείνοι που παραβιάζουν τους κανονισμούς, θα αντιμετωπίσουν τις όποιες κυρώσεις.

Επιπρόσθετα, πέρα από την προστασία των προϊόντων, το νομοσχέδιο επιδιώκει να ενισχύσει συνολικά την αγροτική παραγωγή. Ειδικά για τόπους, όπως είναι η Αχαΐα, όπου οι μικροί και μεσαίοι παραγωγοί αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της αγροτικής οικονομίας προσφέρεται μια πολύ σημαντική ασπίδα προστασίας.

Οι αγρότες της περιοχής μας που παράγουν προϊόντα εξαιρετικής ποιότητας θα μπορούν να επωφεληθούν από ένα περιβάλλον ισονομίας στην αγορά, ενώ παράλληλα θα έχουν τη δυνατότητα να ενισχύσουν την παρουσία τους στο εξωτερικό αξιοποιώντας τις πιστοποιήσεις που φέρουν οι παραγωγές τους.

Επίσης, με την παρούσα πρωτοβουλία προωθείται η ανάδειξη της ελληνικής αγροτικής ταυτότητας με τη σπάνια ποικιλομορφία του φυσικού της περιβάλλοντος και τις παραδοσιακές τεχνικές της. Είναι γνωστό, άλλωστε, ότι οι καταναλωτές σε όλον τον πλανήτη αναζητούν πλέον τρόφιμα με αυθεντικότητα, ποιότητα και ιστορία και τα προστατευόμενα προϊόντα είναι η απάντησή μας σε αυτή την παγκόσμια ζήτηση. Η προβολή δε της ελληνικής γεωργίας πρέπει να γίνεται με βάση την αλήθεια και την ποιότητα. Δεν υπάρχει άλλος χώρος για παραπλάνηση ή για την εισαγωγή προϊόντων αμφιβόλου ποιότητας, τα οποία κλέβουν τον κόπο

τόσων πολλών Ελλήνων παραγωγών και καταστρέφουν την εικόνα της ελληνικής αγροτικής παραγωγής στις διεθνείς αγορές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι καθήκον μας να υποστηρίξουμε την ελληνική γεωργία, να προστατέψουμε τους παραγωγούς και να ενισχύσουμε την οικονομία των τοπικών μας κοινωνιών. Με το νομοσχέδιο αυτό, η χώρα μας αποκτά πλέον ένα σύγχρονο και ευέλικτο πλαίσιο που θα μας επιτρέψει να ανταειχθούμε ως πρωταγωνιστές στον τομέα των προϊόντων με προστατευόμενες ενδείξεις.

Σας καλώ, λοιπόν, να υπερψηφίσουμε, στηρίζοντας έτσι τα συμφέροντα των παραγωγών μας, αλλά και όλης της ελληνικής οικονομίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κυρία συνάδελφε, για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο έχει τώρα από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Αριστοτέλης Σπάνιας.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ (ΤΕΛΗΣ) ΣΠΑΝΙΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με τίτλο «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων».

Στο σχέδιο νόμου καθορίζονται οι αρμόδιες αρχές για τον έλεγχο των προϊόντων αυτών, ενισχύεται το σύστημα ελέγχου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» με τη θέσπιση κανόνων και διαδικασιών, η λειτουργία μητρώου εγκεκριμένων επιχειρήσεων και δικαιούχων χρήσης ενδείξεων των προαναφερόμενων προϊόντων, το οποίο κρίνεται απαραίτητο για το ελεγκτικό έργο του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», όπως καθορίζονται και τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης που επιβάλλονται από αυτόν σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας.

Θεσπίζονται κριτήρια για τη μέτρηση, οι συντελεστές των κριτηρίων μέτρησης και το εύρος των προβλεπόμενων προστίμων, όπως επίσης και η σύσταση επιτροπής επιβολής κυρώσεων, το πλαίσιο λειτουργίας και το έργο αυτής. Ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τα τρόφιμα ως συστατικά προϊόντα και τα διοικητικά μέτρα και πρόστιμα για τις παραβάσεις σ' αυτόν τον τομέα. Διευκρινίζονται οι υποχρεώσεις των φυσικών προσώπων και των επιχειρήσεων που απασχολούνται στον τομέα αυτόν των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και η θέσπιση σχετικού μητρώου.

Ως κεντρική αρμόδια αρχή και σημείο επαφής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προστασία ελληνικών γεωγραφικών ενδείξεων στο πλαίσιο της Πράξης της Γενεύης και της Συμφωνίας της Λισαβόνας ορίζεται η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ορίζεται ως αρμόδια αρχή ελέγχου της αγοράς για τα γεωργικά προϊόντα και τρόφιμα που φέρουν στην επισήμανσή τους ονομασίες, ενδείξεις, σύμβολα και σήματα, όπως αυτά ορίζονται στην κατά περίπτωση ισχύουσα ενωσιακή και ελληνική νομοθεσία ως ΠΟΠ.

Για τον σκοπό αυτόν, μεταξύ άλλων λαμβάνονται μέτρα ώστε να προλαμβάνεται ή να παύει η αθέμιτη χρήση των ονομασιών, των ενδείξεων, των συμβόλων και των σημάτων πιστοποίησης στην επισήμανση προϊόντων που παράγονται ή διατίθενται στην ελληνική αγορά και στο διαφημιστικό υλικό. Διεξάγονται επίσης έλεγχοι προκειμένου να διαπιστωθεί αν τα προϊόντα συμμορφώνονται προς τις κατά περίπτωση ισχύουσες απαιτήσεις της επισήμανσης, της παρουσίασης, της διαφήμισης και των προδιαγραφών τους.

Καταρτίζεται και επικαιροποιείται ο Κανονισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης κατόπιν έγκρισης του Υπουργού. Οι Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας συμμετέχουν στα κλιμάκια ελέγχου και συνεργάζονται με τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Καθορίζεται η διαδικασία με την οποία ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση για την ένταξη

στο σύστημα ελέγχου προϊόντων με ΠΟΠ προς τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος ελέγχει, εγκρίνει ή απορρίπτει την αίτηση. Καταρτίζεται και τηρείται Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων και Δικαιούχων Χρήσης Ενδείξεων από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ».

Πραγματοποιεί διοικητικούς ελέγχους λόγω του ότι είναι αρμόδιος για την κατάρτιση και την επικαιροποίηση του Κανονισμού Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων, όπως και για την ενημέρωση της Διεύθυνσης Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας για τον Κανονισμό. Καθορίζονται τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και τα πρόστιμα σε παραβάσεις της κοινής ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας που αφορούν στις καταχωρισμένες ονομασίες γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων. Τα κριτήρια επιμέτρησης των κυρώσεων και ο προσδιορισμός των προστίμων ακολουθούν την αρχή της αναλογικότητας, της αποτελεσματικότητας, της αποτρεπτικότητας, της πολυαπλότητας, του βαθμού επικινδυνότητας, της παράδοσης, του μεγέθους της επιχείρησης, της υποτροπής στην ίδια κατηγορία τα τελευταία πέντε έτη.

Συστήνεται Επιτροπή Επιβολής Κυρώσεων. Θεσπίζεται σύστημα αναγνώρισης ομάδων παραγωγών με κάθε προϊόν με ειδική ένδειξη, προβλέπεται η δυνατότητα αναγραφής μιας καταχωρημένης ονομασίας ως ΠΟΠ στον κατάλογο των συστατικών ενός τροφίμου μέσα ή δίπλα στην εμπορική του ονομασία, καθώς και στην επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση του ιδίου.

Ορίζεται ο μηχανισμός για τη διενέργεια ολοκληρωμένων ελέγχων με στόχο την πάταξη της νοθείας. Σε μη συμμόρφωση των παραβατών που αφορούν στον τομέα αρμοδιότητας άλλης ελεγκτικής αρχής, τα προϊόντα δεσμεύονται έως ότου η αρμόδια αρχή αποστείλει ελεγκτικό κλιμάκιο. Υπολογίζεται εκ νέου το ετήσιο όριο αποζημίωσης των γνωμοδοτικών επιτροπών και των ομάδων ελέγχου της Υπηρεσίας Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου. Θεσπίζεται η μηνιαία αποζημίωση από το ενιαίο μισθολόγιο. Το ισχύον όριο αποζημίωσης αποτέλεσε ισχυρό αντικίνητρο για τη συμμετοχή σε αυτές.

Προτείνεται η αλλαγή της πρακτικής παραγωγής έτσι ώστε οι παραγωγοί να μπορούν να παίρνουν σταφύλια από άλλες περιοχές για την αύξηση της παραγωγής τους. Προβλέπεται η ένταξη σε συγχρηματοδοτούμενο επενδυτικό πρόγραμμα των μισθωτών ιχθυοτροφών υδάτων και σε περιπτώσεις ακραίων καιρικών φαινομένων τους δίδεται η δυνατότητα αναθεώρησης του μισθώματός τους. Δίνεται παράταση έως 31-12-2025 σε κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις χωρίς άδεια λειτουργίας ή άδεια εγκατάστασης και σ' αυτές εντός ή πλησίον κατοικημένων περιοχών, ώστε να λάβουν την κατάλληλη έγκριση.

Για το πρόβλημα της λήξης παραχώρησης αγροτικών ακινήτων σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες ή ανέργους και για την παραχώρηση αδιάθετων ακινήτων σε αυτούς, δίνεται η δυνατότητα μέχρι 31-12-2024 με απόφαση του περιφερειάρχη.

Καθορίζεται ο τρόπος αποζημίωσης απώλειες ζωικού κεφαλαίου στα ακραία καιρικά φαινόμενα το 2023 ως προς το κόστος της αξίας της ασφαλιστικής τιμής, καθώς και την ηλικία των ζώων. Γίνονται παρεμβάσεις για τη συγκρότηση του Μητρώου Προσωρινών Αναπληρωτών και Ωρομισθίων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης και για την άμεση απορρόφησή τους. Γίνονται παρεμβάσεις για τις οντότητες και τα νομικά πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες συνδεδεμένες με αυτές τις εταιρείες με έδρα τη Ρωσία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη με τις νομοθετικές της παρεμβάσεις θωρακίζει την αγορά των ελληνικών προϊόντων με αυστηρούς ελεγκτικούς μηχανισμούς που σκοπό έχουν τη διασφάλιση της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων και τροφίμων, την προστασία της προέλευσής τους και της ταυτότητάς τους, καθώς και τον έλεγχο της νόμιμης χρήσης όρων, συμβολαίων και ενδείξεων. Η αναγνώριση των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων ως ΠΟΠ αποτελεί πλεονέκτημα των παραγωγών, αλλά και όλων όσοι εμπλέκονται στην υπόλοιπη διαδικασία παραγωγής λόγω της αξιοπιστίας που αποκτούν τα προϊόντα απέναντι στους καταναλωτές, όπως αποτελεί και κίνητρο ανάπτυξης προϊόντων σε απομονωμένες περιοχές, τα οποία προωθούνται πιο εύκολα πείθοντας το κοινό που απευθύνονται να παραμείνουν στην κατανάλωσή τους έχοντας πλήρη

ενημέρωση για τα χαρακτηριστικά τους και για την ποιότητά τους.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Σκόνδρα από τη Νέα Δημοκρατία και ακολουθεί ο κ. Κόντης.

Ορίστε, κυρία συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΑΣΗΜΙΝΑ ΣΚΟΝΔΡΑ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τη Νέα Δημοκρατία ο αγροτικός τομέας ήταν ανέκαθεν τομέας αιχμής και πάντα σε προτεραιότητα. Τη θέση αυτή υπηρξε από την πρώτη στιγμή και η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη. Τα προβλήματα των ανθρώπων της παραγωγής και του μόχθου είναι γνωστά σε όλους και μέλημά μας είναι η κατά το δυνατόν επίλυση τους, η βελτίωση του βιοτικού τους επιπέδου και των εισοδημάτων τους. Με σχέδιο και στρατηγική προωθούμε την αλλαγή του παραγωγικού μοντέλου και η εξωστρέφεια είναι η βάση της οικονομικής πολιτικής και εμπορικής ανάπτυξης.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το 15% των εξαγωγών τροφίμων με αυξητικές τάσεις είναι ποιοτικά προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης. Αυξανόμενη είναι, επίσης, η ζήτηση των ποιοτικών τοπικών προϊόντων και από τους επισκέπτες στη χώρα μας. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσεται στην Ελλάδα ο αγροτοδιατροφικός τομέας, κάτι που άλλωστε ήταν ζητούμενο. Η βελτίωση της ποιότητας, η μεταποίηση, ο συνεργατισμός και η έμφαση σε αγροτοδιατροφικά προϊόντα είναι εκείνα που αποδεδειγμένα θα δώσουν σημαντική ώθηση.

Το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια γιορτές και εκδηλώσεις συλλογικότητας συνδέονται με τοπικά προϊόντα δείχνει ότι η αντίληψη αυτή έχει αρχίσει να εδραιώνεται στη συνείδηση των παραγωγών και αυτό είναι πολύ κρίσιμο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η χώρα μας διαθέτει ευρεία γκάμα Προστατευόμενης Ονομασίας Προϊόντων. Είναι ο κρόκος, η μαστίχα, διάφορες ποικιλίες μήλων, λαδιού, βεβαίως η φέτα, και πολλά άλλα. Πίσω από αυτά τα προϊόντα κρύβονται αιώνες αγροτικών παραδόσεων και τοπικής τεχνογνωσίας, οι οποίες συνδέονται με το μικροκλίμα συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής. Ειδικά στην περιφέρειά μου, τη Θεσσαλία, η αγροτική γη έχει τη δυνατότητα να παράγει ποιοτικά αγροτικά προϊόντα και ορισμένα από αυτά μπορούν να αποτελέσουν σημείο αναφοράς του τόπου και να αναδείξουν την πρωτογενή παραγωγή.

Ως προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης ή Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης έχουν πιστοποιηθεί στην περιοχή μας είκοσι διαφορετικά είδη που αφορούν φρούτα, ελιές, τυριά, παράγωγα κρέατος, ενώ στο τελικό στάδιο υποβολής βρίσκονται οι φάκελοι ακόμα δεκατριών προϊόντων, όπως το κεράσι και τα μήλα της Αγίας, το αχλάδι του Τυρνάβου, τα αμύγδαλα του Συκουρίου και άλλα.

Αυτό, όμως, που δίνει την προστιθέμενη αξία σε κάθε προϊόν δεν είναι μόνο ότι προέρχεται από συγκεκριμένο γεωγραφικό τόπο, αλλά και το ότι παράγεται μέσα σε ένα πλαίσιο κανονισμών. Σε αυτή ακριβώς την κατεύθυνση κινείται και το νομοσχέδιο που ψηφίζουμε σήμερα. Ενισχύει τους παραγωγούς μας, ιδίως αυτούς των μειονεκτικών και απομακρυσμένων περιοχών, καθώς τους δίνει τη δυνατότητα να προωθήσουν πιο εύκολα τα προϊόντα με εξειδικευμένα χαρακτηριστικά, πάντοτε προς όφελός τους. Παράλληλα, διευκολύνει τους καταναλωτές στους οποίους διατίθενται σαφείς και συνοπτικές πληροφορίες για την καταγωγή του προϊόντος και το αγοράζουν με εγγυήσεις ως προς την ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του.

Επιπλέον, το νομοσχέδιο έρχεται να θεραπεύσει ένα πρόβλημα, το οποίο δεν αφορά μόνο τα ΠΟΠ ή Γεωγραφικών Ένδειξης Προϊόντα, αλλά είναι ευρύτερο. Αναφέρομαι στον αθέμιτο ανταγωνισμό, τις ελληνοποιήσεις και στις κακές πρακτικές από μεταποιητές και μεσάζοντες. Πρόκειται, δηλαδή, για ζωτικά θέματα τα οποία βλάπτουν τόσο τον παραγωγό όσο και τον καταναλωτή και κατ' επέκταση τη χώρα, τροφοδοτώντας τον πληθωρισμό της απληστίας, καθώς στα τρόφιμα έχουμε τις μεγαλύτερες αυξήσεις τιμών.

Τα ΠΟΠ και Γεωγραφικής Ένδειξης Προϊόντα έχουν ιδιαίτερη σημασία για την τοπική και εθνική οικονομία, αλλά εμφανίζονται περιπτώσεις αυθαίρετης οικειοποίησης του όρου ΠΟΠ, αφού είναι ελκυστικός για τους καταναλωτές. Γι' αυτό είναι πολύ σημαντική η διευθέτηση που θεσμοθετείται σήμερα και η επιβολή κυρώσεων σε όλους όσους παρανομούν, όπως προβλέπεται στο παρόν νομοσχέδιο.

Επίσης, γίνεται αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων κάθε αρχής ελέγχου, προκειμένου αυτοί να καταστούν αποτελεσματικότεροι και αποδοτικότεροι. Προβλέπονται υποχρεώσεις για όσους παράγουν, συσκευάζουν, διακινούν και εμπορεύονται γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα ΠΟΠ ή Γεωγραφικής Ένδειξης και Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα.

Θεωρώ δε, σωστή την ίδρυση μητρώου εγκεκριμένων επιχειρήσεων και δικαιούχων χρήσης των εν λόγω ενδείξεων, κύριε Υπουργέ, επιχειρήσεων, δηλαδή και δικαιούχων στους οποίους θα δίνεται πιστοποίηση. Ο Οργανισμός ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» εκσυγχρονίζεται, επιταχύνονται οι διαδικασίες του και αναμορφώνεται, ώστε να καλύπτει επαρκώς τις νέες ανάγκες. Ήδη από τον Ιούλιο, ο εν λόγω οργανισμός, που σύμφωνα με το παρόν νομοσχέδιο θα είναι αρμόδιος για την κατάρτιση και επικαιροποίηση του κανονισμού ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων, εκσυγχρονίστηκε ψηφιακά και έθεσε σε λειτουργία το πληροφοριακό σύστημα i-AGRO. Το σύστημα στοχεύει στην αναβάθμιση της λειτουργίας ελέγχου και πιστοποίησης των προϊόντων, ενισχύοντας παράλληλα τη διαφάνεια όλων των διαδικασιών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κατοχύρωση του προστατευόμενου ονόματος και η γεωγραφική ένδειξη των προϊόντων θα ισχυροποιηθούν περισσότερο αν οι ίδιοι οι καταναλωτές, οι τοπικές κοινωνίες, οι θεσμικοί εκπρόσωποι, οι κλαδικοί φορείς εμπιστευτούν, στηρίξουν, προστατεύσουν και αναδείξουν τα προϊόντα αυτά, λειτουργώντας ως πρεσβευτές της πολιτιστικής και γαστρονομικής ταυτότητας κάθε τόπου.

Ένα άλλο σημείο στο οποίο θα ήθελα να σταθώ -γιατί το θεωρώ, επίσης, σημαντικό- είναι η διάκριση σε μέτρα ζωικής και σε μέτρα φυτικής παραγωγής, κύριε Υπουργέ, όπως άλλωστε αναφέρθηκε και από την Εθνική Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών.

Σημαντικό ζήτημα ακόμα, είναι η προσπάθεια τρίτων χωρών εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης, να χρησιμοποιήσουν φημισμένα ονόματα ευρωπαϊκών αγροτικών προϊόντων ΠΟΠ, προσπαθώντας έτσι να εισχωρήσουν στις αγορές. Τέτοιες ενέργειες θέτουν σε κίνδυνο τόσο τη γεωργία και την κτηνοτροφία της χώρας, όσο και την εθνική μας οικονομία. Βεβαίως, το ζήτημα είναι εθνικό, αλλά και ευρωπαϊκό, γι' αυτό και η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να προβεί σε αποφασιστικές ενέργειες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προέρχομαι από αγροτικό νομό. Έχω υπηρετήσει τον αγροτικό κόσμο επί σειρά ετών και έχω ιδιαίτερη ευαισθησία στα θέματα που αφορούν τους αγρότες μας. Οι κίνδυνοι που εγείρει η κλιματική κρίση, επιβάλλουν αλλαγή στον τρόπο καλλιέργειας και στην χρήση των φυσικών πόρων, όπως επιβάλλεται και μόνιμη προσαρμογή των αποζημιώσεων ΕΛΓΑ.

Κύριε Υπουργέ, εδώ να τονίσω τη σημασία της τροπολογίας σας για τις αποζημιώσεις ζωικού κεφαλαίου από τον «Ντάνιελ», που εμείς στη Θεσσαλία γνωρίζουμε την αγωνία των κτηνοτρόφων μας εκεί. Οι απαιτήσεις, αγαπητοί συνάδελφοι, των καταναλωτών αυξάνουν την ανάγκη για διαφοροποιημένα και υψηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντα. Ο εκσυγχρονισμός της αγροτοκτηνοτροφίας επιβάλλεται, όπως επιβάλλεται και η μείωση του κόστους παραγωγής. Πιστεύω ότι σε αυτό θα λειτουργήσει καταλυτικά η καινοτομία και οι νέες τεχνολογίες.

Σε έναν κόσμο όπου οι αναπτυσσόμενες αγορές αναδεικνύονται και ο αγώνας επιβίωσης γίνεται ακόμα πιο σκληρός και απαιτητικός ο ελληνικός αγροτικός τομέας δεν έχει να φοβηθεί τίποτα, διότι δεν στερείται τίποτα. Έχει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Έχει ικανό ανθρώπινο δυναμικό. Έχει πλούσιο υπέδαφος και εξαιρετικό κλίμα. Παράλληλα, έχει στο τιμόνι του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τον συντοπίτη μου Καρδitsιώτη Κώστα Τσιάρα, που έχει ζυμωθεί με την αγροτιά και κυρίως, έχει Πρωθυπουργό τον Κυριάκο Μητσοτάκη που

πιστεύει στις δυνατότητες του πρωτογενούς τομέα και τον στηρίζει συνεχώς και εμπράκτως.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Ανδριανός με τη συναίνεση του κ. Κόντη.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΔΡΙΑΝΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι πιστοποιήσεις ποιότητας και προέλευσης, όπως η προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, η προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και η πιστοποίηση παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων είναι ένα ισχυρό εργαλείο, τόσο για τους παραγωγούς όσο και για τους καταναλωτές. Τα οφέλη είναι πολλαπλά και ιδιαίτερα σημαντικά. Οι πιστοποιήσεις αυτές διασφαλίζουν την ποιότητα των προϊόντων, ενισχύοντας τη φήμη και την αναγνωρισιμότητά τους και συνεπώς και την ανταγωνιστικότητά τους στις εγχώριες και διεθνείς αγορές, ανοίγοντας νέους ορίζοντες για εξαγωγές και τη συνολική ενίσχυση της εθνικής οικονομίας. Ταυτόχρονα, προστατεύουν τους παραγωγούς από τον αθέμιτο ανταγωνισμό και τις απομιμήσεις που δεν πληρούν τις ίδιες αυστηρές προδιαγραφές ποιότητας. Δημιουργούν χειροπιαστή προστιθέμενη αξία για τους παραγωγούς και σημαντικά οφέλη, δίνοντας συχνά ζωή και αναπτυξιακή προοπτική σε ολόκληρες τις τοπικές οικονομίες, δημιουργώντας καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, τόσο στον καθαυτόν πρωτογενή τομέα και στην παραγωγή τροφίμων όσο και ένα ολόκληρο οικοσύστημα που αναπτύσσεται γύρω από τα φημισμένα τοπικά προϊόντα.

Συχνά η επίσημη αναγνώριση της ιδιαίτερης αξίας ενός τοπικού προϊόντος, συμβάλλει μάλιστα και στην ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστατεύοντας ευάλωτες ποιοτικές ποικιλίες και δίνοντας κίνητρα για την επιλογή και ανάπτυξη ήπιων στο περιβάλλον μορφών αειφόρου παραγωγής και οικοτουρισμού και αγροτουρισμού, ενισχύοντας συνολικά το τουριστικό προϊόν της χώρας μας και δημιουργώντας νέες πηγές εσόδων για τις τοπικές κοινωνίες. Δημιουργεί έτσι τις προϋποθέσεις για την προστασία και την βιώσιμη διατήρηση μορφών υλικής και άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς και παραδόσεων που συχνά η απαρχή τους χάνεται μέσα στους αιώνες.

Τέλος, οι επισημάνσεις αυτές ωφελούν τους καταναλωτές, δίνοντάς τους ασφάλεια στην επιλογή των προϊόντων, καθώς μπορούν να είναι σίγουροι για την ποιότητα και την προέλευση των τροφίμων που βάζουν στο τραπέζι τους.

Εδώ, κύριε Υπουργέ, θέλω να επισημάνω, αφού μιλάμε για την προστασία των καταναλωτών και για την ενημέρωσή τους, ένα ζήτημα στο ελαιόλαδο. Βλέπουμε στα ράφια ελαιόλαδο κλασικό. Γνωρίζουμε όλοι, λοιπόν, ότι το ελαιόλαδο είναι έξτρα παρθένο, παρθένο, εξευγενισμένο, ραφινάρισμένο, δηλαδή στην ουσία επεξεργασμένο με χημικά, πυρηνέλαιο. Το κλασικό ελαιόλαδο νομίζω ως κλασικό είναι παραπλανητικό. Πρέπει να το δείτε, γιατί αν δείτε στα ψιλά γράμματα από κάτω λέει από εξευγενισμένο, ραφινάρισμένο δηλαδή επεξεργασμένο με θερμικές και χημικές διαδικασίες και παρθένα ελαιόλαδα. Δεν είναι, όμως, κλασικό με την έννοια που γνωρίζει ο καθένας μας τι σημαίνει κλασικό. Πρέπει, λοιπόν, να είναι ξεκάθαρο στον καταναλωτή, γιατί έτσι προστατεύουμε και τον καταναλωτή και τον παραγωγό. Όταν λέμε ελαιόλαδο ξέρουμε το έξτρα παρθένο, το παρθένο, τα ραφινάρισμα, εξευγενισμένα, το πυρηνέλαιο. Πρέπει να το δείτε, το έχω θέσει και στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας όταν είχαμε την νέα Συνήγορο του Πολίτη. Πρέπει να το δείτε τα συναρμόδια Υπουργεία. Πιστεύω ότι πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε αυτό το θέμα.

Υπό το πρίσμα, λοιπόν, αυτό κάθε πρωτοβουλία για την ενίσχυση και τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που διέπει τις πιστοποιήσεις ποιότητας και προέλευσης είτε στο ενωσιακό είτε στο εθνικό επίπεδο είναι εν τέλει μια πρωτοβουλία που δίνει παραπάνω δύναμη τόσο στους παραγωγούς όσο και στους καταναλωτές. Σε αυτήν ακριβώς την κατεύθυνση κινείται το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα. Με τον εκσυγχρονισμό του συστήματος ελέγχου διασφαλίζεται η αποτελεσματικότερη παρακολούθηση της παραγωγής και της διακίνησης προϊόντων με πιστοποίηση ποιότητας και προέλευσης και ενισχύεται περαιτέρω η

αξιοπιστία των ελληνικών πιστοποιήσεων, προστατεύοντας έτσι ουσιαστικά τόσο τους παραγωγούς όσο και τους καταναλωτές από αθέμιτες πρακτικές.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η αναβάθμιση του ρόλου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» με την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου και ορισμός της Διεύθυνσης Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως αρμόδιας αρχής και σημείο επαφής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προστασία ελληνικών γεωγραφικών ενδείξεων. Το νέο πλαίσιο που ορίζεται για την επιβολή διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης, καθώς και το σύστημα υπολογισμού και επιβολής προστίμων σε περιπτώσεις παραβάσεων με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της αποτρεπτικότητας και της αναλογικότητας διασφαλίζει την αυστηρή τήρηση και εποπτεία των κανόνων, την άμεση αντίδραση σε περιπτώσεις παραβάσεων και απομιμήσεων και τη δίκαιη επιβολή κυρώσεων, βελτιώνοντας έτσι τη συμμόρφωση με τη νομοθεσία.

Ιδιαίτερα θετικές είναι επίσης οι προβλέψεις για το μητρώο εγκριμένων επιχειρήσεων και τις ομάδες παραγωγών με σαφείς και διάφανες διαδικασίες και προϋποθέσεις που αυξάνουν τη διαφάνεια και την προσβασιμότητα στην πληροφόρηση για τους καταναλωτές και προάγουν την αποτελεσματική συνεργασία των παραγωγών, ένα επιτακτικό ζητούμενο αν θέλουμε πραγματικά να παραγάγουμε προστιθέμενη αξία για τα ποιοτικά μας προϊόντα και να ενισχύσουμε τις προοπτικές ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών της περιφέρειας.

Ιδιαίτερα θέλω να σταθώ στη νέα πρόβλεψη του άρθρου 17 για τη δυνατότητα αναγραφής καταχωρισμένης ονομασίας στον κατάλογο των συστηματικών συστατικών ενός τροφίμου, δυνατότητα που ανοίγει νέες ευκαιρίες αξιοποίησης των προϊόντων αυτών για τους παραγωγούς μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, το νομοσχέδιο αυτό δείχνει τον δρόμο που συνολικά πρέπει να ακολουθήσουμε για την περαιτέρω αναβάθμιση του πρωτογενούς μας τομέα. Η Ελλάδα μπορεί και οφείλει να επενδύσει στην αποδεδειγμένη ποιότητα των τοπικών προϊόντων μας, στον υλικό και άυλο πολιτισμό μας που συνδέεται με τη γη και την πρωτογενή παραγωγή, στη συνολική ταυτότητα της χώρας μας. Οι συνεχείς διακρίσεις των ελληνικών προϊόντων, η ολοένα και αυξανόμενη φήμη της ελληνικής κουζίνας που ψηφίζεται σταθερά μεταξύ των καλύτερων στον κόσμο τόσο από τους ειδικούς γευσιγνώστες όσο και από τους επισκέπτες μας, η έμφαση στη δημιουργία προστιθέμενης αξίας έναντι της μαζικής παραγωγής είναι μονόδρομος. Και για να το πετύχουμε αυτό οφείλουμε να διαφυλάξουμε ως κόρη οφθαλμού την αξιοπιστία των πιστοποιήσεων ποιότητας και προέλευσης. Η Κυβέρνηση έχει αποδείξει τη βούλησή της να αντιμετωπίσει το μεγάλο πρόβλημα των ελληνοποιήσεων, του αθέμιτου ανταγωνισμού, του ακόμη μεγάλου χάσματος των τιμών παραγωγού και καταναλωτή, των προκλήσεων που συνεχίζεται να αντιμετωπίζει ο πρωτογενής κλάδος της χώρας μας και ιδίως με την κλιματική κρίση.

Το ζουν, λοιπόν, οι αγρότες μας και στην Αργολίδα. Έχουμε λειψυδρία. Το πρόβλημα στα ελαιόδεντρα για τρίτη, τέταρτη χρονιά σε πολλές περιοχές είναι η παραγωγή μηδενική ούτε το λάδι της χρονιάς τους δεν θα βγάλουν. Έχουμε τους πορτοκαλεώνες, που πλέον δεν μπορούν οι αγρότες να τους ποτίσουν. Οι γεωτρήσεις στερεούνται η μία πίσω από την άλλη, γι' αυτό πρέπει να τρέξουμε και τρέχουμε και πιέζουμε για το έργο του Αναβάλου, που το γνωρίζετε και πιστεύω ότι θα ολοκληρωθεί για να λύσει αυτό το πρόβλημα της λειψυδρίας, που είναι βασικό για να αντιμετωπίσουμε τα προβλήματα της πρωτογενούς παραγωγής και να κρατήσουμε στον τόπο μας τους αγρότες μας από τη στιγμή που θέλουμε και επιβάλλεται να έχουμε πρωτογενή παραγωγή.

Θέλω, επίσης, να επισημάνω και τα προβλήματα της γραφειοκρατίας που ζούμε καθημερινά. Έχουμε τον αγωγό του Ανάβαλου που τελειώνει σε λίγο καιρό και δεν έχει γίνει ακόμα ούτε η μελέτη για τα δίκτυα διανομής. Πρώτα ο θεός, θα έχουμε σε λίγον καιρό από το Υπουργείο Υποδομών πλέον -γιατί εκεί πήγαν οι αρμοδιότητες- το έργο αυτό, χωρίς, όμως, να έχουμε τα δίκτυα. Τρέχουμε, πιέζουμε για να γίνουν τα δίκτυα διανομής.

Ο Πρωθυπουργός στη ΔΕΘ ανακοίνωσε θετικά μέτρα για τον πρωτογενή τομέα, τη μόνιμη επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης, του οποίου ο μηδενισμός ήδη ψηφίστηκε, την καταγραφή των ενεργών συνεταιρισμών και τη δημιουργία των προϋποθέσεων για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς τους με την αναخرματοδότηση των δανείων, την ενίσχυση των θερμοκηπιακών καλλιεργειών με 600 εκατομμύρια ευρώ, την αξιοποίηση των αδρανών γαιών που είναι ένα πάγιο αίτημα του αγροτικού κόσμου.

Οι συνάδελφοι της περιφέρειας και ιδιαίτερα των αγροτικών περιφερειών, όπως η ιδιαίτερη πατρίδα μου η Αργολίδα, γνωρίζουν καλά τις ανησυχίες των αγροτών μας όσο και την αποφασιστικότητά τους να προσθέσουν αξία στα προϊόντα τους με σεβασμό στο περιβάλλον, στην ιστορία και τον πολιτισμό του τόπου μας.

Μόνο τυχαίο δεν είναι, με όλα τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αγροτικός κόσμος από έλλειμμα του 2019 στο ισοζύγιο των αγροτικών προϊόντων που ξεπερνούσε τα 731 εκατομμύρια ευρώ, φτάσαμε το 2023 να έχουμε πλεόνασμα ύψους 450 εκατομμυρίων ευρώ. Ενισχύοντας, λοιπόν, όλα αυτά που κάνουν ξεχωριστή την ταυτότητά μας ενισχύουμε όχι μόνο τον πρωτογενή τομέα, αλλά και συνολικά τις προοπτικές της πατρίδας μας.

Ευχαριστώ πολύ και για την ανοχή σας στον παραπάνω χρόνο, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Κόντης για έξι λεπτά, ακολουθεί ο κ. Παπαδάκης και στη συνέχεια ο κ. Καραθανασόπουλος για δώδεκα λεπτά.

Παρακαλώ, κύριε Κόντη, έχετε τον λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε το νομοσχέδιο αυτό το οποίο έχει στόχο να προστατεύσει τα προϊόντα ΠΟΠ και αυτά με ειδική γεωγραφική προέλευση. Πιστεύουμε ότι θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα αυστηρό νομοθετικό πλαίσιο το οποίο θα προασπίζει κατ' αρχάς την πιστοποίηση με τα αυστηρά κριτήρια που υπάρχουν και που θα πρέπει να διέπουν την ονομασία ενός προϊόντος ΠΟΠ, αλλά και να προστατεύει τους παραγωγούς από την πλαστογραφία προϊόντων, η οποία πλέον έχει φτάσει σε πολύ μεγάλο βαθμό με τα δικά μας προϊόντα. Βλέπουμε άλλες χώρες να ονομάζουν και να πουλάνε φέτα. Εδώ και χρόνια, μάλιστα, η Βουλγαρία πουλάει φέτα ελληνική -υποτίθεται- εδώ και είκοσι με τριάντα χρόνια.

Θα πρέπει να τα κυνηγήσουμε και να προσπαθήσουμε να είμαστε συνεπείς στην προστασία των πολιτών και όχι να κάνουμε τα «στραβά μάτια», όπως έγινε με την ονομασία «Turkeagean» την οποία μας υπέκλεψαν οι Τούρκοι και την κατοχύρωσαν -με τη δική μας ανοχή, θα έλεγα εγώ και όχι από ένα σφάλμα ενός υπαλλήλου- και το οποίο το αφήσαμε, πέρασε και πλέον έχει θεσπιστεί και το γράφουν στα δικά τους κιτάπια οι Τούρκοι με αυτόν τον τρόπο. Σε ό,τι προπανανδιστικό δίνουν έξω για τον τουρισμό τους μιλάνε για «Turkeagean». Είναι κάτι που είναι απαράδεκτο και δεν το δεχόμαστε μέχρι σήμερα και θα έπρεπε, ίσως, να το κυνηγήσουμε ακόμη και τώρα και όχι να τα αφήνουμε πλέον στην τύχη τους, που αν περάσει, πέρασε και τελείωσε.

Σχετικά με τα προϊόντα αυτά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα πρέπει να υπάρξει, επίσης, μια προσπάθεια της Κυβέρνησης και του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για περαιτέρω εκπαίδευση των παραγωγών, για να τους ωθήσουν και να τους μάθουν να προχωρούν στις βέλτιστες πρακτικές, να βελτιώσουν τα προϊόντα σύμφωνα με τις σύγχρονες απαιτήσεις και σε όλα τα θέματα να υπάρχει μια συνεργασία κράτους με παραγωγούς σε πραγματικά επίπεδα.

Πώς, όμως, να εμπιστευθούν οι παραγωγοί, οι αγρότες μας, οι κτηνοτρόφοι όποιον τους μιλάει πλέον από την πλευρά της Κυβέρνησης και του Υπουργείου, όταν κάθε τρεις και λίγο υπάρχει ένα σκάνδαλο υπαρπαγής πόρων, είτε της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε του δημοσίου;

Έχουμε αυτό τον καιρό την ιστορία με τον ΟΠΕΚΕΠΕ η οποία πάει να περάσει στα ψιλά. Άνθρωποι άγνωστοι, ανύπαρκτοι, με απλά έναν ΑΦΜ, το οποίο θα είναι κάποιου δημιουργημένου ρομπότ ή κάποιου μεταλλαγμένου, μεταποιημένου ανθρώπου ο

ο οποίος δεν υπάρχει, πήρε 19 εκατομμύρια επιχορήγηση και κανείς δεν ξέρει ποιος είναι αυτός ο κύριος που τα πήρε! Και υπάρχουν πάρα πολλοί σαν κι αυτόν. Όταν τα ακούει οποιοσδήποτε αγρότης στον οποίο πάμε να επιβάλουμε νόμους και κανονισμούς και ξέρει ταυτόχρονα ότι κάποιοι γελάνε μαζί του και υποκλέπτουν-υφαρπάζουν από αυτόν χρήματα τα οποία θα μπορούσαν να είχαν στραφεί στην αγροτική παραγωγή και ανάπτυξη, σίγουρα δεν εμπιστεύεται πλέον όχι μόνο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», αλλά ούτε κανέναν.

Εκεί πρέπει να αρχίσουμε και να χτυπήσουμε και να σφυρηλατήσουμε μία καλή σχέση κράτους με αγροτική και γεωργική παραγωγή, αλιεία και οτιδήποτε είναι, και όχι να δείχνουμε ότι θέλουμε να χτυπήσουμε την παρανομία της υποκλοπής ή της πλαστογραφίας των προϊόντων, την ίδια στιγμή που κάποιοι -δεν θέλω να πω πώς και ποιοι- υποκλέπτουν δισεκατομμύρια τα οποία ή τα στέλνει η Ευρωπαϊκή Ένωση είτε τα παράγει είτε δίνει το ελληνικό κράτος και απλώς σηκώνουμε τα χέρια και λέμε ότι δεν ξέρουμε ποιοι τα πήραν!

Στέκομαι σε αυτή την ιστορία αυτού του κυρίου με τα 19 εκατομμύρια που έχει πάρει εδώ και καιρό και δεν ξέρω πού έχει προχωρήσει η έρευνα, κύριε Υπουργέ. Ξέρει κανείς ποιος είναι αυτός ο κύριος ή θα μείνει στην ιστορία;

Ίσως αυτή είναι η μεγαλύτερη ληστεία του αιώνα -υπήρχε το τρένο της Αγγλίας που τον έπιασαν στη Βραζιλία κάποτε τον Ρόνταλτ Μπικς- και αυτό το «φάντασμα» έχει πάρει 19 εκατομμύρια και δεν θα μάθει ποτέ κανείς ποιος ήταν. Και είναι πάρα πολλά «φάντασματα» σαν κι αυτόν. Και τα ακούν οι αγαπητοί μας αγρότες και πραγματικά αναρωτιούνται πώς γίνεται και δεν μπορεί να πιάσει κάποιος τέτοιους απατεώνες είτε από το follow the money, πού πήγαν τα χρήματα, πώς πήγαν, πού έχουν πληρωθεί. Δεν μπορεί να τα έστειλε στη Ροδεσία ή στο Χονγκ Κονγκ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Αυτό έχει απαντηθεί, κύριε συνάδελφε.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Υπάρχουν κι άλλοι. Μιλάμε για 3,5 δισεκατομμύρια. Ο κ. Αυγενάκης έκανε καταγγελία για πολλά θέματα στον ΟΠΕΚΕΠΕ, τα οποία...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Αυτό που αναφέρατε έχει απαντηθεί.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Αυτό πραγματικά δεν το ήξερα ότι έχει απαντηθεί. Θα φροντίσω να μάθω ποιος είναι τελικά αυτός ο κ. Κανελλόπουλος.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Κανείς δεν είναι. Δεν υπήρξε ποτέ.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Δεν υπήρχε. Αυτό λέμε.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ήταν το συνολικό ποσό.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Το οποίο το παρουσιάζει το Υπουργείο ως «αχρεωστήτως καταβληθέντα» και λέει ότι θα τα πάρει πίσω. Από ποιον;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Από τον ΟΠΕΚΕΠΕ.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Κατεβλήθησαν.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Από τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Αφορούσε όλα τα προηγούμενα που είναι απλήρωτα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, κρατήστε τα αυτά για τον κοινοβουλευτικό έλεγχο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΝΤΗΣ:** Εν πάση περιπτώσει, εγώ επαφίεμαι στη θέλησή σας να διαλευκάνετε αυτό το θέμα και θα χαρώ να δω ότι πραγματικά δεν υπάρχουν τέτοια μελανά στοιχεία.

Να χαιρετήσω σήμερα το ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση, με την ευκαιρία αυτή, έβαλε τον Έλληνα Επίτροπο, τον κ. Τζιτζικώστα, σε μία θέση στην οποία μας αρμόζει, όπως φαίνεται, απόλυτα. Τον έβαλε Επίτροπο Μεταφορών. Είμαστε η χώρα με τις καλύτερες μεταφορές στην Ευρώπη -φαίνεται- και μας επιβράβευσε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Αν κοιτάξει κανείς τα τρένα μας και τα λεωφορεία μας πώς πηγαίνουν, θα καταλάβει ότι όντως το αξίζαμε αυτό.

Και μακάρι -γιατί εγώ πιστεύω ότι μπορεί να επιτελέσει έργο ο κ. Τζιτζικώστας- να αλλάξει όλο αυτό το χάλι που βλέπουμε. Γιατί δεν κυκλοφορείτε οι περισσότεροι με τα λεωφορεία. Εγώ καμιά

φορά μπαίνουν και βλέπω το στριμωξίδι που υπάρχει. Δεν είναι έτσι ούτε στην Παλαιστίνη που μοιράζουν φαγητό τώρα μέσα στα λεωφορεία. Είναι τρομερό! Και συγγνώμη και για την παρομοίωση που έκανα, γιατί ίσως δεν έπρεπε να γίνει, γιατί οι άνθρωποι εκεί πεινάνε. Πάντως μιλάμε για τρομερή σαρδελοποίηση μέσα στα λεωφορεία με τους ανθρώπους που πηγαίνουν στη δουλειά τους κάθε πρωί ή γυρνάνε από αυτή.

Τέλος πάντων, δεν έχω να αναφέρω τίποτα άλλο για το νομοσχέδιο αυτό, γιατί πιστεύω ότι παρ' ότι είναι πολύ σημαντικό και θα πρέπει να το δούμε με άλλη μορφή και με σοβαρότητα και υπευθυνότητα, δεν θα αποφέρει τίποτα, γιατί δεν υπάρχουν οι ποινές οι οποίες θα έπρεπε να υπάρχουν στο να αποτρέπουν αυτούς οι οποίοι παραβατούν, αυτούς οι οποίοι πλαστογραφούν προϊόντα, αυτούς οι οποίοι ονομάζουν προϊόντα -όπως ανέφερε και προηγούμενος συνουμιλητής- τα οποία δεν είναι προϊόντα άξια να έχουν τον τίτλο που φέρουν και αυτοί ανενόχλητοι συνεχίζουν στην αγορά και απλά αλλάζουν ετικέτες πολλές φορές και δεν τους ελέγχει κανείς.

Πιστεύουμε ότι μόνο μέσα από αυστηρές ποινές, ακόμη και από κλείσιμο των εταιρειών οι οποίες προβαίνουν σε αυτές τις πρακτικές, ίσως φτάσουμε στο να έχουμε μια μέρα μια σοβαρή και υπεύθυνη παραγωγή και όπως αρμόζει στους Έλληνες αγρότες μας, στους γεωργούς μας και οτιδήποτε άλλο ασχολείται με την πρωτογενή παραγωγή.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Παπαδάκης από την Ελληνική Λύση.

**ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τόσο απλά ήρθε ο κύριος Υπουργός και αποδόμησε όλα τα επιχειρήματα, όλη την Αντιπολίτευση, όλες τις προτάσεις, με μια λέξη. Τι είπε; «Δεν έχουμε μαγικό ραβδάκι, τι να κάνουμε; Ελλείψεις υπάρχουν, αλλά μαγικό ραβδάκι δεν έχουμε». Τελειώσαμε.

Να θυμίσω, κύριε Υπουργέ, ότι μαγικό ραβδάκι...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Αυτό ακούσατε;

**ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ:** Αυτό άκουσα, ναι. Αν είπατε κάτι άλλο, βάλτε να το ξανακούσουμε.

Να θυμίσω, κύριε Υπουργέ, ότι μαγικό ραβδάκι δεν έχετε, αλλά πέντε χρόνια έχετε τη διακυβέρνηση της χώρας. Και όλα αυτά τα οποία λέμε εμείς τώρα ως Αντιπολίτευση, τα λέγατε εσείς όταν ήσασταν εσείς αντιπολίτευση στον ΣΥΡΙΖΑ και μετά από πέντε χρόνια πάλι είμαστε στο σημείο μηδέν! Εύκολο να λέμε ότι δεν έχουμε μαγικό ραβδάκι και να αποδομούμε όλη την Αντιπολίτευση. Δεν χρειάζεται να πούμε τίποτα άλλο.

Στον Έβρο, κύριε Υπουργέ και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είμαστε όλοι στα μπαλκόνια και περιμένουμε την περιβόητη ανάπτυξη, την οποία μας υποσχέθηκε η Κυβέρνηση. Μέχρι τότε όμως αυτό που βλέπει ο Έβρος είναι να σβήνει με μαθηματική ακρίβεια. Είκοσι τέσσερα Δημοτικά Σχολεία, κύριε Υπουργέ, δεν θα ανοίξουν φέτος στον Έβρο, διότι δεν υπάρχουν μαθητές. Ούτε ένα ούτε δύο, είκοσι τέσσερα! Μέσα σε δέκα χρόνια μειώθηκε ο πληθυσμός του Έβρου κατά δεκαεπτά χιλιάδες. Μιλάμε χάθηκε πληθυσμιακά ένας Δήμος Σαμοθράκης και ένας Δήμος Σουφλίου.

Εξανγκάσατε -όχι εσείς προσωπικά, η Κυβέρνησή σας- τον Μητροπολίτη Άνθιμο της Αλεξανδρούπολης να στείλει επιστολή και να γράψει κλεινόντας ότι «μοιάζει η αγωνία σας για τον Έβρο να μην είναι αληθινή». Τα είπε ο Μητροπολίτης Άνθιμος, ο θρησκευτικός ηγέτης του τόπου, όχι ο Παπαδάκης, όχι οποιοσδήποτε άλλος, ο οποίος δεν πιστεύω να είναι κομματικό στέλεχος της Ελληνικής Λύσης ούτε να έχει καμμία όρεξη να σας κάνει αντιπολίτευση, αλλά βλέπει ο άνθρωπος αυτός, που ζει καθημερινά στον Έβρο, ότι όλα αυτά τα οποία λέτε είναι ψέματα. Θεωρία, «μασάζ», επιτροπές, αλλά πράξη μηδέν!

Το μοναδικό έργο ανάπτυξης που κάνατε στον Έβρο είναι το Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης στο φυλάκιο ακριβώς δίπλα στην Τουρκία, μετρώντας και τους λαθρομετανάστες ως μόνιμο πληθυσμό και βγάζοντας ότι το φυλάκιο έχει οκτακόσιους κατοίκους ενώ έχει διακόσιους. Και χθες σε επίκαιρη ερώτηση που

έκαναν στον Υφυπουργό Εθνικής Οικονομίας για το λάθος αυτό, δεν μου απάντησαν αν θα διορθωθεί ή όχι.

Η αλήθεια είναι ότι την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας δεν τη νοιάζει η ανάπτυξη στον Έβρο. Δεν ενδιαφέρεται για τον Έβρο διότι αλλιώς δεν θα πάρετε και 44% -να λέμε την αλήθεια- διότι αν βιομηχανοποιήσετε, αν δώσετε φορολογικά κίνητρα, αν έρθουν επιχειρήσεις, αν έρθει κόσμος πάνω στον Έβρο και μπορέσει να αναπτυχθεί, δεν θα έχει τόσους πολλούς στρατιωτικούς, δεν θα έχει τόσους πολλούς αστυνομικούς, δεν θα μπορεί να κινηθεί το πελατειακό καθεστώς. Δεν θα μπορούμε να κάνουμε μεταθέσεις, αποσπάσεις, περιμένοντας ουρές στα κυβερνητικά βουλευτικά γραφεία. Τα γνωρίζει αυτά η Κυβέρνησή σας πάρα πολύ καλά και εσείς τροφοδοτείται. Γι' αυτό δεν θέλετε πραγματική ανάπτυξη στον Έβρο.

Συγκροτήσατε και μια περιβόητη Επιτροπή Ανασυγκρότησης του Έβρου, με Πρόεδρο Θεσσαλό, τον κ. Τριαντόπουλο, που πήρε όλα τα χρήματα της κρατικής αρωγής και τα πήγε στη Θεσσαλία. Και λέγατε ότι ό,τι πάρει η Θεσσαλία, θα πάρει και ο Έβρος. Δείτε τα συγκριτικά στοιχεία και τα στατιστικά στοιχεία, να δείτε πού πήγαν τα χρήματα και πόσο πολύ αγαπάτε τον Έβρο.

Μέχρι στιγμής οι Εβρίτες από αυτή την περιβόητη Επιτροπή Ανασυγκρότησης πήραν βαρύγδουπες εξαγγελίες και υποσχέσεις και τίποτα άλλο. Πράξεις μηδέν. Γι' αυτό το ξαναλέω, και ο Μητροπολίτης Άνθιμος έγραψε στην ουσία ότι λέτε ψέματα.

Αυτό που έμεινε -έρχομαι στον τομέα σας- είναι ο πρωτογενής τομέας και αυτόν με σταθερά βήματα τον αφανίζετε. Η αλιεία μηδενίζεται. Σκέφτεστε -και θα γίνει πράξη- να τοποθετήσετε δύο πιλοτικά αιολικά πάρκα ανεμογεννητριών, δύο στη θαλάσσια περιοχή της Σαμοθράκης και δύο στη θαλάσσια περιοχή της Αλεξανδρούπολης. Αυτό σημαίνει άμεσα ότι τελειώνουν οι αλιείς από το Θρακικό πέλαγος, διότι ο θόρυβος και το βουητό που θα κάνουν οι θαλάσσιες ανεμογεννητρίες θα διώξουν, όπως είναι λογικό, τα ψάρια. Θα καταστραφεί η θαλάσσια πανίδα.

Δεν τα λέω εγώ. Το λέει ο Δημοκρίτης Πανεπιστήμιο Θράκης, το οποίο κατέθεσε όλες αυτές τις απόψεις στο Δημοτικό Συμβούλιο Σαμοθράκης. Θα δεσμευτεί το πολύτιμο αλιευτικό πεδίο του Θρακικού πελάγους, όπου δραστηριοποιούνται διακόσια δεκαεννέα αλιευτικά σκάφη.

Στα Πρακτικά της Βουλής το ψήφισμα του Δήμου Σαμοθράκης.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Παράσχος Παπαδάκης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Να σημειωθεί ότι το Θρακικό Πέλαγος είναι από τα σημαντικότερα αλιευτικά πεδία της Μεσογείου και το σημαντικότερο της χώρας με 26% συνολικής αλιευτικής παραγωγής.

Οι αγρότες στον Έβρο κινδύνεψαν να μην μπορέσουν να ποτίσουν τα χωράφια τους, γιατί έληξε τον Ιούλιο η διακρατική συμφωνία Βουλγαρίας Ελλάδας για να αποδεσμεύσει τα νερά η Βουλγαρία για να μπορέσουν να ποτίσουν τις καλλιέργειές τους. Και τελικά μέχρι σήμερα που μιλάμε, οριστική λύση δεν έχει δοθεί και υπεγράφη μια προσωρινή συμφωνία από τον Περιφερειάρχη Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, άρον-άρον, πρόχειρα, χωρίς να ξέρουμε τις προϋποθέσεις και αν είναι ωφέλιμη ή όχι για τη χώρα. Αντιληφθείτε μετά, όταν βάζουμε να υπογράψει διακρατική συμφωνία η Τοπική Αυτοδιοίκηση Β' Βαθμού, πόσο ικανή είναι η Κυβέρνησή σας και πόσο πολύ αγαπάτε τον Έβρο.

Δεν έχετε αποζημιώσει μέχρι και σήμερα τους πυρόπληκτους στις μονοετείς καλλιέργειες. Έχετε δώσει κάποια ψίχουλα στους ελαιοπαραγωγούς, μετά από οκτώ, εννιά μήνες για πρώτη δόση και περιμένουν οι άνθρωποι και τη δεύτερη δόση. Θα την πάρουν σε καμμία δεκαετία σίγουρα. Έχετε αποζημιώσει όμως με 186 ευρώ το στρέμμα τις ακακίες που δεν παράγουν τίποτα και φυσικά δεν αποζημιώθηκαν όλοι. Αποζημιώθηκαν κάποιοι λίγοι και χθες σε επίκαιρη ερώτηση που έφερα στον Υφυπουργό, τον κ. Σταμενίτη, μου απάντησε ότι «Ναι, δεν αποζημιώθηκαν όλοι. Ναι ο Υφυπουργός, ο κ. Κελέτσος, ο πρώην Υφυπουργός είχε βγει δημόσια σε ραδιοφωνικό σταθμό στον Έβρο και είχε δηλώσει ότι όντως υπάρχει αδικία διότι από αβελτηρία, σφάλμα, αβλεψία -

όπως θέλετε πείτε το- του ανταποκριτή του ΕΛΓΑ στην Αλεξανδρούπολη δεν έπαιρνε τις δηλώσεις ζημιών και δεν αποζημιώθηκαν, αλλά θα αποζημιωθούν». Παρ' όλα αυτά χθες απάντηση δεν πήρα επ' αυτού και άρα ούτε αυτό μπορέσατε να κάνετε σωστά.

Οι κτηνοτρόφοι μένουν άνεργοι λόγω της ζωνόσπου που ήρθε στον Έβρο. Έσφαξε η Κυβέρνησή σας επτά χιλιάδες πρόβατα. Αρνείστε να εμβολιάσετε τα ζώα, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση επιχορηγεί την Τουρκία για να εμβολιάσει. Φυσικά όμως εμβολιάσατε τους Έλληνες υποχρεωτικά, γιατί εκεί οικονομούσαν κάποιες φαρμακευτικές εταιρείες και κάποιοι φίλοι της Κυβέρνησης.

Δεν έχετε καν αναφέρει πόσο θα αποζημιώσετε τα σφαγμένα ζώα των κτηνοτρόφων, παρά μόνο δηλώσεις μέχρι σήμερα. Οι έμποροι κρεάτων αναγκάζονται και εισάγουν τα κρέατα από το εξωτερικό, Ρουμανία, Βουλγαρία και άλλες χώρες και δεν μπορούν να αγοράσουν από την Ελλάδα, διότι το κόστος παραγωγής είναι ακριβότερο και παρόλο που έχουν μεταφορικά έξοδα, τους έρχεται πιο φθηνό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Με λίγα λόγια και κλείνοντας, αυτή είναι η αγάπη σας για τον πρωτογενή τομέα στον Έβρο. Καταφέρατε να φαλιρίσετε τον ΟΠΕΚΕΠΕ και μπήκαμε και εκεί σε ευρωπαϊκή εποπτεία. Εποπτεία στην οικονομία που φτάσατε το χρέος σε 400 δισ. και, ενώ με 300 μπήκαμε στα μνημόνια. Εποπτεία στα πάντα, ακόμα και στους διαιτητές ποδοσφαίρου. Παίζουμε ποδόσφαιρο με εισαγόμενους διαιτητές. Πραγματικά τώρα, σοβαρά λέτε ότι όντως κυβερνάτε σωστά αυτή τη χώρα;

Εμείς ως Ελληνική Λύση δίνουμε πολύ μεγάλη σημασία στον πρωτογενή τομέα. Υπάρχει δημοσιευμένο στο διαδίκτυο το πρόγραμμά μας. Ο πρωτογενής τομέας θέλει στήριξη. Θέλει σύγχρονα μέσα εν έτει 2024, για να ανταποκριθούν και ας χρησιμοποιηθούν οι ΑΠΕ, οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στους αγρότες, στους πολίτες ούτως ώστε να έχουν τζάμπα ρεύμα, ώστε οι αγρότες να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις και να οικονομάνε μόνο πέντε-έξι άνθρωποι, επιχειρηματίες και ανώνυμες εταιρείες.

Δεν θα κάνετε όμως τίποτα από όλα αυτά, γιατί δεν έχετε σκοπό πραγματικά να στηρίξετε τον τομέα αυτό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, κλείστε.

**ΠΑΡΑΣΧΟΣ ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ:** Κλείνω.

Εμείς θέλουμε τους Έλληνες και την Ελλάδα μπροστά. Πιστεύουμε στο κράτος έθνος. Πιστεύουμε σε μια χώρα η οποία δεν είναι εξαρτημένη. Εσείς θέλετε μία χώρα, την Ελλάδα, προτεκτοράτο και να κάνετε δουλειές και τίποτα άλλο.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Ελληνικής Λύσης)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Τον λόγο τώρα έχει για δώδεκα λεπτά ο κ. Καραθανασόπουλος. Ακολουθεί ο κ. Μαρούσος και ο κ. Ηλιόπουλος.

Παρακαλώ, κύριε Καραθανασόπουλε, έχετε τον λόγο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση έφερε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο για τις διαδικασίες ελέγχου των γεωργικών προϊόντων με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και άλλα.

Για ποιον αλήθεια είναι αυτό το νομοσχέδιο; Ποιανού τα συμφέροντα εξυπηρετεί, κύριε Υπουργέ; Η ερώτηση είναι πολύ καθαρή και η απάντηση που δίνουμε είναι πάρα πολύ καθαρή, αλλά πρέπει να γίνει καθαρό και σε αυτούς που παρακολουθούν αυτή τη διαδικασία. Μήπως με αυτό το νομοσχέδιο θα διασφαλιστεί ακόμη περισσότερο η επάρκεια της ποιοτικής διατροφής του λαού μας; Θα καλυφθούν, δηλαδή, οι διατροφικές ανάγκες του λαού; Όχι. Γιατί μέχρι τώρα με όλες αυτές τις ονομασίες «εγγύησης» και «προστατευόμενες», τι έχουμε για παράδειγμα σε δύο εμβληματικά προϊόντα; Τα τελευταία δύο χρόνια μειώθηκε η κατανάλωση της ελληνικής φέτας κατά 9,5% και αυξήθηκε κατά 15% το λευκό εισαγόμενο τυρί. Στο λάδι, στο ελληνικό ελαιόλαδο είναι αντίστοιχη η εικόνα. Μειώθηκε η κατανάλωσή του και αυ-

ξήθηκαν τα διάφορα χημικά υποπροϊόντα και παράγωγα τα διάφορα χημικά υποπροϊόντα.

Άρα, λοιπόν, δεν σχετίζεται με την ικανοποίηση των διατροφικών αναγκών του λαού μας -που για εμάς αυτό είναι το κυρίαρχο ζήτημα- με ποιοτικά αγροτικά προϊόντα. Ή μήπως εξυπηρετεί τους βιοπαλαιστές αγροτοκτηνοτρόφους; Αν ήταν έτσι, όλα αυτά τα προηγούμενα χρόνια δεν θα είχαμε αυτή την εικόνα για παράδειγμα στην κτηνοτροφία, όπου αναφέρθηκε και ο εισηγητής μας. Την τελευταία δεκαετία μειώθηκαν κατά 37% οι κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις στη χώρα μας. Από ογδόντα οκτώ χιλιάδες που ήταν, πέσαμε στις πενήντα μία χιλιάδες, ενώ πολύ μικρότερη ήταν η μείωση των ίδιων των αιγοπροβάτων. Από 9,2 εκατομμύρια, πήγαμε στα 7,3. Είναι δηλαδή 20%. Και αυτό σημαίνει τι; Ότι οι εναπομείνουσες επιχειρήσεις, οι εναπομείνουσες εκμεταλλεύσεις κτηνοτροφικές μεγεθύνθηκαν, συγκεντρώσαν όλο και μεγαλύτερο κομμάτι της παραγωγής. Άρα, λοιπόν, ούτε και τον βιοπαλαιστή αγροτοκτηνοτρόφο εξυπηρετεί το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Ποιος είναι αυτός που εξυπηρετείται, αν δεν εξυπηρετείται ο λαός ή ο άμεσος παραγωγός; Είναι φανερό. Με το νομοσχέδιο αυτό εξυπηρετούνται ακόμη περισσότερο τα μονοπώλια του αγροδιατροφικού συμπλέγματος και για να θωρακίσουν ακόμη περισσότερο την ανταγωνιστικότητά τους και για να διασφαλίσουν τη συνέχιση και μεγέθυνση των εξαγωγών των αγροτικών εμπορευμάτων, αλλά και ταυτόχρονα να εισπράττουν ακόμη περισσότερο την κερδοφορία τους. Στο ιστορικό του, στο πώς καθορίστηκαν αυτές οι ονομασίες και για ποιον λόγο, αναφέρθηκε αναλυτικά ο εισηγητής μας και δεν θα αναφερθώ πάλι.

Από αυτή την άποψη, λοιπόν, είναι φανερό τι θέλετε να εξυπηρετήσετε. Θέλετε να εξυπηρετήσετε τα μονοπώλια του αγροδιατροφικού συμπλέγματος. Θέλετε να εξυπηρετήσετε, δηλαδή, τον βασικό υπεύθυνο των προβλημάτων που αντιμετωπίζει ο βιοπαλαιστής αγρότης. Ποιο είναι αυτό; Το κυνήγι του κέρδους.

Και μάλιστα οι βιοπαλαιστές αγρότες βρίσκονται ανάμεσα σε δύο συμπληγμάδες πέτρες από τη μία είναι οι πολυεθνικές οι οποίες προμηθεύουν τους αγρότες με τα διάφορα αγροτικά εφόδια, με τα διάφορα μηχανήματα, με τα αναλώσιμα, με τα φάρμακα, με τα λιπάσματα που πουλούν πανάκριβα στους αγρότες. Για ποιον λόγο πουλούν πανάκριβα; Αυξάνουν τις τιμές για να βγάλουν μεγαλύτερα κέρδη. Άρα αυξάνουν με γεωμετρική πρόοδο το κόστος παραγωγής στον αγρότη.

Και από την άλλη μεριά, τι έχουν να αντιμετωπίσουν οι αγρότες, εκτός από το αυξημένο κόστος παραγωγής, λοιπόν, που οφείλεται στο κυνήγι του κέρδους; Από την άλλη μεριά έχουν να αντιμετωπίσουν τους εμπορείους, τους μεταποιητές των αγροτικών τους προϊόντων, που αντιμετωπίζουν τα αγροτικά προϊόντα ως πρώτη ύλη. Άρα από τη στιγμή που είναι πρώτη ύλη για τη βιομηχανία του αγροδιατροφικού συμπλέγματος, τι θέλουν; Να μειώσουν το κόστος της πρώτης ύλης. Άρα να μειώσουν την τιμή την οποία δίνουν στον παραγωγό, οπότε τη δίνουν και εάν τη δίνουν γιατί πολλές φορές ούτε καν τον πληρώνουν με τις διάφορες «πέτρινες» επιταγές.

Έτσι, λοιπόν, από τη μια μεριά έχει την αύξηση του κόστους παραγωγής για να διασφαλιστεί το κέρδος των πολυεθνικών και από την άλλη έχει τη μείωση της τιμής λόγω ακριβώς του ανταγωνισμού, τον οποίο δέχεται από τα μονοπώλια του αγροδιατροφικού συμπλέγματος. Έτσι, λοιπόν, αυτός είναι ο βασικός υπεύθυνος. Και πίσω από αυτόν βεβαίως υπάρχουν και άλλοι. Υπάρχει η Κοινή Αγροτική Πολιτική, η οποία στηρίζει τη διαδικασία συγκέντρωσης της γης σε όλο και λιγότερα χέρια, πολλές φορές και την αλλαγή χρήσης γης. Βλέπε πράσινη μετάβαση, αιολικά, φωτοβολταϊκά πάρκα ή τουριστικές επενδύσεις σε γη υψηλής παραγωγής. Και βεβαίως όχι μόνο διευκολύνει και στηρίζει αυτή τη διαδικασία, αλλά και ταυτόχρονα τη μετατροπή της αγροτικής παραγωγής, να περάσει δηλαδή η αγροτική παραγωγή στα χέρια μεγάλων καπιταλιστικών αγροτικών επιχειρήσεων. Και από αυτή την άποψη, λοιπόν, αποτελεί έναν από τους λόγους επιτάχυνσης της διαδικασίας ξεκληρίσματος της φτωχομεσαίας αγροτιάς.

Και βεβαίως η Κοινή Αγροτική Πολιτική είναι υπεύθυνη και για την αθρόα, ανεξέλεγκτη εισαγωγή αγροτικών εμπορευμάτων στη χώρα μας που παράγονται στο εξωτερικό, εκτοπίζοντας τα ελ-

ληνικά αγροτικά προϊόντα. Και αποτελεί και τη βάση της εκδήλωσης της πανώλης από τη στιγμή που υπάρχει ελεύθερη διακίνηση ζώων στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης χωρίς να υπάρχουν οι απαιτούμενοι έλεγχοι. Να, λοιπόν, πώς εκδηλώθηκαν τα κρούσματα πανώλης στη χώρα μας, όπως η εισαγωγή αιγοπροβάτων από τη Ρουμανία τα οποία ήταν άρρωστα και τα οποία υποτίθεται ότι η Κυβέρνηση και το κράτος παλεύει να αντιμετωπίσει.

Πώς; Με ποιους μηχανισμούς, με ποιους ελεγκτικούς μηχανισμούς, όταν έχουν αποψιλωθεί από το ανθρώπινο δυναμικό; Όλοι οι οργανισμοί που εποπτεύονται από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης είναι με κόσμο κάτω του 30% των νέων οργανογραμμάτων, που είναι ακόμη περισσότερο περιορισμένα λόγω μνημονιακών κατευθύνσεων. Δεν φτάνουν οι κτηνίατροι για να μπορέσουν να το αντιμετωπίσουν και μεταφέρετε κτηνιάτρους εκατοντάδες χιλιόμετρα μακριά για να αντιμετωπίσουν και να ελέγξουν την εξάπλωση της πανώλης.

Και αυτό είναι αποτέλεσμα και της σημερινής Κυβέρνησης που έχει ευθύνη, αλλά και των προηγούμενων κυβερνήσεων. Δεν ήταν η κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου το 2011, που έβγαλε από τα βάρβα και ανθυγιεινά τους κτηνοτρόφους και όλες οι επόμενες κυβερνήσεις το διατήρησαν; Δεν ήταν κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ που μίλαγε για το θεσμό των ιδιωτικών κτηνιάτρων εκτροφής, μεταφέροντας την ευθύνη στους ίδιους τους κτηνοτρόφους να βρουν τον ιδιώτη κτηνίατρο για να μπορέσουν να πάρουν τις όποιες προφυλάξεις και τα όποια μέτρα προστασίας των κοπαδιών τους; Η κυβέρνηση του όλου ΣΥΡΙΖΑ ήταν, σημερινού με τις διπλές παραφυάδες τις οποίες έχει. Πώς, λοιπόν, θα τα διαχειριστείτε αυτά και πώς θα αντιμετωπίσετε, όταν παίρνετε τέτοιου είδους μέτρα;

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο και κανένα από τα υπόλοιπα κόμματα δεν λέει κουβέντα για την ταμπακίερα, για τον βασικό υπεύθυνο, τη δράση του καπιταλιστικού κέρδους, τη δράση των μονοπωλίων και βεβαίως την Κοινή Αγροτική Πολιτική. Πώς θα μπορούσαν να πουν κουβέντα το ΠΑΣΟΚ ή ο ΣΥΡΙΖΑ, ο όλος ΣΥΡΙΖΑ με τις διάφορες εκφάνσεις του, όταν έχει στηρίξει την Κοινή Αγροτική Πολιτική για παράδειγμα; Και τη νέα Κοινή Αγροτική Πολιτική τη στήριξε και ο Ευρωβουλευτής της Ελληνικής Λύσης. Μπορούν αυτοί να μιλήσουν για τα βασικά προβλήματα και τους βασικούς υπεύθυνους που αντιμετωπίζει ο αγρότης;

Και, βεβαίως, πάνω σε όλα αυτά έχουμε και τις πολιτικές των εκάστοτε κυβερνήσεων: Είναι η φορολογική πολιτική, η πολιτική του ΕΛΓΑ ο οποίος βάζει πολλούς κόφτες για να μην αποζημιώσει τους αγρότες, η μη έγκαιρη αποζημίωση των αγροτών, οι ελλείψεις υποδομών οι οποίες θα προστάτευαν την αγροτική παραγωγή από τα διάφορα φυσικά φαινόμενα, από πλημμύρες, από πυρκαγιές ή από σεισμούς. Τέτοιου είδους υποδομές δεν υπάρχουν, δεν γίνονται, δεν προωθούνται ούτε και για τον εμπλουτισμό του υδροφόρου ορίζοντα με τα διάφορα φράγματα, ούτως ώστε να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα της άρδευσης των αγροτικών τους εκμεταλλεύσεων. Και βεβαίως είναι και η ανυπαρξία από μεριάς του κράτους επιστημονικής και τεχνολογικής στήριξης των βιοπαλαιστών αγροτοκτηνοτρόφων. Και στην ίδια ρότα, στην ίδια λογική κινούνται και οι εξαγγελίες τις οποίες έκανε από το βήμα της Διεθνούς Έκθεσης Θεσσαλονίκης ο Κυριάκος Μητσοτάκης.

Τι είπε; Αναφέρθηκε σε ένα τεράστιο πρόγραμμα επενδύσεων ύψους 600 εκατομμυρίων ευρώ σε συνδυασμό με την παροχή κρατικής γης για τη δημιουργία σύγχρονων θερμοκηπίων. Ποιοι θα τα κάνουν αυτά; Οι βιοπαλαιστές αγρότες ή οι καπιταλιστές, επιχειρηματίες και επενδυτές; Και θα είναι προς όφελος των βιοπαλαιστών αγροτών ή σε βάρος τους; Βεβαίως θα είναι σε βάρος τους όλα αυτά. Γιατί ακριβώς στηρίζετε την επιτάχυνση της δημιουργίας μεγάλων καπιταλιστικών επιχειρήσεων στην αγροτική οικονομία.

Τέτοια παραδείγματα υπάρχουν στη χώρα μας και τα βιώνουμε τα αποτελέσματά τους. Για παράδειγμα, τα γνωστά φραουλοχώραφα στην περιοχή της Αχαΐας και της Ηλείας, όπου εκεί πέρα ο «κόκκινος χρυσός» είναι βαμμένος με αίμα, με το αίμα των εργατών μεταναστών γης.

Από την άλλη μεριά, υπάρχουν οι διάφορες υποκριτικές κορώ-

νες του κ. Μητσοτάκη σε σχέση με τις αποφάσεις της γερμανικής κυβέρνησης για το προσφυγικό - μεταναστευτικό.

Τι κάνει η γερμανική κυβέρνηση; Υλοποιεί τη συμφωνία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τη Συμφωνία του Κανονισμού του Δουβλίνου και την απαράδεκτη κοινή δήλωση Ευρωπαϊκής Ένωσης και Τουρκίας. Που τι λέει, ανάμεσα στα άλλα; Ότι στο όνομα κρίσεων και απειλών μπορεί να ανοιγοκλείνει το κάθε μέλος τη «στροφή».

Αυτή τη στιγμή τι αντιμετωπίζει η Γερμανία; Έχει δεκάδες χιλιάδες απολύσεις από τη βιομηχανία της. Τι θα κάνει και νέους εργάτες μετανάστες όταν θα πηγαίνουν εκεί; Όταν είχε ανάγκη από εργάτες στη βιομηχανία, άνοιξε τα σύνορά της και ένα εκατομμύριο εργάτες μετανάστες μπήκαν στη Γερμανία. Σήμερα που η κρίση χτυπάει τη βιομηχανία μεταποίησης στη Γερμανία, κλείνει και τη «στροφή».

Μάλιστα, ποιος το κάνει; Μια σοσιαλδημοκρατική «προοδευτική» κυβέρνηση, κάτι που δείχνει την ταυτότητα των χειρισμών όσον αφορά το μεταναστευτικό ανάμεσα στις διάφορες πολιτικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Δείχνει δηλαδή τη σύμπτωση στις στρατηγικές επιλογές και στο αντιδραστικό πλαίσιο όλων αυτών των αστικών πολιτικών δυνάμεων.

Από αυτή την άποψη εμείς ως ΚΚΕ το λέμε καθαρά, ότι πρέπει εδώ και τώρα να καταργηθεί όλο αυτό το απαράδεκτο άδικο ευρωενωσιακό πλαίσιο σε βάρος των ξεριζωμένων, εδώ και τώρα να εφαρμοστεί η Συνθήκη της Γενεύης για την προστασία όλων των προσφύγων και να μπορούν να πηγαίνουν στις χώρες του πραγματικού προσορισμού τους και όχι ανάλογα με τα εκάστοτε γεωστρατηγικά παζάρια τα οποία γίνονται.

Η δεύτερη εξαγγελία του κ. Μητσοτάκη ήταν για τη διαχείριση των κόκκινων δανείων, των αγροτών και των συνεταιρισμών. Τον έπιασε ο πόνος; Όχι! Ίσα-ίσα, θέλουν αυτά τα δάνεια να υπαχθούν σε νέες ρυθμίσεις. Άρα ξαναχρέωμα των αγροτών στις νέες ρυθμίσεις προς όφελος των τραπεζών.

Την ίδια στιγμή, οι αγρότες έχουν πληρώσει πολλές φορές το αρχικό κεφάλαιο το οποίο πήραν. Πολλές φορές! Και πρέπει να τους επιστραφούν και χρήματα σε πολλούς από αυτούς, γιατί έχουν ξεχρεώσει δύο και τρεις φορές το αρχικό τους δάνειο. Αλλά, με τα διάφορα πανωτόκια έχουν φτάσει σε αυτό το σημείο.

Αντί, λοιπόν, να «κουρεύετε» γενναία το κεφάλαιο, να «κουρευτούν» τελείως οι τόκοι, τα πανωτόκια και οι διάφοροι κεφαλαιοποιημένοι τόκοι, τους βάζετε σε νέες ρυθμίσεις. Γιατί; Για να ξεκαθαρίσετε αυτά τα δάνεια τα οποία διαχειρίζονται οι ειδικοί διαχειριστές της Αγροτικής Τράπεζας και άλλων τραπεζών οι οποίες δεν υπάρχουν πλέον, για να μπορέσουν από 1-1-2025 να μεταφερθούν τα δάνεια αυτά που έχουν στα χέρια τους οι διαχειριστές αυτών των χρεοκοπημένων τραπεζών και να μπορέσουν να περάσουν στα funds. Άρα, λοιπόν, για να είναι πιο καθαρά και ρυθμισμένα με νέους όρους τα δάνεια αυτά. Για την εξυπηρέτηση λοιπόν των funds γίνεται.

Από αυτή την άποψη...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Θα πάρω και τη δευτερολογία, κύριε Πρόεδρε. Ακόμη δύο-τρία λεπτά.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρ' όλο που δεν προβλέπεται, θα σας δώσουμε τη δυνατότητα.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ.

Η μεγαλύτερη κοροϊδία είναι για το αγροτικό πετρέλαιο. Όχι αφορολόγητο αγροτικό πετρέλαιο δεν παίρνουν, αλλά ένα ποσοστό επιστρέφεται και μάλιστα όχι σε όλους, γιατί υπάρχουν κόφτες και εξαιρέσεις.

Ο ΣΥΡΙΖΑ, με το τρίτο μνημόνιο που ψήφισε, και το ΠΑΣΟΚ και η Νέα Δημοκρατία, κατήργησε την επιστροφή του φόρου στο πετρέλαιο για τους αγρότες, που τότε ήταν 180 εκατομμύρια. Και μετά από κινητοποιήσεις των αγροτών όλα αυτά τα χρόνια, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας αναγκάστηκε να δώσει ορισμένα τμήματα: 70 εκατομμύρια τη μια φορά, 77 εκατομμύρια την άλλη, 80 εκατομμύρια και τώρα 100 εκατομμύρια. Ενώ πριν από δέκα χρόνια που καταργήθηκε η επιστροφή του φόρου η τιμή του πετρελαίου κίνησης ήταν 1 ευρώ και τώρα είναι 1,50 ευρώ. Και όχι

180 εκατομμύρια δεν δίνετε, που πάλι δεν καλύπτουν το κόστος, αλλά δίνετε περίπου τα μισά από τα 180 εκατομμύρια, μόνο 100 εκατομμύρια, ενώ θα έπρεπε να υπερδιπλασιαστεί αυτό το ποσό για να μπορέσει...

Εμείς τι λέμε; Εμείς λέμε ότι οι αγρότες πρέπει να παίρνουν το αφορολόγητο πετρέλαιο από τη μάνικα. Και μια σειρά άλλους στόχους και αιτήματα της αγροτιάς το ΚΚΕ τα στηρίζει, όπως: Τη μείωση του κόστους παραγωγής με το αφορολόγητο πετρέλαιο στην αντλία, όπως το παίρνουν οι εφοπλιστές. Το πλαφόν 7 λεπτά ανά κιλοβατώρα στο αγροτικό ρεύμα. Την κατάργηση του Χρηματιστηρίου Ενέργειας. Την επιδότηση των μέσων εφοδίων και ζωοτροφών. Την κατάργηση του ΦΠΑ στις αγροτικές εισροές και στα είδη λαϊκής κατανάλωσης και κατώτατες εγγυημένες τιμές για τους αγρότες, που θα καλύπτουν το κόστος παραγωγής και θα αφήνουν και στον αγρότη ένα εισόδημα, ώστε να μπορεί να συνεχίσει και να ζει αλλά και να συνεχίσει την αγροτική του δραστηριότητα. Και αποζημίωση στο σύνολο της καταστροφής που έχει πάθει από τις διάφορες ζημιές, στο 100%, και μέσα άμεσης αντιπλημμυρικής, αντιπυρικής και αντισεισμικής θωράκισης. Αυτά είναι ορισμένα βασικά μέτρα.

Το βασικό ερώτημα, κύριε Πρόεδρε -θα κλείσω με αυτό-, είναι ακριβώς ποια είναι η διέξοδος. Η διέξοδος δεν έρχεται από το παρελθόν, από την προγονολατρεία, που ορισμένα κόμματα του ακροδεξιού χώρου μιλάνε με όμορφα λόγια για την αγροτική ζωή στην ύπαιθρο, αλλά έρχεται από το σήμερα και τις ανάγκες του σήμερα με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.

Ο κύριος Υπουργός είπε τη μεγάλη αλήθεια. Ποια είναι η ελληνική πραγματικότητα; Ο μικρός αγροτικός κλήρος, που δεν είναι ανταγωνιστικός και παραγωγικός. Πώς θα το λύσει αυτό ο καπιταλισμός; Με το ξεκλήρισμα της φτωχομεσαίας αγροτιάς, των βιοπαλαιστών αγροτών και κτηνοτρόφων, και τη συγκέντρωση της αγροτικής παραγωγικής δραστηριότητας σε όλο και λιγότερα χέρια, στις μεγάλες καπιταλιστικές επιχειρήσεις. Και οι αγρότες τι θα κάνουν; Θα γίνουν εργάτες γης ή θα πάνε στα αστικά κέντρα.

Εμείς τι λέμε, λοιπόν; Πώς μπορεί να αντιμετωπιστεί αυτό; Με την πρόταση του ΚΚΕ, με την αλλαγή της εξουσίας, με τη σοσιαλιστική προοπτική, η οποία είναι ελπιδοφόρα, ρεαλιστική και είναι προς όφελος των βιοπαλαιστών αγροτών. Γιατί ακριβώς πέρα από την κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής, ο σοσιαλισμός, η σοσιαλιστική οργάνωση της οικονομίας, τι θα κάνει; Κοινωνικοποίηση της γης, κοινωνικοποίηση των καπιταλιστικών αγροτικών εκμεταλλεύσεων, ούτως ώστε να δημιουργηθούν κρατικές παραγωγικές μονάδες για την παραγωγή και την επεξεργασία αγροτικών προϊόντων, είτε ως πρώτη ύλη είτε ως άμεσης κατανάλωσης. Και από την άλλη μεριά, τη δράση του παραγωγικού συνεταιρισμού, ο οποίος θα έχει δικαίωμα χρήσης πάνω στην κοινωνικοποιημένη γη, αλλά και ταυτόχρονα θα στηρίζεται. Πώς;

Θα στηρίζεται μέσα από τη μείωση του κόστους παραγωγής μέσω των κοινών εργασιών καλλιέργειας, συλλογής των αγροτικών προϊόντων, την προστασία της αγροτικής παραγωγής από τα φυσικά φαινόμενα μέσω των υποδομών που θα κάνει το σοσιαλιστικό κράτος, αλλά και την αμέριστη επιστημονική και τεχνολογική υποστήριξη. Και ταυτόχρονα, την αναμόρφωση της υπαίθρου, την αναζωογόνηση της υπαίθρου, με όλα τα υπόλοιπα τα οποία χρειάζεται από σχολεία και τα υπόλοιπα.

Αυτή είναι η ρεαλιστική ελπιδοφόρα διέξοδος για τους βιοπαλαιστές αγρότες, τους εργάτες, τους εργαζόμενους, τα υπόλοιπα λαϊκά στρώματα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Θα τελειώσω με το εξής, κύριε Πρόεδρε.

Θα πω κάτι για τα «ορφανά» του Κασσιδιάρη, των απογόνων των συνεργατών των ναζι κατακτητών, όπως ο κ. Στίγκας, για παράδειγμα, ο οποίος κατέφυγε σε έναν πρωτόγονο αντικομμουνισμό. Ήθελε, τρομάρα του, να μας κάνει και μαθήματα ιστορίας, ότι το ΚΚΕ πρωτοστάτησε στην αντίσταση του ελληνικού λαού απέναντι στους κατακτητές, δημιούργησε το ΕΑΜ, τον ΕΛΑΣ, την ΕΠΟΝ και διάφορες άλλες αντιστασιακές οργανώσεις, για να σώσει την τιμή και την υπόληψη, αλλά και τον πατριωτισμό του

ελληνικού λαού.

Έτσι και ο Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδας αποτέλεσε τον πατριωτικό λαϊκό στρατό στη χώρα μας ο οποίος ηττήθηκε απ' τους Αμερικάνους ιμπεριαλιστές που στήριξαν την ελληνική αστική τάξη.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Κύριε συνάδελφε, είναι λάθος που επέτρεψα τη δευτερολογία μαζί με την πρωτολογία. Δεν θα ξανασυμβεί όσο προεδρεύω.

Κύριε συνάδελφε, εάν ο κάθε κοινοβουλευτικός μιλάει επί είκοσι δύο λεπτά, η ροή της συζήτησης δεν είναι αυτή που πρέπει να είναι. Όταν ο κάθε κοινοβουλευτικός ενώνει την πρωτολογία με τη δευτερολογία, που δεν προβλέπεται απ' τον Κανονισμό και μιλάει για είκοσι δύο λεπτά...

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Έχει γίνει κι άλλες φορές.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Έχει γίνει. Όσο προεδρεύω εγώ δεν θα ξαναγίνει γιατί δεν προβλέπεται απ' τον Κανονισμό.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Πολύ ωραία, λοιπόν. Αφήστε με τώρα να πω...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Εννοείται ότι σας δίνουμε τη δυνατότητα να πάρετε και λίγο χρόνο απ' τη δευτερολογία για να ολοκληρώσετε τη σκέψη σας, όχι για να περνάμε το εικοσάλεπτο για κάθε Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Θα ολοκληρώσω τη σκέψη μου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Έτσι, λοιπόν, για ακόμη μια φορά επιβεβαιώνεται ο χρήσιμος ρόλος αυτών των φασιστικών, ναζιστικών μορφωμάτων που αποτελούν παιδιά του συστήματος, το αιματοβαμμένο χέρι του συστήματος. Βεβαίως είναι βαθύτατα γελασμένοι ότι με τέτοιες ανιστόρητες αναφορές, με αυτόν τον πρωτόγονο αντικομμουνισμό μπορούν να ανακόψουν την άνοδο του κύρους του ΚΚΕ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε. Είστε και εκτός του θέματος. Δόθηκαν τέσσερα λεπτά στα οποία απαντάτε σε ό,τι ειπώθηκε απ' τον κ. Στίγκα.

Σας παρακαλώ πάρα πολύ. Κύριε συνάδελφε, δεν θα επιτρέψω άλλο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Να ολοκληρώσω με δύο λέξεις.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ναι, αλλά με τις δύο και με τις δύο, καταλαβαίνετε. Έχουμε συναδέλφους που περιμένουν να μιλήσουν. Σας δόθηκε η δυνατότητα να απαντήσετε σε ό,τι ειπώθηκε αλλά ήδη απαντάτε πέντε λεπτά γι' αυτό.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Αυτά που λέω σας ενοχλούν.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Δεν ενοχλεί τίποτα κανέναν. Ο καθένας έχει τη δυνατότητα να μιλήσει αλλά εντός του πλαισίου του Κανονισμού.

Παρακαλώ, μια κουβέντα μόνο.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ:** Με μια κουβέντα, λοιπόν: την ενίσχυση του ρεύματος αμφισβήτησης της κυρίαρχης πολιτικής στην πάλη για την ανατροπή αυτής της βαρβαρότητας που ζούμε.

Θα είχα τελειώσει εδώ και ενάμιση λεπτό.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Κύριε συνάδελφε, καταλαβαίνετε τι λέω και νομίζω ότι μπορούμε να συνεννοουμαστε. Εγώ πάντως νομίζω ότι η πρωτολογία και η δευτερολογία δεν πρέπει... Τουλάχιστον όσο είμαι προεδρεύων εγώ δεν θα το επιτρέψω να συμβαίνει γιατί έχουμε είκοσι συνεχόμενα λεπτά από έναν ομιλητή κοινοβουλευτικό. Αν το κάνουν άλλοι τέσσερις-πέντε μετά δεν θα μπορούν να μιλήσουν οι Βουλευτές.

Παρακαλώ, τον λόγο έχει ο Ανεξάρτητος Βουλευτής κ. Μανούσος. Και ακολουθεί ο κ. Ηλιόπουλος.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι, η ποιότητα αποτελεί το ισχυρότερο αν όχι το μοναδικό διαβατήριο για την επιβίωση της ελληνικής αγροτικής παραγωγής στην παγκόσμια αγορά η οποία μοιάζει με άγρια ζούγκλα. Η αξιοπιστία των συστημάτων ποιότητας όπως τα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ είναι το στοίχημα με το οποίο αναμε-

τρίεται καθημερινά το αρμόδιο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ως ο καθ' ύλην αρμόδιος φορέας της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων με τα συστήματα προαιρετικής πιστοποίησης και τους επίσημους ελέγχους που διεξάγει στα αγροτικά προϊόντα και τρόφιμα.

Εντούτοις, προκαλεί αλγαινή εντύπωση και γεννά πλήθος ερωτημάτων το γεγονός ότι το προτεινόμενο νομοσχέδιο που αφορά το θεσμικό πλαίσιο για τις διαδικασίες ελέγχου τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις διαμορφώθηκε χωρίς καμμία απολύτως συμμετοχή των εργαζομένων που στελεχώνουν επί δεκαετίες τις συγκεκριμένες υπηρεσίες του οργανισμού. Η πολυετής εμπειρία και το εξειδικευμένο προσωπικό που διαθέτει ο οργανισμός στα συστήματα ποιότητας και εν προκειμένω στους ελέγχους στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ φάνηκε να μην ενδιαφέρει κανέναν από τους διαμορφωτές του προτεινόμενου νομοσχεδίου. Οι επιστήμονες και οι εμπειρογνώμονες του οργανισμού που σηκώνουν στις πλάτες τους επί δεκαετίες και μάλιστα κάτω από ιδιαίτερα αντίξοες συνθήκες το βάρος της πιστοποίησης των προϊόντων αυτών, ούτε ερωτήθηκαν ούτε καν ενημερώθηκαν για την επεξεργασία του συγκεκριμένου νομοσχεδίου ούτε βεβαίως τους δόθηκε η δυνατότητα να διατυπώσουν την παραμικρή άποψη για τον τρόπο που μπορεί να γίνει αποτελεσματικότερος και αποδοτικότερος ο διοικητικός μηχανισμός που εγγυάται την ποιότητα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

Επί της ουσίας του νομοθετήματος περιοριζόμαστε να σχολιάσουμε ό,τι συνιστά πρόβλημα, ελλείψεις σε ουσιαστικά σημεία του τα οποία επιγραμματικά μόνο παραθέτουμε με την ελπίδα ότι θα δοθεί τελικά η δυνατότητα ώστε να συζητηθούν και να εντοπιστούν ουσιαστικά πριν προστεθεί στη θεσμική φαρέτρα της διασφάλισης της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων.

Ακόμα ένα αναποτελεσματικό εργαλείο δουλειάς. Η έκδοση παραβόλου κατά την υποβολή της αίτησης πιστοποίησης έχει προταθεί επανειλημμένως από τις υπηρεσίες του οργανισμού προκειμένου να ενδυναμωθεί ο κύρος του συστήματος ποιότητας ΠΟΠ-ΠΓΕ. Το προτεινόμενο θεσμικό πλαίσιο στο μεγαλύτερο μέρος του δεν απέχει ούτε διαφοροποιείται από το ισχύον. Στην ουσία δεν προτείνονται σημαντικές βελτιώσεις στο υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο. Τα διοικητικά μέτρα και διοικητικά πρόστιμα που προστίθενται με τον τρόπο που κλιμακώνονται δεν είναι ικανά να συμβάλουν στη συμμόρφωση των επιχειρήσεων. Παραδείγματος χάριν, σε περίπτωση σημαντικών παραβάσεων, όπως είναι η τήρηση των προδιαγραφών, ως πρώτο μέτρο προβλέπεται η έγγραφη σύσταση προς την επιχείρηση. Ενώ ήδη έχει καταγραφεί προϊόν μη συμμορφούμενο με βάση τις ίδιες προδιαγραφές η συνθήκη πρακτική μέχρι σήμερα είναι να ζητείται ο χαρακτηρισμός των ποσοτήτων και η ανάκληση της πιστοποίησης. Δεν προσδιορίζονται οι συντελεστές για τα κριτήρια επιμέτρησης.

Όσον αφορά στην αναγνώριση των ομάδων παραγωγών δεν αναλύονται οι διαδικασίες παρά μόνο το νομοσχέδιο αναφέρει ό,τι προβλέπει ο βασικός κοινοτικός κανονισμός για την έγκριση του κανονισμού πιστοποίησης και όλων των σχετικών με αυτόν αρχείων και εντύπων. Απαιτείται απόφαση Υπουργού γεγονός που γραφειοκρατικοποιεί τη διαδικασία άνευ νόμου. Κατόπιν των παραπάνω τα οποία εκτίθενται συνολικά υφίσταται σημαντικός λόγος το νομοσχέδιο να επανεξεταστεί, αν και δεν προβλέπεται κάτι τέτοιο πλέον. Αυτή ήταν η ανακοίνωση του συλλόγου των εργαζομένων του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και δεν θα άλλαζα ούτε τελεία.

Γνωρίζετε, κύριε Υφυπουργέ, ότι υπάρχει αυτή τη στιγμή φέτα που πουλιέται στο Μεξικό και παρασκευάζεται στη Δανία με την επωνυμία «Greek Feta»; Όπως επίσης και γιαούρτι ελληνικό το οποίο παρασκευάζεται στο Βέρμοντ των Ηνωμένων Πολιτειών; Θα σας δείξω κάτι που έγινε τον Νοέμβριο 2023. Θα σας διαβάσω όπως το λέει στα αγγλικά: «North Macedonia and the Macedonian products presented at the traditional bazaar in Brussels». Στην ουσία τι μας λένε οι φίλοι μας οι Σκοπιανοί, οι οποίοι παραβιάζουν ασταμάτητα την επιείχυντη συμφωνία των Πρεσπών; Παρουσιάζουν τα δικά τους εθνικά προϊόντα ως γνήσια μακεδονικά. Χάσαμε τη φέτα, χάσαμε το γιαούρτι, μη χάσουμε

και τον μακεδονικό χαλβά. Πρέπει να κάνετε κάτι.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Το ΠΟΠ είναι για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τα Σκόπια δεν είναι Ευρωπαϊκή Ένωση. Έχεις φέτα να εξάγεις στο Μεξικό; Έχεις παραγωγή στην Ελλάδα για να εξάγεις;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Παρακαλώ, συνεχίστε, κύριε συνάδελφε.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ:** Η φέτα αυτή παράγεται στη Δανία και πωλείται στο Μεξικό. Θέλετε να το καταθέσω στα Πρακτικά;

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Σου λέω ότι η φέτα είναι για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Δεν μπορούμε να έχουμε διάλογο, παρακαλώ.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ:** Καμμία αντίρρηση.

Υπάρχει αυτή τη στιγμή ελληνική φέτα σε ράφι του Μεξικό από τη Δανία.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** ... (Δεν ακούστηκε)

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΝΟΥΣΟΣ:** Αφού γράφει φέτα. Δεν είναι ΠΟΠ η ονομασία; Φέτα ΠΟΠ. Εν πάση περιπτώσει.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Να είστε καλά, κύριε συνάδελφε, ευχαριστώ. Ο κοινοβουλευτικός έλεγχος είναι στη διάθεσή σας για ό,τι άλλο νομίζετε.

Τον λόγο έχει τώρα ζητήσει για έξι λεπτά ο κ. Ηλιόπουλος από τη Νέα Αριστερά. Και μετά θα περάσουμε στον κατάλογο των ομιλητών, κύριε Ακτύπη.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε ένα κρίσιμο νομοσχέδιο για έναν σημαντικό τομέα. Περισσότερο σημαντικός ο τομέας λιγότερο κρίσιμες οι ρυθμίσεις που φέρνετε εσείς.

Επιτρέψτε μου να κάνω μία επί της αρχής παρατήρηση για την στρατηγική διαφωνία που υπάρχει. Αυτή τη στιγμή εδώ που βρισκόμαστε, αν θέλουμε κυριολεκτικά να σώσουμε την αγροτική παραγωγή και αν θέλουμε η αγροτική παραγωγή να είναι ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά του παραγωγικού μοντέλου που χρειάζεται η χώρα, η αγορά δεν μπορεί να δώσει λύσεις. Είμαστε σε μία κατάσταση όπου η αγορά διαρκώς δημιουργεί νέες κρίσεις, νέα προβλήματα και αν θέλουμε να δοθούν λύσεις αυτό σημαίνει ισχυρά δημόσια εργαλεία, ισχυρή κρατική παρέμβαση. Δεν μπορεί να γίνει διαφορετικά και εδώ είναι μια βασική τακτική και στρατηγική διαφωνία. Έξι συγκεκριμένες παρατηρήσεις.

Παρατήρηση πρώτη. Κόστος ενέργειας. Είναι κάτι το οποίο ταλαιπωρεί πολύ τους αγρότες, τον αγροτικό κόσμο, ταλαιπωρεί όλον τον κόσμο της παραγωγής και τους πολίτες. Ξέρετε πολύ καλά ότι αυτές τις βραδινές ώρες οι παραγωγοί ενέργειας έχουν φτάσει να δίνουν τιμές 940 ευρώ τη μεγαβατώρα με το κόστος παραγωγής να μην ξεπερνάει σε καμμία περίπτωση τα 150 ευρώ.

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Δεν ισχύει αυτό.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ (ΝΑΣΟΣ) ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:** Λέω συνολικά για την κατάσταση που υπάρχει με το ρεύμα, κύριε Υπουργέ. Είναι ένα πολύ χαρακτηριστικό παράδειγμα. Όταν επιτρέπετε σε έναν τέτοιο κλάδο να λειτουργεί με 600% κέρδος, αυτό δείχνει τη συνολική σας μεθοδολογία. Αυτό λέω. Αυτό δείχνει τη συνολική σας μεθοδολογία.

Τι δεν έχουμε για τον αγροτικό κόσμο; Δεν έχουμε καμμία στήριξη για εργαλεία όπως οι ενεργειακές κοινότητες. Δεν υπάρχει αυτό πραγματικά γιατί ποτέ δεν πιστέψατε στις ενεργειακές κοινότητες. Απ' όταν αναλάβατε το πρώτο πράγμα που κάνατε ήταν να καταργήσετε την προτεραιότητα των ενεργειακών κοινοτήτων στη σύνδεση. Για να μην μπούμε στον αλγόριθμο που έδωσε ο κ. Σκρέκας για τη συνδεσμολογία και ποιοι μπαίνουν τελικά στο δίκτυο, ποιοι έχουν προτεραιότητα στο δίκτυο.

Και ζούμε την παράνοια να μπαίνουν σε καλλιεργήσιμη γη φωτοβολταϊκά και να μην μπορούν οι βιομηχανικοί παραγωγοί να βάλουν. Αυτό είναι ακραία παράνοια. Να πηγαίνεις σε βιομηχανικές περιοχές και να σου λένε οι παραγωγοί ότι δεν μπορούν να βάλουν φωτοβολταϊκά και να βάζουμε φωτοβολταϊκά σε καλλιεργήσιμη γη.

Δεύτερο ζήτημα. Τους αγρότες τους κλέβουν οι μεσάζοντες.

Έχουμε από τις χειρότερες επιδόσεις από το πώς πηγαίνει η κατάσταση από το ράφι στο χωράφι. Τι λέμε εμείς εδώ; Έλεγχος τιμών σε όλη την αλυσίδα παραγωγής. Μπορεί και πρέπει να γίνει.

Τρίτο κρίσιμο ζήτημα είναι το νερό. Κρίσιμα αρδευτικά έργα σε όλη τη χώρα δεν προχωράνε. Το ξέρετε πάρα πολύ καλά. Ακόμα και οι δικοί σας Βουλευτές σας δίνουν παραδείγματα από τις περιοχές τους για κρίσιμα αρδευτικά έργα που θα έπρεπε να προχωρήσουν. Αξιοποιήσατε το Ταμείο Ανάκαμψης; Όχι.

Δεύτερο ζήτημα που σχετίζεται με το νερό. Υπερτουρισμός. Είδατε στη Νάξο το πρόβλημα με την αγροτική πατάτα, που ακριβώς λόγω έλλειψης νερού η παραγωγή κινδυνεύει να τιναχτεί στον αέρα; Πηγαίνετε σε περιοχές και δίνετε άδειες όχι μόνο για αλλαγή χρήσης γης, αλλά και για κατασκευή ξενοδοχειακών μονάδων οι οποίες σπαταλούν τους υδάτινους πόρους που θα έπρεπε να πάνε στην αγροτική παραγωγή.

Τέταρτος παράγοντας, προστασία από την κλιματική κρίση. Καταφέρατε από τα λεφτά του Ταμείου Ανάκαμψης να προϋπολογίσετε μόλις το 1% από τους πόρους που είχατε από το Ταμείο Ανάκαμψης για έργα πολιτικής προστασίας και από αυτά να αξιοποιήσετε μόλις το 1%, με τα τελευταία στοιχεία που είχαν βγει από το Ινστιτούτο ΕΝΑ μέσα στο καλοκαίρι. Δηλαδή, η προστασία από τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης για τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης είναι το 1% του 1%.

Πέμπτη παρατήρηση. Με ποια χρηματοδοτικά εργαλεία; Μπορείτε να σκεφτείτε μία σοβαρή δυτική χώρα η οποία δεν έχει ειδικά χρηματοδοτικά εργαλεία «κουμπωμένα» πάνω στον αγροτικό κόσμο; Και τι εννοώ; Δεν εννοώ το άλφα ή το βήτα πρόγραμμα. Εννοώ μια δημόσια αναπτυξιακή τράπεζα, της οποίας ένα από τα σκέλη παρέμβασης της θα είναι ο αγροτικός κόσμος. Από όταν έκλεισε η Αγροτική Τράπεζα, ο αγροτικός κόσμος όχι μόνο δεν έχει τέτοια χρηματοδοτικά εργαλεία, αλλά αντιμετωπίζει κιόλας τα τεράστια ζητήματα με τα δάνεια και το χρέος που έχουν αναφερθεί πάρα πολλές φορές.

Τελευταία παρατήρηση πριν κλείσω. Συζητάμε εδώ και υπάρχει μια μεγάλη απουσία στη συζήτηση για την αγροτική παραγωγή. Αυτή η μεγάλη απουσία είναι οι εργάτες γης και ποιες είναι οι συνθήκες στην αγροτική παραγωγή. Είστε μια δύναμη η οποία έχει επενδύσει στον ακροδεξιό λαϊκισμό. Όταν η προηγούμενη κυβέρνηση, παραδείγματος χάριν, είχε φέρει το εργόσημο για τους εργάτες γης, λέγατε ακριβώς αυτά τα οποία λέγανε η Ελληνική Λύση, οι Σπαρτιάτες, η Νίκη όταν φέρατε την τροπολογία του κ. Γεωργιάδη και του κ. Καϊριδή. Αφού είχατε πρώτα καλλιέργησε εντελώς τον ακροδεξιό λαϊκισμό, τελικά παραδεχτήκατε ότι με την πολιτική σας χιλιάδες εργαζόμενοι στον αγροτικό χώρο είχαν φύγει από τη χώρα, είχαν πάει σε άλλες χώρες όπως Ιταλία, Ισπανία, γιατί είχαν ακολουθήσει άλλη πολιτική και ήρθατε εκ των υστέρων να παραδεχτείτε ότι οι άνθρωποι οι οποίοι μπορεί να ήταν στη χώρα επί δύο χρόνια χωρίς χαρτιά, παράνομα, θα τους δώσουμε χαρτιά για να εργαστούν.

Ξέρετε κάτι; Εδώ είναι η βασική διαφωνία. Ξέρετε πάρα πολύ καλά ότι αυτή τη στιγμή χωρίς μετανάστες κρίσιμες παραγωγικές διαδικασίες της χώρας δεν μπορούν να σταθούν. Αν θέλουμε να είμαστε ρεαλιστές. Το ερώτημα είναι αν αυτοί οι άνθρωποι θα δουλεύουν με δικαιώματα και με αξιοπρέπεια ή αν θα δουλεύουν «μαύρα», θα τους πυροβολούν ή θα τους διώχνουν όταν πρέπει να πληρωθούν. Εσείς έχετε επιλέξει το δεύτερο.

Επιτρέψτε μου να σας κάνω μια μικρή ενημέρωση. Αυτές τις μέρες τα Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας έχουν μια πολύ ενδιαφέρουσα έκθεση από το αρχείο αλβανικής μετανάστευσης. Σας καλώ ειλικρινά να σκεφτούμε όλοι ποια θα ήταν η ιστορία αυτής της χώρας και ποια θα ήταν η οικονομική πορεία αυτής της χώρας, αν δεν υπήρχε το μεγάλο ρεύμα αλβανικής μετανάστευσης τη δεκαετία του 1990, ένα ρεύμα που η ελληνική πολιτεία δεν το σεβάστηκε, που οι ελληνικές πολιτικές δυνάμεις δεν το σεβάστηκαν και έχουμε ακόμα και σήμερα ανθρώπους που είναι τριάντα χρόνια στη χώρα, έχουν μεγαλώσει εδώ τα παιδιά τους, έχουν πάει στον στρατό, σπουδάζουν Ελληνικά τα πάντα κι αυτοί δεν έχουν ακόμα χαρτιά.

Και κλείνω με μια φράση και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, για τη Θεσσαλία. Έναν χρόνο μετά, τέσσερις στους δέκα στη Λάρισα

δεν έχουν πάρει αποζημιώσεις. Μια σειρά από μέτρα αποζημιώσεων είναι πίσω. Ακόμα και στην πανώλη είναι πίσω οι αποζημιώσεις. Δεν έχουν γίνει ενέργειες για την αποκατάσταση της γονιμότητας των εδαφών στις παρακάριες εκτάσεις. Έχετε άρνηση στήριξης των βαμβάκοπαραγωγών που αναγκάζονται να ξανασπείρουν τα χωράφια τους κι αυτό δυσχεραίνει περαιτέρω την κατάσταση. Ποιο είναι το πραγματικό σας σχέδιο για τη Θεσσαλία; Μόνο να μετατρέψετε την καταστροφή σε ευκαιρία με την ιδιωτικοποίηση του νερού από αυτούς τους Ολλανδούς που δεν έχουν καμμία σχέση με τα ζητήματα που τους ζητάτε να διαχειριστούν. Το μόνο σας ζήτημα είναι να μετατρέψετε και το νερό σε μία καινούργια κερδοφόρα επιχείρηση.

Για όλους αυτούς τους λόγους και καταψηφίζουμε την πολιτική σας και θεωρούμε ότι αυτό το οποίο έχει ανάγκη αυτή τη στιγμή η χώρα και η κοινωνία είναι ένα μεγάλο μέτωπο σύγκρουσης με τη Δεξιά και τον νεοφιλελευθερισμό.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Εμείς ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε, για την οικονομία στον χρόνο.

Τώρα έχει τον λόγο από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Ακτύπης.

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΑΚΤΥΠΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ερχόμαστε σήμερα στην Ολομέλεια προκειμένου να συζητήσουμε και να ψηφίσουμε ένα πολύ σημαντικό νομοσχέδιο που αφορά τον αγροτικό τομέα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημασία του πρωτογενούς τομέα για τη χώρα είναι τόσο αυτονόητη που δεν χρειάζεται να το τονίζουμε διαρκώς. Έχουμε αποδείξει έμπρακτα ως Κυβέρνηση ότι στεκόμαστε δίπλα στους ανθρώπους του μόχθου, στους αγρότες μας, στους κτηνοτρόφους μας, στους αλιείς μας, ακούγοντας τα αιτήματά τους και αντιμετωπίζοντας δομικά ζητήματα τα οποία σχετίζονται με το κόστος παραγωγής. Όποτε χρειάστηκε, σε όποια δυσκολία ή καταστροφή ήμασταν εκεί να τα αντιμετωπίσουμε. Θέλω να θυμίσω ότι στον αγροτικό τομέα η Κυβέρνηση έχει πρακτικά ικανοποιήσει τα δίκαια αιτήματα των αγροτών μας όπως αυτά κατατέθηκαν σε επαναλαμβανόμενες συζητήσεις. Το τονίζω αυτό και από αυτό εδώ το βήμα.

Η σημασία του πρωτογενούς τομέα είναι τεράστια για την Ελλάδα μας γι' αυτό θα πρέπει να κάνουμε ό,τι χρειαστεί για να βοηθήσουμε τους αγρότες και τους παραγωγούς μας. Να μην ξεχνάμε ότι ήταν αυτή η Κυβέρνηση η οποία προχώρησε σε παρεμβάσεις οι οποίες έχουν να κάνουν με τη μείωση του κόστους των λιπασμάτων, των ζωοτροφών, των φυτοφαρμάκων, την επιστροφή της προκαταβολής του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο, αλλά και τη ρύθμιση των χρεών προς τη ΔΕΗ των Τοπικών και Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων.

Μάλιστα, αν θελήσουμε να ανατρέξουμε από το 2019 που αναλάβαμε μέχρι σήμερα, η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας προχώρησε σε μείωση της φορολογίας στους αγρότες με δυνατότητα για πρώτη φορά απαλλαγής από την καταβολή φόρου εισοδήματος κατά 50% των φορολογητέων κερδών. Θεσμοθέτηση νέας φορολογικής κλίμακας για τα φυσικά πρόσωπα και τους κατ' επάγγελμα αγρότες με συντελεστές που ξεκινούν από το 9% αντί για 22%. Χορήγηση εφάπαξ ενίσχυσης με το 2% του τζίρου για τις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις. Μείωση του ΦΠΑ και στα λιπάσματα και στις ζωοτροφές από το 13% στο 6% και του ΦΠΑ για αγορά αγροτικών μηχανημάτων από το 24% στο 13%. Δεν πρέπει σε καμμία περίπτωση να τα ξεχνάμε όλα αυτά.

Τώρα θέλω να σταθώ και στην ουσία του παρόντος νομοσχεδίου το οποίο ενισχύει τη θέση των ελληνικών γεωργικών προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, προστασίας γεωγραφικής ένδειξης, εγγυημένο παραδοσιακό ιδιότυπο προϊόν και ιδιαίτερα στις ανταγωνιστικές ευρωπαϊκές αγορές, εξασφαλίζοντας την ποιότητα και την αυθεντικότητα των προϊόντων, προστατεύοντας τα δικαιώματα και τον κόπο των αγροτών μας, ενώ εναρμονίζει και συμμορφώνει την εθνική νομοθεσία με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ερχόμαστε, λοιπόν, και υποστηρίζουμε έμπρακτα τις ομάδες παραγωγών προϊόντων ΠΟΠ και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης θεσπίζοντας το ειδικό σύστημα αναγνώρισης.

Δεν μένουμε, όμως, μόνον εκεί. Το νομοσχέδιο διασφαλίζει την

αυθεντικότητα των προϊόντων, προστατεύει τους καταναλωτές, αλλά και αντιμετωπίζει στη ρίζα το πρόβλημα του αθέμιτου ανταγωνισμού. Απώτερος στόχος είναι η αποτροπή παραβάσεων που υπονομεύουν την εμπιστοσύνη των Ελλήνων και Ευρωπαίων καταναλωτών στα ελληνικά προϊόντα.

Πριν κλείσω, θέλω να σταθώ και σε κάποια άλλα σημεία του νομοσχεδίου, όπως το γεγονός ότι ενισχύουμε το σύστημα ελέγχου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», καθιστώντας το πιο αποτελεσματικό, ταχύτερο και διαφανές.

Στο παρόν νομοθέτημα προβλέπεται μια ενιαία επιτροπή για όλες τις παραβάσεις, η οποία είναι υπεύθυνη για την εκτίμηση και την επιβολή των προστίμων. Περιγράφεται αναλυτικά η διαδικασία εκτίμησης των προστίμων και το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής κάθε σταδίου και έτσι, ακολουθείται μια συγκεκριμένη διαδικασία και αποφασίζεται αν επιβληθεί πρόστιμο όχι. Οι επιχειρήσεις έχουν δικαίωμα ειδικής διοικητικής προσφυγής. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών του Υπουργείου παρακολουθεί την υλοποίηση των αποφάσεων και την είσπραξη των προστίμων, χωρίς να υπάρχουν παράθυρα και σκιές.

Κλείνοντας, τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, τα προϊόντα με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα είναι σημαντικό τμήμα του οικονομικού κεφαλαίου που δημιουργεί ο πρωτογενής τομέας. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα οικονομικά οφέλη της παραγωγής των προϊόντων αυτών τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο είναι για τη χώρα μας πολύ μεγάλα.

Χρέος μας, λοιπόν, είναι αυτές τις κατηγορίες προϊόντων να τις θωρακίσουμε και αυτό κάνουμε με το παρόν νομοσχέδιο.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κανείς μας δεν λέει ότι τα προβλήματα του αγροτικού κόσμου θα λυθούν με ένα μαγικό ραβδί. Ναι, έχουμε δρόμο μπροστά μας, αλλά πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι, ως Κυβέρνηση, προβήκαμε σε γενναίες μεταρρυθμίσεις, σε ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα και φυσικά, σε μεγάλες στηρίξεις οπότε αυτό απαιτήθηκε. Το αύριο της πατρίδας είναι συνυφασμένο με την ελληνική γη και δεν πρέπει ποτέ να το ξεχάσουμε αυτό.

Οι Έλληνες μεγαλώσαμε, ενισχυθήκαμε, αναπτυχθήκαμε με την αξιοποίηση της γης και του πρωτογενούς τομέα. Δεν το ξεχνάμε αυτό. Γι' αυτό και προτεραιότητά μας είναι η διαρκής στήριξη της ανταγωνιστικότητας του πρωτογενούς τομέα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε, για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Γιάννης Λοβέρδος. Ακολουθεί ο κ. Βαλτογιάννης.

Μέχρι να έρθει στο βήμα ο κύριος συνάδελφος, να ανακοινώσω ότι ο Βουλευτής κ. Αναστάσιος Χατζηβασιλείου ζητεί άδεια ολιγοήμερης απουσίας στο εξωτερικό την Τρίτη 24 και Τετάρτη 25 Σεπτεμβρίου.

Η Βουλή εγκρίνει;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Παρακαλώ, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΙΩΑΝΝΗΣ - ΜΙΧΑΗΛ (ΓΙΑΝΝΗΣ) ΛΟΒΕΡΔΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Επιτρέψτε μου να σας συγχαρώ για την αυστηρή εφαρμογή του Κανονισμού, όπως πρέπει να γίνεται, για να είναι ομαλές οι διαδικασίες της Βουλής. Διότι εδώ, στη Βουλή των Ελλήνων, πρέπει να γίνεται ο δημοκρατικός διάλογος που χρήζει το πολίτευμά μας.

Σήμερα είναι της Αγίας Σοφίας και των θυγατέρων της Πίστης, Αγάπης και Ελπίδας. Δεν είναι μόνο μια θρησκευτική εορτή. Δεν είναι μόνο ότι γιορτάζουν οι γυναίκες που φέρουν τα ονόματα αυτά. Είναι οι αξίες που κρύβονται πίσω από αυτά τα ονόματα, οι έννοιες και θα έλεγα ότι θα έπρεπε να είναι η γιορτή της Βουλής αυτή η γιορτή, γιατί χρειαζόμαστε όλοι μας και σοφία και αγάπη και πίστη και ελπίδα.

Με αυτό στο μυαλό, θέλω να τονίσω ότι σήμερα είμαι ευχαριστημένος, διότι με αφορμή ένα νομοσχέδιο του Υπουργείου

Αγροτικής Ανάπτυξης, συζητούμε ένα συγκεκριμένο θέμα και όχι όλη την αγροτική πολιτική. Αφορά στην προστασία των προϊόντων ειδικής σήμανσης και των προϊόντων προέλευσης και την προστασία και των παραγωγών, αλλά και των καταναλωτών από αθέμιτες χρήσεις και παραβάσεις της νομοθεσίας. Το ανέλυσε πάρα πολύ καλά ο εισηγητής μας, ο κ. Στύλιος και όπως πολύ σωστά είπε και ο Υπουργός, ο κ. Τσιάρας, αυτό το νομοσχέδιο είναι η εφαρμογή ενός ευρωπαϊκού κανονισμού του 2024.

Με αφορμή, όμως, αυτό το νομοσχέδιο εγγράφηκαν να μιλήσουν περίπου σαράντα Βουλευτές, εκ των οποίων οι είκοσι ένας είναι Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας και πρέπει να το επισημάνω αυτό ως θετικό, γιατί μαζί με τους Βουλευτές αυτούς, τους Υπουργούς, τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους, τους πολιτικούς Αρχηγούς, ο αριθμός των ομιλητών σήμερα στη Βουλή ξεπερνάει τους εξήντα, κάτι που σημαίνει ότι τουλάχιστον το ένα πέμπτο των Βουλευτών σήμερα θα μιλήσει. Θετικό! Μακάρι να ήταν και περισσότεροι! Αυτός είναι ο σκοπός όλων μας, να μιλούν όσο το δυνατόν περισσότεροι Βουλευτές, ακόμη και αν λένε πράγματα με τα οποία διαφωνώ, πράγματα τα οποία θεωρώ ακραία.

Άκουσα, ας πούμε, μια φράση του σεβαστού Προέδρου της Νίκης, του κ. Νατσιού, που είπε ότι εμείς, στη Νέα Δημοκρατία, είμαστε το σάπιο και εκείνος εκπροσωπεί το φρέσκο και το δροσερό. Εντάξει, ο καθένας έχει την άποψή του. Δέχομαι, ό,τι και αν πείτε, φτάνει να μιλάτε στη Βουλή, γιατί η Βουλή είναι πάνω από όλα, πάνω από τα τηλεοπτικά πάνελ και πάνω από τα σόσιαλ μίντια.

Διατρέχοντας τον κατάλογο των ομιλητών, διαπίστωσα ότι είμαι ο μόνος Βουλευτής Αθηνών που ενεγράφη για να μιλήσει. Δεν το κάνω, επειδή μιλάω σε όλα τα νομοσχέδια. Θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μου, να μιλήσουν και άλλοι Βουλευτές Αθηνών, διότι το θέμα του αγροτικού τομέα, παρ' όλο που στη δική μου περιφέρεια δεν έχουμε αγρότες και δεν έχουμε αγροτική παραγωγή, αφορά ολόκληρη την Ελλάδα. Είναι μείζονος σημασίας για την Ελλάδα.

Για μας, στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, αντίθετα από ό,τι υποστηρίζεται από κάποιους, η προστασία και η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα είναι πρώτη προτεραιότητα. Δεν είναι δεύτερης, είναι πρώτη προτεραιότητα. Και σε αυτή την προσπάθεια θα συνεχίσουμε.

Άκουσα να λένε διάφοροι για τα λάθη που έχουν γίνει στην αγροτική πολιτική. Πράγματι, έχουν γίνει πολλά. Έχουν γίνει πολλά και διαχρονικά.

Άκουσα -και σε αυτό συμφωνώ- τον αγαπητό εκπρόσωπο του ΚΚΕ, με τον οποίο μπορεί να διαφωνώ, αλλά σέβομαι πάντα την άποψή του, τον κ. Καραθανασόπουλο, να λέει για τον μικρό κλήρο. Πράγματι, ο μικρός κλήρος είναι μια από τις αιτίες διαχρονικά στη χώρα μας που δεν έχουμε την αγροτική παραγωγή που θα θέλαμε.

Άκουσα, επίσης, να λένε και για τις επιδοτήσεις. Οι επιδοτήσεις μετά το 1981 έφεραν πολλά καλά στον αγροτικό τομέα. Έφεραν, όμως και κακά. Έφεραν και δεινά. Επαναπαυθήκαμε στις επιδοτήσεις και τώρα που έχει αλλάξει η Κοινή Αγροτική Πολιτική, βλέπουμε τα λάθη που έχουν γίνει από το 1981 και μετά. Αυτά πρέπει να τα διορθώσουμε και προσπάθεια κάνει και το Υπουργείο. Δεν μπορεί να τα κάνει όλα το Υπουργείο, δεν μπορεί να τα κάνει όλα η Κυβέρνηση.

Σε μια ελεύθερη οικονομία, σε μια Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία δεν έχει σύνορα και δεν πρέπει να έχει σύνορα -κάτι που φαίνεται ότι το έχουν ξεχάσει οι φίλοι μας, οι Γερμανοί, τις τελευταίες ημέρες- δεν μπορεί να έχουμε μόνο την Κυβέρνηση να νομοθετεί ή να επιβάλλει. Πρέπει να έχουμε και τη συμμετοχή όλης της κοινωνίας και ιδίως, των αγροτών.

Οι αγρότες έχουν αιτήματα. Πάντα είχαν αιτήματα, πάντα θα έχουν, όπως κάθε επαγγελματική τάξη. Και εμείς αγαπάμε τους αγρότες και θέλουμε να τους βοηθήσουμε και τα μέτρα που εξαγγέλθηκαν από τον Πρωθυπουργό στη Θεσσαλονίκη προς αυτή την κατεύθυνση είναι. Είναι αρκετά; Όχι. Χρειάζονται περισσότερα; Ενδεχομένως, ναι. Υπάρχουν οι δυνατότητες να δοθούν περισσότερα; Δεν το ξέρω. Ελπίζω να υπάρχουν και στην πορεία να βρεθούν και άλλοι τρόποι για να ενισχύσουμε προς

αυτή την κατεύθυνση.

Από εκεί και πέρα, όμως, τα διαρθρωτικά προβλήματα του αγροτικού τομέα, όπως είναι ο μικρός αγροτικός κλήρος, ο οποίος όντως δεν αποδίδει την παραγωγή που θα έπρεπε, είναι προβλήματα που πρέπει να λυθούν.

Ο κ. Καραθανασόπουλος, μολοντί εντόπισε το πρόβλημα, έχει τη δική του αντίληψη, του Κομμουνιστικού Κόμματος. Σεβαστή.

Θα έλεγα, όμως, αγαπητέ κύριε Καραθανασόπουλε, το εξής. Μιλήσατε πάλι για συμφέροντα καπιταλιστικά κ.λπ.. Ξέρετε κάποιον μεγάλο καπιταλιστή ο οποίος ασχολείται με την παραγωγή γεωργικών προϊόντων; Εγώ ξέρω τον Έλον Μασκ, τον Στιβ Τζομπς και έναν σωρό άλλους οι οποίοι ασχολούνται με την τεχνολογία, δεν ασχολούνται με την αγροτική παραγωγή. Η αγροτική παραγωγή ήταν στον Μεσαίωνα. Τότε υπήρχαν οι φεουδάρχες, οι τσιφλικάδες. Έχουμε φύγει από εκείνη την εποχή και έχουμε φύγει και οριστικά από εκείνη την εποχή.

Αναφερθήκατε, επίσης, σε κάτι που ομολογώ ότι δεν το κατάλαβα για την προστασία των εργατών γης. Ξέρετε πολλούς Έλληνες που είναι εργάτες γης; Διότι, αν τους ξέρετε, να τους φέρετε, γιατί δεν υπάρχουν, με αποτέλεσμα αν υποχρεωνόμαστε να φέρνουμε από το εξωτερικό εργάτες γης, κάτι το οποίο, κατά τη γνώμη μου, είναι λάθος. Γι' αυτό, νομίζω ότι είναι άλλης νοοτροπίας και άλλης αντίληψης τα πράγματα, αλλά είναι θεμιτό. Έχετε την άποψή σας, έχω την άποψή μου.

Εγώ, επειδή σέβομαι απόλυτα τον Κανονισμό, αγαπητέ κύριε Πρόεδρε, σας ευχαριστώ πάρα πολύ. Καλό σας απόγευμα!

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει ο κ. Βαλτογιάννης, ο Ανεξάρτητος Βουλευτής. Θα ακολουθήσει ο κ. Χαρακόπουλος, η κ. Οικονόμου και ο κ. Πουλιάς και στη συνέχεια, θα μιλήσει ο Υφυπουργός, ο κ. Σταμενίτης.

Κύριε Βαλτογιάννη, έχετε τον λόγο.

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΒΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα κατ' αρχάς να ευχαριστήσω όλους και να ευχηθώ καλή και δημιουργική χρονιά να έχουμε.

Σήμερα θα ψηφιστεί ένα νομοσχέδιο που υποτίθεται ότι θα θωρακίσει τον πρωτογενή τομέα και τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, ΠΟΠ, στην πραγματικότητα προσθέτει βάρη και επιβαρύνει τους παραγωγούς. Αντί να στηρίξει ουσιαστικά τον αγρότη και τον κτηνοτρόφο, η Κυβέρνηση του κ. Μητσοτάκη για άλλη μια φορά αποδεικνύει ότι ενδιαφέρεται μόνο για τη βιτρίνα και τη γραφειοκρατία. Οι μικροπαραγωγοί εξαφανίζονται και η ελληνική γη περνάει στα χέρια μεγαλοεπενδυτών.

Κύριε Υπουργέ, όταν μιλάμε για ΠΟΠ προϊόντα το πρώτο που πρέπει να αναλογιστούμε είναι αν υπάρχει παραγωγή. Σήμερα θα έπρεπε να φέρετε ένα νομοσχέδιο με ξεκάθαρο μήνυμα: Ούτε ένα στρέμμα ακαλλιέργητο το 2025. Γιατί ο μισός κάμπος είναι ακαλλιέργητος. Και γιατί, κύριε Υπουργέ, είναι ακαλλιέργητος ο κάμπος; Είναι γιατί με τις πολιτικές σας έχετε εξαφανίσει καλλιέργειες που στήριζαν την οικονομία της χώρας και των τοπικών κοινωνιών. Καπνός, τεύτλα, ρύζι, καλαμπόκι, σιτάρι, βαμβάκι, όλες αυτές τις καλλιέργειες τις καταργήσατε.

Ποιο είναι το επόμενο θύμα; Είναι τα φασόλια της Καστοριάς και η κτηνοτροφία. Η καταστροφή της κτηνοτροφίας είναι γεγονός, με την πανώλη που έφτασε από ευρωπαϊκές χώρες. Αυτό τη σημαίνει; Ότι κάποιοι στο κράτος δεν έκαναν σωστά τη δουλειά τους. Αλήθεια, οι υπηρεσίες που ευθύνονται, συνεχίζουν και λειτουργούν κανονικά; Και αυτοί που τη στελεχώνουν, παραμένουν ατιμώρητοι στις θέσεις τους;

Στην Αιτωλοακαρνανία, όπου γνωρίζω την κατάσταση, οι κτηνοτρόφοι έχουν ήδη καταστραφεί. Δεν είναι μόνο αυτοί που έχασαν τα ζώα τους, αλλά και εκείνοι που βρίσκονται σε καραντίνα. Δεν μπορούν να πουλήσουν το κρέας και το γάλα. Ποια αποζημίωση θα τους δοθεί; Και το πιο σημαντικό, πόσο άμεσα θα αποζημιωθούν; Η πανώλη αποτελεί ένα ακόμα παράδειγμα της αποτυχίας αυτής της Κυβέρνησης να διαχειριστεί κρίσεις στον πρωτογενή τομέα. Ενώ τα κρούσματα αυξάνονται, οι κτηνοτρόφοι περιμένουν μάταια βοήθεια και η Κυβέρνηση πανηγυρίζει για

μέτρα που δεν επαρκούν ούτε για τις βασικές ανάγκες. Νωρίτερα άκουσα τον κύριο Υπουργό που είχε μια διαφωνία με τον ΣΥΡΙΖΑ, ποιος λειτουργεί καλύτερα τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Λοιπόν, οι μικρομεσαίοι αγρότες λένε ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ και ο ΕΛΓΑ είναι τα καλύτερα εκλογικά κέντρα της κάθε κυβερνήσεως.

Και ένα τελευταίο, γιατί γίνεται πολλός ντόρος τελευταία με τον Αχελώο. Να ξέρει η Κυβέρνηση και οι εργολάβοι της ότι οι Αιτωλοακαρνανίες θα τους χαλάσουν τα σχέδιά τους. Κάτω τα χέρια από τον Αχελώο.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα των Ανεξάρτητων Βουλευτών)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο έχει ο κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος από τη Νέα Δημοκρατία.

**ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ:** Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζήτησα τον λόγο για να υποστηρίξω την προσπάθεια του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης για τη θωράκιση της πιστοποίησης των αγροτοκτηνοτροφικών μας προϊόντων και με την ευκαιρία να θέσω και τρία επίκαιρα ζητήματα που χρήζουν απαντήσεων.

Πιστεύω ότι όλοι μας συμφωνούμε πως το μεγάλο στοίχημα για την πρωτογενή παραγωγή της χώρας είναι η υψηλή ποιότητα με στόχο την εξωστρέφεια, τις διεθνείς αγορές, που θα επιστρέφουν προστιθέμενη αξία σε όλη την αλυσίδα της παραγωγής.

Τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, ΠΟΠ, προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης, ΠΓΕ και εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, ΕΠΙΠ, είναι η αιχμή του δόρατος σε αυτήν την προσπάθεια και οφείλουμε να διασφαλίσουμε θεσμικά, αλλά και πρακτικά την ποιότητά τους. Το νομοσχέδιο συμβάλλει στη θεσμική θωράκισή τους με διατάξεις που ενισχύουν το πλέγμα προστασίας της ποιότητάς τους, πέρα από την εναρμόνιση με την κοινοτική νομοθεσία καθώς μπαίνουν κανόνες και γίνονται πιο συγκεκριμένα τα βήματα για την πιστοποίηση των προϊόντων.

Επιπλέον, σημαντικός είναι ο ελεγκτικός ρόλος του ΕΛΓΟ, αφού η γάγγραινα των ελληνοποιήσεων, όπως είδαμε στο παρελθόν, μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στο όλο εγχείρημα των ΠΟΠ. Η πάταξη αυτής της γάγγραινας είναι πάγιο αίτημα των ανθρώπων της υπαίθρου που αγωνίζονται νυχθημερόν για να παράξουν προϊόντα με ποιότητα και να κερδίσουν από την προστιθέμενη αξία που αυτή μπορεί να φέρει. Γι' αυτό θεωρώ ως απαραίτητο συμπληρωματικό μέτρο την ενδυνάμωση των ελεγκτικών αρχών του ΕΛΓΟ με προσωπικό, αλλά και κατάλληλα μέσα, για να μπορεί να επιτελεί αποτελεσματικά το έργο του.

Δεν έχει, όμως, νόημα να προσπαθούμε να παράγουμε ποιότητα αν δεν μπορούμε να καρπωθούμε την υπεραξία της. Νομίζω, κύριε Υφυπουργέ, είμαστε πρωταθλητές σε αναγνωρίσεις ΠΟΠ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Αρκεί, όμως, μόνο η αναγνώριση ενός προϊόντος ως ΠΟΠ για να κερδίσει ο παραγωγός; Αναγνωρίσαμε εδώ και χρόνια το αρνάκι και το κατσικάκι Ελασσόνας ως ΠΟΠ. Είχε τα αναμενόμενα αποτελέσματα για τον παραγωγό; Όσο καλά, όσο ποιοτικά κι αν είναι τα προϊόντα μας, αν δεν υπάρχει συγκεκριμένη στρατηγική προώθησης των πιστοποιημένων προϊόντων, τότε η πιστοποίηση είναι δώρον άδωρον.

Κύριε Υπουργέ, ήχησαν άσχημα στα αυτιά των πολιτών οι επώνυμες καταγγελίες του πρώην προέδρου του ΕΛΓΟ για τον προκάτοχό σας. Ευελπιστούμε όλοι η υπόθεση αυτή να τύχει της ενδεδειγμένης διερεύνησης, ώστε αν υπάρχει φωτιά εκτός από καπνό, να γίνουν τα δέοντα, άλλως να φύγουν οι σκιές από τον οργανισμό και αυτός να κάνει μια νέα αρχή. Όπως επίσης πρέπει να υπάρξουν απαντήσεις στην καταγγελία που είδε το φως της δημοσιότητας στον ιστότοπο «in.gr» με τίτλο «Οσμή σκανδάλου στο ΥΠΑΑΤ εις βάρος ελαιοπαραγωγών», που κάνει λόγο για 10,3 εκατομμύρια ευρώ που έχουν χαθεί μέσω περιέργων χειρισμών του Υπουργείου -όχι επί των ημερών σας- εις βάρος ελαιοπαραγωγών, ενώ βρίσκονται συνολικά άλλα 14,5 εκατομμύρια ευρώ στον αέρα από κοινοτικές ενισχύσεις, εξαιτίας -όπως σημειώνεται- της προκλητικής ολιγωρίας ορισμένων υψηλά ιστάμενων στο Υπουργείο σας. Δεν ξέρω αν έχει ήδη επιληφθεί της υπόθεσης η

δικαιοσύνη, αλλά νομίζω ότι οι αγρότες που αγωνιούν αν θα λάβουν έγκαιρα τις κοινοτικές ενισχύσεις τον Οκτώβριο, δικαιούνται μιας απάντησης.

Καταθέτω το σχετικό δημοσίευμα στα Πρακτικά, δημοσίευμα της 12<sup>ης</sup> Σεπτεμβρίου.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το δεύτερο ζήτημα, κύριε Υπουργέ, που θα ήθελα να θέσω αφορά τα φωτοβολταϊκά, αν και δεν είναι μόνο δική σας αρμοδιότητας. Υπάρχει, όμως, ένα ζήτημα με την τοποθέτησή τους σε γη υψηλής παραγωγικότητας. Όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι στο πλαίσιο της λεγόμενης πράσινης μετάβασης είναι επιβεβλημένη η χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Ωστόσο, με δεδομένη την ανάγκη στοιχειώδους αυτάρκειας σε τρόφιμα, θεσπίστηκε ως ανώτατο όριο τοποθέτησης ΑΠΕ σε γη υψηλής παραγωγικότητας το 1%. Στη Θεσσαλία όπου έχουμε και έντονες αντιδράσεις κτηνοτρόφων για συρρίκνωση των βοσκοτόπων, σύμφωνα με επίσημα στοιχεία που είδαν το φως της δημοσιότητας από τον Περιφερειάρχη κ. Δημήτρη Κουρέτα που ζητά κοινό μέτωπο για τα φωτοβολταϊκά, καλύφθηκε το επιτρεπόμενο όριο. Καταθέτω το σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ» της Λάρισας στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Συγκεκριμένα έχει δοθεί άδεια σε τριακόσιες εβδομήντα τέσσερις χιλιάδες στρέμματα που αποτελούν το 8,4% της καλλιεργήσιμης γης στον κάμπο. Το 1% της καλλιεργήσιμης γης της Θεσσαλίας αντιστοιχεί σε σαράντα τέσσερις χιλιάδες στρέμματα και ήδη έχουν εγκατασταθεί φωτοβολταϊκά σε σαράντα χιλιάδες στρέμματα. Έχει, δηλαδή, σχεδόν εξαντληθεί το επιτρεπόμενο όριο.

Το επόμενο ερώτημα, λοιπόν, είναι το εξής: Τα υπόλοιπα τριακόσιες τριάντα τέσσερις χιλιάδες στρέμματα βρίσκονται σε καλλιεργήσιμη γη; Αν ναι, θα επιληφθεί εισαγγελέας για το μεγαλύτερο σκάνδαλο στη Θεσσαλία σύμφωνα με δημοσίευμα στην ιστοσελίδα «larissapress»; Καταθέτω το σχετικό δημοσίευμα στα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Μάξιμος Χαρακόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Και ολοκληρώνω, κύριε Υπουργέ, με μια αναφορά στην αλλαγή κανονισμού του ΕΛΓΑ, ώστε αγρότες και κτηνοτρόφοι να μπορούν να αποζημιώνονται για ζημιές που σήμερα δεν ασφαλιζόταν.

Όλοι οι προκάτοχοί σας, από τον κ. Βορίδη μέχρι τον αποπεφέντα κ. Αυγενάκη, εξήγγειλαν την αλλαγή του κανονισμού του ΕΛΓΑ μετακινώντας κάθε φορά την ημερομηνία αναθεώρησης του κανονισμού. Πέντε χρόνια μετά οι Υπουργοί που επαγγέλλονται την αλλαγή του κανονισμού αλλάζουν, αλλά ο ΕΛΓΑ παραμένει ίδιος και απαράλλακτος. Τι τελικά συμβαίνει; Υπάρχει αναλογιστική μελέτη για τη βιωσιμότητα του ΕΛΓΑ με νέους ασφαλιζόμενους κινδύνους; Θα είναι προαιρετική ή υποχρεωτική η ασφάλιση για το σύνολο των ασφαλιστικών κινδύνων; Θα είναι δυσβάσταχτα τα ασφάλιστρα για τους αγρότες, ακόμη και αν υπάρχει επιδότηση του ασφαλιστρού από τα ευρωπαϊκά προγράμματα;

Πέντε χρόνια μετά οι αγρότες δικαιούνται καθαρές απαντήσεις. Αν υπάρχει υπαναχώρηση στις αρχικές εξαγγελίες είναι έντιμο να κατατεθούν στους αγρότες οι λόγοι. Αλλιώς ας έρθει επιτέλους στη Βουλή η πολυεξαγγελθείσα αλλαγή του κανονισμού.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε, και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Κυρία Οικονόμου, μήπως θέλετε να προηγηθεί ο κ. Πουλάς και

να μιλήσετε αμέσως μετά εσείς; Και μετά ο κύριος Υφυπουργός.

**ΘΩΜΑΪΣ (ΤΖΙΝΑ) ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ:** Ναι, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Κύριε Πουλά, έχετε τον λόγο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΟΥΛΑΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα εδώ στη Βουλή ένα νομοσχέδιο για τις διαδικασίες ελέγχου, τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ.

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο με έναν βαρύγδουπο τίτλο, χωρίς όμως να υποστηρίζεται από το περιεχόμενό του. Κάνετε πάλι μια πρόχειρη, αποσπασματική προσπάθεια για τον έλεγχο και την προστασία των προϊόντων της χώρας που τελικά ευνοεί την ασοδασία, την αλληλοεπικάλυψη αρμοδιοτήτων, τη γραφειοκρατία και την αναποτελεσματικότητα. Αντί να αυστηροποιήσετε τους ελέγχους και τα πρόστιμα και να δημοσιοποιείτε τα στοιχεία των παραβατών, εσείς κάνετε ακριβώς το αντίθετο. Ποια προστασία λοιπόν παρέχετε σε αυτά τα προϊόντα; Ποιον εμπαίζετε;

Για άλλη μια φορά αποδεικνύετε ανεπαρκείς απέναντι στις τρέχουσες ανάγκες του πρωτογενούς τομέα της χώρας και μάλιστα σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για τους αγρότες μας, που τολμών να πω ότι είναι η δυσκολότερη των τελευταίων ετών με ευθύνη της Κυβέρνησής σας.

Δεν έχετε όραμα και κανένα σχέδιο για τον πρωτογενή τομέα της χώρας και αυτό φαίνεται ξεκάθαρα από το γεγονός ότι το νομοθετικό έργο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης μετά από πέντε χρόνια και περισσότερο της κυβερνητικής σας θητείας είναι φτωχό και απολύτως αναντίστοιχο με τις προσδοκίες των καιρών και των αγροτών.

Κύριε Υπουργέ, οι αποτελεσματικοί έλεγχοι των προϊόντων θα πρέπει να διενεργούνται από έναν ενιαίο φορέα που θα είναι πλήρως στελεχωμένος και θα έχει την ευθύνη της διαδικασίας από την αρχή μέχρι το τέλος, όχι όπως στην περίπτωση του παρόντος νομοσχεδίου που ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», με το λιγοστό προσωπικό του, θα διενεργεί ελέγχους και τα πρόστιμα θα τα επιβάλλει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και μάλιστα με μεγάλη καθυστέρηση. Θεωρώ ότι είναι μια διαδικασία που θα έχει αμφίβολα αποτελέσματα.

Απορίας άξιο είναι το γεγονός ότι από το νομοσχέδιο εξαιρούνται τα αλκοολούχα ποτά και ο οίνος, γεγονός που έχει προκαλέσει αντιδράσεις στον κλάδο του αμπελοοινικού τομέα. Τα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ είναι πολύ σημαντικά για τη χώρα μας και πρέπει με κάθε τρόπο να τα προστατεύσουμε, γι' αυτόν τον λόγο οι έλεγχοι θα πρέπει να είναι πολύ πιο αυστηροί, όπως και πολύ αυστηρά θα πρέπει να είναι τα πρόστιμα τα οποία θα πρέπει να δημοσιοποιούνται.

Παράγουμε εξαιρετικά προϊόντα με ιδιαίτερα πλεονεκτήματα και ποιοτικά χαρακτηριστικά χάρη στον μόχθο των αγροτών μας. Παράγουμε προϊόντα με εξαιρετική απήχηση τόσο στους εγχώριους καταναλωτές, όσο και στο εξωτερικό και οφείλουμε να διασφαλίσουμε αυτή τη διαδικασία παραγωγής και την ποιότητα προς όφελος τόσο των αγροτών, όσο και των καταναλωτών.

Πρέπει να υπάρχει εμπιστοσύνη από την πλευρά των καταναλωτών για την αξιοπιστία της παραγωγής αυτών των προϊόντων προκειμένου να υπάρχει κατανάλωση.

Πριν από μόλις ενάμιση χρόνο φέρατε ένα νομοσχέδιο για την οργάνωση και τη λειτουργία του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», όπου σας είχαμε τότε τονίσει χαρακτηριστικά ότι το προσωπικό για τους ελέγχους δεν επαρκεί. Πολλά κρίσιμα ζητήματα τα παραπέμπατε σε έναν εσωτερικό κανονισμό. Σας ερωτώ, έχουν επιλυθεί αυτά τα ζητήματα; Ποια είναι η κατάσταση του προσωπικού αυτή τη στιγμή στον οργανισμό; Πόσοι υπηρετούν; Σε ποιες θέσεις; Σε ποιες ειδικότητες; Και ποιες ελλείψεις υπάρχουν; Αυτά είναι κρίσιμα ερωτήματα, τα οποία πρέπει να απαντηθούν, εκτός και αν ο στόχος σας είναι να παραδώσετε το έργο αυτών των ελέγχων σε ιδιώτες, όπως κάνετε όλο το τελευταίο χρονικό διάστημα.

Κύριοι της Κυβέρνησης, η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα που βιώνουν οι αγρότες από την πολιτική σας είναι διάχυτη στην ελληνική ύπαιθρο, η οποία αν δεν ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα,

πολύ σύντομα θα εγκαταλειφθεί πλήρως. Το κόστος παραγωγής και ενέργειας για τους αγρότες είναι δυσθεώρητο και πλέον απαγορευτικό για να συνεχίσουν να καλλιεργούν. Η ψαλίδα των τιμών από το χωράφι στο ράφι αυξήθηκε, επιβαρύνοντας τους καταναλωτές και επιστρέφοντας ψίχουλα στους παραγωγούς.

Τα κάνατε θάλασσα με τη νέα ΚΑΠ, τις συνδεδεμένες ενισχύσεις, αλλά και τη λειτουργία του ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος έχει χάσει πλήρως την αξιοπιστία του και μάλιστα τέθηκε υπό επιτήρηση. Έχουμε φτάσει Σεπτέμβριο μήνα και για πρώτη φορά στα χρονικά δεν έχουν ολοκληρωθεί οι δηλώσεις του ΟΣΔΕ. Επιτέλους, πείτε την αλήθεια στους αγρότες για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Τι συμβαίνει; Δεν προχωρήσατε στην αλλαγή του κανονισμού του ΕΛΓΑ που πια δεν ανταποκρίνεται στις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης και στις ζημιές που αυτή προκαλεί. Ακόμη περιμένουμε το νομοσχέδιο που πέντε Υπουργοί που έχουν περάσει εξαγγέλουν ότι θα το φέρουν στη Βουλή και ακόμα δεν έχει έρθει.

Οι ολιγωρίες σας στο θέμα των παράνομων ελληνοποιήσεων, που είναι από τα βασικά προβλήματα που ταλαιπωρούν την ελληνική κτηνοτροφία, αλλά και τους καταναλωτές, μας έφερε αντιμέτωπους με τον εφιάλτη της πανώλης που παραμένει και συνεχώς από δημοσιεύματα βλέπουμε ότι πιθανόν εξαπλώνεται στη χώρα και έχει φέρει τους κτηνοτρόφους σε απόγνωση.

Δεν έχουν προχωρήσει τα αρδευτικά έργα στη χώρα με την ταχύτητα που πρέπει. Το νερό γίνεται όλο πιο ακριβό και πιο δυσεύρετο. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι ο Ανάβαλος στην Αργολίδα, ένα έργο το οποίο παραμένει ημιτελές εδώ και σαράντα χρόνια. Οι αγρότες της Αργολίδας, εκτός από τα προβλήματα του κόστους παραγωγής και ενέργειας και της λειψυδρίας, έρχονται αντιμέτωποι και με τις ολιγωρίες της κυβερνητικής σας πολιτικής. Ακόμη περιμένουν την κοινοποίηση των ενστάσεων για τις ζημιές στα εσοπεριδοειδή από τον παγετό του Ιανουαρίου του 2022. Αντιμετωπίζουν καθημερινά καταστροφές στις καλλιέργειες τους, όπως είναι το πρόβλημα της τριστέσσας, όπως είναι το πρόβλημα με τις ακρίδες, όπως είναι το πρόβλημα με τους αγριόχοιρους. Και, ενώ περιμένουν να αντιμετωπιστεί ειδικά το πρόβλημα της τριστέσσας και σας λέμε ότι θα πρέπει να υιοθετήσετε μια ολιστική λύση και μια γενναία στοχευμένη αναδιάρθρωση της καλλιέργειας του πορτοκαλιού της Αργολίδας, εσείς δεν πράττετε τίποτα.

Τελειώνοντας, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να πω πως οι αγρότες δεν αντέχουν άλλο την πολιτική σας. Αντί να στηρίξετε τον πρωτογενή τομέα ως βασικό πυλώνα της ελληνικής οικονομίας, εσείς τον ρίχνετε στον καϊνικό και οδηγείτε τους αγρότες σε απόγνωση και την ελληνική ύπαιθρο σε ερημοποίηση. Σε αυτόν, λοιπόν, τον δρόμο που έχετε πάρει, το ΠΑΣΟΚ θα βρίσκεται συνεχώς απέναντί σας και δεν θα σας ακολουθήσει.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Κύριε συνάδελφε, ευχαριστούμε πολύ για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο έχει από τη Νέα Δημοκρατία η κ. Οικονόμου. Παρακαλώ, κυρία συνάδελφε.

**ΘΩΜΑΪΣ (ΤΖΙΝΑ) ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, η Κυβέρνηση του Κυριάκου Μητσοτάκη αποδεικνύει καθημερινά ότι συνεχίζει να βρίσκεται δίπλα στους Έλληνες αγρότες. Θυμίζω την οριστική κατάργηση -πριν από λίγες ημέρες ανακοινώθηκε στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης- του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο, ενός φόρου για τον οποίον η Νέα Δημοκρατία είχε δημιουργήσει ειδικό μηχανισμό ετήσιας επιστροφής του σε όλους τους παραγωγούς μας και πρόσφατα θεσμοθέτησε τη μόνη απαλλαγή τους.

Πρόκειται για μια έμμεση οικονομική ενίσχυση της πρωτογενούς παραγωγής, ύψους 83 εκατομμυρίων ευρώ κατ' έτος, την οποία θυμίζω ότι ο ΣΥΡΙΖΑ είχε καταργήσει το 2016 κι εμείς την επαναφέραμε ως Κυβέρνηση. Μια σημαντική οικονομική ενίσχυση, την οποία πλέον καθιστούμε μόνιμη για όλους τους Έλληνες αγρότες.

Κύριε Υπουργέ, η ποιότητα των αγροτικών προϊόντων και γενικότερα των τροφίμων που παράγει ο ελληνικός αγροδιατροφικός τομέας είναι το μεγάλο ανταγωνιστικό του πλεονέκτημα. Ως

χώρα έχουμε κάνει μεγάλα άλματα στους τομείς της πιστοποίησης, διαπίστευσης και ελέγχου ποιότητας, όχι μόνο των πρώτων υλών που παράγουν οι Έλληνες γεωργοί και κτηνοτρόφοι, αλλά και στη βιομηχανία τροφίμων όπου τα ελληνικά προϊόντα διακρίνονται διεθνώς για την ποιότητα και για τον ιδιαίτερο χαρακτήρα τους. Η εξαιρετική αυτή παρουσία της χώρας μας και στον ευρωπαϊκό, αλλά και στον παγκόσμιο πλέον αγροδιατροφικό τομέα είναι φυσικά αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς των παραγωγών μας.

Ταυτόχρονα όμως, στηρίχτηκε θεσμικά από το ισχύον σύστημα προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης, ΠΟΠ, προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων. Πρόκειται για τα γνωστά μας προϊόντα ΠΟΠ, όπου η ιδιαίτερη πατρίδα μου η Ευρυτανία έχει αξιοσημείωτη παρουσία με εκλεκτά προϊόντα, όπως είναι τα τυριά, το τσάλαφούτι, η φέτα και η τοπική κεφαλογραβιέρα. Ξεχωριστά προϊόντα που έχουν βάλει τον νομό μας στον χάρτη διεθνώς και ανοίγουν νέες προοπτικές για τους παραγωγούς μας και τους κτηνοτρόφους μας.

Στην ίδια κατεύθυνση με περισσότερο ευέλικτο τρόπο μας επιτρέπουν να κινηθούμε πέραν των ΠΟΠ και οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις, αλλά και τα λεγόμενα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα.

Κύριε Υπουργέ, είναι πολύ σημαντικός εδώ ο ρόλος του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ως οργανισμού ελέγχου και πιστοποίησης αγροτικών προϊόντων. Το παρόν νομοσχέδιο έρχεται να ενισχύσει όχι μόνο τους υπάρχοντες ελεγκτικούς μηχανισμούς, αλλά και τις επιβαλλόμενες διοικητικές κυρώσεις σε περιπτώσεις παραβάσεων της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας.

Θέλω σε αυτό το σημείο, κύριε Υπουργέ, να κάνω μια σύντομη αναφορά στα κτηνοτροφικά και ιδιαίτερα στα γαλακτοκομικά προϊόντα μας από τα οποία προέρχονται και τα εξαιρετικά τυριά ΠΟΠ τα οποία σας προανέφερα. Είναι σημαντικό λοιπόν, για τους παραγωγούς μας να λειτουργεί όχι μόνο ένα αποτελεσματικό σύστημα πιστοποίησης της ποιότητάς τους, αλλά και ένας αποτελεσματικός κρατικός μηχανισμός καταπολέμησης του φαινομένου των περιφημων ελληνοποιήσεων των εισαγόμενων κτηνοτροφικών προϊόντων που όπως γνωρίζετε πλήττουν καίρια τη φήμη της ελληνικής γαλακτοκομίας και των προϊόντων της.

Αναμφίβολα πρόκειται για ένα σύνθετο θέμα στο οποίο συναρμολογία είναι τόσο το Υπουργείο Οικονομικών από την πλευρά των τελωνειακών ελέγχων όσο και το Υπουργείο Ανάπτυξης σε ό,τι αφορά τη διακίνηση των παραπάνω προϊόντων στις τοπικές αγορές. Παρ' όλα αυτά η παρέμβαση του Υπουργείου σας όπως και των περιφερειών παραμένει ένας παράγοντας κρίσιμης σημασίας για τον έλεγχο των μονάδων παραγωγής και μεταποίησης αγροτικών προϊόντων. Σε αυτήν την κατεύθυνση είναι σημαντική και η θέσπιση συστήματος αναγνώρισης ομάδων παραγωγών προϊόντων ΠΟΠ ή ΠΓΕ που γίνεται στο άρθρο 16 του παρόντος νομοσχεδίου.

Κύριοι συνάδελφοι, είναι σαφές πως το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα κινείται θετικά στην κατεύθυνση επίλυσης υπαρκτών προβλημάτων, κυριότερα των γεωργών μας. Θα ήθελα όμως, να σας θέσω ξανά ένα πρόβλημα που απασχολεί πολλούς Έλληνες κτηνοτρόφους ανά την επικράτεια, ειδικά σε ορεινές περιοχές και μιλώ για τις επιθέσεις λύκων σε κοπάδια ζώων στη Στερεά Ελλάδα όπου είδαμε πρόσφατα συμβάντα ακόμα και κοντά σε κατοικημένες περιοχές. Πλέον το φαινόμενο αυτό δεν περιορίζεται σε απομονωμένες στάνες ή μακρινά βοσκοτόπια αλλά αγγίζει ακόμα και τα περίχωρα κωμοπόλεων με καταστροφικές συνέπειες για τους κτηνοτρόφους μας.

Ταυτόχρονα, οι παραπάνω επιθέσεις προκαλούν ανασφάλεια και στους ίδιους τους κατοίκους ορεινών περιοχών όπως είναι η Ευρυτανία, καθώς οι αγέλες λύκων έχουν πολλαπλασιαστεί σε αριθμό και έχουν εξαπλωθεί σημαντικά στον χώρο.

Οι οικονομικές λοιπόν, ζημιές των κτηνοτρόφων διαρκώς μεγαλώνουν από το φαινόμενο αυτό. Πρόκειται βέβαια, για απώλειες που καλύπτονται ασφαλιστικά από τον ΕΛΓΑ. Όμως εξαιτίας του ισχύοντος κανονισμού ασφάλισης προβλέπεται μία πολύ περίπλοκη διαδικασία απόδοσης των ζημιών στα εκτρεφόμενα ζώα στην οποία οι κτηνοτρόφοι αντικειμενικά δεν μπορούν να αν-

ταποκριθούν. Επομένως, εν όψει της ολοκλήρωσης του νομοσχεδίου για τον νέο ασφαλιστικό κανονισμό του ΕΛΓΑ, πρέπει να απλοποιηθεί η σχετική διαδικασία και να αυξηθεί η ασφαλιστική αποζημίωση των κτηνοτρόφων για απώλειες ζώων από λύκους που δυστυχώς συναντώνται πλέον πολύ συχνά παντού.

Κύριε Πρόεδρε, θα τελειώσω θέλοντας εν συντομία να θέσω υπ' όψιν του κυρίου Υπουργού ένα θέμα που έχει τεθεί ξανά την τελευταία δεκαετία. Αναφέρομαι στο ζήτημα της αξιοποίησης του Κέντρου Γεωργικής Εκπαίδευσης Ευρυτανίας του ΚΕΓΕ, ενός κτηρίου που παλαιότερα ιδιοκτησίας του ΕΛΓΟ- «ΔΗΜΗΤΡΑ» που βρίσκεται έξω από το Καρπενήσι και πρόκειται για ένα ακίνητο άνω των δέκα στρεμμάτων, το οποίο έχει επανειλημμένα ζητήσει να αξιοποιήσει ο Δήμος Καρπενησίου. Είμαι βέβαιη, κύριε Υπουργέ, ότι θα αντιμετωπίσετε θετικά το αίτημα αυτό και ότι θα προχωρήσετε σύντομα σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη μεταβίβαση του ΚΕΓΕ, προκειμένου να αποκτήσει το αναξιοποίητο αυτό ακίνητο μία νέα προοπτική.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε, κύριε συνάδελφε και για τη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Σταμενίτης.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο για εννέα λεπτά.

**ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΣΤΑΜΕΝΙΤΗΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, τις προηγούμενες ημέρες είχαμε μια ιδιαίτερα παραγωγική συζήτηση επί του σχεδίου νόμου, που καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε. Κλείνοντας χθες την τοποθέτησή μου στη Βουλή, ζήτησα από τους εκπροσώπους των κομμάτων να στηρίξουμε αυτές τις ρυθμίσεις, ώστε να στείλουμε ένα μήνυμα ότι μπροστά στο συμφέρον της χώρας των προϊόντων μας και σαφώς των παραγωγών συμφωνούμε στις βασικές αρχές. Γιατί αυτό το νομοσχέδιο είναι μια καθαρά προσπάθεια προσαρμογής, ενίσχυσης και ανάδειξης των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ και παράλληλη στήριξη των Ελλήνων παραγωγών. Καλύτερος έλεγχος της παραγωγής και εμπορίας για βελτίωση γενικά του υφιστάμενου πλαισίου, εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων των αρμοδίων αρχών για τον έλεγχο των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ και εκσυγχρονισμός του συστήματος ελέγχου της χρήσης των ενδείξεων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, από φυσικά πρόσωπα και επιχειρήσεις που παράγουν, διακινούν, συσκευάζουν προϊόντα ή τρόφιμα των παραπάνω κατηγοριών. Ενίσχυση του συστήματος ελέγχου του ελληνικού οργανισμού «ΔΗΜΗΤΡΑ», αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων κάθε αρχής ελέγχου, προκειμένου οι έλεγχοι να καταστούν αποτελεσματικοί. Επαναπροσδιορισμός του πλαισίου των διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων που επιβάλλονται εκ μέρους του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», εισηγείται και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για παραβάσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας, που αφορούν στις καταχωρημένες ονομασίες γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων. Θέσπιση συστήματος αναγνώρισης ομάδων παραγωγών ΠΟΠ, ΠΓΕ, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού 1143/2024 της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτές είναι ορισμένες από τις βασικές ρυθμίσεις που καλούμαστε σήμερα να τις προσθέσουμε στη νομοθετική μας φαρέτρα, σε μια συνολική προσπάθεια που αναπτύσσουμε από το 2019.

Είπα χθες και τονίζω και σήμερα: πάταξη των ελληνοποιήσεων, έλεγχος, αξιοποίηση της τεχνολογίας, εξωστρέφεια. Είναι βασικά σημεία ενός σχεδίου που επιχειρεί να προστατεύσει τα ελληνικά προϊόντα, τα προϊόντα ΠΓΕ, ΠΟΠ και ΕΠΙΠ.

Απαντώντας στην κριτική που ακούστηκε αυτές τις ημέρες να πω ότι το παρόν σχέδιο νόμου δεν ακυρώνει ούτε καταργεί τις προηγούμενες νομοθετικές μας πρωτοβουλίες. Κάθε άλλο. Αυτό που κάνει είναι πως προσθέτει στην προσπάθειά μας για την προστασία των ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ προϊόντων. Προστίθενται έλεγχοι, αποσαφηνίζονται αρμοδιότητες, επιταχύνονται οι διαδικασίες, όπως έχουμε πει και στην διαβούλευση στις συνεδριάσεις των επιτροπών.

Τονίζω και πάλι ότι πρόκειται για ένα νομοσχέδιο που εντάσσεται στη συνολική στρατηγική που χαράζουμε τα τελευταία

χρόνια για την ενίσχυση των ελληνικών προϊόντων συνολικά.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει σχεδιάσει και εφαρμόζει πολιτικές στη βάση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής. Ξέρουμε πού θέλουμε να πάμε τον πρωτογενή τομέα. Έχουμε μετρήσει τις δυνάμεις μας και έχουμε αξιολογήσει τις δυνατότητες μας, που είναι ομοιογενείς πολλές, όπως πολλές είναι και οι δυσκολίες. Αναλογιστείτε πόσες καταστροφικές συνέπειες από την κλιματική κρίση κληθήκαμε να αντιμετωπίσουμε το 2023, οι πλημμύρες στη Θεσσαλία, η πυρκαγιά στον Έβρο, αλλά και φαινόμενα όπως ήπιοι χειμώνες με πολλαπλές αρνητικές συνέπειες στις παραγωγές και σε όλη την επικράτεια. Είναι φαινόμενα που διαταράσσουν την πρωτογενή παραγωγή και βέβαια, πλήττουν τους παραγωγούς μας και το εισόδημά τους.

Προσέξτε, όμως. Όλες αυτές οι δυσκολίες δεν αποτέλεσαν σε καμία περίπτωση άλλοθι για να σταματήσουμε να εφαρμόζουμε όλες εκείνες τις πολιτικές που θα μετασχηματίσουν τον πρωτογενή τομέα και θα τον καταστήσουν κινητήριο δύναμη της ελληνικής οικονομίας, στήριξη των παραγωγών και αντιμετώπιση των έκτακτων φαινομένων από τη μία, όραμα, σχεδιασμός και εφαρμογή από την άλλη.

Το σημερινό νομοσχέδιο υπήρξε, όπως ήταν αναμενόμενο, αφορμή για μια γενικότερη συζήτηση για όλα τα θέματα που αφορούν την παραγωγική διαδικασία. Είναι γεγονός ότι η κλιματική κρίση μας θέτει μπροστά σε μεγάλες προκλήσεις. Μέσα από τις δράσεις μας, όμως, δίνουμε τις απαντήσεις. Είναι απαντήσεις που έρχονται μέσα από μόνιμες παρεμβάσεις, που περιλαμβάνουν την αξιοποίηση των χρηματοδοτικών εργαλείων που διαθέτουμε, τόσο για αποζημίωση, αποκαταστάσεις και στήριξη όσο και για επενδύσεις και τον μετασχηματισμό του αγροτικού και κτηνοτροφικού τομέα, τις διορθώσεις χρόνιων στρεβλώσεων, την υιοθέτηση και εισαγωγή νέων τεχνολογιών και της καινοτομίας στην παραγωγική διαδικασία, τις πολιτικές για την ανανέωση του ανθρώπινου δυναμικού του πρωτογενούς τομέα, τη χρηματοδότηση αγροτικών υποδομών, απαραίτητο για την αναχαίτιση της κλιματικής κρίσης, τον μετασχηματισμό του ΕΛΓΑ, που σύντομα στην επιτροπή, αλλά και στην Ολομέλεια θα έχουμε πάρα πολλά να πούμε, την ανασυγκρότηση του ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά και τη στρατηγική για την ορθή διαχείριση των υδάτων, μιας και η λειψυδρία είναι ένα δύσκολο φαινόμενο στην αντιμετώπισή του. Σταθερά βρισκόμαστε στο πλευρό των παραγωγών με παρεμβάσεις για τη συγκρότηση του κόστους παραγωγής, αλλά και την αναπλήρωση απώλειας εισοδήματος, όποτε αυτό χρειάστηκε.

Τέλος, θέλω να κάνω και μια αναφορά στα μέτρα που ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός από το βήμα της ΔΕΘ και που παρουσίασε χθες αναλυτικά ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης, ο κ. Τσιάρας και επιβεβαιώνουν αυτά που έλεγα μέχρι τώρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχουμε αποδείξει ότι όποτε τα δημοσιονομικά της χώρας μας το επιτρέπουν, προχωράμε σε παρεμβάσεις τόνωσης του εισοδήματος των παραγωγών. Προχωράμε, λοιπόν, στην εφαρμογή μηδενικού συντελεστή ειδικού φόρου κατανάλωσης για το πετρέλαιο εσωτερικής καύσης ντίζελ κινητήρων, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά στη γεωργία. Η επιστροφή του αναφερόμενου ειδικού φόρου κατανάλωσης είναι ανεκχώρητη, ακατάσχετη στα χέρια του δημοσίου ή τρίτων, καθώς και μη υποκείμενη σε οποιαδήποτε κράτηση και συμψηφισμό.

Να θυμίσω σε όσους σήμερα εύκολα κάνουν κριτική ότι η επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης καταργήθηκε το 2016 και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας είναι αυτή που τα τελευταία τρία χρόνια επιστρέφει το 50% του ειδικού φόρου κατανάλωσης. Συνολικά έχει επιστρέψει στους παραγωγούς πάνω από 250 εκατομμύρια ευρώ. Τώρα έρχεται να μονιμοποιήσει το μέτρο όχι στο 50%, αλλά στο 100%.

Παίρνουμε μέτρα για τα κόκκινα δάνεια. Στοχεύουμε στη στήριξη των συνεργατικών σχημάτων, στην ενίσχυση βιώσιμων συνεταιρισμών. Δίνουμε άμεση πρόσβαση σε λύσεις νέας τραπεζικής χρηματοδότησης. Προσελκύουμε νέα κεφάλαια στον πρωτογενή τομέα και παρέχουμε βιώσιμες ρυθμίσεις αγροτικών δανείων.

Παίρνουμε μέτρα για την ανάπτυξη θερμοκηπιακών καλλιεργ-

γείων, περίπου 600 εκατομμύρια που προέρχονται από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης, από τραπεζικό δανεισμό και ιδιωτική συμμετοχή για να αυξήσουμε την παραγωγή, να εξοικονομήσουμε ενέργεια στο 30%, να μειώσουμε την κατανάλωση νερού, να προστατέψουμε το περιβάλλον και να δημιουργήσουμε νέες θέσεις εργασίας.

Τέλος, εκπονούμε νέο σχέδιο ανταλλαγής και αντιπαροχής αδρανών γαιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Αξιοποιούμε αδρανείς εκτάσεις του ΥΠΑΑΤ για αγροτική χρήση με αναπτυξιακό και κοινωνικό πρόσημο. Και φυσικά το κάναμε πράξη η παρέμβασή μας που κάναμε στις τιμές του ενεργειακού κόστους, στις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας και το πρόγραμμα «ΓΑΙΑ» που δίνει ελκυστική τιμή 9,3 λεπτά σε αυτούς που συμμετέχουν σε ομάδες παραγωγών, αλλά και το πρόγραμμα «ΑΠΟΛΛΩΝ» που διασυνδέει εικονικά καταναλωτές ΓΟΕΒ - ΤΟΕΒ με εγκεκριμένα φωτοβολταϊκά πάρκα, αλλά και το πολύ πετυχημένο πρόγραμμα «Φωτοβολταϊκά στο Χωράφι» με 30% επιδότηση για να καλυφτούν αυτοί που είναι εκτός των ΓΟΕΒ και των ΤΟΕΒ. Είναι μια τρανή απόδειξη ότι εμείς είμαστε εδώ για να αντιμετωπίσουμε και να βοηθήσουμε τον πρωτογενή τομέα.

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε. Κύριες και κύριοι συνάδελφοι, ο πρωτογενής τομέας πρέπει να πάει μπροστά. Εμείς είμαστε αποφασισμένοι, όπως είπε και χθες ο Υπουργός να τρέξουμε πιο γρήγορα και αυτό κάνουμε. Το σημερινό σχέδιο νόμου είναι ένα τμήμα αυτής της προσπάθειας και σας καλώ, όπως έκανα και στην επιτροπή, να το υποστηρίξετε και να το υπερψηφίσετε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΝΩ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Κύριε Υπουργέ, ευχαριστούμε για την απόλυτη συνέπεια στον χρόνο.

Τον λόγο τώρα έχει από το ΠΑΣΟΚ - Κίνημα Αλλαγής ο κ. Χνάρης, ακολουθεί η κ. Κοντοτόλη και στη συνέχεια ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ.

Ορίστε, κύριε Χνάρη, έχετε τον λόγο.

**ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΧΝΑΡΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλούμαστε σήμερα να ψηφίσουμε ένα νομοσχέδιο που ούτε κατ' ελάχιστο δεν αφορά τις προτεραιότητες του πρωτογενή τομέα. Αυτό αποδεικνύει εξάλλου η έλλειψη ενός συγκροτημένου και ολοκληρωμένου σχεδίου αγροτικής πολιτικής που έχει οδηγήσει στη συστηματική υποβάθμιση και εγκατάλειψή του και τα πέντε συνταπτά έτη διακυβέρνησής σας. Αυτό αποδεικνύει άλλωστε και η αλλαγή πέντε Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η ηγεσία του νέου Υπουργού δεν ξεκίνησε με τους καλύτερους οιωνούς, καθώς συνέπεσε με την ελληνική κτηνοτροφία να πλήττεται από τον ιό της πανώλης των αιγοπροβάτων. Χιλιάδες ζώα θανατώθηκαν με αποτέλεσμα να τεθεί σε σοβαρό κίνδυνο η ύπαρξη της ελληνικής κτηνοτροφίας με ότι αυτό συνεπάγεται για την εθνική οικονομία. Η ανικανότητα να επανδρώσει τις πύλες εισόδου με το κατάλληλο προσωπικό και τεχνολογικό εξοπλισμό, παρά τις συνεχείς παρεμβάσεις μας, κατέδειξε την πλήρη αναξιοπιστία στη θωράκιση της χώρας από μελλοντικά νοσήματα.

Με ερώτησή μου έθεσα υπ' όψιν σας όλα τα παραπάνω, αλλά η απάντησή σας ήταν ανεπαρκής και απογοητευτική. Αρκεστήκατε στην παράθεση προγραμματισμένων προσλήψεων μόνιμων κτηνιάτρων αντί να προβείτε άμεσα και με συνοπτικές διαδικασίες στις προσλήψεις έκτακτου κτηνιατρικού προσωπικού.

Επίσης, αναπάντητο παρέμεινε το ερώτημα της στελέχωσης των κτηνιατρικών υπηρεσιών των περιφερειών, ενώ δύο μήνες μετά την είσοδο του ιού στη χώρα ακόμα εκκρεμεί η σχετική ΚΥΑ για αποζημίωση των κτηνοτρόφων.

Συνδυαστικά με τα παραπάνω δεν έχετε προβεί στην καταβολή της περιβόητης ενίσχυσης «Αμάλθεια» λόγω των επιπτώσεων της ρωσοουκρανικής κρίσης που αφορά τους κτηνοτρόφους ηρωϊκών περιοχών. Η απάντησή σας σε τρεις συνεχόμενες ερωτήσεις είναι ότι ελέγχατε εδώ και ενάμιση χρόνο τα δικαιολογητικά που έχουν κατατεθεί. Τελικά, κύριε Υπουργέ, ποianού τη νοημοσύνη υποτιμάτε, τη δική μας ή την ίδια των κτηνοτρόφων;

Δυσεπίλυτοι, επιπλέον, παραμένει η ολοκλήρωση κατάθεσης των δηλώσεων του ΟΣΔΕ. Η προβληματική βάση υποστήριξης της όλης διαδικασίας συνεπάγεται να υπολείπονται χιλιάδες αι-

τήσεις. Με αυτά τα δεδομένα δεσμεύεστε ότι θα καταβληθεί προκαταβολή ενιαίας ενίσχυσης τέλη Οκτωβρίου σύμφωνα με τις αιτήσεις του '24;

Παραμιπιπτόντως συνεχίζω να μην καταλαβαίνω τη δήλωση του Υπουργού ότι θέτει τον ΟΠΕΚΕΠΕ σε ειοπτεία. Η προηγούμενη εξήγηση του δεν αναιρεί ότι είτε έτσι είτε αλλιώς αυτός είναι ο πολιτικός προϊστάμενος. Σήμερα, όπως έχουμε επισημάνει επανειλημμένα, οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο αγροτικός κόσμος είναι πολλές, η εκρηκτική αύξηση του κόστους παραγωγής, η μη ουσιαστική απλοποίηση και τροποποίηση της νέας ΚΑΠ, ο αναχρονιστικός κανονισμός του ΕΛΓΑ και το έλλειμμα γης, όπως και η διαχείριση των κόκκινων δανείων και η προστασία της αγροτικής γης.

Ειδικότερα η Νέα Δημοκρατία εξακολουθεί να παραμένει απλώς θεατής στην αύξηση του κόστους παραγωγής, καθώς επίσης και στο καθημερινό κόστος ζωής των αγροτικών νοικοκυριών. Πάγια θέση του ΠΑΣΟΚ συνιστά η δημιουργία αγροτικών ενεργειακών κοινοτήτων με προτεραιότητα σύνδεσης υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι την υλοποίησή τους θα εξασφαλιστεί για τον παραγωγό χαμηλή τιμή ρεύματος.

Για την τροποποίηση της νέας ΚΑΠ γι' ακόμα μια φορά διαπιστώσαμε ότι οι προτάσεις σας δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διαβούλευσης με τους αγρότες και τους αρμόδιους φορείς. Δεν επετεύχθη η απλοποίηση των οικολογικών σχημάτων και η περιβόητη πράσινη μετάβαση δεν μπορεί να γίνει εις βάρος του παραγωγού και πολύ περισσότερο της επισιτιστικής επάρκειας της χώρας και κατ' επέκταση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι συνέπειες της κλιματικής κρίσης, που είναι έκδηλες σε γεωργία και κτηνοτροφία, επιβάλλουν τον εκσυγχρονισμό του ΕΛΓΑ, ενώ αναμένουμε περαιτέρω διεκρινίσεις σχετικά με την εξαγγελία σας για τη διαχείριση των κόκκινων δανείων και την προστασία της αγροτικής γης, καθώς η τελευταία αποτελεί για το ΠΑΣΟΚ εθνικό κεφάλαιο.

Πείτε μας: Ο μηχανισμός που θα δημιουργήσετε θα αφορά μόνο τους συνεταιρισμούς ή και τους ιδιώτες αγρότες;

Σημαντικό ζήτημα είναι και η έλλειψη εργατών γης. Εκτός από τη νομιμοποίηση των παράτυπα διαμενόντων, την οποία εξαρχής στηρίζαμε και εμείς, προτεραιότητα θα πρέπει να αποτελεί και η στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών -αποκεντρωμένες διοικήσεις και πρεσβείες-, καθώς και η εφαρμογή σχετικών διατάξεων που αφορούν τις μετακλίσεις.

Πρωταρχικής σημασίας ζήτημα αποτελεί και το διαχρονικό φαινόμενο των παράνομων ελληνοποιήσεων και της νοθείας ΠΟΠ ελληνικών αγροτικών προϊόντων, που συνδέεται με το επίμαχο νομοσχέδιο. Η υποστελέχωση των υπηρεσιών έχει επιφέρει κατ' ουσίαν την ελαχιστοποίηση των ελέγχων με πρόστιμα που δεν εισπράττονται, με συνέπεια την αναποτελεσματική προστασία των σημαντικών ποιοτικών προϊόντων της χώρας και όλα αυτά, βέβαια, εις βάρος πάντα των αγροτών. Απέναντι στη διαχρονική έλλειψη πολιτικής βούλησης από μέρους σας αυτονόητο -και όχι ζητούμενο- πρέπει να αποτελεί η μόνιμη αυστηροποίηση και εντατικοποίηση των ελέγχων στην αγορά.

Όσον αφορά τώρα το εν λόγω νομοσχέδιο, διαμορφώνει τον ΕΛΓΟ σε έναν πολυδαίδαλο γραφειοκρατικό οργανισμό και επιπλέον δημιουργεί ένα ευνοϊκότερο νομικό πλαίσιο για τους παραβάτες. Πιο συγκεκριμένα, συγκριτικά με το προηγούμενο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν αναφέρονται ποινικές κυρώσεις ή διατάξεις που αφορούν την προσωπική αλληλεγγύα ευθύνη φυσικών και νομικών προσώπων, όπως ο προοδευτικός συντελεστής ανάλογα με τον τζίρο της επιχείρησης, καθώς και η δημοσίευση στοιχείων των παραβατών. Επιπλέον, δεν θεσπίζονται ομοιόμορφοι κανόνες, καθώς εξαιρούνται τα αλκοολούχα ποτά και ο οίνος και περιλαμβάνεται μόνο το ξύδι οίνου.

Δεν υπάρχει μία ενιαία αρχή που θα πραγματοποιεί τους ελέγχους και θα επιβάλει ποινές και πρόστιμα στους παραβάτες, καθώς δεν υπάρχει πρόβλεψη για πρόσληψη επιπλέον προσωπικού, με δεδομένη τη σημερινή υποστελέχωση.

Στην κατάρτιση του κανονισμού ελέγχου και πιστοποίησης προϊόντων από τον ΕΛΓΟ υπάρχει πάλι μια διάσπαση αρμοδιοτήτων. Ο ΕΛΓΟ, ενώ ορίζεται ως κεντρική αρχή, θα ενημερώνει το Υπουργείο, εν συνεχεία θα αποκόπτεται από κάθε εποπτική

αρμοδιότητα και από κάθε ουσιαστική παρέμβαση στα ζητήματα των ελέγχων.

Τέλος, η ευρεία παροχή εξουσιοδοτικών διατάξεων προς τον Υπουργό ευνοεί την υπερβολική γραφειοκρατία, επιβεβαιώνοντας ότι το παρόν θεσμικό πλαίσιο είναι εντελώς ελλιπές και δεν ρυθμίζει ένα μέρος των υπό κρίση ζητημάτων.

Όλα τα παραπάνω, λοιπόν, αδιαμφισβήτητα συνθέτουν ένα νομοθετικό πλαίσιο με πολλές ελλείψεις, πρόχειρο, γραφειοκρατικό, αποσπασματικό και κυρίως με απουσία οράματος και στόχευσης και χωρίς να προσδίδει καμμία προστιθέμενη αξία στα ποιοτικά προϊόντα που αφορά.

Γι' αυτούς τους λόγους, λοιπόν, καταψηφίζουμε το νομοσχέδιο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Ευχαριστούμε πολύ, κύριε συνάδελφε.

Τον λόγο τώρα έχει η κ. Κοντοτόλη, από τον ΣΥΡΙΖΑ.

**MARINA KONTOTOΛΗ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, διανύουμε ήδη έναν πολύ σκληρό Σεπτέμβρη για τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Μιλώ φυσικά για τις τεράστιες αυξήσεις στις τιμές των προϊόντων, στο ρεύμα και στα καύσιμα, αυξήσεις που μειώνουν ακόμα περισσότερο την αγοραστική δύναμη των πολιτών μας και μας κατατάσσουν τελευταίους στην Ευρώπη, κάτω και από τη Βουλγαρία. Μιλώ και για τις αυξήσεις που μειώνουν την κατανάλωση, χτυπώντας κυρίως τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, μειώνοντας τον τζίρο τους και προφανώς τα κέρδη τους. Και εδώ η Κυβέρνηση αρκείται στον ρόλο του θεατή ή στην καλύτερη περίπτωση, στον ανταποκριτή.

Όλοι και όλες γνωρίζουμε ότι το μεγάλο πρόβλημα είναι οι τιμές των αγροτικών προϊόντων από το χωράφι στο ράφι. Οι τιμές στο ράφι είναι διπλάσιες ή και δεκαπλάσιες μερικές φορές από την τιμή στο χωράφι και ο παραγωγός είναι μόνος και απροστάτευτος, χωρίς ελέγχους στους συντοριακούς σταθμούς της χώρας όσον αφορά την ανίχνευση υπολειμμάτων φυτοφαρμάκων σε εισαγόμενα νωπά λαχανικά.

Πώς, όμως, ο Έλληνας παραγωγός θα ανταγωνιστεί τον Τούρκο ή Βαλκάνιο παραγωγό που χρησιμοποιεί απαγορευμένα στην Ευρωπαϊκή Ένωση φυτοφάρμακα; Τα επικίνδυνα παρασιτοκτόνα πολύ σωστά απαγορεύτηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση με κόστος, όμως, για τον Έλληνα παραγωγό που χάνει προϊόν λόγω ασθενειών και δυσκολιών στην καταπολέμηση. Κι εσείς αντί να στηρίξετε τον Έλληνα παραγωγό, επιτρέπετε την εισαγωγή λαχανικών με απαγορευμένα φυτοφάρμακα.

Καταθέτω, λοιπόν, στα Πρακτικά σχετικό δημοσίευμα από το site «ypaithros».

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Μαρίνα Κοντοτόλη καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξέρετε ότι προέρχομαι από τα Τρίκαλα της Θεσσαλίας, μία περιοχή που η πρωτογενής παραγωγή, οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι είναι η ραχοκοκαλιά της τοπικής οικονομίας, μια περιοχή που οι παραγωγοί μετά τις πλημμύρες του «Ντάνιελ» κινδυνεύουν κυριολεκτικά με αφανισμό. Γιατί δεν έφταναν τα μύρια όσα προβλήματα που είχαν με το κόστος παραγωγής, με τις ασύδοτες ελληνοποιήσεις προϊόντων, με την απληστία των εμπόρων και των μεσαζόντων, με τα χρέη να τους έχουν πνίξει κυριολεκτικά, με την ανυπαρξία ουσιαστικής στήριξης από το κράτος, ήρθε και η καταστροφή του «Ντάνιελ», μαζί και η πανώλη.

Σας το έχουμε πει με όλους τους τρόπους, σας τα είπε και στην πρόσφατη επιστολή παραίτησής του ο πρόεδρος του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Τι σας είπε; Δεν κάνατε τίποτα για τους ελέγχους στην αγορά. Δεν κάνατε τίποτα για τις παράνομες ελληνοποιήσεις, όπως στο γάλα και στο μέλι. Δεν κάνατε τίποτα για την προστασία των ελληνικών προϊόντων. Αντιθέτως, τον πιέζατε να υπογράψει απευθείας αναθέσεις. Σε ποιους άραγε; Και έρχεστε σήμερα και λέτε: «Φέρνουμε νομοσχέδιο για την προστασία των

προϊόντων ΠΟΠ κ.λπ.», όμως δεν μας είπατε τι απαντήσατε στον πρόεδρο του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Κάνετε σαν να μη συμβαίνει τίποτα.

Καταθέτω στα Πρακτικά την επιστολή παραίτησης του Προέδρου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ».

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Μαρίνα Κοντοτόλη καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Το ίδιο κάνετε και για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Τον βάζετε σε ετήσια επιτήρηση με δική σας απόφαση, κύριε Υπουργέ, για μία σειρά από παραλείψεις και αστοχίες επί δικής σας διακυβέρνησης.

Η αρμόδια Διεύθυνση Γεωργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης υπέβαλλε πρόστιμο στη χώρα μας που αφορά στη μείωση κατά 10% των ποσοστών που καταβλήθηκαν ως ενισχύσεις στους αγρότες το 2023.

Επίσης, έγινε καταλογισμός ύψους 281 εκατομμυρίων ευρώ για μη τήρηση των κοινοτικών κανόνων για τις πληρωμές του 2019, του 2020 και του 2021.

Καταθέτω στα Πρακτικά το σχετικό δημοσίευμα της εφημερίδας «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ».

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κ. Μαρίνα Κοντοτόλη καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Όλα αυτά εσείς τα λέτε επιτυχημένη αγροτική πολιτική; Γι' αυτό είναι στα κεραμίδια οι αγρότες μας, οι κτηνοτρόφοι μας, οι μελισσοκόμοι μας, στα Τρίκαλα, στη Φαρκαδόνα, στην Πύλη, στην Καλαμπάκα; Μόνοι, αβοήθητοι και όπου βγει.

Ούτε τις αποζημιώσεις του «Ντάνιελ» δεν έχετε δώσει ακόμα στους πλημμοροπαθείς, ούτε τους δρόμους και τις γέφυρες έχετε αποκαταστήσει, ούτε καν το έχετε δρομολογήσει, όπως η γέφυρα της Διάβας. Υποσχέσεις, υποσχέσεις, υποσχέσεις.

Δεν μιλάμε για τα πλημμυρισμένα χωριά και τις εγκαταστάσεις που δεν πρόκειται να γίνουν όπως ήταν πριν, ούτε για τα ζώα που πνίγηκαν και ακόμα δεν έχουν καταφέρει να τα αντικαταστήσουν. Μιλάμε απλά για τη στοιχειώδη αντιπλημμυρική θωράκιση για να μην ξαναχάσουμε τα ίδια. Και εδώ, δυστυχώς, «πάμε και όπου βγει».

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε σήμερα ένα νομοσχέδιο που αφορά τις διαδικασίες ελέγχου, τα διοικητικά μέτρα, τις κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα.

Ως Βουλευτής της Μείζονος Αντιπολίτευσης, πράγματι αναγνωρίζω τη σημασία της προστασίας αυτών των προϊόντων. Αποτελούν την καρδιά της ελληνικής γεωργίας και ένα σημαντικό κομμάτι της ταυτότητας και της οικονομίας μας.

Οστόσο το νομοσχέδιο που φέρνει σήμερα η Κυβέρνηση είναι προβληματικό. Η ενίσχυση των ελέγχων για την προστασία αυτών των προϊόντων είναι απαραίτητη. Όμως το νομοσχέδιο δεν συνοδεύεται από επαρκή προετοιμασία για την εφαρμογή του. Χρειαζόμαστε ένα αξιόπιστο και καλά οργανωμένο σύστημα ελέγχων που να λειτουργεί γρήγορα, με ακρίβεια και αποδοτικότητα, αλλά χωρίς προσωπικό και τα κατάλληλα μέσα θα μείνει ένα κενό γράμμα, όπως είπε και ο εισηγητής μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Η προστασία των προϊόντων με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις κ.λπ., είναι ζωτικής σημασίας για την προβολή της ελληνικής γεωργίας στις διεθνείς αγορές.

Κύριε Πρόεδρε, τελειώνω. Σας ευχαριστώ.

Οστόσο το νομοσχέδιο δεν εντάσσεται σε μια συνολική στρατηγική που να προστατεύει τον παραγωγό, να ελέγχει την αγορά και να ενισχύει τις εξαγωγές και την προώθηση των ελληνικών προϊόντων με αυτά τα σήματα στο εξωτερικό. Χωρίς αυτή τη στρατηγική, η νομοθετική σας πρωτοβουλία θα μείνει ημιτελής.

Ζητάμε να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στις απόψεις των αγροτικών συνεταιρισμών και των επαγγελματιών ενώσεων που

εκπροσωπούν τους παραγωγούς. Μόνο μέσω ουσιαστικού διαλόγου θα μπορέσουμε να καταλήξουμε σε μία νομοθεσία, που όχι μόνο θα προστατεύει τα προϊόντα μας, αλλά και θα ενισχύει την παραγωγή και την ανταγωνιστικότητά τους. Γι' αυτό και δεν κατανοούμε γιατί να μην ενταχθούν και οι συνεταιρισμοί στο άρθρο 16 και όχι μόνο ομάδες παραγωγών.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα πω ότι το νομοσχέδιο αυτό έχει σημαντικές αδυναμίες. Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε το γεγονός ότι οι μικροί και μεσαίοι παραγωγοί βρίσκονται σε δύσκολη θέση και το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου δεν προσφέρει τις απαραίτητες λύσεις για την ενίσχυση και τη βιώσιμη ανάπτυξή τους.

Απαιτείται να κινηθούμε με προσοχή, να εξασφαλίσουμε τη στήριξη των παραγωγών μας, να προωθήσουμε τα ελληνικά προϊόντα διεθνώς και να προστατεύσουμε τον πλούτο της ελληνικής γεωργίας χωρίς να επιβάλλουμε τα δυσβάσταχτα βάρη σε εκείνους που στηρίζουν την οικονομία της υπαίθρου. Γι' αυτό καλούμε την Κυβέρνηση να λάβει υπ' όψιν τις παρατηρήσεις μας και να αναθεωρήσει ορισμένες προβλέψεις του νομοσχεδίου, ώστε να έχουμε ένα πραγματικά δίκαιο και αποτελεσματικό πλαίσιο, που θα εξυπηρετεί τόσο τα συμφέροντα των παραγωγών όσο και της χώρας μας συνολικά.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή. Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, για τον χρόνο.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Τον λόγο τώρα έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΣΥΡΙΖΑ, ο κ. Σαρακιώτης για δώδεκα λεπτά.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΑΚΙΩΤΗΣ:** Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν μπορώ να μην ξεκινήσω σχολιάζοντας την ομιλία του κ. Υπουργού, ο οποίος έκανε κάποιες γενικές επισημάνσεις, έθεσε κάποιους στόχους, έκανε πολλές διαπιστώσεις, αλλά αυτό που μπορώ να πω και αυτό που λένε και οι αγρότες είναι ότι, κύριε Υπουργέ, αυτά μας τα είπαν και άλλοι.

Είστε ο πέμπτος Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης που έρχεστε από το 2019 επί της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και επαναλαμβάνετε διαρκώς τα ίδια πράγματα. Έναν χρόνο ο μέσος όρος ζωής των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης της Νέας Δημοκρατίας και κάθε χρόνο ακούμε τις ίδιες γενικότητες, τις ίδιες επισημάνσεις, τους ίδιους στόχους και το αποτέλεσμα το κρίνουν οι αγρότες, το κρίνει ολόκληρος ο πρωτογενής τομέας.

Είπατε ότι κρίνεται η κοινωνική συνοχή από την παραμονή των νέων ανθρώπων, των αγροτών στην ελληνική περιφέρεια, ότι η πολιτεία οφείλει να μεριμνά και να κρατά τους ανθρώπους στην ελληνική περιφέρεια. Θα συμφωνήσουμε. Ποια είναι όμως η πραγματικότητα που έχει διαμορφωθεί, με πρωτοβουλίες της Κυβέρνησης;

Θα καταθέτω στα Πρακτικά ρεπορτάζ το οποίο περιλαμβάνει αναλυτικά το τι συμβαίνει στην ελληνική περιφέρεια σήμερα. Ενδεικτικά θα αναφέρω την περιοχή του Δομοκού. Τιτλοφορείται «Δομοκός... φωτοβολταϊκή γη. Στα δικαστήρια οι αγρότες ζητούν απαντήσεις. Χιλιάδες πάνελ ξεφυτρώνουν άναρχα αφού προηγούμενως τα χωράφια χαρακτηρίζονται «χαμηλής παραγωγικότητας», καταγγέλλουν αγρότες του Δομοκού σημειώνοντας ότι η αλλαγή στη χρήση γης θα έχει ολέθρια αποτελέσματα όχι μόνο για τους ίδιους, αλλά και για τους καταναλωτές και το μικροκλίμα της περιοχής. Μεγάλες εκτάσεις, όχι μόνο σε αυτή την περιοχή, στο εύπορο οροπέδιο όπου τροφοδοτεί και την υπόλοιπη Ελλάδα και την πρωτεύουσα με όσπρια, σιτηρά, κηπευτικά έχουν σπαρεί με φωτοβολταϊκά».

Και θα σας πω τι λένε οι αγρότες: «Δεν πρόκειται για πράσινη, αλλά για μαύρη ανάπτυξη. Αν αυτή η εξάπλωση και η άναρχη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών συνεχιστεί, σε πέντε χρόνια δεν θα υπάρχει πρωτογενής τομέας στην περιοχή».

Άλλος αγρότης: «Ήδη έχουμε παρατηρήσει αλλαγές στη συμπεριφορά και κυρίως στη διαδικασία ωρίμανσης των κηπευτικών».

Το καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Σαρακιώτης κατα-

θέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν δημοσίευμα, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Έχουν καταθέσει και μηνυτήρια αναφορά για υπέρβαση των ορίων αδειοδότησης και εγκατάστασης φωτοβολταϊκών.

Αυτός είναι ο τρόπος, κύριε Υπουργέ, που κρατάτε τους αγρότες στην ελληνική περιφέρεια!

Στο ίδιο μήκος κύματος και ο Αγροτικός Γεωργικός Ελαιοκομικός Κτηνοτροφικός Συνεταιρισμός Μαρτίνου. Λέει ότι πρέπει να αντιμετωπίζεται ως κοινωνικό αγαθό η γη και όχι ως βορά στα χέρια των επιχειρηματιών.

Το καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Σαρακιώτης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Είναι ο τρόπος με τον οποίο αγωνιζέσθε για να παραμείνουν οι αγρότες μας στην ελληνική περιφέρεια!

Επειδή το έθιξε και ο Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας και μετά είχαμε την τοποθέτηση του Υφυπουργού, δεν ακούσαμε ούτε ένα σχόλιο για την καταγγελία στον ιστότοπο «in.gr», με τίτλο «Οσμή σκανδάλου στο ΥΠΑΑΤ εις βάρος των ελαιοπαραγωγών».

Εκεί αναφέρει: «Στον αέρα βρίσκονται κοινοτικές ενισχύσεις ύψους 14,5 εκατομμυρίων ευρώ για τις ενώσεις των ελαιοπαραγωγών της χώρας για το έτος 2024, εξαιτίας της προκλητικής ολιγωρίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης», του Υπουργείου σας. Και συνεχίζει: «Αν το ποσό αυτό χαθεί το συνολικό κόστος της ζημιάς για τους ελαιοπαραγωγούς θα φτάσει τα 24,8 εκατομμύρια ευρώ, καθώς πέρυσι οι αντίστοιχες επιδοτήσεις ύψους 10,3 εκατομμυρίων ευρώ δεν δόθηκαν ποτέ και επιστράφηκαν στα κοινοτικά ταμεία με ευθύνη του Υπουργείου».

Το καταθέτω για τα Πρακτικά.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Σαρακιώτης καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν δημοσίευμα, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Δεν το λέει το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, το επάλλαβε προηγούμενως και Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Ο Υφυπουργός δεν απάντησε. Φαντάζομαι στο τέλος της τοποθέτησής σας, κύριε Υπουργέ, θα αναφερθείτε και σε αυτό.

Και κάνετε και διαπίστωση ότι υπάρχει ζήτημα υποστελέχωσης. Πόσα χρόνια θέλετε να λύσετε το ζήτημα υποστελέχωσης; Είστε πέντε χρόνια Κυβέρνηση. Θέλετε δέκα, δεκαπέντε, είκοσι, τριάντα; Πείτε μας ότι σε τριάντα χρόνια θα λύσουμε το ζήτημα της υποστελέχωσης. Είστε ο πέμπτος Υπουργός και ακούμε τα ίδια πράγματα για την υποστελέχωση.

Και βλέπω τελευταίο σχόλιο για την υπηρεσία του ΤΑΕ του Π.Ε Φθιώτιδας, όπου επιβάλλετε παράλληλα καθήκοντα σε τρεις υπαλλήλους ως επόπτες ζωοτροφών στην υπηρεσία του ΤΑΕ της Βοιωτίας χωρίς προηγούμενως να ζητηθεί καν η γνώμη τους. Τους αναγκάζετε να μετακινούνται με δικά τους έξοδα λαμβάνοντας μια πενιχρή αποζημίωση και θέτετε σε κίνδυνο τη σωματική τους ακεραιότητα.

Δεν μπορείτε να επανδρώσετε μια συγκεκριμένη υπηρεσία σε όμορη περιφερειακή ενότητα και βάζετε σε αυτή τη διαδικασία τους εργαζόμενους, αλλά φαντάζομαι θα μας πείτε ότι σε δεκαπέντε χρόνια το θέμα της υποστελέχωσης θα καταφέρετε να το επιλύσετε.

Και είπατε ότι είναι μεγάλη προτεραιότητα της Κυβέρνησης ο πρωτογενής τομέας. Μάλιστα. Ένα από τα κορυφαία προϊόντα της ελληνικής γης είναι η ελιά. Φαντάζομαι το γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ. Και γνωρίζετε, καθώς έχουν κοινοποιηθεί στο Μέγαρο Μαξίμου από πέρυσι τον Σεπτέμβριο, επιστολές διαμαρτυρίας αγροτικών συλλόγων διαφόρων περιοχών για το ζήτημα της ακαρπίας. Είχαμε μειωμένη παραγωγή κατά 80%-90% σε πολλές περιοχές της πατρίδας μας.

Έγιναν πολλές ερωτήσεις από το κόμμα της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης. Εγώ θα διαβάσω ερώτηση που είχα κάνει στις 22-1-2024 και την απάντηση που έδωσε ο κ. Σταμενίτης για την ακαρπία της ελιάς.

«Είμαστε αποφασισμένοι να εξαντλήσουμε και τις δημοσιονομικές θεσμικές δυνατότητες σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, προκειμένου να στηρίξουμε αυτό που θεωρούμε όχι απλά ένα εθνικό προϊόν, αλλά ένα εμβληματικό προϊόν όπως είναι η ελιά. Τόσο το ελαιόλαδο όσο και η επιτραπέζια ελιά είναι εθνικά εμβληματικά προϊόντα».

Και συνεχίζει, τον Γενάρη του τρέχοντος έτους, ο Υπουργός που ήρθε να απαντήσει «θα διερευνήσουμε τις προϋποθέσεις έναταξης και το οικονομικό όφελος από πιθανά χρηματοδοτικά εργαλεία. Με πρωτοβουλία του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Αυγενάκη για πρώτη φορά μεθαύριο θα πραγματοποιηθεί συνάντηση των εννέα Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας των χωρών του ευρωπαϊκού νότου, με κύριο θέμα την αντιμετώπιση των συνεπειών της κλιματικής κρίσης στις καλλιέργειες. Σε αυτό το πλαίσιο ο Υπουργός σκοπεύει να θέσει εκ νέου το ζήτημα της ακαρπίας της ελιάς υλοποιώντας μια δέσμευση της ηγεσίας προς τους παραγωγούς».

Έχουν περάσει οκτώ μήνες, έχετε πει του κόσμου τα φέματα, οι αγρότες δεν έχουν δει ούτε ένα ευρώ και αναμένουν την απάντηση του κυρίου Υφυπουργού, τι έγιναν αυτές οι συναντήσεις, τι έγιναν αυτά τα ταξίδια στις Βρυξέλλες από τον προκάτοχο σας και ποιο ήταν το αποτέλεσμα. Και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός ο κ. Μητσοτάκης το Δεκέμβριο είχε επισκεφθεί ελαιοπερίβολο στη Φθιώτιδα, είχε δει το πρόβλημα, είχε υποσχεθεί και ο ίδιος αποζημιώσεις και μέριμνα της πολιτείας.

Τι έγινε; Πού είναι οι αποζημιώσεις για την ακαρπία της ελιάς, κύριε Υπουργέ; Να τις περιμένουμε; Έρχονται; Τι θα πούμε στους καλλιεργητές; Γιατί τον Γενάρη ο Υφυπουργός, που βρίσκεται και σήμερα σε αυτά τα έδρανα, είπε ότι κινητοποιείται το Υπουργείο σε ευρωπαϊκό επίπεδο αλλά θα κοιτάξει και από εσωτερικούς πόρους να καλύψει αυτό το ζήτημα;

Και φτάσατε στο σημείο να μιλήσετε και για τους κτηνοτρόφους. Να σας μεταφέρω τι λένε οι κτηνοτρόφοι για τις πρωτοβουλίες που έχετε λάβει και για τα μέτρα του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ. Σύμφωνα με τον Πρόεδρο του Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας τον κ. Μόσχο, «η κτηνοτροφία έχει αφεθεί τελείως στο έλεός της. Δεν υπάρχει καμμία πρόβλεψη για το τι γίνεται ούτε σε σχέση με τις ζωνοδόους ούτε με το μεγάλο κόστος παραγωγής, γιατί θα μειώνατε και το κόστος της παραγωγής. Οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού δεν απαντούν σε καμμία πραγματική ανάγκη των κτηνοτρόφων. Παρά το γεγονός ότι υπήρχε υπόσχεση ότι με τη νέα ΚΑΠ θα ενισχυθεί η κτηνοτροφία, τελικά έχει γίνει ακριβώς το αντίθετο. Καλούμε όλους τους κτηνοτρόφους να καταλάβουν το μήνυμα. Ο Πρωθυπουργός μας ξέχασε, αλλά εμείς δεν ξεχνάμε προ ημερών». Γιατί μας είπατε ότι βοηθήσατε και τους κτηνοτρόφους. Μάλλον δεν κατάλαβαν τη βοήθεια που έχετε παράσχει.

Και είπατε και για παθογένειες από το παρελθόν, ας πούμε στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Κύριε Υπουργέ, ο ΟΠΕΚΕΠΕ, όπως φαντάζομαι ότι γνωρίζετε, ελέγχεται για παρόνομες πληρωμές τα έτη 2020, 2021, 2022 και 2023. Αν δεν κάνω λάθος κυβέρνηση αυτά τα χρόνια ήταν το κόμμα σας, η Νέα Δημοκρατία. Μπορεί να έχουν αλλάξει δυο, τρεις, τέσσερις, πέντε Υπουργοί, αλλά κυβέρνηση του κυρίου Μητσοτάκη είχαμε. Ποιες είναι οι διαχρονικές παθογένειες, όταν ελέγχεται από την ευρωπαϊκή εισαγγελέα για συγκεκριμένες παραβάσεις σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα; Και φαντάζομαι, γνωρίζετε ότι μέχρι το 2019 οι αγρότες -και το αναγνωρίζουν και οι ίδιοι- ήξεραν και τότε θα πληρωθούν και τι θα πληρωθούν. Ήρθε η Κυβέρνηση των αρίστων, των τεχνοκρατών και δεν ξέρουν ούτε τότε θα πληρωθούν ούτε τι χρήματα θα πάρουν.

Και θα ήθελα να μας απαντήσετε. Θυμάστε στο παρελθόν το ΟΣΔΕ να είναι Σεπτέμβρης και να μην έχουν ολοκληρωθεί οι διαδικασίες; Πείτε μας μια χρονιά που μέσα Σεπτεμβρίου -φτάνουμε στα τέλη Σεπτεμβρίου- συνεχίζονταν οι δηλώσεις του ΟΣΔΕ. Είναι μάλλον επειδή είναι μεγάλη προτεραιότητα της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας ο πρωτογενής τομέας και γι' αυτό παρατείνετε τις δηλώσεις. Παθογένειες του παρελθόντος, κύριε Υπουργέ είναι και ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Διαβάζουμε όμως παραίτηση βόμβα του Προέδρου του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» με καταγγελίες για απευθείας αναθέσεις. Με μία επιστολή φωτιά προς

τον Πρωθυπουργό αποκαλύπτει πιέσεις να υπογράψει απευθείας αναθέσεις και εκτοξεύει σφοδρά πυρά κατά του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης. Αυτό συνιστά παθογένεια; Το ότι πιέζε ο προκάτοχός σας για απευθείας αναθέσεις τον πρόεδρο του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και δεν τον άφηγε να εκτελέσει τα καθήκοντά του, είναι χρόνια παθογένεια; Μάλιστα, πολύ ενδιαφέρουσα και αυτή η άποψη!

Και μιας και κάνατε μια γενικότερη τοποθέτηση σαν να έχουμε τον προϋπολογισμό -δεν ακούσαμε κάτι συγκεκριμένο, κάτι στοχευμένο- να σας θέσω και ένα ερώτημα, καθώς τα προϊόντα βιοτεχνολογίας βλέπουμε ότι έρχονται, πλησιάζουν και τη χώρα μας, πλησιάζουν το πιάτο μας. Αναφέρομαι στα εργαστηριακά τρόφιμα. Βλέπουμε όχι μόνο το κρέας, αλλά και το μέλι και άλλα τρόφιμα. Βλέπουμε εταιρείες να εισάγονται στο χρηματιστήριο και θα χτυπήσει σε λίγο καιρό και την πόρτα μας. Έχετε κάποια πρόταση, επεξεργάζεστε το οτιδήποτε στο Υπουργείο για ένα ζήτημα μεζον κατά την άποψή μου και κατά την άποψη πολλών, το οποίο θα συναντήσουμε μπροστά μας το επόμενο χρονικό διάστημα; Ευελπιστώ και γι' αυτό να απαντήσετε στην ομιλία σας.

Κλείνοντας, δεν μπορώ να μην αναφερθώ σε ένα σκάνδαλο, το οποίο λαμβάνει χώρα το τελευταίο χρονικό διάστημα και έχει να κάνει με τα ΕΑΣ. Καλέσαμε απ' αυτό το Βήμα ως ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία και τον κ. Χατζηδάκη και τον κ. Δένδια να τοποθετηθεί για αυτά που καταγγέλλουν γαλάζιοι εργαζόμενοι στα ΕΑΣ. Τη στιγμή δηλαδή που μαίνεται ο πόλεμος στην Ουκρανία και υπάρχει έντονη ζήτηση για πυρομαχικά, έρχεται η Κυβέρνησή σας και προχωρά σε μια συμφωνία με Τσέχους η οποία βλάπτει τα συμφέροντα της ελληνικής βιομηχανίας. Και μια συμφωνία κοινοπραξίας με την τσέχικη εταιρεία, η οποία αφορά τα άκρως ευαίσθητα ζητήματα του αμυντικού εξοπλισμού και από την οποία συμφωνία δεν προκύπτει αν τηρήθηκαν τόσο πριν όσο και μετά τη σύναψη αυτής διαδικασίας δημοσιότητας προς διασφάλιση της αρχής του ευρύτερου δυνατού ανταγωνισμού, αλλά και των αρχών της ακεραιότητας και της διαφάνειας, καθώς οι παντός είδους δημόσιες συμβάσεις και δη αυτές που αφορούν ευαίσθητα δεδομένα και ευαίσθητους τομείς, όπως ο πολύπαθος τομέας της άμυνας, με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, οφείλουν όλους να μας προβληματίζουν και όλοι να εστιάζουμε στο ζήτημα της διαφάνειας.

Και ερωτάσθε, κυρίες και κύριοι της Νέας Δημοκρατίας: Επί τη βάση ποιου νομοθετικού καθεστώτος και με ποια διαδικασία συνήφθη η συμφωνία κοινής εταιρείας μεταξύ ΕΑΣ και «MSM Export», που δημιουργεί μονοπωλιακό καθεστώς στον τομέα της παραγωγής, εμπορίας και εξαγωγής αμυντικού υλικού και αναιρεί τη δυνατότητα να συναφθούν παρεμφερείς συμβάσεις για τα επόμενα σαράντα χρόνια; Με ποια αιτιολογία παρεκάμθησαν πάγιες διαδικασίες σύναψης συμβάσεων των νόμων 3978/11 και 4412/2016 για τη διασφάλιση της διαφάνειας;

Και δεν μπορώ να μην επικαλεστώ σε αυτό το σημείο τη δήλωση από το 2023 του αρμόδιου Υπουργού του κ. Δένδια, που λέει ότι το 2024 θα είναι ένα έτος μετασχηματισμού για την ελληνική αμυντική βιομηχανία. Αν έλεγε για την τσέχικη αμυντική βιομηχανία, θα συμφωνούσα. Για την ελληνική βιομηχανία σύμφωνα -τονίζω και πάλι- με όσα λένε γαλάζιοι συνδικαλιστές σύγγραφο το 2024 δεν είναι μια καλή χρονιά.

Και επί της τροπολογίας, θα υπερψηφίσουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ως ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική Συμμαχία την τροπολογία. Υπάρχουν θετικές διατάξεις στο σκέλος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Θα αναφερθεί αναλυτικά και ο εισηγητής μας, ο κ. Κόκκαλης. Δεν μπορούμε όμως να μην σχολιάσουμε το γεγονός ότι φέρνεται θετικές διατάξεις μαζί με το τελευταίο άρθρο της τροπολογίας, η οποία έχει να κάνει με το ξεπάγωμα των κυρώσεων προς ρωσικές εταιρείες.

Και αναρωτιέται κανείς; Εσείς δεν ήσασταν με τη σωστή πλευρά της ιστορίας, που επέβαλε τις κυρώσεις προς τη Ρωσία και τη στήριξη με πολεμικό εξοπλισμό της Ουκρανίας; Ποιοι είναι αυτοί που θέλετε να εξυπηρετήσετε με το ξεπάγωμα των κυρώσεων; Ποιους αφορά; Γιατί τη σωστή πλευρά της ιστορίας όταν στέλνουμε αμυντικό υλικό στην Ουκρανία, την ξέρετε. Όταν είναι να αρθούν κυρώσεις προς Ρώσους, πείτε μας ποια είναι αυτή η σωστή πλευρά. Όταν έχουμε να εξυπηρετήσουμε οικονομικά

συμφέροντα, ξέρετε ποια είναι η σωστή πλευρά.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ-Προοδευτική-Συμμαχία)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Γεώργιος Γεωργαντάς):** Τον λόγο τώρα έχει από τη Νέα Δημοκρατία ο κ. Λιούτας.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΙΟΥΤΑΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σήμερα εδώ με ένα νομοσχέδιο ειδικής και καίριας σημασίας για την πρωτογενή μας παραγωγή. Έχουμε μπροστά μας ένα νομοσχέδιο μεγάλης και εξαιρετικής σημασίας για τη θωράκιση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματός, που συνιστούν για την πατρίδα μας η αγροτική και κτηνοτροφική μας παραγωγή.

Αντικείμενο του νομοσχεδίου είναι τα προϊόντα προστατευόμενης τοπικής προέλευσης, τα προϊόντα προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα. Πρόκειται για προϊόντα που συνδέονται με τις ρίζες μας, με την ιστορία και την παράδοσή μας. Αφορούν εκατοντάδες χιλιάδες αγρότες και κτηνοτρόφους της πατρίδας μας.

Ειδικότερα τώρα σκοπός των ρυθμίσεων που εισάγονται είναι η βελτίωση του θεσμικού πλαισίου μέσω της προσαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας στον ευρωπαϊκό κανονισμό 1143/2024, ο καλύτερος έλεγχος της παραγωγής και εμπορίας, η ενίσχυση της προστασίας αυτών των προϊόντων και τροφίμων, η διασφάλιση της αυθεντικότητάς τους, προστατεύοντας τους καταναλωτές, τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους από τον αθέμιτο ανταγωνισμό, η ενδυνάμωση του ελεγκτικού έργου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», η βελτίωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας της υπηρεσίας διαχείρισης έργων του Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου και η στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης και οικονομίας.

Κυρίες και κύριοι, τα οικονομικά οφέλη που συνεπάγεται η παραγωγή των συγκεκριμένων προϊόντων για τη χώρα μας, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο, είναι πολύ σημαντικού μεγέθους. Το όφελος αφορά τους παραγωγούς, τον κόσμο της εργασίας σε όλα τα στάδια μεταποίησης και εμπορίας, τα δεκάδες συνoda στην πρωτογενή παραγωγή επαγγέλματα, καθώς τελικά και ολόκληρη την τοπική και εθνική μας οικονομία.

Ειδικότερα τώρα, με τις διατάξεις του νομοσχεδίου αποσαφηνίζονται οι αρμοδιότητες κάθε αρχής ελέγχου. Προβλέπονται υποχρεώσεις για όσους επιθυμούν να παράγουν, να διακινήσουν και να συσκευάσουν με σκοπό την εμπορία, καθώς επίσης υποχρεώσεις και για τις επιχειρήσεις παραγωγής, συσκευασίας και εμπορίας των συγκεκριμένων προστατευόμενων προϊόντων. Προβλέπεται το μητρώο εγκεκριμένων επιχειρήσεων και δικαιούχων χρήσης των ενδείξεων, το οποίο ήδη λειτουργεί, καθώς και η θέσπιση υποχρέωσης του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» να ενημερώνει την κεντρική αρμόδια αρχή για θέματα παρακολούθησης των συστημάτων ποιότητας. Είναι πολύ σημαντικές αυτές οι παρεμβάσεις.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Η' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ**)

Η αναγνώριση των ομάδων παραγωγών γίνεται πιο οργανωμένη και σαφής και με αυτόν τον τρόπο ενθαρρύνονται η συλλογικότητα και η συνεργατικότητα. Ενισχύεται η προστασία των ενδείξεων, διασφαλίζοντας ότι μόνο τα προϊόντα που πληρούν τα κριτήρια ποιότητας και προέλευσης μπορούν να φέρουν αυτές τις ενδείξεις.

Επιπρόσθετα, ιδιαίτερως μεγάλης σημασίας είναι και η ρύθμιση που εισάγεται με την οποία επανακαθορίζεται το πλαίσιο των διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων, τα οποία επιβάλλονται εκ μέρους του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» και του Υπουργείου για παραβιάσεις της εθνικής και της ενωσιακής νομοθεσίας.

Ειδικότερα, προβλέπονται κριτήρια επιμέτρησης προστίμων τα οποία θα αξιολογούνται και θα βαθμολογούνται με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της αποτρεπτικότητας και της αναλογικότητας. Συστήνεται επίσης η Επιτροπή Επιβολής Κυρώσεων για την εξέταση μη συμμορφώσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα προστατευόμενα προϊόντα

της πρωτογενούς μας παραγωγής, τα ΠΟΠ προϊόντα, με εμβληματικό προϊόν τη φέτα μας, τα προϊόντα προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης, καθώς και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα συνιστούν τη «μαγιά» και τον πυρήνα ενός βασικότατου εθνικού συγκριτικού πλεονεκτήματός μας.

Με τη συνεχή θωράκιση και ενδυνάμωση του νομοθετικού πλαισίου επιδιώκεται και διασφαλίζεται σε σημαντικό βαθμό αυτή η παραγωγή, η οποία σηματοδοτεί κρίσιμο τομέα εξαγωγών, ενώ ταυτόχρονα τοποθετεί και την πατρίδα μας σε μία εξέχουσα θέση παγκοσμίως στον τομέα της παραγωγής των τροφίμων και της διατροφής.

Αναλογιζόμενοι τη μεγάλη πρόσθετη αξία που σηματοδοτεί η συγκεκριμένη παραγωγή για την εθνική μας οικονομία γίνεται αμέσως αντιληπτό ότι η θωράκιση και η ασφάλεια των προϊόντων και των παραγωγών μας συνιστούν τελικά βασικό μας έργο και συστατικό και ουσιαστικά το χρέος μας.

Κυρίες και κύριοι, η πρωτογενής παραγωγή είναι καταλυτικός μοχλός ανάπτυξης. Η στήριξη της παραγωγής, η διασφάλιση του οικογενειακού εισοδήματος των αγροτών και των κτηνοτρόφων μας, η δημιουργία προϋποθέσεων ώστε το σημαντικό αυτό επάγγελμα να συνεχίσει και η παραγωγή προϊόντων υψηλών προδιαγραφών και ποιότητας συνιστούν βασικούς και καθοριστικούς σκοπούς μας.

Βιώνουμε μια εποχή όπου η κλιματική κρίση απέδειξε πόσο καταστροφική μπορεί να αποβεί για τις καλλιέργειες, για το πάγιο κεφάλαιο των παραγωγών μας και συνολικά για το εισόδημά τους. Η στοχευμένη και δίκαιη στήριξη καθίσταται ένας διαρκής στόχος.

Οι αγρότες και οι κτηνοτρόφοι μας αποτελούν το μείζον παραγωγικό κομμάτι μέσα σε μία κοινωνία. Η σημασία του επαγγέλματός τους είναι σπουδαία και ο διάλογος μαζί τους πάντοτε παραγωγικός και ωφέλιμος επί των ζητημάτων μιας τοπικής κοινωνίας.

Προς την κατεύθυνση της στοχευμένης και ουσιαστικής στήριξης που ακολουθούμε πρέπει να τονιστεί ότι ιδιαίτερο και ειδικό βάρος έχουν επιπρόσθετα και οι ανακοινώσεις του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ: Για την κατάργηση του ειδικού φόρου καταβάλλωσης για το πετρέλαιο για τη γεωργία. Για τη ρύθμιση των κόκκινων δανείων, ένα σημαντικό νομοθετικό έργο που έρχεται τους επόμενους μήνες για τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους μας. Για την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος, καθώς επίσης και για τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1% και για τη μείωση του τεκμαρτού εισοδήματος κατά 50% σε χωριά με κάτω από χίλιους πεντακόσιους κατοίκους. Πρόκειται για στοχευμένες δράσεις που προσφέρουν ουσιαστικές λύσεις στον πυρήνα των προβλημάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πατρίδα μας είναι μία χώρα που στηρίζεται στην αγροτική και κτηνοτροφική της παραγωγή. Έχουμε λοιπόν χρέος να στηρίζουμε την εθνική μας αγροτική παραγωγή, διασφαλίζοντας τα δίκαια συμφέροντα των αγροτών μας, προασπίζοντας τελικά την οικονομία της ίδιας μας της πατρίδας. Αυτό το πράττουμε πάντοτε με αίσθηση της μεγάλης μας ευθύνης. Το πράττουμε, για να στηρίζουμε τους παραγωγούς μας, οι οποίοι εργάζονται σκληρά και κάτω από αντίξοες συνθήκες για την επιβίωσή τους.

Θέλω, κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, να τονίσω από το Βήμα αυτό ότι είμαστε και θα είμαστε πάντοτε στο πλευρό τους και πάντα δίπλα τους σε κάθε δίκαιο αίτημά τους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Λιούτα.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Γιάννης Οικονόμου.

Θα ακολουθήσουν ο κ. Φλώρος, ο κ. Δελεβερούδης και ο κ. Δαβάκης.

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κάθε συζήτηση και κάθε νομοθετική παρέμβαση που αφορά την παραγωγή των τροφίμων στη χώρα μας είναι ιδιαίτερα σημαντική, όχι μόνο γιατί δυστυχώς η αγροτική παραγωγή συρρικνώνεται συνεχώς και έτσι μεγαλώνει η εξάρτησή μας από εισαγωγές τροφίμων και η Ελλάδα στηρίζεται στα βασικά καταναλωτικά αγαθά από εισα-

γωγές και είναι περισσότερο ευάλωτη στον διεθνή ανταγωνισμό από ό,τι άλλες χώρες, αλλά κυρίως γιατί ο οικονομικός μετασχηματισμός που επιδιώκουμε οφείλει να έχει σε πρώτη προτεραιότητα την παραγωγή ποιοτικών ανταγωνιστικών προϊόντων τα οποία να μπορούν να διατεθούν με αξιώσεις στις διεθνείς αγορές. Στην κορυφή αυτής της κατηγορίας είναι τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ.

Η πατρίδα μας, η χώρα μας -το γνωρίζετε, κύριε Υπουργέ-, είναι μεταξύ των χωρών εκείνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει κατοχυρώσει μια λίστα με διακόσια πενήντα περίπου αγροτικά προϊόντα και των δύο αυτών κατηγοριών: Το λάδι, η ελιά, το κρασί, διάφορα τυριά, με εμβληματικότερο τη φέτα. Σε κάθε γωνιά της χώρας παράγονται τέτοιου είδους προϊόντα.

Θα έλεγα ότι κι εμείς στη Φθιώτιδα είμαστε ιδιαίτερα περήφανοι για τα τέσσερα ΠΟΠ προϊόντα που έχουμε: Το κατίκι Δομοκού, το κελυφωτό φιστίκι της Μάκρης, την κονσερβολιά Αταλάνης και Στυλίδας και τα ακτινίδια Σπερχειού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όσοι ζούμε στην ελληνική περιφέρεια, όσοι έχουμε επαφή με την αγροτική οικονομία γνωρίζουμε την προστιθέμενη αξία που δίνουν στο εισόδημα των παραγωγών, των μεταποιητών, αλλά και στις τοπικές μας κοινωνίες αυτά τα προϊόντα.

Όπως γνωρίζουμε από την εμπειρία του παρελθόντος, αλλά και από διάφορα πρόσφατα αρνητικά περιστατικά που είδαν το φως της δημοσιότητας, υπάρχει η ανάγκη ο ελεγκτικός μηχανισμός σε ό,τι αφορά τα ΠΟΠ και τα ΠΓΕ να γίνει πιο αυστηρός, να εκσυγχρονιστεί, να γίνει πιο αποτελεσματικός.

Αυτό ακριβώς είναι που κάνει το νομοσχέδιο που εισηγείστε σήμερα, κύριε Υπουργέ, και στα σημεία τα καινούργια που εισάγει, αλλά και σε αυτά που έρχεται σε ευθυγράμμιση με τον ευρωπαϊκό κανονισμό που πρόσφατα τέθηκε σε ισχύ.

Και ο εισηγητής μας και εσείς και οι υπόλοιποι συνάδελφοι ανέλυσαν διεξοδικά το νομοσχέδιο. Εγώ θέλω να σταθώ σε τρία σημεία που κατά τη γνώμη μου θεωρώ ιδιαίτερα σημαντικά. Πρώτον, την αλλαγή της φιλοσοφίας και της μεθοδολογίας σε ό,τι αφορά την επιβολή των κυρώσεων, είτε πρόκειται για διοικητικά μέτρα είτε πρόκειται για πρόστιμα.

Τι έχουμε εδώ; Έχουμε σε πολύ μεγάλο βαθμό την αντικειμενικότητα στην επιβολή των κυρώσεων. Ο ΕΛΓΟ ο ίδιος πλέον επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις, εισηγείται πρόστιμα με πολύ μικρότερο εύρος απ' ό,τι στο παρελθόν. Έχουμε μία επιτροπή αντί για δύο στην επιβολή των κυρώσεων. Έχουμε δηλαδή ισχυρά εχέγγυα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να πιστεύουμε ότι η υποκειμενικότητα στη διαδικασία και στην επιβολή των κυρώσεων περιορίζεται πολύ. Και άρα, δεν θα έχουμε ούτε χρονοβόρες καθυστερήσεις ούτε αποφάσεις ευάλωτες στην προσωπική άποψη, που «ενίοτε» -εν πάση περιπτώσει, εντός πολλών εισαγωγικών το «ενίοτε»- αυτό υπέκρυπτε και κάποια συμφέροντα ή εν πάση περιπτώσει κάποιες «ματιές» πολύ υποκειμενικές.

Η δεύτερη πολύ σημαντική, νομίζω, παρέμβαση είναι η κάλυψη του νομοθετικού κενού σε ό,τι αφορά ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα που συμμετέχουν ως συστατικά σε άλλα προϊόντα και σε εταιρείες που τα παράγουν. Υπήρχε κενό νομοθεσίας σε αυτές τις περιπτώσεις, με αποτέλεσμα πολλές φορές να παρατηρούνται στρεβλώσεις.

Η τρίτη σημαντική, κατά τη γνώμη μου, παρέμβαση του νομοσχεδίου είναι ότι δημιουργείται ένα νομικό πλαίσιο για τις περιπτώσεις εκείνες ελέγχων υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης όπου η αρχή η οποία ελέγχει διαπιστώνει κάποια μη συμμόρφωση σε πεδίο αρμοδιότητας άλλης αρχής και μέχρι σήμερα καθόταν με σταυρωμένα τα χέρια. Αντιμετωπίζουμε δηλαδή μία βασική παθογένεια του ελεγκτικού μηχανισμού -όχι μόνο στο κομμάτι του Υπουργείου σας, γενικώς στη χώρα μας- της διάσπασης δυνάμεων και της αδυναμίας αξιοποίησης της πληροφορίας την ώρα που παρουσιάζεται.

Με την ψήφιση του νομοσχεδίου η πολιτεία θα έχει στη διάθεσή της αντικειμενικά έναν αυστηρότερο και πιο αποτελεσματικό μηχανισμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κακά τα ψέματα. Αν θέλουμε να προστατέψουμε στην πράξη αυτά τα προϊόντα, τα ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα, τη φέτα, το κατίκι Δομοκού και μια σειρά από άλλα,

εκείνο που χρειάζεται είναι να υπηρετήσουμε όλοι ένα καινούργιο συμβόλαιο πράξεων και ενεργειών.

Κι όταν λέω όλοι, εννοώ όλοι: οι παραγωγοί με την οργάνωσή τους, οι διεπαγγελματικές ενώσεις με τις εισηγήσεις, τις οδηγίες, τα μέλη τους και με αυστηρούς εσωτερικούς κανόνες δεοντολογίας, με τη θέσπιση κανόνων αυτοπροστασίας των προϊόντων που παράγουν και φυσικά, η πολιτεία με τον σχεδιασμό και τη θέσπιση των ελέγχων αυτών.

Με αυτόν τον τρόπο τα προϊόντα όχι μόνο θα θωρακιστούν, αλλά κυρίως -και αυτό είναι σημαντικό-, θα προσελκύσουν νέους ανθρώπους, θα διαμορφώσουμε ένα πεδίο όπου οι πολλοί και συνεπείς θα είναι κερδισμένοι και οι λίγοι και πονηροί απομονωμένοι.

Υπό την προϋπόθεση, κύριε Υπουργέ, και είμαι σίγουρος ότι το έχετε υπ' όψιν σας αυτό και θα το κοιτάξετε, στο άρθρο 22, 23 του νομοσχεδίου, αν θυμάμαι καλά, είδα ότι απαιτούνται εννέα εξουσιοδοτικές υπουργικές αποφάσεις. Συνήθως όπου απαιτούνται πολλές αποφάσεις υποκρύπτεται από πίσω καθυστέρηση. Η εμπειρία σας και οι σχέσεις σας με τον αγροτικό τομέα από την περιφέρεια στην οποία εκλέγεστε είναι τέτοια που νομίζω θα σας οδηγήσει στο να δείτε από την αρχή την έκδοση των αποφάσεων αυτών.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο υπόλοιπο χρόνο της ομιλίας μου να αναδείξω κάποια στοιχεία για τον αγροτικό τομέα και να σχολιάσω σύντομα κάποιες από τις παρατηρήσεις που άκουσα.

Είναι πολλά αυτά που θα μπορούσε να πει κανείς για να περιγράψει τον αγροτικό τομέα στη χώρα μας, θα περιοριστώ μόνο σε τέσσερα για να σκιαγραφήσω μια εικόνα που συνδέεται και με την κουβέντα που κάνουμε σήμερα.

Πρώτον, η εγχώρια βιομηχανία τροφίμων στη χώρα αποτελεί τον κυριότερο κλάδο της ελληνικής μεταποίησης. Βασικός τροφοδότης αυτής της βιομηχανίας είναι ο αγροτικός τομέας με τα προϊόντα που παράγει και επίσης η αγροδιατροφή, αυτός ο τομέας δηλαδή έχει πάρα πολλές συνέργειες με έναν άλλον σημαντικό τομέα οικονομικής δραστηριότητας της χώρας, τον τουρισμό. Αντιλαμβάνεται, λοιπόν, κανείς τη σημασία του.

Δεύτερον, τα αγροτικά μας προϊόντα, ιδιαίτερα τα φρούτα και τα γαλακτοκομικά, έχουν αποδείξει μια αξιοζήλευτη, θα έλεγα, εξαγωγική δυναμική. Προσέξτε, μια εξαγωγική δυναμική που δεν ανεκόπη ούτε κατά τη διάρκεια της πανδημίας και των άλλων κρίσεων που ζήσαμε το προηγούμενο διάστημα, όταν η εφοδιαστική αλυσίδα, αλλά και το διεθνές εμπόριο διαταράχθηκαν πολύ έντονα.

Πάμε τώρα σε δύο λιγότερο αισιόδοξα χαρακτηριστικά.

Στον αγροτικό τομέα σήμερα απασχολούνται περίπου τετρακόσιες εξήντα μία χιλιάδες άνθρωποι, με τα δημογραφικά όμως χαρακτηριστικά στη σύνθεσή του να είναι απογοητευτικά και με τις προβολές στο μέλλον απολύτως απαισιόδοξες. Και τέλος, η αξία παραγωγής ανά απασχολούμενο είναι σημαντικά χαμηλότερη από τα αντίστοιχα μέσα επίπεδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό συμβαίνει εξαιτίας της σημαντικά χαμηλότερης παραγωγικότητας και εργασίας, αλλά και του εδάφους στον ελληνικό αγροτικό τομέα σε σχέση με αυτά που συμβαίνουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την αδυναμία μας να μεγεθυνθούμε.

Αυτό με τη σειρά του έχει την αιτία του σε μια σειρά, σε ένα ευρύ πεδίο προβλημάτων και αδυναμιών, είτε πρόκειται για γενικότερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας είτε πρόκειται για προβλήματα πιο συνδεδεμένα με τον πρωτογενή τομέα.

Και θέλω εδώ να κάνω μια παρατήρηση. Από την Αντιπολίτευση άκουσα προηγουμένως και τον κ. Σαρακιώτη, ακούω όμως τον πολιτικό λόγο, τον αντιπολιτευτικό λόγο της Αντιπολίτευσης για την αγροτική πολιτική να εστιάζεται σε δύο πράγματα μονίμως και μονότονα αυτά τα πέντε χρόνια: «Δώστε περισσότερες επιδοτήσεις και αποζημιώσεις», «Γιατί δεν αποζημιώνετε και γιατί δεν επιδοτείτε;», σε ένα διάστημα που ο ΕΛΓΑ έχει δώσει αποζημιώσεις ρεκόρ από καταβολής αγροτικής πολιτικής στη χώρα, αλλά εν πάση περιπτώσει αυτό. Και το δεύτερο, σκανδαλλογία και παρατηρήσεις για μια σειρά από πράγματα, μια κριτική που, κατά τη γνώμη μου, είναι αδιέξοδη, δεν είναι παντού άστοχη. Τα προβλήματα που επισημαίνουμε για τον ΟΠΕΚΕΠΕ είναι υπαρ-

κτά και οφείλουμε κι εμείς να κάνουμε την αυτοκριτική μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ένα λεπτό θα χρειαστώ, κύριε Πρόεδρε. Με συγχωρείτε.

Όμως ποιο είναι το πρόβλημα; Και καλά το πρόβλημα της Αντιπολίτευσης, οι ίδιοι κρίνουν τι αναδεικνύουν και τι λένε. Το πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, είναι ότι δεν συζητούμε τα βασικά και τα μεγάλα που αφορούν τα προβλήματα του πρωτογενούς τομέα στη χώρα. Ξέρετε ποια είναι τα προβλήματα αυτά;

Δεν τα λέω μόνο εγώ, τα αναδεικνύουν και διάφορες μελέτες, πρόσφατα η μελέτη της «ΔΙΑΝΕΟΣΙΣ»: Ο μικρός και κατακερματισμένος κλήρος, το πολύ χαμηλό επίπεδο τεχνικής εκπαίδευσης των αγροτών, η μεγάλη ηλικία των αγροτών, η υστέρηση σε επενδύσεις φυσικού κεφαλαίου και η υιοθέτηση νέων τεχνολογιών, οι δυσμενείς εξελίξεις του κόστους παραγωγής- αυτό είναι που πάντοτε κυριαρχεί, είναι το εύκολο στην κριτική και τις παρατηρήσεις- και οι περιβαλλοντικές αλλαγές και προκλήσεις που έχουμε.

Εάν γύρω από αυτά τα ζητήματα ο πολιτικός κόσμος, η Κυβέρνηση, οι φορείς των αγροτών, η αγορά, όλοι μας δεν προσπαθήσουμε να βρούμε ουσιαστικές και βιώσιμες λύσεις, δεν τα προσεγγίσουμε με μια μακροπρόθεσμη στρατηγική που άμεσα πρέπει να αντιμετωπίσει την ανάγκη προσαρμογής της ελληνικής παραγωγής στην κλιματική αλλαγή και στην κρίση που έχουμε και να διορθώσει με τις κατάλληλες πολιτικές διαχρονικές στρεβλώσεις, εάν δεν αποφασίσουμε ότι συνολικά οι κυβερνητικές πολιτικές παρεμβάσεις πρέπει να τέμνουν οριζόντια τις ανάγκες του πρωτογενούς τομέα, τότε δυστυχώς, παρά τα επιμέρους θετικά αποτελέσματα, εκείνο που θέλουμε να κάνουμε, δηλαδή στο να εξασφαλίσουμε ότι ο πρωτογενής τομέας στη χώρα μας θα είναι καθοριστικός για την ανάπτυξη της Ελλάδος, θα εξασφαλίζει συνοχή στην περιφέρεια, θα εξασφαλίζει την επισιτιστική ασφάλεια, θα δίνει ζωή και προοπτική στα χωριά και τις πόλεις της επαρχίας μας, τότε δυστυχώς τα αποτελέσματα πολύ γρήγορα δεν θα είναι αυτά που θέλουμε.

Η Κυβέρνηση με επιμέρους πολιτικές έχει δώσει απαντήσεις. Το νομοσχέδιο που φέρατε δείχνει ότι καταλαβαίνετε τα κρίσιμα κομμάτια αυτής της αλυσίδας, όπως είναι η προστασία των τροφίμων. Προς αυτή την κατεύθυνση όμως πρέπει να συνεχίσουμε πιο γρήγορα.

Ευχαριστώ πάρα πολύ και ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, και για την ανοχή.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Οικονόμου.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Κωνσταντίνος Φλώρος, Ανεξάρτητος Βουλευτής.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΦΛΩΡΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, βρισκόμαστε σήμερα αντιμέτωποι με ένα νομοσχέδιο που αφορά τη ρύθμιση των γεωργικών προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, αλλά και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων, με φαινομενικό στόχο να ενισχύσει τη διαφάνεια, την προστασία και την ποιότητα των προϊόντων αυτών.

Ωστόσο υπάρχουν σημαντικά αδύναμα σημεία σε αυτό το νομοσχέδιο, τα οποία δεν μπορούμε να τα αγνοήσουμε, όπως άλλωστε δεν αγνοούμε και τη διαχρονική ανικανότητα της Κυβέρνησης να προστατεύσει τους μικρομεσαίους αγρότες και παραγωγούς με τρανταχτά παραδείγματα στο πρόσφατο παρελθόν.

Αρχικά ο έλεγχος και η εποπτεία που προβλέπει το νομοσχέδιο ανατίθεται κυρίως σε κεντρικές αρχές, όπως ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» που έχει την αρμοδιότητα να παρακολουθεί και να επιβάλει κυρώσεις. Όμως τίθεται ένα καίριο ερώτημα: Πώς διασφαλίζεται ότι αυτό το σύστημα ελέγχου θα λειτουργήσει με αμεροληψία και διαφάνεια;

Όταν ο έλεγχος συγκεντρώνεται στα χέρια μιας κεντρικής αρχής, χωρίς να προβλέπεται επαρκής ανεξάρτητος έλεγχος, δημιουργούνται υπόνοιες για την πιθανότητα καταχρήσεων ή ανεπαρκών ελέγχων. Μια ιστορία που δυστυχώς τείνει να επαναλαμβάνεται πολύπλευρα σε διάφορους κλάδους.

Ένα δεύτερο σημείο που χρειάζεται προσοχή είναι η διαδικασία επιβολής προστίμων και κυρώσεων. Στο νομοσχέδιο προβλέπεται ότι τα πρόστιμα και οι κυρώσεις επιβάλλονται από τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ωστόσο η διαδικασία αυτή παραμένει γραφειοκρατική και χρονοβόρα. Αν η επιτροπή κυρώσεων συνεδριάζει μόνο εντός των προκαθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων και χωρίς αμοιβή, τίθενται ερωτήματα σχετικά με την αποτελεσματικότητα και την άμεση επιβολή κυρώσεων.

Ο τρόπος διενέργειας των ελέγχων πρέπει να γίνει πιο ολοκληρωμένος και όχι αποσπασματικός, όπως είναι σήμερα. Συγκεκριμένα, ο έλεγχος για ένα προϊόν ή τρόφιμο, αφού πραγματοποιηθεί σε ένα οποιοδήποτε στάδιο της αλυσίδας παραγωγής, μεταποίησης ή διακίνησης και πώλησής τους, θα πρέπει να επεκτείνεται στην εφαρμογή της ιχνηλασιμότητας που παρέχει πλέον με χαμηλό κόστος η τεχνολογία τόσο στα προηγούμενα όσο και στα επόμενα στάδια, δηλαδή να περιλαμβάνει όλα τα βασικά στάδια της αλυσίδας, να επεκτείνεται παντού, κοινώς από το χωράφι στο ράφι, ώστε να εξυγιανεται όλη η αλυσίδα. Αυτό σας το λέει και με επιστολή της η ΘΕΕΑΣ, την οποία σας έχει καταθέσει στην επιτροπή.

Το νομοσχέδιο επίσης ενσωματώνει σημαντικές ρυθμίσεις για την αναγνώριση ομάδων παραγωγών προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, οι οποίες αποκτούν αποκλειστικά δικαιώματα για την προστασία και την προώθηση αυτών των προϊόντων. Όμως δεν είναι σαφές πώς ακριβώς οι μικροπαραγωγοί θα μπορέσουν να ενταχθούν σε αυτές τις ομάδες και να προστατευτούν από τυχόν μονοπωλιακές πρακτικές.

Επιδιώκεται επιπλέον η προώθηση της διαφάνειας και της πιστοποίησης των προϊόντων μέσω του συστήματος ελέγχων, αλλά παραμένει επίσης ασαφές το πώς θα αντιμετωπιστούν αυτά τα προβλήματα, όπως η νοθεία ή η παραπλανητική χρήση των γεωγραφικών ενδείξεων από επιχειρήσεις που δεν συμμορφώνονται.

Η διαδικασία παρακολούθησης παραμένει πολύπλοκη χωρίς να εξασφαλίζει την άμεση εφαρμογή των κανονισμών. Και για να είμαστε ρεαλιστές, σε σχέση με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, όταν εξετάζουμε την πραγματικότητα στο πεδίο, όπως αυτή διαμορφώνεται, για παράδειγμα με τα όσα συμβαίνουν στη Θεσσαλία, το κενό μεταξύ θεωρίας και πράξης γίνεται δραματικά εμφανές.

Τι γίνεται με τους παραγωγούς ακτινιδίων στη Θεσσαλία; Είδαμε ότι ακόμη και σήμερα, μετά τις πλημμύρες και όσες πληγές έπαθαν οι καλλιέργειές τους, ανεπανόρθωτες πληγές και ζημιές, λόγω του «Ντάνιελ» και του «Ελίας», δεν έχουν ακόμη αποζημιωθεί.

Οι μικροί παραγωγοί βασίζουν την επιβίωσή τους σε αυτές τις καλλιέργειες και παραμένουν ακόμη αβοήθητοι. Η πολιτεία αδυνατεί να τους προστατεύσει. Οι αποζημιώσεις που δικαιούνται δεν έχουν καταβληθεί και η καταγραφή των ζημιών δεν έχει καν ολοκληρωθεί. Η τραγική αυτή κατάσταση καθρεφτίζει την ανικανότητα του κρατικού μηχανισμού να στηρίξει τους μικρότερους παραγωγούς που συνεχίζουν να μάχονται μόνοι τους.

Και δεν είναι μόνο οι φυσικές καταστροφές που πλήττουν τον πρωτογενή τομέα. Την ίδια στιγμή ο κίνδυνος για τους μικρούς παραγωγούς δεν έρχεται μόνο από τις καιρικές συνθήκες, αλλά και από τις ανεξέλεγκτες αλλαγές στη χρήση της γης.

Ακούσαμε στη ΔΕΘ τις εξαγγελίες του Πρωθυπουργού για νέες επενδύσεις και στήριξη στον πρωτογενή τομέα και την παραγωγή. Αντ' αυτού, βλέπουμε το εντελώς αντίθετο. Χιλιάδες στρέμματα γης που παραδοσιακά χρησιμοποιούνται για καλλιέργειες παραχωρούνται για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων, όπως βλέπουμε χαρακτηριστικά στον Άγιο Κωνσταντίνο Φαρσάλων τον οποίο και επισκέφτηκαν το περασμένο Σαββατοκύριακο. Η κατάσταση είναι τραγική.

Ενώ η παραγωγή τροφίμων μειώνεται, η γη παραχωρείται σε μεγάλες εταιρείες, οι οποίες υποδύονται μεν υψηλότερα μισθώματα, κάτι που αρκεί από τους πληγέντες από την στιγμή που δεν έχουν την στήριξη του κράτους και δεν έχουν αποζημιωθεί το βλέπουν ως την καλύτερη λύση. Με τι αποτέλεσμα όμως; Ήδη το 20% αυτής της γης στην περιοχή εκεί έχει παραχωρηθεί για φωτοβολταϊκά και ο ρυθμός αυτός αυξάνεται. Αν συνεχιστεί αυτή η πορεία, τι θα απομείνει για τους αγρότες; Το κυριότερο, τι θα

τρώμε όταν η καλλιεργήσιμη γη μειώνεται συνεχώς για να δώσει τη θέση της σε βιομηχανικά έργα;

Η κατάσταση αυτή πλήττει καίρια τον μικρό παραγωγό που δεν έχει τα μέσα να αντισταθεί στον πλειοδότη των φωτοβολταϊκών. Ο μικρός παραγωγός δεν μπορεί να ανταγωνιστεί τις μεγάλες εταιρείες που εκμεταλλεύονται την αγροτική γη και η πολιτεία φαίνεται να αφήνει αυτό το μονοπώλιο να αναπτυχθεί ανεξέλεγκτα. Θέστε όρια. Τώρα είναι η ώρα που πρέπει να πράξετε και όχι μόνο να μείνετε στα λόγια.

Αντί να προστατεύουμε τον πρωτογενή τομέα και την τοπική παραγωγή, επιτρέπουμε να γίνεται εμπορική εκμετάλλευση της γης σε βαθμό που οι μικροί αγρότες εκτοπίζονται. Αν αυτό το νομοσχέδιο είχε πραγματική πρόθεση να προστατεύσει τους μικρούς παραγωγούς, θα είχε προβλέψει μηχανισμούς ελέγχου για να διασφαλίσει ότι η γη υψηλής παραγωγικότητας παραμένει στους αγρότες. Θα είχε επίσης θεσπίσει αυστηρά όρια για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πάρκων σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις, ώστε να μην εξαρτόμαστε σε λίγα χρόνια από την εισαγωγή τροφίμων, την ώρα που η ελληνική γη χρησιμοποιείται για την παραγωγή ενέργειας και όχι τροφίμων.

Το νομοσχέδιο που έχουμε μπροστά μας μπορεί να μιλά για την προστασία των προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ, όμως οι προτεινόμενες ρυθμίσεις είναι τόσο ασαφείς που είναι φανερό πως στοχεύουν περισσότερο στη διατήρηση των συμφερόντων των μεγάλων επιχειρήσεων.

Και επειδή άκουσα νωρίτερα έναν συνάδελφο να αναφέρει το Μεξικό, κύριε Υπουργέ, σας το καταθέτω και στα Πρακτικά, είναι αυτό που ανέφερε πριν ο συνάδελφος κ. Μανούσος για προϊόν που πωλείται στο Μεξικό. Αναφέρει κάτω: Προϊόντα Δανίας με ονομασία «φέτα». Θα το δείτε κι εσείς. Ψάξτε το.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Φλώρος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Αυτή η Κυβέρνηση αντί να ενισχύσει τον πρωτογενή τομέα και να προστατεύσει τους αγρότες, επιλέγει να τους αφήσει να αγωνίζονται μόνοι τους εκτεθειμένοι σε αθέμιτο ανταγωνισμό και γραφειοκρατία. Είναι πλέον ξεκάθαρο ότι δεν ενδιαφέρεστε πραγματικά για τους μικρούς παραγωγούς και οι εξαγγελίες του Πρωθυπουργού στη ΔΕΘ ήταν μια ακόμη στάχτη στα μάτια.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Φλώρο.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Κομνηνός Δελβερούδης Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νίκης για έξι λεπτά.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Μέχρι να έρθει ο συνάδελφος, να καταθέσω τις νομοτεχνικές;

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Παρακαλώ, καταθέστε!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Μέχρι να έρθει στο Βήμα ο κύριος συνάδελφος, να καταθέσω τις νομοτεχνικές βελτιώσεις, προκειμένου να τεθούν σε γνώση των συναδέλφων.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Κωνσταντίνος Τσιάρας καταθέτει για τα Πρακτικά τις προαναφερθείσες νομοτεχνικές βελτιώσεις, οι οποίες έχουν ως εξής:

## ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ

## ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

## ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

«Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων»

1. Στο άρθρο 2 του σχεδίου νόμου, στην υποπερ. δγ) της περ. δ) οι λέξεις «το εύρος του επιβαλλόμενου προστίμου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την επιβολή προστίμου και το εύρος του».

2. Στο άρθρο 4 του σχεδίου νόμου:

α) στην παρ. 2:

αα) στην περ. β) οι λέξεις «την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 45 και την περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 77» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 45 και την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 77»,

αβ) στο πρώτο εδάφιο της περ. δ) μετά τις λέξεις «την εμπορία τους», η λέξη «και» αντικαθίσταται από τη λέξη «, ενώ»,

γ) στην περ. η) μετά τη λέξη «προστίμων» προστίθενται οι λέξεις «και το ύψος αυτών».

3. Στο άρθρο 5 του σχεδίου νόμου:

α) στο τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 μετά τις λέξεις «από την υποβολή της αίτησης» προστίθενται οι λέξεις «και εντός της παραγωγικής περιόδου»,

β) στο πρώτο εδάφιο της παρ. 9 οι λέξεις «από τις επιχειρήσεις οι οποίες δεν παράγουν προϊόντα με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π.» αντικαθίστανται από τις λέξεις «ή δεν ανανεώνεται στις επιχειρήσεις οι οποίες είναι ενταγμένες στο μητρώο του άρθρου 7 και παρουσιάζουν μηδενική δραστηριότητα»,

γ) στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 9 μετά τις λέξεις «την ανάκληση» προστίθενται οι λέξεις «ή τη μη ανανέωση».

4. Στο άρθρο 8 του σχεδίου νόμου, στην παρ. 6 μετά τις λέξεις «ή Περιφερειακής Ενότητας» προστίθενται οι λέξεις «, ο οποίος ανήκει στον κλάδο ΠΕ Γεωτεχνικών ειδικότητας ΠΕ Γεωπόνων ή ΠΕ Κτηνιάτρων».

5. Στο άρθρο 13 του σχεδίου νόμου, στην περ. δ) της παρ. 2 μετά τις λέξεις «υπό την» οι λέξεις «ευθύνη και» διαγράφονται.

6. Στο άρθρο 15 του σχεδίου νόμου, στην παρ. 1 οι λέξεις «Επιβολής Κυρώσεων» αντικαθίστανται από τη λέξη «Προστίμων».

7. Στο άρθρο 16 του σχεδίου νόμου, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Κατ' εξαίρεση, η αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις του άρθρου 47 του ν. 2169/1993 (Α' 149) απολαμβάνουν αποκλειστικά δικαιώματα και ασκούν τα καθήκοντά τους ως μοναδικές αναγνωρισμένες ομάδες παραγωγών προϊόντων με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε.».

8. Στο ΜΕΡΟΣ Δ' ο τίτλος «ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» αντικαθίσταται από τον τίτλο «ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΛΛΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ».

9. Τίθεται νέο ΜΕΡΟΣ ΣΤ' με τίτλο «ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ» και προστίθεται κατά σειρά η υπ' αριθμ. 232/10/16.9.2024 τροπολογία.

10. Στο δεύτερο εδάφιο του άρθρου 4 της υπ' αριθμ. 232/10 /16.9.2024 τροπολογίας, οι λέξεις «την υπ' αρ. 145/8.11.2023 απόφαση» αντικαθίστανται από τις λέξεις «την υπ' αρ. 146/8.11.2023 απόφαση».
11. Το υφιστάμενο ΜΕΡΟΣ ΣΤ' τρέπεται σε ΜΕΡΟΣ Ζ'.

Αθήνα, 17 Σεπτεμβρίου 2024

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

KONSTANTINOS  
TSIARAS  
17.09.2024 17:32

Κωνσταντίνος Τσιάρας

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Υπουργέ.

Ορίστε, κύριε Δελβερούδη, έχετε τον λόγο.

**ΚΟΜΜΗΝΟΣ ΔΕΛΒΕΡΟΥΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν νομοσχέδιο έρχεται η Κυβέρνηση να μας πείσει ότι αποσκοπεί στην ενίσχυση του πρωτογενούς τομέα και αυτό βέβαια προσπάθησε να μας πει ο Πρωθυπουργός στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης, ότι δηλαδή το βάρος της Κυβέρνησης στρέφεται στην παραγωγή της χώρας και ειδικά στον πρωτογενή τομέα.

Δεν μας έπεισαν φυσικά παρ' όλα αυτά, διότι ούτε το παρόν νομοσχέδιο φαίνεται να μπορεί να επιτελέσει αυτόν τον σκοπό, αλλά ούτε και τα μέτρα που ανακοίνωσε ο Πρωθυπουργός, αφού το καλάνι της διεθνούς έκθεσης για τους αγρότες έμεινε και πάλι άδειο.

Γνωρίζετε πολύ καλά, κύριοι της Κυβέρνησης, ότι αυτό που θέλουν οι παραγωγοί μας είναι ριζικά μέτρα για την αντιμετώπιση του τεράστιου κόστους παραγωγής που αυξάνεται συνεχώς λόγω της εκτίναξης του ενεργειακού κόστους, αλλά και μέτρα για τις χαμηλές τιμές στις οποίες πουλάνε τα αγροτικά προϊόντα που παράγουν με κόπο και ιδρώτα, ενώ την ίδια στιγμή κερδοσκοπούν οι μεγαλέμποροι.

Όμως γι' αυτά τα πραγματικά προβλήματα δεν ακούσαμε τίποτα από τα χείλη του Πρωθυπουργού, όπως τίποτα δεν άκουσαν και οι κτηνοτρόφοι προς μεγάλη τους δυσaréσκεια.

Όσον αφορά το μέτρο της επιστροφής του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο, να πούμε ότι αποτελούσε πάγιο αίτημα των αγροτών και κεκτημένο δικαίωμα των Ευρωπαίων αγροτών, το οποίο κερδήθηκε και από τους Έλληνες αγρότες με τους αγώνες που έδωσαν στους δρόμους πριν μερικούς μήνες. Δεν πρόκειται, λοιπόν, για κάποιο νέο μέτρο στήριξης προς τους αγρότες, αλλά για τα γνωστά επικοινωνιακά κόλπα της Κυβέρνησης.

Για ποια, λοιπόν, στήριξη των αγροτών μιλάμε; Την ώρα μάλιστα που ο ΟΠΕΚΕΠΕ βρίσκεται υπό καθεστώς επιτήρησης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα πρόστιμα πέφτουν βροχή. Και δεν μιλάμε για μερικές χιλιάδες ευρώ, αλλά για πρόστιμο ύψους 283 εκατομμυρίων ευρώ, το οποίο να θυμίσουμε ότι επιβλήθηκε εξαιτίας της πλήρους αδιαφάνειας, της κακής διαχείρισης του συστήματος υποβολής αιτήσεων για επιδοτήσεις, των ανυπαρκτων και ανεπαρκών ελέγχων και των πληρωμών επιδοτήσεων σε αγρότες και κτηνοτρόφους που δεν τις δικαιούνταν, για τα οικονομικά έτη βέβαια 2020-2021-2022 -δεν αφορά τον κύριο Υπουργό που πρόσφατα ανέλαβε τα καθήκοντά του- δηλαδή για τις αιτήσεις στον ΟΣΔΕ των ετών 2019-2020-2021.

Στο μεταξύ ήρθε -έρχεται;- νέο πρόστιμο από την Ευρωπαϊκή Ένωση ύψους 63 εκατομμυρίων ευρώ αυτή τη φορά που αφορά σε λανθασμένο υπολογισμό της αξίας των δικαιωμάτων ενίσχυσης και σε μη ορθή επαλήθευση των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Οι κοινωνικές αρχές έχουν ήδη αποφανθεί ότι το ποσό είναι αχρεωστήτως καταβληθέν και ότι η Ελλάδα θα πρέπει να επιστρέψει αυτά τα χρήματα, ενώ ένας αγρότης-φάντασμα φαίνεται να εισέπραξε 14 εκατομμύρια ευρώ το έτος 2023 για βιολογικές καλλιέργειες.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα να θυμίσουμε πάλι, μόλις έγινε γνωστή αυτή η υπόθεση ξεκίνησαν στον ΟΠΕΚΕΠΕ αγώνα δρόμου ώστε να σβήσουν τα ίχνη του αγρότη. Έτσι το συγκεκριμένο ποσό ξαφνικά εμφανίστηκε ως αχρεωστήτως καταβληθέν, ενώ στη σχετική λίστα αντί του συγκεκριμένου ονόματος εμφανίζεται πλέον το όνομα του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Θα μας απαντήσει κανείς γι' αυτά; Πού πήγαν τα χρήματα από τις παράνομες επιδοτήσεις με βοσκοτόπια ανύπαρκτα και χωρίς ζώα; Θα ζητηθούν πίσω τα λεφτά από τους επιτηδευτές; Θα υπάρξουν ποινικές ευθύνες; Με το να αποδεχόμαστε ότι όντως υπάρχει πρόβλημα νομίζω ότι δεν κάνουμε και τίποτα ιδιαίτερο. Θα πρέπει να μας τα απαντήσει αυτά ο κύριος Υπουργός. Εν πολλοίς αναφέρθηκε, αλλά θα θέλαμε να ακούσουμε πιο ουσιαστικά μέτρα.

Παρ' όλα αυτά δεν φαίνεται να άλλαξε και τίποτα, αφού και φέτος η πληρωμή της προκαταβολής της ενιαίας ενίσχυσης βρίσκεται και πάλι υπό αμφισβήτηση, με τα προβλήματα να μην

έχουν λυθεί και να δίνονται παρατάσεις για την υποβολή των δηλώσεων. Αυτή η κατάσταση αποτελεί τεκμήριο της κακής διακυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας και της ανικανότητάς της να διαχειριστεί τα προβλήματα των αγροτών.

Ενδεικτικό της κατάστασης αυτής είναι και το γεγονός ότι έχουν αλλάξει πέντε Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης και άλλοι τόσοι Πρόεδροι του ΟΠΕΚΕΠΕ. Και ενώ αναμέναμε να έρθει ένα νομοσχέδιο που θα στήριζε πραγματικά τα ελληνικά προϊόντα, έρχεστε και μας απογοητεύετε για άλλη μια φορά με νομοσχέδια γενικά και αόριστα που παραπέμπουν σε εξουσιοδοτικές διατάξεις, όπως συνηθίζετε να κάνετε εσείς στην Κυβέρνηση.

Μας λέτε, λοιπόν, για δήθεν προστασία και ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη και των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων. Και λέω δήθεν, διότι στο παρόν νομοσχέδιο δεν διαφαίνεται κάτι τέτοιο.

Αντίθετα, είναι προφανές ότι θα δημιουργηθεί μεγαλύτερη γραφειοκρατία και ατιμωρησία, αφού για τις περισσότερες παραβάσεις προβλέπονται απλές συστάσεις και όχι επιβολή προστίμων. Ουσιαστικά δηλαδή πρόκειται για αναποτελεσματικές κυρώσεις που σε καμμία περίπτωση δεν θα λειτουργήσουν αποτρεπτικά.

Ενδεικτική είναι η περίπτωση της πλημμελούς τήρησης της ιχνηλασιμότητας για την οποία στο άρθρο 24 όχι μόνο δεν προβλέπεται πρόστιμο, αλλά η πρώτη επίπληξη προβλέπεται για απλή έγγραφη σύσταση. Κι όλα αυτά την στιγμή που οι εισαγωγές νωπών φρούτων και λαχανικών συνέχισαν να έχουν ανοδική πορεία το οκτάμηνο του 2024, σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ.

Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές ανήλθαν σε πεντακόσιες τέσσερις χιλιάδες τόνους έναντι τετρακοσίων πενήντα πέντε χιλιάδων τόνων τους οκτώ πρώτους μήνες του 2023, καταγράφοντας άνοδο σε ποσοστό 10,8% εκατό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ενάμιση λεπτό, κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ να χρειαστώ.

Ενδεικτικώς να αναφέρω ότι έγινε εισαγωγή τριών χιλιάδων τόνων πορτοκαλιών έναντι δύο χιλιάδων τόνων πέρσι, προερχόμενα κυρίως από Αίγυπτο, Ρουμανία και Ιταλία και δώδεκα χιλιάδων τόνων μήλων έναντι πέντε χιλιάδων τόνων πέρσι, ποσοστό αύξησης 148%, προερχόμενα από Βόρεια Μακεδονία, Πολωνία και Ιταλία.

Πώς λοιπόν, κύριοι της Κυβέρνησης, τα προϊόντα μας θα ανταγωνιστούν τις εισαγωγές, όταν αυτές κινούνται σε τέτοιους ρυθμούς; Με αυτό το νομοσχέδιο; Μήπως θα πρέπει να το ξαναδείτε έστω και την τελευταία στιγμή;

Όπως επεσήμαναν οι φορείς, τα πρόστιμα θα πρέπει να είναι μεγάλα και βέβαια θα πρέπει να υπάρχει ένας ενιαίος ελεγκτικός μηχανισμός. Ένας φορέας ο οποίος θα διενεργεί ελέγχους στο 100% και όχι δειγματοληπτικά και που θα επιβάλλει ο ίδιος τις ποινές και τα πρόστιμα. Διαφορετικά είναι βέβαιο ότι θα οδηγηθούμε σε ατιμωρησία. Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, όπως και ο Υφυπουργός κατά τη συνεδρίαση των επιτροπών, μάς είπαν ότι στην επιτροπή επιβολής προστίμων δεν υπάρχει πολιτική ηγεσία και ότι αυτή συγκροτείται από μέλη από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους που δεν αμφισβητείται η εγκυρότητά τους ούτε η αξιοπιστία τους. Απ' ό,τι φαίνεται όμως τους διέφυγε ότι στο άρθρο 15 και συγκεκριμένα στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι τα μέλη της επιτροπής καθώς και ο γραμματέας της επιτροπής με τον αναπληρωτή του ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Τέλος -και κλείνω, κύριε Πρόεδρε- δεν θα μπορούσα να μην αναφερθώ κι εγώ στα όσα μας είπε ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου του Συλλόγου Εργαζομένων στον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό «ΔΗΜΗΤΡΑ» και συγκεκριμένα στο απαράδεκτο γεγονός ότι ούτε ο ίδιος ούτε και οι εργαζόμενοι που κάνουν τους ελέγχους και έχουν γνώση πάνω στα προϊόντα ενημερώθηκαν από τη διοίκηση ή από το Υπουργείο για το νομοσχέδιο. Αντίθετα ενημερώθηκαν από την Αντιπολίτευση. Επίσης, οι ελεγκτές που καλούνται να κάνουν τους ελέγχους είναι στην ουσία είκοσι άτομα στην κεντρική υπηρεσία την στιγμή που επιχειρήσεις με προϊόντα ΠΟΠ είναι περίπου δύο χιλιάδες. Το χειρότερο

βέβαια όλων όσων ακούστηκαν στην επιτροπή είναι τα πρόστιμα τα οποία όπως ειπώθηκε χαρακτηριστικά επί χρόνια λιμνάζουν στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Εύχομαι ο κύριος Υπουργός να προβληματιστεί σοβαρά μετά από όλα αυτά και να λάβει τα κατάλληλα μέτρα.

Σας ευχαριστώ πολύ. Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Δελεβερντινέ. Επόμενος ομιλητής ο κ. Αθανάσιος Δαβάκης, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν νομίζω ότι υπάρχει κανένας σε αυτήν την Αίθουσα που να διαφωνεί με την νομοθετική έστω προσπάθεια της Κυβέρνησης να θωρακίσει διά αυτού του τρόπου την πιστοποίηση σημαντικών αγροτικών μας προϊόντων, εμβληματικών αγροτικών μας προϊόντων, που έχουν λάβει τις ονομασίες ΠΟΠ, ΠΓΕ ή ΕΠΙΠ. Όλοι σε αυτήν την Αίθουσα πιστεύουμε ότι τα αγροτικά προϊόντα, ναυαρχίδα των οποίων είναι τα κλασικά μεσογειακά ελληνικά προϊόντα, δικαιούνται να έχουν αυτήν τη θωράκιση την οποία αξίζουν και την οποία με διάφορους τρόπους αυτή η Κυβέρνηση από την ανάληψη της εξουσίας, με την έγκριση του ελληνικού λαού πέντε χρόνια τώρα και πλέον, κάνει.

Υπάρχουν ζητήματα τα οποία πάνω σε αυτή τη νομοθετική πρωτοβουλία θα ήθελα να τα θέσω πέραν των κανόνων ελέγχου που θέτει το νομοσχέδιο σε όλη τη γραμμή παραγωγής, διακίνησης, αποθήκευσης και εμπορίας και άλλα ζητήματα, όπως εκείνο που θέτει -και είναι πολύ σημαντικό αυτό- την υποχρέωση ενημέρωσης και άλλων υπηρεσιών σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, όπως είναι η περίπτωση της ΑΑΔΕ.

Θα πρότεινα δε, κύριε Υπουργέ, σε αυτή τη φάση ότι πέραν των θετικών ζητημάτων που πραγματεύεται το νομοσχέδιο και εισάγει με τη νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησεως, να γίνουν και κάποιες νομοθετικές παρεμβάσεις που θα δημιουργούν άρση των διαφορών αποτρεπτικών λόγων και παραγόντων στην επέκταση ή επικαιροποίηση του ΠΟΠ ή των ΕΠΙΠ. Έχει να κάνει με την ελιά Καλαμών, έχει να κάνει με ζητήματα ομοειδή με διάφορες περιοχές όπως η Πελοπόννησος ευρύτερα, όπως ο τόπος μου, η Λακωνία και όπως εκείνα τα θέματα τα οποία κατά καιρούς μας έχουν απασχολήσει με αποφάσεις προκατόχων σας που έχουν δημιουργήσει ένταση, προβλήματα και διαφορές ενστάσεις.

Υπάρχουν όμως ζητήματα -και το λέω αυτό στην απαρχή της ανάληψης των καθηκόντων σας γιατί η εμπειρία σας ως συναδέλφου της ελληνικής περιφέρειας και ιδιαίτερα της ναυαρχίδας της αγροτικής παραγωγής της Θεσσαλίας αποτελεί μία ασφαλεία- όπως το κόστος της ενέργειας, το τεράστιο ζήτημα που αναφύεται μέρα με την ημέρα και είναι το ζήτημα της έλλειψης αρδευτικού νερού, της υφαλμύρωσης των εδαφών, όλα εκείνα που συνθέτουν ένα εκρηκτικό μίγμα του κόστους παραγωγής -το ακούω όσα χρόνια βρίσκομαι σε αυτήν την Αίθουσα με διάφορες παρεμβάσεις ή μη παρεμβάσεις Κυβερνήσεων- και όλα αυτά τα οποία συνθέτουν μία κατάσταση που ο αγροτικός κόσμος της χώρας, οι τετρακόσιοι εξήντα μία χιλιάδες αγρότες, κωδικοί του ΟΣΔΕ, που ανέφερε προηγουμένως ο εκλεκτός συνάδελφος, κ. Οικονόμου, απασχολούνται κάθε μέρα.

Θέματα τα οποία αντιμετωπίζουμε νομοθετούντες μεν σε αυτήν την Αίθουσα, στη μεγάλη αρένα του ελληνικού καφενείου, του χωριού, της πλατείας, τα αντιμετωπίζουμε από τους ανθρώπους οι οποίοι μας έκαναν την τιμή για πολλές φορές να μας φέρουν σε αυτήν την Αίθουσα. Πώς, δηλαδή, τα θέματα τα οποία εδώ νομοθετούμε, εισάγουμε και έχοντας τη νομοθετική πρωτοβουλία των Βουλευτών αυτής της παράταξης που στηρίζουν αυτήν την Κυβέρνηση έρχονται μετουσιώνονται σε πράξη και γίνονται αισθητά στον Έλληνα αγρότη, στην περίπτωση που συζητάμε.

Στη Λακωνία, στον τόπο μου, έχουμε δύο αρδευτικά έργα, μεγάλα αρδευτικά έργα, τα οποία έχουν σχεδιαστεί από το 2008 επί Κυβερνήσεως Κώστα Καραμανλή στο πρόγραμμα «Αλέξανδρος Μπαλτατζής» και ακόμα βρίσκονται σε φάση μελετών, υλοποίησης, εγκρίσεων των μελετών και προκηρύξεων. Ακόμα δεν έχουμε προκήρυξη για το ένα. Θέλω να πω ότι έχουν γίνει ση-

μαντικά βήματα την τελευταία πενταετία ιδιαίτερα από τη Γενική Γραμματεία του Υπουργείου σας. Ιδιαίτερα θέλω να αποδώσω τα εύσημα και να εξάρω την προσπάθεια του Γενικού Γραμματέα κ. Παπαγιαννίδη. Έχουν γίνει σημαντικά βήματα για το εμβληματικό έργο της Κελεφίνας, του μεγάλου ταμειωτήρα της Κελεφίνας, καθώς επίσης και για το κλειστό δίκτυο Τρινάσου το οποίο θα αρδεύσει περίπου είκοσι πέντε χιλιάδες στρέμματα στην περιοχή του Δήμου Ευρώτα στη Σκάλα. Αλλά, όπως έχουμε αποσπάσει, θα έλεγα, τη δέσμευση από τον γενικό γραμματέα, μετά την Έκθεση Θεσσαλονίκης περιμενούμε να ενταχθεί. Ποιος ο λόγος που ακόμη δεν είχε ενταχθεί; Διότι ασχολούνται ακόμη τα στελέχη της γενικής γραμματείας με την επεξεργασία των ΟΣΔΕ. Κι αυτά έχουν πάρει συγκεκριμένες παρατάσεις.

Κι έρχομαι, λοιπόν, τώρα σε ένα άλλο αγκάθι, αφού συναινούμε στο πρώτο, στη νομοθετική πρωτοβουλία, που είναι οι εμβληματικοί οργανισμοί σας. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ που αναφέρατε προηγουμένως και αναγκαστήκατε να τον θέσετε υπό επιτήρηση, παρ' ότι ανεξάρτητος διαχειριζόμενος τα ευρωπαϊκά κονδύλια...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ακριβώς αυτό διαγγήσα.

**ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ:** Βεβαίως. Και θέλω να εξάρω αυτή την πολιτική πρωτοβουλία.

Δεύτερον, για τον ΕΛΓΑ κατά την πρόσφατη επίσκεψη, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων σας, του κυρίου Πρωθυπουργού στο Υπουργείο Γεωργίας και στις σχετικές ανακοινώσεις που γίνανε πληροφορηθήκαμε ότι προ του τέλους του καλοκαιριού θα έρθει ο νέος κανονισμός του ΕΛΓΑ.

Τώρα έχουμε να κάνουμε με ένα ακανθώδες ζήτημα. Δεν θα ξεχάσουμε βέβαια την εξαγγελία του κ. Βορίδη στις προγραμματικές δηλώσεις του 2019 περί ιδιωτικοποίησης του ΕΛΓΑ. Νομίζω ότι δεν είναι εφικτό και γι' αυτό συνεχίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο. Απευθύνομαι σε έναν άνθρωπο -επαναλαμβάνω χωρίς να θέλω να σας κολακεύσω- που έχει εμπειρία του τι σημαίνει αγρότης, χωριό, καλλιέργειες, προβλήματα, χαλάζια, αγροτική παραγωγή, ασφαλισμοί κίνδυνοι. Πιστεύω ότι πρέπει να γίνει μια σημαντική συζήτηση με τον αγροτικό κόσμο, να δούμε εάν προτίθεται στα διάφορα προβλήματα και σοβαρά προβλήματα που ο έχει ο Έλληνας αγρότης. Να αυξηθεί το ασφάλιστρο και από κει και μπρος και λόγω της κλιματικής αλλαγής και όλων αυτών που συνθέτουν, όπως προείπα, ένα δύσκολο ασφαλιστικό περιβάλλον με τις συνεχείς χαλαζοπτώσεις, καταρρακτώδεις βροχές, ασθένειες της ηρτημένης παραγωγής να δούμε πώς μπορεί να αρθρωθεί κάτι καινούργιο στον νέο κανονισμό. Διαφορετικά φοβάμαι ότι θα έχουμε μία επανάληψη των φιλοτίμων προσπαθειών, αλλά δυστυχώς επανάληψη ατελεσφόρων προσπαθειών.

Νομίζω ότι ήρθε η στιγμή. Με τον πρόεδρο του ΕΛΓΑ έχουμε μια εξαιρετική συνεργασία. Και αυτός διέπεται τελικά από την ίδια πολιτική εμπειρία του Βουλευτή της ελληνικής περιφέρειας και καταλαβαίνει και γνωρίζει τα ζητήματα. Πιστεύω ότι υπάρχει μία ευοίωνη προοπτική στοιχιζόμενη με την πραγματικότητα που υπάρχει σήμερα -και λόγω της κλιματικής αλλαγής- για την κατάσταση στον ΕΛΓΑ.

Πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ακόμα ότι υπάρχουν και ζητήματα που έχουν να κάνουν με αύξηση άγριων ζώων. Είναι κάτι πολύ σοβαρό, πολύ σημαντικό. Σε κάποιους συναδέλφους ίσως φανεί περίεργο αυτό που λέω, αλλά τα τσακάλια, όπως και τα αγριογούρουνα πρέπει να αποτελέσουν ασφαλισμοί κίνδυνο. Καταστρέφονται καλλιέργειες, καταστρέφονται υποδομές, καταστρέφονται εγκαταστάσεις και με τα τσακάλια. Η κτηνοτροφική παραγωγή αυτήν την στιγμή στενάζει εξαιτίας του μεγάλου αριθμού, της αύξησης του πληθυσμού του ζώου αυτού.

Όλα αυτά συνθέτουν μια πρόκληση προς εμάς, διαθέτοντες και την Κοινοβουλευτική Πλειοψηφία, να αλλάξουμε επί τα βελτίω και σε μια σύγχρονη βάση -με τη συναίνεση πάντα και του αγροτικού κόσμου της χώρας- τον κανονισμό του ΕΛΓΑ.

Ψηφίζω, φυσικά, το νομοσχέδιο αυτό και συνεχίζω να στηρίζω την Κυβέρνησή μας.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Δαβάκη.

Καλείται στο Βήμα η κ. Αικατερίνη Σπυριδάκη, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ. Θα ακολουθήσουν ο κ. Κουκουλόπουλος, ο κ. Καρασμάνης, ο κ. Παναγιωτόπουλος, ο κ. Κατσαφάδος, ο κ. Χρηστίδης και ο κ. Χήτας.

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ (ΚΑΤΕΡΙΝΑ) ΣΠΥΡΙΔΑΚΗ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα βρισκόμαστε εδώ να συζητήσουμε ένα ακόμα νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, το οποίο δυστυχώς δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες και τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο πρωτογενής τομέας στη χώρα μας. Δεν απαντάει απολύτως πουθενά και σε κανένα από τα αιτήματα και τις κραυγές των αγροτών μας. Η αγροτική παραγωγή και η κτηνοτροφία βρίσκονται σε κρίση εξαιτίας της δικής σας αδιαφορίας και της αποσπασματικής πολιτικής που ακολουθεί η Κυβέρνησή σας.

Και αναρωτιέμαι: Σε καμμία πολιτική σας δεν υπάρχει συνεκτικός και ολοκληρωμένος μακροπρόθεσμος στρατηγικός σχεδιασμός; Και θα το πω ξανά: Η Κυβέρνησή σας είναι στείρα οράματος και αυτό είναι θλιβερό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα προβλήματα είναι γνωστά και αφορούν στο δυσβάστακτο κόστος παραγωγής, την κλιματική κρίση, τις εξευτελιστικές τιμές των αγροτικών προϊόντων, τις ελλειψίες προϊόντων, τις καθυστερήσεις στην καλύτερη των περιπτώσεων των αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ, τη λειψυδρία, την έλλειψη των εργατών γης.

Όλα αυτά τα προβλήματα θα έπρεπε να τα αντιμετωπίσετε με ολοκληρωμένες πολιτικές. Όμως, η Κυβέρνησή σας επιλέγει να τα αντιμετωπίσει και να πορεύεται με ημίμετρα, αποσπασματικές λύσεις και επικοινωνιακά τρικ.

Οι φορείς μίλησαν και ήταν ξεκάθαροι, κύριε Υπουργέ. Το νομοσχέδιο χαρακτηρίζεται από κατακερματισμό, έλλειψη επαναστατικών αλλαγών, έλλειψη ενός ενιαίου αποτελεσματικού ελεγκτικού μηχανισμού, ανεπαρκή μέτρα αποτροπής, ανεπαρκή ιχνηλασιμότητα, μεγάλες ασάφειες με τις προθεσμίες, που θα οδηγήσουν σε καθυστερήσεις στην επιβολή κυρώσεων, αν όχι μία ακόμη φορά σε ατιμωρησία.

Και επιτρέψτε μου να κάνω μια σύντομη αναφορά για τον ΟΠΕΚΕΠΕ, κύριε Υπουργέ. Τι σημαίνει ότι παίρνετε τον ΟΠΕΚΕΠΕ υπό την εποπτεία σας; Άρα, ομολογείτε ότι δεν υπήρχε κανένας έλεγχος από το Υπουργείο;

Δεν χρειάζεται, όμως, να ανησυχείτε, γιατί, όπως ξέρουμε όλοι, έχει εποπτεία ο ΟΠΕΚΕΠΕ και αυτή πλέον είναι ευρωπαϊκή.

Αναρωτιέμαι, όμως, το εξής: Αφού ο ΟΠΕΚΕΠΕ εκτελούσε αποφάσεις σας τόσα χρόνια, τις πταίει; Σίγουρα, όχι ο παραγωγός.

Να σας δώσω μια μικρή εικόνα από την τραγελαφική πραγματικότητα που επικρατεί. Οι παραγωγοί περιμένουν ακόμα τις ενισχύσεις που δικαιούνται, τα κέντρα υποδοχής δηλώσεων λειτουργούν με επαχθείς όρους, οι αγρότες παραμένουν απλήρωτοι, ενώ ο κίνδυνος οι παραγωγοί να μείνουν εκτός ενισχύσεων είναι υπαρκτός.

Αυτή είναι η εικόνα του ΟΠΕΚΕΠΕ και των υπηρεσιών σας: Ένα χάος, χωρίς διαφάνεια, χωρίς λογοδοσία.

Βλέπουμε, άλλωστε, τι γίνεται και με τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ». Αντί να ενισχύσετε τους ελεγκτικούς μηχανισμούς και να δώσετε λύσεις, τους φορτώνετε με νέες αρμοδιότητες, χωρίς να παρέχετε εργαλεία και προσωπικό, για να μπορέσει να επιτελέσει το έργο του. Πώς περιμένετε να γίνουν έλεγχοι, όταν είκοσι μόνο ελεγκτές καλούνται να διαχειριστούν πάνω από δύο χιλιάδες επιχειρήσεις;

Κύριε Υπουργέ, το νομοσχέδιό σας, όμως, είναι εκτός πραγματικότητας όσον αφορά στον νομό μου, το Λασιθί. Οι παραγωγοί μας βρίσκονται αντιμέτωποι με προβλήματα που απαιτούν άμεσα λύσεις και εσείς συνεχίζετε να προωθείτε πολιτικές που όχι μόνο δεν ανταποκρίνονται στις ανάγκες, αλλά εντείνουν περισσότερο τα προβλήματα.

Και θα ξεκινήσω με τις θερμοκηπιακές καλλιέργειες. Ο Πρωθυπουργός ανακοίνωσε στη ΔΕΘ με στόμφο ένα πρόγραμμα επιδότησης 600 εκατομμυρίων ευρώ για τη δημιουργία μεγάλων θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων εξαγωγικού χαρακτήρα, μέσω της παραχώρησης αδρανών δημόσιων εκτάσεων σε επενδυτές.

Όμως, κύριε Υπουργέ, ας μη γελιόμαστε! Πιστεύετε ότι αυτό το μέτρο αφορά στην Κρήτη και ειδικότερα, το Λασιθί, μια περιοχή με πάνω από εικοσιπέντε χιλιάδες στρέμματα θερμοκηπιακών εγκαταστάσεων και με μακροχρόνια εμπειρία;

Και τα ερωτήματα είναι δύο: Ποια περιοχή αφορά το εν λόγω μέτρο, όταν η ελάχιστη απαίτηση είναι στα εκατό στρέμματα και ποιους ευνοεί;

Μιλάτε για επενδυτές και μεγάλα σχήματα την ίδια στιγμή που οι μικροί παραγωγοί, που έχουν αποδείξει την ικανότητά τους με τις θερμοκηπιακές εγκαταστάσεις τους, μένουν εκτός. Γιατί δεν επιδοτείτε και τους υφιστάμενους παραγωγούς που αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσκολίες; Γιατί συνεχίζετε να ευνοείτε τους μεγάλους παίκτες, αφήνοντας τους μικρούς στο περιθώριο;

Και ας περάσουμε στο μεταφορικό ισοδύναμο, ένα μέτρο που θα μπορούσε να βοηθήσει τον πρωτογενή τομέα. Στην Κρήτη από το 2020 εφαρμόζεται μόνο σε συγκεκριμένες επαγγελματικές δραστηριότητες, χωρίς να επεκτείνεται στη μεταφορά επιβατών ή καυσίμων. Είστε γνώστες της ιδιαιτερότητας της Κρήτης, αλλά επιλέγετε να αγνοείτε την ανάγκη για πλήρη εφαρμογή του μέτρου στο νησί. Ως τότε η Κρήτη θα αντιμετωπίζεται διαφορετικά από τα υπόλοιπα νησιά;

Σαν να μην φτάνει αυτό, έχουμε τις καθυστερήσεις στην καταβολή των πιστώσεων, ήδη από το 2022, που επιβαρύνουν ακόμα περισσότερο την υπάρχουσα κατάσταση. Πόσο χρόνο πιστεύετε ότι χρειάζεται ακόμα για να λύσετε τα διοικητικά σας προβλήματα και να αποδεσμευτούν τα ποσά αυτά; Ο αγροτικός κόσμος δεν έχει την πολυτέλεια χρόνου, ειδικά όταν το κόστος παραγωγής αυξάνεται κατακόρυφα και δεν υπάρχει στάλα ρευστότητας.

Και τι να πούμε για τον ΕΛΓΑ; Η Κρήτη είναι ένας από τους μεγαλύτερους δωρητές ασφαλιστικών εισφορών, αλλά οι ελαιοπαραγωγοί μας, που πλήττονται από τη λειψυδρία και την ακαρπία, δεν έχουν πάρει ούτε ένα σεντ αποζημίωσης.

Παρ' όλες τις ερωτήσεις που κάνουμε, παρά τον κοινοβουλευτικό έλεγχο, συνεχίζετε να μιλάτε για παλαιότερες ενισχύσεις, να μας περιγράφετε το πλαίσιο. Όμως, δεν έχετε δώσει ακόμα ξεκάθαρη απάντηση για το τι θα γίνει στο τώρα, πόσος καιρός πρέπει να περάσει για να δούμε μια ουσιαστική βοήθεια. Οι παραγωγοί δεν είναι επαίτες. Και όλα αυτά να τονίσω ότι ως τελικό αποδέκτη θα έχουν τον Έλληνα καταναλωτή.

Κύριε Υπουργέ, ένα ακόμα φλέγον ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι παραγωγοί στο Λασιθί είναι η έλλειψη των εργατών γης. Για αυτήν τη χρονιά, από ό,τι φαίνεται, θα ξεπεράσουν τους τρεις χιλιάδες, ενώ πέρυσι μόλις το 65% δεν καλύφθηκε. Μόλις το 35% καλύφθηκε, για να το πω πιο σωστά!

Η μόνη αλλαγή που επιφέρατε στα πέντε χρόνια διακυβέρνησης ήταν η δυνατότητα αποστολής των φακέλων από την αποκεντρωμένη διοίκηση στην πρεσβεία με mail αντί για courier. Αυτό ήταν το πρόβλημα; Η ακυβερνησία των εκάστοτε υπαλλήλων της πρεσβείας δεν είναι πρόβλημα;

Συνεχίζω με το ζήτημα των παρόντων ελλειψιοτήτων, όπου και εκεί επιδεικνύετε μια στάση αδιαφορίας. Επικρατεί ένα καθεστώς ατιμωρησίας μπροστά στην επέλαση των ελλειψιοτήτων προϊόντων. Και σας ρωτώ: Πόσες υποθέσεις έχουν εξεταστεί; Πόσα πρόστιμα έχουν καταβληθεί; Ποιο είναι το τελικό ποσό που εισπράξαμε από αυτούς τους ελέγχους; Οι παραγωγοί του Λασιθίου, δυστυχώς, πληρώνουν το τίμημα της δικής σας ανεπάρκειας. Βλέπουν τις τιμές των προϊόντων τους να καταρρέουν και τις προσπάθειές τους να απαξιώνονται εξαιτίας των στρεβλώσεων που προκαλεί ο αθέμιτος ανταγωνισμός. Πότε, επιτέλους, θα προχωρήσετε στη θέσπιση αυστηρών ελέγχων που θα προστατεύουν τόσο τους παραγωγούς όσο και τους καταναλωτές; Οι παραγωγοί ζητούν άμεσα ισότιμη μεταχείριση με ελέγχους στις εισαγωγές αντίστοιχους με αυτούς που εφαρμόζονται στην εγχώρια παραγωγή. Δεν γίνεται, όταν εξάγουμε να εξάγουμε στην Ευρώπη και όταν εισάγουμε να εισάγουμε σαν να μην είμαστε Ευρώπη.

Κύριε Υπουργέ, οι αγρότες, οι κτηνοτρόφοι και οι παραγωγοί έχουν κουραστεί από λόγια και κενές δεσμεύσεις. Περιμένουν πράξεις, αλλά η Κυβέρνησή σας συνεχίζει να τους αγνοεί. Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο είναι μια ακόμα χαμένη ευκαιρία για να δώσετε λύσεις. Είναι γεμάτο ασάφειες, εξουσιοδοτικές δια-

τάξεις που μετατρέπουν τη λήψη αποφάσεων και τη μεταφέρουν από το τώρα στο μέλλον και αντί να δίνετε άμεσες λύσεις, δημιουργείτε ένα ακόμα δυσλειτουργικό πλαίσιο, με γραφειοκρατικούς λαβυρίνθους.

Το μέλλον της αγροτικής παραγωγής δεν μπορεί να περιμένει. Και το ερώτημα είναι ένα: Θα δράσετε επιτέλους ή θα μείνετε άλλη μια φορά παρατηρητές ακόμα μιας κατάρρευσης;

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ την κ. Σπυριδάκη.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Πάρις Κουκούλοπουλος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Πριν ξεκινήσω, κύριε Υπουργέ, να σας επισημάνω κάτι. Το Σαββατοκύριακο ή την Παρασκευή έγινε μια αναβάθμιση από το Εθνικό Τυπογραφείο στο ΦΕΚ και για την ώρα, μέχρι αυτή τη στιγμή που μιλάμε, Τρίτη βράδυ, επικρατεί ένας δαίδαλος. Εάν μπορούμε στην «Ελληνική Κυβέρνηση» και πατήσουμε τον σύνδεσμο να δούμε τις αρμοδιότητες των Υφυπουργών σας, θα μας βγάλει λάθος. Και όχι μόνο.

Πρόκειται για έναν ιστότοπο ο οποίος δούλεψε εξαιρετικά καλά, για να ενημερώνονται οι πολίτες. Είναι, όπως καταλαβαίνετε και θέμα διαύγειας και διαφάνειας αυτό. Ελπίζω και δεν αφορά εσάς, αλλά είναι υπαρκτό πρόβλημα...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Δεν το ξέρω, γι' αυτό.

**ΠΑΡΙΣ ΚΟΥΚΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ:** Τουλάχιστον, το νομοσχέδιο, όταν θα γίνει νόμος του κράτους σε μια-δυο μέρες, θα αναρτηθεί για να μπορεί κάποιος να το αναζητήσει στην πλήρη του μορφή. Ελπίζω να είναι πρόσκαιρο το πρόβλημα.

Σας το θέτω και για έναν ακόμα λόγο. Γιατί γενικότερα με τα ψηφιακά, παρά τους υψηλούς τόνους με τους οποίους η Κυβέρνηση και προσωπικά ο Πρωθυπουργός τονίζουν και διαφημίζουν τις επιδόσεις σε ό,τι έχει να κάνει με τη νέα τεχνολογία, με τις τεχνολογίες γενικότερα, εκεί που τα πήγε «καλά» η Κυβέρνηση τα προηγούμενα χρόνια ήταν μόνο με το θέμα των παρακολουθήσεων και μάλιστα με κακόβουλα λογισμικά.

Κι αναφέρομαι σε αυτό το ζήτημα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γιατί σήμερα το πρωί είδαμε όλοι μας ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής οι δικαστές έκαναν αυτό που δεν έκανε ο ανακριτής Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου για την υπόθεση στις υποκλοπές «Predator». Επιβλήθηκαν σοβαρές ποινές στον κ. Μπίτζιο της «INTELLEXA» και σε άλλα τέσσερα φυσικά πρόσωπα που φτάνουν μάλιστα μέχρι και σε δήμευση περιουσιακών στοιχείων. Εν αντιθέσει με τη δική μας διαδικασία, όπου από τη μια είχαμε αλλαγή επιπέδου, δήθεν, παραμονές που θα δημοσιευόταν το πόρισμα του εισαγγελέα-ανακριτή, σε ανώτερο βαθμό δικαστικού λειτουργού, άλλαξε χέρια η δικογραφία και με βοηθό εκπαιδωσέως, βέβαια, την Ελληνική Λύση. Είχαμε και όλη την υπόθεση που αφορούσε το πρόσωπο της ΑΔΑΕ στην ΕΥΠ για τη συγκεκριμένη υπόθεση, που από τότε βέβαια δεν έχει προχωρήσει.

Είναι μια υπόθεση που δεν τιμά τη χώρα. Βλέπετε ότι οι θεσμοί λειτουργούν αλλού και γενικότερα σε όλη αυτήν την δυσώδη για τη δημοκρατία μας υπόθεση των υποκλοπών όλα τα νέα και όλες οι αποτιμήσεις έρχονται απ' έξω. Ενώ θα έπρεπε στη χώρα που γεννήθηκε η δημοκρατία, όπως μας αρέσει να λέμε όλοι μας -και εμείς θέλουμε να το λέμε αυτό-, ότι εδώ γεννήθηκε η δημοκρατία- θα έπρεπε αν μη τι άλλο σε τέτοια ζητήματα να έχουμε μια ιερή πραγματικά προσήλωση που την Κυβέρνηση διακρίνει ακριβώς το αντίθετο.

Έρχομαι στο αγροτικό ζήτημα το οποίο είναι και η περιβάλλουσα αν θέλετε νομοσχεδίου. Θέλω να απαντήσω, κύριε Υπουργέ, σε αυτά που είπατε. Κάνετε μία περιγραφή για την σημασία που έχει το ζήτημα της υπαίθρου, το αγροτικό ζήτημα στην περιφερειακή ανάπτυξη, στην επίδρασή του στο δημογραφικό. Συμφωνούμε σε όλα αυτά που είπατε. Να πω μάλιστα ότι δεν χρειάζεται να τα επαναλάβω. Κάνετε μια πολύ καλή εισαγωγή για να μας πείτε μετά γι' αυτούς τους λόγους -λέει- η Κυβέρνηση έχει προτεραιότητα το αγροτικό. Εσείς πιθανόν, ναι. Όχι λόγω

καταγωγής, αλλά και λόγω αντίληψης και λόγω καθηκόντων σήμερα. Δεν έχω λόγους, γιατί έχετε αναλάβει πρόσφατα, να αμφισβητήσω τις προθέσεις και την καλή πίστη.

Ωστόσο, η Κυβέρνηση έχει μπει ήδη στον έκτο χρόνο που κυβερνάει τη χώρα. Εγώ δεν θα φορτώσω στην Κυβέρνηση τη διαχρονική σταδιακή απομείωση του πληθυσμού στην ύπαιθρο, την αστυφιλία και μια σειρά φαινόμενα, τα οποία ουσιαστικά είναι φαινόμενα των τελευταίων πενήντα ή και περισσότερων ετών κι έχουν κι έναν διεθνή χαρακτήρα. Όχι, άδικοι δεν θέλουμε να είμαστε. Όμως, η χώρα σήμερα παρουσιάζει ένα φαινόμενο εντονότατο διχασμού ο οποίος έχει ανοίξει διάπλατα τα τελευταία πέντε χρόνια και θα πω γιατί. Ό,τι δεν αγγίζει ο τουρισμός συρρικνώνεται και παρακμάζει. Η δε ψυχολογία των συμπολιτών μας οπουδήποτε στην Ελλάδα σε περιοχές που -ξανατονίζω- δεν αγγίζει ο τουρισμός είναι εντελώς διαφορετική από των υπολοίπων Ελλήνων. Αυτή είναι η πραγματικότητα.

Εδώ πέρα μπαίνει σε αυστηρή κριτική το μοντέλο ανάπτυξης το οποίο υιοθετήσατε ως Κυβέρνηση επί πέντε χρόνια συστηματικά επειδή ήταν μονοσήμαντο. Real estate, κατανάλωση, τουρισμός. Τελεία. Τίποτε άλλο. Η χώρα δεν στερείται βιομηχανικής πολιτικής. Δεν είναι τυχαίο ότι η ΕΒΙΚΕΝ, δηλαδή η ένωση των μεγάλων καταναλωτών ενέργειας στη βιομηχανία -όση μας έχει απομείνει- έσπευσε να χαιρετίσει την Έκθεση Ντράγκι που μιλάει για επενδύσεις που αφορούν και τη βιομηχανία και αφορούν πολύ λίγο εμάς γιατί έχουμε ελάχιστη βιομηχανία και τις προτάσεις της για τον ενεργειακό, το κόστος, δηλαδή, το ενεργειακό των βιομηχανιών.

Η χώρα δεν έχει αγροτική πολιτική -είναι σαφές, θα αναφερθώ αναλυτικά στη συνέχεια- δεν έχει περιφερειακή πολιτική. Το γεγονός ότι ο Πρωθυπουργός στην έκτη παρουσία του ως πρωθυπουργός -η πρώτη ήταν το 2019- στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης και μίλησε για την εκπόνηση δεκατριών περιφερειακών σχεδίων ανάπτυξης δεν αλλάζει τίποτα. Τι έγινε τα προηγούμενα πέντε χρόνια; Δεν ήταν προτεραιότητα η περιφερειακή ανάπτυξη τα προηγούμενα χρόνια και τη θυμηθήκαμε τώρα; Αν μάλιστα υπάρχει και η εμπειρία. Τι έχει γίνει στη Θεσσαλία ένα χρόνο μετά τον «Ντάνιελ»; Ο απολογισμός δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικός.

Τι έχει γίνει στη δυτική Μακεδονία πέντε χρόνια μετά την εξαγγελία της βίαιης απολιγνιτοποίησης; Το σχέδιο δίκαιης μετάβασης δεν έχει οδηγήσει μέχρι τώρα ούτε σε μία επένδυση. Από 1 δισεκατομμύριο ευρώ πόρους που υπάρχουν για ανάπτυξη στη δυτική Μακεδονία έχουν ξοδευτεί μέχρι τώρα -προσέξτε!- 67.000 ευρώ. Ο μόνος τομέας που κινείται είναι κάποια σεμινάρια που γίνονται όλα αποκλειστικά από την Αθήνα διαδικτυακά. Κι έχουμε μπει στον έκτο χρόνο από τότε που έχει μπει μπροστά η βίαιη απολιγνιτοποίηση. Είναι ένα πολύ κακό παράδειγμα, μια πολύ κακή πρακτική.

Αν θέλετε να σας πιάω και στα αγροτικά. Πρόσφατα δημοσιεύθηκε το νέο χωροταξικό που αντικατέστησε το χωροταξικό του 2003, από όπου ως διά μαγείας εξαφανίστηκαν όλα τα μεγάλα αρδευτικά σε μια περιφέρεια που εναγωνίως αναζητά ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης, όταν της αφαιρείτε αυτό που της έδινε το 55% περίπου του εισοδήματος που ήταν η εξόρυξη και η ενεργειακή αξιοποίηση του λιγνίτη. Είναι ένας πυλώνας ο πρωτογενής τομέας που έπρεπε να στηριχθεί κι έχουν εξαφανιστεί στο νέο χωροταξικό ως προτεραιότητα όλα τα αρδευτικά, που μέχρι τώρα ήταν προτεραιότητες περιφερειακές και κατ' επέκταση εθνικές.

Όπως έχουν κάνει φτερά πενήντα χιλιάδες στρέμματα τα οποία θα αποδίδονταν για καλλιεργήσιμη γη από τις εκατόν εξήντα χιλιάδες στρέμματα που επρόκειτο να αποκατασταθούν από τη ΔΕΗ, έργο 3 δισεκατομμυρίων ευρώ, με συγκεκριμένο όφελος για την τοπική κοινωνία. Έχει κάνει φτερά αυτό με ενέργειες του κ. Χατζηδόκη ως Υπουργού Ενέργειας. Και σήμερα όλες αυτές οι εκτάσεις που προορίζονταν για καλλιεργήσιμες, προορίζονται για φωτοβολταϊκά τα οποία θα εγκαταστήσει η κοινοπραξία ΔΕΗ-RVE.

Και δεν είναι μόνο η Θεσσαλία και η δυτική Μακεδονία που σας είπα. Στην Ηλεία, μιας και μιλάμε για νερό, για να μπορούμε στα θέματα αγροτικής πολιτικής για τα οποία σας είπα ότι στερείστε

πολιτικής συνολικά τα πέντε χρόνια. Ο πρώην Βουλευτής και Υφυπουργός και Διευθυντής της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας κ. Κουτσούκος έκανε μια ανακοίνωση. Την καταθέτω για τα Πρακτικά. Να τη δείτε, κύριε Υπουργέ. Αξίζει της προσοχής σας.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Πάρις Κουκουλόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ένα αρδευτικό με έτοιμη μελέτη από το 2012, αφού πέρασε μια τεράστια περιπέτεια στην Ηλεία, στην περιοχή Αμαλιάδας-Γαστούνης, το οποίο αφορά την υπογειοποίηση -κλειστό αγωγό με λίγα λόγια- ενός ανοιχτού αρδευτικού, από το οποίο το νερό που δεν πάει στις καλλιέργειες φεύγει άφθονο στη θάλασσα, όταν έχουμε θέματα λειψυδρίας και έχουμε ανάγκη νερού. Αυτό το έργο είχε ενταχθεί στο Ταμείο Ανάκαμψης και απεντάχθηκε. Δεν πήρε ιδιαίτερη δημοσιότητα γι' αυτό και το καταθέτω γιατί αξίζει την προσοχή σας.

Εμείς δεν θέλουμε να αδικούμε κανέναν. Άκουσα με ενδιαφέρον, κύριε Υπουργέ, αυτά που είπατε για την υδροπονία και τα θερμοκήπια, όπως φυσικά και για τα χρέη των αγροτών. Είναι σαφώς θετικές εξαγγελίες που έγιναν και από τον Πρωθυπουργό στην έκθεση. Συμφωνώ. Μάλιστα, σπεύδω να πω ότι εάν υπήρξε και προσωπική σας συμβολή ιδιαίτερα για τα θερμοκήπια και την υδροπονία, πραγματικά να σας συγχαρώ και να πω ότι θα είμαστε εδώ να σταθούμε δίπλα αν προχωρήσει ή να ελέγχουμε και να κάνουμε κριτική αν δεν προχωρήσει. Σας το είπαν και οι εισηγητές από τα κόμματα της Αντιπολίτευσης.

Να σας πω, όμως, ότι ήδη από την κρίση το 2009-2012, έγινε το εξής στα θερμοκήπια: Λόγω της δραματικής συρρίκνωσης των εισοδημάτων, είχαμε φυσικά βελτίωση του ισοζυγίου εξωτερικών συναλλαγών της χώρας και του εμπορικού ελλείμματος, αφού δεν υπήρχαν λεφτά, όπως συμβαίνει πάντοτε όταν υπάρχει μεγάλη συρρίκνωση εισοδημάτων. Το μόνο θετικό που υπήρχε τότε στο ισοζύγιο ήταν τα θερμοκήπια, τα οποία είχαν κάνει την έκπληξη μέσα στην κρίση του 2010-2011, κυρίως της Κρήτης, που είχαν οδηγήσει σε μια έκρηξη εξαγωγών που αποτιμήθηκε τον πρώτο χρόνο 1,2 δισεκατομμύρια ευρώ, μετά 2 δισεκατομμύρια ευρώ, τέτοια νούμερα. Είναι πολύ κοντά σε αυτά που είπατε ως προγραμματισμό το πρωί. Πράγματι είναι απορίας άξιο τι περιμένουμε επί μια δεκαετία για να προχωρήσουμε σε αυτό και τι περίμενε η Κυβέρνηση.

Γιατί σήμερα, κύριε Υπουργέ, όταν κάνουμε μια κριτική στην Κυβέρνηση, προσέξτε, δεν έχουμε προγραμματικές δηλώσεις. Είμαστε στον τρίτο χρόνο. Δεν γίνονται οι προγραμματικές δηλώσεις της Κυβέρνησης σήμερα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα κάνω χρήση της δευτερολογίας σε ένα μέρος, κύριε Πρόεδρε και ολοκληρώσω.

Η αναγέννηση της υπαίθρου, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι μια εθνική προτεραιότητα την οποία η Ελλάδα επιβάλλεται να υπηρετήσει για πολλaplούς λόγους που έχουν να κάνουν με τη συνοχή της ελληνικής κοινωνίας με την εθνική απειλή του δημογραφικού και με τη θετική επίδραση που θα έχει μια τέτοια συγκροτημένη πολιτική σε όλα τα επίπεδα, από τη δημοσιονομική μας εικόνα μέχρι την κοινωνική συνοχή, όπως ήδη είπα.

Μια εθνική πολιτική πρέπει να περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων. Ενδεικτικά αναφέρω με τίτλους: Νέο ΕΚΑΣ. Σταθείτε στο πλευρό μας με τον τρόπο σας, κύριε Υπουργέ, να πείσετε τον Πρωθυπουργό. Ξέρετε πολύ καλά -γιατί κατάγεστε από την περιφέρεια- ότι η πρότασή μας για νέα ΕΚΑΣ που αφορά τριακόσιους ογδόντα χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχους αφορά αποκλειστικά χαμηλοσυνταξιούχους ΟΓΑ που ζουν στην ελληνική περιφέρεια. Τελέα. Δεν αφορά γενικά και αόριστα κόσμο.

Δεύτερον, σοβαρή ενίσχυση σε πόρους και αρμοδιότητες των δύο βαθμών αυτοδιοίκησης και να σκεφτείτε ξανά -το ξέρω καλά ότι συμφωνείτε κατά βάθος- την ξεχωριστή κάλη στα χωριά για τον πρόεδρο, για να δώσουμε μια ανάσα, μια πνοή στους κατοίκους όλης της υπαίθρου.

Σοβαρά φορολογικά κίνητρα, ξεκινώντας από την κατάργηση των τεκμηρίων από δύο χιλιάδες κατοίκους και κάτω. Διαφορε-

τικά δεν θα μείνει καφενείο ανοιχτό. Περιμένουμε με ενδιαφέρον την πρωτοβουλία διόρθωσης που πρόκειται να έρθει του Υπουργείου Οικονομικών. Είχαμε αντιδράσει έντονα. Το επισημάναμε πέρσι και δυστυχώς μας δικαιώνει η εξέλιξη.

Προσδιορισμός των ελάχιστων δημόσιων πολιτικών γενικού συμφέροντος, όπως λέμε, τις οποίες απολαμβάνουν στο 100%, στο ακέραιο δηλαδή, οι κάτοικοι της υπαίθρου. Πρέπει να τις ορίσουμε ξανά επιτέλους. Γρήγορο ίντερνέτ, με προτεραιότητα στους βιώσιμους οικισμούς, πολύ πριν τις πόλεις, για να προκαλέσουμε νέα ζευγάρια να μετοικήσουν. Σήμερα οι ψηφιακοί νομάδες είναι μια πραγματικότητα σε όλον τον κόσμο. Γιατί σε ένα κεφαλοχώρι, που διατηρεί ακόμα μια ελάχιστη ζωή, να μην υπάρχει αυτή η δυνατότητα σε ένα νέο ζευγάρι; Έτσι μπορούμε να δημιουργήσουμε μαζί με τα κίνητρα που έλεγα μια σοβαρή κινητικότητα, για να μιλήσουμε διαφορετικά για την υπαίθρο.

Κυρίως, όμως και πάνω απ' όλα, αν θέλουμε να μιλήσουμε για μια άλλη πραγματικότητα, πρέπει να στηριχθεί συστηματικά, συγκροτημένα και στρατηγικά το εισόδημα του αγρότη. Αυτό είναι το «α» και το «ω» της πολιτικής για την υπαίθρο και την ελληνική περιφέρεια. Πρέπει να μιλήσουμε σοβαρά για συνεταιρισμούς, ομάδες παραγωγών ή άλλες μορφές συνεργατισμού, αλλά να μιλήσουμε σοβαρά. Γιατί αυτό είναι το παρόν, αυτό είναι το μέλλον και πρέπει να μιλήσουμε πάρα πολύ σοβαρά για αυτόν τον τομέα.

Πρέπει να μιλήσουμε σοβαρά για μια πολιτική γης. Πρέπει να μιλήσουμε σοβαρά για μια πολιτική νερού. Πρέπει να μιλήσουμε για κατάρτιση και καινοτομία. Δείτε τι γίνεται από την Ολλανδία μέχρι το Ισραήλ, όπου αντί να συρρικνώνεται, γιγαντώνεται χρόνο με τον χρόνο η αγροτική παραγωγή, σε δύο χώρες με τελείως διαφορετικό προφίλ και γεωκλιματικές συνθήκες. Αλλά γιατί και οι δύο αυτές χώρες στην καινοτομία και την κατάρτιση των αγροτών έχουν κάνει πραγματικά άλματα και δεν σταματούν να κάνουν ποτέ.

Κυρίως και πάνω απ' όλα να βάλουμε επιτέλους χέρι στο ενεργειακό κόστος. Αυτή είναι και η παρατήρησή μου για τα θερμοκήπια, κύριε Υπουργέ. Αν είχα κάτι να συμπληρώσω για τα θερμοκήπια, θα έλεγα «και με ενεργειακή αυτονομία των εγκαταστάσεων». Τότε ναι, μιλάμε για κάτι πραγματικά ολοκληρωμένο, για κάτι πραγματικά επαναστατικό. Και τέλος, το ενεργειακό κόστος, επειδή θέλει ενεργειακές κοινότητες -δεν καλύπτεται από το σχέδιο «ΑΠΟΛΛΩΝ» η παραγωγή-, θέλουν ενεργειακό χώρο για δικές τους ενεργειακές κοινότητες.

Και για να συνεννοηθούμε, θα απευθυνθώ και στους συναδέλφους μου του ΣΥΡΙΖΑ και σε εσάς, κύριε Υπουργέ, ομάδες παραγωγών δεν είναι πέντε παραγωγοί και ενεργειακές κοινότητες δεν είναι φυσικά πρόσωπα. Αυτά είναι παρέα, είναι οικογένεια, πάντως δεν είναι ούτε ομάδα παραγωγών, ούτε ενεργειακή κοινότητα.

Τέλος, χρειάζεται συγκεκριμένους μηχανισμούς που λειτουργούν και είναι δίπλα στον αγρότη για να στηρίξουν την παραγωγή. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ με το ΟΣΔΕ που δημιουργήσαμε με την κυβέρνηση του Γιώργου Παπανδρέου του ΠΑΣΟΚ το 2011, ο ΕΛΓΑ που επίσης την ίδια χρονιά, τη διετία 2010-2011, μέσα στην κρίση, τον απαλλάξαμε εντελώς από όλα τα βάρη των προστίμων λόγω κρατικών ενισχύσεων, όπως τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» στον οποίο συνενώθηκαν όλα τα ερευνητικά και άλλα καινοτόμα εργαλεία που ήταν διάσπαρτα σε έντεκα σημεία και συνενώθηκαν το 2011 πάλι στον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ».

Πέντε χρόνια, πέντε Υπουργοί, πέντε διοικήσεις στον ΟΠΕΚΕΠΕ για να καταλήξουμε τελικά σε επιτήρηση και σε απειλή προστίμου. Πέντε χρόνια Κυβέρνηση, πέντε Υπουργοί, ένας διοικητής στον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος έχει διακριθεί ιδιαίτερα για τις απευθείας αναθέσεις και έχει δεχθεί σωρεία καταγγελιών γι' αυτό. Πέντε χρόνια στον ΕΛΓΑ με έναν διοικητικό και πέντε Υπουργούς βέβαια και το μεγαλύτερο μέρος των ζημιών σιγά-σιγά μένει ακάλυπτο και δεν προβλέπεται από τον κανονισμό.

Θα ακολουθήσει στο Βήμα ο κ. Καρασμάνης, κύριε Πρόεδρε, με τον οποίο μαζί παραδώσαμε -τυπικά εγώ, γιατί εγώ επόπτευα τον ΕΛΓΑ τότε, τον Γενάρη του 2015- τις πέντε αναλογιστικές μελέτες που είχε κάνει το 2014 ο ΕΛΓΑ, κύριε Υπουργέ. Πέντε με-

λέτες είχε κάνει ο ΕΛΓΑ το 2014, αναλογιστικές, που παραδόθηκαν. Έκτοτε έγιναν άλλες πέντε μελέτες, οι οποίες βασίζονται σε εκείνες τις αναλογιστικές μελέτες, αλλά νέο κανονισμό ακούμε και δεν βλέπουμε. Πέρασαν δέκα ολόκληρα χρόνια και οι αγρότες σήμερα είναι σε απόγνωση. Περιμένουν να δουν αποζημιώσεις για μια σειρά προβλήματα στην αγροτική παραγωγή, τα οποία δεν καλύπτονται από τον υφιστάμενο οργανισμό του ΕΛΓΑ και περιμένουν στο ακουστικό τους.

Βάλτε ένα τέλος σε αυτά. Όπου προχωράτε φυσικά εμείς θα είμαστε δίπλα, με σοβαρές προτάσεις, βελτιώσεις. Αλλά να έχετε συνείδηση ότι έχετε μπει ήδη ως Κυβέρνηση στον έκτο χρόνο διακυβέρνησης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κουκουλόπουλο.

Καλείται στο Βήμα ο κ. Ανδρέας Παναγιωτόπουλος Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, παρ' όλο που μπορεί να ακούγεται ως περιττή επανάληψη, θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι αυτό με τις τροπολογίες έτσι όπως έρχονται μέσα στη νύχτα νομίζω ότι κάποτε πρέπει να το σταματήσουμε, γιατί δεν υπάρχει διαβούλευση. Πρέπει να το επαναλαμβάνουμε, κύριε Δαβάκη, για να το θυμόμαστε, γιατί τα ξεχνάμε μου φαίνεται.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Κύριε συνάδελφε, μην αρχίσουμε. Δεν κάνουμε διάλογο.

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Λοιπόν, συζητάμε ένα μείζονος σημασίας νομοσχέδιο, το οποίο αφορά την πρωτογενή παραγωγή. Ουσιαστικά αφορά τη βαριά βιομηχανία της χώρας, πάνω στην οποία στηρίχθηκε και αναπτύχθηκε. Η κατάσταση στον αγροτικό τομέα και την κοινή αγροτική πολιτική, όπως βλέπουμε, αποτελεί μια αποτυχημένη διαχείριση από την Κυβέρνηση, αφού στον εθνικό στρατηγικό σχεδιασμό υπήρξε μια σειρά από χαμένες ευκαιρίες, όπως η μεταφορά πόρων από τον πρώτο πυλώνα σε άλλους τομείς και η μη αξιοποίηση εργαλείων διαχείρισης κινδύνου σε μία εποχή έντονων καιρικών συνθηκών και φαινομένων και η οποία δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στη θωράκιση και την ανθεκτικότητα της αγροτικής παραγωγής. Η αύξηση του κόστους παραγωγής σε εφόδια, καύσιμα των αγροτών, η κερδοσκοπία των μεσαζόντων, η απουσία μέτρων προστασίας του αγρότη από την Κυβέρνηση -ας μην ξεχνάμε ότι στη ΔΕΘ ο αγροτικός τομέας ουσιαστικά ήταν ο χαμένος της ιστορίας-, σε συνδυασμό με συστηματικές καθυστερήσεις σε αποζημιώσεις για πλημμύρες και πυρκαγιές, οι καθυστερήσεις φτάνουν ακόμη και τα δύο με τρία χρόνια και οδηγούν έτσι σε έναν εκρηκτικό σκληρό για το εισόδημα των αγροτών και τη μείωση του αριθμού του αγροτικού κόσμου. Υποβάθμιση, έλλειψη προσωπικού, ελλείψεις ψηφιακές υποδομές και εκτεταμένη γραφειοκρατία στις υπηρεσίες υποστήριξης των αγροτών όπως στον ΕΛΓΑ και τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», οι οποίοι λειτουργούν με ελάχιστο προσωπικό και με περιορισμένα ταμειακά αποθέματα. Καθυστερήσεις με τις δηλώσεις του ΟΣΔΕ. Για πρώτη φορά στα χρονικά ερχόμαστε να δηλώνεται το ΟΣΔΕ από τον Αύγουστο και μετά, κύριε Υπουργέ. Λίγος σεβασμός πρώτα στους ωφελούμενους αγρότες και μετά σε όλους τους εμπλεκόμενους εργαζόμενους σε αυτές τις διαδικασίες είτε των κέντρων υποδοχής είτε των μεμονωμένων. Ουσιαστικά αυτοί οι άνθρωποι δεν θα πάνε διακοπές; Δεν ζούνε; Δεν έχουν οικογένειες; Δεν έχουν τίποτα άλλο; Γι' αυτό, λοιπόν, θα πρέπει να είστε λίγο περισσότερο προσεκτικοί.

Τώρα να μιλήσουμε για τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τα σκάνδαλα; Ότι η Κομισιόν επέβαλε στον ΟΠΕΚΕΠΕ το πρόστιμο μισού των 283 εκατομμυρίων ευρώ, για επιδοτήσεις αγροτών προηγούμενων ετών, για κάτι στη λειτουργία του συστήματος υποβολής των αιτήσεων, για προβληματικούς ελέγχους και τελικά για επιδότηση αγροτών και κτηνοτρόφων που δεν την δικαιούνταν; Και το πρόβλημα θα γίνει ακόμη μεγαλύτερο και για τις μελλοντικές πληρωμές των αγροτών από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, καθ' ότι αφ' ενός είναι σε επιτροπεία και αφ' ετέρου η δυσλειτουργία τους συνεχίζεται. Και αποδεικνύεται για ακόμη μία φορά η αποτυχία της κυβερνη-

τικής πολιτικής, αλλάζοντας πέντε Υπουργούς στο Υπουργείο Υγείας και πέντε, έξι πάλι προέδρους στον ΟΠΕΚΕΠΕ λες και δεν ήταν δικόι σας ή δεν ξέρω αν είχαν και σχέση με το είδος ή είχαν διοικητική ανεπάρκεια ή άλλες διασυνδέσεις.

Το νομοσχέδιο τώρα για το οποίο συζητάμε και καλούμαστε να ψηφίσουμε και αφορά το θεσμικό πλαίσιο για τις διαδικασίες ελέγχου, τα διοικητικά μέτρα και τις κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων πρόκειται για το χρονικό μιας ακόμη προαναγγελθείσης αποτυχίας με ολίγον από πολιτική πελατειακών σχέσεων και οσμή ευνοιοκρατίας. Γιατί αυτό που πρόκειται να συμβεί με τον κατακερματισμό των ελέγχων και τη συμμετοχή διαφορετικών φορέων όπως και ο ΕΛΓΟ και ο ΕΦΕΤ που οι καθυστερήσεις στη σύνταξη ενός πορίσματος ελέγχου, κύριε Υπουργέ, θα φτάνει τους τέσσερις μήνες και τελικά η απόφαση η τελική για κυρώσεις θα βρίσκεται στα χέρια του Υπουργού, ο οποίος θα καθίσταται ευάλωτος στις εξυπηρητήσεις ημετέρων του, ακόμη και αν αυτοί είναι παραβάτες που θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία, αλλά και δημιουργούν έναν αθέμιτο ανταγωνισμό στους άλλους αγρότες. Πιστεύω βέβαια ότι δεν θα είστε εσείς που θα τα κάνετε όλα αυτά, αλλά πρέπει θεσμικά να το κατοχυρώνουμε όμως γιατί θα βρεθεί και εκείνος που θα τα κάνει.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ:** Ποιος;

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Δεν ξέρω. Έχετε αλλάξει πέντε Υπουργούς. Αν αλλάξετε και τον Τσιάρα, πείτε μου ποιος θα είναι ο επόμενος να σας πω τι θα κάνει.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Παρακαλώ, μην κάνετε διάλογο!

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ:** Πόσα τέτοια περιστατικά δεν είδαμε με τις ελληνοποιήσεις, υπενθυμίζοντάς μας ότι το ρουσφετολογικό κράτος της Δεξιάς είναι παρόν; Αντί, λοιπόν, για γενναία πρόστιμα και αυστηρούς ολοκληρωμένους ελέγχους από το κράτος, κάτω από μια ενιαία αρχή ελέγχου με τις ρυθμίσεις του παρόντος νομοσχεδίου θα έχουμε πλημμυρή έλεγχο, μείωση των ποινικών κυρώσεων για τους παραβάτες, μη δημοσίευση των παραβατών και έναν υποστελεχωμένο ΕΛΓΟ, ο οποίος αυτήν την στιγμή διαθέτει μόνο είκοσι ελεγκτές οδηγώντας τελικά στην ατιμωρησία. Γιατί η υποστελέχωση φέρνει την απαξίωση και ουσιαστικά τη δυσλειτουργία και το περιθώριο εκείνο για να γίνουν οι παρανομίες.

Επομένως, αν και το νομοσχέδιο ενσωματώνει μέτρα του πρόσφατου κανονισμού 1143 της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα των σκανδάλων, της κακοδιοίκησης και των πελατειακών σχέσεων, θα μετατραπεί σε ένα αντιαγροτικό και αντιαναπτυξιακό νόμο αναπαράγοντας το ισχύον καθεστώς της παραβατικότητας και της αναποτελεσματικότητας.

Και κλειώνοντας, κύριε Υπουργέ, θέλω να πω και κάτι για την Αχαΐα, έναν νόμο διαχρονικά αγροτικό, με ενδιαφέρον αυξημένο όπως και εσείς γνωρίζετε. Το ένα μεγάλο πρόβλημα είναι το θέμα του νερού, όπου η επέκταση της διώρυγας βορειοδυτικά του φράγματος του Πηνειού στη δυτική Αχαΐα είναι ένα έργο που προβλέπεται από το 1970, έχει εξαγγελθεί από δύο ή τρεις Πρωθυπουργούς και έχουμε μείνει εκεί, στις εξαγγελίες. Ερώτηση κάνω εδώ, ο Υπουργός τότε μου λέει δεν είναι του Αγροτικής Ανάπτυξης, είναι του Υποδομών. Πάω στο Υποδομών, μου λένε είναι του Αγροτικής Ανάπτυξης. Πληγαινόερχεται και βήμα δεν έχουμε κάνει. Να προγραμματίσουμε λιμνοδεξαμενές, ευκολότερα, μικρότερα τοπικά έργα που θα κληθούν τον αγρότη στην περιοχή του; Ερημοποιείται η ύπαιθρος, κύριε Υπουργέ. Ρήμαξαν τα χωριά. Στήστε και σηκώστε δημογραφικό ανάχωμα αν θέλουμε να κρατήσουμε την ελληνική ύπαιθρο και αν θέλουμε να στηρίξουμε τον κόσμο μας για να μην πω ότι αυτό έχει σχέση και με την εκπαίδευση και με την υγεία στην ύπαιθρο, αλλά και τις ταχύτατες και γρήγορες αποκαταστάσεις από τις φυσικές καταστροφές. Έχουμε το Δήμο Ερυμάνθου που τον επισκέφτηκα κιόλας πολλές φορές, κήκαν ολόκληρα ποιμνιοστάσια, κτηνοτρόφοι που ζουν μόνο από αυτό με οικογένειες ολόκληρες. Πότε θα αποκατασταθούν αυτά; Πότε θα στηριχθούν αυτοί οι άνθρωποι; Πότε θα αποκτήσουν ξανά τα πρόβατα στέγη; Πότε ζωικό κεφάλαιο;

Πότε φυτικό για να τα ταΐσουν και άλλα προϊόντα; Οπότε δείτε τα με την ανάλογη ευαισθησία που τους πρέπει, που τους αξίζει και τους οφείλουμε ως ελληνική πολιτεία.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Παναγιωτόπουλο.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Κωνσταντίνος Κατσαφάδος, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας.

Θα ακολουθήσει ο κ. Κυριαζίδης και μετά ο κ. Χήτας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΤΣΑΦΑΔΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όταν η γεωργία ευημερεί, ευημερεί και ένα κράτος. Και όταν η γεωργία έχει δυσκολίες ή έχει προβλήματα, αντιμετωπίζει προβλήματα και ένα κράτος. Αυτό το έχει πει το 1951 ο Πρόεδρος της Αμερικανικής Δημοκρατίας ο Χάρυ Τρούμαν. Δεν μπορούσε να πιστέψει κάποιος ότι ο Πρόεδρος μιας χώρας, μιας υπερδύναμης, μιας βιομηχανικής υπερδύναμης όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής θα έδινε τέτοια βαρύτητα και τέτοια σημασία στον πρωτογενή τομέα. Αν, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι Ηνωμένες Πολιτείες δίνουν τέτοια βαρύτητα στον πρωτογενή τομέα, καταλαβαίνετε με τις ιδιαιτερότητες τις οποίες έχει η Ελλάδα πόσο σημαντικό είναι για την πατρίδα μας να στηρίξουμε τον πρωτογενή τομέα και τους αγρότες. Νομίζω ότι ο κύριος Υπουργός ανέλυσε όσο το δυνατόν πιο εμπεριστατωμένα για ποιον λόγο οφείλουμε και πρέπει να στηρίξουμε την πρωτογενή παραγωγή στη χώρα μας για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε την περιφερειακή ανάπτυξη, για να μπορέσουμε να κρατήσουμε τους συμπατριώτες μας στον τόπο τους, για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε την αγροτική μας παραγωγή, για να μπορέσουμε να έχουμε επάρκεια σε ό,τι έχει να κάνει με τη διατροφική αλυσίδα της χώρας, αλλά και φυσικά για να μπορέσουμε να στηρίξουμε και την οικονομία.

Γιατί η Νέα Δημοκρατία το αγροτικό ισοζύγιο το παρέλαβε ελλειμματικό και μια χώρα και μια Κυβέρνηση η οποία δεν έχει κάνει τίποτα, δεν μπορεί σήμερα, πέντε χρόνια μετά, το αγροτικό ισοζύγιο να είναι πλεονασματικό και να φτάνει σχεδόν το μισό δισεκατομμύριο ευρώ. Κάτι πρέπει να έχει γίνει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για να υπάρχουν αυτά τα οικονομικά αποτελέσματα.

Επιτρέψτε μου όμως να πάω στο νομοσχέδιο αυτό καθαυτό και μετά να κάνω μια γενικότερη τοποθέτηση σε σχέση με αυτά τα οποία άκουσα από τους υπόλοιπους εκπροσώπους των κομμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το συγκεκριμένο σχέδιο το οποίο συζητάμε σήμερα είναι κάτι πάρα πολύ απλό. Εναρμονίζουμε μια ευρωπαϊκή οδηγία και την κάνουμε νόμο του κράτους, κάτι που επίσης έχει μια προστιθέμενη αξία γιατί δείχνει τη σημασία την οποία δίνουμε στους αγρότες και στην πρωτογενή παραγωγή. Θα μπορούσαν να έρθουν υπουργικές τροπολογίες, θα μπορούσαν να υπήρχαν υπουργικές κανονιστικές διατάξεις, αλλά το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων επέλεξε, και ορθώς, να δώσουμε μια ιδιαίτερη βαρύτητα, γιατί μιλάμε για ένα νέο σύστημα ελέγχου, πιστοποίησης και προστασίας ιδιαίτερων προϊόντων τα οποία ανεβάζουν την ποιότητα της χώρας μας, ανεβάζουν την εξαγωγική φήμη της χώρας μας, βοηθάμε τους παραγωγούς, βοηθάμε τους καταναλωτές. Γι' αυτόν τον λόγο λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φέραμε αυτόν τον νόμο.

Επίσης, επιτρέψτε μου να σας πω, γιατί επί της ουσίας δεν άκουσα τίποτα για το νομοσχέδιο, επί της ουσίας δεν άκουσα διαφωνίες για το νομοσχέδιο. Μια διαφωνία η οποία υπήρχε ήταν σε σχέση με τον ν.4691/2020 και το αν θα ισχύουν οι ποινές. Ήταν ξεκάθαρος ο Υπουργός. Θα ισχύουν αυτές οι ποινές. Αυτό το οποίο ισχύει με τον προηγούμενο νόμο του 2020, αυτές οι ποινές θα συνεχίσουν να ισχύουν. Οπότε, προς τι τέτοια συζήτηση; Προς τι όλος αυτός ο ντόρος, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Οι ίδιες ποινές οι οποίες ίσχυαν με τον νόμο Βορίδη, όπως είπατε το 2020, οι ίδιες ποινές θα συνεχίσουν να ισχύουν. Υπάρχει μια μεγάλη διαφορά όμως ότι ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος αναλαμβάνει και αποκτά τα εργαλεία για να μπορέσει να κάνει όλη αυτή τη διαδικασία σχετικά με τα προϊόντα για τα οποία μιλάμε, τα οποία είναι αυξημένης αξίας, αποκτά και μια άλλη δυ-

νατότητα. Και ποια είναι αυτή; Ότι αν σε κάποιον έλεγχος διαπιστωθεί κάποια άλλη παράβαση, κάποια άλλη παρατυπία έξω από το αντικείμενο για το οποίο ελέγχει, εκείνη την στιγμή καταγράφεται, δεσμεύεται το προϊόν και αναλαμβάνει κάποια άλλη υπηρεσία. Τι γινόταν μέχρι τώρα; Τίποτα, χάος. Πήγαινε μια υπηρεσία έβλεπε ότι υπάρχει μια παρανομία ή μια παρατυπία η οποία ήταν έξω από τις αρμοδιότητές της, στις καλές δες. Αυτό γινόταν.

Έρχεται, λοιπόν, σήμερα με αυτόν τον νόμο και αποκτά τις εξουσίες και τις δυνατότητες και το πλαίσιο λειτουργίας ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ούτως ώστε να κάνει ουσιαστικούς ελέγχους και ουσιαστικές παρεμβάσεις μέσα στη διαδικασία παραγωγής αγροτικών προϊόντων και σας ξαναλέω, όχι κάποιων τυχαίων αγροτικών προϊόντων, αλλά αυτών τα οποία αποτελούν -αν θέλετε- την κορωνίδα της αγροτικής παραγωγής, αυτών τα οποία έχουν μια υπεραξία, αυτών τα οποία, όπως μας έδειξε και η πρόσφατη περφόρμανς του κορωνοϊού, μπορούν να αποτελέσουν την εξαγωγική μας προμετωπίδα. Έτσι, να ενισχύσουμε και να βοηθήσουμε μέσα από αυτούς, μέσα από αυτό το αδιάβλητο σύστημα το οποίο θα μπορεί και θα έχει μια ξεκάθαρη αντιμετώπιση γύρω από όλα αυτά τα προϊόντα και να ενισχύσει τη φήμη τους και την υπεραξία τους. Αυτό κάνουμε, λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα.

Άκουσα βέβαια και κάτι άλλο. Ότι ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» έχει μόνο είκοσι ελεγκτές. Το μητρώο έχει ενενήντα δύο. Μπορεί να είναι είκοσι στην κεντρική διοίκηση, αλλά και ο αντιπρόεδρος, όπως ακούσατε κατά τη διάρκεια της ακρόασης των φορέων, είπε ότι υπάρχουν ενενήντα δύο ελεγκτές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οι οποίοι θα επιφορτιστούν με αυτή τη διαδικασία και θα υπάρξουν και άλλοι. Δεν μπορεί να καθόμαστε και να λέμε τέτοιες ανακρίβειες, όμως.

Ας πάμε όμως και σε μια γενικότερη συζήτηση, να προεκταθώ και σε όλα αυτά τα οποία άκουσα γενικότερα γύρω από την αγροτική πολιτική. Σας είπα ότι δεν μπορεί το αγροτικό ισοζύγιο να είναι πλεονασματικό και κοντά στο μισό δισεκατομμύριο και να κατηγορείτε την Κυβέρνηση ότι δεν έχει κάνει κάτι.

Την περασμένη εβδομάδα ήμασταν εδώ κι έτυχε να είμαι και τότε Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος, όταν ήρθε το νομοσχέδιο για την κατάργηση του Ειδικού Φόρου Κατανάλωσης στα αγροτικά καύσιμα. Τότε, κανένας από την Αντιπολίτευση δεν συζητήσε γι' αυτό το θέμα. Και κανένας δεν είπε ένα μπράβο. Ήταν μια διακαίωση στους αγρότες για ένα δίκαιο αίτημά τους.

Τότε συζητάγαμε πάλι μισή μέρα, όπως και σήμερα, και κανένας δεν είπε ότι αυτό το μέτρο το οποίο παίρνει η Κυβέρνηση είναι προς τη σωστή κατεύθυνση. Κανένας δεν επιβρόμβευσε την προσπάθεια την οποία έκανε η Κυβέρνηση απέναντι σε ένα δίκαιο αίτημα των αγροτών, προσπαθώντας με τη δημοσιονομική πολιτική την οποία ακολουθεί, να βρει αυτόν τον δημοσιονομικό χώρο για να μπορέσει να το ικανοποιήσει. Φυσικά δεν είπαμε ότι λύσαμε τα προβλήματα των αγροτών, σε καμία περίπτωση.

Ακούω τον εισηγητή του ΣΥΡΙΖΑ να λέει: «Θέλουμε η νέα ρύθμιση δανείων, που θα κάνετε για τους αγρότες, να έχει ως βάση τη δική μας». Πόσο χρόνο διήρκησε η δική τους; Και σε ποιους αναφερόταν; Δεν λέμε ότι ήταν κακή. Το είπε ο και ο κύριος Υπουργός. Αυτή είναι η διαφορά μας. Δεν λέμε ότι ήταν κακή. Μπορείτε να μας πείτε όμως πόσο χρόνο διήρκησε; Και ήταν για όλους τους αγρότες ή μόνο για τους συνεταιρισμούς;

Γιατί η δική μας ρύθμιση η οποία έρχεται, που θα την κρίνετε όταν έρθει, που μιλάμε για γενναίες περικοπές, ακόμα και στο αρχικό κεφάλαιο, για μειώσεις των τόκων, δεν είναι μόνο για τους συνεταιρισμούς. Είναι και για τον κάθε αγρότη ξεχωριστά.

Οπότε μαζί με την κατάργηση του ειδικού φόρου για τα καύσιμα, για το αγροτικό πετρέλαιο, μαζί με το Πρόγραμμα «ΓΑΙΑ», για να έχουν φθηνή ηλεκτρική ενέργεια, προσπαθούμε, όπως είπε ο κύριος Υπουργός, να μειώσουμε, κάτω από αυτές τις δυσκολες συνθήκες, το κόστος παραγωγής των αγροτών. Είναι σημαντικές κινήσεις αυτές, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Προχωρήσαμε και σε άλλα όμως δεν είναι μόνο αυτά. Εκτός από την εξαγγελία του κυρίου Πρωθυπουργού ότι έρχεται σύντομα μια ρύθμιση για τα δάνεια, γυρίσαμε και μιλήσαμε για τα θερμικά.

Κι εδώ, επιτρέψτε μου, κύριε Κουκουλόπουλε, αλλά κάποια στιγμή και στο ΠΑΣΟΚ θα πρέπει να αποφασίσετε αν είστε υπέρ ή κατά των θερμοκηπίων. Υπήρχαν συνάδελφοι από την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ οι οποίοι μας κατηγορήσαν εμμέσως, πλην σαφώς -πριν, εδώ, σε αυτήν την Αίθουσα- ότι κάνουμε υπερβολική κατάτμηση και είμαστε φανατικά υπέρ των θερμοκηπίων.

Ο Πρωθυπουργός εξήγγειλε ένα πρόγραμμα το οποίο θα αγγίξει τα 600 εκατομμύρια με τη συνδρομή του ιδιωτικού τομέα και του τραπεζικού συστήματος, για να μπορέσουμε να φτιάξουμε σύγχρονα θερμοκήπια, γιατί, όπως σας είπε ο κύριος Υπουργός, ένα θερμοκήπιο πενταπλασιάζει την παραγωγή σε σχέση με το συμβατικό τρόπο παραγωγής. Πόσο θα αυξήσει την αγροτική παραγωγή στη χώρα μας;

Όλοι γνωρίζουμε από την ίδρυση του νεοελληνικού κράτους, από την ίδρυση του κράτους μας, ότι το μεγαλύτερο πρόβλημα του αγροτικού τομέα είναι οι μικρές γαίες, είναι ο κατακερματισμός ο οποίος υπάρχει γύρω από την αγροτική γη.

Τι ερχόμαστε να κάνουμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι; Κάτι που δεν άκουσα να το λέτε όμως. Ερχόμαστε και δίνουμε τη δυνατότητα σε όσους αγρότες συμμετέχουν σε συνεργατικά σχήματα -όχι σε συνεταιρισμούς, σε συνεργατικά σχήματα- να έχουν μείωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων πάνω από 50%. Αυτό δεν είναι μια σημαντική βοήθεια για τους αγρότες για να μπορέσουν να συνεχίσουν να κάνουν τη δουλειά τους; Δεν είναι ένα μήνυμα -αν θέλετε- στους νέους της υπαίθρου και δεν είναι ένα «σινιάλο» για να μείνουν στα χωριά τους, να μείνουν στις πατρογονικές τους εστίες και να προσπαθήσουν; Δεν είναι πάρα πολύ σημαντικό; Ή μήπως δεν είναι σημαντικό αυτό το οποίο είπε ο Πρωθυπουργός για τις αδρανείς δημόσιες γαίες όπου κι εκεί μπορούμε να προσπαθήσουμε και να κάνουμε θερμοκήπια;

Εμείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας έχω ξαναπεί από αυτό εδώ το βήμα, δεν λέμε ότι τα λύσαμε όλα ούτε ότι έχουμε ένα «μαγικό ραβδάκι» με το οποίο μπορούμε να τα λύσουμε όλα. Λέμε ότι προσπαθούμε με βάση τις αντικειμενικές δυνατότητες τις οποίες έχει η χώρα, τα περιθώρια τα οποία έχουμε για να δράσουμε πολιτικά και προσπαθούμε να έχουμε το βέλτιστο δυνατό, το καλύτερο αποτέλεσμα σε όλους τους τομείς.

Και να για εμάς ο πρωτογενής τομέας είναι σημαντικός. Σας ανέλυσα και σας είπα όχι μόνο για το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, το οποίο μιλάμε, αλλά και για μια σειρά από πράγματα που έχουν γίνει και που δρομολογούνται να γίνουν, τα οποία είναι πάρα πολύ σημαντικά για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε την αγροτική μας παραγωγή, για να μπορέσουμε να στηρίξουμε τους αγρότες οι οποίοι πράγματι κάνουν μια πάρα πολύ σημαντική προσπάθεια και είναι πάρα πολύ σημαντική η δουλειά τους για όλους τους ανθρώπους της πόλης, όπως είμαστε εμείς.

Σε αυτήν την προσπάθεια, το μόνο το οποίο, δυστυχώς, ακούμε να είναι να δώσουμε περισσότερα λεφτά. Πέρασε αυτή η εποχή του «όλα τα καλά, όλα τα λεφτά». Αυτήν τη στιγμή χρειάζονται συγκεκριμένες προτάσεις με βάση τις εξελίξεις, με βάση την τεχνολογία, οι οποίες μπορούν να αναβαθμίσουν τον πρωτογενή τομέα στη χώρα μας. Αυτές τις προτάσεις είμαστε ανοικτοί να τις ακούσουμε και να τις συζητήσουμε. Μέχρι, όμως, να ακούσουμε τέτοιες προτάσεις, οι οποίες είναι ρεαλιστικές, εμείς θα συνεχίσουμε να κάνουμε τη δουλειά μας προς όφελος της ελληνικής παραγωγής, προς όφελος των Ελλήνων αγροτών, προς όφελος της ελληνικής κοινωνίας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κατσαφάδο.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Δημήτρης Κυριαζίδης, βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Ακολουθεί ο κ. Χήτας, μετά η κ. Δεληκάρη και μετά η κ. Αντωνίου.

Ορίστε, κύριε Κυριαζίδη, έχετε τον λόγο.

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΥΡΙΑΖΙΔΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ευχηθώ χρόνια πολλά στις εορτάζουσες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ορθά ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος αναφέρθηκε ότι η βαριά βιομηχανία του τόπου μας είναι ο πρωτογενής τομέας. Θα έλεγα ότι εδώ θα έπρεπε να

υπάρχει μια σύμπραξη για τη διασφάλιση του σε κάθε επίπεδο. Όμως και κατά τη συζήτηση του συζητούμενου νομοσχεδίου στις επιτροπές αλλά και σήμερα ελάχιστα ασχοληθήκαμε με το περιεχόμενο του συγκεκριμένου νομοσχεδίου.

Το συζητούμενο νομοσχέδιο ευθυγραμμίζει την εθνική μας νομοθεσία με τον κανονισμό 1143/2024 της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εναρμονίζει το νομικό πλαίσιο της χώρας μας σύμφωνα με τον κανονισμό 625/2017 της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Βεβαίως, θα μπορούσε να υπάρξει διαδικασία με απλή κύρωση του αναφερθέντα κανονισμού, όμως θα ήταν αναγκαία η έκδοση σχετικών υπουργικών αποφάσεων για την εφαρμογή του κανονισμού. Έτσι, ορθώς κατά την άποψή μου η ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης επέλεξε κοινοβουλευτική διαδικασία προκειμένου να υπάρξει ανάλογη συζήτηση και τοποθέτηση από κάθε κοινοβουλευτική πτέρυγα αλλά και ακρόαση εξωκοινοβουλευτικών προσώπων και φορέων, που βεβαίως εξέφρασαν θετική άποψη για το νομοσχέδιο ζητώντας μάλιστα να υπάρξει και μεγαλύτερη αυστηροποίηση.

Κοινός τόπος και αποδοχή από κάθε πλευρά, όπως προέκυψε κατά τις συνεδριάσεις της αρμόδιας επιτροπής, ήταν -και πιστεύω συνεχίζει να είναι, μολοντί δεν ομολογείται σήμερα στην Ολομέλεια- να υπάρχουν οι επιβαλλόμενοι και αποτελεσματικοί έλεγχοι και βεβαίως κυρώσεις.

Το νομοσχέδιο σκοπεί στην προστασία και ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων με απαραίτητα εργαλεία, διασφαλίζοντας την προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, την προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα, δηλαδή για προϊόντα που συνδέονται άμεσα με την ταυτότητα της χώρας μας, την ιστορία, την παράδοση και αφορούν χιλιάδες αγρότες και παραγωγούς μας. Επίσης, οι ομάδες παραγωγών προϊόντων, όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, υποστηρίζονται επιπλέον καθόσον θεσπίζεται ειδικό σήμα αναγνώρισης. Προς δε παρέχεται νομική κάλυψη για την προστασία των προϊόντων τους από αθέμιτες πρακτικές.

Το νομοσχέδιο διασφαλίζει την αυθεντικότητα των προϊόντων αυτών, προστατεύει τους καταναλωτές από απάτες και παραγωγούς από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Το ζούμε έντονα στην περιοχή μου, ειδικότερα με τη συγκεκριμένη ΠΟΠ παραγωγή -την πατάτα εννοώ- από τον αθέμιτο ανταγωνισμό, καθότι παρατηρείται διπλάσια κατανάλωση πανελλαδικά, πατάτα Νευροκοπίου, παράγονται ογδόντα τόνοι και εσωτερικά πωλούνται εκατόν πενήντα.

Βεβαίως, φέτος λόγω της λειψυδρίας, όπως τόνισα και στην επιτροπή, υπάρχει μία μείωση 20% σε αυτή την παραγωγή. Και, βεβαίως, κύριε Υπουργέ, σας ενημέρωσα ότι είναι αναγκαίο να υπάρξει η κατασκευή ενός φράγματος να καλύψει αυτή την ανομβρία στην περιοχή αυτή, διότι είναι μια ιδιαίτερη παραμεθόρια περιοχή και το έχει ανάγκη.

Το νομοσχέδιο ενισχύει το σύστημα ελέγχου ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», το οποίο το καθιστά πιο ευλύγιστο, ταχύτερο, διαφανές και αποτελεσματικό τελικά, προβλέποντας μια ενιαία επιτροπή για όλες τις παραβάσεις, η οποία είναι υπεύθυνη για την εκτίμηση και την επιβολή των προστίμων. Με αυτόν τον τρόπο το όλο πλαίσιο γίνεται πιο αποτελεσματικό, πιο αυστηρό και λειτουργεί αποτελεσματικά για επίδοξους παραβάτες.

Το νομοσχέδιο, επίσης, προχωρά σε μία πιο οργανωμένη και σοβαρή αναγνώριση των ομάδων παραγωγών. Έτσι ενισχύεται και ενθαρρύνεται ταυτοχρόνως η συλλογικότητα και η αναγκαιότητα. Και, βεβαίως, όπως προαναφέρθηκε, ενισχύεται η προστασία των ενδείξεων με αυτόν τον τρόπο και διασφαλίζονται εκείνα τα προϊόντα που μόνο πληρούν τα κριτήρια ποιότητας και προέλευσης.

Βεβαίως, κατατέθηκε και μία τροπολογία, η οποία περιέχει θετικά και για τον τόπο μου στοιχεία, που αναφέρονται στις ρυθμίσεις που αφορούν κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, όπως επίσης και παραχώρηση χρήσης αγροτικών ακινήτων σε κατ' επάγγελμα αγρότες, που το έχει ιδιαίτερα ανάγκη ο τόπος μας, διότι υπάρχουν ακίνητα αγροτικής παρουσίας και κατάστασης που θα εγείρουν και ζητήματα έλλειψης νέων αγροτών, που πράγματι ενισχύουν την τοπική παραγωγή, διότι ο τόπος μας ο Νομός Δράμας κατ' εξοχήν είναι ένας τόπος πρωτογενούς τομέα και παραγωγής.

Ευχαριστώ, συνάδελφοι και συναδέλφισσες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κυριαζήδη.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Κωνσταντίνος Χήτας, Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Ελληνικής Λύσης.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Μπλέξατε, κύριε Τσιάρα. Πού μπλέξατε; Πού πήγατε και μπλέξατε;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Γι' αυτό έμπλεξα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Μπλέξατε και δεν βλέπω να ξεμπλέκετε όχι εσείς, η πατρίδα μας. Ξέρετε θέλει, τουλάχιστον, πολιτικό θράσος. Εννοείται ότι δεν απευθύνομαι προσωπικά σε εσάς αλλά στην Κυβέρνησή σας. Και είναι και ακόμα νωπές οι δηλώσεις του Κοινοβουλευτικού σας Εκπροσώπου τις οποίες όταν τις ακούς μπορεί να εξοργιστείς κιόλας. Εγώ εξοργίζομαι, δηλαδή, με αυτά που άκουσα πριν από λίγο. Πόσο πολύ η Νέα Δημοκρατία νοιάζεται για τον πρωτογενή τομέα, αυτή η Κυβέρνηση. Θέλει πολιτικό θράσος να ακούς τα στελέχη της Κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας, μιλώντας στον ελληνικό λαό, να λένε ότι ενδιαφέρονται και δίνουν μεγάλο βάρος στον πρωτογενή τομέα όταν ο ίδιος ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης έθεσε σε επιτήρηση τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Προφανώς ο άνθρωπος συνειδητοποίησε ότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ χρεοκόπησε. Όπως, επίσης, κύριε Υπουργέ χρεοκόπησε και ο ΕΛΓΑ, την ίδια ώρα που η Ευρωπαϊκή Ένωση, κύριε Υπουργέ, επιβάλλει τεράστια πρόστιμα και κάνει λόγο για διαφθορά. Αυτή είναι η εικόνα του πρωτογενούς τομέα. Αυτή είναι η εικόνα της αγροτικής ανάπτυξης στην Ελλάδα. Για αυτήν επείρεστε εσείς και λέτε ότι νοιάζεστε με χρεοκοπημένο ΟΠΕΚΕΠΕ, χρεοκοπημένο ΕΛΓΑ και Ευρωπαϊκή Ένωση να μας έχει ταράξει στα πρόστιμα για διαφθορά.

Σε αυτά να απαντήσετε, αφήστε τα επικοινωνιακά τρικ. Όλα τα υπόλοιπα είναι, τουλάχιστον, πολιτικό θράσος να βγαίνει αυτή η Κυβέρνηση και να λέει ότι νοιάζεται. Μπήκε λουκέτο ουσιαστικά στο ίδιο το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, κύριε Τσιάρα. Μιλάμε για την πλήρη διάλυση του πρωτογενούς τομέα. Εγώ θα συμφωνήσω σε κάτι.

Κύριε Τσιάρα, εγώ θα συμφωνήσω σε κάτι μαζί σας. Παραλάβετε καμένη γη. Συμφωνώ. Όμως, εσείς δεν κυβερνούσατε και πριν; Από ποιον παραλάβετε καμένη γη; Από τον «Χουντίνι της αγροτιάς» τον Αυγενάκη που δεν ξέρει να ξεχωρίζει το φτυάρι; Από τον «κορυφαίο νομικό» Βορίδη; Από ποιον παραλάβετε καμένη γη; Δικοί σας Υπουργοί ήταν όλοι αυτοί που δεν ξέρουν να ξεχωρίζουν το ραπανάκι από το δαμάσκηνο! Και αυτοί είχαν την τύχη του πρωτογενούς τομέα της χώρας μας -που θα έπρεπε να είμαστε η πιο πλούσια χώρα στον τομέα αυτό- στα χέρια τους. Λέτε ότι παραλάβετε καμένη γη.

Ξέρετε ποιοι, πραγματικά, νοιάζονται για τον πρωτογενή τομέα και όχι εσείς; Οι Ολλανδοί. Και το αποδεικνύουν όπως θα κάναμε και εμείς όταν θα πάρουμε την διακυβέρνηση της χώρας στα χέρια μας. Είναι πράγματα τα οποία τα υποστηρίζουμε εδώ μέσα πολύ έντονα από το 2019. Και σε όλα, φυσικά, δικαιωνόμαστε. Και οι Ολλανδοί που η χώρα τους σε έκταση είναι όσο η Πελοπόννησος και είναι το θερμότερο της Ευρώπης, αυτοί οι άνθρωποι, πραγματικά, νοιάζονται για τον πρωτογενή τομέα. Οι Ολλανδοί οι οποίοι έχουν πάνω από ενενήντα χιλιάδες στρέμματα θερμοκηπιακές καλλιέργειες.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Εκατόν είκοσι χιλιάδες στρέμματα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Ακόμη καλύτερα, να αγιάσει το στόμα σας. Εκατόν είκοσι!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Μα, σας λέω την πραγματικότητα.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Είπα επάνω από ενενήντα εγώ, εσείς λέτε εκατόν είκοσι. Αυτοί, λοιπόν, νοιάζονται. Εσείς δεν νοιάζεστε. Δεν σας νοιάζει! Δεν σας ενδιαφέρει!

Οι Ισπανοί, ναι, ενδιαφέρονται οι άνθρωποι. Το Ισραήλ ενδιαφέρεται στην πράξη, όχι στα λόγια.

Σας είπα και το πρωί ο Πρόεδρος μας ότι στην Αλμερία έχουν τετρακόσιες χιλιάδες στρέμματα θερμοκηπίων και παράγουν

δυόμισι με τρία δισεκατομμύρια τόνους φρούτων και λαχανικών. Τι να πούμε τώρα εμείς εδώ που είμαστε ο παγκόσμιος παράδεισος, τα ευλογημένα αυτά χώματα, τα ευλογημένα νερά, ο ευλογημένος ήλιος και μπλέξαμε με αυτές εδώ τις κυβερνήσεις τόσα χρόνια και μας φτάσατε εδώ που μας φτάσατε;

Μιλώντας πάντα με βάση την ΕΛΣΤΑΤ και όχι την Ελληνική Λύση, η καλλιεργούμενη γεωργική γη μειώνεται συνεχώς αντί να αναπτύσσεται και θα έρθει η ώρα που θα πεινάσουμε. Το 2022 ήταν 28,9 εκατομμύρια στρέμματα, ενώ το 2016 ήταν στα 32 εκατομμύρια στρέμματα. Αντιλαμβάνεσθε ότι τίποτα, μα τίποτα δεν πάει καλά.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα «τρέξω» για να μην καθυστερήσω τη διαδικασία και θα πάω στην τροπολογία. Εδώ έχει ενδιαφέρον. Πρώτο άρθρο: τοπικός οίνος, παρατάσεις λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων. Άλλο άρθρο: αποζημιώσεις ζωικού κεφαλαίου που έπαθαν ζημιά. Θα τα ψηφίσουμε γιατί οι άνθρωποι έχουν ανάγκη και δίνετε αποζημιώσεις.

Πάμε τώρα στο άρθρο 6 της τροπολογίας. Οι «καλοπλευράκηδες» είναι αυτοί της ιστορίας. Οι «σωστοπλευράκηδες» της ιστορίας. Εσείς είστε με τη σωστή πλευρά της ιστορίας και παίρνετε μέτρα κατά της Ρωσίας, κάνετε εμπάργκο κατά της Ρωσίας αλλά ο φουκαράς ο ροδακινάς, ο καλλιεργητής από την Ημαθία, δεν μπορεί να κάνει εξαγωγή ροδάκινα. Ξυπνάτε, όμως, σιγά-σιγά τώρα και κάνετε μερική άρση του εμπάργκο και ας βάλουμε τις εταιρείες που ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχουν υποκαταστήματα στη Ρωσία. Και λέτε: «Εντάξει, ας πάρουν μία άδεια οι άνθρωποι. Φτάνει με το εμπάργκο».

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Δηλαδή είστε και με τη σωστή πλευρά της ιστορίας με μέτρα και αντίποινα κατά της Ρωσίας και εμπάργκο, τώρα, όμως, θέλετε να πάρετε κάποιες εταιρείες στη Ρωσία. Σοβαρά; Και αφήνετε τον απλό κόσμο, τον λαό, τον Έλληνα, τον μεροκαματιάρη, τον γεωργό, τον κτηνοτρόφο, τον γουναρά να μην μπορεί να κάνει εξαγωγές στη Ρωσία; Κάντε το για όλα! Γιατί η σωστή πλευρά της ιστορίας είναι να είσαι με το καλό της Ελλάδας, με το καλό των Ελλήνων πολιτών, με το καλό του επιχειρείν του ελληνικού και όχι με το καλό της Ευρώπης που τώρα ξαφνικά λέει «ας βγάλουμε και κάποιους από το εμπάργκο να μπορούν να πηγαίνουν».

Εν πάση περιπτώσει, θα ψηφίσουμε και στην τροπολογία γιατί στηρίζονται κάποιοι άνθρωποι που έχουν πληγεί. Δεν μπορούμε να πούμε όχι σε αυτό.

Πάμε παρακάτω. Ακούστε, κύριε Τσιάρα, καμιά φορά νοσταλγώ τις πολιτικές μας μάχες όταν ήσασταν κυβερνητικός εκπρόσωπος, πριν αναλάβετε αυτό το υπέροχο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, που μπλέξατε.

**ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ:** Υπέροχο ή έμπλεξε τελικά;

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Ειρωνικό ήταν το «υπέροχο».

Τι διαβάζουμε σήμερα; Έντεκα Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας καταθέσανε -λέει- ερώτηση στον Υπουργό Οικονομικών, τον κ. Χατζήδρακη, για τα κόκκινα δάνεια των πολιτών. Βρε, πρεμούρα τώρα! Έντεκα Βουλευτές, θα σας πω ποιοι είναι αυτοί. Έχουν πρεμούρα οι έντεκα Βουλευτές αυτοί οι οποίοι άμα τους αναλύσεις έναν-έναν τους βλέπεις σε κάτι γωνίες πίσω αλλά λειτουργούν...

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Εμείς κάνουμε και την αντιπολίτευση, γιατί δεν υπάρχει αντιπολίτευση!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Μ' αρέσει αυτή η διαδραστικότητα στο Κοινοβούλιο γιατί είχαμε αποκοιμηθεί πριν από λίγο.

**ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ:** Μας παρασύρει η θεατρικότητά σου!

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Εμένα με παρασύρει η δική σας θεατρικότητα ως Κυβέρνηση, γιατί βάλανε έντεκα «αποσυμπιεστές», «βαλβίδες αποσυμπίεσης». Τώρα που καταρρέετε ως χάρτινος πύργος, τώρα που βλέπετε το 20% των δημοσκοπήσεων και έχει πιάσει κρίκος ιδρώτας, τώρα που τραγουδάτε Παπακωνσταντίνου «Κατα... κατα... καταρρέω», τώρα βάλανε έντεκα Βουλευτές να κάνουν ερώτηση, να νοιαστούν για τους Έλληνες πολίτες που αυτή η Κυβέρνηση του έχει γδάρει, τους έχει

ρουφήξει το μεδούλι, τους έχει πάρει τα σπίτια, που χαϊδεύει τις τράπεζες και έχει αφήσει απροστάτευτο τον πολίτη. Και τώρα θυμήθηκαν έντεκα Βουλευτές του κυβερνώντος κόμματος να κάνουν ερώτηση στον Υπουργό Οικονομικών για τα κόκκινα δάνεια. Τι λέτε, μωρέ; Παραιτηθείτε, αφού διαφωνείτε!

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ολοκληρώστε, παρακαλώ.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΗΤΑΣ:** Τελειώνω.

Εκατόν πενήντα οκτώ μείον έντεκα, εκατόν σαράντα επτά, άρα πάμε σε εκλογές να αλλάξει Κυβέρνηση! Γιατί αυτό είναι «τζάμπα μάγκας». Δεν στηρίζω την Κυβέρνηση σε όλα, ψηφίζω «ναι» σε όλα αλλά κάνω αντιπολίτευση για να δείξω ότι εγώ είμαι και λίγο... Δεν είναι έτσι. Αυτά είναι τακτικές Σαμαρά. «Το παίζω αντάρτης αλλά τα ψηφίζω όλα, κύριε Μητσοτάκη», προσδοκώντας σε κάτι στο μέλλον. Αυτοί λέγονται «τζάμπα μάγκες» και στη ζωή και στην πολιτική. Οι έντεκα Βουλευτές.

Κλείνω. Τα υπόλοιπα αύριο και μεθαύριο. Έχουμε νομοσχέδια κάθε μέρα. Εδώ θα είμαστε.

Θυμίζω την πρόταση νόμου που κατέθεσε σήμερα το πρωί η Ελληνική Λύση και ο Πρόεδρός μας Κυριάκος Βελόπουλος. Καταθέσαμε μία πρόταση νόμου και περιμένουμε απ' όλα τα κόμματα να συμφωνήσουν, να τη συνυπογράψουν και να γίνει νόμος του κράτους, για σύνταξη σε γονείς παιδιών ΑΜΕΑ. Δεν χωράνε εδώ πολιτικά. Δεν χωράνε τίποτε. Γιατί, όπως είναι αυτή τη στιγμή η κατάσταση με τον ισχύοντα νόμο, υπάρχουν πάρα πολλές προϋποθέσεις και μένει πολύς κόσμος έξω. Να ξηλωθούν, λοιπόν, οι όροι της ντροπής που υπάρχουν αυτή τη στιγμή, που είχαν βάλει η Νέα Δημοκρατία, ο ΣΥΡΙΖΑ και το ΠΑΣΟΚ και να υπερψηφιστεί και να μπει υπογραφή από όλα τα κόμματα στην πρόταση νόμου της Ελληνικής Λύσης για σύνταξη σε όλους τους γονείς των παιδιών ΑΜΕΑ. Υπάρχει κάποιος που δεν θα υπογράψει αυτή την πρόταση νόμου;

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Χίτη.

Καλείται στο Βήμα η κ. Αγγελική Δεληκάρη, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας, και ακολουθεί η κ. Μαρία Αντωνίου και ο κ. Γεώργιος Καρασμάνης.

**ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΛΗΚΑΡΗ:** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητάμε και καλούμαστε σήμερα να υπερψηφίσουμε στην Ολομέλεια ένα ιδιαίτερα σημαντικό νομοσχέδιο του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων που αφορά στο ζωτικό κομμάτι του ελέγχου πολύ συγκεκριμένων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που εμπίπτουν στις κατηγορίες προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης, καθώς και των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων.

Τις προηγούμενες ημέρες έγινε αρκετή συζήτηση στην αρμόδια επιτροπή με τοποθετήσεις που κατέστησαν σαφή τη στόχευση, τις προβλέψεις και τα θετικά στοιχεία του υπό ψηφισή νομοσχεδίου. Είχαμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε με ενδιαφέρον, όχι μόνο τα όσα είπε ο εισηγητής της Πλειοψηφίας, ο αγαπητός συνάδελφος Γιώργος Στύλιος, αλλά και οι συνάδελφοι των υπόλοιπων κομμάτων. Επιπλέον, ακούσαμε τα σχόλια των εκπροσώπων, των φορέων, δηλαδή των κατ' εξοχήν ειδικών και άμεσα ενδιαφερομένων.

Το παρόν νομοσχέδιο στοχεύει να θεραπεύσει μια σειρά ζητημάτων που άπτονται του ελέγχου και του πλαισίου πιστοποίησης των προϊόντων προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης, καθώς και των εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων.

Ζούμε σε μια χώρα κατά βάση αγροτική. Ο πρωτογενής τομέας διαδραματίζει καίριο ρόλο στην οικονομική ζωή της κάθε κοινωνίας, σε κάθε περιφέρεια της πατρίδας μας. Τα παραπάνω προϊόντα αποτελούν την ταυτότητα συγκεκριμένων περιοχών, τις αναδεικνύουν, τις ενισχύουν και διαφημίζουν παράλληλα τη χώρα μας στο εξωτερικό.

Κατάγομαι από τη Χρυσούπολη του Δήμου Νέστου και εκλέγομαι στην Περιφερειακή Ενότητα Καβάλας. Στον τόπο μας παράγονται αρκετά προϊόντα που εμπίπτουν στις παραπάνω κατηγορίες. Να αναφέρω ενδεικτικά το ελαιόλαδο της Θάσου,

τις ελιές θρούμπες της Θάσου, τυριά -φέτα, κασέρι- καθώς και τον οίνο της περιοχής μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με το παρόν νομοσχέδιο η χώρα μας εναρμονίζει τη νομοθεσία της με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ειδικότερα με τον κανονισμό 1143/2024. Όπως τόνισε και στις τοποθετήσεις του στην Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου ο εισηγητής μας, όσο και ο Αντιπρόεδρος του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», είναι αυτονόητη η εναρμόνιση των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τους κανονισμούς που ψηφίζονται και αυτή η υποχρέωση αποτελεί ένα σημαντικό μέρος των νομοθετικών πρωτοβουλιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων διαχρονικά.

Ως προς τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», τον κατ' εξοχήν φορέα που σηκώνει το βάρος των ελέγχων και της πιστοποίησης των προϊόντων ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης, είναι σαφές πως το νομοσχέδιο ενισχύει τον θεσμικό του ρόλο, τις αρμοδιότητες και τις δυνατότητές του. Άλλωστε μετά την αναγνώριση ενός προϊόντος ως προϊόν προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης ή προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης, ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» πιστοποιεί τις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις μετά από αίτησή τους για την παραγωγή και συσκευασία ή και διακίνηση με ιδιωτική ετικέτα του εν λόγω προϊόντος ΠΟΠ ή ΠΓΕ.

Αξίζει να σημειωθεί πως η διαδικασία επιβολής διοικητικών προστίμων, ελέγχου και πιστοποίησης είναι ζωτικής σημασίας για τη διατήρηση της υψηλής ποιότητας των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων που φέρουν τις ενδείξεις ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, τόσο για να προστατεύουν τους αγρότες και παραγωγούς μας από πρακτικές αθέμιτου ανταγωνισμού, όσο και τους καταναλωτές, φυσικά σε επόμενο στάδιο, αφού οι τελευταίοι θα πρέπει να γνωρίζουν πως το προϊόν το οποίο αγοράζουν είναι ακριβώς εκείνο που περιγράφεται στη συσκευασία του και όχι κάτι άλλο σε υψηλότερη ενδεχομένως τιμή.

Τα προϊόντα αυτά τα οποία είναι εξαγώγιμα αποτελούν πρεσβευτές της πολύ ποιοτικής αγροτικής και κτηνοτροφικής παραγωγής της χώρας μας στο εξωτερικό. Μέσα από διαρκείς ελέγχους και διαδικασίες πιστοποίησης διασφαλίζεται πως αυτά τα προϊόντα θα φτάνουν στην ευρωπαϊκή και παγκόσμια αγορά δίχως την παραμικρή σκιά ως προς την ταυτότητά τους. Όλα αυτά καλύπτονται από τις διατάξεις του δεύτερου μέρους του νομοσχεδίου, ενώ στο τέταρτο μέρος ρυθμίζονται περαιτέρω οι διαδικασίες ελέγχου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η στήριξη της γεωργίας, της κτηνοτροφίας, η πιστοποίηση, η ανάδειξη και η προώθηση των ποιοτικών προϊόντων της ελληνικής γης οφείλει να είναι στην προμετωπίδα της πολιτικής μας, στο επίκεντρο των προπαθειών μας για την ανάπτυξη του πρωτογενούς τομέα με πρόνοια για τους ανθρώπους του μόχθου, τους αγρότες και τους κτηνοτρόφους μας της επαρχίας, των πιο απομακρυσμένων περιοχών και λιγότερο ενδεχομένως προνομιάς, που παρά τις αντιξοότητες σε ένα περιβάλλον που διαρκώς γίνεται πιο απαιτητικό και ανταγωνιστικό συνεχίζουν με μεράκι να προσφέρουν προϊόντα που ικανοποιούν τα πιο αυστηρά ποιοτικά κριτήρια.

Με το σημερινό νομοσχέδιο κάνουμε ένα βήμα για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου που εγγυάται τη συνέχιση της παραγωγής αυτών των ποιοτικών προϊόντων και γι' αυτόν το λόγο σας καλώ να το υπερψηφίσετε.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστώ πολύ την κ. Δεληκάρη.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Μαρία Αντωνίου, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

**ΜΑΡΙΑ ΑΝΤΩΝΙΟΥ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζουμε όλοι και όλες πολύ καλά ότι ο τομέας της γεωργίας και η πρωτογενής παραγωγή αποτελούν μία από τις βασικές μηχανές κίνησης του οχήματος της εθνικής μας οικονομίας. Είναι μια μηχανή που ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας επιδιώκουν με συντονισμένο σχεδιασμό να αναβαθμίζουν διαρκώς, ώστε να επιταχύνεται η πορεία της εθνικής μας οικονομίας.

Το νομοσχέδιο, λοιπόν, που συζητάμε σήμερα είναι το καύσιμο αυτής της μηχανής που θα της δώσει την απαιτούμενη ώθηση καθώς ενσωματώνει τον κυβερνητικό σχεδιασμό για την ενίσχυση των ελληνικών αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, ώστε να έχουν κυρίαρχη θέση στις διεθνείς αγορές και να τα καταστήσει άκρως ανταγωνιστικά.

Ο βασικός, λοιπόν, στόχος του νομοσχεδίου είναι η προστασία και ανάδειξη των ελληνικών προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης, τα γνωστά ΠΟΠ, προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, τα γνωστά ΠΓΕ και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα τα γνωστά ΕΠΙΠ. Και δεν αναφερόμαστε απλώς σε προϊόντα της ελληνικής γης αλλά σε προϊόντα που συνδέονται άμεσα με την ταυτότητα της χώρας μας, την ιστορία, την παράδοση και τη γαστρονομία μας, προϊόντα εμβληματικά, που η ετικέτα τους είναι σήμα κατατεθέν, παραπέμπει αυτόματα στην Ελλάδα, όπως για παράδειγμα η φέτα.

Πρόκειται για ένα νομοσχέδιο, αγαπητοί συνάδελφοι, που ενισχύει τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» με εργαλεία για πιο αποτελεσματικούς ελέγχους και ταχύτερη επιβολή κυρώσεων, προστατεύοντας τα ελληνικά προϊόντα προέλευσης από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Ενισχύει τη θέση των ελληνικών γεωργικών προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ στις απαιτητικές και ιδιαίτερα ανταγωνιστικές ευρωπαϊκές αγορές, εξασφαλίζοντας την ποιότητα και την αυθεντικότητα των προϊόντων. Εναρμονίζει και συμμορφώνεται την εθνική νομοθεσία με τις νέες απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υποστηρίζει τις ομάδες παραγωγών ΠΟΠ και ΠΓΕ θεσπίζοντας ειδικό σύστημα αναγνώρισης. Τους παρέχει νομική κάλυψη για την προστασία των προϊόντων τους από αθέμιτες πρακτικές.

Μας ευχαλεί η Αντιπολίτευση ότι φέραμε για ψήφιση στην Ολομέλεια ένα νομοσχέδιο αποσπασματικό που προβλέπει μια ενιαία αρχή ελέγχου τροφίμων, ότι άλλος ελέγχει και άλλος επιβάλλει το πρόστιμο με αυτό το νομοσχέδιο. Μάλλον εκεί στον ΣΥΡΙΖΑ και γενικά στην Αντιπολίτευση λειτουργείτε αποσπασματικά το τελευταίο χρονικό διάστημα. Προφανώς δεν έχετε πολύ χρόνο στη διάθεσή σας και διαβάζετε τα προς ψήφιση νομοσχέδια αποσπασματικά.

Ο ΕΦΕΤ διενεργεί τους υποχρεωτικούς ελέγχους, δηλαδή ελέγχει την υγιεινή και την ασφάλεια των τροφίμων. Αν κάνει έλεγχο ιχνηλασιμότητας το κάνει για όλο το σύστημα που παράγει. Από την άλλη πλευρά, ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» ελέγχει την ιχνηλασιμότητα των ειδικών όρων των ΠΟΠ, ενώ εξετάζει αν τηρούνται όσα αναγράφονται στις ενδείξεις. Είναι σε δύο διαφορετικά πεδία και κατά συνέπεια δεν πρέπει να συνδέονται και συγχέονται αυτές οι δύο διαδικασίες.

Μιλάτε, αγαπητοί συνάδελφοι της Αντιπολίτευσης, για ένα νομοσχέδιο ανούσιο. Είναι ανούσιο να διασφαλίζεται η αυθεντικότητα των προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ, προστατεύοντας έτσι τους καταναλωτές από απάτες και τους παραγωγούς από τον αθέμιτο ανταγωνισμό; Είναι ανούσια η αποτροπή παραβάσεων που υπονομεύουν την εμπιστοσύνη των Ελλήνων και Ευρωπαίων καταναλωτών στα ελληνικά προϊόντα; Είναι ανούσιο να απλοποιείται η διαδικασία επιβολής κυρώσεων με την εισαγωγή αντικειμενικών και μετρήσιμων κριτηρίων για τον υπολογισμό των προστίμων;

Και η ουσία πού βρίσκεται κατά τη γνώμη σας; Στο να λέμε «όχι» σε ένα νομοσχέδιο που έρχεται να θεραπεύσει ουσιαστικά ζητήματα, που έχουν ανακύψει στους τομείς της παραγωγής και της διακίνησης των προϊόντων αυτών, που αποτελούν τη βιτρίνα της χώρας μας σε ευρωπαϊκές και διεθνείς αγορές.

Έχω την τιμή να εκπροσωπώ στο ελληνικό Κοινοβούλιο μια ακριτική περιοχή την Καστοριά, που η οικονομία της στηρίζεται σε ένα μεγάλο κομμάτι κατά κανόνα στην πρωτογενή παραγωγή στην οποία περιλαμβάνονται και προϊόντα αντίστοιχων ενδείξεων, ΠΟΠ-ΠΓΕ. Και γνωρίζω από πρώτο χέρι τις αγωνίες των παραγωγών, οι οποίοι εκτός των επιπτώσεων των ακραίων καιρικών φαινομένων στην παραγωγή τους έρχονται αντιμέτωποι με τις παράνομες ελληνοποιήσεις προϊόντων. Έχετε ακούσει, φαντάζομαι, για τις παράνομες ελληνοποιήσεις φασολιών.

Λέτε ότι το νομοσχέδιο είναι αναποτελεσματικό γιατί δεν αποσφηνίζονται οι αρμοδιότητες της κάθε αρχής ελέγχου, ώστε οι έλεγχοι να καταστούν αποτελεσματικότεροι και αποδοτικότεροι

για την αντιμετώπιση τυχόν παρανομιών στη διαδικασία παραγωγής, συσκευασίας και εμπορίας προστατευόμενων προϊόντων. Εδώ απαντούμε ότι πρόκειται για μια σταδιακή διαδικασία που χρειάζεται χρόνο και τις κατάλληλες συνεργασίες. Και, επίσης, χρειάζεται να ρυθμίσουμε τα απαραίτητα εκείνα σημεία της νομοθεσίας, ώστε το θεσμικό πλαίσιο να είναι αυτό που να δίνει τον τόνο σε αυτή τη φιλόδοξη προσπάθεια.

Να θυμίσω, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι το 2020 η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και η τότε ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης ήταν αυτοί που εισήγαγαν και ψήφισαν το νόμο για την αυστηροποίηση των ελληνοποιήσεων, θέλοντας με αυτή την πρωτοβουλία να πατάξουμε τις παράνομες ελληνοποιήσεις, τις αθέμιτες πρακτικές και τις παράνομες ενέργειες στη μεταποίηση της πρώτης ύλης, θέλοντας έτσι να προστατεύσουμε τα προϊόντα ΠΟΠ-ΠΓΕ και τα υπόλοιπα, τους καταναλωτές επίσης, να προστατεύσουμε το εισόδημα των παραγωγών αλλά και να αυξήσουμε την ανταγωνιστικότητα των προϊόντων μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η αγροτική παραγωγή αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες ανάπτυξης της χώρας μας. Ο Πρωθυπουργός, Κυριάκος Μητσοτάκης, και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας εργάζονται για την εφαρμογή στοχευμένων μέτρων προς την κατεύθυνση της στήριξης της αγροτικής παραγωγής και της υιοθέτησης ενός νέου προτύπου οργάνωσης και λειτουργίας της το οποίο να ικανοποιεί τις σύγχρονες κοινωνικές και οικονομικές απαιτήσεις και ταυτόχρονα να ανταποκρίνεται στον ευρωπαϊκό και διεθνή ανταγωνισμό. Και το παρόν νομοσχέδιο είναι μέρος αυτής της συνολικής κυβερνητικής στρατηγικής για τη στήριξη του πρωτογενούς τομέα παραγωγής.

Γι' αυτό σας καλώ να το στηρίξετε. Η ψήφος σας θα είναι ψήφος εμπιστοσύνης στην ίδια τη χώρα μας, που επαναπροσδιορίζει τη θέση της στην ευρωπαϊκή οικονομική σκακιέρα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ την κ. Αντωνίου.

Επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Γεώργιος Καρασμάνης, Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας. Θα ακολουθήσουν ο κ. Μαντάς, η κ. Λιακούλη και ο κ. Καππάτος.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε τον λόγο.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Υπουργός, κ. Τσιάρας, πολύ σωστά είπε ότι το νομοσχέδιο αυτό ενσωματώνει μια κοινοτική οδηγία στο Εθνικό μας Δίκαιο με βασικό σκοπό τον εκσυγχρονισμό και την αναμόρφωση του συστήματος ελέγχου του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «ΔΗΜΗΤΡΑ» για τα προϊόντα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης και γεωγραφικής ένδειξης, όπως επίσης και τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα.

Ο εισηγητής μας έχει αναφερθεί λεπτομερώς και εμπεριστατωμένα και στις επιτροπές και στην Ολομέλεια. Γι' αυτό θα περιοριστώ σε δύο, τρεις επισημάνσεις και το ερέθισμα μου το έδωσε ο οργανισμός τον οποίο έχω παρακολουθήσει από τη δημιουργία του και την εξέλιξη στη συνέχεια. Διαθέτει ένα πολύ καλό επιστημονικό προσωπικό και θα μπορούσε να συμβάλει σε αυτές τις επισημάνσεις που θα κάνω.

Βρισκόμαστε, πραγματικά, μπροστά σε αθρόες εισαγωγές αγροτικών προϊόντων από τρίτες χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης με ιδιαίτερα χαμηλές τιμές, με ελάχιστους ή και καθόλου δασμούς, προϊόντα που στις περισσότερες περιπτώσεις δεν πληρούν τις ποιοτικές προδιαγραφές, τις καλλιεργητικές μεθόδους και τα περιβαλλοντικά μέτρα που η ίδια η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θεσπίσει για τους αγρότες της, με αποτέλεσμα να στρεβλώνεται η αγορά αγροτικών προϊόντων και τροφίμων και να πλήττεται ευθέως το εισόδημα του Ευρωπαίου αγρότη, το οποίο ήδη έχει υποστεί τις επιπτώσεις της κλιματικής κρίσης για την οποία η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει κάνει σχεδόν τίποτα. Έδωσε τρισεκατομμύρια στην πανδημία και πολύ σωστά στην Ουκρανία κ.λπ., αλλά ήταν φειδωλή στην αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης. Αλλά δεν είναι αυτό το θέμα συζήτησης σήμερα στην Αίθουσα.

Με αυτές τις αθρόες εισαγωγές των προϊόντων από τις τρίτες χώρες έγινε μεγάλη ζημία πέρυσι στα μήλα. Έμειναν στις απο-

θήκες, στα ψυγεία των εμπορών και συνεταιριστικών οργανώσεων δεκάδες τόνοι από εισαγωγές από τρίτες χώρες και μάλιστα από βαλκανικές χώρες αγνώστου ποιότητας. Θα μπορούσε, λοιπόν, το επιστημονικό αυτό προσωπικό να βοηθήσει τα μέγιστα στον έλεγχο και στη ιχνηλασιμότητα αυτών των προϊόντων.

Και το λέω αυτό γιατί είμαι αυτός ο οποίος υπέγραψε το οργανόγραμμα αυτού του οργανισμού όπως επίσης και την προκήρυξη εκατό θέσεων ερευνητών για να πλαισιώσουν τις δομές του οργανισμού και μάλιστα με αυξημένα προσόντα, διδακτορικά, εμπειρία ερευνητική κ.λπ..

Όλα αυτά αποσκοπούσαν στο να δώσουμε μια νέα πνοή στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης της καινοτομίας σε όλους τους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής της χώρας μας. Και η πρόθεσή μας ήταν να δημιουργήσουμε έναν από τους μεγαλύτερους ερευνητικούς οργανισμούς του αγροτικού τομέα στη μεσόγειο, δίνοντας μια νέα δυναμική στην ελληνική γεωργία και συμβάλλοντας στην ανάδειξη και αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Και μάλιστα είχαμε καταρτίσει ένα νομοσχέδιο με την διοίκηση του οργανισμού -είχαμε άριστη συνεργασία- για να φτιάξουμε το νομοθετικό πλαίσιο λειτουργίας του οργανισμού.

Και για τη βέλτιστη κατάρτισή του κάλεσα όλο το επιστημονικό και ερευνητικό προσωπικό της χώρας καθώς και τους παραγωγικούς και συλλογικούς φορείς αλλά και φορείς του δημοσίου, του οποίου το έργο ήταν συνυφασμένο με τους τομείς δράσης του οργανισμού, να συμμετάσχουν στη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης για να δημιουργηθούν οι τελικές διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Δεν ήταν νομοσχέδιο «κονσέρβα». Στη διαβούλευση δώσαμε τη δυνατότητα επίσημα να καταθέσουν αυτές τις καινοτόμες προτάσεις το επιστημονικό-ερευνητικό προσωπικό προκειμένου να τιςβάλουμε μέσα στο νομοσχέδιο. Έγιναν όμως οι εκλογές και είναι γνωστό από εκεί και πέρα τι επακολούθησε.

Ταυτόχρονα για να κατοχυρώσουμε τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ στο περιθώριο του συμβουλίου των Υπουργών Γεωργίας στο Λουξεμβούργο -το 2014 ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων- είχα συνάντηση με τον ομόλογό μου Υπουργό Γεωργίας των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής. Βασικό αντικείμενο της συζήτησής μας ήταν η συμφωνία μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης και Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής για την διατλαντική εταιρική σχέση εμπορίου και επενδύσεων, τη λεγόμενη TTIP.

Είχα επισημάνει ότι θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν σοβαρά η σημασία των προϊόντων ονομασίας προέλευσης ΠΟΠ και γεωγραφικών ενδείξεων ΠΓΕ για την ευρωπαϊκή γεωργία, ότι το ευρωπαϊκό αγροδιατροφικό μοντέλο βασίζεται στα υψηλής ποιότητας προϊόντα με γεωγραφικές ενδείξεις, ενώ το αντίστοιχο αμερικανικό μοντέλο στα εμπορικά σχήματα. Ζήτησα, δηλαδή, να μπει ένα φρένο στις απομιμήσεις αυτών των προϊόντων. Ως χαρακτηριστικό παράδειγμα ανέφερα την περίπτωση της ελληνικής φέτας, τονίζοντας την αναγκαιότητα της πλήρους προστασίας της και σε ευρωπαϊκό αλλά και σε κάθε συμφωνία με χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω της ιδιαιτερότητας και μοναδικότητας του προϊόντος τόσο από οικονομικής πλευράς όσο και από κοινωνικής για την ελληνική ύπαιθρο.

Προσκάλεσα μάλιστα τον κύριο Υπουργό των Ηνωμένων Πολιτειών να επιλέξει την Ελλάδα ως μία από τις τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες τις οποίες σχεδίαζε να επισκεφτεί συνοδευόμενος από Αμερικανούς τεχνικούς εμπειρογνώμονες ώστε να διαπιστώσει εκ του σύνεγγυς τον ιδιαίτερο τρόπο παρασκευής της φέτας στις περιοχές παραγωγής της που την είχαν αναδείξει ως προϊόν ονομασίας προέλευσης.

Χάθηκε αυτή η μεγάλη ευκαιρία λόγω των εκλογών, με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τα προϊόντα αυτά για την εθνική μας οικονομία.

Κύριε Υπουργέ, υπάρχει πλέον ένα πολύ μεγάλο πρόβλημα με τα παραμορφωμένα ροδάκινα και αυτό θα δημιουργήσει μεγάλο πρόβλημα στη ροδακινοπαραγωγή. Ένας ιός έχει χτυπήσει πριν από δυόμισι χρόνια ένα κτήμα σε ένα χωριό του Νομού Πέλλας και αυτή η πανδημία εξαπλώθηκε σε χιλιάδες στρέμματα.

Δυστυχώς, φέτος την άνοιξη θα έπρεπε να συγκροτηθούν επιτροπές από πλευράς του Υπουργείου και με τους επιστήμονες

του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για να καταγράφουν τα κτήματα αυτά και να δώσουν τις σχετικές συμβουλές. Δεν έγινε τίποτα. Απλώς, δημιουργήθηκε μια ηλεκτρονική πλατφόρμα από πλευράς ιδιωτών της ΕΘΕΑΣ και της αντιπεριφέρειας που έστειλε δείγματα στα ερευνητικά κέντρα αλλά χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Είναι ο ιός, είναι οι κλιματολογικές συνθήκες που επιβάλλουν τα νέα δεδομένα; Κανείς δεν ξέρει. Είναι μεγάλο το πρόβλημα. Έχουν πληγεί δεκάδες χιλιάδες στρέμματα με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τον βιοπορισμό των παραγωγών. Και θα πρέπει να το δούμε και αυτό το θέμα.

Θα ήθελα να σας πω το εξής. Εκσυγχρονισμός του ΕΛΓΑ με το τρισέλιδο που είδα να ανεβαίνει πριν από τις εκλογές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καλώντας τους αγρότες να καταθέσουν προτάσεις για το πώς θέλουν τον ΕΛΓΑ, δεν γίνεται.

Κατ' αρχάς, Υπουργέ μου, θα πρέπει να εφαρμόσουμε τον κανονισμό. Ο κανονισμός καλύπτει πάρα πολλά αίτια ζημιών. Καλύπτει τις υπερβολικές βροχοπτώσεις από τον Μάιο μέχρι τον Νοέμβριο, όπως προβλέπεται στο άρθρο του κανονισμού 3, παράγραφος ΣΤ, άρθρο 5 παράγραφος 4. Δυστυχώς όμως μέχρι στιγμής δεν έχει γίνει, υπάρχει πρόβλημα. Θα πρέπει να το δούμε.

Κύριε Υπουργέ, είναι θέματα που θα τα συζητήσουμε κατ' ιδίαν. Δεν μπόρεσε να γίνει αυτή τη συνάντηση γιατί έχω μια βασική αρχή, να δίνω τη δυνατότητα στον νέο Υπουργό, στον νέο πρόεδρο του οργανισμού, να εγκλιματιστεί, να γνωρίσει το αντικείμενό του και στη συνέχεια να συναντηθούμε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Κύριε συνάδελφε, παρακαλώ.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ:** Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Έχω απόλυτη εμπιστοσύνη. Γνωρίζομαστε χρόνια. Παρακολουθήσα το έργο σας στο Υπουργείο Δικαιοσύνης. Αφήσατε ισχυρό μεταρρυθμιστικό αποτύπωμα. Και σε αυτόν τον τομέα...

Ξέρω ότι έχετε γνώση του πρωτογενούς τομέα καλύτερα από οποιονδήποτε. Μάλιστα, με διαδεχθήκατε στη γραμματεία αγροτικού για ένα διάστημα το 2012. Και είμαι αισιόδοξος ότι πάρα πολλά πράγματα...

Τα υπόλοιπα θα τα συζητήσουμε κατ' ιδίαν.

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πολύ για την ανοχή του χρόνου.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καρασμάνη.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

Καλείται στο Βήμα ο κ. Περικλής Μαντάς Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

**ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΜΑΝΤΑΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, προέρχομαι από τον Νομό Μεσσηνίας, έναν νομό που έχει άρρηκτα συνδέσει το όνομά του και την ιστορία του με τις ελιές, το ελαιόλαδο, τα σύκα, τη σταφίδα, θερμοκηπιακές καλλιέργειες, τα κηπευτικά και τα καρπούζια αλλά και με μια σειρά άλλων αγροτικών προϊόντων που η εύφορη μεσσηνιακή γη παράγει απλόχερα κάθε χρονιά. Γι' αυτό όσοι γνωρίζουν τη Μεσσηνία γνωρίζουν ότι ο αγροτικός τομέας στην περιοχή μας αποτελεί έναν από τους βασικότερους πυλώνες ευημερίας, ανάπτυξης και προκοπής για χιλιάδες κατοίκους και τις οικογένειές τους.

Όταν, λοιπόν, συζητείται στο ελληνικό Κοινοβούλιο ένα σχέδιο νόμου όπως το σημερινό, ένα σχέδιο νόμου που σχετίζεται άμεσα όχι μόνο με τα αγροτικά προϊόντα που παράγει η περιοχή μας αλλά και με την ανάγκη αυτά να προστατεύονται ουσιαστικά και αποτελεσματικά μέσα από τη διαφύλαξη της ονομασίας τους και μέσα από τη διασφάλιση υψηλών στάνταρ για την παραγωγή τους, νομίζω ότι είναι σαφές πως έχουμε πολλά να πούμε, γνωρίζοντας σε βάθος τόσο τα προβλήματα όσο και τις πραγματικές ανάγκες που έχουν οι παραγωγοί μας.

Με το σημερινό νομοσχέδιο νομίζω είναι ξεκάθαρο ότι επιχειρείται μια συνολική αναμόρφωση των διαδικασιών και των βημάτων που ακολουθούνται προκειμένου να οδηγηθούμε σε ένα αυστηρότερο αλλά και ταυτόχρονα σαφέστερο και λειτουργικότερο πλαίσιο ελέγχων και λογοδοσίας αναφορικά με τις προστατευόμενες ονομασίες των αγροτικών προϊόντων τα οποία διακινούνται εδώ εντός συνόρων όσο και εντός της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς.

Επιτρέψτε μου να τονίσω ιδιαίτερα, κύριε Υπουργέ, ότι πρόκειται για μια κυβερνητική πρωτοβουλία η οποία κινείται αναμφίβολα προς την ορθή κατεύθυνση, απαντώντας με πλήρη και δομημένο τρόπο στην ανάγκη για επικαιροποίηση των κανόνων που εφαρμόζονται όσον αφορά στην πιστοποίηση της ποιότητας τόσο των γεωργικών προϊόντων όσο και των τροφίμων.

Στο επίκεντρο της μεταρρύθμισης βρίσκεται ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο αρμόδιος κρατικός οργανισμός, που έχει επιφορτιστεί με έναν διπλό ρόλο: Αφ' ενός την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των παραγόμενων προϊόντων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, με βάση τις προδιαγραφές που έχουν οριστεί για κάθε περίπτωση και αφ' ετέρου, την ορθή χρήση των προστατευόμενων ονομασιών στο ράφι, αλλά και στην αγορά γενικότερα.

Ειδικές ρυθμίσεις εισάγονται επίσης αναφορικά με το κόστος των ελέγχων και της δειγματοληψίας, ενώ πραγματοποιείται μια σημαντική αναμόρφωση όσον αφορά στη διαχείριση των παραβάσεων.

Σε αυτό το σημείο θα ήθελα ιδιαίτερα να σταθώ, διότι αποτελεί διαχρονικό πρόβλημα τόσο της εγχώριας αγοράς όσο και της ευρωπαϊκής η παραποίηση και η εκμετάλλευση των προστατευόμενων ενδείξεων και ονομασιών προς όφελος κάποιων επιτήδειων και εις βάρος όχι μόνο των απλών καταναλωτών, αλλά κυρίως εις βάρος των παραγωγών που βρίσκονται αντιμέτωποι με έναν ανηλεή και αθέμιτο ανταγωνισμό στον βωμό της απληστίας και του κέρδους.

Γιατί τι νόημα έχει, κύριε Υπουργέ, να καθορίζουμε, να περιγράφουμε και να υλοποιούμε αυστηρές διαδικασίες και κανόνες για την προστασία ονομασίας προέλευσης, να θεσπίζουμε πρώτες ύλες, διαδικασίες παραγωγής και εγγυήσεις ποιότητας μόνο και μόνο για να τα παρακάμπτουμε όλα αυτά όταν το αποτέλεσμα πρόσκαιρα δεν βολεύει κάποιους εμπορικά;

Ειδικά εμείς στη Μεσσηνία είχαμε τη δυνατότητα να αντιληφθούμε από πρώτο χέρι τι σημαίνει να υπάρχει κατοχυρωμένο ΠΟΠ από το 1996 με την ονομασία «ΠΟΠ Ελιά Καλαμάτας», το οποίο να παρασκευάζεται και να τυποποιείται με βάση τις αυστηρές προδιαγραφές που το ΠΟΠ ορίζει, και από την άλλη πλευρά να βλέπουμε μέσα από μια συντονισμένη και παρασκηνακή, θα έλεγα, προσπάθεια τα τελευταία χρόνια ο όρος «Καλαμάτα», η πιστοποιημένη ονομασία προέλευσης, να σταματά πλέον να αφορά αποκλειστικά το ΠΟΠ, να καταργείται η προστασία ονομασίας του προϊόντος και κάθε ελιά ποικιλίας Καλαμών όπου κι αν αυτή παράγεται με όποια διαδικασία και να ακολουθείται, να μπορεί πλέον να λέγεται «Ελιά Καλαμάτας».

«Ελιά Καλαμάτας», λοιπόν, από την Τουρκία! «Ελιά Καλαμάτας» από την Τунήσια! «Ελιά Καλαμάτας» από την Αίγυπτο! Τα είδαμε όλα αυτά να συμβαίνουν στις εκθέσεις, στα ράφια των καταστημάτων, σε κάθε μέρος του πλανήτη. Και όλο αυτό με τις δικές μας ενέργειες. Κάθε παραγωγός και κάθε μεταποιητής μπορεί πλέον νόμιμα να πουλά «Ελιά Καλαμάτας», την ώρα που μόνο οι Έλληνες παραγωγοί του ΠΟΠ μπορούσαν μέχρι πριν από λίγο καιρό.

Καλό, λοιπόν, είναι να αυστηροποιούνται τα διοικητικά μέτρα και τα πρόστιμα. Καλό είναι να αποτυπώνονται αναλυτικά τα κριτήρια και οι συντελεστές επιμέτρησης που λαμβάνονται υπ' όψιν. Καλό είναι να καθορίζονται κλιμακωτά πρόστιμα για όσους παραβιάζουν τους κανόνες. Και καλό επίσης είναι να έχουμε μια λειτουργική επιτροπή επιβολής κυρώσεων για κάθε παραβάτη. Και όλα αυτά τα κάνει πράξη αυτό το νομοσχέδιο όπως και τα μητρώα και το σύστημα αναγνώρισης ομάδων παραγωγών για ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντα. Και για αυτά πρέπει να έχει τη στήριξή μας. Αλλά όλα αυτά χάνουν το νόημά τους όταν χωρίς ειλικρινή διάλογο και ανοιχτή διαβούλευση εκδίδονται υπουργικές αποφάσεις αμφίβολης αξιοπιστίας, κατά τη γνώμη μας, που ανοίγουν τον «ασκό του Αϊόλου» και βάζουν τον Έλληνα παραγωγό σε μεγάλες περιπέτειες.

Κύριε Υπουργέ, όταν εκχωρούμε δωρεάν και αμαχητί μια κατοχυρωμένη και προστατευόμενη ονομασία προϊόντος, όπως το «ΠΟΠ Ελιά Καλαμάτας», και το χαρίζουμε χωρίς αντάλλαγμα σε ολόκληρο τον πλανήτη, δεν μπορώ να πιστέψω ότι έτσι προστατεύουμε τον Έλληνα παραγωγό και θέτουμε τις βάσεις για την αποτελεσματική θωράκιση των προστατευόμενων προϊόντων

προς όφελος τόσο των αγροτών που μοχθούν στο χωράφι όσο και των καταναλωτών που θέλουν να γνωρίζουν τι πραγματικά αγοράζουν.

Είναι πολύ καλές οι ρυθμίσεις για την αυστηροποίηση των ελέγχων, αλλά στη δεδομένη στιγμή και στην προκειμένη περίπτωση που σας περιγράφω τι γίνεται με τους ελέγχους στις επιχειρήσεις που δεν είναι ενταγμένες στις ζώνες ΠΟΠ και ΠΓΕ; Τι έλεγχοι γίνονται εκεί; Γιατί αυτή τη στιγμή θα δημιουργήσουμε ειδικά για το συγκεκριμένο προϊόν επιχειρήσεις δυο ταχυτήτων: Επιχειρήσεις που είναι ενταγμένες στην τυποποίηση του ΠΟΠ, με όλους αυτούς τους αυστηρούς ελέγχους που ορθά γίνονται. Και στις υπόλοιπες επιχειρήσεις που θα χρησιμοποιούν το ίδιο όνομα, θα ανταγωνίζονται τις αγορές και προφανώς δεν θα έχουν τον «πέλεκυ» του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» πάνω από το κεφάλι τους με όλα αυτά τα στοιχεία που κατά καιρούς έχουμε για τις ελληνοποιηρήσεις, για τις εισαγωγές και για όλα αυτά που συμβαίνουν.

Κλείνοντας, θα ήθελα να αναφέρω, κύριε Υπουργέ, ότι η αλήθεια είναι ότι πέρα από τις ευρωπαϊκές οδηγίες, τους νόμους, τις διαδικασίες, τα πρωτόκολλα και τους κανόνες, χρειαζόμαστε και κάτι ακόμα και είμαι βέβαιος ότι, τουλάχιστον, από τα πρώτα δείγματα που έχετε δείξει, θα το κάνετε πράξη.

Χρειαζόμαστε μια κατάλληλη αγροτική πολιτική, μια πολιτική η οποία με ολοκληρωμένο και συμπεριληπτικό τρόπο, χωρίς αμφιδιασμούς, με ειλικρινή διάλογο και διαβούλευση, θα διαμορφώσει τον οδικό χάρτη που απαιτείται για την αποτελεσματική προστασία κάθε ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ προϊόντος που παράγεται στη χώρα μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μαντά.

Καλείται στο Βήμα η κ. Ευαγγελία Λιακούλη, Βουλευτής του ΠΑΣΟΚ. Θα ακολουθήσουν ο κ. Καππάτος και η κ. Τζάκρη.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κύριε Υφυπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι είναι κοινός τόπος πια πως ο πρωτογενής τομέας βρίσκεται σε μια βαθιά κρίση με τους αγρότες και κτηνοτρόφους να είναι ευάλωτοι, να είναι προβληματισμένοι, να είναι απεγνωσμένοι, να έχουν να αντιμετωπίσουν εκτός από το κόστος παραγωγής που βρίσκεται σε δυσθεώρητα επίπεδα πλέον και την κλιματική κρίση που τους παίρνει στο έτοιμο, όπως λένε οι ίδιοι, τη σοδειά.

Στη Θεσσαλία να φανταστείτε ότι εμείς είμαστε με μια ανοιχτή πληγή, οι δύο Υπουργοί είναι από τη Θεσσαλία και εγώ αναγνωρίζω εκ των προτέρων τις καλές προθέσεις που υπάρχουν, τουλάχιστον σε σχέση με την προηγούμενη ηγεσία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης που μας είχε γεμίσει δυσάρεστες εκπλήξεις κι όχι μόνο το δικό μας κόμμα και όχι μόνο τη δική μας παράταξη, αλλά όλον τον ελληνικό λαό.

Όμως όσο καλές προθέσεις και να έχετε τις οποίες εγώ εκ των προτέρων αναγνωρίζω, είναι σαν να έχετε να αντιμετωπίσετε έναν πολυτραυματία που μετά από μια μετωπική σύγκρουση αιμορραγεί από παντού και εσείς του βάζετε έναν όρο. Ποιος να πιστέψει ότι μπορείτε να κάνετε καλά ή να κάνετε έστω κάτι στον πρωτογενή τομέα που αυτήν τη στιγμή καταρρέει;

Αυτή είναι η αλήθεια. Καταρρέει στην κυριολεξία και την κατάρρευση αυτή τη βλέπουμε, την ακούμε, περνάει από μπροστά μας, την πιάνουμε, την ψηλαφούμε κάθε μέρα στους αγροτικούς δρόμους που περπατάμε στα μέρη μας ο καθένας. Τι να πω; Να πω ότι δεν έχετε ευθύνη; Δεν είναι προσωπική, είναι συλλογική η ευθύνη του κόμματός σας.

Καταρρέει η αγροτική οικονομία και εσείς κυβερνάτε πέντε χρόνια και κάθε χρόνο και ένας Υπουργός, πέντε Υπουργοί στα πέντε χρόνια ρεκόρ. Σιδεροκέφαλοι να είστε. Τι να σας πω; Ίσως καλό είναι να μετακινηθείτε για εσάς προσωπικά. Πάντως εκεί που είστε φαίνεται πως είναι ένα πραγματικό αδιέξοδο η κατάσταση.

Να πω για το ΟΣΔΕ; Έχετε ξαναδεί εσείς Σεπτέμβρη μήνα να τελειώνει και να μην έχουν γίνει αιτήσεις ΟΣΔΕ και να το πάτε παράταση στην παράταση και η αγωνία των παραγωγών να έχει κορυφωθεί; Δεν είναι δική σας ευθύνη; Τίνος είναι; Δική μου; Εγώ κυβερνώ;

Χάος στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Προχθές βγάλατε ανακοίνωση ότι βά-  
ζετε σε εποπτεία τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Τι άλλο να κάνετε; Αφού ο ει-  
σαγγελέας έρχεται- ακούμε τα βήματά του- να ελέγξει πού πήγαν  
οι αποζημιώσεις, σκάνδαλα επί σκανδάλων και δεν ξέρουμε και  
αυτό πού θα μας βγάλει στο τέλος.

Τι να πω; Να πω για την πανώλη των αιγοπροβάτων; Περιμένω  
να ακούσω ανακοίνωση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης.  
Απλά είχαμε πανώλη; Πώς την είχαμε την πανώλη; Από τον ου-  
ρανό έπεσε η πανώλη; Από κάποια σύνορα ήρθε η πανώλη. Από  
ποια σύνορα ήρθε η πανώλη; Για ποιον λόγο δεν ελέγχθηκαν  
αυτοί οι οποίοι εισήγαγαν τον ιό και τα μολυσμένα ζώα στη χώρα  
μας; Τους βρήκατε; Τους αναζητήσατε; Τους ψάξατε; Τι σημαίνει  
«Πάει καλά η πανώλη»; Καθόλου καλά δεν πάει η πανώλη.

Γνωρίζω ότι η πανώλη βρίσκεται, κύριε Υπουργέ, σε όλη τη  
χώρα. Δεν απαξιώνω κανέναν, αλλά όχι ότι σταμάτησε η πανώλη.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης  
και Τροφίμων):** Δεν ακούσατε, κυρία Λιακούλη. Απουσιάζατε.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ:** Μα, μη μας λέτε παραμύθια. Η πα-  
νώλη δεν σταματάει έτσι. Διαβάζουμε κι εμείς. Μπορεί να μην εί-  
μαστε Υπουργοί Αγροτικής Ανάπτυξης αλλά γκουγκλάρουμε,  
γράμματα τουλάχιστον τόσα ξέρουμε. Μη μας κοροϊδεύετε.

Φωτοβολταικά. Δεν είχαμε την τιμή προχθές να σας έχουμε  
στην παρέα μας που μας κάλεσε η Περιφέρεια Θεσσαλίας για να  
ενημερωθούμε αρμόδια από τον περιφερειάρχη και τις υπηρε-  
σίες ότι εκεί έχουμε το «οίρο grosso».

Ακούστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τι γίνεται. Έχουμε κά-  
λυψη της αγροτικής γης, της πλημμυρισμένης, της πνιγμένης,  
της τελειωμένης Θεσσαλίας όχι με το 1% που σύμφωνα με τη νο-  
μοθεσία μπορεί να καλύπτεται με φωτοβολταικά, αλλά ακούστε  
με πάνω από 10%. Και πώς γίνεται αυτό; Γίνεται με τα μικρά «ερ-  
γάκια» και που δεν ξεπερνάνε τις κιλοβατώρες που μπορούν και  
επιτρέπεται και έτσι περνάει κάτω από το χαλί σαν το νερό.

Κι έχει φτάσει η Κυβέρνησή σας με τη συναίνεσή σας χωρίς  
κανένα σχέδιο και προγραμματισμό να καλύπτεται σε περιοχές  
της Θεσσαλίας πάνω από το 20% καλλιεργήσιμης γης υψηλής  
απόδοσης με φωτοβολταικά, όπως στον Άγιο Κωνσταντίνο Φαρ-  
σάλων, για το οποίο σας κατέθεσα ερώτηση, όπως σύσσωμη η  
κοινοβουλευτική παράταξη του ΠΑΣΟΚ σας κατέθεσε ερώτηση  
από τις 4 Μάρτη του 2024, κύριε Υπουργέ, και περιμένουμε να  
απαντήσετε σε ποιες περιοχές καλύπτονται, σε ποιες όχι και  
ούτω καθεξής.

Μήπως κάνατε κάτι για τη λειψυδρία και δεν το ξέρω; Γιατί κά-  
ναμε πάλι τέτοια εκτεταμένη συζήτηση με δική μου πρωτοβουλία  
στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, πάλι δεν ήρθατε. Από τη μία είμα-  
στε πνιγμένοι και από την άλλη λέμε το νερό νεράκι. Αλλά το  
νερό νεράκι το λέμε ούτως ή άλλως και θα το πούμε όπως το  
ρεύμα. Κρατήστε το και αυτό, συνάδελφοι. Όπως το ρεύμα έτσι  
και το νερό. Καρμπόν κατάσταση πάτε να κάνετε. Το φωτοτυπή-  
σατε και το εκδίδετε.

Και γιατί; Και γιατί φτιάξατε τον «ΟΔΥΘ Α.Ε.»; Βία, βία, ήρθατε  
εδώ και είπατε «γρήγορα πρέπει να το φτιάξουμε, δεν πειράζει  
που δεν έχουμε διαβούλευση, θα τα μαζέψουμε όλα και ΤΟΕΒ  
και ΓΟΕΒ και διαχείριση των νερών, για να μην ξαναπλημμυρί-  
σουμε» και πολλά. Στο τέλος δεν τον έχετε συστήσει ακόμα. Και  
στο τέλος δεν λειτουργεί ακόμα.

Και στο τέλος, ποιος έλεγε τα νερά του Παγασητικού που γέ-  
μισαν νεκρά ψάρια, αλήθεια; Για πείτε μας ποιος ήταν αρμόδιος.  
Γιατί εγώ ψάχνω νομικά για την αρμοδιότητα. Για πείτε μας για  
τους παραπόταμους που δημιουργήθηκαν από τις πλημμύρες  
και γέμισαν ψάρια που έγιναν μετά νεκρά; Ποιος ήταν αρμόδιος;  
Εσείς; Το Υπουργείο σας; Η Διεύθυνση Αλιείας; Ο «ΟΔΥΘ Α.Ε.»;  
Ποιος; Αφού ξέρετε ότι υπάρχουν παράλληλες αρμοδιότητες  
γιατί δεν ξεκαθαρίζετε τα πράγματα;

Για τη γήρανση του αγροτικού πληθυσμού μήπως κάνατε κάτι  
και δεν το κατάλαβα; Μήπως για το μικρό μέγεθος των αγροκτη-  
μάτων, την έλλειψη των επενδύσεων ή την «Αβερύφειο» Σχολή -  
το επισημαίνω αυτό, γιατί είστε νέοι Υπουργοί- και τη διά βίου  
μάθηση που λέμε ότι έχουμε αμόρφωτους αγρότες πενήντα  
πέντε και πάνω; Τόσος είναι ο μέσος όρος ηλικίας των αγρωτών  
μας, είναι πενήντα πέντε και πάνω. Δεν έχουμε νέα παιδιά που  
να μένουν. Πού να μένουν; Κολίγοι είναι δεν είναι τσιφλικάδες.

Να μένουν πού; Σε μια πλημμυρισμένη Θεσσαλία με πέντε και  
δέκα στρέμματα χωράφια;

Γιατί δεν δίνετε την «Αβερύφειο» Σχολή που πήγα προχθές σε  
μια εκδήλωση και γκρεμίζεται; Δώστε την επιτέλους στη Λάρισα  
να τη φτιάξουμε τη σχολή να ανθίσει και να ακμάσει ξανά.

Όλα αυτά δεν τα βλέπετε; Τα βλέπετε, λοιπόν, αλλά δεν κάνετε  
τίποτα. Γιατί δεν κάνετε τίποτα; Γιατί δεν έχετε όραμα, γιατί δεν  
βλέπετε μπροστά σας τι θέλετε να κάνετε, δεν έχετε σχέδιο. Δεν  
οραματίζετε κάπως διαφορετικά την αγροτική οικονομία. Είστε  
πνιγμένοι και αλυσσοδεμένοι οι ίδιοι από τα μεγάλα συμφέροντα,  
τα τραστ των συμφερόντων των ολιγαρχών που σας κρατάνε από  
τον λαιμό. Διότι αν μειώσετε το κόστος παραγωγής πώς εκείνοι  
θα πλουτίζουν;

Αν ενισχύσετε τα μικρά αγροκτήματα πώς οι μεγάλες εταιρείες  
θα μπορέσουν να συγκεντρώσουν και να κάνουν τεράστια φω-  
τοβολταικά σε γη υψηλής απόδοσης; Θα χαλάσει το σχέδιο της  
Κυβέρνησης της ολιγαρχίας.

Τέλος, μία κουβέντα για το σημερινό νομοσχέδιο.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Και κλείνετε, κυρία  
συνάδελφε.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ:** Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, κι ευχαριστώ  
για την ανοχή.

Το σημερινό νομοσχέδιο, κύριοι Υπουργοί, είναι κατώτερο των  
περιστάσεων. Το ονόμασαν οι εισηγητές μας, με επάρκεια η κ.  
Σταρακά αναφέρθηκε σε αυτό και λεπτομέρεια. Εγώ θα πω ένα  
πράγμα.

Είκοσι ελεγκτές, κύριε Υπουργέ μου, θα ελέγξουν δύο χιλιάδες  
επιχειρήσεις, με ποινές μάλιστα τις οποίες βάζετε στη διάρκεια  
ενός τετραμήνου, τριάντα μέρες συν τριάντα μέρες από τη μία  
υπηρεσία, γιατί άλλος ελέγχει κι άλλος εδώ βάζει τις ποινές;

Δηλαδή συνολικά ένα τετράμηνο μέχρι να επιβληθεί στο τέλος  
η ποινή με επιεικέστερους νόμους. Ποιον κοροϊδεύετε; Κοιτάξτε.  
Εγώ το μόνο που θέλω να πω είναι ότι η αγροτική οικονομία, ο  
χώρος της αγροτικής παραγωγής κατά τη γνώμη μου και τη  
γνώμη της παράταξής μου, θέλει εκ βάθρων αναδιάρθρωση.  
Απαιτεί όραμα αλλά κυρίως απαιτεί καθαρά χέρια. Να ανασκου-  
πώσετε τα μανίκια σας και να βάλετε τάξη στα μικρά και στα με-  
γάλα. Αλλά τι να κάνετε τώρα; Να ζητήσω από εσάς να ανασύ-  
ρετε το ναυάγιο; Θα το βάλετε στην επιφάνεια να κάνετε δημο-  
κρατική ανατροπή στην ίδια την Κυβέρνησή σας; Διότι εδώ δεν  
πρόκειται περί ναυαγίου. Πρόκειται περί Τιτανικού. Σε αυτό το  
σημείο βρίσκεται η αγροτική παραγωγή. Να σας ζητήσω να κά-  
ντε ανασύρση του Τιτανικού; Ε, νομίζω ότι δεν μπορείτε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Κυρία συνάδελφε,  
είστε πολύ παραστατική.

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΛΙΑΚΟΥΛΗ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ  
την κ. Λιακούλη. Επόμενος ομιλητής ο κ. Παναγής Καππάτος,  
Βουλευτής της Νέας Δημοκρατίας.

**ΠΑΝΑΓΗΣ ΚΑΠΠΑΤΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Υπουργοί, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα συζη-  
τάμε ένα σχέδιο νόμου που έρχεται να εισαγάγει σημαντικές με-  
ταρρυθμίσεις στον τομέα των αγροτικών προϊόντων και τροφι-  
μων δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία των προστα-  
τευόμενων ονομασιών προέλευσης ΠΟΠ, των προστατευόμενων  
γεωγραφικών ενδείξεων ΠΓΕ και των εγγυημένων παραδοσιακών  
ιδιότυπων προϊόντων ΕΠΙΠ. Το σύστημα που επιβλέπει αυτά τα  
προϊόντα έχει κρίσιμη σημασία για τη διαφύλαξη της ποιότητας  
και της ταυτότητας των τοπικών παραγωγών μας και ταυτόχρονα  
εξασφαλίζει ότι οι καταναλωτές γνωρίζουν με ακρίβεια την προ-  
έλευση και τα χαρακτηριστικά αυτών των προϊόντων. Το προτει-  
νόμενο νομοσχέδιο ενισχύει το πλαίσιο ελέγχου και διαχείρισης  
αυτών των ενδείξεων διασφαλίζοντας ότι η χρήση των προστα-  
τευόμενων τίτλων ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ γίνεται με αυστηρότητα  
και διαφάνεια. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό καθώς η παγκό-  
σμια ζήτηση για προϊόντα υψηλής ποιότητας αυξάνεται συνεχώς,  
και εμείς ως χώρα έχουμε χρέος να προστατέψουμε τα προϊόντα  
μας από αθέμιτες πρακτικές και πλαστογραφίες.

Τα προϊόντα ΠΟΠ είναι αποτέλεσμα όχι μόνο των ιδιαίτερων  
τοπικών συνθηκών καλλιέργειας και παραγωγής αλλά και της πο-  
λιτιστικής μας κληρονομιάς. Αυτά τα προϊόντα συνδέονται άμεσα

με τις περιοχές από τις οποίες προέρχονται και τα χαρακτηριστικά τους είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με το κλίμα τη γεωγραφία και την παράδοση κάθε περιοχής. Το νομοσχέδιο αυτό με τις ρυθμίσεις του στοχεύει στο να εξασφαλίσει ότι αυτές οι συνθήκες θα συνεχίσουν να φυλάσσονται αποφεύγοντας οποιαδήποτε υποβάθμιση της ποιότητας ή της ταυτότητάς τους. Η ενίσχυση του συστήματος ελέγχου και η αναμόρφωση του θεσμικού πλαισίου για τα προϊόντα με ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ είναι μια ανάγκη που η πολιτεία οφείλει να αντιμετωπίσει με αποφασιστικότητα.

Μέσα από αυτό το νομοσχέδιο επιδιώκεται η βελτίωση της αποτελεσματικότητας του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» του οργανισμού που είναι υπεύθυνος για τους ελέγχους και τη διασφάλιση της σωστής χρήσης των ενδείξεων αυτών. Στόχος είναι οι έλεγχοι να γίνονται με μεγαλύτερη ταχύτητα, διαφάνεια και σαφήνεια ώστε να επιτυγχάνεται άμεση αντιμετώπιση των παραβάσεων και να διασφαλίζεται η ποιότητα των προϊόντων που φέρουν αυτές τις σημαντικές ενδείξεις.

Ένα από τα σημαντικότερα σημεία της νομοθεσίας είναι η προστασία των μικρών παραγωγών ιδιαίτερα εκείνων που βρίσκονται σε απομακρυσμένες και μειονεκτικές περιοχές. Αυτοί οι παραγωγοί συχνά δυσκολεύονται να ανταγωνιστούν σε αγορές όπου τα προϊόντα διατίθενται χωρίς την απαραίτητη σήμανση ή όπου υπάρχει παραπλάνηση των καταναλωτών. Με το παρόν σχέδιο νόμου δίνεται στους παραγωγούς η δυνατότητα να επωφεληθούν από την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης εξασφαλίζοντας ότι τα προϊόντα τους θα φτάσουν στην αγορά με την εγγύηση της προέλευσής τους. Έτσι οι παραγωγοί αυτοί θα έχουν τη δυνατότητα να αυξήσουν την αξία των προϊόντων τους βελτιώνοντας ταυτόχρονα το εισόδημά τους και αναδεικνύοντας την τοπική ταυτότητα της παραγωγής τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Ελλάδα διαθέτει έναν πλούτο μοναδικών προϊόντων που αξίζουν να αναγνωριστούν και να προστατευθούν με ένδειξη ΠΟΠ και ΠΓΕ. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η Ρομπόλα Κεφαλονιάς, ένα από τα διασημότερα λευκά κρασιά της χώρας μας. Η Ρομπόλα η οποία έχει ήδη κατακτήσει την ένδειξη ΠΟΠ, είναι ένα προϊόν που προέρχεται αποκλειστικά από το νησί της Κεφαλλονιάς και αποτελεί το αποτέλεσμα της τοπικής αμπελουργικής παράδοσης και του μοναδικού κλίματος του νησιού. Η αναγνώριση αυτή προσφέρει στους παραγωγούς της Ρομπόλας τη δυνατότητα να ανταγωνίζονται σε διεθνές επίπεδο προβάλλοντας την ποιότητα και την αυθεντικότητα του προϊόντος τους.

Πέρα από τη Ρομπόλα υπάρχουν πολλά άλλα προϊόντα από την Κεφαλονιά και την Ιθάκη που αξίζουν να λάβουν την ένδειξη ΠΟΠ. Για παράδειγμα το μέλι της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης το οποίο παράγεται από θυμάρι και άλλα αρωματικά φυτά είναι ένα προϊόν με ισχυρή τοπική ταυτότητα. Η ποιότητά του συνδέεται άμεσα με το μικροκλίμα και τη μοναδική χλωρίδα των νησιών μας. Μέσα από το σύστημα γεωγραφικών ενδείξεων αυτό το μέλι θα μπορούσε να προστατευθεί και να αναδειχθεί δίνοντας ώθηση στη τοπική οικονομία και προωθώντας τα μοναδικά χαρακτηριστικά του σε ευρύτερες αγορές.

Ένα άλλο προϊόν που θα μπορούσε να προταθεί για την ένδειξη ΠΟΠ είναι το κεφαλλονίτικο βαρελίσιο τυρί. Πρόκειται για ένα παραδοσιακό κατσικίσιο τυρί το οποίο φτιάχνεται με ιδιαίτερη μέθοδο και φέρει τη μοναδική γεύση που προέρχεται από τις τοπικές πρακτικές παραγωγής και τη χρήση εξαιρετικών πρώτων υλών. Η πιστοποίησή ως ΠΟΠ θα ενίσχυε την τοπική γαστρονομία και θα προσέκλυε μεγαλύτερο ενδιαφέρον για το προϊόν αυτό σε εθνικό αλλά και διεθνές επίπεδο.

Τέλος, δεν πρέπει να παραλείψουμε και το ελαιόλαδο της Ιθάκης το οποίο διαθέτει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά λόγω των κλιματικών συνθηκών και των παραδοσιακών μεθόδων παραγωγής. Το ελαιόλαδο αυτό είχε τη δυνατότητα να αναγνωριστεί ως ΠΟΠ δίνοντας μια νέα ώθηση στην τοπική παραγωγή και αναδεικνύοντας την ποιότητα του ελαιολάδου μας σε διεθνείς αγορές.

Με αυτές τις μεταρρυθμίσεις που προωθούνται μέσω του νομοσχεδίου η Ελλάδα έχει την ευκαιρία να ενισχύσει την παρουσία της στις διεθνείς αγορές προστατεύοντας παράλληλα την πολιτιστική και γαστρονομική της κληρονομιά. Οι καταναλωτές θα έχουν μεγαλύτερη διαφάνεια ως προς την προέλευση των προ-

ϊόντων που καταναλώνουν ενώ οι παραγωγοί θα απολαμβάνουν τα οφέλη της αναγνώρισης και της προστασίας των προϊόντων τους.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω ότι το νομοσχέδιο αυτό προσφέρει μια μεγάλη ευκαιρία για τα προϊόντα της Κεφαλονιάς και της Ιθάκης αλλά και για ολόκληρη την Ελλάδα. Μέσα από τις προτεινόμενες ρυθμίσεις μπορούμε να εξασφαλίσουμε ότι οι μοναδικές, γεωργικές και γαστρονομικές μας παραδόσεις θα προστατευθούν και θα προβληθούν διεθνώς. Ας εκμεταλλευτούμε αυτή την ευκαιρία για να στηρίξουμε τους τοπικούς παραγωγούς και να αναδείξουμε τα προϊόντα μας στον κόσμο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Καππάτο. Πράγματι η Ρομπόλα είναι πολύ καλό κρασί και μάλιστα με μία ευρηματική συσκευασία.

Καλείται στο Βήμα η κ. Θεοδώρα Τζάκρη. Θα ακολουθήσουν οι δευτερολογίες αντίστροφα. Θα προηγηθεί μόνο ο Υπουργός για μία παρέμβαση.

**ΘΕΟΔΩΡΑ ΤΖΑΚΡΗ:** Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, θα ξεκινήσω από τη μεγάλη εικόνα που παρουσιάζει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων το οποίο καλείται να διαχειριστεί τις υποθέσεις εκατοντάδων χιλιάδων αγροτών και κτηνοτρόφων. Αυτή την ώρα, βεβαίως, παρουσιάζει μια άκρως δυσόκλητη και ανησυχητική εικόνα.

Ο ΟΠΕΚΕΠΕ, κύριε Υπουργέ, βρίσκεται την τελευταία περίοδο σε μια διαρκή λειτουργική και οργανωτική αποδιάρθρωση αποτέλεσμα της οποίας είναι η επιτήρηση του από την DG AGRI για χρονικό διάστημα ενός έτους προκειμένου να υλοποιηθούν μια σειρά διορθωτικών μέτρων και για να αντιμετωπιστούν ελλείψεις που έχουν διαπιστωθεί στα κριτήρια διαπίστευσης και έχουν ως άμεσο αντίκτυπο στη λειτουργία του. Πληροφορίες αναφέρουν ότι για άλλα ζητήματα μάλιστα έχει εμπλακεί ακόμη και η Ευρωπαϊκή οικονομική εισαγγελέας.

Από το 2019 που αναλάβατε τη διακυβέρνηση της χώρας υπήρχαν πάντα προβλήματα στον ΟΠΕΚΕΠΕ όσον αφορά στην καταβολή των άμεσων ενισχύσεων της ΚΑΠ για λόγους, βεβαίως, που δεν εξηγήθηκαν ποτέ. Βέβαια μάλλον έφταιγαν οι πέντε απερχόμενοι πρόεδροι του οργανισμού. Η σκληρή πραγματικότητα αποτυπώνεται και την προβληματική των φετινών δηλώσεων ΟΣΔΕ του 2024. Χιλιάδες αγρότες που υποβάλλουν τις δηλώσεις τους για το 2024 βρίσκονται σε σύγχυση διαπιστώνοντας πως στην πλατφόρμα του ΟΠΕΚΕΠΕ οι χάρτες αλλάζουν από τη μια στιγμή στην άλλη. Ας μη πω ότι αναρτήσατε χάρτες του 2017 με διαβαθμισμένες περιοχές, τους οποίους χάρτες στη συνέχεια κατεβάσατε. Αληθεύει, κύριε Υπουργέ, ότι φέτος δεν φαίνονται καθόλου στο ΟΣΔΕ τα βοσκοτόπια για τους κτηνοτρόφους, ενώ μέχρι πέρυσι φαινόταν, τουλάχιστον, ο προηγούμενος χάρτης που γίνονταν διορθώσεις της τελευταίας στιγμής ανάλογα, βέβαια, με τις ανάγκες; Φέτος δεν εμφανίστηκε ούτε καν ο προηγούμενος χάρτης. Τι θα γίνει με τα βοσκοτόπια, κύριε Υπουργέ; Επεξεργάζεστε την τεχνική λύση της εθνικής λύσης; Σε τι φάση βρίσκεται η ολοκλήρωση των διαχειριστικών σχεδίων βόσκησης που θεωρητικά συντελούσαν στην επίλυση μιας σειράς προβλημάτων που ταλαιπωρούσαν τους κτηνοτρόφους μας και στερούν βεβαίως και πολύτιμες ενισχύσεις.

Κύριε Υπουργέ, η παράταση υποβολής των φετινών δηλώσεων ΟΣΔΕ μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου πέρα από το γεγονός ότι συνιστά ομολογία αποτυχίας του επιτελικού σας κράτους εγείρει και ερωτηματικά για το αν ο ΟΠΕΚΕΠΕ θα μπορέσει, τελικά, να προβεί σε όλες τις προβλεπόμενες διοικητικές και τεχνικές ενέργειες προκειμένου να καταβληθούν έγκαιρα, έγκυρα και με διαφάνεια οι πληρωμές στους αγρότες και κτηνοτρόφους της χώρας που διαχρονικά γίνονται βεβαίως το τρίτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου.

Μέχρι τώρα τουλάχιστον γινόταν αυτό.

Σε κίνδυνο, βεβαίως, βρίσκονται και όλα τα προγράμματα που συνδέονται με τη σωστή και έγκαιρη υποβολή των δηλώσεων ΟΣΔΕ, όπως είναι η βιολογική γεωργία, οι νέοι αγρότες, τα σχέδια βελτίωσης, η απονιτροποίηση. Θα μπορέσουν, άραγε, να γίνουν όλοι οι διασταυρωτικοί έλεγχοι για να πληρωθούν οι αγρότες; Όσο δε περνούν οι μέρες και τα χρονικά περιθώρια στε-

νεύουν τίθεται σε σοβαρό κίνδυνο η επερχόμενη πληρωμή των προκαταβολών της νέας ΚΑΠ. Ελπίζω να πάνε όλα κατ' ευχήν γιατί είναι κάτι βέβαιο που εγώ προσωπικά απεύχομαι.

Όσον αφορά στον ΕΛΓΑ, ο Οκτώβριος κρίνεται από πολλούς ως ιδιαίτερα κρίσιμος μήνας για τη βιωσιμότητα του οργανισμού. Αυτή τη στιγμή ο οργανισμός είναι ουσιαστικά χρεοκοπημένος, γεγονός που διαπιστώνεται από την καθυστέρηση καταβολής των αποζημιώσεων, την αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των πορισμάτων, τη μείωση στα ποσοστά των αποζημιώσεων και πολλές άλλες δυσλειτουργίες και ενώ όλοι γνωρίζουμε πόσο εξαιρετικά σημαντικές είναι οι αποζημιώσεις του ΕΛΓΑ για τη ρευστότητα στον αγροτικό τομέα προκειμένου να καλυφθούν τόσο οι δαπάνες επιβίωσης των αγροτών όσο και οι δαπάνες υποστήριξης της νέας καλλιεργητικής περιόδου.

Και θα περάσω, βεβαίως, στον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», έναν οργανισμό που εμπλέκεται άμεσα με το σημερινό νομοσχέδιο, αφού είναι επιφορτισμένος με τους ελέγχους και την πιστοποίηση αυτών των προϊόντων, όπως λέγονται ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ και με πολλές δυσλειτουργίες, πέραν βεβαίως των απευθείας αναθέσεων για τις οποίες σας είχε καταγγείλει ο επερχόμενος Πρόεδρος του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο κ. Χαρουτουνιάδης.

Ωστόσο, ακούστε τι γίνεται εδώ. Αυτοί που πραγματοποιούν τους σχετικούς ελέγχους ούτε καν που ρωτήθηκαν για το νομοσχέδιο. Επί της ουσίας, ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» είναι ένας υποστελεχμένος οργανισμός και το προσωπικό που υπάρχει αυτή τη στιγμή δεν επαρκεί για τους εξονυχιστικούς και με την επιδιωκόμενη αποτελεσματικότητα ελέγχους που απαιτούνται. Στο δε Υπουργείο για τα ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντα υπάρχουν όλοι και όλοι δύο υπάλληλοι.

Αντ' αυτού, ΕΦΕΤ και ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» πραγματοποιούν παράλληλους ίδιους ελέγχους, ωσάν να είχαμε προσωπικό που περισσεύει και δεν ξέρουμε τι να το κάνουμε. Ευτυχώς πήρατε πίσω τους ελεγκτές, όπως σας είχε πει ο εκπρόσωπος της ΠΟΓΕΔΥ, και βεβαίως, προληπτικοί έλεγχοι δεν γίνονται, τα πρόστιμα λιμνάζουν χρόνια στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και απαιτούνται αρκετές στον αριθμό κοινές υπουργικές αποφάσεις για να μπορέσει να γίνει λειτουργικός αυτός ο νόμος.

Το ίδιο, βεβαίως, είχε γίνει και πέρυσι με το νομοσχέδιο για τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», ο οποίος απαιτούσε καμμία δεκαριά κοινές υπουργικές αποφάσεις και δεν έχει εκδοθεί ακόμη ούτε μία.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα λογότυπα ΠΟΠ, ΠΓΕ τα οποία φέρουν τα ελληνικά αγροτικά προϊόντα, είναι βαρύνουσας σημασίας. Είναι η προστιθέμενη αξία για κάποια προϊόντα της ελληνικής γης που προέρχονται από συγκεκριμένες περιοχές και έχουν ειδικά χαρακτηριστικά ή χαίρουν φήμης που συνδέεται με την περιοχή παραγωγής. Η φέτα είναι ένα από τα πλέον αναγνωρίσιμα αγροτικά προϊόντα τόσο στην εσωτερική όσο και στη διεθνή αγορά, με ολοένα αυξανόμενη ζήτηση, ένα προϊόν με πολλαπλή συμβολή στην αγροτική οικονομία. Στηρίζει το εισόδημα χιλιάδων κτηνοτρόφων αλλά και τυροκόμων. Συμβάλλει στην απασχόληση, στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, στην ανάπτυξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων και γενικότερα στην ανάπτυξη της υπαίθρου.

Η έλλειψη εθνικής στρατηγικής για τη φέτα, οι κακές συμφωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτες χώρες και η ανεξέλεγκτη χρήση λευκών τυριών ως φέτα, ακόμη και στις δικές μας τουριστικές περιοχές, έχουν αφήσει εντελώς απροστάτευτη την αυθεντική ελληνική φέτα ΠΟΠ, με αποτέλεσμα να αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα τόσο στην εσωτερική όσο και στη διεθνή αγορά.

Ο κίνδυνος για τα παραδοσιακά μας τυροκομεία και για τις ελληνικές επιχειρήσεις παραγωγής ΠΟΠ φέτας είναι υπαρκτός υποθηκεύοντας, βεβαίως, και το μέλλον της ελληνικής κτηνοτροφίας.

Και ενώ η στήριξη της κτηνοτροφίας και δη της αιγοπροβατοτροφίας είναι χρέος μας, αντ' αυτού ζήσαμε ακόμα ένα εξαιρετικά αρνητικό γεγονός, την πανώλη των μικρών μηρυκαστικών από την οποία η χώρα ήταν απαλλαγμένη, και που μέχρι σήμερα έχει φέρει τη θανάτωση σε πάνω από τριάντα χιλιάδες ζώα και να πω ότι μεταξύ αυτών χάθηκαν κάποια και ζωντανά.

Πανηγυρίζετε δήθεν για την επιτυχημένη διαχείριση της ασθένειας,

αλλά τα κρούσματα ακόμη και σήμερα συνεχίζουν να αυξάνονται και αν η ασθένεια ξεφύγει, θα προκαλέσει σημαντικές απώλειες στο ζωικό κεφάλαιο, οδηγώντας σε οικονομική καταστροφή τους κτηνοτρόφους και θα βάλει, βεβαίως, σε κίνδυνο όχι μόνο την παραγωγή αλλά και τη μεταποίηση και όλα τα προϊόντα της ελληνικής αγροκτηνοτροφίας.

Η ασθένεια εμφανίστηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας στις 11-7-2024. Από πού; Κανείς δεν ξέρει. Η Πρόεδρος του ΕΒΕΑ, όμως, μας είπε ότι η μετάδοση της νόσου των μικρών μηρυκαστικών οφείλεται στις εισαγωγές που έγιναν χωρίς τα απαραίτητα υγειονομικά πρωτόκολλα ως συνέπεια της χαλαρής πολιτικής που ασκείται.

Από τον Υπουργό ακούσαμε κάτι μισόλογα για ελληνικό έδαφος στον Έβρο που μπαίνει στην Τουρκία και το αντίθετο. Δηλαδή, σε αυτά τα μικρά τμήματα εδάφους οι κτηνοτρόφοι του Έβρου βόσκουν τα πρόβατά τους; Αυτό μας λέτε; Τα πρώτα κρούσματα έχουν, βεβαίως, επιβεβαιωθεί στην περιοχή της Θεσσαλίας. Κάνει κανείς καλά με τις διαπιστώσεις σας ή κάτι θέλετε να μας κρύψετε.

Ακόμη, βέβαια, μετά από δύο περίπου μήνες περιμένουμε την επίσημη ανακοίνωση για το πώς ξεκίνησαν όλα αυτά, πώς και γιατί επεκτάθηκε η ασθένεια. Τα ρωτάω όλα αυτά γιατί η αιγοπροβατοτροφία, όπως είπα, συνδέεται άμεσα με την παραγωγή γαλακτοκομικών προϊόντων ΠΟΠ.

Κύριε Υπουργέ, λυπάμαι πολύ γιατί για μια ακόμη φορά έχουμε ένα νομοσχέδιο που ασχολείται αποσπασματικά με κάποιες διαδικασίες ελέγχου ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ προϊόντων, που δεν απέχει ούτε διαφοροποιείται από το υφιστάμενο καθεστώς. Καμμία προσπάθεια δεν έγινε για ενιαίο σύστημα ελέγχου που το ζητούν όλοι, καμμία ή ελλιπή προστασία για τα ελληνικά ΠΟΠ, ΠΓΕ προϊόντα που έχουν φτάσει μέχρι σήμερα τα εκατόν δεκάξι, από την εμβληματική φέτα, στην οποία ήδη αναφέρθηκα, τον κρόκο Κοζάνης, τη μαστίχα Χίου, τα ελαιόλαδα, τα κρασιά μας, το ούζο και τα άλλα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ, όταν ο ελεγκτικός μηχανισμός είναι υποστελεχμένος και κατακεραματισμένος με πολλές επικαλύψεις μεταξύ των υπηρεσιών, αλλά και με θολά σημεία που ευνοούν την παραβατικότητα.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ την κ. Τζάκρη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε ζητήσει τον λόγο για μια παρέμβαση και μετά θα αρχίσουν οι δευτερολογίες αντίστροφα. Σας δίνω δέκα λεπτά για την παρέμβασή σας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ (Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Σας ευχαριστώ, κατ' αρχάς, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στην ολοκλήρωση μιας μεγάλης κοινοβουλευτικής μέρας -εννώνω σε ό,τι αφορά τον χρόνο- και ευρισκόμενος στο Βήμα για άλλη μια φορά, σφείλω να διαπιστώσω ότι η προτροπή μου να δει κανείς το νομοσχέδιο μέσα από μια άλλη οπτική και για το αν, πραγματικά, συμβάλλει σε αυτό το σχέδιο που προσπάθησα να σας παρουσιάσω, μάλλον δεν βρήκε χώρο και δεν είχε κανένα απολύτως αποτέλεσμα. Και το λέω όχι γιατί πολλοί εκ των συναδέλφων αναφέρθηκαν ελάχιστα ή στο τέλος της ομιλίας τους στο νομοσχέδιο, αλλά γιατί απλούστατα η προσέγγιση η οποία υπήρξε ήταν μια προσέγγιση κατά κάποιον τρόπο επαναλαμβανόμενων -επιτρέψτε μου τη λέξη- κλισέ: Αποσπασματικό, ελλιπές, χωρίς αποτέλεσμα, δεν υπάρχει σε μια γενικότερη πολιτική άποψη.

Μάλιστα. Σεβαστά όλα αυτά. Αντιλαμβάνομαι ότι ο τρόπος με τον οποίο μπορεί κανείς να αντιπολιτεύεται ένα προτεινόμενο από την κυβερνητική πλειοψηφία νομοσχέδιο μπορεί να έχει ως λόγο στιδήποτε ο καθένας μπορεί να βρίσκει ως λόγο ή ως αιτία. Είναι απολύτως λογικό.

Όταν, όμως, όλα αυτά έχουν εξηγηθεί και όταν εγώ ο ίδιος επιχείρησα πριν αρκετές ώρες από το ίδιο Βήμα να σας «πείσω» -εντός εισαγωγικών η λέξη- ότι αυτό περιλαμβάνεται μέσα σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο που υπάρχει στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, να μπορέσουμε σιγά-σιγά να αφήσουμε πίσω τις παθογένειες του παρελθόντος, να αυξήσουμε την

πραγματική παραγωγή, να επενδύσουμε στα συγκριτικά μας πλεονεκτήματα, στα προϊόντα τα οποία φέρνουν προστιθέμενη αξία στον ελληνικό πρωτογενή τομέα αλλά ταυτόχρονα να πρέπει να λάβουμε και όλα εκείνα τα μέτρα τα οποία θα μας δώσουν τη δυνατότητα να προστατεύσουμε αυτά τα προϊόντα, προφανώς, το να ισχυρίζεται κανείς ότι το νομοσχέδιο που προτείνεται στην Εθνική Αντιπροσωπεία είναι εκτός αυτού του σχεδίου ή εκτός αυτής της στόχευσης, μάλλον σημαίνει ότι κάποιος δεν κατάλαβε ακριβώς τι προτείνουμε.

Εν πάση περιπτώσει, όμως, επαναλαμβάνω επειδή όλα είναι θεμιτά, ότι αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει ο λόγος κάθε φορά για να αρθρώνει κανείς ένα συγκεκριμένο πολιτικό επιχείρημα και να στηρίζεται σε αυτό.

Θέλετε, όμως, να μιλήσουμε με κάποια συγκεκριμένα δεδομένα μιας και απέφυγα νωρίτερα να τα κάνω, εν πάση περιπτώσει, γνωστά ή να τα αναφέρω ενώπιόν σας;

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ξέρετε πού βρισκόταν το ισοζύγιο των αγροτικών προϊόντων το 2017; Θέλετε νούμερα. Θα πούμε νούμερα. Ξέρετε πού βρισκόταν; Υπήρχε ένα έλλειμμα περίπου 731 εκατομμυρίων ευρώ. Ξέρετε πού βρίσκεται σήμερα το συγκεκριμένο ισοζύγιο; Σε ένα πλεόνασμα 452 εκατομμυρίων. Αυτό έγινε μόνο του; Έγινε συμπτωματικά; Έγινε γιατί κάτι άλλαξε ή γιατί υπήρξε ένα συγκροτημένο σχέδιο από την κυβερνητική παράταξη -από την Κυβέρνηση, για να ακριβολογώ- η οποία επιχειρήσε με μια δόση μέτρων -αναφέρθηκαν ακόμη και από συναδέλφους της Αντιπολίτευσης νωρίτερα- όπου προβλεπόταν μείωση του ΦΠΑ για τα λιπάσματα, μείωση ουσιαστικά της φορολογίας.

Θυμάστε ποια ήταν η φορολογία πριν το 2019 για τον αγροτικό κόσμο; Προβλεπόταν η προώθηση των συνεργατικών σχημάτων με σημαντική μείωση της φορολογίας κατά 50%.

Όλα αυτά στην πραγματικότητα υπηρετούσαν ένα στόχο. Ακόμη και το γεγονός ότι τα τρία τελευταία χρόνια, το επαναλαμβάνω για άλλη μια φορά, δόθηκαν 240 εκατομμύρια ευρώ για την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης για το πετρέλαιο, ήταν κι αυτό ένας τρόπος ούτως ώστε να μειωθεί το κόστος παραγωγής και να ενισχυθεί συγκεκριμένα ο αγροτικός κόσμος.

Το 2020, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καταγεγραμμένοι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα ήταν τετρακόσιες δώδεκα χιλιάδες άνθρωποι. Το 2023, αυτοί είναι τετρακόσιες ογδόντα χιλιάδες εννιάκοσιοι, τετρακόσιες ογδόντα μία χιλιάδες περίπου. Μάλιστα θα σας πω ότι ειδικά αυτό το χρονικό διάστημα οι είκοσι πέντε χιλιάδες νέες θέσεις αφορούν στη φυτική και ζωική παραγωγή. Έγινε ένα βήμα. Δεν είναι αυτό που ενδεχομένως επιθυμούμε για τον πρωτογενή τομέα αλλά το βήμα το οποίο αποδεικνύει ότι η Κυβέρνηση είχε προτεραιοποιήσει ουσιαστικά στις δικές της πολιτικές επιλογές τον πρωτογενή τομέα φαντάζομαι ότι μόνο μέσα από αυτούς τους αριθμούς μπορεί εύκολα κανείς να το διαπιστώσει.

Κι επειδή σας είπα και νωρίτερα ότι ήθελα να αποφύγω τους αριθμούς αλλά δυστυχώς αναγκάζομαι να επιστρέψω σε αυτούς, οι συνολικές εξαγωγές για τα φρούτα, τα οπωροκηπευτικά, τα λαχανικά το 2019 ήταν 2,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Το 2023 έφτασαν στα 3,2 δισεκατομμύρια ευρώ. Δεν διαπιστώνετε ότι υπάρχει μια σημαντική αύξηση, άρα κάπου εκεί βρίσκεται το δικό μας συγκριτικό πλεονέκτημα, άρα κάπου εκεί είναι τα προϊόντα με την πραγματική προστιθέμενη αξία για τον ελληνικό πρωτογενή τομέα;

Το να αναλωθεί κανείς σε μία λογική δαιμονοποίησης όλων αυτών των πραγματικά κακών πρακτικών που μπορεί να έρχονται από το παρελθόν ή των παθογενειών ακόμη, είναι μια επιλογή. Όμως, είναι και μια επιλογή το να εντοπίζει κανείς τα προβλήματα και να προσπαθεί να τα λύσει. Κι αυτό επιχειρεί η Κυβέρνηση αυτό το χρονικό διάστημα.

Διότι αν όντως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα σας είναι να βρίσκεστε στο Βήμα και να ρίχνετε όποια αμαρτία υπάρχει ή δεν υπάρχει στον ΟΠΕΚΕΠΕ, σας διαβεβαιώνω ότι δεν πράττετε σωστά. Και το λέω αυτό διότι χρειάζεται πάρα πολύ μεγάλη προσοχή. Βεβαίως θα γίνει έρευνα, βεβαίως, ό,τι υπάρχει ως ευθύνη θα αποδοθεί αλλά για μια περίοδο η οποία ξεκινάει από το βαθύ παρελθόν, πριν το 2010, κατά την οποία τουλάχιστον

στον άλλα δύο πολιτικά κόμματα ήταν στην κυβέρνηση και κατά την περίοδο των οποίων δικών τους κυβερνήσεων έχουν επιβληθεί πρόστιμα, δεν χρειάζεται να ποιούμε -εν πάση περιπτώσει- αυτόν ο οποίος δεν γνωρίζει, δεν είδε και δεν κατάλαβε τίποτα.

Το λέω αυτό διότι ο ΟΠΕΚΕΠΕ, ξαναλέω για άλλη μια φορά, έχει έναν πραγματικά κρίσιμο ρόλο. Είναι ο ανεξάρτητος πιστοποιημένος οργανισμός ο οποίος δέχεται και διανέμει τους κοινωνικούς πόρους κι αυτό είναι πολύ κρίσιμο για τη λειτουργία της αγροτικής οικονομίας, της οικονομίας του πρωτογενούς τομέα. Εκτός αν κάποιος από εσάς πιστεύετε ότι δεν έπρεπε να ήμασταν -δεν θέλω να κάνω κάποιο σχόλιο για το ΚΚΕ, ξέρω τη στάση του, τη σέβομαι αλλά είναι εντελώς διαφορετική προσέγγιση- στην Ευρωπαϊκή Ένωση ή αν πιστεύετε ότι πρέπει να θέσουμε σε διακίνδυνο αυτούς πόρους. Χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή από όλους μας σε σχέση με όλα αυτά τα οποία μπορεί να λέμε και τα οποία, βεβαίως, δημιουργούν μια πραγματική ανάγκη να καθαρίσουμε αυτό το τοπίο.

Αυτό ακριβώς προσπαθούμε αυτή την περίοδο. Τι προσπαθούμε αυτή την περίοδο; Προσπαθούμε να υλοποιήσουμε ένα σχέδιο δράσης, με τη σύμφωνη γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της DG AGRI, μέσα από το οποίο επιχειρούμε τον πραγματικό εκσυγχρονισμό του ΟΠΕΚΕΠΕ, τη στελέχωσή του, την ακόμη μεγαλύτερη διαφάνεια, την έγκαιρη πληρωμή, όλα τα ζητήματα τα οποία στο παρελθόν ήταν τα προβλήματα.

Μιλάτε για τις δηλώσεις του ΟΣΔΕ. Καλά, δεν έχετε ακούσει για ποιον λόγο καθυστέρησε όλη αυτή η διαδικασία; Δεν ξέρετε ότι υπάρχουν κάποιες διαγωνιστικές διαδικασίες μέσα από τις οποίες υπήρξε μια καθυστέρηση, η οποία προφανώς δεν οφειλόταν ούτε στον ΟΠΕΚΕΠΕ, αλλά ούτε και στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και αυτό έπρεπε να το σεβαστεί κανείς σεβόμενος τη νομιμότητα; Αν θέλετε να μιλήσουμε γι' αυτό, να μιλήσουμε και γι' αυτό. Το γεγονός, όμως, να μιλάμε για το αν δόθηκε παράταση είκοσι ημερών για να ολοκληρωθεί η κατάθεση των δηλώσεων του ΟΣΔΕ, προφανώς θα έπρεπε να έχει ως ανταπάντηση το να καταβληθούν έγκαιρα οι συνδεδεμένες στον αγροτικό κόσμο και στον κτηνοτροφικό κόσμο. Αυτό είναι το μεγάλο ζητούμενο. Αυτό επιθυμούμε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, και γι' αυτό πιέζουμε και γι' αυτό προσπαθούμε, στον βαθμό βεβαίως που υπάρχει η όποια δυνατότητα παρέμβασης από την πλευρά του Υπουργείου σε έναν ανεξάρτητο πιστοποιημένο οργανισμό.

Το γεγονός, όμως, ότι αυτή τη στιγμή ο ΟΠΕΚΕΠΕ βρίσκεται σε ένα καθεστώς επιτήρησης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι στην πραγματικότητα το εχέγγο για να γίνουν τα αναγκαία βήματα και να υλοποιηθεί βήμα-βήμα το σχέδιο δράσης στο οποίο έχουμε συμφωνήσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Και την επιτήρηση την έχει αναλάβει το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης. Είναι ο φορέας που δίνει την πιστοποίηση στον ΟΠΕΚΕΠΕ.

Σας τα λέω όλα αυτά διότι το να έρχεται ο καθένας από εσάς -και σας το λέω με μεγάλο σεβασμό στα πρόσωπά σας- και να λέει πράγματα τα οποία δεν έχουν σχέση με την πραγματικότητα, είναι ένα μεγάλο ζήτημα και σε σχέση με το μήνυμα που εκπέμπουμε, αλλά πολύ περισσότερο με την ένταση που μπορεί να δημιουργείται σε ένα πεδίο που δεν χρειάζεται να υπάρχει τέτοια ένταση. Προσπαθούμε να λύσουμε προβλήματα. Εδώ βρισκόμαστε αυτή τη στιγμή. Αν θέλετε να κοιτάξουμε για τη ρίζα του προβλήματος, είναι εύκολο.

Όμως, πραγματικά ποιο είναι το συμφέρον του αγροτικού, του κτηνοτροφικού, του παραγωγικού κόσμου; Δεν είναι να δημιουργήσουμε μια άλλη προοπτική για τον πρωτογενή τομέα; Δεν είναι αυτό το ζητούμενό μας; Δεν ξέρουμε αυτή τη στιγμή ότι αν δεν επενδύσουμε στα προϊόντα που έχουμε συγκριτικό πλεονέκτημα και φέρνουν προστιθέμενη αξία στην οικονομία του πρωτογενούς τομέα και στην εθνική οικονομία, στην πραγματικότητα δεν θα έχουμε πετύχει ποτέ τον στόχο μας; Αυτό είναι το μεγάλο ζητούμενο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Βεβαίως, οι όποιες αλλαγές, οι όποιες επιλογές, τουλάχιστον από τη δική μου πλευρά, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι θα γίνουν με διάλογο, με συνεννόηση, με τους θεσμικούς φορείς του παραγωγικού κόσμου και βεβαίως, σε μία λογική που υπαγορεύει

μια σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα. Δεν θα μπορούσαμε ποτέ να λειτουργήσουμε ερήμην του αγροτικού κόσμου, ούτε χωρίς να συνηγορούμε για βασικά ζητήματα και για βασικά βήματα. Νομίζω ότι εκεί είναι το θέμα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Τέλος, θέλω να σας πω ότι όλα αυτά τα οποία ακούστηκαν νωρίτερα δεν υπέχουν τη θέση προγραμματικών δηλώσεων. Νομίζω το είπε ο κ. Κουκουλόπουλος και θέλω να το απαντήσω αυτό. Αντίθετα, είναι μια στιγμιαία επαναδιαπίστωση μιας πραγματικότητας που λίγο ή πολύ όλοι συζητάμε μεταξύ μας και νομίζω ξέρετε πολύ καλά από τις κατ' ιδίαν συζητήσεις μας λίγο ή πολύ θα συμφωνήσουμε σε πολλά πράγματα. Όμως, βήματα προς αυτή την κατεύθυνση δεν έχουν γίνει άλλη φορά. Είναι η στιγμή που πρέπει να τα κάνουμε και είμαι ο πρώτος ο οποίος ουσιαστικά απευθύνομαι σε όλους τους συναδέλφους ζητώντας αυτά τα βήματα να τα κάνουμε μαζί, διότι δεν αφορούν ουσιαστικά ούτε στον βίο, ούτε στην επιτυχία μιας κυβέρνησης. Αφορούν σε μια γενικότερη προσέγγιση που οφείλει να έχει η ελληνική πολιτεία απέναντι σε όλον τον κόσμο του πρωτογενούς τομέα, σε όλους αυτούς τους ανθρώπους που πέρα από τη συνεισφορά τους στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν, έχουν έναν πολύ κρίσιμο ρόλο -το λέω για δεύτερη φορά- και στην ίδια την κοινωνική συνοχή της πατρίδας μας. Αυτό είναι το μεγάλο ζητούμενο.

Το να γίνεται, όμως, ένας διανομισμός ατάκας ή επανάληψη στερεότυπων φράσεων σε σχέση με το τι φέρνει ή τι δεν φέρνει το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, δεν νομίζω ότι είναι μια «προσέγγιση» που μας βοηθάει προς αυτή την κατεύθυνση.

Τέλος, θέλω να σας πω ότι μέσα στις επιλογές της επόμενης περιόδου θα είναι να αναδειχουμε και βεβαίως να κάνουμε πραγματικότητα ένα ζήτημα το οποίο εγώ προσωπικά θεωρώ ότι βρίσκεται σε εκκρεμότητα για όλους τους ανθρώπους του πρωτογενούς τομέα εδώ και πολλά χρόνια και αφορά στην ίδια τη δική τους την εκπαίδευση. Είναι ένα πολύ κρίσιμο ζήτημα το οποίο πρέπει να το δούμε συνολικά, μέσα από μια στρατηγική που θα δώσει το πραγματικό συγκριτικό πλεονέκτημα στους αγρότες, στους κτηνοτρόφους και στους αλιείς της πατρίδας μας, που θα τους βοηθήσει να στηρίζουν σε ένα πολύ μεγάλο βάθος χρόνου και την επαγγελματική τους δραστηριότητα, αλλά και την οικονομική τους επιβίωση.

Αυτό φαντάζομαι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να καταλαβαίνετε ότι είναι μια αδήριτη θα έλεγα ανάγκη, μια δεδομένη δική μας υποχρέωση να στηρίζουμε αυτούς τους ανθρώπους και θα το κάνουμε. Είναι ανάγκη που αφορά στους ίδιους τους ανθρώπους αυτούς, στις οικογένειές τους, στις τοπικές κοινωνίες στις οποίες ζουν και εργάζονται, στην ίδια την πατρίδα μας, στην ίδια την εθνική μας οικονομία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βασίλειος Βιλιάρδος):** Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Υπουργό.

Η συνεδρίαση θα ολοκληρωθεί με τις δευτερολογίες των ειδικών αγορητών και εισηγητών. Θα ξεκινήσουμε με τον ειδικό αγορητή των Σπαρτιατών κ. Πέτρο Δημητριάδη.

**ΠΕΤΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες Υπουργέ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το πρωί στην εισήγησή μου είχα αναφερθεί για ποιον λόγο είμαστε κατά του νομοσχεδίου. Είχαμε πει πως ουσιαστικά, στην πράξη το νομοσχέδιο προσεγγίζει εντελώς επιφανειακά και επιδερμικά το θέμα του ελέγχου ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ και κατά την άποψή μας η υποστελέχωση του ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» δεν θα μπορέσει να βοηθήσει τον οργανισμό να επιτελέσει το καθήκον του, ειδικά δε όταν επιφορτίζεται και με πάρα πολλές αρμοδιότητες και έχει πάρα πολύ μεγάλο φάσμα ελέγχου.

Επίσης, είχαμε πει ότι δεν υπάρχουν -κατά την άποψή μας- προληπτικοί έλεγχοι, παρά μόνο επιτόπιοι δειγματοληπτικοί, πράγμα το οποίο είναι λάθος και θα μπορούσε να υπάρξει ένα τέτοιος μηχανισμός.

Όσον αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ το έθιξαν πάρα πολλοί συνάδελφοι, διότι ξέρετε όταν σε έναν οργανισμό επιβάλλεται πρόστιμο 283 εκατομμυρίων ευρώ από την ευρωπαϊκή εισαγγελία και όταν

επίσης έχουν καθυστερήσει τόσο πολύ οι αιτήσεις ΟΣΔΕ, με αποτέλεσμα διακόσιες χιλιάδες αιτήσεις να κινδυνεύουν να μείνουν στον αέρα, θα πρέπει να το δείξουμε. Είναι πάρα πολύ σημαντικό θέμα και αφορά ένα μεγάλο μέρος του αγροτικού κόσμου.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ**)

Όσον αφορά την τροπολογία, αν και σπανίζει για εμένα προσωπικά, θα ψηφίσω «υπέρ» της τροπολογίας. Θα ψηφίσω «υπέρ» διότι έχει κάποιες διατάξεις που είναι θετικές, όπως για παράδειγμα οι ρυθμίσεις για το δικαίωμα χρήσης του ορίου στους τοπικούς οίνους. Είναι κάτι το οποίο θα βοηθήσει τους τοπικούς οινοπαραγωγούς, ειδικά για τους οινοπαραγωγούς της Μακεδονίας που έχουν μεγάλα προβλήματα και ενδεχομένως θα τους βοηθήσει να μεγιστοποιήσουν την απόδοσή τους και τα προϊόντα τους βασικά.

Επίσης, θεωρώ θετικό το γεγονός ότι παραχωρείται χρήση γης αγροτικών ακινήτων σε ανέργους εγγεγραμμένους στη ΔΥΠΑ, όπως επίσης και σε κατ' επάγγελμα αγρότες και μάλιστα παρατείνεται η χρήση τους. Είναι κάτι το οποίο το θεωρώ θετικό. Ελπίζω, όμως, στην πράξη αυτοί οι αγρότες οι οποίοι υποφέρουν από την ακρίβεια και το ενεργειακό κόστους, να βοηθηθούν από την Κυβέρνηση. Έως και σήμερα δεν το βλέπουμε.

Επίσης να πω ότι είμαστε «υπέρ» των αποζημιώσεων ζωικού κεφαλαίου από τον ΕΛΓΑ, βέβαια ειδικά δε γι' αυτούς που έχουν πληγεί από πλημμύρες, πυρκαγιές κατά το 2023, κάτι το οποίο άργησε. Βέβαια να πω ότι κατά την άποψή μας δεν έπρεπε να υπάρχει προαπαιτούμενο να έχει καταβληθεί η ειδική ασφαλιστική εισφορά, το άρθρο 8 του νόμου του 2010. Δεν θα πρέπει να έχει προαπαιτούμενα, ειδικά όταν κάποιος αποζημιώνεται για φυσικές καταστροφές. Η φυσική καταστροφή σε χτυπάει, είτε έχεις πληρώσει εισφορά είτε όχι. Γι' αυτό για εμάς είναι ένας αστερίσκος.

Τέλος, θα ήθελα να πω για το άρθρο 5 όπου προσπαθούμε να καλύψουμε για ακόμη μια φορά τα κενά της ΔΥΠΑ η οποία είναι υποστελεχωμένη με προσλήψεις εποχιακών, ωρομίσθιων και γενικότερα προσωρινό απασχολούμενων. Για μια προσωπικά η ΔΥΠΑ, επειδή επιτελεί ένα πολύ σημαντικό έργο και είναι υποστελεχωμένη, το έχουν πει και πολλές φορές στις ακροάσεις των φορέων οι εργαζόμενοι της, θεωρούμε ότι πρέπει να στελεχωθεί με μόνιμο προσωπικό και όχι να προσπαθούμε να καλύψουμε πρόχειρα τα κενά με προσωρινά απασχολούμενους, με εποχικούς και με ωρομίσθιους. Θα έπρεπε να υπάρξει μια γενναία τομή, να υπάρξει μόνιμο προσωπικό.

Τέλος, δε, να πω πως στο άρθρο 6 ουσιαστικά προσπαθούμε να δημιουργήσουμε ένα παραθυράκι για κάποιες εταιρείες που να μην έχουν υποκαταστήματα στη Ρωσία, εδρεύουν, όμως, σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην Ελβετία. Ουσιαστικά προσπαθούμε κατά μια έννοια να κάνουμε μια μικρή παράκαμψη των εμπορικών που έχουν επιβληθεί στις εμπορικές σχέσεις με τη ρωσική ομοσπονδία. Εδώ μάλιστα να πω ότι κατά την άποψή μου αυτό είναι άδικο και θα έπρεπε να υπάρξει ρύθμιση να αρθεί το εμπόριο και για άλλους κλάδους, ειδικά για τους φρουτοπαραγωγούς. Επειδή είμαι βοριοελλαδίτης πάρα πολλοί φρουτοπαραγωγοί που έκαναν εξαγωγές πριν από τον πόλεμο στη ρωσική ομοσπονδία, όπως για παράδειγμα παραγωγοί ροδάκινων, κερασιών, χτυπήθηκαν ανελέητα και έχουν υποστεί μεγάλη οικονομική ζημιά. Κατά την άποψή μου είναι άδικο για αυτούς τους ανθρώπους να βλέπουμε σήμερα να υπάρχει κάποια παράκαμψη για κάποιες εταιρείες συγκεκριμένες που έχουν υποκαταστήματα στη Ρωσία και εδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την ίδια στιγμή να μην αίρουμε το εμπόριο και για αυτούς τους ανθρώπους, οι οποίοι κάνουν εξαγωγές και ζούσαν από αυτό, από την εξαγωγή των προϊόντων τους. Για εμένα είναι άδικο.

Τελειώνοντας, θα ήθελα να πω ότι η πρωτογενής παραγωγή στην Ελλάδα αντιμετωπίζει πάρα πολύ σοβαρά προβλήματα. Ακούσαμε για παθογένειες, όμως η Κυβέρνηση τελευταία πέντε χρόνια δεν τις έχει επιλύσει. Έχουν περάσει πέντε χρόνια. Υπήρξε αρκετός χρόνος. Περιμένουμε να δούμε τα βήματα. Όμως, μέχρι στιγμής, τα έως τώρα δεδομένα είναι απογοητευτικά. Το σκάνδαλο στο ΟΠΕΚΕΠΕ, το υψηλό κόστος στο ενεργειακό, η πανώλη ουσιαστικά που έχει χτυπήσει πάρα πολύ την κτηνοτρο-

φία, η καταστροφή στη Θεσσαλία που δεν έχουν ενισχυθεί αποτελεσματικά ακόμα και σήμερα οι αγρότες, για εμάς λειτουργούν αποθαρρυντικά και μας γεμίζουν με δυσπιστία για το κατά πόσον η Κυβέρνηση έχει την ειλικρινή πρόθεση -που εμείς δεν θεωρούμε ότι την έχει- να ενισχύσει τον αγροτικό τομέα.

Αυτά ήθελα να πω, ευχαριστώ πάρα πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ευχαριστώ πολύ τον κ. Δημητριάδη.

Τον λόγο τώρα έχει η ειδική αγορήτρια της Πλεύσης Ελευθερίας, η κ. Γεωργία Κεφαλά.

**ΓΕΩΡΓΙΑ (ΤΖΩΡΤΖΙΑ) ΚΕΦΑΛΑ:** Θα ήθελα να απευθυνθώ στον κ. Τσιάρα, που αυτή τη στιγμή δεν είναι εδώ, αλλά είμαι σίγουρη ότι θα είναι σύντομα κοντά μας. Μίλησε για κλισέ της Αντιπολίτευσης. Είναι κάτι που δυστυχώς δεν μπορούμε να το αποφύγουμε, ούτε εμείς, αλλά ούτε και εσείς, γιατί χρησιμοποιήσατε αρκετά από αυτά, λέγοντας ότι καταλαβαίνετε τα κενά στο νομοσχέδιο που συζητάμε, ότι έχετε όλες τις καλές προθέσεις να κάνετε κάποια πράγματα γι' αυτό στο μέλλον.

Το θέμα είναι, όμως, κύριε Τσιάρα ότι επιτέλους κάνουμε μια συζήτηση για το νερό, η οποία συζήτηση είναι μοιδιασμένη και τελικά -θα χρησιμοποιήσω την κλισέ έκφραση- είναι αποσπασματική, δηλαδή δεν υπάρχει σχέδιο. Μιλάτε για μεγάλα σχέδια που θα γίνουν στο μέλλον, μεγάλα έργα τα οποία θα φέρουν κάποιες λύσεις στις τοπικές κοινωνίες, αλλά σε μεγάλο διάστημα, μετά από πάρα πολλά χρόνια. Ξέρετε ότι το πρόβλημα είναι τωρινό και συγκεκριμένο.

Η κλιματική κρίση καλπάζει και σίγουρα θα μας προσπεράσουν οι εξελίξεις. Τα μεγάλα έργα είναι δυσκολοσυντήρητα, είναι κοστοβόρα, είναι προβληματικά και ευπαθή και κάπου εκεί θα σηκώσουμε ξανά ψηλά τα χέρια. Να φέρουμε για παράδειγμα το φράγμα του Χαβριά στη Χαλκιδική, το οποίο θα γίνει με ιδιωτική πρωτοβουλία, το κόστος θα καλυφθεί 100% από ιδιωτική πρωτοβουλία και θα είναι ετοιμοπαράδοτο σε τριάντα χρόνια. Δηλαδή μας λέτε ότι θα γίνουν έργα τα οποία θα μας δώσουν κάποιες λύσεις σε τριάντα χρόνια, από τη στιγμή που ξέρουμε ότι έχουμε ένα δίκτυο ογδόντα οκτώ χιλιομέτρων παντοροϊκού συστήματος που σημαίνει ότι τα νερά της βροχής, καθαρό νερό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί άμεσα, το ανακατεύουμε με το βρώμικο νερό των αποχετεύσεων και όλο αυτό το περνάμε από τον βιολογικό καθαρισμό χωρίς λόγο και αιτία. Δηλαδή, καθαρίζουμε μια μεγάλη ποσότητα νερού όπου το μισό και παραπάνω είναι ήδη καθαρό.

Υπάρχουν διάφορα που μπορούμε να αναφέρουμε, αλλά δεν υπάρχει λόγος να τα αναφέρουμε, γιατί πραγματικά δεν είναι σκοπός σας και δεν είναι στο ενδιαφέρον σας να φέρουμε τις λύσεις που θα μπορέσουν να ανακουφίσουν έστω και προσωρινά τη λειψυδρία, η οποία είναι ένα τεράστιο πρόβλημα.

Όσον αφορά το νομοσχέδιο, είπατε και μόνος σας ότι είναι ελλιπές. Δεν είπατε αυτή ακριβώς τη λέξη, αλλά είπατε ότι θα φροντίσετε να συμπληρωθεί με υπουργικές αποφάσεις και να γίνει λειτουργικό και ότι είναι ένα πρώτο βήμα. Τα δεχόμαστε. Δεχόμαστε ότι έχετε καλές προθέσεις και περιμένουμε να δούμε την πράξη.

Ευχαριστούμε πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς ευχαριστούμε την κ. Κεφαλά.

Τον λόγο τώρα έχει ο ειδικός αγορητής της Νίκης, ο κ. Νικόλαος Βρεττός.

**ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με συμπάθεια ακούσαμε τον Υπουργό να λέει ότι η προτροπή του να δούμε θετικά το νομοσχέδιο που καταθέτει, δεν βρήκε ανταπόκριση. Και συγκινητικά είπε ότι μετά από έξι χρόνια η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, θα κάνει αυτά που δεν έκαναν οι προηγούμενοι συνάδελφοι Υπουργοί του. Γιατί; Γιατί έφταιγαν οι προ-προηγούμενοι. Και το λέει αυτό φέρνοντας στη Βουλή μια ενσωμάτωση οδηγίας που μπορούσε να την κάνει και με υπουργικές διατάξεις. Για ποιον λόγο; Γιατί ήθελε να δείξει τη σημασία που δίνει η Κυβέρνηση στον πρωτογενή τομέα.

Για να δούμε όμως, πέρα από τα κλισέ της Αντιπολίτευσης, ο ίδιος ως κυβερνητικός και ως Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης δεν χρησιμοποιεί κλισέ; Δεν χρησιμοποιεί τσιτάτα; Δηλαδή, η κα-

μένη γη είναι από αυτούς που κυβέρνησαν πριν έξι χρόνια και εκείνος συμπαθητικά και συγκινητικά μας είπε «εγώ θα κάνω ό,τι δεν έκαναν οι προηγούμενοι Υπουργοί μου».

Ποια μέτρα πήρε για την κακή απόδοση των προηγούμενων Υπουργών που ήταν μέλη της ίδιας Κυβέρνησης; Ποια θέση πήρε για τη διαφθορά στον ΟΠΕΚΕΠΕ; Ποια θέση πήρε για τα πρόστιμα που μας δίνει συνεχώς η Ευρωπαϊκή Ένωση;

Επομένως, είναι υποκρισία για μια κυβέρνηση, η οποία αντί να διοικεί τη χώρα, τους Έλληνες πολίτες στην ευρωπαϊκή σύγκλιση, την οδηγεί κάθε μέρα, παρά τα νομοσχέδια που φέρνει, στην περαιτέρω απόκλιση από τον μέσο όρο του βιοτικού επιπέδου των Ευρωπαίων πολιτών. Μόνο υποκριτικό φαίνεται ως αιτιολόγηση, γιατί στην ουσία μας φέρνει ένα νομοσχέδιο το οποίο έχει να κάνει με την προστασία, με διατάξεις, διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις σχετικά με τον τομέα γεωργικών προϊόντων και τροφίμων για τα ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, δηλαδή για τα προστατευόμενης ονομασίας προέλευσης, για να μας καταλαβαίνουν και όσοι πολίτες μας ακούν, για τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις και εγγυημένων παραδοσιακών ιδιότυπων προϊόντων.

Και μάλιστα, είναι τόσο η πίστη στον εαυτό του ότι θα καταφέρει αυτά που δεν κατάφεραν οι προηγούμενοι συνάδελφοί του που αντί να κάνει ένα νομοσχέδιο λεκτικό σύμφωνα με τον τίτλο -οι ποινές και ο τρόπος παρακολούθησης και ελέγχων όλων αυτών οι οποίοι θέλουν να πλουτίζουν σε βάρος της δημόσιας υγείας με ενδεχόμενη παρασκευή αλλοιωμένων προϊόντων ή να πλουτίζουν σε βάρος των Ελλήνων πολιτών δίνοντας προϊόντα που είναι νοθευμένα-, αντί να είναι πιο ασφικτικός και διοικητικός ο τρόπος ελέγχου για όλους αυτούς τους παράνομους εμπόρους και επιχειρηματίες κάνει ένα νομοσχέδιο αόριστο, ασαφές και μάλιστα, είπε ότι θα έλθουν μελλοντικές υπουργικές ρυθμίσεις για να τα τακτοποιήσουμε.

Έχουμε χορτάσει υποσχέσεις. Και έχουμε χορτάσει εμείς ως καινούργιοι στο πολιτικό στερέωμα του ελληνικού Κοινοβουλίου. Δεν έχει σημασία όμως, τι χορταίνουμε εμείς, αλλά το πώς αδειάζει το στομάχι των Ελλήνων πολιτών, πώς οι μικροί αγρότες δεν μπορούν να ανταγωνιστούν τους μεγάλους εμπόρους. Γιατί αυτό το νομοσχέδιο στην ουσία δίνει πλάτη μόνο στους μεγάλους εμπόρους, αυτούς που μπορούν σε συνεργασία με τους μεσάζοντες να παίρνουν φτηνά τα προϊόντα και να τα πουλάνε ακριβά στο ράφι.

Επομένως, λέγοντας και δύο κουβέντες σχετικά με τις τροπολογίες, προφανώς μια κυβέρνηση πρέπει να κάνει το αυτονόητο, δηλαδή να αποκαθιστά πρόνοιες τις οποίες δεν είχε ρυθμίσει σε προγενέστερο χρόνο.

Επομένως, τι σημαίνει όταν έρχεται σήμερα, στο τέλος σχεδόν του 2024 να ρυθμίσει αποζημιώσεις για ζημιές που έγιναν λόγω κατακλυσμών και ακραίων καιρικών συνθηκών του 2023; Σημαίνει ότι θα πρέπει να την επικροτήσουμε; Θα πρέπει να την συγχάρομε που έκανε το αυτονόητο μετά από ενάμιση χρόνο; Προφανώς εμείς δεν νομιμοποιούμε αυτό τον τρόπο των τροπολογιών που φέρνεται εδώ για τα αυτονόητα και γι' αυτό δεν θα συνηθίσουμε και θα καταψηφίσουμε σε όλα.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς ευχαριστούμε τον κ. Βρεττό.

Τον λόγο τώρα έχει εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Ομάδας «Νέα Αριστερά» ο ειδικός αγορητής ο κ. Ζεϊμπέκ Χουσεϊν.

**ΖΕΪΜΠΕΚ ΧΟΥΣΕΪΝ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εκ μέρους της Νέας Αριστεράς εξηγήσαμε τους λόγους για τους οποίους καταψηφίζουμε αυτό το νομοσχέδιο. Βέβαια, σύσσωμη και η Αντιπολίτευση έχει εκφράσει την άποψή της, ότι αυτό το νομοσχέδιο που φέρνεται είναι ελλιπές, δεν λύνει τα προβλήματα του αγροτικού κόσμου. Βεβαίως, κατανοούμε ότι το έργο του Υπουργού είναι πολύ δύσκολο. Υπάρχουν πολλά προβλήματα. Όμως βεβαίως υπάρχει και η διάθεση από την πλευρά του Υπουργού. Το είδαμε και σήμερα. Όμως, δεν φτάνει μόνο αυτό. Χρειάζονται άμεσες λύσεις ώστε οι αγρότες μας να μπορούν να είναι σε παραγωγή. Βλέπουμε ότι οι μικροί και μεσαίοι αγρότες καθημερινά σταματούν την παραγωγή και αυτό είναι πολύ επικίνδυνο, θα φέρει την κα-

θετοποίηση στην αγροτιά και θα έχει σοβαρές συνέπειες το ότι ο κόσμος θα φεύγει από την ύπαιθρο και θα υπάρχει σοβαρό πρόβλημα υποσίτισης στη χώρα μας. Πρέπει να στελεχωθούν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί ώστε να υπάρχει ουσία στα προϊόντα. Διαφορετικά τι διαφορά έχει ένα ΠΟΠ προϊόν από το προϊόν που δεν είναι ΠΟΠ; Πρέπει να υπάρχει και αυτή η υψηλή ποιότητα για να μπορέσουν αυτά τα προϊόντα να βγουν και στις διεθνείς αγορές.

Εμείς, είμαστε δίπλα στα προβλήματα του αγροτικού κόσμου. Θα συνεχίσουμε να είμαστε η φωνή των αγροτών. Βεβαίως, βλέπουμε ότι οι αγρότες έχουν πρόβλημα και με την ενέργεια. Το υψηλό κόστος της ενέργειας έχει και αυτό ως συνέπεια οι παραγωγοί να μην είναι ανταγωνιστικοί. Και βεβαίως, το ΟΠΕΚΕΠΕ είναι το μεγάλο πρόβλημα, το είπε και ο Υπουργός, στο οποίο πρέπει να ριχθεί άπλετο φως.

Για όλα αυτά καταψήφισαμε το νομοσχέδιο και ελπίζουμε ότι το Υπουργείο της Αγροτικής Ανάπτυξης θα φέρει νομοσχέδια με τα οποία θα μπορέσει να λύσει τα προβλήματα των αγροτών.

Ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο τώρα έχει ο ειδικός αγορητής της Ελληνικής Λύσης, ο κ. Κωνσταντίνος Μπούμπας.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Θα μου επιτρέψετε για λίγα δευτερόλεπτα απλά να εκφράσω την αγωνία των αποδήμων, διότι την ψήφο τους ξέραμε με την επιστολική να την πάρουμε, αλλά αυτήν τη στιγμή υπάρχει μια επιστολή από τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Απόδημου Ελληνισμού που έχω στα χέρια μου και θα την ενεχειρίσει και στον πολιτικό κόσμο, όπου η χρηματοδότηση είναι μόλις 0,47% σε ό,τι αφορά τους εκπαιδευτικούς και τα ελληνόγλωσσα βιβλία.

Οι άνθρωποι λοιπόν αυτοί εκφράζουν μια αγωνία, κύριε Πρόεδρε -και εσείς εκπαιδευτικός είστε, φυσικός- ότι η χρηματοδότηση πρέπει τουλάχιστον να πάει 1% και σταδιακά να φτάσει μέχρι το 3% για να μπορέσουν οι άνθρωποι να αισθανθούν Έλληνες, σε ό,τι αφορά την ελληνική παιδεία του Απόδημου Ελληνισμού. Αυτή η έκφραση αγωνίας είναι σε πόλεις της Γερμανίας, αλλά και απανταχού της Γης όπου υπάρχουν Έλληνες. Αυτό λέει ο κ. Ντόνας αλλά και όλα τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου. Ο κ. Αλέξης Ντόνας είναι ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Απόδημου Ελληνισμού και όλο, σύσσωμο το διοικητικό συμβούλιο με επιστολή εκφράζει αυτή την αγωνία του σε ό,τι αφορά την ελληνόγλωσση παιδεία-εκπαίδευση αλλά και τους καθηγητές που πρέπει να πληρώσουν αυτές τις θέσεις.

Πάμε τώρα λίγο στο νομοσχέδιο. Κατ' αρχάς, κύριε Υπουργέ, κύριε Κέλλα, ψηφίζουμε την τροπολογία, διότι είμαστε υπέρ και της αποζημίωσης του ζωικού κεφαλαίου. Και μάλιστα, είχαμε και μια ερώτηση ως Ελληνική Λύση και εγώ προσωπικά απέναντι σε εσάς την Παρασκευή για την παράταση λειτουργίας κτηνοτροφικών μονάδων. Εμείς βέβαια, ζητούσαμε μέχρι το 2027 αφουγκραζόμενοι την αγωνία αυτών των ανθρώπων. Δίνετε μία παράταση όμως με βάση την τροπολογία μέχρι το 2025. Δεν είναι πάνεκα, αλλά αυτό τουλάχιστον είναι ευχάριστο για τη λειτουργία των κτηνοτροφικών μονάδων. Στα υπόλοιπα της τροπολογίας συμφωνούμε, σε ό,τι αφορά και τον γεωγραφικό προσδιορισμό για τον τοπικό οίνο, έστω και αν η περιοχή είναι ευρύτερη για να γίνει ταυτοποίηση του τοπικού οίνου. Και για το θέμα των ιχθυοκαλλιερειών. Ακόμη όμως και για το θέμα των επιχειρήσεων στη Ρωσία αν και η Ελλάδα έχασε πάρα πολλά από το εμπόργκο της Ρωσίας σε ό,τι αφορά τα αγροτικά της προϊόντα και κυρίως τα ροδάκινα από την Ημαθία και την Πέλλα. Τουλάχιστον, να σπάσει αυτό το εμπόργκο διότι το πληρώσαμε και το πληρώνουμε πολύ ακριβά. Δεν μπορεί δηλαδή από τη μια εφοπλιστές μας, με το κόκκινο αφορολόγητο λιμανίσιο πετρέλαιο να μεταφέρουν φυσικό αέριο και άλλες ύλες από τη Ρωσία και δήθεν να έχουμε αυτό το εμπόργκο για τον άμαχο πληθυσμό και δη τον αγρότη.

Τώρα είναι λίγος ο χρόνος. Απλά θα σας στεναχωρήσω διότι και εσείς και οι ομοϊδεάτες σας προέρχετε από εύφορες περιοχές. Θεσσαλός είστε εσείς από την Καρδίτσα, αναισθησιολόγος στο επάγγελμα, έχετε εξειδίκευση και στην εντατική αναισθησιο-

λογία αν θυμάμαι καλά στην Κολωνία της Γερμανίας. Αλλά πρέπει να σας πω ως αναισθησιολόγος δώσατε πολύ αναισθητικό στους αγρότες και αγωνιούν ότι δεν θα συνέλθουν. Και ο βιοπαθολόγος-μικροβιολόγος, κ. Τσιάρας. Έχουμε πολλά εκτός από μικρόβια και πολλά παράσιτα εκεί μέσα και πολλούς μύκητες και ενδεχομένως και μεταλλαγμένους ιούς. Οπότε έχουμε και τον κ. Σταμενίτη που έχει κάνει ένα μεταπτυχιακό στην ανάπτυξη την ενεργειακή, με βάση πέρα από πολιτικός μηχανικός και στο γεωπονικό. Μελέτησα τα βιογραφικά για να δω τι καταβολές έχετε. Αλλά και οι τρεις θα αντιμετωπίσετε τη μεγάλη αμαρτία του ΟΠΕΚΕΠΕ.

Κατ' αρχάς, είναι φύσει αδύνατο να πληρωθούν όλα αυτά με καταληκτική ημερομηνία μέχρι τέλη Οκτωβρίου. Θέλω να ρωτήσω, και ρωτήστε τους ομοϊδεάτες σας προκατόχους, τι ήταν αυτό που έκανε τον Οκτώβριο του 2022 να πληρωθεί η κοινοτική επένδυση και οι μεταβιβάσεις δικαιωμάτων μετά βαϊων και κλάδων και τι μεσολάβησε στα δύο χρόνια κι είναι σισύφειος η προσπάθεια και επανερχόμαστε από το αρχικό σημείο; Δηλαδή «στο σημείο που είσαι, την αρχή δεν μπορείς να την αλλάξεις...» -έτσι λέει ένα ρητό, ένα γνωμικό, ένα απόφθεγμα- «... αλλά μπορείς να αλλάξεις το τέλος». Αλλάξτε το τουλάχιστον.

Είναι φύσει αδύνατο να διορθωθούν οι αμαρτίες του ΟΠΕΚΕΠΕ. Δείτε τι λένε τα στατιστικά στοιχεία. Πρέπει να καλύψετε 552 εκατομμύρια για το τσεκ του 2024, 81 εκατομμύρια ευρώ είναι τα υπόλοιπα προηγούμενων ετών από διγματοληπτικούς ελέγχους, έχετε 40 εκατομμύρια από τη θεομηνία «Ντάνιελ» και άλλα 21 εκατομμύρια ευρώ που είναι κάποια υπόλοιπα. Πλησιάζουμε το ένα δισεκατομμύριο. Καθήκαμε.

Και έχετε τώρα και την αγωνία -και θέλω να το δείτε αυτό και συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, για λίγα λεπτά- από το Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ανατολικής Μακεδονίας. Παραδόξως είναι και οι Σέρρες. Γιατί η εκλογική μου περιφέρεια, οι Σέρρες, επαγγελματικά ανήκει στη Θεσσαλονίκη στο Εμποροβιομηχανικό Επιμελητήριο και αγροτοκτηνοτροφικά ανήκει στο ΓΕΩΤΕΕ ανατολικής Μακεδονίας και αυτό δεν έχει ξεκαθαριστεί. Τι λένε οι άνθρωποι; Λόγω της ανομβρίας και της ξηρασίας δεν μπορεί να έχει μέχρι εννιακόσια κιλά το στρέμμα ο αραβόσιτος και να μην είναι πλέον συνδεδεμένοι γιατί δεν μπορούν να τα πιάσουν αυτά λόγω της ξηρασίας. Και αν φύγει η καλλιέργεια του αραβόσιτου από τις Σέρρες, τη Δράμα και την Καβάλα, που έδιναν μέχρι και χίλια πεντακόσια στρεμματική απόδοση και είναι πραγματικά πυλώνες η ευρύτερη πεδιάδα και των Σερρών και της Καβάλας, στα Τενάγη, λόγω και της τυρφώδους δομής του εδάφους, είναι φύσει αδύνατο να γίνει άλλη καλλιέργεια. Όμως, ο αραβόσιτος είναι και για τα ενισιρώματα για την κτηνοτροφία αλλά και για ακόμη κάτι αφρούς που χρησιμοποιούνται, όπως η βιοαιθανόλη κ.λπ. είναι πάρα πολύ κρίσιμο τώρα με το ζήτημα του ουκρανικού.

Άρα δείτε το λίγο γιατί το ΓΕΩΤΕΕ ως επιστημονικό θεσμικό όργανο σας έχει ενεχειρίσει μια επιστολή όπου εκεί λέει να μην μόνον αυτές οι δικλίδες των εννιαιοσίων κιλών ανά στρέμμα διότι, λόγω της ανομβρίας και της ξηρασίας, δεν μπορούσε να γίνει άρδευση.

Και ένα τελευταίο για τους νέους αγρότες για τους οποίους πρέπει να μιλήσουμε κάποια στιγμή, τα στατιστικά στοιχεία που έχουμε είναι τα εξής: Μόνο το 3,5% είναι ηλικίας μέχρι τριάντα πέντε ετών, που σημαίνει ότι το 2010 ήταν διπλάσιος ο αριθμός. Έχουμε φτάσει το 2020 η ηλικία των τριάντα πέντε ετών σε αντιστοιχία με την ηλικία των πενήντα πέντε ετών των νέων αγροτών να είναι ένας προς δεκαεννιά.

Αντιλαμβάνεστε ότι τα νούμερα είναι καταστροφικά για τον αγροτικό τομέα, για την ύπαιθρο και για τα παιδιά αυτά που θέλουν να επενδύσουν πάνω στον πρωτογενή τομέα. Και αν δεν υπήρχαν έστω αυτά τα προγράμματα των νέων αγροτών θα είχαν σβήσει. Το 40% λοιπόν εν κατακλείδι των νέων αγροτών κινδυνεύει.

Για την τροπολογία επιχειρηματολογούμε ως Ελληνική Λύση γιατί την ψηφίζουμε.

Για το νομοσχέδιο σε ό,τι αφορά τον έλεγχο που πρέπει να γίνεται για τη γεωγραφική ένδειξη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ειδικών γενικότερα προϊόντων, αλλά συνάμα και για την ονομασία προέλευσης λέμε: Ενισχύστε τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» για να μπο-

ρεί να ασκήσει τα καθήκοντά του σε έναν ενδελεχή, ουσιαστικό, εποικοδομητικό έλεγχο για να πιάσει τόπο το συγκεκριμένο νομοσχέδιο, γιατί και ο παραγωγός πρέπει να προστατευθεί και ο καταναλωτής. Με όλη αυτή την ομηχλώδη κατάσταση ούτε ο ένας προστατεύεται, ούτε ο άλλος.

Σε ό,τι αφορά τον ΟΠΕΚΕΠΕ και τις αμαρτίες του ΟΠΕΚΕΠΕ που είναι διαχρονικές θα τα πούμε τη Δευτέρα σε επίκαιρη ερώτηση της Ελληνικής Λύσης, για να δούμε -γιατί δεν φταίτε κι εσείς, θα την ψάξετε και από τους προηγούμενους, φταίτε όμως κι εσείς τώρα- τι θα γίνει με τον ΟΠΕΚΕΠΕ διότι η επιτήρηση του δωδεκαμήνου που βάζετε δεν αρκεί απέναντι στις αμαρτίες του ΟΠΕΚΕΠΕ ο οποίος δεν συνδέεται ούτε με τον gov.gr, ούτε με το Εθνικό Κτηματολόγιο, ούτε με την ΑΑΔΕ. Έχει πάρει 20 εκατομμύρια ευρώ για εκσυγχρονισμό από το 2003 και επί ΠΑΣΟΚ - έχουν κι αυτοί ευθύνες- δύο εταιρείες στην ουσία μία, και στην ουσία δεν έχει γίνει τίποτα. Είναι μια αμαρτωλή ιστορία ο ΟΠΕΚΕΠΕ. Και φέτος κινδυνεύουν και οι μεταβιβάσεις των δικαιωμάτων, δεν είναι μόνο οι κοινοτικές επιδοτήσεις και βγαίνει ανακοίνωση και λέει πως μόνο αν πέσει το σύστημα θα δεχτούν κάποιας δηλώσεις, γιατί δεν θα προλάβουν να κάνουν ούτε τους αγροτικούς ελέγχους.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και κύριε Υπουργέ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τώρα ο ειδικός αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Βασίλειος Μεταξάς.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ - ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Τώρα τι να κάνουμε; Πρέπει να αναλύσουμε μια τοποθέτηση στην τροπολογία, γιατί για άλλη μια φορά, πέρα από το ότι τη φέρντε τελευταία στιγμή, φέρντε και μια τροπολογία με πολλά διαφορετικά θέματα, πολλών διαφορετικών Υπουργείων και με ενιαία ψηφοφορία για όλα αυτά.

Τα έξι άρθρα της τροπολογίας αφορούν έντεκα Υπουργεία. Πρόκειται για άρθρα που ξεκινούν από τις καταστροφές από τις πλημμύρες, μέχρι και την αντιδραστική αξιολόγησή σας στους εκπαιδευτικούς και φτάνουν μέχρι και το εμπάργκο στη Ρωσία. Και όλα αυτά σε μια ενιαία ψηφοφορία. Γι' αυτό πρέπει να τοποθετηθούμε άρθρο με άρθρο, τουλάχιστον να μείνει στα Πρακτικά η τοποθέτηση του ΚΚΕ.

Για το άρθρο 1, προϊόντα με την ένδειξη «τοπικός οίνος». Θεωρούμε ότι ανοίγετε πόρτες και παράθυρα για τη νόθευση τελικά των προϊόντων με την ένδειξη «τοπικός οίνος». Την ίδια στιγμή μάλιστα που μιλάτε για αυστηροποίηση των ελέγχων, πιο αποτελεσματική προστασία -ενώ δεν υπάρχουν έλεγχοι, δεν υπάρχουν υπηρεσίες- για να ικανοποιήσετε τις μεταποιητικές επιχειρήσεις. Αυτό είναι το βασικό, επιβεβαιώνοντας την κριτική που κάναμε στο νομοσχέδιο σε σχέση με τη στρατηγική σας, τη λογική σας για τα προϊόντα τα οποία έχουν ονομασία προέλευσης προστατευόμενη κ.ο.κ. ό,τι δεν αφορά δηλαδή ούτε τους παραγωγούς, ούτε φυσικά τους καταναλωτές. Δηλαδή ανοίγετε τον δρόμο, ώστε να «βαφτίζονται», από πολλούς δρόμους ως πρώτη ύλη πρώτη που μπορεί να έρχεται από αλλού.

Για το δεύτερο άρθρο «μισθώσεις ιχθυοτρόφων υδάτων»: Αν μας δινόταν η δυνατότητα να ψηφίζαμε «παρών». Θα υπερψηφίζαμε το άρθρο 3, για την παράταση λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων που βέβαια είναι μια από τις πολλές παρατάσεις που έχετε δώσει. Υπάρχει πρόβλημα, ιδίως στην Αττική, αλλά και του χρόνου παράτασης θα ζητάτε. Εξάλλου, το είχαμε θέσει και στη συζήτηση του νομοσχεδίου τότε ότι δεν πρόκειται να εφαρμοστεί αυτό και επιβεβαιωνόμαστε κάθε φορά.

Επίσης, «παρών» θα ψηφίζαμε και στο άρθρο 4 για τις αποζημιώσεις ζωικού κεφαλαίου από τις περσινές καταστροφές στη Θεσσαλία. Η αποζημίωση των μεγαλύτερων σε ηλικία ζώων από τις πλημμύρες αποτελεί φυσικά αίτημα των κτηνοτρόφων, ωστόσο δεν αποζημιώνεται στο 100%. Κρατάτε πάλι τους «κόφτες», με ό,τι αυτό συνεπάγεται για τους ανθρώπους που έχουν καταστραφεί.

Στο άρθρο 6, σε σχέση με τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στη Ρωσία και το εμπάργκο, γνωρίζετε τη θέση μας, γενικότερα για τον ιμπεριαλιστικό πόλεμο και τα μέτρα που παίρνετε

στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης -οικονομικά, στρατιωτικά, πολιτικά- για τη συνέχιση του πολέμου. Εδώ, εξάλλου, έχετε και την πλήρη στήριξη όλων των άλλων κομμάτων.

Άφησα τελευταίο το άρθρο 5, σχετικά με το Μητρώο Αναπληρωτών και Ωρομισθίων Εκπαιδευτικών στη ΔΥΠΑ, πρώην ΟΑΕΔ, που ασφαλώς καταψηφίζουμε επίσης. Εδώ «δίνετε τα ρέστα σας». Δεν φτάνει που προσπαθείτε να διαμορφώσετε κι εδώ επιπλέον μηχανισμούς της αντιδραστικής αξιολόγησής σας, που πλέον έχει αποκαλυφθεί ο στόχος της και έχει καταδικαστεί και από τους εκπαιδευτικούς και από τους μαθητές και από τους γονείς ακριβώς γιατί καμία σχέση δεν έχει με τη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά είναι μέσο εξαναγκασμού των εκπαιδευτικών, ώστε να γίνουν «τεράστια» της αντιλαϊκής πολιτικής σας στην παιδεία, αλλά το προχωράτε κι ακόμα παραπέρα, ανάγεται μια γνωστή και αμαρτωλή διαδικασία, αυτή της προσωπικής συνέντευξης, ως όρο, και μάλιστα αποκλειστικό, για τη συμμετοχή στα μητρώα αναπληρωτών και ωρομισθίων. Προφανώς έχετε άλλες στοχεύσεις, αλλά το τελευταίο διάστημα ιδίως έχετε «βρει τον δάσκαλό σας» τις τελευταίες ημέρες. Και τρέχετε να μαζέψετε τα ασυμμάζεστα από τις κινητοποιήσεις εκπαιδευτικών, γονιών, μαθητών ενάντια στις συγχωνεύσεις τώρα, που με το «καλημέρα» σας δήλωσαν και σας δηλώνουν ότι δεν πρόκειται να δεχθούν το τσάκισμα των μορφωτικών δικαιωμάτων των μαθητών και φυσικά δεν πρόκειται να δεχθούν τη διάλυση του δημόσιου σχολείου.

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, όταν οι άλλοι ψάχνουν να βρουν το όχημα για την ανασυγκρότηση μιας βολικής για το σύστημα αντιπολίτευσης, ο κόσμος είναι στον δρόμο. Εκεί είναι η πραγματική αντιπολίτευση απέναντι στην Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας κι εκεί βρίσκεται και το ΚΚΕ, στην πρώτη γραμμή. Τι να κάνουμε; Εκεί είναι. Και στην παιδεία και στους αγρότες είναι εκεί, στην πρώτη γραμμή, κύριε Κέλλα, και το ξέρετε.

Και στην υγεία είναι στην πρώτη γραμμή. Ο κ. Γεωργιάδης λείπει. Κάπου θα τρέχει να «βγάξει αφρούς», ψάχνοντας να βρει ποιο κομμουνιστής πρωτοστατούν στις κινητοποιήσεις στα νοσοκομεία. Όπως λέει και το τραγούδι: «Κι αν είστε κάποιος άρχοντας και παρεξηγηθείτε ...», είμαστε και παραμονές του 50<sup>ου</sup> Φεστιβάλ ΚΝΕ-Οδηγητή, ξέρετε, οπότε και αν είναι κάποιοι άρχοντες που παρεξηγούνται, υπάρχουν ωραία τραγουδάκια που είναι αφιερωμένα σ' αυτούς.

Σας ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει τώρα η ειδική αγορήτρια του ΠΑΣΟΚ - Κινήματος Αλλαγής κ. Χριστίνα Σταράκα.

**ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΣΤΑΡΑΚΑ:** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα ήθελα να ήταν εδώ ο Υπουργός. Έπρεπε να ήταν εδώ ο Υπουργός, γιατί ήταν και το πρώτο του νομοσχέδιο και θα έπρεπε να κλείσουμε όλες τις παρατηρήσεις μας και ό,τι επιπλέον έχουμε να πούμε, μιας και μαζί του είχαμε τον κύριο διάλογο, χωρίς να υποτιμώ κανέναν συνάδελφο.

Σε εκείνο που στάθηκε ιδιαίτερα ο Υπουργός και εμείς οι παρατάξεις της Αντιπολίτευσης και εγώ προσωπικά σαν εισηγήτρια του ΠΑΣΟΚ είναι το σημείο με τις ποινικές κυρώσεις του ν.4691/2020. Απόρρησε, γιατί στεκόμαστε εκεί και μηήκαμε στη σύγκριση στοιχείων με το παρόν νομοσχέδιο τη στιγμή που επανειλημμένα ρωτούσαμε στις επιτροπές αν ο ένας νόμος καταργεί τον άλλον. Δεν πήραμε ποτέ απάντηση. Δεν την έκανα μόνο εγώ αυτή την ερώτηση. Την κάνανε και άλλες παρατάξεις, όλες σχεδόν της Αντιπολίτευσης. Δεν πήραμε ποτέ απάντηση.

Σήμερα, έρχεται ο Υπουργός και λέει ότι βεβαίως ισχύει ο ν.4691/2020 και ότι αυτό είναι αυτονόητο. Με συγχωρείτε, αλλά το ότι το λέει ο Υπουργός -με όλο το σεβασμό- ή ο καθένας εδώ μέσα, δεν μπορούμε να πούμε ότι ισχύει κιόλας από τη στιγμή που δεν ακολουθείται από νομοθετικές βελτιώσεις είτε από εξουσιοδοτικές διατάξεις. Το είπε ο Υπουργός. Όταν θα πάει το όργανο να βάλει το πρόστιμο, με ποιο νόμο θα πάει; Πώς θα εμπλέξει τους δύο νόμους; Άρα εύλογες ήταν οι παρατηρήσεις που κάναμε και καλώς τις κάναμε. Νομίζω ότι εδώ υπάρχει ένα έλλειμμα, μια ασάφεια, την οποία θα παρακαλούσα να την δείτε.

Θα ήθελα, επίσης, στη δευτερολογία μου να σταθώ με ένα

σχόλιο στην έκφραση του Υπουργού στην πρωτομιλία του που είπε ότι «με ένα μαγικό ραβδάκι δεν λύνονται τα προβλήματα». Με συγχωρείτε, ο κ. Τσιάρας μπορεί να έχει ένα μήνα, όμως η Κυβέρνησή σας είναι στον έκτο χρόνο. Την έκφραση αυτή «μαγικό ραβδάκι», την χρησιμοποιούμε αν είχατε αναλάβει πριν ένα μήνα, τότε ναι. Τώρα, στον έκτο χρόνο, επιτρέπεται να λέμε «μαγικό ραβδάκι»; Δηλαδή, συγγνώμη, αλλά όταν είμαστε εδώ, νομίζω ότι πρέπει να αναλαμβάνουμε τις ευθύνες μας.

Εγώ είμαι πρώτη αυτή που λέω μπράβο σε ό,τι γίνεται καλό, αλλά εδώ αγγίζει τα όρια του παραλόγου. Διότι, βγείτε στην κοινωνία να ρωτήσετε τον αγροτικό κόσμο πόσο έχει υποφέρει σε αυτή εδώ την πενταετία με όλες τις πολιτικές της παρούσας Κυβέρνησης και τις συγκυρίες που έχουν ακολουθήσει.

Επειδή ειπώθηκε αρκετές φορές δια στόματος Υπουργού ότι η Αντιπολίτευση πρέπει να έχει έναν λόγο και κάτι να πει για να αντιπολιτευτεί, το είπε μία, το είπε δύο, σήμερα, λοιπόν, δεν το έκανε μόνο η Αντιπολίτευση. Το είπε και ένας πρώην Υπουργός σας και νυν Βουλευτής της παράταξής σας. Σας παραπέμπω στην ομιλία του, να την ακούσετε. Νομίζω ότι είπε κάτι ακόμα πιο σκληρό από ό,τι λέμε εμείς. Άρα, λοιπόν, δεν είμαστε εμείς οι παράλογοι ή οι κακοπροαίρετοι πάνω στην όλη αγροτική πολιτική που γίνεται τον τελευταίο καιρό. Να βάλετε μπροστά σας τον καθρέφτη και να αντικρίσετε άφοβα το είδωλό σας. Δεν είναι καθόλου κακό.

Επίσης, σε αυτόν τον δικό σας όμορφο κόσμο που σήμερα πήγατε να παρουσιάσετε και είπατε μέσα σε όλα ότι φέρατε την επιστροφή φόρου κατανάλωσης, ναι, από το 2016 ξαναήρθε. Όμως, ήταν 150 εκατομμύρια το 2016 και τώρα είναι 100 εκατομμύρια. Η τιμή του πετρελαίου ήταν 1,30 και σήμερα είναι 1,80.

Παρ' όλα αυτά ειδικά αυτό το μέτρο το πέτυχαν οι αγρότες στον δρόμο, το πέτυχαν οι αγρότες μόνοι τους επαίτες στο Μαξίμου και αυτό πρέπει να τους το αναγνωρίσουμε. Και αυτό ήταν το ελάχιστο που έπρεπε να κάνετε. Τουλάχιστον εμείς το φωνάζουμε πάρα πολλά χρόνια.

Δεν θα ήθελα να επεκταθώ πιο πολύ σε μία μόνο παρατήρηση που μου έκανε ο Υπουργός κατά την ομιλία μου ότι είπα «δολοφονημένα ζώα». Του το είπα, αλλά το ξαναλέω και τώρα. Δεν το είπα εγώ, μετέφερα ακριβώς και ήμουν πολύ σαφής τι μου είπε ο κτηνοτρόφος της περιοχής μου: «Ένωσα ότι μου δολοφονούν τα ζώα μου». Και μετά μου είπε: «Ένωσα ότι δολοφονούν την οικογένειά μου». Δεν ήταν δική μου έκφραση η έκφραση «δολοφονία». Τι να κάνουμε έτσι αισθάνεται αυτός ο κόσμος, έτσι έχει δεθεί με το ζωικό του κεφάλαιο. Αυτοί είναι, έτσι εκφραστήκαν. Άρα, λοιπόν, άστοχη η παρατήρηση που μου έκανε προσωπικά ο Υπουργός.

Όσον αφορά τώρα την τροπολογία, παρότι θα την ψηφίσουμε στο σύνολό της, θα συμφωνήσω με κάποιους συναδέλφους προλαλήσαντες ότι μας προκαλεί μια αλγεινή εντύπωση το ότι έρχεται μαζί με άσχετα άρθρα και αναγκαζόμαστε να ψηφίσουμε κάτι το οποίο σε καμία περίπτωση δεν θα ψηφίζαμε αν ήταν σε ένα ξεχωριστό άρθρο. Συγκεκριμένα, θα εστιάσω στο άρθρο 5, που αφορά τη ΔΥΠΑ, που πραγματικά εάν έρχονταν ξεχωριστά δεν θα το κάναμε. Αυτή η τακτική να φέρνεται εμβόλιμα άσχετα άρθρα σε νομοσχέδια είναι επαναλαμβανόμενο πλέον στοιχείο. Παρ' όλα αυτά εμείς την τροπολογία θα την ψηφίσουμε.

Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο τώρα έχει ο ισηγητής του ΣΥΡΙΖΑ - Προοδευτική Συμμαχία, ο κ. Βασίλειος Κόκκαλης.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το νομοσχέδιο, το οποίο έχει σκοπό να προστατεύσει τα προϊόντα ΠΟΠ και ΠΓΕ δεν το ψηφίζουμε, διότι δεν προβλέπει δημοσιοποίηση αυτού ο οποίος νοθεύει τα τρόφιμα, αυτού ο οποίος παραβιάζει τη νομοθεσία των ΠΟΠ. Δεν το ψηφίζουμε το νομοσχέδιο, γιατί το νομοσχέδιο το οποίο θα ψηφίσετε σε λίγα λεπτά δεν προβλέπει να έχουν ευθύνη και οι μέτοχοι των εταιρειών εκτός από την εταιρεία όταν πτωχεύσει. Δεν το ψηφίζουμε, γιατί αυτό το νομοσχέδιο δεν προβλέπει ποινικές κυρώσεις. Δεν το ψηφίζουμε, γιατί είστε επικίνδυνα ανεπαρκείς που δεν συγκεντρώσατε τα δύο νομοσχέδια, το ένα το άρθρο σε ένα ενιαίο. Δεν

το ψηφίζουμε, γιατί είστε επικίνδυνα άσχετοι όταν διαβεβαιώνετε ότι ισχύουν οι ποινικές ρυθμίσεις. Διαβεβαιώστε. Και να μην διαβεβαιώνετε το Σώμα, ουδόλως απασχολεί αυτόν ο οποίος θα ερμηνεύσει το νόμο. Να το ξέρετε αυτό, γιατί άκουσα από αυτό το Βήμα μεγαλοστομίες ότι ισχύουν οι ποινικές κυρώσεις. Απλούστατη ερώτηση, εφόσον ισχύουν, γιατί δεν βάζετε μια μεταβατική διάταξη και να πείτε ότι ο νόμος του '20 ισχύει, μεταφέρετε και να έχετε ένα ενιαίο κωδικοποιημένο νομοθετικό κείμενο;

Δεν το ψηφίζουμε, γιατί γνωρίζουμε στον ΕΛΓΟ τι γινόταν με τα ΠΟΠ προϊόντα επί Αυγενάκη, το οποίο τα έχουν καταγγείλει οι εργαζόμενοι. Δεν το ψηφίζουμε, διότι τα πρόστιμα είναι πολύ πιο μικρά.

Επειδή, όμως, αναφέρθηκε ο κύριος Υπουργός, ο οποίος λείπει τώρα και στα κόκκινα δάνεια. Εάν ρωτήσουμε έναν κυβερνητικό Βουλευτή τώρα τι περιλαμβάνουν αυτές οι ρυθμίσεις αλήθεια που λέτε για τα κόκκινα δάνεια, τι περιλαμβάνουν; Ξέρι κανείς; Για πείτε, κύριε Στύλιο. Συγγνώμη, δεν είναι προσωπικό. Τι περιλαμβάνουν; Περιλαμβάνουν διαγραφή τόκων; Πόσων τόκων; Όλων; Πού είναι γραμμένο αυτό; Πείτε. Έχετε πέντε χρόνια και λέτε ότι ανακινώνονται οι ρυθμίσεις για τα κόκκινα δάνεια. Πότε οι ρυθμίσεις αυτές; Σας δείξαμε πριν τι είχαμε το '18 συγκεκριμένα πράγματα.

Μια και είπα για δάνεια δέκα Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας σήμερα κατέθεσαν ερώτηση και λένε ότι πρέπει να προστατευτεί η πρώτη κατοικία, η οποία καταργήθηκε το 2020 με τον πτωχευτικό νόμο.

Λένε, επίσης, αυτοί οι Βουλευτές στην ερώτηση ότι απέτυχε ο εξωδικαστικός συμβιβασμός διευθέτησης οφειλών και εσείς ψάχνετε πέντε χρόνια για να λύσετε το θέμα των κόκκινων δανείων.

**ΟΠΕΚΕΠΕ:** Παθογένειες του παρελθόντος, βαρύγδουπες εκφράσεις, σοβαρά προβλήματα. Πρέπει να δώσουμε λύσεις σε όλα αυτά τα προβλήματα. Πόσες φορές το έχουμε ακούσει; Να τα πούμε όλα με το όνομά τους κάποια στιγμή; Εμείς δεν φοβόμαστε κάτι. Πότε ήταν τα πρόστιμα; Για ποια περίοδο; Ποιος ήταν πρόεδρος; Ποιοι είναι τώρα κατηγορούμενοι από την Ευρωπαϊκή εισαγγελέα για παράνομες επιδοτήσεις; Πού ανήκουν αυτοί; Έχουν ονοματεπώνυμο; Τα πάντα. Ποιοι λυμαίνονται τα βοσκοτόπια; Σε ποιες περιοχές συγκεκριμένα υπάρχουν δέκα φορές πρόστιμα αυξημένα, αλλά το γάλα είναι μειωμένο; Επιτέλους, δεν πρέπει να τα πούμε; Θα λέμε μόνο θεωρίες από το Βήμα της Βουλής για να λύσουμε τις παθογένειες; Πέντε χρόνια δεν θα αναλάβει κάποιος την ευθύνη γι' αυτό που γινόταν στον ΟΠΕΚΕΠΕ;

Δεν έγιναν λάθη; Και βέβαια έγιναν λάθη. Γιατί, για να λύσεις ένα πρόβλημα πρέπει να το κατανοήσεις, αλλά βλέπω ότι δεν κατανοείτε το πραγματικό πρόβλημα. Ναι, να συμβάλλουμε και εμείς στη λύση των παθογενειών, αλλά πρέπει να υπάρχει πολιτική βούληση.

Την τροπολογία την ψηφίζουμε. Είναι σε θετική κατεύθυνση, αλλά οι εκκρεμότητες που υπάρχουν από τις αποζημιώσεις του «Ντάνιελ» στη Θεσσαλία είναι πάρα πολλές.

Εδώ φαίνεται ότι, δυστυχώς, δεν υπάρχει σχέδιο και επιτρέψτε μου, είναι επικίνδυνα ανεπαρκής. Άκουσα ότι το θερμοκήπιο κοστίζει 380.000 ευρώ για δέκα στρέμματα. Αυτοί που ξέρουν και μας βλέπουν, ξέρουν πως ούτε καν το νάιλον δεν κοστίζει τόσο, κύριε Στύλιο, και με χώμα κάτω, χωρίς δάπεδο. «Δέκα στρέμματα θερμοκήπιο 380.000 ευρώ» είπε ο κ. Τσιάρας. Τα συμπεράσματα δικά σας.

Πώς θα γίνει η δουλειά έτσι; Τουλάχιστον 500.000 ευρώ. Το 50% είπε ΠΑΑ, το 35% δανεισμός και το 15% ίδια κεφάλαια. Ποιος αγρότης μπορεί να πάει να δανειστεί και ποιος αγρότης έχει το 15% από τα διακόσια πενήντα χιλιάδικα για να κάνει θερμοκήπιο και όχι το υδροπονικό;

Ενώ πραγματικά έχουμε συμβάλει με προτάσεις, όπως η πρόταση νόμου για τον συνεργατισμό, αλλά για να λυθεί το θέμα στον πρωτογενή τομέα, για να λυθούν τα προβλήματα, επαναλαμβάνουμε ότι απαιτείται μια σοβαρή εθνική αγροτική πολιτική, με κατανοήση των προβλημάτων σε βάθος τουλάχιστον εικοσαετίας. Διαφορετικά, δυστυχώς, η κατάσταση θα επιδεινώνεται και για τους αγρότες και για τους κτηνοτρόφους.

Δεν θέλουμε να μηδενίσουμε. Είπατε για το αγροτικό πετρέλαιο. Ήταν μια κατάκτηση των αγροτών και ναι, είπατε ότι είναι σε θετική κατεύθυνση. Επειδή το είπατε, το ξαναείπατε και είπατε ότι το 2016 καταργήθηκε. Φανταστείτε την ένδεια των επιχειρημάτων σας! Γυρνάτε στο 2016 και συγκρίνετε ανόμοιες χρονικές περιόδους.

Να σας θυμίσω, όμως, το αφορολόγητο των αγροτικών επιδοτήσεων; Σας προλαβαίνω, διότι το 2014 δεκαπέντε Βουλευτές της Νέας Δημοκρατίας κάνανε ερώτηση να υπάρχει το αφορολόγητο των αγροτικών επιδοτήσεων. Να σας θυμίσω το ακατάσχετο των αγροτικών επιδοτήσεων; Όταν κάποιος δεν έχει επιχειρήματα για το μέλλον, όπως εσείς, αναγκαστικά γυρνάει στο παρελθόν και προσπαθεί να συγκρίνει ανώμαλες περιόδους. Ευχαριστώ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κι εμείς σας ευχαριστούμε.

Τον λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας ο κ. Γεώργιος Στύλιος.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Πολύ γρήγορα, πολύ σύντομα, πολύ συγκεκριμένα θα απαντήσω. Κατ' αρχάς, τι συζητάμε σήμερα και τι περιλαμβάνει το νομοσχέδιο; Σήμερα συζητάμε το νομοσχέδιο για τον ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ», του δίνουμε αυξημένες αρμοδιότητες, του δίνουμε τη δυνατότητα να επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα, να κάνει συστημικούς και οργανωμένους ελέγχους όσον αφορά το ΠΟΠ, το ΠΓΕ και το ΕΠΙ. Τι είναι το ΠΟΠ; Το ΠΟΠ είναι συγκεκριμένες προδιαγραφές οι οποίες έχουν συμφωνηθεί από όλες τις χώρες κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για να πάρεις την έγκριση υποβάλλει φάκελο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εγκρίνεται από εκεί και μπορείς και έχεις αυτές τις συγκεκριμένες ενδείξεις να κυκλοφορήσεις τα προϊόντα σου στη χώρα σου και σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι άλλες χώρες, οι τρίτες χώρες, είναι διακρατικές συμφωνίες και είναι άλλο πράγμα.

Το ΠΟΠ, λοιπόν, είναι καθολική νομοθεσία για όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σου δίνει τη δυνατότητα να έχεις ποιοτικά προϊόντα. Και τι σημαίνει ποιοτικά προϊόντα; Σημαίνει καλύτερο προϊόν, πιο καλή τιμή, πιο ανταγωνιστική στην αγορά και σημαίνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας από τους μεγαλύτερους εξαγωγείς γεωργικών και αγροτικών προϊόντων. Άρα τι σημαίνει; Εισόδημα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εισόδημα στην Ελλάδα και στη χώρα μας.

Γιατί ήρθε το συγκεκριμένο νομοσχέδιο; Το είπε και ο Υπουργός. Είναι Ευρωπαϊκός Κανονισμός, άρα καθολική νομοθεσία. Έχει άμεση εφαρμογή σε όλες τις χώρες. Αυτό δίνει έναν μεγαλύτερο συμβολισμό, διότι με το φέρνει στο ελληνικό Κοινοβούλιο για να δείξει την αξία που έχουν τα συγκεκριμένα προϊόντα στη χώρα μας και την αξία που έχουν για την Κυβέρνηση και για τον πρωτογενή τομέα και για τη μεταποίηση συνολικά της χώρας μας.

Τι καταφέρνουμε, λοιπόν, με αυτόν τον τρόπο; Να κάνουμε ελέγχους και αν χρειάζεται, ο ΕΛΓΟ-«ΔΗΜΗΤΡΑ» να μπορεί να παίρνει πίσω το σήμα. Άρα να λύνουμε όλα τα προβλήματα που παρουσιάζονται και έτσι να μην έχουμε και το ζήτημα που αναφέρει ο εισηγητής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης ότι δεν δημοσιοποιούνται και χρησιμοποιεί υψηλούς τόνους και με μεγάλες εκφράσεις.

Επιπλέον τι άλλο γίνεται; Το είπε και ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος και ο Υπουργός. Κοινή ενιαίοι έλεγχοι και μία επιτροπή. Τα ξεκαθαρίζω αυτά σε σχέση με το νομοσχέδιο.

Επίσης, καλοπροαίρετα, ο Υπουργός ήρθε και σας είπε ότι δεν λύνονται όλα τα προβλήματα με μια και έξω, διότι είμαστε εδώ για να έρθει να κάνει βελτιώσεις και διορθώσεις, αρκεί να κάνετε και εσείς τις δικές σας παρατηρήσεις και τις δικές σας προτάσεις.

Πάμε τώρα στα γενικότερα. Σας κατηγορώ ότι δεν έχετε επιχειρήματα. Δεν άκουσα κάποιο συγκεκριμένο επιχείρημα. Δεν άκουσα έναν τεκμηριωμένο αντίλογο, παρά μόνο γενικότητες. Δυστυχώς, δεν είναι εικόνα αυτή για το ελληνικό Κοινοβούλιο και για τα κόμματα της Αντιπολίτευσης.

Καθίστε να ακούσετε, κύριε Κόκκαλη, γιατί για εσάς μιλάω, για σας τα λέω.

Χωρίς να έχετε στοιχεία, έρχεστε και διατυπώνετε και λέτε εκφράσεις.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Όπως;

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Όλοι στο το σύνολο της Αντιπολίτευσης σήμερα μίλησαν για τα σκάνδαλα στον ΟΠΕΚΕΠΕ και για τα πρόστιμα, τα 280 εκατομμύρια στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Υπάρχει απόφαση δικαστηρίου; Υπάρχει απόφαση; Σας ρωτώ και σας προκαλώ να κάνετε Κοινοβουλευτικό Έλεγχο, να φέρετε τα στοιχεία εδώ και τις αποφάσεις. Υπάρχει παραπομπή; Δεν υπάρχει απόφαση!

Και εσείς που ήσασταν και Υπουργός στο Αγροτικής Ανάπτυξης, ξέρετε πολύ καλά ότι τα συγκεκριμένα πρόστιμα συνήθως, όταν πάμε, καταπίπτουν και δεν μπαίνουν αυτά τα πρόστιμα στην Ελλάδα.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** ... (Δεν ακούστηκε)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Μη διακόπτετε, κύριε Κόκκαλη. Είπατε τα δικά σας, να ακούσετε και τα άλλα.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Αλλά εσείς τι θέλετε; Θέλετε να πείτε ότι υπάρχει σκάνδαλο.

Και κάτι άλλο. Υπερβολές και μεγάλα λόγια. Υψηλοί τόνοι. Αντιπολίτευση για την Αντιπολίτευση.

Αυτό σας το απέδειξε ο ελληνικός λαός όμως διότι ο ελληνικός λαός έχει ανοιχτά τα αυτιά του και έχει και κρίση και γνώμη και αντιλαμβάνεται και καταλαβαίνει. Άρα λοιπόν επειδή ακούστηκε πολλές φορές το «είστε πέντε χρόνια Κυβέρνηση, είστε έξι χρόνια Κυβέρνηση», σας θυμίζω ότι τον Ιούνιο του 2023 έγιναν εκλογές. Επίσης, έγιναν εκλογές και το Μάιο του 2023.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Σε αυτές τις εκλογές το 42% των Ελλήνων αγροτών, σύμφωνα με τις επίσημες μετρήσεις που κυκλοφορούν, υπερψήφισαν τη Νέα Δημοκρατία. Γιατί; Γιατί υπερψήφισαν τη Νέα Δημοκρατία; Επειδή έκανε μία πολιτική η οποία ήταν άθλια, ήταν εναντίον των αγροτών ή επειδή ήταν υπέρ τους και αντιλήφθηκαν στην κυριολεξία ότι η Νέα Δημοκρατία είναι δίπλα στους αγρότες;

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Υπέρ τους;

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Για ποιον λόγο; Για ποιον λόγο ήρθαν και τους ψήφισαν; Για τον δεύτερο λόγο. Διότι ο κόσμος έχει κρίση και αντιλαμβάνεται και όταν τον δικαιώνεις και τον στηρίζεις και ξέρει ότι αγωνίζεσαι γι' αυτόν, έρχεται και σε υπερψηφίζει.

Αυτό κάνει και η Νέα Δημοκρατία. Ξέρουμε ότι η παραγωγή είναι ζωντανή. Είναι σε εξέλιξη. Δημιουργούνται συνεχώς θέματα και συνεχώς δημιουργούνται προβλήματα και κάθε τόσο αποδεικνύει ότι έρχεται και τα επιλύει τα προβλήματα αυτά.

Όχι όμως να ακούσουμε και κριτική για το αγροτικό πετρέλαιο, όταν τα τρία τελευταία χρόνια, κάθε χρόνο η Νέα Δημοκρατία δίνει, χρηματοδοτεί για να μειώσει το κόστος του στους παραγωγούς τη μια χρονιά 68 εκατομμύρια ευρώ, την επόμενη χρονιά 75 εκατομμύρια ευρώ και τώρα έχουμε φτάσει στην πλήρη κατάργηση του φόρου στο αγροτικό πετρέλαιο, οικονομίες κλίματος για τους αγρότες.

Δεν άκουσα επίσης, μιας που λέτε όλα αυτά τα λόγια εδώ πέρα και την καταστροφή, να πείτε μια κουβέντα για την ενέργεια. Δεν άκουσα να πείτε μια κουβέντα! Έχουμε σταθερές τιμές στην ενέργεια με το πρόγραμμα ΓΑΙΑ, 0,9 την κιλοβατώρα όταν στην αγορά είναι 0,15. Οι αγρότες έχουν 0,9 και θα το έχουν για τα επόμενα δύο χρόνια συν τα επόμενα οκτώ, δηλαδή για τα επόμενα δέκα χρόνια. Γι' αυτό ο κόσμος σας έχει γυρίσει την πλάτη. Σας το λένε και στις μετρήσεις και στις δημοσκοπήσεις. Πρέπει να πείτε πράγματα που να τους αφορούν. Πρέπει να δώσετε απαντήσεις στα προβλήματά τους τα πραγματικά που υπάρχουν.

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** Κοιτάξτε τα χάλια σας!

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Έρχεται η Κυβέρνηση λοιπόν και λέει «εγώ αναγνωρίζω»...

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΚΚΑΛΗΣ:** ... (Δεν ακούστηκε)

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Κύριε Κόκκαλη, αναγνωρίζω ότι η κυβέρνηση...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Κόκκαλη, μη διακόπτετε.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Να γυρίζουμε στο παρελθόν για να μιλήσουμε και για το μέλλον. Διότι για να κρίνεις το σήμερα, πρέπει

να δεις τι λάθη έκανες στο παρελθόν, να τα παραδεχθείς. Περιμένω να παραδεχτείτε τα λάθη σας, κύριε Κόκκαλη, όχι μόνο για το αγροτικό πετρέλαιο. Να παραδεχτείτε τα λάθη σας και για τις ελληνοποιήσεις.

Ο ίδιος προσωπικά έχω κάνει συστηματικά ερωτήσεις στην προηγούμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ - ΑΝΕΛ για τις ελληνοποιήσεις που είχαν ανοίξει τα σύνορα και δεν υπήρχε όχι φυτοϋγειονομικός έλεγχος, όχι έλεγχος στο ζωικό κεφάλαιο. Κανένας έλεγχος. Έμπαιναν συνεχώς μέσα στη χώρα. Δεν δόθηκε ποτέ καμία απάντηση. Και βέβαια - αυτό το γνωρίζουν οι Έλληνες παραγωγοί και κτηνοτρόφοι - δεν δόθηκε απάντηση όταν η τιμή του γάλακτος είχε καταρρεύσει στα 0,58 λεπτά και στα 0,75 λεπτά του ευρώ.

Ήταν η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας με τον νόμο που εσείς επικαλείστε, ο οποίος είναι στην ελληνική νομοθεσία και υπάρχει εδώ και ισχύει από το 2020, που επέβαλε τις ποινικές κυρώσεις, που αυστηροποίησε τα πρόστιμα. Όταν κάνουμε μια σύγκριση στα μεγέθη, να μας φέρετε πόσα πρόστιμα έπεσαν με εσάς, με τη δικιά σας κυβέρνηση στο παρελθόν.

Τι άλλο κάναμε εμείς, αυτή η Κυβέρνηση αυτά τα πέντε χρόνια και τι άλλο προετοιμάζεται να κάνει από εδώ και στο εξής; Διπλασίασε την απορρόφηση των πόρων από τα ευρωπαϊκά προγράμματα. Από τα 600.000.000 κάθε χρόνο -έχω ίδια αντίληψη ο ίδιος προσωπικά- πήγαμε στο 1.200.000.000. Πώς το κάναμε αυτό; Με τον ηλεκτρονικό φάκελο. Βγάζουμε γρήγορα τα αποτελέσματα από τα προγράμματα. Ποια προγράμματα; Τους νέους αγρότες. Δεκαπέντε χιλιάδες νέοι αγρότες εντάχθηκαν. Τώρα έχει βγάλει την προδημοσίευση το Υπουργείο -ορθώς- για το επόμενο πρόγραμμα των νέων αγροτών. Γιατί κάποιοι εδώ ήρθαν να φωνάξουν για να μας πουν ότι έχουν δίκιο, αλλά δεν είναι έτσι. Και κρίση έχουμε και ξέρουμε και έχουμε και επιχειρήματα και καταλαβαίνουμε.

Πάμε λοιπόν να δούμε τι κάνουμε από εδώ και στο εξής. Το Υπουργείο προχώρησε σε συγκεκριμένες εξαγγελίες για το πώς θα κινηθεί το επόμενο διάστημα. Ο Πρωθυπουργός έκανε πολύ συγκεκριμένες εξαγγελίες στη Θεσσαλονίκη.

Για το αγροτικό πετρέλαιο το είπαμε. Εξήγγειλε την κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος...

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΟΣ:** Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

...και τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 1%. Ξέρετε πολύ καλά ότι αυτό αφορά πάρα πολλούς αγρότες, οι οποίοι κρατούν βιβλία και οι οποίοι αγωνίζονται για να προκόψουν και οι ίδιοι, αλλά και η χώρα.

Επιπλέον ανακοίνωσε τη μείωση κατά 50% του τεκμαρτού εισοδήματος για τους κατοίκους χωριών με πληθυσμό έως χίλιους πεντακόσιους κατοίκους. Τι σημαίνει αυτό; Για τους αγρότες που είναι ειδικού καθεστώτος μέχρι 15.000 ευρώ εισόδημα, ότι το τεκμαρτό τους μειώθηκε κατά 50%. Θα το δουν άμεσα. Επίσης ανακοινώθηκε και είναι η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος που είχε μπει τα προηγούμενα χρόνια.

Άρα συγκεκριμένα μέτρα, άμεσα ανακοινώθηκαν από τον Πρωθυπουργό και από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και έχουμε για τη συνέχεια την υλοποίηση του προγράμματος του Ταμείου Ανάκαμψης στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης που είναι πάνω από 2 δισεκατομμύρια.

Είναι και το ΠΑΑ, όπου έχουμε 19 δισεκατομμύρια ευρώ για την επόμενη περίοδο μέχρι το 2027, όπου η σημερινή πολιτική ηγεσία του Υπουργείου και η Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας μπορεί να εγγυηθεί ότι τα χρήματα των αγροτών θα δίνονται με διαφάνεια, διότι η τεχνική λύση λειτουργούσε, κύριε Κόκκαλη, στον ΟΠΕΚΕΠΕ. Θα δίνονται δίκαια, με διαφάνεια στους πραγματικούς αγρότες και όπου υπάρχουν θύλακες παρανομίας, αυτοί οι θύλακες και τα αποστήματα και θα σπάσουν και πρόστιμα θα πληρώσουν και θα οδηγηθούν και στη φυλακή και το ξέρετε πάρα πολύ καλά.

Άρα προχωρούμε στη δημιουργία ενός ανθεκτικού βιώσιμου ανταγωνιστικού ψηφιακού καινοτόμου αγροτικού τομέα στη χώρα μας. Προχωρούμε με σιγουριά και γι' αυτόν τον λόγο σας ζητούμε να ψηφίσετε, έστω και την τελευταία στιγμή, το νομοσχέδιο.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς σας ευχαριστούμε και θα κλείσουμε τη συζήτηση με τον Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τον κ. Κέλλα.

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΠΟΥΜΠΑΣ:** ... (Δεν ακούστηκε)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κύριε Μπούμπα, δεν έχετε τον λόγο ούτε ακούγεστε ούτε καταγράφεστε. Δεν γράφεται τίποτα από όσα είπατε.

Κύριε Υπουργέ, έχετε τον λόγο.

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΕΛΛΑΣ (Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων):** Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ολοκληρώνεται η συζήτηση αφού ακούστηκαν διεξοδικά οι απόψεις όλων των πλευρών, όλων των παρατάξεων, αλλά και των Βουλευτών στο νομοσχέδιο που αφορά στην ουσία την ενίσχυση του συστήματος ελέγχου, της διαδικασίας δηλαδή ελέγχου για τα προϊόντα ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ. Ήταν νομίζω διεξοδική. Ακούστηκαν όλες οι πλευρές.

Από εκεί και πέρα το θέμα του πόσο στέκεται η Κυβέρνηση στον αγροτικό τομέα, του πόσο στηρίζει τους αγρότες, την αγροτική πολιτική και πόσο βαρύτητα δίνει, είναι ορατό νομίζω σε όλους και δεν θα ξεκινήσω με λεπτομέρειες ούτε θα επαναλάβω αυτά τα οποία έχουν ήδη ακουστεί.

Όμως το γεγονός ότι μόνο η Ελλάδα στο νέο πενταετές πρόγραμμα διατήρησε το ίδιο ποσοστό, τα 19,5 δισεκατομμύρια, από όλες τις ευρωπαϊκές χώρες νομίζω ότι είναι ένα σημαντικό επίτευγμα. Το γεγονός επίσης είναι ότι επανήλθε το αγροτικό πετρέλαιο, το οποίο είχε καταργηθεί το 2016 και ότι σήμερα νομοθετείται και μονιμοποιείται η επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης στο αγροτικό πετρέλαιο είναι αλήθεια, είτε θέλουν κάποιοι να την αποδεχτούν είτε όχι.

Άκουσα από κάποιους εκλεκτούς συναδέλφους ότι αυτό ήταν κατάκτηση των αγροτών. Δεν θα διαφωνήσω, ναι, ήταν κατάκτηση των αγροτών, αλλά ήταν και βούληση της Κυβέρνησης να στηρίξει τους αγρότες, γιατί και άλλες φορές το διεκδίκησαν αλλά κάποιοι άλλοι το έκοψαν, όχι δεν το επανέφεραν, το έκοψαν. Άρα υπήρξε και βούληση της Κυβέρνησης να στηριχθεί ο αγροτικός τομέας.

Να αναφέρω τώρα, μετά από τόσες ώρες συζήτησης, το τι κάνει η Κυβέρνηση για τους αγρότες νομίζω ότι δεν είναι του παρόντος. Και βεβαίως και στο θέμα της ενέργειας τους στηρίξε κατά τη διάρκεια της κρίσης και με το Ταμείο Ανάκαμψης διατίθενται 2,5 δισεκατομμύρια για τον αγροτικό τομέα.

Ακούστηκαν πολλά για τον ΟΠΕΚΕΠΕ. Υπάρχει πρόβλημα. Δεν το αμφισβητεί κανένας. Όμως, εάν δεν υπήρχε πρόβλημα, δεν θα το έπαιρνε με απόφασή του το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης υπό την εποπτεία του. Σαφώς και υπάρχει πρόβλημα. Όμως είμαστε διατεθειμένοι να θέσουμε νέες βάσεις στον ΟΠΕΚΕΠΕ, ο οποίος οργανισμός -όπως είπε και ο Υπουργός ο κ. Τσιάρας- στην ουσία δεν θα έπρεπε να χρειάζεται κανέναν άλλο, να είναι αυτόνομος για να δίνει τις επιδοτήσεις όπως ακριβώς προβλέπεται. Τον πήρε λοιπόν το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης υπό την εποπτεία του.

Εμείς αυτό το οποίο είμαστε αποφασισμένοι να κάνουμε, είναι να τηρήσουμε αυτό που υποσχέθηκε ο Πρωθυπουργός, να παίρνουν τις επιδοτήσεις, να παίρνουν τις ενισχύσεις αυτοί οι οποίοι παράγουν, αυτοί οι οποίοι τις δικαιούνται. Και είμαστε αποφασισμένοι να το κάνουμε. Κάντε υπομονή. Το δικαίωμα στην κριτική δεν το χάνετε. Έχουμε χρόνο μπροστά μας για να ακούσουμε την κριτική σας, αλλά νομίζω ότι είναι πάρα πολύ νωρίς για να λέτε οτιδήποτε.

Τώρα για τα θέματα της πανώλης που ακούστηκαν, μία λέξη θα πω. Δεν χρειάζεται να πούμε πολλά. Ακούστηκαν και σήμερα από τον Υπουργό. Είναι πρωτοεμφανιζόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στη χώρα μας. Έγινε η μεγαλύτερη κτηνιατρική επιχείρηση που έγινε ποτέ στη χώρα. Είμαστε σήμερα -ελπίζω- στην ευχάριστη θέση να έχουμε μια συγκρατημένη αισιοδοξία ότι γρήγορα θα λήξει το θέμα της πανώλης. Πήραμε όλα τα μέτρα εκείνα τα οποία προβλέπονταν. Και βεβαίως -αυτό θα το πω με υπερηφάνεια για τους εργαζόμενους του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, την κτηνιατρική υπηρεσία- οι Ευρωπαίοι οι οποίοι

επέβλεπαν την όλη υπόθεση της πανώλης, η task force για την πανώλη της Ευρώπης, έδωσε συγχαρητήρια στους κτηνιάτρους, στην κτηνιατρική υπηρεσία του Υπουργείου για τα μέτρα τα οποία πρότειναν, έλαβαν και τα οποία, όπως φαίνεται, απέδωσαν. Και βεβαίως τα μέτρα αυτά θα αποτελούν και τον μπόουσουλα για πιθανή εμφάνιση πανώλης στο μέλλον σε οποιοδήποτε ευρωπαϊκό κράτος.

Εδώ σταματάω, διότι νομίζω είναι κουρασμένοι και οι Βουλευτές. Το θέμα δεν είναι θέμα πανηγυρισμών, δεν είναι θέμα προσωπικό, δεν είναι θέμα πολιτικό. Είναι θέμα κτηνοτροφίας, την οποία η Κυβέρνηση και ο Πρωθυπουργός ο ίδιος θα στηρίζουμε, γιατί βεβαίως το πρόβειο το γάλα, η φέτα είναι εθνικά προϊόντα. Θα σας πω ότι η φέτα υπερβαίνει τις εξαγωγές το 1,5 δισεκατομμύριο. Ακούστηκαν για ελληνοποιήσεις, νομίζω ότι δεν είναι η ώρα.

Αλλά αγαπητοί συνάδελφοι να σας πω δύο πράγματα, δύο νούμερα τα οποία δεν μπορεί να τα αμφισβητήσει κανένας. Όταν έγινε Κυβέρνηση η Νέα Δημοκρατία με τον Κυριάκο Μητσοτάκη Πρωθυπουργό το 2019 η τιμή του πρόβειου γάλακτος ήταν 0,75 λεπτά και δεν αμφισβητείται από κανέναν. Η τιμή του πρόβειου γάλακτος με πέντε χρόνια Νέα Δημοκρατία πέρυσι, το 2023, ήταν 1,70 ευρώ. Και αυτή τη στιγμή είναι στο 1,50. Έγινε ξαφνικά; Έγινε από θαύμα; Ανέβηκαν ξαφνικά οι τιμές; Υπερδιπλασιάστηκαν; Όχι βέβαια. Κάτι έκανε αυτή η Κυβέρνηση και για τις ελληνοποιήσεις και για τους ελέγχους και, και, και! Και γι' αυτό και ανέβηκε η τιμή του γάλακτος. Μην ακούσω ότι -Ξέρετε- ανέβηκαν οι ζωοτροφές. Μην μου πείτε ότι ανέβηκε το άλλο!

Η κτηνοτροφία μας είναι πυλώνας της οικονομίας, θα στηριχθεί από την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και θα το κάνουμε

όσο και αν κάποιοι δεν τους αρέσει ή έχουν αντίρρηση.

Σας ευχαριστώ πολύ.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Και εμείς σας ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής και των άρθρων του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγραφήνων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων».

Προχωρούμε στην ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων, της τροπολογίας και του συνόλου και η ψήφισή τους θα γίνει χωριστά.

Σας επισημαίνω ότι η ψηφοφορία περιλαμβάνει την αρχή του νομοσχεδίου, είκοσι τέσσερα άρθρα, μία τροπολογία, το ακροτελεύτιο άρθρο και το σύνολο του νομοσχεδίου.

Παρακαλώ να ανοίξει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Παρακαλώ να κλείσει το σύστημα της ηλεκτρονικής ψηφοφορίας.

(ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

(ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΚΑΤΑΜΕΤΡΗΣΗ)

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Οι θέσεις των κομμάτων, όπως αποτυπώθηκαν κατά την ψήφιση με το ηλεκτρονικό σύστημα, καταχωρίζονται στα Πρακτικά της σημερινής συνεδρίασης και έχουν ως εξής:

Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων  
Επί της Αρχής ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 1 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 2 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 3 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 4 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

Άρθρο 5 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 6 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 7 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 8 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 9 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 10 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 11 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 12 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ

Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ

Άρθρο 13 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

N.Δ.: ΝΑΙ

ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ

ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ

Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ

ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ

N. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ

ΝΙΚΗ: ΟΧΙ

ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 14 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ  
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 15 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 16 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ  
 Άρθρο 17 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ  
 Κ.Κ.Ε.: ΠΡΝ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ  
 Άρθρο 18 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ  
 Άρθρο 19 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΠΡΝ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΟΧΙ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 20 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΝΑΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΝΑΙ

ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΠΡΝ  
 Άρθρο 21 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 22 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 23 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Άρθρο 24 ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΠΡΝ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΠΡΝ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Υπ. τροπ. 232/10 όπως τροπ. ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΝΑΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΝΑΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΝΑΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΠΡΝ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΝΑΙ  
 Ακροτελεύτιο άρθρο ως έχει ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ  
 Επί του Συνόλου ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ  
 Ν.Δ.: ΝΑΙ  
 ΣΥΡΙΖΑ: ΟΧΙ  
 ΠΑΣΟΚ-Κ.Α.: ΟΧΙ  
 Κ.Κ.Ε.: ΟΧΙ  
 ΕΛΛΗΝ. ΛΥΣΗ: ΟΧΙ  
 Ν. ΑΡΙΣΤΕΡΑ: ΟΧΙ  
 ΝΙΚΗ: ΟΧΙ  
 ΠΛΕΥΣΗ ΕΛ.: ΠΡΝ  
 ΣΠΑΡΤΙΑΤΕΣ: ΟΧΙ

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Συνεπώς το σχέδιο νόμου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων: «Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων» έγινε δεκτό κατά πλειοψηφία, σε μόνη συζήτηση, επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

**«Διαδικασίες ελέγχου, διοικητικά μέτρα και κυρώσεις στον τομέα των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων με Προστατευόμενες Ονομασίες Προέλευσης, Προστατευόμενες Γεωγραφικές Ενδείξεις και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων**

#### ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

##### ΜΕΡΟΣ Α': ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Άρθρο 1 Σκοπός

Άρθρο 2 Αντικείμενο

Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής

ΜΕΡΟΣ Β': ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΙΔΙΟΤΥΠΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ

Άρθρο 4 Αρμόδιες αρχές και αρμοδιότητες

Άρθρο 5 Ένταξη στο σύστημα ελέγχου

Άρθρο 6 Υποχρεώσεις επιχειρήσεων παραγωγής, συσκευασίας και εμπορίας που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο

Άρθρο 7 Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων και Δικαιούχων Χρήσης Ενδείξεων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης, Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΕΛΕΓΧΟΙ

Άρθρο 8 Επιτόπιοι έλεγχοι

Άρθρο 9 Διοικητικοί έλεγχοι

Άρθρο 10 Κανονισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης

Άρθρο 11 Κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών ελέγχου

Άρθρο 12 Παρακολούθηση των συστημάτων ποιότητας

##### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ

Άρθρο 13 Διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και διοικητικά πρόστιμα

Άρθρο 14 Κριτήρια επιμέτρησης

Άρθρο 15 Διαδικασία επιβολής προστίμων

ΜΕΡΟΣ Γ': ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ

Άρθρο 16 Αναγνώριση ομάδων παραγωγών προϊόντων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη

Άρθρο 17 Τρόφιμα στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη

Άρθρο 18 Παραβάσεις από επιχειρήσεις που παράγουν τρόφιμα στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά, προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης

ΜΕΡΟΣ Δ': ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΛΛΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Άρθρο 19 Ελεγκτικές ενέργειες για λογαριασμό άλλων αρχών

Άρθρο 20 Μισθολογικά θέματα και αμοιβές της Υπηρεσίας Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

ΜΕΡΟΣ Ε': ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Άρθρο 21 Εξουσιοδοτικές διατάξεις

Άρθρο 22 Μεταβατικές διατάξεις

Άρθρο 23 Καταργούμενες διατάξεις

Άρθρο 24 Παράρτημα

ΜΕΡΟΣ ΣΤ': ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 25 Ρυθμίσεις για το δικαίωμα χρήσης του όρου «Τοπι-

κός Οίνος» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 υπ' αρ. 392169/20.10.1999 κοινής υπουργικής απόφασης, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 53 του ν. 4036/2012

Άρθρο 26 Μισθώσεις ιχθυοτρόφων υδάτων - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 38 και τροποποίηση άρθρου 45 ν.δ. 420/1970

Άρθρο 27 Παρατάσεις λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 και παρ. 3 άρθρου 17α ν. 4056/2012 και παρ. 2 άρθρου 141 ν. 4537/2018

Άρθρο 28 Αποζημιώσεις ζωικού κεφαλαίου από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων με ζημιογόνο αίτιο τα ακραία καιρικά φαινόμενα έτους 2023

Άρθρο 29 Μητρώο προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης - Τροποποίηση παρ. 3 και παρ. 12 στο άρθρο 169 του ν. 5078/202

Άρθρο 30 Αρμοδιότητες Τμήματος II Εμπορικής Πολιτικής Υπουργείου Εξωτερικών στον τομέα την Υπηρεσιών και Επενδύσεων - Προσθήκη περ. ζ) στο άρθρο 192 του ν. 4781/2021

ΜΕΡΟΣ Ζ': ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο 31 Έναρξη ισχύος

#### ΜΕΡΟΣ Α'

##### ΣΚΟΠΟΣ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

#### Άρθρο 1

##### Σκοπός

Σκοπός του παρόντος είναι: α) ο εκσυγχρονισμός και η αναμόρφωση του συστήματος ελέγχου του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού «ΔΗΜΗΤΡΑ» (εφεξής «ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ») για τα προϊόντα με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης, Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη και τα Εγγυημένα Παραδοσιακά Ιδιότυπα Προϊόντα (εφεξής «Π.Ο.Π.», «Π.Γ.Ε.» και «Ε.Π.Ι.Π.» αντίστοιχα), β) η ενίσχυση και επιτάχυνση του συστήματος επιβολής διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων για παραβάσεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας των προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. και γ) η εν γένει αντιμετώπιση των ζητημάτων που αφορούν στην παρακολούθηση της εφαρμογής του εθνικού και του ενωσιακού πλαισίου στον τομέα των προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., για την ενίσχυση της κατοχύρωσης και αναγνώρισης των προϊόντων αυτών, μέσω και της προσαρμογής της υφιστάμενης νομοθεσίας για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1143, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Απριλίου 2024, σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις για τον οίνο, τα αλκοολούχα ποτά και τα γεωργικά προϊόντα, καθώς και σχετικά με τα εγγυημένα παραδοσιακά ιδιότυπα προϊόντα και τις προαιρετικές ενδείξεις ποιότητας για τα γεωργικά προϊόντα, ο οποίος τροποποιεί τους Κανονισμούς (ΕΕ) 1308/2013, (ΕΕ) 2019/787 και (ΕΕ) 2019/1753 και καταργεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 1151/2012 (L της 23.4.2024, εφεξής «Βασικός Κανονισμός»).

#### Άρθρο 2

##### Αντικείμενο

Αντικείμενο του παρόντος είναι:

α) ο ορισμός της Διεύθυνσης Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως αρμόδιας αρχής και σημείου επαφής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προστασία ελληνικών γεωγραφικών ενδείξεων (Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε.) στο πλαίσιο της Πράξης της Γενεύης της Συμφωνίας της Λισσαβόνας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις της 24ης.10.2019 (L 271),

β) ο ορισμός του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ως αρμόδιας αρχής για τη λήψη των κατάλληλων διοικητικών και δικαστικών μέτρων για την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε ονόματα τομέα από την επικράτεια, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 42 του Βασικού Κανονισμού,

γ) η θέσπιση συστήματος παρακολούθησης των συστημάτων ποιότητας από τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τρο-

φίμων, κατόπιν ενημέρωσης από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ,

δ) η ενίσχυση του συστήματος ελέγχου των προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. με:

δα) τη συγκέντρωση των διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και προστίμων σε ενιαίο πίνακα, καθώς και τον ορισμό κριτηρίων επιμέτρησης για κάθε μη συμμόρφωση, τα οποία αξιολογούνται και βαθμολογούνται, με σκοπό οι κυρώσεις να επιβάλλονται με βάση τις αρχές της αποτελεσματικότητας, της αποτρεπτικότητας και της αναλογικότητας,

δβ) τη θεσμοθέτηση επιβολής εκ μέρους του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης,

δγ) την πρόβλεψη εισήγησης εκ μέρους του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ για την επιβολή προστίμου και το εύρος του, σε αντικατάσταση της απλής παραπομπής της υπόθεσης για επιβολή προστίμου,

δδ) την επιτάχυνση της διαδικασίας επιβολής των προστίμων με την πρόβλεψη μιας μόνο επιτροπής για την εξέταση των μη συμμορφώσεων και την ενημέρωση των επιχειρήσεων από τον ίδιο τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ,

δε) την πρόβλεψη της δυνατότητας του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ να υποβάλλει μηνύσεις στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές για αξιόποινες πράξεις που διαπιστώνει στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του και να παρίσταται κατά την ποινική διαδικασία και δίκη προς υποστήριξη της κατηγορίας,

ε) η θέσπιση συστήματος αναγνώρισης ομάδων παραγωγών για κάθε προϊόν με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε., για την ενδυνάμωση της διαχείρισης και προστασίας τους,

στ) η ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην επισήμανση των τροφίμων στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. και τα διοικητικά μέτρα και πρόστιμα για τις παραβάσεις σε αυτόν τον τομέα, για την ενίσχυση της προστασίας τους, και

ζ) η διαμόρφωση πλαισίου για τις περιπτώσεις που η αρχή που διενεργεί τον έλεγχο διαπιστώσει μη συμμόρφωση σε τομέα αρμοδιότητας άλλης ελεγκτικής αρχής, για τον αποτελεσματικότερο έλεγχο της αγοράς των προϊόντων που υπάγονται στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

### **Άρθρο 3 Πεδίο εφαρμογής**

1. Ο παρών εφαρμόζεται στα γεωργικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των τροφίμων, όπως αυτά ορίζονται στην περ. γ) της παρ. 1 του άρθρου 5 και στο άρθρο 51 του Βασικού Κανονισμού.

2. Ο παρών δεν εφαρμόζεται στα αλκοολούχα ποτά και τον οίνο, με εξαίρεση το ξύδι οίνου.

### **ΜΕΡΟΣ Β' ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΜΕ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΓΓΥΗΜΕΝΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΩΝ ΙΔΙΟΤΥΠΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ - ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΛΕΓΧΟΥ**

### **Άρθρο 4 Αρμόδιες αρχές και αρμοδιότητες**

1. Η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ορίζει ως:

α) κεντρική αρμόδια αρχή, η οποία συντονίζει και παρακολουθεί την εφαρμογή του συστήματος ελέγχου που ισχύει στον τομέα των προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., καθώς και των προαιρετικών ενδείξεων ποιότητας και εισηγείται στον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων τη λήψη συμπληρωματικών μέτρων για την εφαρμογή του,

β) αρμόδια αρχή για την αναγνώριση των ομάδων παραγωγών

του άρθρου 16,

γ) αρμόδια αρχή και σημείο επαφής με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την προστασία ελληνικών γεωγραφικών ενδείξεων (Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε.) στο πλαίσιο της Πράξης της Γενεύσης της Συμφωνίας της Λισσαβόνας για τις ονομασίες προέλευσης και τις γεωγραφικές ενδείξεις της 24ης.10.2019 (L 271).

2. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την επαλήθευση της συμμόρφωσης των προϊόντων της παρ. 1 του άρθρου 3 με τις προδιαγραφές Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. και για τους σχετικούς ελέγχους.

Ειδικότερα ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ:

α) παραλαμβάνει, αξιολογεί και εγκρίνει τις αιτήσεις ένταξης στο σύστημα ελέγχου σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4 του άρθρου 5,

β) χορηγεί πιστοποιητικό καταχώρισης στο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων και Δικαιούχων Χρήσης των Ενδείξεων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. και Ε.Π.Ι.Π. του άρθρου 7 (εφεξής «Μητρώο») σε επιχειρήσεις, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 45 και την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 77 του Βασικού Κανονισμού, εγκρίνει τη χρήση των καταχωρισμένων ονομασιών, των ενδείξεων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., του ενωσιακού συμβόλου, καθώς και του σήματος πιστοποίησης του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ (σύμβολο/σήμα AGROCERT) και χορηγεί τον κωδικό πιστοποίησης,

γ) καταρτίζει, τηρεί και δημοσιοποιεί το Μητρώο, σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 45 και την περ. β) της παρ. 1 του άρθρου 77 του Βασικού Κανονισμού,

δ) ελέγχει την τήρηση και τη διασφάλιση των προδιαγραφών των γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων με τις προδιαγραφές Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., σύμφωνα με τα άρθρα 39 και 72 του Βασικού Κανονισμού, σε οποιαδήποτε επιχείρηση εμπλέκεται στην αλυσίδα από την παραγωγή έως τη διακίνηση και την εμπορία τους, ενώ πραγματοποιεί δειγματοληπτικούς ελέγχους για την εξακρίβωση της τήρησης των προδιαγραφών στο στάδιο της πρωτογενούς παραγωγής. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων αυτών, ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ μπορεί να συνεπικουρείται από τις Διευθύνσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) των οικείων Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων,

ε) διεξάγει ελέγχους στα σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης και διάθεσης, συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, για την ορθή χρήση της καταχωρισμένης ονομασίας, των ενδείξεων, σημάτων και συμβόλων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. και Ε.Π.Ι.Π., του ενωσιακού συμβόλου, της επισήμανσης πιστοποίησης και κάθε επισήμανσης, σημείου και απεικόνισης που φέρουν τα προϊόντα, το διαφημιστικό υλικό, τα συνοδευτικά παραστατικά, τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που φέρουν καταχρηστικά ενδείξεις, σήματα ή σύμβολα που παραπέμπουν σε προϊόντα Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., σύμφωνα με τα άρθρα 42 και 74 του Βασικού Κανονισμού, καθώς και την επισήμανση των προϊόντων με Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. που χρησιμοποιούνται ως συστατικό, σύμφωνα με το άρθρο 27 του Βασικού Κανονισμού,

στ) επιβάλλει τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης του άρθρου 13,

ζ) υποβάλλει ετήσια απολογιστική έκθεση στη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για τα αποτελέσματα των ελέγχων του,

η) εισηγείται την επιβολή προστίμων και το εύρος αυτών,

θ) συνεργάζεται με τον Ενιαίο Φορέα Ελέγχου Τροφίμων, τις Δ.Α.Ο.Κ. των Περιφερειών και Περιφερειακών Ενοτήτων και οποιαδήποτε άλλη υπηρεσία στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του,

ι) προβαίνει σε επιτόπιους ελέγχους σε περιπτώσεις καταγγελιών που περιέρχονται με οποιονδήποτε τρόπο σε αυτόν προκειμένου να εξακριβώσει τη βασιμότητά τους,

ια) υποβάλλει μηνύσεις στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές για αξιόποινες πράξεις που διαπιστώνει, στο πλαίσιο άσκησης των καθηκόντων του, και παρίσταται κατά την ποινική διαδικασία και δίκη προς υποστήριξη της κατηγορίας,

ιβ) καταρτίζει, τηρεί και επικαιροποιεί τον Κανονισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. του άρθρου 10,

ιγ) εισηγείται προς τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας σχετικά με την τήρηση ή μη των προϋποθέσεων αναγνώρισης των ομάδων παραγωγών του άρθρου 16, ιδ) λαμβάνει τα κατάλληλα διοικητικά και δικαστικά μέτρα για την απενεργοποίηση της πρόσβασης σε ονόματα τομέα από την επικράτεια, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 42 του Βασικού Κανονισμού.

3. Οι Δ.Α.Ο.Κ. των Περιφερειών και Περιφερειακών Ενотήτων της χώρας:

α) δύνανται, όπως ορίζεται στην παρ. 6 του άρθρου 8, να συμμετέχουν στα κλιμάκια ελέγχου για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., κατόπιν αιτήματος του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, με υπαλλήλους που ορίζονται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη,

β) συσσεύονται με τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ με σκοπό την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές προϊόντων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. στην περιοχή αρμοδιότητάς τους και παρέχουν τη συνδρομή τους στους διενεργούμενους ελέγχους.

### Άρθρο 5

#### Ένταξη στο σύστημα ελέγχου

1. Κάθε ενδιαφερόμενος προκειμένου να χρησιμοποιήσει καταχωρισμένες ονομασίες, ενδείξεις, το ενωσιακό σύμβολο, καθώς και το σήμα του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ (σύμβολο/σήμα AGROCERT) για γεωργικά προϊόντα ή τρόφιμα με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., υποβάλλει προς τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ αίτηση για ένταξη στο σύστημα ελέγχου (εφεξής «αίτηση»), ανάλογα με την αιτούμενη δραστηριότητα, σύμφωνα με τις προδιαγραφές για το αντίστοιχο προϊόν, εφόσον: α) παράγει και διακινεί μη προσυσκευασμένα προϊόντα, β) συσκευάζει προϊόντα με σκοπό την εμπορία, γ) διακινεί προϊόντα, προσυσκευασμένα ή μη, δικής του ετικέτας ή για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτου, χωρίς να εμπλέκεται σε καμία διεργασία παραγωγής ή συσκευασίας, δ) αποθηκεύει και διακινεί μη προσυσκευασμένα τρόφιμα.

2. Οι κάτοχοι γεωργικών εκμεταλλεύσεων ή επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων, χωρίς να εμπλέκονται σε καμία περαιτέρω δραστηριότητα μεταποίησης, επεξεργασίας, συσκευασίας, υποσυσκευασίας ή επισήμανσης αυτών με ενδείξεις Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. και Ε.Π.Ι.Π., εξαιρούνται από την υποχρέωση υποβολής της αίτησης της παρ. 1. Τα πρόσωπα του πρώτου εδαφίου εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ σε ό,τι αφορά στη συμμόρφωση των προϊόντων τους με την εθνική και ενωσιακή νομοθεσία για τα προϊόντα με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. και Ε.Π.Ι.Π..

3. Οι αιτήσεις από επιχειρήσεις που ενδιαφέρονται να παράγουν προϊόντα με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. υποβάλλονται τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από την έναρξη της παραγωγικής περιόδου. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ αξιολογεί την αίτηση και τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται με αυτή και, αν διαπιστωθούν ελλείψεις, τις γνωστοποιεί στον αιτούντα, παρέχοντάς του ταυτόχρονα προθεσμία προς συμπλήρωσή τους. Εάν οι ελλείψεις δεν συμπληρωθούν εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η αίτηση απορρίπτεται. Εφόσον ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ διαπιστώσει την πληρότητα της αίτησης και των σχετικών δικαιολογητικών, πραγματοποιεί επιτόπιο έλεγχο στις εγκαταστάσεις του ενδιαφερόμενου εντός τριών (3) μηνών από την υποβολή της αίτησης και εντός της παραγωγικής περιόδου και στη συνέχεια δέχεται ή απορρίπτει την αίτηση. Εάν προηγουμένως είχε ανασταλεί ή ανακληθεί το πιστοποιητικό της αιτούσας ή είχε απορριφθεί αίτησή της, ελέγχεται η άρση των λόγων αναστολής ή ανάκλησης του πιστοποιητικού ή της απόρριψης της αίτησης πριν από την αποδοχή ή απόρριψη νέας αίτησης.

4. Οι αιτήσεις που αφορούν σε δραστηριότητα συσκευασίας ή εμπορίας προϊόντων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. υποβάλλονται έναν (1) μήνα πριν από την έναρξη της σχετικής δραστηριότητας. Οι αιτήσεις των επιχειρήσεων που αφορούν αποκλειστικά στη δραστηριότητα εμπορίας προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. γίνονται αποδεκτές μετά από τη διεξαγωγή διοικητικού ελέγχου σύμφωνα με το άρθρο 9. Στις περιπτώσεις αυτές ακολουθεί επιτόπιος έλεγχος στην επιχείρηση εντός έξι (6) μηνών από την έν-

ταξη της στο Μητρώο.

5. Εάν η αίτηση γίνει δεκτή σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4:

α) Υπογράφεται σύμβαση ένταξης στο σύστημα ελέγχου (εφεξής «σύμβαση») μεταξύ του ενδιαφερομένου και του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

β) Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ καταχωρίζει την επιχείρηση στο Μητρώο, ανάλογα με το είδος του προϊόντος και τη δραστηριότητα της επιχείρησης και χορηγεί σχετικό πιστοποιητικό (εφεξής «πιστοποιητικό»).

6. Ο ενδιαφερόμενος του οποίου η αίτηση απορρίπτεται σύμφωνα με τις παρ. 3 και 4, μπορεί να υποβάλει νέα αίτηση, μετά από έξι (6) μήνες από την ημερομηνία της απόφασης απόρριψης και εφόσον έχουν αρθεί οι λόγοι απόρριψής της.

7. Για την ανανέωση της εγγραφής στο Μητρώο εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 1 έως 5. Η αίτηση ανανέωσης υποβάλλεται τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη του πιστοποιητικού.

8. Αν το πιστοποιητικό λήξει χωρίς την υποβολή αίτησης ανανέωσης της παρ. 7 ή ανακληθεί, η επιχείρηση διαγράφεται από το Μητρώο.

9. Το πιστοποιητικό ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται στις επιχειρήσεις οι οποίες είναι ενταγμένες στο Μητρώο του άρθρου 7 και παρουσιάζουν μηδενική δραστηριότητα για τρία (3) συνεχόμενα έτη. Αν η επιχείρηση επιθυμεί να ενταχθεί ξανά στο σύστημα ελέγχου, υποβάλλει νέα αίτηση σύμφωνα με το παρόν, έξι (6) τουλάχιστον μήνες μετά την ανάκληση ή τη μη ανανέωση του πιστοποιητικού.

10. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ σύμφωνα με το παρόν άρθρο προσβάλλονται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου με προσφυγή ουσίας.

### Άρθρο 6

#### Υποχρεώσεις επιχειρήσεων παραγωγής, συσκευασίας και εμπορίας που έχουν ενταχθεί στο Μητρώο

1. Οι επιχειρήσεις που έχουν καταχωριστεί στο Μητρώο, σύμφωνα με το άρθρο 5, τηρούν αρχεία σχετικά με τους προμηθευτές πρώτης ύλης, τις εισερχόμενες ποσότητες και την προέλευση των πρώτων υλών, την κίνηση της παραγωγής, της συσκευασίας και ανασυσκευασίας των τελικών προϊόντων τους, τους αποδέκτες και τον προορισμό των εξερχόμενων ποσοτήτων, καθώς και τη σχέση μεταξύ κάθε παρτίδας εισροών πρώτων υλών και κάθε παρτίδας εκροών τελικού προϊόντος.

2. Κατά τη διακίνηση γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., μη προσυσκευασμένων ή συσκευασμένων, αυτά συνοδεύονται από τα καθορισμένα από τη φορολογική νομοθεσία έγγραφα, στα οποία αναγράφονται η καταχωρισμένη ονομασία και η ένδειξη Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π..

3. Οι επιχειρήσεις υποβάλλουν ηλεκτρονικά στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, μέσω του πληροφοριακού συστήματος που χρησιμοποιεί, αρχεία με δηλώσεις παραγωγής και αποθεμάτων, στοιχεία για τις ποσότητες ανά Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. που διακίνησαν στην εσωτερική αγορά, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις ποσότητες που εξήγαγαν σε τρίτα κράτη, τον κύκλο εργασιών της προηγούμενης οικονομικής χρήσης τους, καθώς και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο τους ζητηθεί σχετικά με το αντικείμενο των δραστηριοτήτων τους στον τομέα των Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π..

4. Οι επιχειρήσεις ενημερώνουν άμεσα εγγράφως τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ για κάθε μεταβολή που δύναται να επηρεάσει την καταχώρισή τους στο Μητρώο, συμπεριλαμβανομένης της αλλαγής ή τροποποίησης της νομικής τους μορφής, της επωνυμίας, της ετικέτας, αλλαγές στον μηχανολογικό εξοπλισμό, στο διάγραμμα ροής της παραγωγής, στους αποθηκευτικούς χώρους που διαθέτουν, ιδίως δεξαμενές ή ψυγεία, καθώς και οποιαδήποτε τροποποίηση της διαδικασίας και των μέσων παραγωγής που χρησιμοποιούν.

### Άρθρο 7

**Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων και Δικαιούχων Χρήσης Ενδείξεων Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης, Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης και Εγγυημένων Παραδοσιακών Ιδιότυπων Προϊόντων**

1. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ καταρτίζει και τηρεί επικαιροποιημένο Μητρώο Εγκεκριμένων Επιχειρήσεων και Δικαιούχων Χρήσης Ενδείξεων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. και Ε.Π.Ι.Π., σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 39 και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 72 του Βασικού Κανονισμού. Η πρόσβαση στα στοιχεία του Μητρώου είναι ελεύθερη σε κάθε ενδιαφερόμενο, χωρίς να απαιτείται η επίκληση εννόμου συμφέροντος. Το Μητρώο αναρτάται στην ιστοσελίδα του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

2. Στο Μητρώο καταχωρίζονται οι επιχειρήσεις που εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου. Στις επιχειρήσεις αυτές χορηγείται σχετικό πιστοποιητικό.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'  
ΕΛΕΓΧΟΙ**

**Άρθρο 8  
Επιτόπιοι έλεγχοι**

1. Μετά την καταχώριση στο Μητρώο, ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί ελέγχους στις εγγεγραμμένες επιχειρήσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 38, 39, 42, 72 και 74 του Βασικού Κανονισμού, οι οποίοι αφορούν τόσο στην εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τις προδιαγραφές κάθε Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., πριν από τη θέση των προϊόντων στην αγορά, όσο και στην ορθή χρήση των καταχωρισμένων ονομασιών στην αγορά. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ καταρτίζει πλάνο ελέγχου για κάθε προϊόν με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π..

2. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ προβαίνει σε επιτόπιους, τακτικούς και έκτακτους ελέγχους. Οι έκτακτοι έλεγχοι πραγματοποιούνται ιδίως κατόπιν καταγγελιών, υπονοιών τέλεσης παραβάσεων και μετά από ενημέρωση από άλλες αρχές. Οι έλεγχοι εκτείνονται από το στάδιο της πρωτογενούς παραγωγής, με διενέργεια επιτόπιων δειγματοληπτικών ελέγχων σε γεωργικές ή κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, έως και την παραγωγή, επεξεργασία, αποθήκευση, συσκευασία, διακίνηση και εμπορία των εν λόγω γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων. Οι επιτόπιοι έλεγχοι αφορούν και στην ορθή χρήση της επισήμανσης, παρουσίασης και διαφήμισης των γεωργικών προϊόντων και τροφίμων.

3. Επιτόπιοι έλεγχοι πραγματοποιούνται και σε επιχειρήσεις που δεν έχουν καταχωριστεί στο Μητρώο σύμφωνα με το άρθρο 5. Οι εν λόγω έλεγχοι αφορούν ιδίως στη χρήση καταχωρισμένων ονομασιών ως Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. για προϊόντα που δεν καλύπτονται από την καταχώριση ή άλλης ένδειξης ή επισήμανσης κατά παράβαση του άρθρου 26 του Βασικού Κανονισμού για Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. και του άρθρου 68 του ίδιου Κανονισμού για τα Ε.Π.Ι.Π..

4. Επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται και σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου, ήτοι σε κάθε είδους κατάστημα φυσικό ή ηλεκτρονικό, χώρο πώλησης και διάθεσης γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, ιδίως για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης ενός γεωργικού προϊόντος ή τροφίμου με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. προς τις αντίστοιχες προδιαγραφές και την παρακολούθηση της χρήσης των καταχωρισμένων ονομασιών για την περιγραφή προϊόντων που διατίθενται στην αγορά, σύμφωνα με τις παρ. 1 και 4 του άρθρου 26 και τις παρ. 1 έως 3 του άρθρου 68 του Βασικού Κανονισμού, αντίστοιχα.

5. Έλεγχοι διενεργούνται και σε πάσης φύσεως διαφημιστικό υλικό, έντυπο ή ηλεκτρονικό, που περιέρχεται σε γνώση των ελεγκτικών οργάνων.

6. Οι έλεγχοι των παρ. 2 και 3 διενεργούνται από κλιμάκιο ελεγκτών, το οποίο συγκροτείται από δύο (2) υπαλλήλους του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή έναν (1) υπάλληλο του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και έναν (1) υπάλληλο της Δ.Α.Ο.Κ. της οικείας Περιφέρειας ή Περιφερειακής Ενότητας, ο οποίος ανήκει στον κλάδο ΠΕ Γε-

ωτεχνικών ειδικότητας ΠΕ Γεωπόνων ή ΠΕ Κτηνιάτρων. Τα κλιμάκια ελεγκτών ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

7. Οι έλεγχοι των παρ. 4 και 5 διενεργούνται από ελεγκτές του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, οι οποίοι ορίζονται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, σύμφωνα με τον ν. 5035/2023 (Α' 76).

8. Οι επιτόπιοι έλεγχοι διενεργούνται με βάση το πρόγραμμα ελέγχων που καταρτίζει ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, σύμφωνα με ανάλυση επικινδυνότητας που πραγματοποιεί. Η ανάλυση επικινδυνότητας για τους ελέγχους της παρ. 2 διενεργείται για κάθε ένα προϊόν με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τα αποτελέσματα προηγούμενων ελέγχων, τις διαπιστωθείσες μη συμμορφώσεις, την ποσότητα του παραγόμενου προϊόντος με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., το μέγεθος της επιχείρησης, την εξαγωγική της δραστηριότητα, τον κίνδυνο ανάμειξης με συμβατικά προϊόντα, τον αριθμό των παραγόμενων προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., την ημερομηνία διεξαγωγής του τελευταίου ελέγχου, την ημερομηνία λήξης του πιστοποιητικού, καθώς και την παραγωγική περίοδο του προϊόντος. Η ανάλυση επικινδυνότητας για τους ελέγχους της παρ. 4 διενεργείται λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της επιχείρησης, την κατανομή του πληθυσμού, τον όγκο παραγωγής του προϊόντος και την εμπορευσιμότητά του, καθώς και προηγούμενες διαπιστωθείσες μη συμμορφώσεις.

9. Οι ελεγχόμενες επιχειρήσεις επιτρέπουν στα εντεταλμένα ελεγκτικά όργανα την απρόσκοπτη είσοδο στις εγκαταστάσεις τους, τη δειγματοληψία πρώτων υλών, τελικών προϊόντων, υλικών συσκευασίας, σήμανσης, καθώς και άλλων υλικών και προϊόντων και παρέχουν οποιαδήποτε λογιστικά, φορολογικά και οικονομικά στοιχεία ή στοιχεία ιχνηλασιμότητας, καθώς και κάθε άλλη πληροφορία, έγγραφο, αρχείο, πιστοποιητικά και συμβάσεις, σχετικά με το αντικείμενο των εργασιών τους όσον αφορά στα προϊόντα με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. και οποιαδήποτε άλλα προϊόντα τους.

10. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, ώστε να αποφεύγεται το ενδεχόμενο σύγκρουσης συμφερόντων του ελεγκτικού και λοιπού προσωπικού του, το οποίο χειρίζεται με οποιονδήποτε τρόπο υποθέσεις ελέγχων, λαμβάνοντας υπόψη περιστάσεις που ενδέχεται να επηρεάσουν άμεσα ή έμμεσα την αμεροληψία του κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Οι ελεγκτές δηλώνουν πριν από την ανάληψη οποιωνδήποτε ελεγκτικών καθηκόντων τους τη συνδρομή τέτοιων περιστάσεων.

11. Οι ελεγκτές εφοδιάζονται από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ με ειδικά έγγραφα ταυτοπροσωπίας, τα οποία επιδεικνύουν στους ελεγχόμενους προ του ελέγχου.

12. Μετά το πέρας κάθε ελέγχου ή δειγματοληψίας, οι ελεγκτές συντάσσουν και υπογράφουν πρακτικό ελέγχου ή πρακτικό δειγματοληψίας, εφόσον προβαίνουν σε δειγματοληψία προϊόντος με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., είτε διαπιστωθεί παράβαση είτε όχι.

**Άρθρο 9  
Διοικητικοί έλεγχοι**

Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ διενεργεί διοικητικούς (μη επιτόπιους) ελέγχους στο σύνολο των καταχωρισμένων στο Μητρώο επιχειρήσεων. Οι διοικητικοί έλεγχοι είναι τουλάχιστον ετήσιοι, και αφορούν στη διασταύρωση των εμπορικών εγγράφων, αρχείων και στοιχείων που οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν και να αποστέλλουν στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

**Άρθρο 10  
Κανονισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης**

1. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ καταρτίζει και επικαιροποιεί τον Κανονισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. και ενημερώνει σχετικά τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Στον Κανονισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης προβλέπονται ιδίως:

α) θέματα σχετικά με τη διαδικασία ένταξης στο σύστημα ελέγχου του άρθρου 5, ιδίως τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος της αίτησης, οι διαδικασίες για την εκ νέου υποβολή αίτησης, ο τύπος και οι όροι της σύμβασης, καθώς και ο τύπος και ο χρόνος ισχύος του πιστοποιητικού καταχώρισης στο Μητρώο,

β) οι προϋποθέσεις και η διαδικασία καταχώρισης, τροποποίησης, ανανέωσης ή διαγραφής της εγγραφής επιχειρήσεων στο Μητρώο, ο χρόνος αξιολόγησης των αιτήσεων από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, καθώς και οι λοιπές υποχρεώσεις του, οι υποχρεώσεις των εγγεγραμμένων στο Μητρώο, συμπεριλαμβανομένης της μορφής των εντύπων και των αρχείων που τηρούν, οι πληροφορίες που καταχωρίζονται στο Μητρώο και οι αναγκαίοι όροι και προϋποθέσεις για την ανάπτυξη και τη λειτουργία του,

γ) η ύπαρξη πλάνου ελέγχου για κάθε προϊόν και τα κριτήρια ανάλυσης επικινδυνότητας για τον προγραμματισμό των ελέγχων, τα σχετικά έντυπα και ο τύπος των πρακτικών ελέγχου, οι οδηγίες για το προσωπικό που διενεργεί τους ελέγχους και τις δειγματοληψίες και οι διαδικασίες εκπαίδευσης υπαλλήλων,

δ) η σήμανση πιστοποίησης.

### Άρθρο 11

#### Κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών ελέγχου

1. Το κόστος των ελέγχων, καθώς και το κόστος των αναλύσεων σε περίπτωση δειγματοληψίας προϊόντων με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. μπορεί να βαρύνει την ελεγχόμενη επιχείρηση, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 39 και τα δύο τελευταία εδάφια της παρ. 7 του άρθρου 72 του Βασικού Κανονισμού.

2. Οι δαπάνες μετακίνησης, καθώς και υπερωριακής απασχόλησης και άλλες δαπάνες των ελεγκτών καλύπτονται από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, σύμφωνα με τον Οργανισμό του.

### Άρθρο 12

#### Παρακολούθηση των συστημάτων ποιότητας

Η αρμόδια κεντρική αρχή ενημερώνεται εγγράφως από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ με πληροφορίες για τον προγραμματισμό και τη διενέργεια ελέγχων, απολογιστική έκθεση για το προηγούμενο έτος, στατιστικά στοιχεία παραγωγής και διακίνησης, στοιχεία εξαγωγών, στοιχεία για το προσωπικό που διεξάγει τους ελέγχους, τους καταλόγους και το πλάνο ελέγχου για κάθε προϊόν με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., την ανάλυση επικινδυνότητας, τις εσωτερικές διαδικασίες που τηρεί και τα στοιχεία που απαιτούνται για τη συμπλήρωση του Πολυετούς Εθνικού Σχεδίου Ελέγχων.

### ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

#### ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΠΡΟΣΤΙΜΑ

### Άρθρο 13

#### Διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και διοικητικά πρόστιμα

1. Όταν κατά τη διενέργεια των ελέγχων των άρθρων 5 και 8, διαπιστώνονται παραβάσεις που αφορούν στις καταχωρισμένες προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και γεωγραφικές ενδείξεις γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων, επιβάλλονται διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και διοικητικά πρόστιμα σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 15. Τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και τα διοικητικά πρόστιμα που επιβάλλονται ανά κατηγορία και είδος παράβασης, καθώς και οι περιπτώσεις υποτροπής καθορίζονται στον πίνακα του Παραρτήματος του άρθρου 24. Τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης του πίνακα επιβάλλονται σωρευτικά.

2. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ δύναται να επιβάλλονται τα εξής διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης:

α) έγγραφη σύσταση για συμμόρφωση εντός καθορισμένης προθεσμίας,

β) περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης στην αγορά γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων, κατόπιν αιτιολογημένου πρακτικού

ελέγχου, έως ότου διαπιστωθεί από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή την αρμόδια Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.) η συμμόρφωση με τη σύσταση της περ. α),

γ) διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης σε τηρούμενα έγγραφα, αρχεία, συνοδευτικά έγγραφα, συσκευασίες προϊόντων, σε κάθε είδους ηλεκτρονικές καταχωρίσεις στο διαδίκτυο, ιδίως σε ιστοσελίδες, μέσα κοινωνικής δικτύωσης και διαφημιστικό υλικό, στα οποία διαπιστώθηκε η μη συμμόρφωση,

δ) απόσυρση του προϊόντος από την αγορά με ευθύνη και έξοδα του παραβάτη, υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ.,

ε) ανάκληση διαφημιστικού υλικού, έντυπου και ηλεκτρονικού, από την αγορά, με ευθύνη και έξοδα του παραβάτη, με απόφαση του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και υπό την επίβλεψή του ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ.,

στ) αναστολή του πιστοποιητικού της επιχείρησης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα,

ζ) οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού της επιχείρησης.

3. Για τις επιχειρήσεις στις οποίες επιβάλλεται αναστολή του πιστοποιητικού για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, η απόρριψη της αίτησης για ένταξη στο σύστημα ελέγχου ισχύει για το χρονικό διάστημα της αναστολής του πιστοποιητικού. Για τις επιχειρήσεις στις οποίες επιβάλλεται οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, η απόρριψη της αίτησης για ένταξη στο σύστημα ελέγχου ισχύει για ένα (1) έτος από την έκδοση της σχετικής απόφασης.

### Άρθρο 14

#### Κριτήρια επιμέτρησης

Τα κριτήρια επιμέτρησης που λαμβάνονται υπόψη, συνδυαστικά, για την επιβολή και την κλιμάκωση των διοικητικών μέτρων συμμόρφωσης και των προστίμων του άρθρου 13, είναι τα εξής:

α) ο βαθμός επικινδυνότητας, δηλαδή η αποτίμηση της σοβαρότητας της παράβασης και των επιπτώσεών της σε σχέση με τις προδιαγραφές κάθε Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π., ως αποτέλεσμα αξιολόγησης:

αα) της φύσης, του είδους και των χαρακτηριστικών της μη συμμόρφωσης,

αβ) του μεγέθους, του εύρους και της έκτασης της μη συμμόρφωσης,

β) η πολλαπλότητα των παραβάσεων της επιχείρησης, ήτοι η διαπίστωση παραβάσεων που εμπίπτουν σε διαφορετική περίπτωση παράβασης του πίνακα του Παραρτήματος του άρθρου 24,

γ) το μέγεθος της επιχείρησης, το οποίο προκύπτει από τον ετήσιο κύκλο εργασιών της επιχείρησης της προηγούμενης χρήσης σε σχέση με το έτος διαπίστωσης της παράβασης, ο οποίος αποδεικνύεται από επίσημα οικονομικά στοιχεία. Το μέγεθος της επιχείρησης προκύπτει από τα δηλούμενα έσοδα, όπως αυτά αποδεικνύονται από τα εκκαθαριστικά σημειώματα των φορολογικών δηλώσεων της επιχείρησης της προηγούμενης χρήσης σε σχέση με το έτος διαπίστωσης της παράβασης.

Ο υπεύθυνος της επιχείρησης ή ο εκπρόσωπός του καλείται να προσκομίσει τα στοιχεία που αποδεικνύουν το μέγεθος της επιχείρησης. Σε περίπτωση μη προσκόμισης των στοιχείων αυτών, η επιχείρηση κατατάσσεται σε κατηγορία μεγέθους κατά την κρίση των αρμόδιων αρχών.

δ) Η υποτροπή ως προς την ίδια κατηγορία παράβασης στη διάρκεια των πέντε (5) τελευταίων ετών. Για την επιμέτρηση του κριτηρίου της υποτροπής, ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ τηρεί αρχείο με τα διοικητικά μέτρα και τα πρόστιμα που έχουν επιβληθεί σε κάθε επιχείρηση.

### Άρθρο 15

#### Διαδικασία επιβολής προστίμων

1. Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συστήνεται Επιτροπή Προστίμων.

2. Η Επιτροπή είναι τριμελής και αποτελείται από:

α) ένα (1) μέλος του Ειδικού Γραφείου Ενωσιακού Δικαίου του

Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο λειτουργεί στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με τον βαθμό Παρέδρου ή Δικαστικού Πληρεξουσίου, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του,

β) τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας του Υπουργείου με τον αναπληρωτή του,

γ) έναν (1) προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Τμήματος της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων του Υπουργείου με τον αναπληρωτή του.

Στις συνεδριάσεις της Επιτροπής παρίσταται εκπρόσωπος του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ως εισηγητής χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Χρέη γραμματέα ασκεί υπάλληλος της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων του Υπουργείου.

Τα μέλη της Επιτροπής, καθώς και ο γραμματέας της Επιτροπής με τον αναπληρωτή του ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

3. Η Επιτροπή συνεδριάζει εντός του κανονικού ωραρίου λειτουργίας των δημοσίων υπηρεσιών και είναι μη αμειβόμενη.

4. Εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την περάτωση του ελέγχου, ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ συντάσσει έκθεση ελέγχου, η οποία περιλαμβάνει το πρακτικό ελέγχου με τις παραβάσεις που εντοπίστηκαν κατά τον έλεγχο, τα διοικητικά μέτρα που επιβλήθηκαν από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, τις διορθωτικές ενέργειες που προτάθηκαν, καθώς και τον βαθμό υλοποίησης αυτών από την ελεγχόμενη επιχείρηση. Στην έκθεση περιλαμβάνεται και οποιοδήποτε στοιχείο είναι απαραίτητο για τη βεβαίωση της παράβασης, την επιβολή κυρώσεων και τον υπολογισμό τους. Περιλαμβάνεται επίσης εισήγηση επί της παράβασης και των διοικητικών προστίμων που επιβάλλονται, βάσει του πίνακα του Παραρτήματος του άρθρου 24.

5. Η έκθεση κοινοποιείται με απόδειξη από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ εντός δέκα (10) ημερών από την ολοκλήρωσή της, στην ελεγχόμενη επιχείρηση. Εντός δέκα (10) ημερών από την κοινοποίηση αυτή, αντίγραφο της έκθεσης, μαζί με την απόδειξη κοινοποίησης της, διαβιβάζεται από τον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ στην Επιτροπή.

6. Η Επιτροπή συγκαλείται από τον Πρόεδρό της εντός εξήντα (60) ημερών από την παραλαβή της έκθεσης.

7. Δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της Επιτροπής, καλείται ο εκπρόσωπος της επιχείρησης, ο οποίος δύναται να εκθέσει τις απόψεις του αυτοπροσώπως ή με πληρεξούσιό του προφορικά ή με έγγραφο υπόμνημα.

8. Η Επιτροπή εξετάζει αρχικά το εμπρόθεσμο της πρόσκλησης της ελεγχόμενης επιχείρησης. Εάν η πρόσκληση δεν είναι εμπρόθεσμη, ο Πρόεδρος της Επιτροπής ορίζει νέα ημερομηνία συνεδρίασης.

9. Η Επιτροπή, αφού λάβει υπόψη της το σύνολο των στοιχείων του φακέλου της υπόθεσης, εκδίδει γνώμη για την επιβολή ή μη προστίμου.

10. Κατόπιν της γνώμης της παρ. 9, εκδίδεται απόφαση από τον Προϊστάμενο της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων. Η απόφαση του πρώτου εδαφίου κοινοποιείται άμεσα από τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας, με κάθε πρόσφορο μέσο και με απόδειξη, στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση, στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες για την εκτέλεσή της.

11. Κατά της απόφασης της παρ. 10 η ενδιαφερόμενη επιχείρηση μπορεί να ασκήσει ειδική διοικητική προσφυγή ενώπιον του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εντός προθεσμίας ενός (1) μήνα από την κοινοποίηση σε αυτήν της εν λόγω απόφασης. Ο Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων αποφαινεται επί της ανωτέρω προσφυγής, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 25 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Η απόφαση επί της ανωτέρω προσφυγής προσβάλλεται ενώπιον του κατά τόπον αρμόδιου Διοικητικού Εφετείου.

12. Τα πρόστιμα του Παραρτήματος του άρθρου 24 βεβαιώνονται ως έσοδα του Ταμείου Γεωργίας και Κτηνοτροφίας.

13. Η παρακολούθηση της διαδικασίας υλοποίησης των αποφάσεων επιβολής διοικητικών προστίμων και της πορείας αποπληρωμής και είσπραξης τους διενεργείται από τη Γενική Διεύ-

θυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

## ΜΕΡΟΣ Γ'

### ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΔΕΙΞΗ

#### Άρθρο 16

#### Αναγνώριση ομάδων παραγωγών προϊόντων με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη

1. Θεσπίζεται σύστημα αναγνώρισης ομάδων παραγωγών προϊόντων με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 33 του Βασικού Κανονισμού. Το σύστημα αναγνώρισης μπορεί να εφαρμόζεται σε όλες τις ομάδες παραγωγών των οποίων τα μέλη παράγουν προϊόν που προσδιορίζεται από μια Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. ή σε ομάδες παραγωγών που παράγουν συγκεκριμένες κατηγορίες προϊόντων που προσδιορίζονται με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε..

2. Ομάδα παραγωγών που επιθυμεί να αναγνωριστεί, υποβάλλει αίτηση προς τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας της Γενικής Διεύθυνσης Τροφίμων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας αποστέλλει την ανωτέρω αίτηση με όλα τα στοιχεία στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, προκειμένου ο τελευταίος, με βάση τα αρχεία που τηρεί και διενεργώντας διοικητικό ή επιτόπιο έλεγχο, να αξιολογήσει το αίτημα και να διαπιστώσει την τήρηση ή μη των προϋποθέσεων αναγνώρισης. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ εισηγείται προς τη Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας σχετικά με την τήρηση ή μη των ανωτέρω προϋποθέσεων.

3. Η Διεύθυνση Συστημάτων Ποιότητας και Βιολογικής Γεωργίας, λαμβάνοντας υπόψη την εισήγηση του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, εισηγείται προς τον Γενικό Διευθυντή Τροφίμων την έγκριση ή την απόρριψη της αίτησης για την αναγνώριση της ομάδας παραγωγών.

4. Αν μια ομάδα παραγωγών προϊόντος που προσδιορίζεται από μια Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε., αναγνωριστεί, απολαμβάνει αποκλειστικά δικαιώματα και ασκεί τα καθήκοντά της εξ ονόματος όλων των παραγωγών προϊόντος με την ίδια Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε..

5. Η αναγνωρισμένη ομάδα παραγωγών μιας Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. δύναται να προβαίνει σε ελέγχους αγοράς και σε εσωτερικούς ελέγχους των μελών της και να γνωστοποιεί τα αποτελέσματα αυτά στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

6. Κατ' εξαίρεση, οι αναγκαστικές συνεταιριστικές οργανώσεις του άρθρου 47 του ν. 2169/1993 (Α' 149) απολαμβάνουν αποκλειστικά δικαιώματα και ασκούν τα καθήκοντά τους ως μοναδικές αναγνωρισμένες ομάδες παραγωγών προϊόντων με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε..

#### Άρθρο 17

#### Τρόφιμα στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα με Προστατευόμενη Ονομασία Προέλευσης και Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη

1. Μια καταχωρισμένη ονομασία Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. μπορεί να αναγράφεται στον κατάλογο των συστατικών ενός τροφίμου, το οποίο περιέχει το αντίστοιχο προϊόν με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε., εντός ή πλησίον της εμπορικής του ονομασίας, καθώς και στην επισήμανση, την παρουσίαση και τη διαφήμιση αυτού, εφόσον τηρείται η παρ. 1 του άρθρου 27 του Βασικού Κανονισμού, περί προϋποθέσεων χρήσης γεωγραφικής ένδειξης στην ονομασία μεταποιημένων προϊόντων.

2. Οι επιχειρήσεις που παράγουν τρόφιμα στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. και αναγράφουν σύμφωνα με την παρ. 1 την καταχωρισμένη ονομασία στην επισήμανσή τους, γνωστοποιούν το ενδιαφέρον τους στην αναγνωρισμένη ομάδα παραγωγών, όπου αυτή υπάρχει, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 27 του Βασικού Κανονισμού.

3. Οι επιχειρήσεις που παράγουν τρόφιμα στα οποία χρησιμο-

ποιούνται ως συστατικό προϊόντα με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. και για τα οποία δεν υπάρχει αναγνωρισμένη ομάδα παραγωγών, καταχωρίζουν οι ίδιες τα στοιχεία της παρ. 2 του άρθρου 27 του Βασικού Κανονισμού, στο πληροφοριακό σύστημα του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

4. Ο ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ συνεργάζεται με άλλες αρχές ελέγχου προς τον σκοπό εξακρίβωσης της ορθής χρήσης των προστατευόμενων ονομασιών, ενδείξεων και συμβόλων Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε..

5. Δεν εμπίπτουν στο παρόν επιχειρήσεις οι οποίες παράγουν τρόφιμα των οποίων τα συστατικά αποτελούνται κατά πλειοψηφία από προϊόντα με Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π.. Οι επιχειρήσεις αυτές εντάσσονται στο σύστημα ελέγχου του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.

#### Άρθρο 18

##### **Παραβάσεις από επιχειρήσεις που παράγουν τρόφιμα στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης και Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης**

Σε περίπτωση παράβασης των παρ. 1 και 4 του άρθρου 26 του Βασικού Κανονισμού, των εκτελεστικών και κατ' εξουσιοδότησή του Κανονισμών, του άρθρου 17 και των κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 8 του άρθρου 21 του παρόντος κανονιστικών πράξεων, από επιχειρήσεις που παράγουν τρόφιμα στα οποία χρησιμοποιούνται ως συστατικά προϊόντα με Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε., επιβάλλονται αναλόγως τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και τα πρόστιμα του πίνακα του Παραρτήματος του άρθρου 24.

#### ΜΕΡΟΣ Δ'

##### **ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΛΛΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

#### Άρθρο 19

##### **Ελεγκτικές ενέργειες για λογαριασμό άλλων αρχών**

Αν κατά τη διενέργεια ελέγχων για την εξακρίβωση της συμμόρφωσης με τους κανόνες που θεσπίζονται για τους τομείς της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/625 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2017, για τους επίσημους ελέγχους και τις άλλες επίσημες δραστηριότητες που διενεργούνται με σκοπό την εξασφάλιση της εφαρμογής της νομοθεσίας για τα τρόφιμα και τις ζωοτροφές και των κανόνων για την υγεία και την καλή μεταχείριση των ζώων, την υγεία των φυτών και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, για την τροποποίηση των Κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) 999/2001, (ΕΚ) 396/2005, (ΕΚ) 1069/2009, (ΕΚ) 1107/2009, (ΕΕ) 1151/2012, (ΕΕ) 652/2014, (ΕΕ) 2016/429 και (ΕΕ) 2016/2031, των Κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) 1/2005 και (ΕΚ) 1099/2009 και των Οδηγιών του Συμβουλίου 98/58/ΕΚ, 1999/74/ΕΚ, 2007/43/ΕΚ, 2008/119/ΕΚ και 2008/120/ΕΚ και για την κατάργηση των Κανονισμών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΚ) 854/2004 και (ΕΚ) 882/2004, των Οδηγιών του Συμβουλίου 89/608/ΕΟΚ, 89/662/ΕΟΚ, 90/425/ΕΟΚ, 91/496/ΕΟΚ, 96/23/ΕΚ, 96/93/ΕΚ και 97/78/ΕΚ και της Απόφασης 92/438/ΕΟΚ του Συμβουλίου (κανονισμός για τους επίσημους ελέγχους) (L 95), διαπιστωθούν μη συμμορφώσεις που αφορούν σε τομέα αρμοδιότητας άλλης ελεγκτικής αρχής:

α) Η ελέγχουσα αρχή ενημερώνει άμεσα με ηλεκτρονικό μήνυμα την αρμόδια αρχή, καθώς και τις αντίστοιχες κεντρικές αρμόδιες αρχές των παρ. 1, 2 και 3 του άρθρου 23 του ν. 4691/2020 (Α' 108).

β) Η αρμόδια αρχή προβαίνει σε διοικητικό ή επιτόπιο έλεγχο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη λήψη του ηλεκτρονικού μηνύματος της περ. α).

γ) Εάν η ελέγχουσα αρχή διαπιστώσει ενδεχόμενες μη συμμορφώσεις των προϊόντων της ελεγχόμενης επιχείρησης, τα οποία βρίσκονται στον τόπο του ελέγχου, δικαιούται να τα δεσμεύσει προσωρινά για λογαριασμό της αρμόδιας αρχής, με πρακτικό δέσμευσης. Το πρακτικό παραδίδεται ή επιδίδεται στην

ελεγχόμενη επιχείρηση η οποία βεβαιώνει την παραλαβή και στη συνέχεια αποστέλλεται άμεσα υπηρεσιακά στην αρμόδια αρχή. Το πρακτικό δέσμευσης: γα) περιγράφει τα δεσμευμένα προϊόντα, γβ) φέρει τη μνεία «προσωρινή δέσμευση προϊόντων» με αναφορά στον παρόντα, γγ) προσδιορίζει την αρμόδια αρχή υπέρ της οποίας πραγματοποιείται η προσωρινή δέσμευση και γδ) φέρει τη μνεία «ενδεχόμενη παράβαση» συμπληρωμένη με τον αριθμό του νομοθετήματος του οποίου πιθανολογείται η παράβαση.

Η δέσμευση των προϊόντων ισχύει χωρίς να είναι αναγκαία οποιαδήποτε περαιτέρω διατύπωση, έως ότου η αρμόδια αρχή αποστείλει ελεγκτικό κλιμάκιο σύμφωνα με την περ. β). Σε κάθε περίπτωση η δέσμευση δεν διαρκεί περισσότερο από είκοσι (20) ημέρες, από την ημερομηνία επίδοσης της πράξης δέσμευσης στην ελεγχόμενη επιχείρηση, με την πάροδο των οποίων αίρεται αυτοδίκαια.

δ) Η ελέγχουσα αρχή διαβιβάζει με κάθε πρόσφορο μέσο προς την αρμόδια αρχή την έκθεση ή το πρακτικό ελέγχου της αμέσως μετά την ολοκλήρωσή του. Εφόσον η αρμόδια αρχή το ζητήσει, η ελέγχουσα αρχή διαβιβάζει και αντίγραφα του υλικού που έχει συλλέξει από την ελεγχόμενη επιχείρηση, ιδίως παραστατικά, έγγραφα, ηλεκτρονικά αρχεία, καθώς και αποτελέσματα εργαστηριακών ελέγχων.

#### Άρθρο 20

##### **Μισθολογικά θέματα και αμοιβές της Υπηρεσίας Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων**

1. Στους υπαλλήλους της Υπηρεσίας Διαχείρισης Έργων Ταμείου Ανάκαμψης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, που διενεργούν διοικητικές ή επιτόπιες επαληθεύσεις στα έργα που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, καταβάλλεται από την έναρξη ισχύος του παρόντος και έως την ολοκλήρωση του έργου τους και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2026, αποζημίωση ύψους διακοσίων (200) ευρώ μηνιαίως.

2. Τα μηνιαία όρια αποζημιώσεων που καταβάλλονται στα μέλη των οργάνων αξιολόγησης, ελέγχου, επαλήθευσης και παρακολούθησης των επενδυτικών σχεδίων για τα έργα και τις δράσεις του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, τα οποία χρηματοδοτούνται από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, δύνανται να ανέρχονται μέχρι του ποσού των χιλίων διακοσίων (1.200) ευρώ και όχι πέραν του ποσού των έξι χιλιάδων οκτακοσίων (6.800) ευρώ, σωρευτικά σε ετήσια βάση και πάντως όχι πέραν της 31ης Δεκεμβρίου 2025, κατά παρέκκλιση του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 (Α' 176), περί αμοιβής συλλογικών οργάνων.

#### ΜΕΡΟΣ Ε'

##### **ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΙΚΕΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ, ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**

#### Άρθρο 21

##### **Εξουσιοδοτικές διατάξεις**

1. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύνανται να εξειδικεύονται και να καταμερίζονται περαιτέρω οι αρμοδιότητες του άρθρου 4.

2. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων εγκρίνεται ο Κανονισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. ή Ε.Π.Ι.Π. του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ της παρ. 1 του άρθρου 10.

3. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων προσδιορίζεται ο τρόπος υπολογισμού του ύψους του επιβαλλόμενου για κάθε παράβαση προστίμου και ειδικότερα καθορίζονται οι συντελεστές για την αξιολόγηση και βαθμολόγηση των κριτηρίων επιμέτρησης του άρθρου 14, ο τρόπος προσδιορισμού και οι τιμές του εύρους του προστίμου για κάθε κατηγορία παράβασης βάσει της συνολικής βαθμολογίας της, η αντιστοίχιση των παραβάσεων του πίνακα του Παραρτήματος

του άρθρου 24 με τον βαθμό επικινδυνότητας που τους αναλογεί και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή των άρθρων 13, 14 και 15. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται η προσαύξηση και ο τρόπος υπολογισμού των προστίμων αν συντρέχουν περισσότερες παραβάσεις.

4. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα για την εφαρμογή των άρθρων 39, 42, 72 και 74 του Βασικού Κανονισμού και ιδίως οι λεπτομέρειες για τη διεξαγωγή των ελέγχων και των δειγματοληψιών του άρθρου 8 του παρόντος, τη συγκρότηση και τον τρόπο λειτουργίας των κλιμακίων ελέγχου, τα κριτήρια ανάλυσης επικινδυνότητας και θέματα σχετικά με τη δυνατότητα και τον τρόπο σύναψης μνημονίων συνεργασίας ανάμεσα στον ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ και τις πλατφόρμες ηλεκτρονικού εμπορίου, προς τον σκοπό διευκόλυνσης των ελέγχων και προστασίας των Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε..

5. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να καθορίζονται οι περιπτώσεις του άρθρου 11, κατά τις οποίες μπορεί το κόστος των ελέγχων και των αναλύσεων, σε περίπτωση δειγματοληψίας, να βαρύνει την ελεγχόμενη επιχείρηση, καθώς και το ύψος του κόστους των δραστηριοτήτων αυτών.

6. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να εξειδικεύονται οι υποχρεώσεις του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ, ο τρόπος και ο χρόνος εκπλήρωσής τους και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του άρθρου 12.

7. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να καθορίζονται τα κριτήρια, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία αναγνώρισης και ανάκλησης της αναγνώρισης των ομάδων παραγωγών των Π.Ο.Π. ή Π.Γ.Ε. του άρθρου 16, τα δικαιώματα, οι υποχρεώσεις και οι αρμοδιότητές τους, οι έλεγχοι που διενεργούνται σε αυτές, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη λειτουργία τους, σύμφωνα με τα άρθρα 32 και 33 του Βασικού Κανονισμού.

8. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να προσδιορίζονται οι υποχρεώσεις των επιχειρήσεων των παρ. 2 και 3 του άρθρου 17, να εξειδικεύονται οι

παραβάσεις και οι αντίστοιχες κυρώσεις που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις αυτές, σύμφωνα με το άρθρο 18, καθώς και τεχνικά ζητήματα και λεπτομέρειες για την εφαρμογή των εν λόγω άρθρων.

9. Με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων δύναται να τροποποιείται ο πίνακας του Παραρτήματος του άρθρου 24.

#### **Άρθρο 22** **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Η υπ' αρ. 261611/7.3.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 406) εξακολουθεί να εφαρμόζεται για παραβάσεις που τελέστηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

2. Ο Κανονισμός Ελέγχου και Πιστοποίησης Προϊόντων Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ εναρμονίζεται με τον παρόντα και τις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του, εντός τριών (3) μηνών από την έναρξη της ισχύος τους.

#### **Άρθρο 23** **Καταργούμενες διατάξεις**

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος καταργούνται:

- α) Το άρθρο 38 του ν. 4384/2016 (Α' 78), περί ομάδων προστασίας και διαχείρισης προϊόντων Π.Ο.Π., Π.Γ.Ε. και Ε.Π.Ι.Π.,
- β) τα άρθρα 6 έως 10, 12 και 13 της υπ' αρ. 261611/7.3.2007 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 406).

#### **Άρθρο 24** **Παράρτημα**

Προσαρτάται στον παρόντα και αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του το εξής Παράρτημα:

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας παραβάσεων με τα διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και το ύψος των προστίμων ανά παράβαση:

| α/α | Περιγραφή παράβασης                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Διοικητικά μέτρα συμμόρφωσης και πρόστιμα                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ύψος προστίμων (σε ευρώ) |
|-----|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| 1.  | Μη εμπρόθεσμη συμμόρφωση στις συστάσεις του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ για διόρθωση ανακριβών στοιχείων.                                                                                                                                                                                                                                 | Σε περίπτωση μη υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών από την επιχείρηση εντός προθεσμίας, επιβάλλεται αναστολή πιστοποιητικού για δύο (2) μήνες και οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί ούτε κατά το διάστημα της αναστολής.                                                                                                             |                          |
| 2.  | α) Πλημμελής τήρηση αρχείων εισροών-εκροών, παραγωγής, αποθεμάτων, εξαγωγών, τεκμηρίωσης προέλευσης πρώτης ύλης, διαχωρισμού των προϊόντων με Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. από τα άλλα ομοειδή προϊόντα της επιχείρησης, καθώς και οποιαδήποτε τροποποίηση στη γραμμή ή τη διαδικασία παραγωγής χωρίς την ενημέρωση του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ. | α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.<br>β) Σε περίπτωση μη υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών εντός της τεθείσας προθεσμίας, επιβάλλονται αναστολή του πιστοποιητικού για δύο (2) μήνες και οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί ούτε κατά το διάστημα της αναστολής. |                          |
|     | β) Μη τήρηση αρχείων εισροών - εκροών, παραγωγής, αποθεμάτων, εξαγωγών, τεκμηρίωσης προέλευσης πρώτης ύλης, διαχωρισμού των προϊόντων με Π.Ο.Π. και Π.Γ.Ε. από τα άλλα ομοειδή προϊόντα της επιχείρησης.                                                                                                                        | α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.<br>β) Σε περίπτωση μη υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών εντός της τεθείσας προθεσμίας, επιβάλλονται αναστολή του πιστοποιητικού για έξι (6) μήνες και οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν δεν συμμορφωθεί ούτε κατά το διάστημα της αναστολής.              |                          |
|     | γ) Μη έγκαιρη ή μη ενημέρωση του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ για τα αναφερόμενα στην περ. α) εντός των προθεσμιών που αναφέρονται στη Σύμβαση και στον Κανονισμό Ελέγχου και Πιστοποίησης.                                                                                                                                                | α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.                                                                                                                                                                                                                                                                  |                          |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
|----------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | β) Σε περίπτωση μη υλοποίησης διορθωτικών ενεργειών εντός της τεθείσας προθεσμίας, επιβάλλονται αναστολή του πιστοποιητικού για τέσσερις (4) μήνες και οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν η επιχείρηση δεν συμμορφωθεί ούτε κατά το διάστημα της αναστολής.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |  |
| 3.<br>α) | Μη τήρηση προδιαγραφών καταχώρισης πριν από τη θέση των προϊόντων στην αγορά:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
| αα)      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Πλημμελής τήρηση ιχνηλασιμότητας πρώτων υλών και τελικών προϊόντων.</li> <li>- Πλημμελής τήρηση αρχείων ανασυσκευασίας.</li> <li>- Μη αναγραφή ημερομηνίας παραγωγής στη συσκευασία/ανασυσκευασία και τα συνοδευτικά έγγραφα.</li> <li>- Χρήση μέσων και συσκευασιών (συλλογής, συντήρησης, διακίνησης, πώλησης) εκτός προδιαγραφής.</li> <li>- Καλλιεργητικές πρακτικές εκτός προδιαγραφής.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.</li> <li>β) Περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης προϊόντος στην αγορά.</li> <li>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (Δ.Α.Ο.Κ.).</li> <li>δ) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και αναστολή πιστοποιητικού για τέσσερις (4) μήνες.</li> <li>ε) Οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</li> </ul> |  |
| αβ)      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ωρίμανση σε δοχεία/χώρους εκτός προδιαγραφής.</li> <li>- Μη τήρηση προβλεπόμενων θερμοκρασιών (ιδίως μάλαξης, ψύξης, ωρίμανσης).</li> <li>- Πρώτη ύλη εκτός προδιαγραφής (ιδίως ποικιλία, φυλή/ λιποπεριεκτικότητα/pH/υγρασία).</li> <li>- Πλήρωση δοχείων με συστατικά εκτός προδιαγραφής (ιδίως ελαιόλαδο/ξύδι σε βάζα ελιάς).</li> <li>- Υπέρβαση χρόνου από άμελη ως τυροκόμηση, ακατάλληλο γάλα (όχι μετά από δέκα (10) ημέρες από τοκετό).</li> <li>- Διαστάσεις προϊόντος, σχήμα βάρος, τύπος εκτός προδιαγραφής.</li> <li>- Μη τήρηση ιχνηλασιμότητας πρώτων υλών και τελικών προϊόντων.</li> <li>- Εφαρμογή σταδίων παραγωγής που δεν προβλέπονται.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας</li> <li>β) Περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης προϊόντος στην αγορά.</li> <li>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..</li> <li>δ) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και ανάκληση πιστοποιητικού για έξι (6) μήνες.</li> <li>ε) Οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</li> </ul>                                                          |  |

|          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                  |
|----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
|          | - Μη τήρηση αναλογίας πρώτων υλών.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                  |
| αγ)      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Πρώτη ύλη εκτός ζώνης</li> <li>- Πρώτη ύλη εκτός προδιαγραφής (ιδίως σε ό,τι αφορά στο είδος γάλακτος)</li> <li>- Μη τήρηση χρόνου ωρίμανσης</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | <p>α) Έγγραφη σύστασης για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.</p> <p>β) Περιορισμός ή απαγόρευση διάθεσης προϊόντος στην αγορά.</p> <p>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..</p> <p>δ) Πρόστιμο.</p> <p>ε) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και πρόστιμο καθώς και αναστολή πιστοποιητικού για ένα (1) έτος.</p> <p>στ) Οριστική ανάκληση του πιστοποιητικού, εάν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</p>                                                | Πρόστιμο των περ. δ) και ε):<br>50.000 - 200.000 |
| β)       | <p>Παραβάσεις στη χρήση των καταχωρισμένων ονομασιών, ενδείξεων, συμβόλων ή σημάτων στην επισήμανση, παρουσίαση, διαφήμιση και στα συνοδευτικά έγγραφα του προϊόντος και των υποσυσκευασιών του από ενταγμένες στο σύστημα επιχειρήσεις, πριν από τη θέση των προϊόντων στην αγορά. Ειδικότερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Μη ορθή χρήση καταχωρισμένων ονομασιών.</li> <li>- Μη ορθή χρήση συμβόλων (ενωσιακό λογότυπο, σήμα AGROCERT-διαστάσεις, χρώμα).</li> <li>- Μη χρήση κωδικών συσκευασίας.</li> <li>- Μη αναγραφή στοιχείων παραγωγού/συσκευαστή.</li> <li>- Λοιπές ενδείξεις και σήματα.</li> </ul> | <p>α) Έγγραφη σύστασης για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.</p> <p>β) Διόρθωση/αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ. .</p> <p>γ) Ανάκληση του διαφημιστικού υλικού από την αγορά, με έξοδα και ευθύνη του παραβάτη, υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..</p> <p>δ) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και ανάκληση πιστοποιητικού για δύο (2) μήνες.</p> <p>ε) Οριστική ανάκληση πιστοποιητικού εάν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</p> |                                                  |
| 4.<br>α) | Παραβάσεις που αφορούν σε θέση στην αγορά (σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης) από επιχειρήσεις ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου, γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων, καθώς και των υποσυσκευασιών τους:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                  |
|          | αα) για τα οποία δεν έχουν τηρηθεί οι προδιαγραφές καταχώρισης που αναφέρονται στην υποπερ. αγ) της περ.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | α) Έγγραφη σύστασης για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Πρόστιμο της περ. ε):<br>100.000 - 300.000       |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|
| <p>α) της παρ. 3 και εντούτοις χρησιμοποιούν καταχωρισμένες ονομασίες, ενδείξεις, σύμβολα ή σήματα στην επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση σε έντυπο υλικό, όπως αναφέρονται στον Βασικό Κανονισμό.</p>                                                                                                                  | <p>της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.<br/>β) Ανάκληση των προϊόντων με έξοδα και ευθύνη του παραβάτη υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..<br/>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..<br/>δ) Ανάκληση πιστοποιητικού για τρεις (3) μήνες.<br/>ε) Πρόστιμο.<br/>στ) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και κυρώσεις καθώς και ανάκληση του πιστοποιητικού για ένα (1) έτος.<br/>ζ) Οριστική ανάκληση πιστοποιητικού αν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</p>                   |                                                  |
| <p>αβ) για τα οποία δεν έχουν τηρηθεί οι προδιαγραφές καταχώρισης που αναφέρονται στις υποπερ. αα) και αβ) της περ. α) της παρ. 3 και εντούτοις χρησιμοποιούν καταχωρισμένες ονομασίες, ενδείξεις, σύμβολα ή σήματα στην επισήμανση, παρουσίαση και διαφήμιση σε έντυπο υλικό, όπως αναφέρονται στον Βασικό Κανονισμό.</p> | <p>α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.<br/>β) Ανάκληση των προϊόντων με έξοδα και ευθύνη του παραβάτη υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..<br/>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..<br/>δ) Πρόστιμο.<br/>ε) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και κυρώσεις, καθώς και ανάκληση του πιστοποιητικού για τρεις (3) μήνες.<br/>στ) Οριστική ανάκληση πιστοποιητικού αν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</p> | <p>Πρόστιμο της περ. δ):<br/>20.000 - 50.000</p> |
| <p>αγ) στα οποία γίνεται μη ορθή ή παραπλανητική χρήση των καταχωρισμένων ονομασιών, ενδείξεων, συμβόλων ή σημάτων στην επισήμανση, την παρουσίαση και τα συνοδευτικά έγγραφα του προϊόντος και των υποσυσκευασιών του, όπως αναφέρονται στον Βασικό Κανονισμό.</p>                                                        | <p>α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.<br/>β) Ανάκληση των προϊόντων με έξοδα και ευθύνη του παραβάτη υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..<br/>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..<br/>δ) Πρόστιμο.<br/>ε) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και κυρώσεις, καθώς και ανάκληση του πιστοποιητικού για τρεις (3) μήνες.<br/>στ) Οριστική ανάκληση πιστοποιητικού αν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</p> | <p>Πρόστιμο της περ. δ):<br/>10.000 - 50.000</p> |

|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                           |
|----|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|
|    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | <p>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..</p> <p>δ) Πρόστιμο.</p> <p>ε) Σε περίπτωση υποτροπής, επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και κυρώσεις, καθώς και ανάκληση πιστοποιητικού για τρεις (3) μήνες.</p> <p>στ) Οριστική ανάκληση πιστοποιητικού αν η επιχείρηση δεν υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.</p>                                                                                                                                                                         |                                           |
| β) | <p>Θέση στην αγορά (σε σημεία χονδρικής και λιανικής πώλησης) γεωργικών προϊόντων ή τροφίμων από επιχειρήσεις που δεν είναι ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου με ενδείξεις που συνιστούν άμεση ή έμμεση χρήση καταχωρισμένης ονομασίας για προϊόν που δεν καλύπτεται από την καταχώριση, καθώς και κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή επίκληση ή άλλη ψευδής ή παραπλανητική ένδειξη ή οποιαδήποτε άλλη πρακτική ικανή να παραπλανήσει τους καταναλωτές όπως προβλέπεται στις παρ. 1 και 4 του άρθρου 26 και στην παρ. 1 του άρθρου 68 του Βασικού Κανονισμού.</p> | <p>α) Έγγραφη σύσταση για τη λήψη διορθωτικών ενεργειών για την άρση της μη συμμόρφωσης εντός προθεσμίας.</p> <p>β) Ανάκληση των προϊόντων με έξοδα και ευθύνη του παραβάτη υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..</p> <p>γ) Διόρθωση ή αντικατάσταση της επισήμανσης των προϊόντων, στα οποία διαπιστώθηκε η παράβαση υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο.-ΔΗΜΗΤΡΑ ή της αρμόδιας Δ.Α.Ο.Κ..</p> <p>δ) Πρόστιμο.</p> <p>ε) Στην περίπτωση υποτροπής των επιχειρήσεων οι οποίες δεν είναι ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και το επιβληθέν πρόστιμο διπλασιάζεται.</p> | Πρόστιμο της περ. δ):<br>10.000 - 150.000 |
| 5  | <p>Παραβάσεις που διαπιστώνονται στο ηλεκτρονικό εμπόριο, στη διαφήμιση του προϊόντος στο διαδίκτυο και στα μέσα μαζικής επικοινωνίας (μετά από τη θέση των προϊόντων στην αγορά), από επιχειρήσεις ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου και από επιχειρήσεις μη ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου.</p>                                                                                                                                                                                                                                                           | <p>α) Άμεση απόσυρση της διαφήμισης/ανάρτησης υπό την επίβλεψη του ΕΛ.Γ.Ο. - ΔΗΜΗΤΡΑ.</p> <p>β) Πρόστιμο.</p> <p>γ) Σε περίπτωση υποτροπής των επιχειρήσεων που είναι ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου, επιβάλλονται τα διοικητικά μέτρα και κυρώσεις που προβλέπονται ανωτέρω, καθώς και ανάκληση πιστοποιητικού για δύο (2) έτη.</p> <p>δ) Στην περίπτωση υποτροπής των επιχειρήσεων που δεν είναι ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου επιβάλλονται τα ανωτέρω διοικητικά μέτρα και το επιβληθέν πρόστιμο διπλασιάζεται.</p> <p>ε) Οριστική ανάκληση πιστοποιητικού εάν η επιχείρηση δεν</p>                                      | Πρόστιμο της περ. β):<br>10.000 -150.000  |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                         |
|---|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | υλοποιήσει τα προτεινόμενα διοικητικά μέτρα.                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                         |
| 6 | <p>Άρνηση:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- ελέγχου,</li> <li>- ενέργειας δειγματοληψίας,</li> <li>- πρόσβασης στους ελεγκτές σε χώρους, αρχεία ή στοιχεία της επιχείρησης που σχετίζονται με την παραγωγή, συσκευασία και διακίνηση προϊόντων με Π.Ο.Π. και ΠΓΕΠ,</li> <li>- υποβολής απαιτούμενων στοιχείων μετά από αίτημα ελεγκτικών αρχών.</li> <li>- Καταστροφή εγγράφων.</li> <li>- Εξαπάτηση ελεγκτών.</li> </ul> | <p>α) Στις ενταγμένες στο σύστημα ελέγχου επιχειρήσεις επιβάλλεται, επιπλέον των άλλων κυρώσεων, άμεση ανάκληση του πιστοποιητικού για έξι (6) μήνες από τη διαπίστωση της παράβασης.</p> <p>β) Στις μη ενταγμένες, στο σύστημα ελέγχου επιχειρήσεις, επιπλέον των άλλων κυρώσεων, επιβάλλεται πρόστιμο.</p> | Πρόστιμο της περ. β):<br>5.000 – 50.000 |

**ΜΕΡΟΣ ΣΤ'**  
**ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 25**

**Ρυθμίσεις για το δικαίωμα χρήσης του όρου «Τοπικός Οίνος» - Τροποποίηση παρ. 2 άρθρου 3 υπ' αρ. 392169/20.10.1999 κοινής υπουργικής απόφασης, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 53 του ν. 4036/2012**

Στην παρ. 2 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 392169/20.10.1999 κοινής απόφασης των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών και Γεωργίας «Γενικοί κανόνες χρήσης του όρου «Τοπικός Οίνος» ως περιγραφικού στοιχείου επιτραπέζιου οίνου» (Β' 1985), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 53 του ν. 4036/2012 (Α' 8), επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην περ. δ: αα) η λέξη «Συνοινοποίηση» αντικαθίσταται από τις λέξεις «Οινοποίηση ή συνοινοποίηση», αβ) μετά τις λέξεις «καταγωγής τοπικών οίνων» προστίθενται οι λέξεις «(οίνων με Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη ΠΓΕ) ή/», αγ) μετά τις λέξεις «Ονομασίας Προελεύσεως» προστίθενται οι λέξεις «(οίνων με Προστατευόμενη Ονομασία Προελεύσεως ΠΟΠ)», β) η περ. ε) καταργείται, και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. Το δικαίωμα χρήσης του όρου «Τοπικός Οίνος» σε συνδυασμό με γεωγραφική ένδειξη αμπελουργικού διαμερίσματος αναγνωρίζεται για οίνο που προέρχεται από:

α) «Τοπικό οίνο» της παρ. 1 του άρθρου αυτού.

β) Ανάμιξη Τοπικών οίνων με γεωγραφική ένδειξη νομού, ή περιοχής μεγαλύτερης ή μικρότερης νομού μεταξύ τους και

γ) Ανάμιξη Τοπικών οίνων με γεωγραφική ένδειξη νομού ή περιοχής μεγαλύτερης ή μικρότερης νομού με οίνους από ποικιλίες αμπέλου και περιοχές που μπορούν να δώσουν οίνους της κατηγορίας «Ονομασίας Προελεύσεως».

Απαραίτητη προϋπόθεση για τις περιπτώσεις β) και γ) είναι, οι οίνοι που αναμινγούνται να έχουν κοινή προέλευση το υπόψη αμπελουργικό διαμέρισμα και η ανάμιξή τους να γίνεται εντός αυτού είτε στο στάδιο της παραγωγής είτε στο στάδιο της εμπορίας.

δ) Οινοποίηση ή συνοινοποίηση σταφυλιών ή/και γλευκών προερχομένων από αμπελουργικές περιοχές καταγωγής τοπικών οίνων (οίνων με Προστατευόμενη Γεωγραφική Ένδειξη ΠΓΕ) ή/και από αμπελουργικές ζώνες παραγωγής οίνων «Ονομασίας Προελεύσεως» (οίνων με Προστατευόμενη Ονομασία Προελεύσεως ΠΟΠ), εφόσον αυτές υπάγονται στο υπόψη αμπελουργικό διαμέρισμα.

ε) Καταργείται.»

**Άρθρο 26**

**Μισθώσεις ιχθυοτρόφων υδάτων - Προσθήκη παρ. 6 στο άρθρο 38 και τροποποίηση άρθρου 45 ν.δ. 420/1970**

1. Στο άρθρο 38 του Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ. 420/1970, Α' 27), περί εκμίσθωσης μέσω δημοπρασίας ιχθυοτρόφων υδάτων, προστίθεται παρ. 6 ως εξής:

«6. Ο μισθωτής μέσω δημοπρασίας του παρόντος, μπορεί να υποβάλει αίτηση αναμίσθωσης, εφόσον έχει εντάξει το μίσθιο σε συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα και διατηρεί επιτυχημένη εκμετάλλευση. Ως επιτυχημένη εκμετάλλευση ορίζεται η επίτευξη των στόχων της μίσθωσης, όπως οι στόχοι προσδιορίζονται στις εκθέσεις της παρ. 5 του άρθρου 35 και η επίτευξή τους ελέγχεται με τη διαδικασία του άρθρου 53 κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Αν πρόκειται για μισθωτή αλιευτικό συνεταιρισμό, για την υποβολή αίτησης αναμίσθωσης απαιτείται επιπλέον ο συνεταιρισμός να πληροί τις προϋποθέσεις του ν. 4673/2020 (Α' 52). Η αίτηση αναμίσθωσης υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο μισθωτή πριν από τη λήξη της μίσθωσης και συνοδεύεται από τεχνική έκθεση τεκμηρίωσης της επιτυχίας της εκμετάλλευσης. Η αναμίσθωση έχει χρονική διάρκεια έως δέκα (10) ετών. Μετά τη, με οποιονδήποτε τρόπο, λύση της μίσθωσης, τα ιχθυοτρόφα ύδατα μπορούν εκ νέου να εκμισθωθούν σύμφωνα με το άρθρο 35.»

2. Στο άρθρο 45 του Αλιευτικού Κώδικα, περί αναπροσαρμο-

γής μισθώματος, επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές: α) η μοναδική παράγραφος αριθμείται ως παρ. 1, β) προστίθεται παρ. 2, και το άρθρο 45 διαμορφώνεται ως εξής:

**«Άρθρο 45**

**Αναπροσαρμογή μισθώματος**

1. Οι συμβατικές δόσεις των μισθωμάτων των δημοσίων ιχθυοτροφείων, θυννείων, λιμνών, ποταμών, αυξομειώνονται σε ποσοστό που αντιστοιχεί στη μεταβολή της αξίας της παραγωγής εάν αυτή παρουσιάζει αύξηση ή μείωση τουλάχιστον κατά είκοσι τοις εκατό (20%), συγκριτικά με την υπολογιζόμενη αξία συνολικής παραγωγής του συγκεκριμένου αλιευτικού έτους, με βάση τις τιμές χονδρικής πώλησης, όπως αυτές έχουν καταχωρηθεί στο «Πρακτικό Καταχώρησης Μέσων Τιμών Χονδρικής Πώλησης», που υπογράφεται μαζί με τη σύμβαση μίσθωσης και δύναται να επικαιροποιείται ανά έτος.

2. Το μίσθωμα για την εκμίσθωση μέσω δημοπρασίας των ιχθυοτρόφων εν γένει υδάτων μπορεί να αναθεωρείται σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 35 μετά από τεκμηριωμένη εισήγηση της επιτροπής του άρθρου 53, η οποία πιστοποιεί ότι συνέτρεξαν κλιματολογικές ή περιβαλλοντικές κρίσεις μεγάλης κλίμακας και εξαιτίας αυτών η παραγωγή μειώθηκε πέραν της ελαχίστης.»

**Άρθρο 27**

**Παρατάσεις λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων και παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων - Τροποποίηση παρ. 1 άρθρου 14 και παρ. 3 άρθρου 17α ν. 4056/2012 και παρ. 2 άρθρου 141 ν. 4537/2018**

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 4056/2012 (Α' 52), περί υποχρέωσης λήψης έγκρισης ίδρυσης και λειτουργίας και έγκρισης ίδρυσης και γνωστοποίησης λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων η ημερομηνία «30.9.2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.12.2025» και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Οι κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, οι οποίες λειτουργούν χωρίς άδεια λειτουργίας ή άδεια εγκατάστασης κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, υποχρεούνται μέχρι τις 31.12.2025 να λάβουν έγκριση ίδρυσης και έγκριση λειτουργίας ή να λάβουν έγκριση ίδρυσης και να προβούν σε γνωστοποίηση λειτουργίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα άρθρα 6Α, 6Β και 6Γ.

Μέχρι τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων αποβολής, επιβολής προστίμων, κατεδάφισης, που τυχόν έχουν εκδοθεί, και αυτές ανακαλούνται οριστικά, εφόσον εκδοθεί η έγκριση λειτουργίας ή ο φορέας της κτηνοτροφικής εγκατάστασης προβεί σε γνωστοποίηση λειτουργίας, μετά από τη συγκέντρωση όλων των απαραίτητων δικαιολογητικών σύμφωνα με τα άρθρα 6Α, 6Β και 6Γ.

Μετά από την παρέλευση της προθεσμίας της παρούσας, η κτηνοτροφική εγκατάσταση μπορεί να λάβει έγκριση λειτουργίας ή να προβεί σε γνωστοποίηση λειτουργίας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 6Α, 6Β και 6Γ, αφού καταβληθεί οποιοδήποτε χρηματικό πρόστιμο έχει επιβληθεί.

Οι διατάξεις της παρούσας δεν εφαρμόζονται σε κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, στις οποίες έχουν καταγραφεί από τις αρμόδιες αρχές παραβάσεις της περιβαλλοντικής, υγειονομικής, λατομικής και μεταλλευτικής νομοθεσίας.»

2. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 17α του ν. 4056/2012, περί υποβολής αιτήματος για συνέχιση λειτουργίας κτηνοτροφικών εγκαταστάσεων, η ημερομηνία «30.9.2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31.12.2025» και η παρ. 3 διαμορφώνεται ως εξής:

«3. Όσες κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις λειτουργούσαν εντός ή πλησίον κατοικημένων περιοχών, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 2 και εφόσον επιθυμούν να συνεχίσουν τη λειτουργία τους, υποχρεούνται να υποβάλουν αίτημα στην οικεία Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ΔΑΟΚ) μέχρι τις 31.12.2025. Έως την ημερομηνία αυτή αναστέλλεται η ισχύς των διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν αλλά δεν εκτελέστηκαν και

διατάσσουν τη διακοπή λειτουργίας, την αποβολή, την κατεδάφιση ή την επιβολή προστίμου. Οι διοικητικές πράξεις του προηγούμενου εδαφίου ανακαλούνται οριστικά εφόσον εκδοθεί η άδεια διατήρησης της παρ. 2.»

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 141 του ν. 4537/2018 (Α' 84), περί παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων, επέρχονται οι ακόλουθες αλλαγές: α) στο πρώτο εδάφιο της περ. α), η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2023» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2024», β) στο πρώτο εδάφιο της περ. β), η ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2023» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «31 Δεκεμβρίου 2024» και η παρ. 2 διαμορφώνεται ως εξής:

«2. α) Το χρονικό διάστημα παραχώρησης χρήσης αγροτικών ακινήτων σε κατά κύριο επάγγελμα αγρότες ή άνεργους εγγεγραμμένους στο μητρώο ανέργων της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, που προβλέπεται στις σχετικές αποφάσεις που εκδόθηκαν σε εφαρμογή της παρ. 13 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012 (Α' 66), παρατείνεται μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2024. Η παράταση του προηγούμενου εδαφίου δεν ισχύει για τα ακίνητα που από 1ης Ιανουαρίου 2023 έως την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή της οικείας Περιφέρειας για να παραχωρηθούν κατά χρήση σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4, 7 και 10 του ν. 4061/2012.

β) Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη, η οποία εκδίδεται σύμφωνα με την περ. β) της παρ. 13 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012, αγροτικά ακίνητα της περ. α) της παρ. 13 του άρθρου 36 του ν. 4061/2012, τα οποία έμειναν αδιάθετα, μπορούν να παραχωρηθούν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2024 σε νέους αγρότες και επαγγελματίες αγρότες. Τα ακίνητα παραχωρούνται με σειρά προτεραιότητας σύμφωνα με τον αριθμό πρωτοκόλλου υποβολής των σχετικών αιτήσεων προς τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της οικείας Περιφερειακής Ενότητας της χώρας.»

### Άρθρο 28

#### Αποζημιώσεις ζωικού κεφαλαίου από τον Οργανισμό Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων με ζημιόγONO αίτιο τα ακραία καιρικά φαινόμενα έτους 2023

Στις περιπτώσεις απώλειας ζωικού κεφαλαίου, εξαιτίας ακραίων καιρικών φαινομένων, πλημμυρών και πυρκαγιών από φυσικά αίτια εντός του έτους 2023, οι ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο αποζημιώνονται, κατά παρέκκλιση του ισχύοντος Κανονισμού Ασφάλισης Ζωικού Κεφαλαίου του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), για άρρενα βοοειδή με ηλικία έως δέκα (10) έτη και για αίγες και αιγοπρόβατα με ηλικία έως οκτώ (8) έτη, υπό την προϋπόθεση ότι έχει καταβληθεί η ειδική ασφαλιστική εισφορά του άρθρου 8 του ν. 3877/2010 (Α' 160) για τα αποζημιούμενα ζώα. Η αποζημίωση χορηγείται με βάση τις τιμές που καθορίστηκαν με την υπ' αρ. 146/8.11.2023 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΛ.Γ.Α..

### Άρθρο 29

#### Μητρώο προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης - Τροποποίηση παρ. 3 και παρ. 12 στο άρθρο 169 του ν. 5078/2023

Στο άρθρο 169 του ν. 5078/2023 (Α' 211), περί του μητρώου προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης, επέρχονται οι ακόλουθες τροποποιήσεις: α) στην παρ. 3 προστίθεται τελευταίο εδάφιο, β) στην παρ. 12 προστίθενται δύο τελευταία εδάφια και το άρθρο 169 διαμορφώνεται ως εξής:

### «Άρθρο 169

Μητρώο προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών της Δ.Υ.Π.Α.

1. Για την κάλυψη λειτουργικών αναγκών των μονάδων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της Δ.Υ.Π.Α. σε έκτακτο

προσωπικό, είτε επειδή για οποιαδήποτε αιτία απουσιάζουν από τις ανωτέρω μονάδες εκπαιδευτικοί, είτε επειδή δημιουργούνται έκτακτα λειτουργικά κενά κατά τη διάρκεια του διδακτικού έτους, η Δ.Υ.Π.Α. δύναται να προσλαμβάνει προσωρινούς αναπληρωτές πλήρους ή μειωμένου ωραρίου ή ωρομισθίους με σχέση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, διάρκειας έως ενός (1) διδακτικού έτους. Για την πρόσληψη του ανωτέρω έκτακτου προσωπικού συγκροτείται στη Δ.Υ.Π.Α. «Μητρώο Προσωρινών Αναπληρωτών και Ωρομίσθιων Εκπαιδευτικών» (εφεξής Μητρώο), στο οποίο δύνανται να εντάσσονται όσοι εκπαιδευτικοί διαθέτουν τα προσόντα και πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 160 και 162.

2. Για την εγγραφή του έκτακτου προσωπικού στο Μητρώο, οι ενδιαφερόμενοι υποβάλλουν, κατόπιν σχετικής πρόσκλησης της Δ.Υ.Π.Α., αίτηση ένταξης συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Ο ενδιαφερόμενος, με την αίτησή του, η οποία υποβάλλεται μία (1) φορά και επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) για τα στοιχεία που διαλαμβάνονται σε αυτήν, συναινεί για τη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Παράλληλα, με την αίτησή του ο υποψήφιος δηλώνει και τη σειρά των προτιμήσεών του για τις θέσεις κατά κλάδο ή ειδικότητα και Περιφερειακή Ενότητα ή Περιφερειακή Διεύθυνση της Δ.Υ.Π.Α. ή άλλη ειδικότερη περιοχή σύμφωνα με την πρόσκληση, στις οποίες επιθυμεί να απορροφηθεί. Με την πρόσκληση του πρώτου εδαφίου είναι δυνατόν να ζητούνται, για κλάδους και ειδικότητες, πρόσθετα ειδικά προσόντα, μοριοδοτούμενα ή μη.

3. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλουν αίτηση ένταξης στο Μητρώο οποιαδήποτε χρονική στιγμή. Οι αιτήσεις συλλέγονται και προωθούνται με μέριμνα της αρμόδιας οργανικής μονάδας της Δ.Υ.Π.Α. προς τριμελή Επιτροπή αξιολόγησης, η οποία συγκροτείται, εντός του μηνός Φεβρουαρίου εκάστου έτους, με απόφαση του Διοικητή της Δ.Υ.Π.Α. και αποτελείται από έναν (1) Πρόεδρο και δύο (2) μέλη από το προσωπικό της Δ.Υ.Π.Α. με την απαιτούμενη γνώση και εμπειρία. Με την ίδια απόφαση ορίζονται και οι αναπληρωτές τους. Η λειτουργία της Επιτροπής διέπεται από τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999, Α' 45). Η Επιτροπή αξιολόγησης εξετάζει τις αιτήσεις και τα σχετικά δικαιολογητικά και έχει τη δυνατότητα να ζητά από τους ενδιαφερόμενους περαιτέρω διευκρινίσεις και δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση της αίτησης.

Η Δ.Υ.Π.Α. διατηρεί τη δυνατότητα να συγκροτεί, σύμφωνα με την παρούσα, και επιπρόσθετες επιτροπές αξιολόγησης, οι οποίες ασκούν τις αρμοδιότητες του προηγούμενου εδαφίου.

4. Ακολούθως, όσοι εκ των αιτούντων διαθέτουν τα απαιτούμενα προσόντα και πληρούν τα κριτήρια που τίθενται με το παρόν, καλούνται σε ατομική δομημένη συνέντευξη από την Επιτροπή αξιολόγησης, ώστε να κριθεί η καταλληλότητα των υποψηφίων για την ένταξή τους στο Μητρώο. Για τη δομημένη συνέντευξη του παρόντος εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 3 έως 6 του άρθρου 164. Κατόπιν της διενέργειας της συνέντευξης, η Επιτροπή κατατάσσει τους υποψηφίους σε πίνακες κατά κατηγορία, κλάδο, ειδικότητα και κατά σειρά βαθμολογίας καθώς και Περιφερειακή Ενότητα ή Περιφερειακή Διεύθυνση της Δ.Υ.Π.Α., στη βάση του συνολικού αριθμού μονάδων που συλλέγουν.

5. Κατόπιν τούτων, η Επιτροπή εισηγείται την ένταξη ή μη των ενδιαφερόμενων στο Μητρώο στο Διοικητικό Συμβούλιο της Δ.Υ.Π.Α., το οποίο και λαμβάνει τη σχετική απόφαση. Επιπλέον, στο Μητρώο εντάσσονται, κατόπιν αίτησής τους, και οι υποψήφιοι κατηγορίας ΠΕ, ΤΕ και ΔΕ, για τους οποίους ισχύει η παρ. 1 του άρθρου 3 της υπ' αρ. 76/15.6.1989 Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 27 του ν. 2190/1994 (Α' 28). Τα ενταγμένα στο Μητρώο μέλη λαμβάνουν έναν μοναδικό αριθμό μητρώου, με τον οποίο μπορούν να παρακολουθούν τη σειρά κατάταξης την οποία κατέχουν, καθώς και να ενημερώνουν για τη διαθεσιμότητά τους για τις προς πλήρωση κάθε φορά θέσεις. Οι ενδιαφερόμενοι των οποίων οι αιτήσεις απορρίπτονται, έχουν τη δυνατότητα να υποβάλλουν εκ νέου αίτηση ένταξης στο Μητρώο.

6. Με αποφάσεις του Διοικητή της Δ.Υ.Π.Α. ορίζεται για κάθε

διδασκτικό έτος ο αριθμός ανά μονάδα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης των απασχολούμενων αναπληρωτών ή ωρομίσθιων εκπαιδευτικών. Το πρώτο δεκαπενθήμερο του μήνα Μαρτίου εκάστου έτους, καθώς και όποτε κρίνεται αναγκαίο για τη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας των μονάδων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, η Δ.ΥΠ.Α. αντλεί από το Μητρώο, τόσα μέλη όσα και οι προς κάλυψη θέσεις, αντίστοιχων κατηγοριών, κλάδων και ειδικοτήτων με τις αυτές που απαιτούνται για την εκάστοτε θέση, και τους καλεί να παρουσιαστούν εντός ταχθείσας προθεσμίας, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από δέκα (10) ημέρες από την ημερομηνία κοινοποίησης της πρόσκλησης στους ενδιαφερόμενους. Στην περίπτωση κωλύματος ή μη αποδοχής της θέσης ή παραίτησης ή θανάτου υποψηφίου, αποστέλλεται πρόσκληση στον επόμενο κατά σειρά κατάταξης υποψήφιο που πληροί τις προϋποθέσεις για την προς πλήρωση θέση. Αν ο αριθμός των υποψηφίων αυτών έχει εξαντληθεί, δημοσιοποιείται εκ νέου σχετική πρόσκληση για ένταξη στο Μητρώο και επαναλαμβάνεται η σχετική διαδικασία.

7. Οι προσωρινοί αναπληρωτές και οι ωρομίσθιοι εκπαιδευτικοί προσλαμβάνονται με σύμβαση εργασίας Ιδιωτικού Δικαίου Ορισμένου Χρόνου, η οποία διαρκεί από την ημερομηνία πρόσληψής τους μέχρι τη λήξη του διδασκτικού έτους.

8. Τα μέλη που είναι ενταγμένα στο Μητρώο, έχουν τη δυνατότητα καθ' όλη τη διάρκεια του έτους: α) να επικαιροποιούν τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη για την κατάταξή τους στο Μητρώο, β) να επικαιροποιούν τα λοιπά προσωπικά στοιχεία. Η αρμόδια οργανική μονάδα της Δ.ΥΠ.Α. επικυρώνει τα υποβληθέντα στοιχεία και εισηγείται προς το Δ.Σ. την επικαιροποιημένη κατάταξη των μελών του Μητρώου. Με την απόφαση του Δ.Σ. της Δ.ΥΠ.Α. οριστικοποιούνται οι αλλαγές στο Μητρώο.

9. Για την αξιοποίηση των εκπαιδευτικών που είναι ενταγμένοι στο Μητρώο και έχουν ήδη επιλεγεί μία (1) τουλάχιστον φορά, δύναται να λαμβάνεται υπόψη η αρχική και συνεχής αξιολόγησή τους από την υπηρεσία. Η αξιολόγηση πραγματοποιείται μετά το πέρας της ανάθεσης έργου και τα αποτελέσματα αυτής λαμβάνονται υπόψη τόσο για την εκ νέου επιλογή τους, όσο και για την παραμονή τους στο Μητρώο.

10. Η υπηρεσία που προσφέρθηκε με την ιδιότητα του αναπληρωτή ή του ωρομίσθιου λογίζεται ως πραγματική δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία και λαμβάνεται υπόψη μετά τον μόνιμο διορισμό στη δημόσια εκπαίδευση για κάθε συνέπεια.

11. Το ωράριο διδασκαλίας των αναπληρωτών πλήρους ωραρίου ορίζεται ίδιο με αυτό του πρωτοδιόριστου εκπαιδευτικού. Το ωράριο διδασκαλίας των αναπληρωτών μειωμένου ωραρίου ορίζεται από εννέα (9) έως δεκαπέντε (15) ώρες την εβδομάδα.

12. Η απασχόληση των προσωρινών αναπληρωτών και ωρομίσθιων εκπαιδευτικών που εντάσσονται στο Μητρώο εκκινεί από το διδασκτικό έτος 2024-2025. Κατά την πρώτη εφαρμογή του Μητρώου, η ένταξη των ενδιαφερόμενων εκπαιδευτικών, πραγματοποιείται βάσει της συνολικής βαθμολογίας που συλλέγουν, εξαιρουμένης της συνέντευξης της παρ. 4. Η συνέντευξη όσων εκπαιδευτικών εντάχθηκαν κατά την πρώτη εφαρμογή του Μητρώου, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του διδασκτικού έτους 2024-2025 και η μοριοδότησή της λαμβάνεται υπόψη για την κατάταξη των εκπαιδευτικών του Μητρώου από το επόμενο διδασκτικό έτος.»

### Άρθρο 30

**Αρμοδιότητες Τμήματος II Εμπορικής Πολιτικής  
Υπουργείου Εξωτερικών στον τομέα την Υπηρεσιών και  
Επενδύσεων - Προσθήκη περ. ζ) στο άρθρο 192  
του ν. 4781/2021**

1. Στο άρθρο 192 του ν. 4781/2021 (Α' 31), περί των αρμοδιοτήτων του Τμήματος II Εμπορικής Πολιτικής του Υπουργείου Εξωτερικών στον τομέα Υπηρεσιών και Επενδύσεων, προστίθεται περ. ζ) και μετά από νομοτεχνικές βελτιώσεις το άρθρο 192 διαμορφώνεται ως εξής:

«Άρθρο 192

Αρμοδιότητες Τμήματος II Εμπορικής Πολιτικής  
στον τομέα Υπηρεσιών και Επενδύσεων

Το Τμήμα II Εμπορικής Πολιτικής στον τομέα Υπηρεσιών και Επενδύσεων είναι αρμόδιο για:

α) τη διαμόρφωση των θέσεων της χώρας σε θέματα Κοινής Εμπορικής Πολιτικής σύμφωνα με το άρθρο 207 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων,

β) τη συμμετοχή και τον συντονισμό σε Συμβούλια, Επιτροπές και Ομάδες της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την Κοινή Εμπορική Πολιτική στον τομέα των υπηρεσιών και επενδύσεων, όπως, ενδεικτικά, η Επιτροπή Εμπορικής Πολιτικής Υπηρεσιών και Επενδύσεων (Trade Policy Committee S&I) και οι αρμόδιες Επιτροπές και Ομάδες Εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Επιτροπή για τις Επενδυτικές Συμφωνίες (Committee on Investment Agreements) και η Ομάδα Εμπειρογνομήσεων για το επενδυτικό περιβάλλον εντός Ε.Ε. (intra EU Investment Environment),

γ) τη συμμετοχή στις εργασίες και στις διαπραγματεύσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (WTO/ Π.Ο.Ε.), καθώς και των πολυμερών και πλειονομερών συμφωνιών και πρωτοβουλιών του, στους τομείς του διεθνούς εμπορίου υπηρεσιών και επενδύσεων,

δ) την παρακολούθηση κανόνων επενδύσεων στον Π.Ο.Ε. και σε άλλους διεθνείς ή περιφερειακούς οργανισμούς, όπως ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Ενέργειας, καθώς και τη σχετική προετοιμασία των ελληνικών θέσεων,

ε) την παρακολούθηση της Διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη (UNCTAD) και της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL),

στ) την ευθύνη της διαπραγμάτευσης διμερών Συμφωνιών Προστασίας και Προώθησης Επενδύσεων,

ζ) τη χορήγηση αδειών δυνάμει των οποίων επιτρέπεται η παροχή των υπηρεσιών που περιγράφονται στις παρ. 1, 2, 2α, 2β και 3α του άρθρου 5ιδ του Κανονισμού (ΕΕ) 833/2014 του Συμβουλίου της 31ης Ιουλίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα λόγω ενεργειών της Ρωσίας που αποσταθεροποιούν την κατάσταση στην Ουκρανία, κατά παρέκκλιση των τιθέμενων εκεί απαγορεύσεων και σύμφωνα με την περ. η) της παρ. 10 του ίδιου άρθρου. Η άδεια χορηγείται σε κάθε περίπτωση, εφόσον προσκομιστούν νομιμοποιητικά έγγραφα των νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων από τα οποία προκύπτει ότι το νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέας, με έδρα στη Ρωσία, ανήκει ή ελέγχεται αποκλειστικά ή από κοινού από νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που έχει ιδρυθεί ή συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χώρας μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, της Ελβετίας ή χώρας εταίρου, όπως αυτές απαριθμούνται στο παράρτημα VIII του Κανονισμού (ΕΕ) 833/2014.»

2. Για αιτήσεις χορήγησης αδειών της περ. ζ) της παρ. 1 του άρθρου 192 του ν. 4781/2021, οι οποίες έχουν κατατεθεί μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος, λογίζεται ότι έχει χορηγηθεί σχετική άδεια με ισχύ μέχρι την 31.12.2024.

**ΜΕΡΟΣ Ζ'  
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ**

**Άρθρο 31  
Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα,

2024

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

1. ΕΘΝΙΚΗΣ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ  
ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

2. ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

- |                                                                           |                                                |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| 3. ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ                                                             | 4. ΠΑΙΔΕΙΑΣ,<br>ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ<br>ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ |
| 5. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ<br>ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ                                         | 6. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ                                   |
| 7. ΕΡΓΑΣΙΑΣ<br>ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ<br>ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ                                | 8. ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ                                 |
| 9. ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ<br>ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ<br>ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ                                 | 10. ΨΗΦΙΑΚΗΣ<br>ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ                  |
| 11. ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ<br>ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ<br>ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ                      |                                                |
| 12. Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ<br>ΥΠΟΥΡΓΟΣ<br>ΕΘΝΙΚΗΣ<br>ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ<br>ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ | 13. Η ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ<br>ΥΠΟΥΡΓΟΣ<br>ΥΓΕΙΑΣ       |

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

14. Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΣΤΟΝ
- 
- ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ»

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο του παραπάνω νομοσχεδίου.

**ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

**ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:** Μάλιστα, μάλιστα.

**ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Αθανάσιος Μπούρας):** Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 22.42' λύεται η συνεδρίαση για αύριο, ημέρα Τετάρτη 18 Σεπτεμβρίου 2024 και ώρα 10.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία: Μόνη συζήτηση και ψήφιση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: «Κύρωση της Σύμβασης μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ιαπωνίας για την αποφυγή της διπλής φορολογίας αναφορικά με τους φόρους εισοδήματος και την αποτροπή της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής και του Πρωτοκόλλου αυτής».

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ